

Balduin Möllhausen

Párbaj
Kaliforniában

Balduin Möllhausen

Párbaj Kaliforniában

7 elbeszélés

Balduin Möllhausen: Ein Duell in Kalifornien
(címadó elbeszélés)

Hungarian translation © Nagy Károly, 2015

ISBN 978-963-89793-4-6

Előszó

Balduin Möllhausen író, utazó, térképész több hosszabb utat tett meg Észak-Amerikában.

1851-ben Paul Wilhelm von Württemberg herceg észak-amerikai expedíciójának tagjaként természetrajzi gyűjtőmunkát végzett. Kalandokban is bővelkedő élményeiket rajzokon örökítette meg. Gözhajókon és lovakkal vontatott csatornahajókon jártak be többek között a Mississippi, és Illionis folyókat. Hajóztak a Michigan tavon eljutottak Detroitba. Egy időre különváltak útjaik, ez alatt az idő alatt Möllhausen heteket töltött el az ojibwa indiánok között, ahol folytatta gyűjtőmunkáját és rajzokban örökítette meg az indiánok életét, aztán folytatták közös útjukat Paul herceggel. Lovakkal és két kocsival elérték a civilizáció nyugati határát. Útközben megbetegedtek, felváltva ápolták egymást. A herceg kocsija elakadt egy folyón átkelés közben, prérítúz elől kellett menekülniük, és barátságtalan indiánokkal kellett megküzdeniük.

Útjukról hazatérve Möllhausent Alexander von Humboldt ajánlására egy újabb expedíció során térképészként alkalmazták egy Észak-Amerikán át megépítendő vasútvonal nyomvonalának felméréséhez. 1855-ben feleségül vette Humbold törvénytelen lányát, Karoline Seifertet. IV. Frigyes Vilmos porosz király a királyi könyvtárak könyvtárörvévé nevezte ki. Harmadik észak-amerikai útjára 1857-ben került sor.

Személyes élményei kétségtelenül hatással voltak a több mint negyven regényre és számtalan elbeszélésre kiterjedő írói munkásságára.

Nagy Károly
Fordító

Párbaj Kaliforniában

Amikor évekkel ezelőtt első alkalommal San Franciscóban jártam, az összes újság egy párbajról tudósított, mely röviddel azelőtt történt. Amit a kezembe kerülő különféle cikkekből, és társasági beszélgetésekből megtudtam, azt az itt következő elbeszélésben foglaltam össze.

A „*** Hotel” San Francisco egyik legforgalmasabb utcájában található. Egy későesti órában a tágas ivóban egy különösen hangos társaság szórakozott. Gurultak a kockák, csapkodták a lapokat az asztalhoz, olykor megcsendültek a poharak, hangos nevetés harsant fel, és ebből a lármából méltatlan káromkodásokat és olyan kifejezéseket lehetett hallani, melyekből arra lehetett következtetni, hogy a társaság tagjai az előkelőségek körébe tartozónak tartják magukat. Fiatalabb és idősebb ábrázatok tarka egyvelege volt, de nem volt nehéz valamennyiükön felismerni olyan nyomokat, amilyeneket a romlottság és káros szenvedélyek hagynak az emberi arcokon, és első pillantásra semmi kétség sem támadt afelől, hogy kalandorok lelkiismeretlen bandájáról van szó, akik egyre lejjebb csúsznak, míg végül bármiféle bűncselekmény elkövetésére hajlandóvá válnak.

Szemmel láthatóan egy további társukra vártak, mert egyikük-másikuk alkalmanként az órájára nézett, és hangos csodálkozással megállapította, hogy a „tiszteletre méltó” Towel bíró még mindig nem érkezett meg, pedig egyébként pontosan meg szokott jelenni az éjszakába nyúló bulikra.

Végül nyílt az ajtó, mindenki arra nézett, de nem a bíró érkezett, akire számítottak, hanem egy alig huszonnégy éves fiatalember lépett be, futó pillantást vetve az egész társaságra, majd kurta köszönéssel elment mellettük. A pultnál kért egy pohár rumot vízzel, magához vett egy újságot, és letelepedett az egyik sarokba, ahol széthajtotta a hatalmas lapot, és úgyszólván eltűnt mögötte.

A hallgatag idegen jelenléte semmi hatással sem volt a nagy asztal körüli eseményekre. Tovább játszottak, énekeltek, ittak, és a zártkörű társaságból csak akkor tört ki fülsiketítő üdvívalgás, szinte földrengésszerű hatással az ivóra, amikor tényleg megérkezett Towel bíró.

Az ötven körüli bíró, erős csontozatú, erőteljes felépítésű alkat, jól megválasztott finom öltönyében talán előnyös megjelenésűnek is mondható lett volna, ha túlsúlyos óraláncok, melltűk és gyűrűk nem árulkodtak volna egy felkapaszkodott alak rossz ízlésű kérdéséről. Simára borotvált kerek képe erősen ki volt vörösödve, és ravasz szemei nyugtalanul tekintettek ki vékony szemöldökei alól, melyek rendezett frizurájával együtt már az őszülés erőteljes jeleit mutatták. Keskeny, összeszorított ajkainak szájszöglete körüli sajátos ráncokkal a szépnek egyáltalán nem mondható arcának akaraterő és kegyetlenség kifejezését kölcsönözték, és állandó nyájas mosolya ellenére egész egyéniségéből hiányzott az, ami bármiféle bizalmat kelthetett volna iránta.

A társaság minden tagja viharosan igyekezett a polgárőrség tagjának és bírójának a nagy kerek asztalnál maga mellett helyet szorítani, amit a jól megtermett ember bár tetszéssel fogadott, de anélkül, hogy megérintette volna tisztára kefélt kalapját, könnyű sétapálcáját karja alá kapta, kigombolta kabátját, hüvelykujjait nyitott mellényének karkivágásába dugta, és az üdvözlő szavakra úgy válaszolt, hogy hangosan elkiáltotta magát: Pincér! Fél tucát pezsgőt, de gyorsan!

A pincér igyekezett teljesíteni a parancsot, a bíró pedig elégedetten letelepedett barátai és csodálói közé, akikkel rövidesen élénk, gondtalan társalgásba kezdett.

– Hogy mennek a dolgok, öregfiú? – szólította meg az egyik idősebb férfi, akinek arcán véraláfutásos szemein kívül alig lehetett mást látni bozontos szakálla miatt. – Mi történt, hogy ilyen későn érkezett? Bizonyára valami szerelmi kaland tarthatta fel ilyen sokáig.

– Nem, kedves gyermekeim – válaszolta a bíró szokásos, hízelgően leereszkedő módján, – nem, kedves gyermekeim, nem volt semmiféle szerelmi kaland. Csak emberbaráti kötelességemnek tettem eleget, jó tanácsokat adtam egy fiatalembernek, aki most jött vissza a bányavidékről, és teli zsebekkel a következő gőzhajóval vissza akart indulni hazájába, de nem tudott ellenállni a kísértésnek, hogy megmérkőzzön velem a játékasztalnál. Úgy gondolta, hogy elutazása előtt megduplázza a vagyonát, de holnap visszamegy a bányába, hogy mindent előlről kezdjen. A tiszteletreméltó bíró ezen a ponton úgy elkezdett nevetni, hogy könnyek csorogtak az arcán, a többiek pedig vele együtt nevettek, és jó heccnek tartották a történeteket. – Továbbá – folytatta a bíró miközben ravasz módon kacsintott – azt is közölhetem magukkal, hogy vitám a büszke mexikói Don Castroval le van zárva.

– Lezárva? – kérdezte egyszerre öt vagy hat hang. Lezárva, és maga kifizette neki a kártérítést?

– Azt éppen nem – válaszolta önelégülten a bíró. – Ismeritek ugye barátomat, a derék Maxwellt? Ő ugyanis béketűrése ellenére egy pohár bor mellett összeveszett a mexikóival, és saját életének védelme közben lelőtte őt. A jelenetnek négy tanúja is volt. Maxwellt különben Oregonba küldtem, hogy meg legyen kímélve az itteni esetleges kellemetlenségektől.

– Tehát ez egy olyasfajta történet volt, mint a maga párbaja a keleti államokban, öregfiú? – kérdezte grimaszolva a bíró egyik haverja. Towel, Towel, igencsak ravasz egy fickó maga.

– Ki beszél itt történetekről? – kiáltott fel ingerülten felugorva a bíró. – Nem tagadom, becsületes küzdelemben átvágtam már néhány ember torkát, mint ahogy ezután is meg fogom tenni, ha valaki kételkedni mer a szavaimban!

– Üljön csak le, üljön csak le, bíró úr, és értse meg a tréfát! – miközben a háborgó embert visszanyomták székére – értse meg a tréfát, és ne úgy bánjon a késével, mintha csak egy fogpiszkáló lenne!

A fiatalember, aki egész idő alatt figyelmen kívül maradt, újságja mögül kihallgatta a társalgást és élesen figyelte a bírót. Az utóbb elhangzott heves szavak után felállt, és úgy közeledett az asztalhoz, hogy magára vonja a bíró figyelmét.

– Towel bíró! – szólította meg nyugodt, határozott hangon, mire az egész társaság elnémult. – Towel bíró! Maga az életére akar törni mindenkinek, aki kételkedik a szavaiban! Ám legyen, én azonban annál még többet is teszek, minthogy kételkednék. Tanuk előtt a képébe mondom, hogy sohasem küzdött meg becsületes párbajban, azt is kijelentem, hogy maga egy hazug gazember és többszörös gyilkos.

A bíró erre a megszólításra felugrott. Dühtől habzó szájjal megint töréhez kapott, felemelni azonban már nem merte, mert észrevette, hogy a fiatalember jobb kezével belső zsebében egy revolver markolatát fogja.

– Maga meg kicsoda, hogy ilyesmit merészel állítani? – ordította az idegen felé.

– Egy olyan ember fia vagyok, akit maga gyáván meggyilkolt.

– Nem ismerem magát, és maga sem ismer engem – ordította tovább a bíró remegő hanggal – és csak tévedésének köszönheti, hogy itt helyben nem büntetem meg ezért a rágalmazásért.

– A nevem majd a fülébe fogom súgni, amikor kezeim között kileheli utolsó leheletét – válaszolta az idegen – és azt, hogy pontosan ismerem magát, itt helyben bebizonyítom: George Evans! George Evans! Ezer mérföldet utaztam azért, hogy megbosszuljam rajtad apám meggyilkolását és anyám szomorú halálát! Georg Evans, azért jöttem ide, hogy agyonlőjelek ott azon a széken. Senki se állíthassa azonban azt, hogy apám fia meggyilkolt egy embert, legyen az akár a legnagyobb gazember, anélkül, hogy legalább lehetőséget ne adott volna neki arra, hogy megküzdjön az életéért. George Evans! Lehetőséget adok neked arra, hogy életedben először nyílt küzdelemben álljál ki ellenségeddel szemben.

Mint akit villámcsapás ért, úgy rogyott le a bíró valódi nevének hallatán, amint azonban meghallotta, hogy meg kellene küzdenie az életéért, ördögi vigyor suhant át sivár arcvonásain, és minden pimaszságát összeszedve így kiáltott: Nevezd meg az órát, a helyszínt és a fegyvert, és nem feleslegesen kell majd várakoznod rám.

A fiatalember tudomásul vette a kihívást, és a társaság többi tagjának fenyegető tekintetét figyelmen kívül hagyva kísértált az ajtón.

Körülbelül fél angol mérföldnyi távolságra San Francisco város déli határától régi magányos ház állt, melyet már hosszú évek óta nem lakott senki, és már aligha nyújt olyan menedéket, amit emberi tartózkodásra alkalmassá lehetne tenni. Baglyok, kecskefejek és denevérek lakták a széteső félben lévő helyiségeket, miközben a gyenge alapokat patkányok ásták alá, és így a korhadt építményt már nem sokáig lesznek képesek megtartani.

A „*** Hotel” ivójában röviddel éjfél előtt lejátszódó jelenetet követő napon két vándor ért oda ehhez a magányos házhoz. A bejáratnál letelepedtek, meggyújtottak egy kicsiny lámpást, és miközben az egyik világított, a másik gondosan figyelte súlyos aranyórájának mutatóját, és közben a távolba hallgatózott.

– Tíz perc van még hátra a megbeszélrt időig – mondta Towel bíró, mert ő volt az, párbajsegédje kíséretében.

– Úgy gondolom – válaszolta társa – egy másodperccel se várjunk tovább a megbeszélrt időnél, és ha addig nem érkezik meg, akkor hazamegyünk, felkutatjuk a nevét, és gyávasággal fogjuk megrágalmazni.

– Nem – válaszolta a bíró – meg kell várnom, míg ideér, mert meg kell halnia. Csak egy parányi seb ettől a mérgezett pengétől, és annyi ideje sem marad, hogy elmondjon egy Miatyánkot. – Még öt perc – folytatta. – Bár csak már túl lennénk rajta. De figyelj csak! Lovak patáinak dobogását hallom!

Valóban, rövidesen három lovas vágatott a házhoz, közülük ketten rögtön lepattantak lovaikról, gyeplőiket odavetették a harmadik lovasnak, és utasították, hogy a háztól nem messze várakozzon rájuk.

– Se nem túl korán, se nem megkésve – szólalt meg Towel ismeretlen ellensége, amint odalépett a két várakozóhoz, és óráját odatartotta a lámpás fényéhez.

– Pont időben – válaszolta Tower ridegen, és zsebre tette óráját, amit mindeddig a kezében tartott, miközben kutató pillantást vetett ellenfelének szekundánsa felé, aki szorosan kabátjába burkolózva láthatóan ismeretlen akart maradni.

– Készen állnak? – kérdezte a bíró társa.

– Készen állunk – válaszolták a párbajra készülők, mire a szekundánsok hozzáláttak a halálos küzdelem előkészületeihez.

Miután meggyőződtek róla, hogy a küzdő felek éles, keskeny pengéjű késeiken kívül semmilyen más fegyvert elrejtve nem tartanak maguknál, egyszerre odakísérték őket az egyik nagyobb helyiség ajtajához, hagyták mindkettőjüket belépni, majd két egymással szemben lévő falhoz állították őket, az ajtót becsukták, és hallgatagon távoztak.

Alig csendesedett el a szekundánsok távolodó lépteinek zaja a folyosón, amikor a halálos ellenségek csendben leültek, és lábaikról levették csizmáikat, aztán visszatartott lélegzettel, szúrásra tartott késsel igyekeztek megközelíteni egymást a sötétben, nesztelenül osonva a fal mellett. Mindketten ugyanazt az irányt vették, így körbejárták az egész helyiséget anélkül, hogy akár egy lépéssel is közelebb kerültek volna egymáshoz.

A fiatal idegen ekkor taktikát váltott. Háttal a falhoz állva fel-emelt késsel a kezében mozdulatlanra meredt, és csak füleiben bízva feszülten hallgatózott ellenfelének mozgása iránt.

Percek teltek el így, hosszú, hosszú percek. Végül zajt észlelt a közelben, amit egy a falhoz súrlódó ruhadarab idézett elő, majd közvetlen maga előtt visszafojtott emberi lélegzetet észlelt. Szoro

sabba fogta késének markolatát, és azt az irányt választva célként, amerről a lélegzetet észlelte, hatalmas erővel láthatatlan ellensége felé szúrt.

A kés csikorogva csontok közé fűrődött, és ellenfele hangtalanul a földre rogyott.

Ebben a pillanatban halálos volt a csend, a fiatalember ekkor már fegyvertelenül hallgatózni kezdett, ellenfelének lélegzete elnémult, és ekkor már ő volt az egyetlen élő a helyiségben.

Csak óvatosan merte megérinteni ellenfelét, és észrevette, hogy kése a szem üregén keresztül mélyen behatolt Tower agyába, és beszorult a csontok közé. – Ezt az apámért kaptad – sóhajtott fel a fiatalember elengedve a bíró koponyájába szorult kést, ezt pedig az anyámért, kiáltotta, amint megragadva a halott kését, melyet az még mindig görcsösen tartott a kezében, és belevágta a bíró mellébe. Apám! Anyám! Bosszút álltam értetek, teljesítettem fogadalmam, és egykor majd nyugodtan halhatok meg. Így szólt az idegen, és odalépett az ajtóhoz, amelynek résein át meglátta a lámpás fényét. Eltelt a megállapodás szerinti húsz perc, és a szekundánsok kinyitották az ajtót.

– Nézz a haverod után! – szólalt meg az idegen, amint átfurakodott az ajtóban állók között. Szekundánsa a nyomába eredt, és nemsokára hallani lehetett távolodó lovaik vágájának zaját.

Másnap minden utcasarkon nagy színes plakátokon az alábbi hirdetés volt olvasható:

500 dollár jutalom!

A tiszteletre méltó Towel bírót, nagyra becsült polgártársunkat tegnap este kicsalták egy város előtti elhagyott házba, és ott alatomos módon meggyilkolták. A kés, amellyel a tettet elkövették, mérgezett volt, ami egyértelműen felismerhető a hulla megfeketedett színéről. A fent kitűzött jutalmat az kaphatja meg, aki a gyilkost élve vagy holtan kiszolgáltatja az elhunyt barátainak és tisztelőinek, vagy segítséget nyújt elfogásához.

II.

A szépséges „Pacific” nevű gőzhajó teljes rakománnyal, arannyal és utasokkal a fedélzetén elhagyta San Francisco kikötőjét. Amint áthaladt az „Aranykapun”, két utolsó tisztelgő lövés dördült el az előfedélzet ágyúiból, háromszoros „hurrá” kiáltás harsant fel, az utasok kalapjaikat lengették, majd minden tekintet dél felé fordult, ahol a végtelen óceán és mindenféle hajóosztály vitorláit nyújtottak látványt. Az utasok többsége azonban nem sokáig maradt a fedélzetén, mert még mielőtt megkezdődött volna a tengeri betegség, mindenki igyekezett előkeríteni csomagját a rengeteg láda, bőrönd és útitáska közül, majd a maga módján amennyire lehetséges elhelyezkedni a szűk kabinokban.

Hosszú tengeri utazásokhoz szokott utasként a hajó ingadozása és a hűvös, nedves levegő csak frissítő hatással volt rám. Azért, hogy estig még zavartalanul nézegethessem a zöld kaliforniai partvidéket, otthagytam a zűrzavart, és felmentem a kormányállás tetejére, ahol senkinek sem voltam útban, és engem sem zavart senki.

Gyorsan közeledtünk a főkasziklákhöz, csalódnom kellett azonban abban a várakozásomban, hogy majd látni fogom a nehézkes tengeri oroszlánokat és tengeri teheneket, amint ügyetlen mozgásukkal a szigetszerű sziklazátonyokról fejjel a hullámok közé vetik magukat, mert ezernyi sirályon kívül melyek a csupasz sziklák körül köröztek lármásan, más élőlényt nem pillantottam meg.

Miközben még ennek okán gondolkodtam, könnyű révkalauz hajó bukkant fel hirtelen a sziklák mögül, mintha nyomvizünket akarná kettészelni. Éles délkeleti szél dagasztotta vitorláit, és a kis jármű bájosan táncolt az egyenletesen tovagördülő hullámokon.

A szkúneren mozsárágyú lövése dörrent, amit gyors egymásutánban még két pisztolylövés is követett. A lőporfüst még el sem oszlott, mikor a Pacificon kis vörös zászló futott fel a főárbóc közepéig, aztán mintha mindez véletlenül történne, ugyanolyan gyorsan visszahullott a széles vállú fedélzetmester kezébe.

– Felkészülni a révkalauz fogadására! – adta ki a parancsot az első tiszt.

Mivel jó ismerője voltam a hasonló jelzéseknek, úgy tűnt számomra, hogy a mostani eltér a szokásos szabályoktól, ezenkívül azt is furcsának tartottam, hogy a hajó révkalauzt kér annak ellenére, hogy már majdnem kint van a nyílt tengeren. Teljes figyelmet ezért a szkúnerre fordítottam, amely nagy háromszöget leírva felénk igyekezett.

A parancsra leálltak a gépek, a súlyos építmény rövid ideig még tovasiklott, aztán nehézkesen hintázní kezdett a hullámokon, melyek hangos csobbanással törtek meg a hajó orrán. A széles lapátkerek mélyen a habzó hullámokba merültek, mérsékelve ezzel a hullámok és a szél hatását, és segítve hajó irányának megtartását. A szkúner vitorláinak kétszeri állítása után elég közel került ahhoz, hogy át tudjanak róla kiáltani hozzánk, azonban annyira mégsem közel, hogy tartania kellett volna a Pacific maszszív oldalának ütközéstől.

A Fecske személyzete, mert így hívták a kis járművet, négy révkalauz egyenruhát viselő személyből állt, közülük egyik a kormányos volt, miközben a három másik teljes figyelmét a lobo-gó vitorlákra fordította.

– Kérnek révkalauzt? – kiáltott át a kormánynál lévő ember.

– Panama felé tartunk, bár néhány utas ki fog szállni San Diegonál, így nincs rá szükségünk – válaszolta a tiszt.

– Milyen időjárást mutat a barométerük? – Kérdezte megint a kormányos.

– Jó időt ígér az egész útra, és tiszta levegőt – hangzott a válasz.

– Rendben, akkor dobják át a kötelet! – kiáltotta a révkalauz, mire egy erőteljes kéz számos csomóval ellátott kötelet hajított át a szkúner fedélzetére, melynek vége a fővitorlarúd csúcsához volt kötve. Az egyik révkalauz azonnal elkapta a kötelet, majd miután rögzített rajta egy vízhatlan anyaggal bevont matrózzsákot, a

csomókba kapaszkodva sietősen elkezdett a kötélén felmászni a vitorlarúdra. A zsákot aztán egy másik matróz felhúzta utána, és rögtön ezt követően a Pacific újra mozgásba lendült, gyorsan maga mögött hagyva a Fecskét.

Amikor a révkalauz a kötélletrán leereszkedve a fedélzetre ugrott, néhány rövid üdvözlő szót váltott a tisztekkel, aztán elindult lefelé a kapitány kabinjába.

Eltelt néhány nap. Egyik éjszaka San Diego előtt néhány utas éjszaka elhagyta a gőzhajót, és miután a révkalauzt érkezése óta többé nem láttam, nem gondolhattam másra, mint hogy az említett kikötőnél ő is partra szállt.

Gyorsan közeledtünk a déli szélességi körökhöz, és ahogy egyre fokozódott a nappali hőség, úgy lett egyre kellemesebb a kora reggeli frissítő hűvösség, ezért minden reggel elég korán felmentem a fedélzetre, hogy élvezzem a friss levegőt, amikor a többi utas még csak ébredszik, és újra megcsodáljam a napfelkelte pompás színjátékát.

Szent Lukács fok környékén jártunk, part felől érkező könnyű szellő fűdögölt az árbocok és kötélzet között, és borzolta a víz lomha hullámain, melyek szabályos időközönként emelgették a hajót. A fekete füstoszlop, mely fáradhatatlanul tört elő a terjedelmes kéményből, nyugat felé terült el sötét árnyékot vetve a tengerre. Sirályok seregei lebegtek a Pacific habzó nyomvize felett, konyhai hulladékok után lesve, és óvatosan kiterített szárnyaikkal ereszkedtek alá az örvénylő vízre, vagy hangos lármával küzdöttek egy-egy nagyobb falatért.

Éppúgy mint a levegőben, az óceánban is az élet jelei mutatkoztak. Csekély távolságra több háromszögű hátuszony tartott lépést a gőzhajóval, a mohó cápák mindössze ennyit mutattak magukból. Kicsit távolabb játékos kedvű bálnák szökőkútszerű vízugarakat fújtak az ég felé, és néhány másodpercre megmutatták hatalmas fekete testüket is. A távolban szélesebbeséggel vidám delfinek raja húzott el, olykor a víz felett, majd a víz alatt, néha felugorva, aztán mélyen alámerülve. Útjukat fehérén habzó víz

jelezte, mintha tudatában lennének annak, ha akarnák, az egész Földet is meg tudnák kerülni.

Jómagam zavartalanul folytattam köreimet a tisztára mosott, még nedves fedélzeten, azaz a kormányos fülkájától a középső árbocig, majd onnan vissza a kormányos fülkéjéig. Ez utóbbi pontra visszaérve minden alkalommal futó pillantást vetettem az iránytűre, az árbocnál ezzel szemben minden forduló előtt krétával apró vonalat húztam a firnisszel lekent fára, hogy sétám végétével össze tudjam számolni, hány lépést tettem meg összesen.

Éppen felemeltem tekintetem az iránytűről, amikor észrevettem egy férfit, aki a kabinlépcsőn jött felfelé, és feltűnően hasonlított a fiatal révkalauzra, akit San Francisco kikötőjét elhagyva vettünk fel a fedélzetre. Csodálkozó tekintetemre barátságosan odaköszönt, és mellettem elhaladva rögtön élénk mozgással igyekezett duplán hasznosítani a hűvös hajnali levegőt.

Amint meghallottam a hangját, már semmi kétségem sem volt, hogy ezt az embert korábban már láttam, és rövid megfigyelés után meggyőződésem olyan határozottá vált, hogy elhatároztam, megszólítom a rejtélyes idegent, és tudomására hozom, mennyire érdekel a személyisége, de sokkal inkább a kíváncsiság, mintsem valami részvétet készítet arra, hogy foglalkozzak vele.

A fiatal idegen alig lehetett idősebb huszonnégy évesnél, de ennek ellenére sovány, sápadt arcvonásait és egész testtartását olyan komolyság jellemezte, hogy akár tíz évvel idősebbnek is mondható lett volna. Sötét szemeiből ábrándozó tekintet áradt, egyszerűen viselt fekete haja és rövidre nyírt körszakálla miatt széles homloka még fehérebbnek látszott. Anélkül, hogy valódi szépségre törekedett volna, egész jelensége mégis igen megnyerő volt, és a rejtélyes fiatalember barátságos, szerény viselkedése sajátos kontrasztot képezett magas, erőteljes alkatával. Öltözete egy gazdag délvidéki ember eleganciájának felelt meg, és fehér, jól ápoltságáról árulkodtak, hogy nem volt hozzászokva egy révkalauz vagy tengerész durva munkájához.

Miután néhányszor elmentünk egymás mellett, mellészegődtem, és barátságosan megszólítottam.

- Ugye nehéznek mondható egy révkalauz élete?

A fiatalember meglepődött, szúrós tekintettel rám nézett, majd barátságosan így válaszolt:

- Sajnálom uram, hogy erről nem tudok felvilágosítást adni, mivel jómagam nem vagyok révkalauz, és soha nem is voltam.

– Már San Franciscoból való elutazásunk napján sejtettem ezt, amikor egy macska ügyességével mászott fel a vitorlarúdra, és észrevettem, hogy a kezei sajátos ellentmondásban vannak a kátrányos kötéllel és a révkalauzok durva egyenruhájával.

Az ismeretlen nyugodtan kivárta, míg befejezem, utána azonban felém fordult, és tekintetét keményen az enyémbe fúrva határozott hangon válaszolt:

- Idegen, én nem ismerem magát, ennek ellenére azt tanácsolom, ne próbáljon meg beleavatkozni olyan titkokba, amihez semmi köze sincsen, az ilyesmi néha veszélyes lehet.

Ezek a szavak persze csak arra voltak jók, hogy tovább fokozzák érdeklődésemet a fiatalember iránt, és ebben a pillanatban visszaemlékezve minden körülményre, melyek a fedélzetre érkezését kísérték, ugyanolyan nyugalommal és hangsúllyal válaszoltam:

- A barométer jó időt és tiszta levegőt ígér az egész útra.

A fiatalember megint határozottan a szemeimbe nézett, aztán földre szegezett tekintettel egy ideig hallgatagon lépkedett melletttem, majd mintha álmából ébredne, belekezdett:

- Idegen! Maga elég jól megfigyelt engem ahhoz, hogy rájöghessen, nem szeretném, illetve nem engedhetem meg magamnak, hogy felismerjenek ezen a hajón. Anélkül, hogy szándékában állna, egy véletlen megjegyzésével veszélybe sodorhat, mert jócskán akadnak olyanok a fedélzeten, akik ötszáz dollárért akár ugyanannyi emberéletet is hajlandóak volnának eladni. Ha viszont

elmesélem önnek egész történetem, ha igényt tart rá, és az okot, amiért nem akarom, hogy felismerjenek, úgy ezt azért teszem, mert utána nagyobb biztonságban fogom érezni magam, mintha a maga szemében pusztán érdeklődés vagy kíváncsiság tárgya lennék.

– Most már eleget tudok ahhoz – válaszoltam – hogy a továbbiakban, ha úgy kívánja, ne fordítsak több figyelmet önre, mint bármely más utasra, viszont ha úgy gondolja, hogy több bizalommal van irántam, úgy azt persze köszönettel venném, ha másért nem, hát azért, hogy szükség esetén felkínálhassam segítségemet.

– Ám legyen, a fedélzeten azonban kezd beindulni az élet, és a feltűnés elkerülése érdekében most el kell válnunk. Még csak annyit, hogy én vagyok az, akinek elfogásáért ötszáz dollár jutalmat tűztek ki. Ne riadjon vissza azonban tőlem, mert nem vagyok gyilkos. Azért utaztam Kaliforniába, hogy megbüntessem egy gyilkost, és gyilkosságokat bosszuljak meg, és ezt is csak az áldozatok iránti együttérzésből tettem, akik részben a gyilkos alattomos kezének, részben pedig ravasz támadásainak és machinációinak estek áldozatul. Jó, ha tudja, elég lett volna ellenségem kése pengéjének pusztá érintése, hogy elpusztuljak, mert nem az én késem volt mérgezett, amint azt az újságok állítják, hanem halálos ellenségemé, és pusztán a sors akaratának köszönhetem, hogy élve megúsztam azt a borzalmas küzdelmet. Tudom, hogy titkom mostantól nagyobb biztonságban van önnél, mint korábban, mivel eddig nem sejtette, hogy ki, vagy mi vagyok én, és megismétlem, hogy sokan vannak a fedélzeten, akik szívesen megkeresnék azt a bizonyos ötszáz dollárt, én pedig csak Panamában érezhetem magam majd teljes biztonságban.

Ha nem érez ellenszenvet irántam, és szeretné megismerni történetem, amit egyúttal mentegetőzéseként is értékelhet részemről, akkor jöjjön fel holnap reggel ugyanebben az időben, de ha nem akar a gyilkosommá válni, akkor kerülje azt, hogy rám terelje más utasok figyelmét.

A fiatalember ezekkel a szavakkal elvált tőlem, én pedig oda-
léptem egy másik, számomra teljesen ismeretlen utas mellé, és
mindennapos frázisokkal dicsérgetni kezdtem az időjárást és a
gőzhajót.

III.

Másnap reggel, amikor a hajnali derengés megjelent az
egyenletesen hullámzó tenger felett, megint fent voltam a fedél-
zeten. Nem is kellett sokáig várnom, a rejtélyes idegen rövidesen
felbukkant előttem, és rögtön meg is kezdtük közös sétánkat, ami
a kormányosfülke és a főárboc közötti rövid távra korlátozódott.

– Ha járt valaha is Indiana álamban, kezdett bele kísérom
minden további nélkül – akkor bizonyára érteni fogja lelkesedé-
semet, mellyel szépséges hazámról beszélek. Ugyanis csak az
államot fogom néven nevezni, ahol születtem, szülővárosom ép-
púgy, mint valódi nevem titokban fog maradni. Lehet, hogy csak
nekem tűnik úgy, de már apró gyerekkorom óta szilárd meggyő-
ződésem, hogy sehol a világon nem olyan zöldek az erdők és me-
zők, sehol sem illatoznak olyan édesen a virágok, és sehol sem
csörgedeznek olyan bájosan a patakok és a folyók, mint a szépsé-
ges Indiana államban.

– Valószínűleg ugyanezt gondolhatja az óceán túloldalán lévő
saját hazájáról, és ebben igazat is adok önnek. Hiszen születésével
az ember rokoni kapcsolatba kerül azzal a földdel, mely bölcsőjét
a hátán hordja, és több mint megvetésre méltó az, aki képes elfe-
lejteni, sőt gyalázni hazáját, és szégyellhetik magukat, mint sokan
német honfitársai közül, akik azért viselkednek így, mert egyik
vagy másik kormány nem tetszik nekik, mintha az anyaföld lenne
a hibás a valós vagy képzelt terhekért és igazságtalanságokért. Ha
ilyesmi lenne a mérvadó, akkor átkoznom kellene hazámat, ahol
apám erőszakkal kiontott vérét annak földje szívta be.

Az elbeszélő itt elhallgatott, és csak néhány percnyi elmélyült
gondolkodás után folytatta: – Nem túl messze egy felvirágzó vá-
rostól, egy kedves kis folyó partján áll a ház, ahol születtem. Né

hány éve már az összeomlás határán volt, de a közelmúltban úgy helyreállítottam, hogy most pontosan ugyanazt a látványt nyújtja, mint annak idején, amikor még egy boldog és megbecsült család lakott benne.

– Apám, egy jómódú polgár, anyámmal, egy törékeny, nagyon szép amerikai nővel kötött házasságát követően vásárolta meg a birtokot, és rövid időn belül valódi kis paradicsommá varázsolta. Azonban nem csak a környezet, hanem lakói is békés nyugalom jellegét kölcsönözték a háznak, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy még idegenek is otthonosan érezték magukat azon az ismeretlen helyen.

– Apám bányavállalkozásokban vett részt, melyek bár sok előnnyel jártak számára, de arra kényszerült, hogy hetekre, sőt hónapokra távol kellett maradnia a családi otthon melegétől. Távolléte alatt üzleti ügyeit egy barátja kezelte, aki a legnagyobb mértékben élvezte apám bizalmát, és azt látszólag meg is érdekelte. Evans volt ennek a barátjának a neve, egy fiatal jogász, aki ügyvédként jelentős hírnévre tett szert. Persze azt beszélték a háta mögött, hogy nem igen hallgatott a lelkiismeretére, amikor valami bűnözőt kimentett az igazságszolgáltatás alól, vagy pénzkövetelést elévültnek vagy jogtalannak nyilvánított, mindez persze hozzájárult hírnevének fokozásához. Szigorúbban véve persze minden ügyvédnek az a dolga, hogy egyik vagy másik fél javára, attól függően, kitől kapja a megbízást, az igazságot úgy kezelje, mint egy viaszbabát, amit ügyes kezek tetszőleges formájúra tudnak alakítani.

– Ha felidézem távoli emlékeim, amennyire képes vagyok rá, úgy emlékszek Evansre, mint egy igen tiszta, kellemes öltözetű emberre, aki számos alkalommal térdein hintáztatott, dédelgetett és kényeztetett, anyámnak szép virágokat hozott, és apámmal kart karba öltve sétált a kertben.

– Azóta húsz év telt el, és bár annak idején képtelen voltam felfogni, ami körülöttem történik, most mégis annyira világos minden előttem, mintha együttműködő személy lettem volna.

– Anyám első jogos bizalmatlansága a behízelt modorú baráttal szemben körülbelül hétéves koromban merült fel. Apámnak hosszabb időre megint el kellett utaznia Ohio államban lévő valamelyik rézbányába, és szokása szerint elutazásakor ügyeit és családját, ez utóbbi anyám és jómagam voltunk, barátja védelmére és gondjaira bízta.

– Evans ettől kezdve naponta meglátogatta házunkat, és semmi sem múlhatta felül azt a figyelmességet, mellyel anyám kívánságait igyekezett kitalálni és teljesíteni.

– Az egyik nyári délután történt, mely annyira napos és szép volt, ami csak Indianában lehetséges. Én egy hűséges néger aszszony felügyeletére voltam bízva. Vele és fiával, aki csak két évvel volt idősebb nálam, erdőn-mezőn barangoltunk, és sötétbőrű játszótársammal együtt szép virágokat keresgeltünk és a pillangókat hajkurásztuk. A ház alkalmazottai különféle dolgaik után mentek, így anyám egyedül volt a nagyszobában, melynek nyitott ablaka és ajtaja a verandára nyílt, ami kúszónövények árnyékában szerfelett kellemes tartózkodási hely volt.

– Hirtelen belépett Evans, anyám barátságos üdvözlésként kezét nyújtott neki, ámde ő nem volt meglegedve az őszinte barátság eme bizonyítékával, ajkait a felé nyújtott kézre szorította, térdre vetette magát, és olyan ömlengéssel bizonygatta örült szerelmét, hogy anyám felháborodva felállt, és megparancsolta neki, azonnal távozzon, ha nem akarja, hogy embereivel kényszerítse erre.

– Evans lassan felemelkedett, nem válaszolt, de miközben háttal az ajtó felé lépkedett, olyan haragos dühöt és mély gyűlöletet sugárzó tekintettel nézett anyámra, hogy az rémülten visszahőkölt, és csak akkor kezdett megnyugodni, amikor Evans elhagyta az udvart.

– Másnap reggel anyám levelet kapott az árulótól, melyben közölte, hogy előző napon röviddel látogatása előtt egy vidám társaságban volt, és mivel nem volt hozzászokva az erős italokhoz, olyan állapotba került, hogy most már nem is emlékszik rá,

miket beszélt, de attól tart, hogy átlépte a tisztesség határát, és őszinte szívvel bocsánatért esdeklik, és engedélyt kér arra, hogy ezeket a szavakat férje jelenlétében megismételhesse.

– Hiszékenyen és ártalmatlanul, mint amilyen anyám általában volt, könnyen elfelejtette a bántó magatartást, a gyűlöletes tekintet azonban, mellyel Evans végigmérte, és amellyel az ő és egész házának megsemmisítésével fenyegetett, mélyen beásta magát a szívébe, és nem is tudott megszabadulni tőle, míg végül rossz előérzete be nem teljesült, és a hidegvérű bűnöző áldozataként szép kék szemeit örökre le nem hunyta.

– Evans helyzete tehát szülői házamban alig változott, és apám ismét keblén táplálta a kígyót.

– Ilyen körülmények között az is természetes volt, hogy apám jelentős összeget bízott Evans kezeire, aki saját megítélése szerint rendelkezett azzal, elszámolásait rendszeresen bemutatta, és ugyanolyan rendszeresen át is adta az esedékes kamatokat.

– Amint később megtudtam, soha egyetlen pfénning sem a ravasz csalótól került elő, hanem az esedékes kamatokat mindig az otthon elfekvő tőkéből lopta el, és meghamisított dokumentumokkal apámat képes volt úgy becsapnia, hogy mi sem állt távolabb tőle, mint felismerni a becstelenséget, és soha, egészen életének utolsó pillanataig sejtelve sem volt arról, hogy elvakult bizalma és gondtalansága neki és családjának pusztulásához fog vezetni.

– Alig egy évvel az anyámmal történt eseményt követően apámnak alkalma nyílt arra, hogy részesedését a rézbányában egy kedvező vételi lehetőséggel tovább növelje, ezért megbeszélésbe kezdett Evansszal, amiből kiderült, hogy annak hat hónapra van szüksége ahhoz, hogy a teljes rábízott összeget folyósítani tudja. Apám ebbe beleegyezett. A vételi megállapodás megtörtént, a fizetési határidőben megállapodtak, és apám gondtalanul tekintett a jövőbe, amely egyre barátságosabbnak és boldogabbnak tűnt.

– Annak idején történt, hogy Evans közölte szüleimmel, testvére látogatását várja New-Yorkból, és szeretné őt néhány hónap

ra egy tiszteletreméltó házban elszállásolni. Szüleim, akik a fiatal lányt csak elbeszélések alapján és ezért a legjobb oldaláról ismerték, rögtön készségesnek mutatkoztak arra, hogy családjukba befogadják. Apám ráadásul még örült is hogy társalkodónőt talált anyám számára, mert távolléte olyan mértékben vált egyre gyakrabban szükségessé, ahogyan az üzlet és vagyona gyarapodott. Evans nemsokára tényleg megjelent egy szép fiatal dámával, akit testvéreként mutatott be.

– Semmi sem hasonlítható anyám barátságot keltő bizalmához és apám udvariasságához, mellyel a fiatal idegent üdvözölték, és ennek a körülménynek köszönhető, hogy annak túlzottan tartózkodó magatartása és félénksége hamarosan alábbhagyott, ami egyébként feltűnő ellentmondásban volt nagy fekete kihívó szemével és húsz évével. Olykor áttetszett rajta uralkodásra hajlamos lénye, és az sem maradt titokban, teljes erejével küzdött azért, hogy ezt eltitkolja, és teljesen más benyomást próbált meg kelteni magáról, mint ami a valóság volt.

– Éppúgy mint bátyja, ő is különös vonzalmat mutatott irántam, és majd megfojtott hízeltégeivel, különösképpen apám jelenlétében. Mindez azonban átverés volt, mélyen gyökerező csalás, mert éppúgy nem volt ő testvére a gazember ügyvédnek, romlott lelkében éppoly kevésbé voltak más érzelmek, mint a képmutatás és alávaló hamisság, melyekkel bizalmunkba akart férközni. Úgy tűnt csak barna dajkám, név szerint „Lili” ítélte meg helyesen az idegent, mert ellenszenvét ösztönösen úgy juttatta kifejezésre, hogy kívánságait és utasításait egyáltalán nem, vagy csak vonakodva teljesítette. Amikor anyám egy alkalommal felelősségre vonta ezért, leplezetlenül megmondta, hogy képtelen leküzdeni az előkelő ladyvel szemben érzett ellenszenvét, és megfigyelte, hogy miss Evans bátyját olykor olyan érzelmesen ölelgeti, ahogyan az testvérek között nem szokás. Szegény teremts! Barnásfekete bőre alatt becsületes szív dobogott, hűségét és ragaszkodását később életével kellett megfizetnie.

– Körülbelül hat héttel a fizetés esedékessége előtt az úgynevezett miss Evans állítólag hazautazott. A búcsú nem múlt el

könnyek nélkül, és végtelenül hosszasan tartottak az áldások melyeket a simanyelvű idegen házunkra kívánt. Én azonban úgy éreztem, hogy valamennyien nagyon hamar megnyugodtak, sőt azt is hallottam, amint idős néger szolgánk anyámnak azt mondta: – Hála Istennek, hogy végre eltűnt az előkelő lady. – Azt hiszem, igazad van, Lili – válaszolta neki anyám – sohasem érzem magam boldognak, ha idegenek vannak körülöttem.

– Aztán zavartalan rendben mentek tovább a dolgok, teltek, múltak a napok, és mivel anyám bejelentette, hogy családjukat egy ifjú polgárral fogja gyarapítani, férje kedvessége tovább fokozódott, és már csak ritkán távozott néhány napra, miközben a nagyobb utakra az általa meghatalmazott Evanst indította útnak.

– Egy nap, ez a fizetési határidő hetében történt, apám holt sápadtan lépett ki dolgozószobájából, és hevesen azt kérdezte anyámtól, hogy valaha is kinyitotta-e a páncélszekrényt, és turkált-e az iratai között? Anyám tagadó válaszára felkiáltott: – Ám legyen, de akkor gyalázatos módon kifosztottak bennünket, mert egyetlen dokumentum sincs meg, melyek kintlévőségeinkre vonatkoznak, eltűnt az összes, és semmi sincs meg, amivel érvényesíthetném jogaimat azokkal szemben, akiknek ezekben a napokban Evansnek és nekem fizetniük kellene! – Evans talán tud valamit a dokumentumokról – válaszolta anyám nyugtatgató hangon – talán odaadtad neki, csak nem emlékszel rá.

– Apám egyetlen szót sem vesztegetve tovább, elhagyta a szobát, és néhány perccel később könnyű egyfogatú kocsiján behajtott a városba, ahol Evans lakása előtt állt meg.

– Amint Evans megpillantotta, és látta felháborodott arcát, azonnal tudta, miről van szó, de előre látva a várható krízist, már fel volt készülve egy ilyen látogatásra, és olyan bölcs ravaszsággal viselkedett, hogy apám még akkor sem fogalmazott volna meg gyanút vele szemben, ha egyértelmű bizonyítékai lettek volna.

– A papírokat valójában az a szégyentelen személy tulajdonította el, aki magát Evans húgának adta ki, éspedig mindez úgy történt, hogy Evans egy viaszlenyomat segítségével cinkosának

kulcsmásolatokat készíttetett. A lopás kivitelezése semmi nehézséggel nem járt a tolvaj számára, mivel mindenhová bejáratos volt, neki pedig gyakorlata volt az ilyesfajta vállalkozásokban, amit mi sem bizonyít jobban, hogy az eltulajdonított nyugták helyett üres lapokat helyezett a dossziéba, így apám azok eltűnését csak akkor vette észre, amikor kézbe vette és kinyitotta az iratköteget. Amikor az egyébként hamisított dokumentumok visszakerültek Evans kezei közé, akkor már nyugodt lehetett, hogy nem lehet leleplezni őt, a pénzt különben sohasem adta tovább, de különben sem lehetett volna megállapítani a pénz feltételezett átvétőit. Így persze az egész mozgatható vagyon odaveszett, ő pedig rablásának eredményével bár súlyos gyanúval terheltlen eltűnt, és álnéven egy másik államban telepedett le.

– Az ügyvéd színlelt felháborodása, amikor meghallotta a papírok eltűnését, apám számára egyértelművé tette, hogy gondolni sem lehet a pénz visszaszerzésére, ha nem sikerül elkapni a tolvajt. Ó, bárcsak hagyta volna odaveszni a pénzt, még ma is élhetne ő is, és anyám is.

– Ámde hallgassa csak tovább a történetet: Az első mondat, amit Evans apám szörnyű hírére válaszolt, szemrehányás volt: – Miért nem helyezte nálam letétbe ezeket a fontos iratokat? – kiáltozta felé. – De ez most nem alkalmas pillanat a vádaskodásra, hanem cselekedni kell. A felesége tud a veszteségről? – kérdezte aztán, és amint apám erre igennel válaszolt, azt tanácsolta neki, hogy egyelőre tartsák titokban a dolgot, távolítsa el háza összes lakóját néhány órára, és vele együtt kezdjenek alapos kutatásba, hogy valamiféle nyomot találjanak, ami a tolvajra utal.

– Szegény apám! Hálás köszönettel kezét fogott a gazemberrel, aki csak azért akarta az alapos kutatást, ha véletlenül tényleg maradtak hátra nyomok, azokat teljesen megsemmisítse. Rövidesen mindketten beszálltak a kocsiba.

– Útközben néhány percre megálltak egy lakatosnál, kölcsönkértek néhány szerszámot, melyek a különféle reteszek vizsgálatához kellettek, és egy negyedórával később már házuk verandáján voltak, ahol anyám aggódó szívvel várta apám visszatértét.

– Anyám, mint már említettem, teljesen szelíd teremtés volt, aki mindenben engedelmeskedett férje kívánságának, ezért nem is volt szükség nagy rábeszélésre, hogy a befogott kocsival tegyen néhány órás kirándulást.

– A fiatal néger gyerekek és nekem is el kellett őt kísérnünk, és miután dajkám anyám néhány elintéznivalóval beküldte a városba, megragadta a türelmes ló gyepelőjét és az ostort, és nemso-kára az árnyas erdőn átvezető kanyargós úton voltunk. Némi kés-lekedés után a fekete Lili is útnak indult, és miután a két férfi meggyőződött róla, hogy rajtuk kívül senki sincs a házban, tehát nem fogják őket megzavarni, zárt ajtók mögött munkához láttak.

– Csavarhúzó és fogót szedtek elő, és elsőként óvatosan ki-szedték a zárat a páncélszekrényből, közben nem beszéltek, apám csak egyszer szólította meg az ügyvédet, amikor figyelmeztette rá, mennyire remeg a keze, mire ő szorosabban megmarkolta a szer-számot, és egyhangúan csak annyit válaszolt, hogy szokatlan neki az ilyesfajta munka.

– Ne csodálkozzon rajta, idegen – vetette közbe – hogy eny-nyire pontosan ismerem a körülményeket, mivel a két férfit a daj-kám kileste. Szegény teremtés! Talán a négerek sajátos kíváncsi-sága, vagy valami meghatározhatatlan sejtelem által hajtva ugya-nis nem indult el a városba, hanem kerülő úton visszaosont a ház-ba, és a zárt ajtó elé térdelve, a kulcslyukon át semmi sem kerülte el figyelmét, ami odabent a szobában történt.

– Amikor az első zár apám kezébe került, meglepetten felki-áltott, és Evans felé fordulva néhány viaszmorzsát mutatott neki, melyek a kulcslyuk körül a zárba voltak tapadva. Evans alaposan megnézte, aztán megjegyezte: – Ügyetlen tolvaj lehetett, aki hagyta, hogy rajta maradjon a viasz. Nem csodálkoznék rajta, ha sikerülne egy ilyen ügyetlen ember nyomára akadnunk.

– A második zárat tisztának találták, a harmadikon ezzel szemben megint viasznyomok és karcolások voltak, melyek való-színűleg a zárba nem megfelelően illeszkedő kulcstól származ-hattak.

– Akkor most nézzük a papírokat – mondta apám, miközben felkapta a már felnyitott köteget, és egymás után szedte ki belőle, és rakta le az asztalra az üres lapokat.

– Evans izzó tekintettel nézett minden egyes papírlapra, és a meglegedettség árnya futott végig izgatott arcán, amikor visszarakta a többiek közé.

– Állj! – kiáltott fel hirtelen apám hangosan, amikor széthajtotta a következő ívet, és abban felfedezett egy megkezdett levelet. – Állj! Nyomra bukkantam! – A levél finom papírlap volt, amelyen kecses kézírással az alábbi szavak álltak:

– Drága Evans, kedves Georgom, a második lenyomat.... – itt egy nagy tintapaca következett, valószínűleg ez lehetett az oka a levél elvetésének, és feltehetően egy másik írásába kezdett bele a tettes.

– Az első felkiáltáskor Evans apám mögé ugrott, arca halottfehérré vált, amint válla felett átnézve felismerte állítólagos hűgának kézírását, és ugyanakkor észrevette rajta saját nevét is. Lebukott, hiszen kitől mástól származhatott a levél, mint tettestársától, és ő maga is meg volt benne említve. Véletlenül kerülhetett a papírlapok közé, és felért egy vádirattal. Ha apám nem bukkant volna rá erre a szerencsétlen levélre, valószínűleg nem került volna sor a rettenetes merényletre, a sorsa azonban ezzel meg volt pecsételve.

– Reszketve tartotta tehát a levelet a kezében, csendben elolvasta egyszer, kétszer, aztán harmadszor is, így Evansnek maradt elég ideje arra, hogy összeszedje magát, mire apám végül felkiáltott: – Evans! Hallgasd csak, mi van ide írva! – és arra készült, hogy felolvassa a sorokat. Ekkor a gyilkos csendben megragadta a nehéz lakatoskalapács nyelét, és még mielőtt apám a végzetes szavak végére jutott volna, a markos kezek által irányított vas ellenállhatatlan erővel lesújtott fedetlen fejére, mire szegény, boldogtalan apám egy mély sóhajjal élettelenül terült el a földön.

– Abban a pillanatban, amikor Evans rettenetes tettét elkövette, az ajtó felől hangos kiáltást, és egy menekülő ember lábai

nak dobogását hallotta. A néger asszony azonban még nem érte el a ház ajtaját, amikor egy kéz tapadt a szájára, a földre teperte, és rögtön felismerte Evanst, aki a mellére térdelt. Megpróbált kegyelemért könyörögni, de erre képtelen volt, mert a gyilkos fogai közé tömte zsebkendőjét, aztán egy vékony zsinórral összekötözte a kezeit, majd maga előtt lökdösve visszavezette apám szobájába, ahol szegény még mielőtt rájött volna hogy mi a szándéka, egy hosszú hegyes késsel kétszer mellbe szúrta.

– Ezután a második gyilkosság után megmosta kezeit, magához vett néhány tekercs becsomagolt aranypénzt, melyek a nyitott szekrényben heverték, összehúzta az ablak előtt a függönyöket, belülről betömte a kulcslyukat, elhagyta a szobát, és miután gondosan bezárta az ajtót, szapora léptekkel elindult városi lakása felé.

– Ott csak néhány percig tartózkodott. Előhozatta felnyergelt lovát az istállóból, majd azzal távozott, hogy még az éjszaka beállta előtt igyekszik visszaérni, és lassan ellovagolt.

– A városon kívül megsarkantyúzta a lovát, majd nagy kört leírva az ellenkező oldalra került, ahonnan nagy igyekezettel olyan irányba távozott, amit senki sem sejtetett.

– Rajtunk kívül vannak még néhányan, akik szeretnék élvezni a friss hajnali levegőt – szólt hozzám ekkor ezekkel a szavakkal a fiatalember, amint látta, hogy egyre több utas igyekszik felfelé a lépcsőn. – Így most el kell válnunk, de ha nem tévedek, történetem érdekli magát annyira, hogy egy esetleges következő találkozás alkalmával szeretné tovább hallgatni. – Persze igennel válaszoltam, mire még annyit mondott, örülne neki, ha hidegvérű gyilkos és mániákus párbajozó helyett másként értékelném személyét. Ezekkel a szavakkal elvált tőlem, és lement a kajútbe.

IV.

Több nap telt el anélkül, hogy a rejtélyes fiatalember elem került volna, és akkor is csak futólag vettem észre a tolongásban, és mivel úgy tűnt, hogy nem akar észrevenni, követtem példáját, és figyelmemet másfelé fordítottam. A korábbiakhoz hasonlóan azonban továbbra is minden reggel a megbeszélt órában a fedélzeten voltam, azonban eredménytelenül. Néhány órára kikötöttünk Acapulcuban, elhaladtunk a Tehuantepec öböl mellett, és gyorsan közeledtünk célunk felé, úgy tűnt azonban, hogy az idegen továbbra is kerül engem. Csak Panamába érkezésünk előtti napon lépett mellém váratlanul.

A nap éppen akkor emelkedett a csillogó víztükör fölé. Az egyik lapátkerék burkolatának közelében tartózkodtam, és a matrózok egy csoportját figyeltem, akik éppen az éjszaka elhunyt egyik fűtő temetésére készültek. A durva tengerészek! – olyan komolynak látszottak, miközben vitorlavászonba varrták a halottat, egy nehéz öntöttvas darabot kötöttek hozzá, aztán a múmia-szerű alakot egy deszkára, majd azt felemelve keresztben a hajókorlátra tették. Levették sapkáikat, elmondtak egy rövid imát, aztán a deszka a víz felé billent, és a halott lecsúszott róla a buborékoktól pezsgő sírjába.

Tekintetem arra pontra szegeztem, ahol eltűnt a habokban, és észrevettem néhány cápa hatalmas uszonyának heves csapkodását, amint lefelé rugaszkodtak zsákmányuk után. A gőzhajó azonban vidáman húzott tovább, fáradhatatlanul dolgoztak a gépek, a felkelő nap sugarai aranyszínűre festették a hullámokat, egy ember állandó mozgásban lévő sírkövét, aki örök nyugalomra tért, és akit talán senki sem gyászol.

– Milyen szép sír ez a tágas, végtelen óceán – szólt ekkor hozzám ismeretlen útítársam – szép sír, de egykor mégis inkább a hazai földben szeretnék nyugodni, éspedig olyan helyen, ahol virágok sarjadnak a sírhantomon.

– Virágok, melyeket könnyekkel öntöznek, és szerető kezek ápolnak – válaszoltam – minden bizonnyal a legszebb emlékmű, amit egy halandónak állítani lehet.

– És mégis milyen csekély a különbség! – válaszolta az idegen. – Ugyanúgy, ahogyan a tenger hullámai tovasuhannak az fölött, akit elsüllyesztettek benne, a szárazföldön ugyanúgy követik egymást a világ nagy hullámai, csak hosszabb időközönként, mint a végtelen óceánon, de mindegyik ugyanúgy eltűnteti nem csak a virágokkal díszített sírokat és márvány emléktáblákat, hanem a letűnt nemzedékek emlékeit is.

– Azt az embert, akit épp az előbb temettek el, szintén meggyilkolták – folytatta rövid merengés után.

– Meggyilkolták? – kérdeztem idegenkedve.

– Meg bizony – válaszolta a fiatalember – mi mást lehetne mondani rá, ha egy beteg embernek, akinek nincs pénze rá, hogy visszatérhessen Kaliforniából a hazájába, és ezért megpróbálja egy gőzhajón ledolgozni az útiköltséget, és huszonnégyből tizenkét órát kell eltöltenie a legelső szinten, ahol a kazánok izzó hőisége a trópusi kánikulával együtt még egy egészséges ember halálát is okozhatja, és sokkal inkább egy ilyen kemény munkához nem szokott betegeskedő emberét? De térjünk inkább vissza az én történetemre, holnap elérjük Panamát, ahol valószínűleg örökre el fogunk válni egymástól.

– Nem kis megütközést keltett anyámban, amikor estefelé a sétakocsikázásról hazaérve, és a kocsit a ház bejárata felé irányítva se a néger asszony, se apám nem szaladt elé. A ház kihalt volt, apám ablakai mögött le volt eresztve a függöny, és így anyám másra nem gondolhatott, mint hogy a két férfi fontos felfedezést tett, ami miatt be kellett menniük a városba, és a néger asszony szolgálatait is igénybe vehették. A lovat a néger fiúra bízta, és miközben a lakószoba felé ment, engem apám szobájához küldött azzal, nézzem meg, hogy zárva van-e az ajtó.

– Odaszaladtam, hevesen megragadtam a kilincset, és miután nem engedett, ezt megmondtam anyámnak, aztán kiszaladtam a barna játszótársamhoz.

– Lassacskán besötétedett, a földeken dolgozó emberek hazatértek, de anyám hiába várt valamiféle hírré apámról és a néger asszonyról. Aggodalmában egyik szolgánkat beküldte a városba, de az is csak azzal a hírrel tért vissza, hogy Evans lovon egyedül elhagyta a várost. Nyugtalanságában aztán odament a bezárt ajtóhoz, hogy valamilyen módon megpróbálja bejutni apám szobájába. Persze csak azt tapasztalhatta, amit már én is mondtam neki, de miközben a kilinccsel a kezében elmerengett a szokatlan körülményeken, hirtelen mintha a szobából csendes hörgést hallott volna. Fülét remegve az ajtóra tapasztotta, és nem csalódott. A gyertyát kiejtette a kezéből fájdalmasan felkiáltott, majd ájultan a földre zuhant.

– Én meghallottam a kiáltását, és beszaladtam hozzá, de amint a sötétben élettelenül elterülve rátaláltam, olyan heves sírásban törtem ki, hogy rövidesen a ház összes lakója összesereglett körülöttünk.

– Igyekezetükkel elérték, hogy anyám hamarosan magához tért, de alig nyitotta fel szemeit, kezével máris döbbsen az ajtó felé mutatott, és megparancsolta, hogy törjék be. Ez meg is történt, és a látványt, ami a behatolók elé tárult, azt inkább nem szeretném részletesen elmondani. Elég, ha annyit tud, hogy a néger asszony még elég ideig élt ahhoz, hogy részletesen beszámoljon a történetekről, majd meg is tettek minden intézkedést arra, hogy a gyilkost el lehessen kapni. Anyám még aznap éjjel egy halott gyermeket szült, és másnap estére már nem voltak szüleim.

– Életem első mélységes fájdalmát akkor éreztem, amikor hallottam a földet anyám és apám koporsójára hullani, de egy gyermek fájdalma általában nem tart sokáig, és csak hosszabb idő alatt alakult ki bennem az az érzés, ami a lelkiismeretem szerinti jogos cselekedetre készítetett.

– Annak idején azon a vidéken még nem volt vasút és távíró, és mivel Evans jelentős előnyre tett szert, és sokáig ismeretlen maradt az irány is, amerre távozott, így sikerült elmenekülnie üldözői elől. Csak hetekkel később terjedtek el olyan hírek, melyek kétségtelenül összefüggésben voltak személyével és menekülésével. Talán hatvan mérföldnyi távolságra lefelé a folyó mentén élt egy farmer, akihez nem sokkal azután, hogy miss Evans elhagyta szülei házát, befészkelte magát egy igen szép fiatal hölgy azzal, hogy állítólagosan hanyatló egészségét vidéki étellel próbálja meg rendbe hozni. Leveleket nem kapott, és látogatói sem voltak. Igen visszavonultan élt, látszólag azért, hogy eltitkolja szegénységét, mert egy kicsi, jelentéktelen, de igen súlyosnak tűnő bőröndön kívül, amiben csak kevés ruhadarab fért volna el, semmiféle kényelmi aprósággal nem rendelkezett, amivel fiatal hölgyek általában szívesen szokták körülvenni magukat. Egyébként mindig pontosan fizetett, és ezenkívül előzekény lényével közvetlen környezetével megkedveltette magát.

– A szülői házamban bekövetkezett borzalmat követő napon hirtelen egy lovas érkezett arra a bizonyos tanyára. Lovát a háziúrra bízta, majd miután hosszabb megbeszélést tartott a fiatal hölgygel, arra kérte a gazdát, hogy könnyű csónakját adja neki bérbe néhány napra, hogy a fiatal idegen hölgygel együtt, aki a rokona, meglátogassák egy barátjukat lefelé a folyó mentén. A kérésnek a gazda természetesen eleget tett, és a két idegen még aznap esete, maguk között cipelve a bőröndöt, lement a folyóhoz. A farmer lekísérte őket, és amikor a csónak eltávolodott a parttól, az ismeretlen tréfásan odakiáltotta neki: – A lovat tekintse zálognak a csónakért, és kérem, lelkiismeretesen gondoskodjon róla. Az utazók aztán rövidesen eltűntek az erdővel borított part kanyarulatában.

– A farmer hiába várt az idegenek visszatértére és a csónakjára. Tizennégy nappal később véletlenül tudta meg, hogy a csónakot messze lejjebb a parton felborulva találták meg. Nem sokkal azt követően egy feltehetően fiatal nő hullájára is rábukkantak. Semmi közelebbit sem sikerült megállapítani róla, görcsösen zárt kezében azonban rövid barna haját találtak, amit feltehetően életé

ért küzdve valakinek a fejéből téphetett ki, és még egy összegyűrt cetlit is, amelyről nagy igyekezettel „Georg” és „lenyomat” szavakat lehetett kibetűzni.

– A napnál is világosabb volt: Evans eltette láb alól tettestársát, az egyetlen tanút, és az elrabolt pénzzel biztonságos helyre menekült. Sohasem derült ki, hová ment először, de minden bizonnyal éveken keresztül Mexikóban tartózkodott.

– Szüleim halála után apám egyik bátyja, egy Louisiana beli gazdag ültetvényes vett magához. Agglegény volt, és azt beszélték róla, hogy ennek oka egy szépséges fiatal lány lehetett, aki nem viszonozta szerelmét, és aki állítólag az én anyám volt. Ezt a körülményt azonban nekem sohasem kellett sajnálnom, mert minden vonzalmával és ragaszkodásával, ami más esetben családját illette volna, felém fordult. Boldog lehettem volna, ha szülői házammal kapcsolatos gondolataim nem neheztedek volna rám lidércnyomásként, és bár még nagyon fiatal voltam, mégsem sikerült legfiatalabb éveim rémképeit teljesen száműzni emlékeimből. Ebben részben bácsikám is hibás volt, mert nem múlt el egyetlen nap sem úgy, hogy ne mesélt volna nekem szüleimről, és ne átkozódott volna elpusztulásuk miatt. Egyébként is különös ember volt, és volt valami terve, ami állandóan foglalkoztatta, de halála miatt végül nem tudott végrehajtani.

– Évenként eljárt velem kis birtokomra, melyet szüleimtől örökölt, hogy eltöltsünk ott néhány napot. Ilyenkor a számára oly drága sírokat virágokkal díszítette, és minden alkalommal felhívta figyelmem a ház pusztulására, amennyiben állandóan ismételtette, „mennyire másként is történhetett volna minden”.

– A néger fiúcska egyszerű nevelésben részesült a farmon, és mivel ott tartózkodásunk idején állandóan társaságunkban volt, és a bosszú gondolata őt is egyre foglalkoztatta, amit bácsikám talán nem is véletlenül, szándékosan állandóan táplált.

– Később, atyai barátom halála után csalhatatlan bizonyítékot találtam arra, hogy ő sohasem kívánta, hogy magamra vállaljam a bosszúállás feladatát. Mély, kérlelhetetlen gyűlölete csak arra

irányult, hogy tudomásomra hozza érzelmeit, mert tervének végrehajtásába mindaddig nem akart belekezdeni, míg el nem érem azt az életkort, amikor már felnőttként léphetek fel, és nevét megvédhetem mindenféle rágalmazással és téves megítélésekkel szemben.

– A sors azonban másként döntött. Bácsikám meghalt, amikor alig töltöttem be huszadik életévem, és jelentős vagyont hagyott rám, valamint mélyen gyökerezett gyűlöletet a gyilkos Evans iránt, és természetesen akarata ellenére azt a feladatot, hogy bosszúját, ami egyben saját bosszúm is, végrehajtsam.

– Hátrahagyott iratai között ugyanis olyan leveleket találtam, melyek nem csak Evansre vonatkoztak, hanem nevét és tartózkodási helyét is elárulták nekem, aminek ha nem ismerem félre másodík apám szándékát, eredetileg titokban kellett volna maradnia előttem.

– Sohasem tudtam meg, hogyan jutott a gyilkos nyomára, annyi azonban biztos, hogy a néger fiatalemberben, korábbi játszótársamban hűséges és lelkes támogatót talált céljai eléréséhez. Halála előtt egy évvel elküldte őt Kaliforniába, hogy megfigyeltesse vele Evanset, és ne tévessze szem elől. Később rendszeresen leveleket kaptam tőle, és négy évig vonakodtam, míg végül rászántam magam feladatom végrehajtására. Vonakodásom okát csak azzal magyarázhatom, hogy még mindig abban reménykedtem, hogy Evans megváltozik, és idősebb napjaiban bűnhődni fog azért, amit elkövetett, de egymás után érkeztek olyan hírek, melyek mindenféle elképzelhető gáztetteiről számoltak be, és minden újabb levél tovább táplálta a bácsikámtól rám hagyott gyűlöletet, bár meg kell ismételnem, anélkül, hogy ismertem volna szavaiban rejlő valódi szándékát, míg aztán végső elhatározásra jutottam.

– Egy különös körülmény készítetett végül arra, hogy végrehajtsam azt a tettet, amit szent örökségemnek tekintettem. Őszinte leszek magához – vetette közbe – és nyíltan elmondok mindent, még akkor is, ha örökre csak egy idegen maradok a maga számára, mégse váljon el úgy tőlem, hogy ne tudná meg azt is, hogy életem milyen barátságos fordulata elé nézek.

– Szeretek egy fiatal lányt Louisianában, egy olyan jóra való és nemes lelkű lányt, mintha angyalok között nőtt volna fel, és szerelmemet olyan odaadással és hűséggel viszonzza, amilyenre egy fiatal, romlatlan lélek egyáltalán képes lehet. Egy olyan teher mellett, mely már évek óta nyomja a szívemet, mégsem mertem vele házasságról beszélni. Éreztem, hogy végérvényes megnyugvásom érdekében bácsikám végakarátát, ami nem tagadom, egybe esik saját igazságérzetemmel is, teljesítenem kell.

– Gyors elhatározásra jutottam. Felkészültem az útra, állításom szerint üzleti útra indultam Mexikóba. Hazámban senki sem sejthette meg szándékomat. Bácsikám gazdagsága hozzásegített ahhoz, hogy megfelelő embereket nyerhessek meg magamnak, és minden nehézség nélkül észrevétlenül eljutottam San Franciscoba és vissza idáig. Úgy érzem, most már megkönnyebbült a lelkiismeretem, de azt hiszem, aligha érezhetném ezt a megbékélést, ha eredeti szándékom szerint Evanst egyszerűen agyonlőttem volna, mint egy vadállatot. A gondviselés kezét látom benne, hogy sértetlenül kerültem ki a küzdelemből. Isten akarata volt, hogy Evans végül az én kezem által kapta meg méltó büntetését gaztettéért annak ellenére, hogy a gyilkos mérgezett késsel fenyegette életemet.

– Kaliforniai élményeimet bizonyára ismeri az újságokból. Ötszáz dollárt tűztek ki a fejemre. A dupláját ajánlották volna fel, ha megsejtik, hogy a párbaj során egy néger volt a szekundánsom. Való igaz, hogy jómagam is rabszolgatartó vagyok, de van egy néger, aki a barátom volt, és az is marad. Senki sem ismerte őt arrafelé, és ezért számára könnyebb lesz eltűnni üldözői elől, mint nekem.

– Van egy bizalmas barátom ennek a gőzhajónak a tisztjei között. Az ő segítségével és befolyásával sikerült Kalifornia vesztélyes földjét révkalauzként elhagynom, de ennek ellenére higgye el nekem, hogy sokan vannak ezen a hajón, akik ötszáz dollárért szívesen elárulnának, sőt meg is lincselnének még akkor is, ha ismernék történetem éppúgy mint maga, és fel kellene, hogy mentsenek Isten és saját lelkiismeretük előtt.

– Panamában el fogunk válni egymástól, hiszen az én utam New-Orleansba vezet, ön pedig ha nem tévedek, először New-York és Washington felé veszi útját. Azért a tiszteletért, melyet titkom iránt tanúsított, őszinte köszönetemet fejezem ki, kísérje áldásom további útján, és ha később valaha majd rám gondol, legyen elnéző velem, és most utolsó istenhozzádként nyújtom önnek a kezem.

– Viszontlátásra! – válaszoltam, miközben kezet nyújtottam a karcsú idegennek – és kívánom, teljesüljenek szép reményei, és minden újabb nap így vagy úgy kárpótolja mindazért, amit fiatal éveiben el kellett szenvednie.

– Nem, a viszontlátásra szóba sem jöhet – válaszolta a fiatal-ember – úti céljaink igen távol esnek egymástól, jómagam pedig szeretnék teljesen megszabadulni a visszaemlékezéstől, mert igen fájdalmas lenne számomra, ha életem borús eseményei egy véletlen találkozás következtében megint terhelni kezdenék a lelkemet, ezért még egyszer: Ég önnel, kedves idegen.

Ezekkel a szavakkal eltávolodott mellőlem, és elmerengve a kajütlépcső felé indult. Néztem utána, míg el nem tűnt az ajtó mögött, aztán folytattam sétám a fedélzeten, mely lassacskán kezdett megtelni az utasokkal.

Másnap reggel ágyúdörgések csaltak a fedélzetre, még korábban, mint szoktam. Még éppen időben felértem, hogy végignézhessem a horgonyok leeresztését. A láncok csörögve futottak át a lyukakon, a hajó farát a dagály a tengerpart felé fordította, egy újabb ágyúlövés dőreje futott végig a víz felületén, jelzőzászló emelkedett magasba az árbocon, és ezzel egyidejűleg számtalan csónak hagyta el a partot, hogy az utasokat csomagjaikkal együtt kivigyék Panamába.

Az elsők között voltam, akik partot értek, és mivel a bőröndömet vártam, felmentem a gátfal tetejére, és leültem az egyik hatalmas, félig homokba süllyedt ágyúcsőre, hogy ott várakozzak a csomagom megérkezésére. Órák teltek el, emberek jöttek, mentek, de csak egyetlen hölgy volt, aki igazán lekötötte a figyelmemet.

Már érkezésemkor észrevettem őt, amint félrelibbenő fátyla alól szép sötét szemeivel aggódva vizsgálgatott minden érkező utast. Azóta egyfolytában le-fel sétált a töltésen, és csak akkor sietett le a partra, ha újabb csónak kötött ki utasaival, láthatóan keresve közöttük valakit. Azonban minden alkalommal magányosan tért vissza, aztán észrevettem, amint görcsösen összeszorította kezeit, és alkalmanként egy fehér kendővel szemeit törölgette.

Órák teltek el így, az utasok már valamennyien partra szálltak, egyes csónakok már csomagokat kezdtek kihordani, de a szép idegen még mindig vigasztalanul állt ott, és kitartóan nézett a gőzhajó felé, mely közömbösen himbálódzott a hullámokon. Mélységesen együtt éreztem szegény asszonnyal, a kétségbeesése annyira feltűnő volt, hogy nem mertem közeledni hozzá, inkább felemelkedtem kényelmes ülőhelyemről, hogy magára hagyjam.

Türelmesen nézegettem a kikötő csónakokat, és az előttem elcipelte bőröndöket. Tudtam, hogy az enyéimről sem feledkeznek meg, és semmi okom sincs rá, hogy aggódjak miattuk. Kisebb pálmacsoport nyújtott védelmet az egyre magasabbra emelkedő nap tűző sugarai ellen, kellemesen elszórakoztatott a régi szép templomok és más nagyobb építmények romjainak, valamint a hullámzó tarka tömegnek a látványa. Félmeztelen barna gyerekek árultak édes banánokat, illatos ananászokat és finom szivarokat, így semmiben sem szenvedtem hiányt, és kifejezetten megelégedve egész helyzetemmel várakoztam az utolsó csónak érkezésére, melynek az én holmijaimat is ki kellett hoznia a partra.

Végül közeledett a rég várt csónak, és a csomagok tetején meglepetéssel pillantottam meg a történetét elmesélő útítársamat. A hölgy, akit magányosan magára hagytam a töltésen, már jóval partot érése előtt felismerte őt, mert néhány lépésnyire tőlem ott állt olyan közel a vízhez, hogy a pajkos hullámok megnedvesítettek apró lábain cipőjének talpát, és egy boldog, örömteli várakozás kedves látványát nyújtotta.

Finom, vakítóan fehér, áttetsző arcán belső izgalomtól kipirult orcái, nemes metszésű profilja, félig nyitott szája gyöngyszemekre emlékeztető fogaival, pompás, nagy sötét szemei és dús, csillogó

fekete haja annyira leírhatatlanul szép összhangban voltak szűzies, de büszke alakjával, hogy őszinte lelkesedéssel és csodálattal bámultam őt, és egyetlen mozdulatát sem tévesztettem szem elől.

A csónak gerince csikorogva futott fel a törékeny kagylókkal telített homokra, az ifjú idegen kiugrott a partra, és a fiatal lány szótlánul a karjaiba omlott. – Chaarles, Charles – suttogta végül szípgva – átvettem egy neked címzett levelet, aztán rögtön siettem eléd....

A továbbiakat már nem értettem, és hogy elrejtsem meghatottságom, elvegyültem a teherhordók között, hogy megbeszéljem velük, hová vigyék a csomagjaimat. Mikor aztán elindultam felfelé a városba, a két rejtélyes idegent már nem láttam sehol. A Nap fényesen ragyogott felettem a tiszta, kék égen, a pálmák bájos koronáikkal bólogattak, a forró utcákon utasok tolongtak össze vissza a málhás állatok között, hogy felszerelkezzenek lovaglásukhoz a földszoroson át.

Világítótorony a Michigan partján

I.

A Michigan tó teljesen csendes volt. Sima felületén gyönyörűen tükröződött a tiszta kék ég, melyet csak imitt-amott tarkított néhány báránfelhő. Az élénkzöld erdővel szegélyezett magas part árnyéka messzire benyúlt a már lemenőben lévő nap fényében. Keleten a fenséges vízfelület egybeolvadni látszott a kék éggel. Északi és déli irányban az apró öblöktől és vízbenyúló partszakaszoktól függően szemet gyönyörködtető színhatások váltogatták egymást, hogy a szépséges tájkép végül a távoli horizont vonalában álomszerűen felszívódjon a párás atmoszférában. Az észrevehető néhány vitorla éppen hogy csak meglibbent az alig érezhető légáramlatban. A part közelében sajátos formájú kenuikban barna, tollakkal feldíszített alakok tartották készenlétben dárdaikat vagy nyilaikat, hogy fűrgé zsákmányaik után küldjék a mélybe. Közvetlenül a part közelében, egymástól nagyobb távolságra több, szinte alig füstölő tábortűz jelezte a chippewa halászok táborhelyeit. Széltében hosszában egyébként más életre utaló jel, rönkház vagy kisebb település sem volt látható. Mindössze egy a vízbe nyúló, kedvező fekvésű kis félszigeten törte meg az évezredek vadon eredeti jellegét egy fehérén kimagasló világítótorony, melynek megépítését egy a víz alatt meghúzódó alattomos homokpad tette szükségessé. Jóllehet a nappali fény elegendő volt a hajósok számára a sekély vízmélység észleléséhez, éjszakai órákban ehhez azonban lelkiismeretesen fenntartott jelzőtűzre volt szükség.

A toronytól mintegy harminclépésnyi távolságra fák és bokrok kellemes árnyékában egy szintén fehérre festett, gerendákból és deszkákból épített könnyű, favázás ház húzódott meg. Egy istálló két lóval és két tehénnel, továbbá egy masszív kerítéssel körbevett, szerény méretű konyhakert tették teljessé a világítótorony őrének szolgálati helyét. Mindenesetre kényelmes otthont jelentett ez egy olyan ember számára, mint az öreg Cartridge, aki életének legnagyobb részét altisztként töltötte el az indiánokkal határos

vidéken, és hosszantartó nehéz szolgálatának elismeréseként kapta ezt a nyugalmas beosztást, megfelelő nyugdíjjal együtt.

Az öreg Cartridge sohasem volt házas ember. Pusztán a magánnyal együtt járó kellemetlen állapot készítette arra, hogy magához vegye elhunyt nővérének elárvult lányát, és átengedte neki kis gazdasága irányítását.

Charitas tizennégy éves kislányként került hozzá, félíg még gyerek volt, arcán az ínség jeleivel, félénk, nagy kék szemekkel, szikár végtagokkal és félénk, gyámoltalan mozdulatokkal. Öt év telt el azóta, egy fedél alatt az öreggel, és a folyamatosan fejlődő, és egyre derűsebbé váló gyermekből szép fiatal nő bontakozott ki, akit megpillantván némelyek bizonyára sajnálhatták, hogy ennyi ritka vonzerő a legelszigeteltebb magányban jöhetett létre, senki sem csodálhatja, amint szép nővé érik, és ilyen körülmények között is kell majd elhervadnia.

Amit Charitas a bácsikájától eltanulhatott, az persze mindössze annyi volt, hogy több-kevesebb sikerrel megtanult olvasni. Az öreg egyébként is zsoldos élete során a magasabb tudományoktól való távolságtartás mellett erősen hajlamos volt a mámorító italok fogyasztására, és ezt a szokását továbbra is megtartotta. A lány annál nagyobb figyelemmel fordult az őt körülvevő természet titkai felé. Azt a benyomást keltette, mintha karcsú, magas természetével egy fiatal hickory fatörzset választott volna példaképül, mintha elleste volna az özek bájos mozdulatait, melyek alkalmanként egészen a kerítésig merészkedtek, csengő hangja ezzel szemben a közeli sűrű bozótban rejtőző posztáták dallamos melódiáira emlékeztetett. Szemeinek tiszta tekintete nem kevésbé emlékeztetett a mosolygó tavaszi égboltra, megbízható nyugalma, mellyel a környező őserdőt bejárta, a tükörsima tóra emlékeztetett, olykor azonban összevonta sötét szemöldökét, ha az öreg Cartridge alkalmat talált arra, hogy korhely szenvedélyét túlzásba vigye. Ilyen alkalmakkor nem volt hatástalan rá az eleven mókusok fürgesége, mert azok adottságával surrant fel az est közeledtével akár tízszer is a toronyba, hogy meggyújtsa a lámpákat, és gondosan ügyeljen

arra, hogy figyelmeztető fényeik messzire kivilágítsanak a Michiganre.

Tekintettel arra, hogy a legközelebbi település is túl messze volt, leginkább a környéken időnként tanyázó bennszülöttekkel érintkezett, akikkel a legnagyobb barátságban volt, és asszonyaik között könnyen talált barátnőkre is, akik segítettek neki kertje művelésében. Bőségesen kapott tőlük vadhúst és halakat is. Amire ezen kívül a létfenntartásukhoz szükség volt, azt az időnként arra haladó hajókról kiküldték a világítótoronyhoz, ha piros jelzőzászlóval tudomásukra hozta igényeit, vagy nyugodt idő esetén indián asszonyok nyílsebesen kivitték őt kéregkenuikkal a hajóhoz. A gőzösökön szabályos versengés folyt azért, hogy ki evezhet ki a világítótorony szépséges öréhez, és kapjon néhány barátságos pillantást abból a szempárból a megrendelés pontos teljesítéséért, aminél tisztább és dacosabb aligha tükröződött valaha is a Michigan kék vizében.

Charitas így elzártsága ellenére saját fogalmai szerint teljesen boldog életet élhetett volna, ha az öreg Cartridge korhely szokása olykor nem bosszantotta volna, hiszen képtelen volt megakadályozni, hogy az öreg nyugdíjának átvétele céljából havonta háromnapos útra induljon a legközelebbi városba, és onnan visszatérve annyi tüzesvizet hozzon magával, amennyi minden bizonynyal elegendő lett volna fél tucat átlagos világítótoronyőr reggelenkénti erőteljes ébresztő- és esti altató italára.

Ellátmányszerző körútjának harmadik napja, ahogyan katonai kifejezéssel élve útjait nevezte, vége felé járt, és közeledett az óra, amikor a keskeny erdei ösvényről vidám hurrá kiáltásokkal elővágatva a világítótorony portájához szokott megérkezni. Köröskörül mélységes csend uralkodott. Csak néhány madár dalolt csi-cseregve a világítótorony és a ház közötti területet beárnyékoló, baltáktól megkímélt két évszázados tölgy csúcsain. Olyan elevenen daloltak, mintha csak a maguk módján akarnának hozzászólni ahhoz a csevegéshez, amely a ház előtt a földbe döngölt pad felől szállt feléjük, olykor fanyar, majd gúnyos nevetgéléssel megszakítva.

– A bácsikámat tehát a városban látta? – kérdezte Charitas gondtalanul a tisztos távolságban tőle ülő fiatal tengerésztől, és lopva, ámde látható meglepődöttséggel suhant végig tekintete annak őszinte, nyílt, kékszemű napbarnított arcán, vöröses szakállán és torzonborz barna haján.

– Nemcsak hogy láttam – erősítette meg a megszólított, és elfogódottan pörgetett ujjai között egy rózsaszálat, melyen egy szép, kibontakozott virág, és mellette egy bimbó virított – nemcsak hogy láttam, hanem beszéltem is vele, sőt meg is ittunk együtt egy pohárával.

– És még dicsekszik is ezzel, mr. Frank – kérdezte Charitas szemrehányóan – de jól tudom, ez a rossz szokás ott lakik minden férfiben.

– Hiba volna talán, ha az ember poharát emeli valakire, aki erre barátságosan meghívja? – kérdezte a fiatalember, és szinte ellenségesen pillantott a rózsára, amit az előbb tört le a kerítésen kinyúlva, de hirtelen elszállt a bátorsága, hogy átnyújtsa Charitásnak, amint azt korábban tervezte.

Charitas erre gúnyosan biggyesztette ajkát.

– Azt nem mondanám, hogy hiba – jegyezte meg komolyan – pusztán csak arról van szó, hogy ismeri az öreg rossz szokását, és ahelyett, hogy bátorítaná...

– Nem a megfelelő szót használja, miss Charitas – vágta közbe Frank indulatosan – miközben előtte néhány üde levél hullott imbolyogva a föld felé, amiket tudat alatt heves mozdulatokkal tépkedett le a rózsaszálról – a legkevésbé sem gondoltam, hogy a tiszteletre méltó Cartridge urat rossz vizek felé kormányozzam. Csupán attól tartottam, magamra haragítom, ha visszautasítom, még akkor is, ha meghívása cseppet sem hiányzott.

– Hagyjuk ezt – válaszolta gyorsan és határozottan Charitas – kellemetlen dolog, amiről nem szívesen hallok, és nem is akarok olyasminek a részleteibe belemenni, amihez önnek egyébként sincs semmi köze. Mit is érdekli magát egyáltalán a bácsikám

haragja? Nincs más dolga, egyszerűen térjen ki az útjából. Beszéljen inkább valami másról, meséljen az útiról, és arról, mi késztette rá, hogy eljöjjön ide. Tényleg két napja úton van? – és sajátos feszültséggel figyelte, amint a fiatalember görcsösen tevékenykedő ujjainak újabb levelek esnek áldozatul.

– Majdnem két napig, kínlódtam – válaszolta Frank anélkül, hogy felemelte volna tekintetét a leveleitől megfosztott virág száráról. – Miután elköszöntem a bácsikájától, vettem egy könnyű vitorlás csónakot, de mit sem ér a könnyű csónak, ha a szélnek elakad a lélegzete. Tizenkét órán át vitorláztam, mint légy a mézben, végül egy chippewa családhoz értem, akikre rábízta a csónakot, és az út hátralévő részét gyalog tettem meg a parton.

Egy bolondos fuvallat rózsalevelet fűjt Charitas ölébe. Gondatlanul ajkai közé vette a levelet, és szép kék szemei ábrándozva kémlelték a csendes tó vizét. Erőtéljes, szőke hajfürtjei, melyek körülfogták büszkén tartott fejét, valamelyest a fehér homloka elé omlottak, dacos, makacs karaktert kölcsönözve szelíd arcvonásainak. Amikor Frank elhallgatott, úgy tűnt, mintha mély álomból ébredne, mert hirtelen, rövid mozdulattal fordult a fiatalember felé.

– Ennyit fáradozott, hogy magányomban egy órácska társaságot nyújtson nekem? – kérdezte egykedvűen – persze igen barátságos dolog pusztán ezért ekkora útra kelni. Mr. Frank, eddig azt gondoltam magáról, hogy sokkal megfontoltabban cselekszik.

A rózsá utolsó levelei is a földre hullottak. Frank felegyenesedett, és határozottan kedves társa arcába nézett, miközben mélyen elpirult. Szemeiben riadtság tükröződött.

Miss Charitas – szólalt meg végre, miközben egyre szaporábban vette a levegőt – ez a mai nem az első alkalom, hogy találkozzunk egymással.

– Persze hogy nem – bólintott rá Charitas, és szemeinek aggodó tekintete gyorsan utat engedett a feltámadó belső dacnak – a kenuból láttam magát a „Nyugat Királynője” fedélzetén, sőt még gyakrabban is, amikor volt olyan szíves, és a gőzösről saját kezű

leg kihozott a világítótornyhoz egy hordó lisztet vagy egy zsák kávé, és nem emlékszem rá, hogy valamikor is elmulasztottam volna, hogy megköszönjem fáradozását.

– Nem, tényleg sohasem mulasztotta el – folytatta Frank szenvedélyesen – és tekintete minden alkalommal tűzként égett a lelkembe, és egy pillantása is elég lett volna, hogy átkaroljak egy ballasztkövet, és a tengerbe ugorjak vele.

– Ugyanúgy néztem magára, mint bárki másra – válaszolt mérgesen Charitas reszkető ajkakkal – nem is barátságosabban, és nem is barátságtalanabban. Nem tettem semmiféle különbséget. Ha tévedett, az legkevésbé az én hibám.

– Mégis van valami különbség – kapta fel a fejét erre Frank, mintha heves ütés érte volna – a többiekén tovasiklott az ön tekintete, mint egy széllelés a tenger hullámai felett anélkül, hogy tartós nyomot hagyna maga után, miközben az én lelkemben mintha ezer horgony tartaná, leláncolva maradt. És minél gyakrabban láttam a távolból, vagy akár csak a világítótornyot, annál elviselhetetlenebb volt ez az érzés, míg végül rádöbrentem, hogy ez így nem mehet tovább, ezektől a láncoktól meg kell szabadítanom a lelkem, vagy belebolondulok, nehogy bánatomban a gőzös-sel együtt alámerüljek és a Michigan fenekén találjam meg végső nyugalmaimat. És ekkor útnak indultam, és most itt ülök maga előtt miss Charitas, és ahogy egy őszinte fickóhoz illik, megkérdem, rá tudná-e szánni magát arra, hogy az enyém legyen. Üres kezekkel érkeztem, de tudom, hogy egészséges, munkához szokott karokkal. Csak egyetlen szót szóljon, miss Charitas, csak némán bólintson felém, és még mielőtt eltelne tizenkét hónap, készen állok arra, hogy itt a világítótorony közelében megvásároljak magamnak százhusz hold földet...

– Legyek tehát odaadó szolgája? – kérdezte Charitas némi gúnnyal a hangjában, ami Franknak velejéig hatott. Nem, nem mr. Frank – és bár váltakozó arcszínnel, gondtalanul megint kitekintett a tóra – elég régen élek, és már elég bántalmazást voltam kénytelen elviselni ahhoz, hogy gyűlöljek minden férfit. Ha azonban úgy véli, hogy tekintetem hátrányos hatással van magára, ám

legyen, semmi akadály, hogy a jövőben kerülje azt. Én a magam részéről mindent meg fogok tenni azért, hogy úgy tegyek, mintha nem is látnám.

Frank elsápadva lógatta a fejét. A leveleitől és szirmaitól megfoszott rózsaszál végén a porzókat kezdte csipkedni, majd előhúzta a kését, és olyan gonddal, mintha élet-halál kérdése volna, elkezdte szeletelni a mindedig épségben maradt bimbót. Percek teltek el kínos hallgatással. Charitas tekintete is a folyamatosan fogyó rózsabimbóra meredt. Bár rájött, hogy eredetileg mi célja lehetett a rózsaszálnak, szemei mégis sajnálatról árulkodtak, ajkai körül azonban a dac jelei jelentkeztek. Ennek ellenére minden újabb metszés alkalmával megrándultak ajkai, mintha a kés éles éle a szívébe hatolt volna.

Frank hirtelen zsebre vágta kését, és a megrongált virágszárat elhajítva felugrott. Szemei fenyegetően szikrázni kezdtek, arca szenvedélyesen kipirult, és karjait a mellén összekulcsolva gúnyos mosollyal végigmérte Charitast.

– Hát mégiscsak igaz, amit odalent a városban beszélnek – kezdett bele alig hallhatóan – mégiscsak igaz, hogy Parker, az az alattomos, rémes vándorkereskedő selymekendőivel és sárgaréz csecsebecséivel megszédítette a szívét, és hogy szívesen az övé is lenne. Hát persze, mert az a gazember a házalásaival egy hónap alatt többet keres, mint én egy egész év alatt!

Charitas nem csekély aggodalommal mérte végig. Amint befejezte, a fiatalember lassan kihúzta magát, és egy lépést hátralépve gúnyosan felnevetett, miközben a harag könnyei csillantak meg szemeiben.

– Még hogy a maga felesége legyek? – kérdezte csípősen a lány. – Olyasvalakié, aki egy szuszra vall szerelmet, majd fenyegetőzni kezd? Mi köze hozzá, ha Parker néha megajándékoz? Ha pedig nekem úgy tetszik, hogy a felesége legyek, akkor maga lesz az utolsó, akit ezzel kapcsolatban megkérdezek. Szabad akaratom birtokában sem maga, sem bárki más nem befolyásolhat engem ezen a világon elhatározásomban. És most menjen a dolgára, és

talán megkönnyítem azzal a távozását, ha őszintén bevallom, hogy az első pillanattól kezdve, amikor megpillantottam, félni kezdtem magától. Bár kezdeti félelmem lassacskán alábbhagyott, fenyegető magatartása ellenére most sem félek, de lelkem mélyéből gyűlölöm magát, mert azt merészeli remélni, hogy képes lenne feleségévé, alattvaló rabszolgájává lealacsonyítani.

Még be sem fejezte egészen, amikor Frank már megint ott állt előtte, csuklóit megragadta, és dühtől sápadt arcával néhány collnyira megközelítette a lány arcát.

– Charitas – hagyták el szúrósan suttogó szavak az ajkait – ha képes lennék felfedezni annak lehetőségét, hogy nélküled éljek, büszkén fordítanék hátat neked, de annyira a szívemhez nőttél, hogy már teljesen mindegy nekem, hogy ma, vagy holnap ér el a vég, hiszen sohasem viselném el, hogy más felesége legyél. Az enyém vagy, az enyém kell, hogy legyél – miközben egyre tüzeesebbé vált lehelete, és egyre jobban szikráztak szemei – és ha magával ragadnak és elpusztítanak engem az örület lángjai, velem együtt kell, hogy téged is megsemmisítsenek.

Határozottan, mintha azt remélné, hogy tekintete elűzheti a fiatalember elszabadult szenvedélyét, Charitas a szemébe nézett. Mikor azonban a férfi karjait felemelte, hogy magához ölelje, a lánynak sikerült egy heves mozdulattal kiszabadítania magát, és mint egy íj húrja által kiröpített nyíl repült a világítótorony felé, és felrohant a lépcsőn a nyitott ajtóhoz. Ott megfordult, és a súlyos, vasalt ajtót megragadva lélegzetviasszafojtva nézett vissza a fiatal tengerész felé.

Az el sem moccant arról a helyről, ahol állt. Feje mellére hanyatlott, és lelógó karjaival azt a benyomást keltette, mintha az élet már csak gyenge, vékony szállal kötődne erőteljes testéhez. Ahogyan kezdett alábbhagyni fellángoló szenvedélye, látszólag úgy tört meg a lelke is. Charitas feszülten figyelte őt, és minél tovább nézte, annál inkább kialudt a harag szemeiben. A férfi tompa kétségbeesése láthatóan együttérzést váltott ki belőle. Akaratlanul is igyekezett felidézni magában, mi készíthette őt fáradalmas útjára, és mi fogja őt majd kíséri visszafelé.

– Mr. Frank! – kiáltott fel végül élénk hangon. Frank nem mozdult, úgy tűnt, nem is fogta fel, hogy hozzá szóljak.

– Mr. Frank! – ismételte meg gúnyosabban – Ha még nyomja valami a szívét, akkor igyekezzen! Ha eszébe jutna, hogy megint rám támadjon, többé már nem félek magától! – és nevetve lejjebb lépett a lépcsőn!

A fiatalember borúsan nézett maga elé, aztán lassan elindult a világítótorony felé.

– Ne aggódjon! – szólalt meg kimondhatatlanul fanyar hangon, amint észrevette, hogy Charitas megint megragadja az ajtót, hogy bármelyik pillanatban bezárkózhasson. – Ó, tényleg ne aggódjon, bolond voltam, elhagyott a józan eszem, nem is tudtam, mit teszek, ez minden. Csak azt akarom még kérni, bocsássa meg nekem, hogy megijesztettem, most már megint magamnál vagyok. Ha mást akar, ám legyen. Tegye, amit az előbb mondott, nézzen csak keresztül rajtam, mintha ott sem volnék, ha megint találkoz-nánk. Azt fogom gondolni, elfelejtette, hogy megfélelkeztem magamról, és így majd nem kell elpirulnom.

Elfordult, hogy elinduljon, amikor Charitas engesztelő hangon utána szólt, és rögtön ezután odament hozzá.

– Tényleg nem akarom félreérteni a szavait – szólalt meg enyhén elfogódott hangon, és futólag a férfi keze után nyúlt. – Ha tényleg csak egy pillanatra szállt fejébe a vér, az még nem ok arra, hogy örökre ellenségekké váljunk.

– Szívből köszönöm önnek, miss Charitas – válaszolta Frank, és mintha csak félne a nagy kék szemek varázsától, lesütötte szemét, és egy halott kezei sem hanyatlottak volna alá tehetetlenebbül, mint az övéi, amint Charitas elengedte azokat – de indulnék is hazafelé, most már megnyugodva, hogy méltatlan viselkedésemért nem fog velem haragot tartani.

Lassan elindult lefelé, ahol a sűrű bozótoson keresztül ösvény vezetett le a parthoz. Charitas lépést tartott vele. Sajátos nyugtalanság tükröződött arcán, miközben futó pillantást vetett a tó felé.

Nyilvánvalóan valami újabb beszédtemára keresett alkalmat. Végül leértek a lejtő aljára, és Frank már éppen rá akart térni az ösvényre, mikor végre megszólalt.

– Még mindig a „Nyugat Királynőjén” hajózik? – kérdezte kényszeredett gondtalansággal, és az egyik közeli cserjéről egy virágot letépve szokatlan figyelmességgel tanulmányozni kezdte a sűrűn egymás mellett elrendezett apró kelyheket.

Frank tekintete közben egy távoli vitorlára meredt.

– A „Nyugat Királynőjén” – válaszolta futólag – és mindaddig azon is fogok szolgálni, amíg hajózható marad.

– Állítólag már nagyon öreg, és törekeny az a hajó – válaszolta Charitas ugyanolyan hanyagul – a bácsikámtól legalább is így hallottam.

– Egy deszkadarab sincs azon már épségben – nyugtázta Frank – minden korhadt és lepusztult. Ha nagy a hullámverés, úgy szívja magába a vizet, mint egy szivacs. Már csak a festék van rajta valamirevaló állapotban.

Charitas befejezhette a virág szirmainak számlálását, mert gondtalanul felnézett.

– Hát miért nem szegődik el egy kevésbé veszélyes hajóra? – kérdezte derűsen. – Ha a „Királynő” tényleg annyira bizonytalan állapotban van, aligha lesz képes ellenállni az őszi viharoknak.

Frank megvonta a vállát, és egy másik vitorlást kezdett fűrkészni.

– Ha új volna és biztonságos – válaszolt elgondolkozva – akkor a legostobább hajósinas is gond nélkül el tudná kormányozni akár forgószelelben, bukóhullámok között is. Mivel azonban érzékenyebb, mint egy tojásbé, hozzáértő kezek kellenek a kormánykerék forgatásához, hogy orrával már félúton vidáman a közeledő hullám felé forduljon. Különben is, havi harminc dollár sokkal jobban megfelel nekem ezen a lélekvesztőn, mint fele annyi az Unió legjobb hadihajóján.

– Úgy? – vélekedett Charitas nem kevésbé elnyújtott hang-súllyal, miközben a virágot vállkendőjébe tűzte. Aztán némileg élénkebben folytatta: - Ha már vannak olyan emberek, akik hajlandók életüket csengő ellenszolgáltatás fejében kockára tenni a „Nyugat Királynőjéért”, honnan szerzi utasait, akik hajlandóak jó pénzzel megfizetni a nyilvánvaló életveszélyt?

Megint csak közömbös vállvonogatás, és gúnyos nevetés kíséretében adta meg erre a magyarázatot Frank:

– Az utasok persze nem hagyják átverni magukat, és részünkről nem is erről van szó. Már csak teherszállítással foglalkozunk. Szükség esetén mégiscsak egyszerűbb a hajó legénységét menteni, mintha a csónakokat nyavalygó asszonyokkal és gyerekekkel kellene telezsúfolni, míg fel nem borul.

– És meddig akarják még kihívni maguk ellen a sorsot ilyen lelkiismeretlen módon?

– Isten tudja – hangzott a rövid válasz.

Charitas összeszorította fogait, és letört még egy virágot a cserjéről, majd mintha csak magában beszélne, megjegyezte: – Mindaddig, míg egy szép napon el nem terjed a hír, hogy a „Nyugat Királynője” legénységével és egereivel együtt eltűnt a mélyben.

– Annál tovább bizonyára nem – vélekedett Frank gondtalanul, közben szintén letépve egy virágot, amit kalapjához tűzött. – Mit is érdekel engem, hogy előbb vagy utóbb úgyszólván bekövetkezik egy ilyen esemény? Odalent a tó fenekén sem rosszabb a fekvés, mint idefent a száraz kavicsos földben.

Indulni akart, de Charitas akaratlanul elvörösödve megint megszólalt: – Ha kereskedő lennék, még egy font kávé sem mernék rábízni arra a nyomorúságos hajóra.

– Akkor meg mire lennének jók a biztosítótársaságok, ha nem azért, hogy kárpótolják az embereket a tengereken bekövetkező veszteségeikért? – gúnyolódott Frank keserűen – ámde gyorsan

múlik az idő, és még hosszú út áll előttem. Így hát minden jót miss Charitas – és feldíszített kalapját meglengetve elindult lefelé.

– Minden jót, mr. Frank – válaszolta Charitas, és nyugalmat erőltetve magára hangosan még hozzáfűzte: – Szívesen eleget tettem volna a vendéglátás kötelezettségének. Bizonyára fáradt lehet, van friss méz és tej a háznál, és még egy özgerinc maradéka is.

– Köszönöm, köszönöm, miss Charitas! – hangzott felfelé odalentről – még attól sem fáradnék el, ha három nap, három éjjel úton lennék – és már csak a bozót surrogása árulta el az irányt, amerre a fiatal tengerész járt.

Charitas egy darabig még ott maradt, mintha arra várt volna, hogy Frank visszafordul. Amikor azonban felbukkant odalent a vízparton, és a lány meggyőződött róla, hogy még egy utolsó búcsúpillantást sem vet fel a világítótorony felé, a feszült várakozás elillant szépséges arcáról, és heves harag váltotta fel. Szemei könnyekkel teltek meg, ajkai remegtek, mintha érzelmei hangos szavakban akarnának feltörni, és a virágot letépve melléről, méltatlanul az ösvény felé hajította, amelyen Frank távozott. Szapora léptekkel elindult vissza a házikó felé, de hirtelen rémülten meg is torpant, amint egy férfialakot pillantott meg, aki pont akkor lépett ki a kerítés mögül, és a pad mellett megállva egy súlyos házaló hátizsákot eresztett le maga mellé a földre.

II.

– Parker – suttogták Charitas ajkai látható ellenszenvvel maga elé, amint felismerte az idegent. Aztán mérlegelni kezdte, mennyire lehetett tanúja a fiatal kormányossal való találkozásának. Parker azonban, aki erős csontozatú, hajlott testtartású, sárgás-sápadt ábrázatú, koromfekete hajú és kecskeszakállas ember volt, világosszürke nyugtalan szempárral bozontos szemöldökei alatt, nem sok gondolkodási időt hagyott neki.

– Isten áldása szemeidre, Charitas! – kiáltott fel. – Ha életemben valaha is szívből feltörő öröm ért engem, az abban a pillanatban volt, amikor úgy lerendezted azt a szégyentelen fickót, hogy többé eszébe sem jut, hogy valaha is visszatérjen ide.

Charitas most már mindent tudott. Köténye sarkával könnyed mozdulattal megtörölte szemeit, arca kihívóan megkomolyodott, és egyenes tartással lépkedett a vándorkereskedő felé.

– Tehát hallgatózott utánam? – kérdezte szemrehányóan, miközben vonakodva kezet nyújtott a kereskedőnek.

– Isten áldása szemeidre, gyermekem, tényleg azt tettem – nyugtázta nevetve és bátortalanul kitért a rászegeződő szigorú tekintet elől. – Istenemre, tényleg azt tettem, és már éppen azon voltam, hogy beverem annak a settenkedő gazfickónak a fejét, amikor elhajtottad, és ezzel feleslegessé vált, hogy közbeavatkozzak.

– Semmi szükségem a maga védelmére – reagált erre hevesen Cahritas – és éppen olyan férfivel szemben a legkevésbé, mint Frank, aki pontosan tudja, hogy mit engedhet meg magának.

– Nos, hát persze én is így gondolom – válaszolta Parker a fiatal lányt a padhoz kísérve, és leült mellé. – Én is épp így gondolom, és ez is volt az oka annak, hogy az előbb elrejtőzve maradtam. Álnok egy gazfickó ez a Frank – és ellenségesen megvillantak apró szürke szemei összevont bozontos szemöldökei alatt. – Csak nem arra készül, hogy kitaszítsa a házaló Parkert a szívedből? Hogy a fene enne meg! Egyetlen szó sem került el a figyelmemet! De jól megmondtad neki, isten áldjon meg érte!

– Nem úgy van az – vágott közbe Charitas szenvedélyesen – mert igazán joga van hozzá, hogy megkérdezze, akarok-e a felesége lenni, és ha el is utasítottam, az elsősorban azért volt, mert egyáltalán nem akarok egyetlen férfinak sem a felesége és rabszolgája lenni.

– Jó válasz volt – gyermekem, Isten áldja meg jószágos szívedet – folytatta a kereskedő a maga álnok, csúszó módján,

egyetlen férfi rabszolgája sem, csak a Parker kereskedő felesége. Ó, jól hallottam, amint odamondta neki, amikor megemlítette a selyemkendőket és sárgaréz gyűrűket! Hahaha! Még hogy sárgaréz! Színarany az, gyermekem, mert ami a tiéd, az egyúttal az enyém is, és fordítva. Ez volt a megállapodás köztem és a bácsikád között már évekkel ezelőtt, és most itt az ideje, hogy komolyan vegyük. Isten áldja meg szemeidet, felhagyok a vándorkereskedéssel, itt melletted vásárolok egy jókora darab földet, és olyan farmot fogok rajta létrehozni, aminél kényelmesebbet aligha kanyarítottak ki valaha is az őserdőből.

– És mindezt azért, hogy bácsikámat befolyásával még boldogtalanabbá tegye, mint amilyen már most is? – kérdezte Charitas fellángolva – vagy azt hiszi, elkerülte a figyelmemet, hogy titokban bőségesen ellátja őt a folyékony méreggel, hogy saját maga számára kedvezően befolyásolja? Aki azonban ilyen eszközökhöz folyamodik, hogy betolakodhasson az emberek közé, az a legkevésbé sem számíthat baráti hozzáállásomra, nem beszélve arról... – itt elakadt, arca lángvörösen felizzott, és sötét szemöldökeit összevonva borúsán tekintett arrafelé, ahol néhány perccel ezelőtt Frank elkészönt tőle.

– Isten áldja meg szemeidet, Charitas – kezdett megint hízelegni a kereskedő – jóllehet bácsikád hangulatát olykor egy-egy üveggel jobb kedvre derítettem, de ezt éppoly kevésbé tartom gonosztettnek, mint amikor selyemkendőt kötöttem a nyakadra, vagy aranygyűrűt húztam az ujjadra. És ha végül minden elrendeződik, akkor én leszek az a férfi, aki képes lesz lebeszélni az öreg rossz szokásairól. Különben is leányom, ami a ritkán ismétlődő látogatások alkalmával megtörténhet, az nem illik a minden napok dolgaiba. Hahaha! Áldjon meg az Isten, de bármennyire is kedvellek, mégsem jutna eszembe, hogy minden reggel megglejelek valamivel.

– Sohasem vártam el semmit sem magától, még csekélységet sem – válaszolta Charitas, dacosan haragos tekintetét a kereskedőre meresztve – és ha sejtettem volna, mi célja van az ajándékainak, sohasem fogadtam volna el azokat. De ennek ellenére

bácsikám barátjának tartom, és bár tényleg gyerek voltam ennél a háznál, de ennek most már vége.

– Majd meglátjuk! – vigyorodott el a kereskedő ellenszenvesen, miközben gyorsan odalépett a fűvön heverő batyujához, és bontogatni kezdte. – Korábban selyemkendőket hoztam neked, ma azonban egy egész ruhát, a legszebb piros és kék skót mintákkal, jól illik majd szőke hajadhoz és kék szemeidhez, áldjon meg az Isten, Charitas, ez egy igazi esküvői ruha.

– Ki ne nyissa azt a batyut! – vágott közbe hevesen Charitas és határozott testtartással odalépett a kereskedő elé – mert esküszöm, még egy gyűszűt sem fogadok el magától úgy, hogy nem fizetek érte. Talán azt hiszi, hogy ajándékaival jogot formálhat arra, hogy megszerezzen magának? Erről bizony lebeszélném.

Parker, a batyu külső burkolatának két csücskét kezeiben tartva csodálkozva meredt a fiatal lányra. Sárgás arcvonásain a visszatartott düh és vad győzelem sajátos egyvelege tükröződött.

– Nem, Charitas – mondta lassan, mintha minden szavát pontosan mérlegelné – az ajándékok nem jogosítanak fel semmire, de mivel bácsikád beleegyezésével szereztem jogot rád, nem is az ajándék a lényeg.

– Tényleg azt hiszi, hogy bárki is kényszeríthetne arra, hogy a felesége legyen? – kérdezte Charitas egyre fokozódó szenvedéllyel – de hogy a továbbiakban ne legyenek kétségei velem kapcsolatban – fűzte hozzá bosszúságtól reszkető hangon, és ezzel besietett a házba, majd egy könnyű fadobozzal tért vissza, amit letett a földre a batyu mellé. – Itt vannak a gyűrűi és kendői, mondta magára kényszerített nyugalommal. Semmi sem hiányzik, vigye az egészet, és próbáljon vele szerencsét másvalakinél, mert ismétlem, bármiben is egyezett meg a bácsikámmal, a saját szabad akaratommal én rendelkezek, és azt meg is fogom tartani az utolsó leheletemig.

Parker felemelkedett, és ridegen meredt a kihívó testtartású, fenyegető tekintetű szépséges leányzóra. Hirtelen ördögi győzelem ülte meg arcvonásait.

– Tehát csak komédia volt, amit eljátszottál azzal a nyomorult fickóval, azzal a hitvány kormányossal? – kérdezte vigyorogva.

– Hallhatta, mit válaszoltam neki, mit közöltem vele – válaszolta indulatosan Charitas, minden félelem nélkül. – De ha hallani akarja a véleményemet, ám legyen, szívesen bevallom, hogy az a férfi, akit igazságtalanul ócsárol, tízezerszer is kedvesebb nekem, mint a környék összes házalója együttvéve.

Parker erre megvonta a vállát.

– Szeresd csak azt az együgyű fickót, ahogy csak akarsz – jegyezte meg gúnyosan – a bácsikád és köztem történt megállapodást ez a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolja. Ezért inkább ne szorítsd össze annyira szépséges fehér fogaidat, hanem inkább higgyél nekem: Egykor még áldani fogod az órát, amikor tiszteletreméltó bácsikád hatalmi szóval eldöntötte, hogy egy vagyonos ember, régi jó barátja felesége legyél, bármennyire is eltűri most annak a nyomorult tengerésznek a kedveskedését.

A sajátos magabiztossággal kimondott szavak hallatán Charitas elsápadt. Ez az elyengülés azonban csak futólagos volt, mert a következő pillanatban megint öntudatosan kihúzta magát, és a kereskedőt a legnagyobb megvetéssel végigmérve olyan hangon szólalt meg, ami kétségtelenné tette elhatározásának komolyságát.

– Az persze igaz, hogy pillanatnyilag bácsikám felügyelete alatt élek, akit sikerült trükkjeivel ellenem befolyásolnia, de mielőtt még ki kellene mondanom a sorsomat megpecsételő igent, el fogok tűnni innen, legyen akár köd vagy sötét éjjel, és elmegyek oda, ahol nem kell védelemért könyörögnöm. Ünnepelesen kijelentem – közben könnyei kezdték fojtogatni – inkább leszek a szolgálja annak, aki erős karjaival örömmel dolgozik értem, mint a maga bársonnyal és hamis ékszerekkel felcicomázott felesége.

Parker felháborodása csúcsán gúnyosan úgy elkezdett kacagni, hogy a világítótorony visszhangozta hangját.

– Jól van, jól van Charitas – gúnyolódott. – Isten áldása szemeidre, csak azt ne feledd, hogy tiszteletreméltó bácsikádnak vannak olyan eszközei, amivel engedelmességre tudja kényszeríteni ellenszegülő unokahúgát. De különben is, mire jó ez a civakodás? Isten áldása szívedre, gyermekem, gondold végig még egyszer az egészet nyugodtan...

– Semmi megfontolni valóm sincsen – szakította félbe Charitas olyan méltósággal, amitől az álnok kereskedő visszariadt – de ha már kényszerről beszél, ám legyen, azt is tudom, hogy az ellen mit tehetek. Látja itt ezt a tornyot? Még mielőtt bármilyen kényszernek engedelmesedve a felesége lennék, leugrok onnan fentről a mélybe, hogy ott pusztuljak el a maga és lelketlen rokonom szemei előtt! Igen, Isten engem úgy segéljen, ez fog történni, ha más kiutat nem talállok, és azok lesznek ezért a felelősek, akik engem erre a kétségbeesett cselekedetre kényszerítettek.

Nyugodtan megfordult, és átvonulva a toronyhoz annak ajtajához lépett, ahonnan tekintete végigsiklott a tó kék hullámain. Úgy tűnt, mintha a kereskedőről meg is feledkezett volna, és észre sem vette, hogy az állatias dühhel tekintetében egy darabig még nézte. A lány utolsó szavai nyilvánvalóan meggyőzték. Bármilyenek is voltak mindeddig érzelmei, ettől a pillanattól kezdve már csak kiolthatatlan gyűlölet hatalmasodott el rajta, és bosszúvágy azzal szemben, aki egyetlen oka lehetett mindeddig dédelgetett tervei kudarcának.

Ekkor a távolból közeledő kocsizörej hallatszott, és egy derűs férfihang vidám nótázása. Parker habozott, bevárja-e a hazafelé tartó toronyőrt, vagy inkább kitérjen előle. Aztán hirtelen heves mozdulattal úgy félrerúgta a földön mellette lévő dobozt, hogy annak tartalma kiborult a földre, majd lehajolva a házalóbatyu mellé, szorosan összekötötte a csomagot összetartó kendő előbb megbontott csücskeit. Határozott mozdulattal hátára kapta csomagját, magához vette vándorbotját, majd még egy utolsó kiengesztelhetetlen pillantást vetve Charitas felé elindult a part menti ösvényen, a sok vihar által megtépázott tölgyfák alatt.

Mert legyen ma boldog, ki vígan ünnepel,

De mi lesz veled holnap, ha józan leszel!

hangzott a nóta az erdő felől, vidám ostorcsattogás kíséretében.

Charitas mindeddig mozdulatlan alakja megint megelevenedett. Riadtan körülkémlt maga körül. A kereskedő már elment. A kocsi egyre közeledett, és egyre határozottabban felismerte bácsikája hangját. Ekkor észrevette a kiborult dobozt, és rögvest ott is termett mellette. Gyorsan összekapkodta a szétszóródott holmikat, aztán felkapva a dobozt, gyorsan eltűnt vele a házban.

Hipp, hipp, hurrá! – hallotta bácsikája hangját, amint megint kilépett a házból. – Háromszoros hurrá az altisztnek, aki egykor a negyedik ezred újoncainak legjobb kiképzője volt!

Fürgén ügetve két apró termetű, bozontos ló bukkant fel az árnyékos erdei úton, és nem sokkal ezután a kocsi megállt a világítótorony kapuja előtt.

– Már vissza is ért? – kérdezte Charitas, miközben bácsikájától átvette a gyeplőt. – Előbb számítottam volna arra, hogy nyakamba szakad az ég, mint magára naplemente előtt.

Cartridge, egy valódi hórihorgas alkat, az Egyesült Államok tüzérségének kékesszürke uniformisában, hosszú, mellére omló hófehér szakállal, ami sajátos kontrasztot képezett cserzett, barna, vidám kék szemekkel ékesített arcával, fiatalosan, jó erőnlétről tanúskodva leugrott a kocsiról, és csak azután válaszolt, miután csattanós csókot nyomott Charitas homlokára.

– Még nem számítottál rám, mi? – kiáltotta, és bár rakománya a kocsira – amint Frank bizonyára megjegyezte volna – kissé csámpásan volt felpakolva, olyan biztonsággal lépkedett, mintha lábai mozgását ráaggatott félmázsás súlyok szabályozták volna. – Még nem is számítottál rám, kedveském? De ha látogató érkezik, vége a mulatságnak, és az ember igencsak igyekszik hazafelé.

– És kiről lenne szó? – kérdezte Charitas, bácsikájára vetett aggódalmas pillantással, miközben nagy igyekezettel segített neki kifogni a lovakat.

Cartridge lopva felnevetett, és Charitast jobban szemre véve gúnyosan válaszolt:

– Azt a fickót, a Frankot láttam odabent a városban. Helló kislány, most miért pirulsz így el? Jól tudom, hogy az a gazember szemet vetett rád, de Isten engem úgy segéljen, ahhoz hogy egy ilyen üres zsebű, kátrányszagú vízipatkány a negyedik ezred Cartridge nevű altisztje unokahúgának kezére pályázhasson, ennek a háznak udvarával együtt előbb porig kellene leégnie, hogy jómagam is egy olyan toprongyos koldus legyek...

– Maga csak ne esküdjözzön – vágott félénken szavába Charitas a faragatlan zsoldosnak – nem illik, hogy ilyesmi miatt Isten nevét a szájára vegye.

– Ennek ellenére akár tízszer is megesküszöm bármire, ami neked és nekem valaha is szent lehet – zsörtölődött tovább Cartridge egyre hevesebben az elfogyasztott tüzesvíz hatására, és úgy tűnt, mintha haragjában szét akarná tépni a lószerszámokat. – Az egész ház, mindennel együtt, ami benne van, előbb fog lánokban állni, még mielőtt egy ilyen éhenkórászhoz adnám feleségül drága nővérem lányát, a legszebb lányt az egész tó környékén. A francba is! Még szerencse, hogy vannak más kérők is. Olyan emberek, akik ha akarnám, bearanyoznák az egész világítótornyot, és akik előtt a negyedik ezred öreg altisztjének sem kellene szégyellnie magát!

Már a lovak fejei felé nyúlt, hogy bevezesse őket az istállóba, amikor hirtelen megint odafordult unokahúgához. Úgy tűnt, mintha mámora teljesen elszállt volna, helyette valamiféle győzedelmes káröröm ült ki időmarta ábrázatára, amihez szívélyes jóakarát párosult.

– Kedveském – ez volt a szavajárása, amikor hízelegni akart Charitasnak – úgy gondoskodtam rólad, mint egy igazi anya, és a te anyád – szegénykém – a negyedik ezred egyik altisztjét mondhatta bátyjának. De mondd csak, régen vár már?

– Kicsoda? – kérdezte Charitas zavartan, mert félt megmondani az igazságot, nehogy elrontsa a könnyen félingerelhető öregember hangulatát.

– Na ki más, mint a barátom, Parker? – válaszolta Cartridge megint valamivel indulatosabban. Merem remélni, hogy nem küldted el.

– Miért kellett volna elküldenem? De mondja csak, egyáltalán mára várta?

– Természetesen, kedveském. Odafele menet találkoztam vele. Éppen errefelé tartott, bár megjegyezte, kis kerülőt akar tenni, nehogy terhedre legyen, igazi úriember ez a kereskedő, de úgy tervezte, ma reggel elég korán ideér, hogy itt várjon be, amit igazán kiérdemel egy altiszt a negyediktől.

– Csak annyit mondhatok, hogy nincs itt – válaszolta Charitas, aggodalmas pillantást vetve a bozótba nyíló ösvény felé, amerre röviddel ezelőtt Parker eltűnt.

– Akkor majd megjön – nyugodott bele Cartridge – és ha nem ma este, akkor legkésőbb holnap, a délelőtt folyamán, mert Parker tartja a szavát, igazi neked való férj, és jó társaság nekem, tehát minden rendben kedveském, már csak az esküvő napját kell kiűznünk.

– És az én véleményem nem is számít? – kérdezte Charitas, miközben a tehetetlenség pírja kezdte előnteni ábrázatát.

Cartridge csodálkozva meredt rá.

– Hát nem eleget sürgölődött már körülöttem? – eresztette szabadon csodálkozását némi szünet után.

– Csak nem a kéréstlen ajándékaira gondol? – gúnyolódott Charitas – persze, úgy is tett, sőt könnyen érthető utalásai sem maradtak el, és ha nem úgy kezeltem le, mint megérdemelte volna, az csak a magára való tekintet miatt volt. A világért sem akarnék távozni hűséges jóakarómtól, szegény elhunyt anyám testvérétől, a negyedik ezred altisztjétől, Cartridgetől.

Cartridge elégedetten felnevetett.

– Kedveském – kezdett bele – túl fiatal vagy még és semmi tapasztalatod sincsen, ezért a véleményednek sincs semmi jelentősége. Én vagyok az, aki ilyen komoly dolgokban döntené fog. És ki lenne alkalmasabb arra, hogy válasszon helyetted, mint anyád édestestvére, az altiszt a negyediktől...

– Erre még akkor sem lenne alkalmas, ha az Egyesült Államok elnöke volna – vágott közbe bosszúsan Charitas – tekintettel megrögzött aggregényságára, mivel így fogalma sincs róla, hogy jó lelkiismerettel egyáltalán mi kell egy életre szóló kapcsolathoz. Ezzel szemben egy olyan ember oldalára áll, aki nem tartja méltóságon alulinak, hogy a viszkisüveget használja ahhoz, hogy kedvezően ráhangolja magát a terveire. Ilyen emberre nekem azonban semmi szükségem, és nem is megyek hozzá, még akkor sem, ha képes lenne az egész világítótornyot szintiszta arannyá változtatni.

Cartridge bőszen felnevetett.

– Ennek ellenére hozzá fogsz menni – kiáltotta dühösen – mert igazi férfi, akinek híre és pénze van. Ráadásul itt sem kell hagynod engem, mert farmot akar létrehozni itt a szomszédban. – Közben kacsintgatni kezdett, mintha dohány került volna a szemébe. – Ha azonban nem csapsz örömmel a feléd nyújtott kézbe, majd én megteszem helyetted, és annak a madárijesztő Franknak meg kitekerem a nyakát, ha legközelebb találkozok vele, mert ő ébresztette fel benned az ellenszegülést, és készítetted erre a lázadásra. Jól láttam én, ahányszor csak idevetődött...

A lovak közben türelmetlenkedni kezdtek, és nekilódultak az istálló felé, magukkal húzva a világítótorny öreg örét. Charitas utánuk ment. Amikor utolérte őket, a lovak éppen kiszabadították magukat és nagy lármával nekiugrottak az istálló ajtajának. Cartridge hagyta őket, és visszaindult a kocsi felé. Egy ideig a kocsiülés alatti szénában matatott. Aztán, miután vetett még néhány gyanakvó pillantást a nyitott istállóajtó felé, kihúzta a dugót a fellelt méretes demizsonból. Még egy pillantás az istálló felé, aztán jól húzott a palackból, majd megújult erővel nekilátott a

lerakódásnak. Kétszer fordult, mire becipelte a toronyba a különböző köcsögöket és palackokat, ahol magánraktára volt, és minden fordulónál indokoltnak tartotta, hogy fáradozását jó nagy korty itallal jutalmazza. Hasonló módon járt el, amikor a konyhára szánt holmikat cipelte be a házikóba, és amint végül Charitas odalépett hozzá, barnás-vöröses képe a torony kupolája mellett lenyugvó bíborba boruló napéval versengett.

Kart karba öltve indultak be a házikóba. Rövidesen a kéményből felszálló könnyed füstoszlop tanúskodott a hűséges igyekezetről, amellyel Charitas a negyedik ezred fura csodabogaráról gondoskodni igyekezett.

A teljes szélcsendben a világítótornynál is magasabbra gomolygott a fehér füstoszlop. Charitas szapora léptekkel sietett az udvaron át a világítótoronyba, és mintha repült volna, úgy igyekezett felfelé a csigalépcsőn. Néhány perccel később a kupola kezdett kivilágosodni, ahogyan a lámpák egymás után a célszerűen elrendezett reflektorokkal felerősített fénycsövek kezdték messzire kivetíteni a tóra.

Mielőtt Charitas elindult volna lefelé, kilépett a körfolyosóra. A Michigan nyugodtan terült el alatta az esti fényben, mint egy hatalmas ólomlemez. Az indián halászok zsákmányaikkal megrakodva már hazatértek övéikhez, és a madarak is elhallgattak. A meleg esti levegőben denevérek kergetőztek. Lomha szárnycsapásokkal magányos sirályok szálltak tova a mozdulatlan víztükör felett. Kellemes este volt, olyan este, amely alkalmas édes álmodásokra, aggodalmas vágyakozásokra és titkos reménykedésekre. Mélységes, ünnepélyes csend honolt mindenfelé. Csak a házikóban folyt zajosan az élet. A negyedik ezrednél szokásos parancsszavak gyakran szakították félbe a körfolyosóhoz felszálló dallamosnak alig nevezhető vidám nótát:

Mert legyen ma boldog, ki vígan ünnepel,
De mi lesz veled holnap, ha józan leszel!

Úgy tűnt, mintha Charitas gondja lenne, hogy a negyedik ezred vén altisztjét felvarázsolja a kupolába, mert az öreg posztját a

lámpák melletti karosszékekben lelkiismeretes hivatalnokként semmiképpen sem adta volna fel, még akkor sem, ha egy rendes altiszti mámor helyett maga a halál közeledett volna.

Frank eközben a tópart simára öblögetett homokpadján dél felé vette útját. Tekintete váltakozva siklott végig a tó csendes vizén és a villogó csillagokkal teliszórt égbolton. Csak a tóba messzire benyúló földnyelveknél állt meg egy-egy percre, mielőtt megkezdte volna azokat, hogy elgyönyörködjön a világítótorony teljes fényben pompázó kupoláján. Annyira el volt mélyülve keserű ábrándozásaiban, hogy alig figyelt közvetlen környezetére. Észre sem vette a száraz rőzse alkalmankénti reccsenéseit és a lombos ágak sustorgását, amit az idézett elő, hogy odafent a magas parton egy vándor a vadak által kitaposott ösvényen lépést tartott vele. A vándorkereskedő volt az. A magával cipelt súlyos csomag és a jelentős előny ellenére rövid időn belül utolérte a vízpart menti vándort.

Olykor-olykor ő is visszaneézett, hogy a világítótorony sugárzó kupolájának látványa egyre inkább felfokozza bosszúságát. Öklét fenyegetően rázta arrafelé.

– Erre még rá fogsz fizetni – sziszegte összeszorított fogai között – te is, és ő is odalent, aki azt hiszi, hogy gazembernek nevezhet engem. Esküszöm, szegénységet és nyomorúságot hozok rád és arra a vén korhelyre. Koldusként fogod te még elátkozni azt az órát, amikor először a szerelemtől turbékoló fickó szemeibe néztél és térdre borulva fogsz köszönetet mondani az általad úgy megvetett vándorkereskedőnek, ha végül mégiscsak a közelébe enged, hogy befogadjon a vén bűnös bácsikáddal együtt! A francba is! Tudok én egy módszert, ráadásul igen jó módszert, hogy engedelmessé tegyelek, ő pedig odalent a pokolba jusson!

Gúnyosan maga elé nevetve folytatta útját. Feltartóztathatatlanul törtetett előre az ösvényt helyenként teljesen eltakaró bozótban. Tagjait emberfeletti erők mozgatták, úgy tűnt, mintha szemei a macskák képességével lennének megáldva, mert a tekintetét

akadályozó fák és part menti vízbe nyúló földnyelvek ellenére mindig képes volt újra felismerni Frank alakját, bár léptei zaját elnyelte a tó partjának homokja.

III.

Mint az édesvízi tavak tényleges uralkodója, olyan tisztán és öntudatosan állt a „Nyugat királynője” a kikötőként szolgáló folyótorkolatban. A hajó faránál lévő mentőcsónaktól kezdve az orrárbóc csúcsáig gyorsan száradó festékekkel új ruhát kapott, még a hatalmas lapátkerekeit is tűzpirosra festették annak ékesszóló bizonyítékeként, hogy a büszke gőzöst magas életkora ellenére elég szilárdnak tartják, hogy még három-négy éven át ellenálljon a legvadabb viharoknak is. Így kétségek nélkül mindenki rá is bízta rakományát, pláne tekintettel a jelentősen mérsékelt tarifáira, jól-lehet az újabb hajók lényegesen gyorsabb járásúak voltak.

A munkaidőnek vége volt. Az utolsó kikötői munkások is már régen hazatértek, a hajókon mindenfelé csend honolt, A folyó torkolatának víztükrét csendben pihenő hajók tarkították. Éppúgy, mint az öreg Cartridge világítótornyán, a bejárat mindkét oldalán itt is jelzőfények égtek. Tompa morajlás hangzott a távolabb eső város felől, ahol most kezdődött a tulajdonképpeni élet az egyre hűvösebb utcákon. A hajókról mindenki, aki nélkülözhető volt, útnak indult a hívogató, pompásan kivilágított ivócsarnokok, vagy kátrányszagú kocsmák felé. Újabb matrózok adtak jelt vidám fütytyentéssel érkezésükről, feketék énekeltek szentimentális dalokat, vagy klimpíroztak gitárjaikon és bendzsóikon.

A „Nyugat Királynőjén” még egy hajósinas sem maradt. A teljes személyzetből csak maga a kapitány, egy ravasz tekintetű vöröshajú ír maradt a fedélzeten. Miután a késő délutáni órákban néhány száz hordó sárgacukor berakodását felügyelte, felment a felső fedélzetre, ahol egy padon végigheveredve egyik szivart szívta a másik után. Később hozzászegődött egy kereskedő, aki a hajó társtulajdonosa volt, egy igazi amerikai, egy szfinx arckifejezésével és a zsákmány körül ólálkodó róka ravasz szemmozgása

val. Látszólag vártak még valakire, és hozzájuk közelálló dolgokról beszélgetve múltatták az időt.

– Biztos benne, hogy nem számolta el magát? – kérdezte Scare a kapitány hallgatását követő hosszabb szünet után.

– Annyira biztos vagyok benne, mint ahogyan itt látom magát – válaszolta türelmetlenül – kétszáznegyvenkilenc hordó, eggyel sem több.

– Én pedig ugyanennyire biztos vagyok benne, hogy a raktárban kétszázötvenet számoltam, és annyira is kötöttem biztosítást – sajnálkozott Scare. Elszabadul a pokol, ha elveszett egy hordó, és nemkívánatos kezekbe kerül.

– Bizonyára útközben lophatták el – válaszolta minden aggodalom nélkül a kapitány – és aki elvitte, aligha fog feljelentést tenni maga ellen.

– Nekünk azonban minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy elkapjuk a tolvajt.

– Az ördögbe is – válaszolta mogorván Scare – inkább szívesen vesztettem volna el ötszáz dollárt.

– Hagyja csak – ásított a kapitány – a biztonság kedvéért küldjön fel holnap még egy hordót, és gondoskodjon róla, hogy mindenki meggyőződjön az árú jó minőségéről, és amit most hibának tart, a végén még előnyünkre lehet.

– Mikor szedik fel a horgonyt?

– Két-három napon belül, a barométer majd eldönti. Amíg a Michigan tükörsima, aligha volna értelme.

– Akár még nyolc napig is eltarthat, ha nem változik az idő – jegyezte meg Scare némi elmélkedés után.

– Nem tart ez el három napig sem, nekem elhiheti – válaszolta a kapitány, elég jól ismerem az eget. Csak maga is tisztázzon addigra mindent.

– Tisztázva lesz minden az utolsó tollvonásig – nyugtázta Scare. A biztosításról szóló nyugták már a táskámban vannak, felőlem akár már ma éjjel is indulhatnának.

– Mennyire értékelték a kasztnit?

– Tizennyolcezer dollárra.

– Ördög és pokol – kiáltott fel a kapitány – legalább harmincezerre gondoltam.

– Mintha nem is tudná bármelyik gyerek, hogy a „Nyugat Királynője” még hatezret sem ér, és ha nem volna éppen kedvező az évszak, aligha találtam volna rá társaságot, amely akár dupla áron vállalta volna a biztosítást.

– A tizennyolcezer dollárt azért feljebb srófolhatta volna – morogta a kapitány – hiszen a festék is pár száz dolláromba került, hogy legalább kívülről nézzen ki megbízhatónak, de végül is mindegy, ha másfelől biztos a dolgában.

– Cartridge vonatkozásában?

– Ravasz egy kutya, messziről sem bíznék benne.

– Semmi ok az aggodalomra, mióta rábukkantunk a megfelelő emberre.

– A vándorkereskedőre gondol? Őt meg első osztályú csirkefogónak tartom.

– Éppen ezért a mi emberünk. Már hónapok óta próbáltam megnyerni, mivel mindenben járatos a szárazföldön, de nem sikerült. Vagy nem fogta fel célzásaimat, vagy nem is akarta megérteni. Ezért igencsak elcsodálkoztam, amikor tegnap belépett az irodámba, és felkínálta szolgálatait. Cartridge állítólag súlyosan megsértette, ezért valami miatt ég a vágytól, hogy megfossza posztjától az öreget.

– És mennyit kér a szívességéért? – kérdezte a kapitány csak úgy mellékesen.

– Túl sokat nem akarhat, de mindenesetre szép kis kerek öszszegre számíthatunk, de majd meglátjuk. Nem akart kirukkolni vele, hogy mennyit kér. Megtestesült ördög bújik meg abban az emberben.

– Ezzel úgy tűnt, a hajó két tulajdonosának elfogyott minden megbeszéltnivalója, mivel jó tíz percig némán üldögéltek, miközben a kapitány nagy igyekezettel szívta szivarját, Scare pedig felfelé a folyó vizét kémlelte.

Aztán egy könnyű evezős csónak bukkant fel látómezejében. Csak a lomha áramlat hajtotta, és odasiklott a „Nyugat Királynője” mellé.

– Micsoda finom kis éjszaka – hallatszott egy kiáltás a csónakból a gőzös felé.

– Minden rendben, uram! – válaszolta Scare óvatosan, és a kapitányhoz fordulva odasúgta neki: – Ez a mi emberünk.

A csónak odaállt a gőzös leeresztett lépcsője mellé, és a fedélzeten feltűnt egy alak, akinek testtartásán az ember a sötétség ellenére azonnal észrevette, leküzdhetetlen szokásává vált, hogy tartsa magát valakinek.

– Mindenben ilyen pontos, mr. Parker? – szólította meg Scare rögvest a kereskedőt, miközben lábával egy széket tolt oda neki – mert ha igen, a napokban olyan üzletet köthet, amelyet aligha hiszem, hogy máshol felkínálnak magának.

– Isten áldása szemeikre – válaszolta Parker gúnyosan – remélem, ezzel nem azt akarják mondani, hogy maguk meg rosszul fognak járni.

– Feltételezve, hogy sikerül a vállalkozás – jegyezte meg a kapitány egykedvűen – a siker azonban kizárólag magától függ. Tudja egyáltalán miről van szó?

– Ha nem is tudnám, elég könnyen ki tudnám találni – nyilatkozta Parker meglegedetten. – Elég szórakoztató volt megfigyelni, amint a két mentőcsónak palánkját új parafabevonattal látták

el, nem beszélve az új mentőövekről. Az ördögbe is! Nincs olyan hullámtörés az egész tópart mentén, amelyen ilyen mentőfelszereléssel egy hajó legénysége ne tudná átküzdeni magát.

A kapitány leharapott egy darabot a szivarjából, annyira meglepték őt a kereskedő szavai, majd megfontoltan így válaszolt:

– Úgy gondolom, a „Nyugat Királynője” elég öreg ahhoz, hogy egy ilyen óvintézkedés nem tűnhet feleslegesnek.

– Maga hadilábon áll az öreg Cartridge-el? – kapcsolódott be Scare a beszélgetésbe.

– A legjobb kapcsolatban állunk – válaszolta Parker határozottan – barátságunk már túl régi ahhoz, hogy hirtelen meg lehetne szakítani.

– Akkor végül is megegyezett vele? – kérdezte a kapitány tartózkodóan.

– Ez magánügy – válaszolt kitérően a kereskedő – a terveimről éppúgy nem beszélek szívesen, mint maguk sem a sajátjukról.

– Bölcs gondolat – vélekedett Scare beleegyezően bólogatva, aki nem sokat tud, annak a felelőssége sem túl nagy, de most térjünk rá a maga feltételeire. Előrebocsátva, hogy kudarc esetén a megállapodás érvénytelen.

– Természetesen – egyezett bele a kereskedő – ezenkívül egyébként is kölcsönösen kötődünk egymáshoz, és ha valamelyikünk árulóvá válik, akkor természetesen azt a saját kárára teszi.

– Ezt nem értem – szólalt meg döbbenten a kapitány.

– Pedig kézenfekvő – kezdett nyugodt magyarázatba Parker – tegyük fel, kést szorítanak a torkához, mire úgy próbál meg szabadulni szorongatott helyzetéből, hogy örömmel feláldoz egy bizonyos Parker nevű kereskedőt.

– Átkozottul gyanakvó – vetette közbe Scare bosszúsán – adott szavunk talán ne lenne elég jó kezesség?

– Persze, jó kezesség – nyugtázta Parker némi gúnnyal a hangjában. – Isten áldása szemeiteken, de ennél sokkal biztosabb egy hordó teli cukorral, amit félretettem, és ráadásul komoly előleget is jelent számomra.

Scare felugrott, de aztán hirtelen megint helyet foglalt.

– Tehát a maga részére lopták el az árút? – kérdezte látszólag elégedetten. – Persze magánál kétségtelenül jobb helyen van, mint bárki másnál. Ekkora óvatosságra azért mégsem lett volna szükség.

– Mindenesetre így gyorsabban jutunk megállapodásra – vetette közbe a kereskedő barátságosabb üzleti hangnemben – kiváltképp, ha feltételeim nem haladnak meg egy tisztességes határt. Szolgál a „Nyugat Királynőjén” egy bizonyos Frank nevű kormányos?

– Úgy bizony, a tó egyik legmegbízhatóbb kezű kormányosa – nyugtázta a kapitány.

– Nem lehetne az egész ügyet ráterhelni a fickóra? – próbálkozott a kereskedő – nekünk így lenne a legjobb.

– Bizonyos mértékig valóban – válaszolta a kapitány – ehhez viszont igen nagy bűvészkedés kellene, hiszen ez a Frank olyan éles, mint egy vidra.

– Minél élesebb, annál jobb – válaszolta a kereskedő – és akaratlanul is, de kinyilvánította kiolthatatlan gyűlöletét a nála kedveltebb vetélytársával szemben – az éles fogú vidrák, ha sarokba szorulnak, fogaikat vicsorgatják, és szeretném látni azt a kapitányt, aki kint a nyílt vízen eltűri a parancsaival szembeni nyílt lázadást.

– Hogy érti ezt? – kérdezte az ír tartózkodóan.

– Azt értem ez alatt – válaszolta Parker gyűlölködve – amennyiben ezúttal az ördög belebújik a kormányosba, akkor megvan, akire mindent rá lehet majd hárítani, és mivel makacs emberrel állunk szemben, a legegyszerűbb az lenne, ha lakat alá

helyezné. Én a magam részéről egy ilyen megoldásért szívesen lemondanék a hordó cukorról, persze azzal a feltétellel, ha nem elleneznék, hogy ötletemet száz dollárral jutalmazzák.

Scare és a kapitány hallgattak egy darabig. Úgy tűnt, hogy a titokzatos vállalkozásukkal kapcsolatos veszélyeket mérlegelték. Aztán a kapitány hirtelen megint megszólalt:

– Cartridge állítólag magához vette unokahúgát, úgy beszél, ráadásul valami csodaszép lányról van szó.

– Tényleg lakik nála egy nőszemély – válaszolta borúsan a kereskedő – ez minden, amiről tudomásom van, hogy szép, vagy nem szép, vagy valami rokonról van-e, szó, azzal pedig a legkevesbé sem törődtem.

– Ilyesvalamit sejtettem – ragadta magához a kapitány gyorsan a szót – mert évek óta, ha valami kis küldemény van a világítótorony számára a fedélzeten, mindenképpen Frank akar vele kievezni hozzájuk. Bizonyára némi féltékenység is van tehát a dologban.

– Gondoljon csak, amit akar – válaszolt a kereskedő vállát vonogatva – különben is nem azért fáradtam ide, hogy gyerekes dolgokat beszéljek meg magukkal, hanem olyasvalamiről tárgyaljunk, amin valamennyien szép pénzt kereshetünk. Ha ez nem tetszik, hát Isten áldja szemeiket, akkor megyek a dolgomra, a hordóval kapcsolatban meg majd alkalmasabb időben megállapodunk.

– Nem, nem, isten őrizzen – ellenkezett a kapitány, miközben felemelkedett, és barátságosan megveregette Parker vállát. – Maradunk tehát megállapodásunknál, hiszen semmiképpen sem akarom, hogy teljesen felesleges legyen a „Királynő” új ruhába öltöztetése. Pusztán csak arról van szó, hogy nem ez a legalkalmasabb hely arra, hogy mindenben végérvényesen megállapodjunk, hiszen éppúgy mint maga, én is biztosítékot akarok, és pedig feketén fehérén, és a hóhérnak kéne közbelépni, hogy ne találjunk megfelelő formát arra, hogy a legrafináltabb ügyvéd se tudja a lényegét megfejtetni.

Scare és Parker szintén felálltak, és követték a kapitányt lefelé a lépcsőn. Rögtön ezt követően olyan csend honolt a gőzösön, mintha lehorgonyozva bontásra várna. Csak a kis kapitányi kabin lefüggönyözött ablakán át szűrődött ki némi fény a szabadba, jelezve azt a helyet, ahol a három hétpróbás gazember végérvényesen eldöntötte a rafináltan kieszelt és gazdag nyereséget ígérő vállalkozás utolsó feltételeit is.

IV.

A „Nyugat Királynője” kapitányának előrelátása helyes volt. A titokzatos éjszakai találkozót követő második napon délkelet felől vihar közeledett, erősen lehűlő légkört és ólomszürke égboltot hagyva maga mögött, amit olyan eső követett, mintha hónapokig nem akarna abbamaradni. Ehhez aztán friss keleti szél társult, és a Michigan felkavart vize daliás hullámokba tornyosulva, a lapos parti homokot a függőleges partfalakig tajtékkal borítva, a víz-permet egészen a húsz láb magas partfal tetejéig felcsapott.

A „Nyugat Királynője” ennek ellenére teljes rakománnyal felszedte a horgonyt, és öröm volt nézni, amint Frank hozzáértő kezei között a gőzös szembeüszott az árral, és csak odakint a nyílt vízen, ahol a hullámok már egyenletesebbé váltak, fordult észak felé.

A világítótorony körül ugyanúgy szakadt az eső, és ugyanúgy fújt a szél. Olyan volt ez a nap, mintha arra teremtették volna, hogy az ember teli pohár mellett megfeledkezzen az egész világról, és lassacskán álommentes bódulatba süllyedjen. Legalább is az öreg Cartridge így ítélte meg a helyzetet, miközben Charitas minden találékonyosságát bevetette, hogy amennyire lehet, korlátozza az öreg italozását. Minél hevesebben fújt a szél, és minél sűrűbben zuhogott az eső, az öregnek annál inkább kiszáradt a torka, annál nehezebben mozgott, és annál keresetlenebb szavakkal hozta Charitas tudomására véleményét a kereskedő szöszegése miatti bosszúságáról, akire már majdnem egy hete várt hiába.

Hangulata csak a késő délutáni órákra vált derűsebbre, amikor küldönc érkezett, és egy palack kíséretében átadott neki egy levelet, amit a kereskedő küldött. Ebben Charitas viselkedésére hivatkozva elnézést kért távolmaradásáért, egyidejűleg jelezte, hogy egy a közöttük fennálló ügyben a napokban fel fogja keresni. A küldönc a meghívás ellenére nem fogadta el a felkínált éjszakai szálláslehetőséget. Azonban alighogy távozott, Cartridge máris felfelé ballagott a toronyba, kihúzta a dugót a drága palackból, és befészkelte magát karosszékébe. Charitas bácsikájának a kereskedővel való várható találkozása miatt aggódva nem mert kifogásokat emelni ez ellen. Azonban amikor egy órával később felment hozzá, a negyedik ezred öreg altisztjét olyan öntudatlan állapotban találta, amilyennek korábban még sohasem látta.

Szomorúan és egyre nagyobb haraggal gondolva gonosz szellemükre, a kereskedőre, kivette az üres palackot az öreg ernyedttől ujjai közül. Bánatosan, de megható gondossággal igazgatott el néhány kéznél lévő párnát körülötte, aztán kilépett a folyosóra.

Az eső alábbhagyott, de a száguldó felhők még mindig eltarták az eget. Az erdő zúgott, amint a heves széllesek meg rázták a fák vizes csúcsait, amitől závorszerűen hullottak alá a súlyos vízcseppek. A torony kupolája körül élesen füttyült a szél. Mindent túlharsogott azonban a tompa szakadatlan morajlás, amit a lapos strandon átbukó, hullámok idéztek elő. A torony alapzatát úgy ostromolták a hullámok, mintha a Föld közepe felől feltörő, titokzatos, ellenséges szándékú erők akarnák aláásni. Charitas hangulatát mindez úgy nyomasztotta, mintha fenyegető szerencsétlenség közeledtét érezné. Aggódva tekintett végig a Michiganen, melynek háborgó felületén a beborult ég sötét színe tükröződött, és a messzi távolból sápadtan habzó tarajú hullámokat küldött a part felé, hogy ott szétzúzódjának és szétporladjanak.

Képzelete akaratlanul is Frank körül kalandozott. Megtört életkedvvel képzelte őt maga elé. Testtartása, borús pillantása, minden földi boldogság reményéről való keserű lemondásról árulkodott, pedig neki alkalma lett volna rá, hogy felvidítsa. Ehelyett

fanyar szavakkal eltaszította magától, még csak meg sem próbálta bátorítani barátságos szavakkal.

Komoly tekintettel, mozdulatlanul kémlelte a vad mozgásban lévő vízfelületet, izzó halántékát a tomboló viharral hűsítve. Magas ór helyéről korábban már számtalan alkalommal nézte viharos időben a „Nyugat Királynőjét”, amint biztos kézben tartott kormányának engedelmeskedve bátran folytatta útját a megtörő hullámok között anélkül, hogy ráérezett volna a veszélyre. Mivel azonban maga Frank említette a korhadt jármű megbízhatatlanságát, most képtelen volt szabadulni félelmétől. Hiába ismételte magában, hogy a fiatal kormányos nem is áll hozzá közelebb, mint bármely más földi halandó, és hiába is próbálta meggyőzni magát, hogy a „Nyugat Királynője” valami biztonságos helyen úgyis kivárja, míg megnyugszik a tó vize. Elég jól ismerte Frankot ahhoz, hogy tudja, abban a hangulatban, melyben távozott tőle, egy mérsékelt vihar sohasem tartaná vissza.

Tekintete újra meg újra végigsiklott a könnyebb zápor által a horizont részben elmosott vonalán. Semerre sem fedezett fel egyetlen vitorlát vagy gőzhajóból felszálló fekete füstöt sem. Ami a vízen lebegett, messze távol maradt a partoktól. Aztán megint aggodalmasan az égre tekintett, ami áthatolhatatlanul sötét éjszaka közeledtét jelezte. Az egész természetre valami emberellenes telepedett rá.

Hirtelen a ház és a torony közötti jelzésre használt kolomp hangja ért fel hozzá, felriasztva őt búskomor hangulatából. Eddig észre sem vette, hogy egyre inkább besötétedik körülötte. Még egy fél óra, és a sötétszürke felhők által fedett égbolt alatt végérvényesen beköszönt az éjszaka.

A kolomp másodszor is megszólalt.

Charitas gyorsan végigszaladt lámpáról lámpára. Alig telt el két perc, és már égett is valamennyi, együttes hatásukra, a reflektorok által felerősítve vakító fénnel világítani kezdtek. Csak a szűk helyiség nyugati oldalán, a félkörben elrendezett reflektorok mögött uralkodott továbbra is a sötétség.

Ott üldögélt karosszékében, feje és vállai több párnával alátámasztva az öreg altiszt a negyedik ezredtől. Széles mellével mély és nehéz ütemben vette a levegőt. Eddigi életében sohasem ivott olyasmit, ami ilyen tüzet rejtett magában, mint amilyet a kereskedő küldött neki, és eddig még sohasem került ilyen hirtelen teljesen tehetetlen, ájulásra emlékeztető állapotba.

Odalent megint megszólalt a kolomp.

Charitas részvétteljes, bánatos pillantást vetett az öregemberre. Futólag megint ellenőrizte a lámpák biztonságos működését, aztán máris igyekezett lefelé a csigalépcsőn.

Az udvaron egy indián asszonnyal találta szemben magát.

– Egy idegen fehér ember fekszik nálunk, a wigwamunkban, kezdett bele az asszony nagy igyekezettel, ami minden kétséget kizárt mondanója hihetőségében. – Segítségért kiáltozott, úgy találtunk rá. Az út közepén ült, és képtelen volt továbbjutni. Valami hirtelen fellépő betegség vette le a lábáról, és körülbelegte őt a halál, de nem akar meghalni, mielőtt utolsó kívánságát rá nem bízhatná egy fehér emberre.

Charitas aggodalmasan tekintett fel a torony felé. A lámpák szabályosan égtek, fényüket sugárban küldve a gyorsan sötétedő atmoszférába. A hullámtörés robaja és az erdő sustorgása megborzongatták, mert csak hosszabb szünet után kérdezte meg a chippewa asszonyt, hozzá fordulva:

– Tudok segíteni a boldogtalannak? Nézz csak körül, rögvest itt az éjszaka, és duplán nehéz lesz eljutni a kunyhókhoz!

– Biztonsággal el tudom vezetni oda fehér barátnőmet – válaszolta az indián asszony bizalmasan – elkísérlek hozzánk, aztán majd haza is. Ha nem tudsz segíteni az idegenen, akkor legalább meghallgathatod utolsó szavait, és majd továbbadhatod azokat. A halál nem várakozik. Ha az idegen meghal a kunyhóknban, akkor majd azt beszélük, hogy a chippewák kifosztották és leütötték. A fehér emberek nem hisznek a chippewáknak, ahol csak alkalom

adódik, rosszat tesznek velük, hogy elűzzék őket apáik utolsó vadászterületeiről is, és erdeikből szántóföldeket csináljanak.

– Hát jól van, veled megyek – döntött végül Charitas. – Legalább látni akarom az idegent, ha másért nem is, hát a ti biztonságokért, de aztán a tiednek ide kellene hozniuk őt, mert sokáig nem maradhatok távol. Tudod, a fenti tűz fénye vezeti a hajókat útjukon, és ha kialudna, az sok ember számára válhat végzetessé.

Besietett a házba, ahonnan a következő percben fejétől a lábáig gyapjúpokrócba burkolódzva visszatért az indián asszonyhoz.

– Követlek – szólt hozzá sajátos nyugtalansággal, miközben még egy pillantással meggyőződött a jelzőlámpák kifogástalan fényéről. – Szedd a lábad, és gondolj a vállaimat terhelő felelőségre!

Az indián nő válasz helyett megfordult, és nemsokára eltűntek az esőáztatta erdőben.

Csak rövid utat tettek meg a sötétségbe burkolt erdei úton, amikor a kerítéstől egy alak osont át meggörnyedve az udvaron a világítótorony felé. Egy darabig gyanakvóan hallgatózott, aztán halkán kinyitotta a nehéz, vasveretes ajtót, és csendben eltűnt a torony belsejében. Eltelt néhány perc, a szél heves lökésekkel száguldott a fényárban úszó kupola körül, és amint a gyanús alak végül feljutott, a lámpák sorban egymás után elaludtak. A sajáatosan meggörnyedt alak nemsokára megint kint volt a szabadban. A környezetet jól ismerve óvatosan visszacsukta az ajtót, és kétszer ráfordította a kulcsot, aztán kihúzta a zárból, és helyére néhány kavicsot és fadarabkát gyömöszölt a kulcslyukba. Ahhoz túl sötét volt, hogy a titokzatos alak arcvonásait fel lehetett volna ismerni. Művének befejezése után végigtekintett a tó vadul hullámzó, szürkésfekete vízfelületén, és kielégített bosszúvágyának tudatában olyan gúnyos kacagásban tört ki, hogy még Cartridge is felismerte volna a kereskedőt a torony kupolájában, ha szünni nem akaró kábulata ebben nem akadályozta volna.

– Vezekelni fogtok – mondta fogcsikorgatva – miközben a part menti ösvényre kanyarodott. – Visszafizettem neked is meg

neki is... – hangja azonban elveszett a vihar által tépett fák zúgásában és a hullámtörés zajában. A torony feketén meredt az ég felé az egyre sötétedő atmoszférában, feketén és kísértetiesen, mintha emberemlékezet óta lakatlan rom lett volna.

Charitas és az indián asszony fél órán át igyekezett a sötét, akadályokban gazdag úton, mire végre egy tisztás bontakozott ki előttük. Egy százéves juharfa lombkoronája alatt szított tűz gyér fénnel néhány indián bőrsátrat világított meg. Egy barna bőrű vadász lépett eléjük. Miután néhány szót váltott az indián asszonnyal, Charitas felé fordult.

– Az idegen elment – mondta észrevehető csalódottsággal. – Kísérőt kért, akit két nagy ezüstpénzzel fizetett meg. A saját bátyám kísérte el őt.

– Elment? – kérdezte Charitas megrökönyödve – de miért nem várt meg, ha értem küldött?

– Úgy vélekedett, hogy az erdő sötét és nedves – válaszolta a chippewa – és az ilyen út nem alkalmas egy fehér lány keskeny lábaihoz. Nem hitte, hogy el fogsz jönni, és saját fedele, felesége és gyereke után vágyódott.

– Ha már így történt, vissza akarok menni, de azonnal – jelentette ki Charitas, és hirtelen feltörő félelmében megragadta eddigi kísérője kezét – ámde ne azon az úton menjünk, amerre jöttünk. Hallom a hullámtörés zaját, a legrövidebb úton vezess le a partra, van ott egy ösvény, amit jól ismerek, ott már nem kell tovább kíséred. Látnom kell a tornyot. Induljunk azonnal, az ég szerelmére!

Még be sem fejezte, az indián asszony máris magával húzta, és rögvest összezáródott mögöttük a nedves bozót.

Jót tíz percen át vezetett útjuk a sűrű erdő koromfekete sötétjében kanyargó ösvényen. Charitas nyugtalansága bizonyos mértékben átragadt kísérőjére is, mert egy szó sem hangzott el közöttük, és mindkettőjüknek majdnem elakadt a lélegzete, amikor az erdős rész ritkulni kezdett, és a mélyből harsogva meghallották a hul

lámtörés tombolását. Charitas szinte ugyanebben a pillanatban döbrentében rémületen felkiáltott. Tudta, hogy a világítótoronynak a látókörében kell lennie, de bárhová is nézett, mindenfelé csak áthatolhatatlan sötétséget látott.

Másodpercekig állt szinte megdermedve, kezeit halántékára szorítva. Emlékezett rá, hogy meggyújtotta az összes lámpát, és távozáskor az erdő széléről még visszanézve ellenőrizte a kupola fényét, most azonban minden sötét volt. A bácsikájára gondolt, és állapotára, melyben otthagya. Akaratlanul is tönkretette a lámpákat, bizonytalanul tapogatózva talán még magában is kárt tett. Aztán tekintete végigsiklott a tó felett. Újabb rémület, újabb félelem. Távolabb egy zöld és egy piros fényt vett észre, felettük pedig háromszöget képezve egy fehéret. A „Nyugat Királynője” volt az. Túl gyakran figyelte meg már éjszakánként annak jelzőfényeit ahhoz, hogy tévedésről lehessen szó. A „Nyugat Királynője” közeledik, előtte pedig ott a veszélyes homokpad! És a kormánynál ott áll Frank, ugyanaz a Frank, aki olyan bánatosan vált el tőle, amikor gúnyosan visszautasította szerelmét. Szinte már kezdett beleőrülni a gondolatba, de még nem volt késő, a fiú még időben észreveheti a figyelmeztetést, hogy a törékeny gőzhajót meg tudja menteni az elkerülhetetlen zátonyra futástól.

Még egy utolsó, kétségbeesett pillantást vetett Charitas a tarka fények felé, hogy felbecsülje a távolságot, aztán ledobta magáról a pokrócot, és halálfélelemtől űzve, alig ügyelve az ösvényen heverő akadályokra, rohanni kezdett.

Jóllehet a kanyargó part menti ösvény hosszabb volt, mint amit az indián asszony kíséretében odafelé az erdőn át megtett, alig telt el egy negyedóra a rémes felfedezés óta, amikor kezét a világítótorony kilincsére tette, de már alig állt a lábán. Az ajtót azonban nem tudta kinyitni, mert be volt zárva, és a zárban nem volt benne a kulcs. Félelemtől reszketve átszaladt a házba, hogy ugyanolyan gyorsan vissza is térjen egy másik kulccsal. Azonban bárhogy is próbálkozott, nem sikerült bedugnia a kulcslyukba, és első ízben ekkor merült fel benne a gyanú, hogy áruulás történt.

Rémülten megint a színes lámpák felé nézett. Nem volt kétség, hogy azok közelednek a homokpad felé. Már csak egy fél óra van hátra, és a féktelen viharban már semmi sem mentheti meg a pusztulása felé igyekvő gőzhajót. Kétségbeesetten kiáltozni kezdett bácsikája után, nevéen szólítgatta, aztán katonai rendfokozatán, de hasztalanul. Mielőtt hangja felért volna a kupoláig, elfújta a szél. Ahhoz, hogy Cartridge magához térjen kábulatából, erőteljesebb eszközökre lett volna szükség. Még túl nagy volt a hatása a kereskedő által küldött palack tartalmának.

Charitas megint gyorsan beszaladt a házba, majd hamarosan fejszecsapásokkal próbálta betörni az ajtót, de rövidesen rájött, hogy az ő erejével legalább egy órára lenne szükség, hogy a vasalt ajtó deszkáin rést tudjon ütni, ráadásul a sötétség is akadályozta abban, hogy a baltát megfelelően használni tudja. A reményt azonban még mindig nem adta fel. Fáradhatatlan igyekezettel ideoda rohangálva izzó parazsat hozott ki a tűzhelyből, az istállóból szénát és fát cipelt ki, és megpróbált a parton tüzet rakni, ámde úgy tűnt, mintha minden összeesküdött volna ellene. A vizes fűben kialudt a parázs, és ha olykor előtört egy-egy lángnyelvecske, a következő szélhökés menten kioltotta, és szétfújta a szénát. Kezeit tördelve nézett a színes lámpák felé. Már olyan közel voltak, hogy a hullámok által előidézett mozgásukat is jól látta. Már csak percek voltak hátra attól a pillanattól, ami a hajót elválasztotta a zátonyra futástól.

A hullámtörés zaja mint gúnyos nevetés harsant fel hozzá. Lent a mélyben fortyogott a víz, amint a partra törő hullámok pusztító lökései felkavarták a homokot. Charitas lelki szemei előtt ott lebegett a halállal küzdő kormányos képe a hajó roncsai között. A lány szívébe beégett a fiú utolsó bánatos pillantása, a végső kétségbeesés, amiért elutasította őt. Hirtelen eszébe jutottak bácsikájának szavai, aki inkább látta volna, hogy mindene hamuvá váljék, mintsem, hogy beleegyezzen Frankkal történő házasságába, és ez a gondolat villámként világosította meg a képzetét.

– Bácsikám! – kiáltott fel a torony felé – Cartridge altiszt! – és még áthatóbban – bocsásd meg nekem, amit most tenni fogok, de meg kell tennem érted, és valamennyiünkért!

Még egy utolsó pillantást sem vetve a gőzös felé, hamarosan eltűnt a házikóban. A következő percben kezdett kivilágosodni a tó felőli két ablak, amit azonban eltakartak a part menti fák. Az ablakok egyre világosabbak lettek. Csörömpölve hullottak ki a szétrepedő ablaküvegek, gyúlékony tárgyak pattogtak odabent és a fáradhatatlan kéz nyomán lángra kaptak az oromfal deszkái is. Tárva nyitva voltak az ajtók, hogy minden sarokba eljusson a tüzet tápláló friss levegő. Fekete füst gomolygott ki az ablakokon, a füstöt vihartól felkorbácsolt lángnyelvek követték, és amikor már felnyaltak a száraz szarufákig és a zsindely is égett, Charitas abbahagyta lázas tevékenységét.

Félig ájultan áttamolygott a toronyhoz. Az ajtóhoz vezető lépcső legfelső fokára kuporodva, ahonnan a part menti fák között áttekintve ki tudott nézni a tóra, halálos feszültséggel kísérte figyelemmel a hajó imbolygó jelzőfényeit.

V.

A „Nyugat Királynője” dél óta állandó széllel és hullámokkal küzdött derekasan. Már messze kint volt a nyílt vízen, olyan messze, ahonnan a lapos partot még tiszta időben sem lehetett volna látni. Aztán egyre csak haladt tovább az iránytű és Frank által meghatározott irányban.

Csak estefelé, amikor már alábbhagyott az eső, közeledett megint a parthoz.

A kapitány ekkor leváltotta Frankot a kormányról azzal, hogy majd akkor lép megint szolgálatba, amikor éjjel az öreg Cartridge világítótornya óvatosságra figyelmeztet. Ámde órák teltek el, a „Nyugat Királynője” fél széllel követte a hullámokat, fényjelzés azonban semerre sem volt látható. Fél angol mérföldnyire közelítette meg a part kiemelkedő, a fekete égbolttól még sötétebbnek

látszó bizonytalan körvonalait. Érzékcsalódás elképzelhetetlen volt, de hiába kémlelték a partot, a jelzőfényt keresve. Az iránytű fényétől tompán megvilágítva állt a vöröshajú kapitány a kormánykerék megemelt pódiumán, két markával keményen a külökbe kapaszkodva. Mérgében a fogait csikorgatta, izzó tekintettel figyelte az imbolygó iránytűt.

Frank odalépett hozzá.

– Ha nem volna minden kétségen felüli az öreg Cartridge lelkiismeretessége, a végén még azt hinném, hogy kifogyott az olaj a lámpáiból, mert véleményem szerint a torornak srégen itt kellene lennie előttünk. Persze tévedhetek is, mivel fél tucat órán keresztül egyetlen jelzés nélkül ellenszélben és tolakodó bukóhullámokon át hajóztunk kétségek között.

– Előbb fog kiszáradni az egész Michigan, mielőtt Cartridge, de sokkal inkább az unokahúga eltűné, hogy akár egyetlen lámpabél is szomjazni kezdjen – válaszolta a kapitány, és akkorát tekert a kormányon, hogy a hajó a parttal párhuzamosan haladt tovább, tehát elkerülhetetlenül meg kellett feneklenie a világítótorony előtt. – Ördög legyen, ha tudom, hol vagyunk. A világítótorony még semmi esetre sem jutottunk túl.

– Inkább vissza kéne térnünk a nyílt vízre – jegyezte meg Frank hidegvérűen. – Már kieste magát, és odakintről semmi esetre sem kerülheti el figyelmünket a jelzőfény. Két vagy három mérföld kifelé, és minden bizonnyal meg fogjuk látni.

– Még hogy ez a kaszni orrával kifelé visszarohanjon a viharba? – kérdezte a kapitány ingerülten. – Az ördögbe is, meddig bírná anélkül, hogy darabjaira hulljon, hiszen ma már eddig is túl sokat vártunk el tőle, nem igaz? Túl hosszú életet már egyébként sem jósolok neki. A legénységre is gondolni kell. A mentőcsónakok rendben vannak?

– Valamennyi készenlétben van – válaszolta Frank gondtalanul, három percen belül a vízen lehetnek, de azért más hangnemben kellene fújnia a szélnek, hogy ilyesmire kellene gondolnunk.

– A cukros hordók olyan helyzetben vannak, hogy könnyen ki lehet dobálni azokat a fedélzetről? – kérdezte a kapitány olyan hangon, mintha a vihar fújta volna le ajkairól a szavakat.

– Rendben el vannak osztva a hajó bal- és jobboldalán – válaszolta Frank – annyira azért még nem komoly a helyzet, hogy kidobáljuk a fedélzetről. Előbb legyen csak meg a világítótorony, és akkor még az Illionis csatorna sem lenne számunkra jobb vízi út.

– Leváltanám magát kapitány, ha maga is úgy gondolja – folytatta Frank hosszabb szünet után, miközben eredménytelenül igyekezett a part külső vonalait megkülönböztetni a sötétben.

– Még egy fél óra – válaszolta a kapitány. – A fene enne meg, ez az átkozott hajó úgy billeg, mint egy mérleg.

– Néhány tucat hordót átvitettek a jobboldalra – vetette közbe Frank szolgálatkészen, és elindult a fedélzetre vezető lépcső felé.

– Az nem jó megoldás! – kiáltott utána a kapitány – könnyítetek a baloldalon úgy, hogy félszáz hordót hajigáljatok be a vízbe!

Frank azt hitte, nem jól hall.

– Hogy gondolja? – kérdezett vissza kétségek között.

– Úgy gondolom – üvöltötte a kapitány – hogy képtelen lesz megtéríteni a kárt, ha a hajó a maga hanyagsága miatt a pokolra kerül! Ezért le a fedélzetről a hordókkal, ha mondom, mert érzem a kormányon, hogy túl sokat várunk el ettől az öreg kasztnitól! A mai út úgy meglazította deszkáit, mint ahogyan egy ájult nő mellén a szalagokat szokás.

Frank lement a fedélzetre, ahol a matrózok és munkások, akik maguk is hallották a parancsot, csak egy intésre vártak, hogy belekezdjenek a munkába. De ő nem sietett beleegyezését adni egy olyan eljáráshoz, amit nem csak tévesnek, hanem teljesen indokolatlannak is tartott. A hullámok fortyogtak, a szél süvöltött a

vitorlázat között, és mélyeket nyögtek és sóhajtoztak a nehéz munkát végző gépek.

Frank gyanakvóan kémlelt a fekete éjszakában eltűnedező part felé.

Ekkor egy leváltott fűtő lépett oda hozzá.

– Ha az árút tényleg le kell hajigálni a fedélzetről – suttogta – akkor igazán nem nagy dolog, ha előtte félreteszünk egy marék cukrot, legalább annyit, amennyi elegendő egy gallon viszki ízesítéséhez. De akasszanak fel, ha ezekben a hordókban van annyi cukor összesen, mint amennyi egy pohár groghoz szükséges.

Ezekkel a szavakkal lehajolt az egyik hordóhoz, melybe már több rúd is be volt verve, hogy abból Franknak átadjon egy kis mintát.

– Homok, ó egek! – kiáltott fel csodálkozva. – Egyetlen hordót se dobjanak ki a fedélzetről – parancsolta erre – egyetlen hordót sem, míg a kapitány maga is meg nem győződött róla! Tudnia kell, hogy milyen rakományt csempészték a fedélzetre.

– Hullámtörés a hajó előtt – hangzott az orrárbócon figyelő matróz felől.

– Hullámtörés a hajó előtt, kapitány! – kiáltott fel Frank rémülten a kormányállásra. – Gépeket leállítani! – adta ki a parancsot egy szuszra a gépház nyílásán át.

– Gépek előre! – üvöltötte bele erre a kapitány dühöngve a kormánykerék melletti szócsőbe, parancsot adva a gépésznek, még mielőtt az eleget tett volna Frank parancsának. – Le a hordókkal a fedélzetről! – parancsolta ezután a tengerészeknek – vigye az ördög azt a hullámtörést. – Le a hordókkal a fedélzetről! Könnyítsetek a hajón Frank! Nincs a környéken olyan víz alatti homokpad, ami felett ne tudnánk átjutni fél rakománnyal!

– Jelzőtűz a szárazföldön! – üvöltötte ekkor a figyelő matróz.

Frank odaugrott a mellvédhez, miközben a tengerészek végül tényleg nekiláttak a hordókat egymás után kidobálni az örvénylő

habokba. Valamennyi tekintet arra irányult, ahol fény villant fel a bozótban, amit magasba törő láng követett, mely az ismert világítótornyot egészen fel annak kupolájáig élénken megvilágítva kiemelte a sötétségből.

Néhány másodpercen keresztül dermedten figyelte a jelenséget. Sejtette, hogy a világítótorony hiányzó fényének pótolására az öreg Cartridge és unokahúgának szerény hajléka áll lángokban.

– Hullámtörés a hajó előtt! – ismételte meg a matróz erőteljesebben, és ekkor Frank a jelzett irányba fordulva, meglátta az égő ház messzire világító fényében, hogy már csak néhány száz lépés választja el a gőzöst a víz alól előbukkanó rettegett homokpadtól. Most már semmi kétsége sem volt afelől, hogy egy ravasz számítás alapján végrehajtott gaztetről van szó. Másképp nem is lehet. Cáfolhatatlan bizonyítékai vannak. Először is a gőzös megújított, emelt összegű biztosítása, aztán a világítótorony hiányzó fénye, és a minden bizonnyal végszükségben felgyújtott ház fellobbanó fénye. A homokrakomány, miközben cukrot jelentettek be és biztosítottak, és végül az a szokatlan körülmény, hogy a kapitány szokása ellenére az éjszaka beköszöntével saját maga ragadta meg a kormányt, és a veszélyes helyzetnek ellentmondó parancsokat adott ki. Fejében minden összekavarodott, és még mielőtt tisztázta volna magában, mit tesz, odahajolt a kormánykerék melletti szócsőhöz.

– Gépeket leállítani! Gépeket hátramenetbe kapcsolni! – kiáltotta le olyan kifejezéssel, melyben megnyilvánult a hajót fenyegető veszély, és a parancs azonnali végrehajtását követelve, persze annak tudatában, hogy az előre mozgás nem szűnik meg azonnal. Aztán odatolakodott a kapitány mellé, határozottan megragadva a kormánykerék küllőit.

Az izzó fénnel megvilágított világítótorony látványa miatt a kapitány magán kívül volt, teljesen elveszítette józan ítélőképességét, amint rájött, hogy lelepleződött. Meg volt győződve róla, hogy a gépeknek már csak fél perc hiányzott ahhoz, hogy a gőzöst teljes lendülettel zátonyra futtassák, ahol rövidesen a hullámtörés martalékává válik, a hajótörést viszont a világítótorony őrének

mulasztása okozná, amiért felelnie kell. Kábultan állt ott, tehetetlenül tűrve, hogy egy alárendelt hirtelen parancsokat kezd osztogatni. Amint azonban a gőzös orra egy alatta áthaladó hullám után hirtelen úgy felemelkedett, hogy minden részében recsegett-ropogott, s a következő hullám megint megemelte, és engedelmeskedni kezdett a hátramenetben mozgásba lendülő gépeknek, örülettel határos dührohamban tört ki.

– Áruló kutya! – üvöltötte, túlharsogva a hullámok és a szélvihar zaját – a homokpadra akarod hajszolni a gőzöst? De én majd ellátom a bajod! – és hátraugorva zsebéből revolvert előrántva gyors egymásutánban két lövést adott le Frankra.

A hajó ingadozása azonban bizonytalanná tette kezét. Az első lövés teljesen félrement, a második ezzel szemben súrolta Frank vállát, aki erre ösztönösen lebukott, és megpróbált a harmadszor is felé irányított fegyver alá kerülni.

– Lázadó! – üvöltötte a dühtől tomboló kapitány, megint hátrálépve, hogy biztonságosabban tudja használni a pisztolyt.

– Lázadó! – ismételte meg üvöltve.

Eldörrent a lövés, de a golyó felfelé száguldott a levegőbe, mert a nyomorult a hajó újabb imbolygásától elveszítette egyensúlyát, és lezuhant a pódium széléről. Nagy lendülettel ráesett a mellvédre, de hiába próbálkozott megkapaszkodni benne. Feje és a vállá túl nehéz volt a mellvéden belül szabadon kapálódzó lábához képest. Újabb zuhanás, és halálordítását rögtön elfojtotta a habzó zuhatag, mely azonnal levitte a hátrafelé forgó lapátkerék alá.

Frank, aki ekkor már csak a „Nyugat Királynőjének” megmentésével volt elfoglalva, megint a kormánykeréknél állt. Tekintete a lángban álló ház, a tompán megvilágított hullámtörés és az iránytű között cikázott. Félelemmel teli figyelemmel kísérték őt a matrózok, akik az első lövés után menten megjelentek a fedélzeten, hogy később tanúként felléphessenek mellette. Tíz perc telt el aggodalmas hallgatással. Amikor azonban a gőzös orra kelet felé fordult, hogy a hullámokkal szembeszegülve megkerülje a

homokpadot, a zord torkokból élénk hurrá kiáltás tört elő, ami a szél hátán egészen a világítótoronyig eljutott.

Charitas még mindig a torony lépcsőjén ült, halálos félelemmel figyelve a színes lámpások mozgását. Egyetlen pillantást sem vetett hamuvá váló mindenére. Amikor végül a „Nyugat Királynőjét” már a veszélyzónán kívül látta, fejét térdére hajtotta, és mint annak idején, amikor gyerekkorában hideg és éhség rázta szegény gyenge testét, keservesen sírni kezdett, míg végül kimerültségében öntudatlan álomba merült.

A negyedik ezred öreg altisztje is mélyen aludt még karosszékében, a mellette lévő szintén szundikáló lámpákkal együtt.

A kereskedő és társa, aki segített neki a gaztett végrehajtásában, úton voltak a város felé. Hallgatagon mentek egymás mellett. A part egyik kiugrásáról ahelyett, hogy egy zátonyra futó hajó vészjelző lövését hallották volna, egy lángokban álló házat láttak, majd észrevették a színes jelzőlámpákat is, amint éppen megkerüli a homokpadot. Csak néha váltottak egy-egy szót, úgy vélekedvén, hogy tanácsosabb lenne egy időre eltűnni a környékről, mintsem bevárni, míg ilyen-olyan okból valami sötét gyánúba keverednek.

Körülbelül két hét telt el a végzetes éjszaka óta, és a „Nyugat Királynője” megint a régi kikötőhelyén állt a folyó torkolatában. Utolsó útján olyan súlyos károkat szenvedett, hogy a további szolgálatra alkalmatlannak nyilvánították, és azt volt a terv, hogy bontásra értékesítik. A kapitány halálával kapcsolatban Frank ellen indított vizsgálat teljes mértékben felmentette őt. Ráadásul a biztosítótársaságtól jelentős prémiumot kapott körültekintő magatartásáért és határozott közbeavatkozásáért, amivel megmentette a gőzöst a zátonyra futástól, a társaságot pedig komoly veszteségtől kímélte meg. A kapitány halála megakadályozta a további vizsgálatot, és rejtélyes eljárásának mélyebb feltárását. Meg voltak elégedve azzal, hogy minden terhet ráhárítottak, és elég humanus magyarázatnak találták, hogy hirtelen dühkitörésének oka delirium tremens volt. Frank, aki talán tudott volna további felvi

lágosítással is szolgálni, Cartridge iránti részvétből inkább hallgatott, aki kötelességzegésért minden bizonnyal súlyos büntetést kapott volna, esetleg nyugdíjának megvonásával együtt. Hasonló jóindulat vezette elhatározásában, hogy a vele szemben képmutatóan fellépő Scare visszakapja a hamis árú maradékát. Mivel ebből senkinek semmiféle kára nem származott, megtartotta magának a titkot, Scare pedig bölcsen úgy döntött, hogy a biztosító társaságnál nem lép fel követeléssel az elveszett hordókért.

Cartridge, bár esküdni mert volna arra, hogy mérgezett konyakot kapott a kereskedőtől, mégis tartózkodott attól, hogy a másokkal szemben még nagyobb gáztettet elkövető felé hangot adjon gyanújának, sőt kutatni kezdjen a környékről eltűnt gazember után. Alapjában véve megvesztegethetetlen és jól képzett katonaként úgy gondolta, nyomós oka van arra, hogy a lehető legkevesebbet beszéljen a történekről. Így nem is merte megkérvényezni egy új ház felépítését a porig égett helyett, arra való tekintettel, hogy a kárt vélhetően majd ráterhelik. A füstölgő romok megpillantása azonban olyan hatással volt rá, hogy felhagyott az ivással. Morgolódva beköltözött Charitással a torony parányi földszinti helyiségébe, ami teljes berendezésük elvesztése miatt csak nagyon szegényes menedékhelyet biztosított.

Borúsan és magába fordulva üldögélt Frank a szálló parányi szobácskájában, melyet évek óta otthonának nevezhetett. Az asztalon hevert bepakolt útításkája. Benne volt mindene, amit magának mondhatott. Ezenkívül kisebb pénzösszeget rejtett el a testén. A késődélutáni nap besütött hozzá az ablakon. Méla tekintettel nézte a lassan tovakúszó fénycsíkot, mintha az jelezné, mikor kell indulnia. Még azon az estén akart elmenni, eltávozni innen mindörökre. Maga sem tudta, merre induljon, hiszen igen nagynak érezte a távolságot maga és a helyszín között, ahol a legkeserűbb csalódásban, sőt fájdalmas megalázásban volt része.

Magányos elmélkedésében halk kopogás zavarta meg. 'Szabad' kiáltására kinyílt az ajtó, és ott állt előtte Charitas. A világitótoronynál tett látogatása óta nem látta a lányt. Érzelmek mit sem változtak azóta, amikor elkészönt tőle. Csodálkozva felemelve

dett, amint a szépséges leányzó váratlanul belépett, de nem befolyásolta arcán a fanyar lemondás, bizonyos mértékű elégedetlenség kifejezését. Talán Charitas örömmel vett volna egy derűs felvillantást szemeiben, de látszólag teljesen részvétlen tekintettel állt előtte, dacosan összevont szemöldökkel. Még kezet sem nyújtottak egymásnak barátságosan, mint korábbi találkozásaik alkalmával. Az ember azt gondolhatta volna, hogy kiengesztelhetetlen gyűlölet állt közük, csak alkalomra várva, hogy utolsó találkozásukat gúnyos, ellenséges megnyilvánulások tegyék borússá.

– Nem akar helyet foglalni, miss Charitas? – szakította meg barátságosan Frank rövid szünet után a kínos hallgatást. – Por lepi be a ruháját, valószínűleg hosszú út áll maga mögött, és bizonyára elfáradhatott.

Charitas gúnyosan elhúzta a száját, futólag végigmérte magát, és megvonta a vállát.

– A világítótornytól jöttem – válaszolta nyugodtan – az egész utat végiggyalogoltam, ahhoz, hogy leülhetnékem támadjon, még egyszer ekkora utat kellett volna megtennem. De úgy látom, minden okom megvolt rá, hogy siessek, hagyja csak azt a széket, ami mondanivalónk van egymásnak, azt gyorsan elintézhetjük.

– Amint kívánja, miss Charitas – jegyezte meg Frank nem kevesebb nyugalommal, és játszadozva meglóbálta útításkáját, aztán maga mellett leeresztette a földre. – Ha egy fél órával később érkezik, már nem talált volna itt engem.

– És hová indul? – kérdezte Charitas csak úgy futólag.

– New Orleanszba – válaszolta Frank könnyedén – ott hajóra, aztán irány Kalifornia, vagy mit tudom én! Egy munkaképes fickónak mindenhol sütnék kenyeret.

– Charitas fehér fogait pillanatra alsó ajkára szorította, aztán szigorúbb hangon kérdezte:

– Mekkora összeggel jutalmazta magát a biztosítótársaság?

– Csekélység, mindössze nyolcszáz dollárt kaptam.

– Ebből a nyolcszázból hétszázat eljuttatott a bácsikámnak. Mi készítette magát erre?

– Az a tudat, hogy kártérítés jár neki. Háza felgyújtásának kétségbeesett lépése nélkül aligha sikerült volna megmentenem a hajót rakományával együtt a biztos pusztulástól. A tengerészeti hivatal nem kártalanítja őt a veszteségért, így kénytelen lesz saját pénzéből új házat építeni. Megértheti miss Charitas, hogy csak a kötelességemet teljesítettem.

– Egy új ház még fele ennyibe sem kerülne – jegyezte meg a lány, mintha csak magában beszélne.

– A maradékot felhasználhatják a berendezésre – válaszolta Frank, és közben óráját felhúzza figyelmesen nézegette, hány óra van.

Charitas ajkai megremegtek ekkora figyelmetlenségtől, arcát lángoló pír öntötte el, és Frankot végigmérve sajátosan gúnyos hangon szólalt meg:

– Mivel bácsikám saját hibájából veszítette el mindenét, így magának semmiféle kötelezettsége sem támadt. A házat én gyűjtöttem fel, hogy egy vészhelyzetben lévő hajót megóvjak a katasztrófától, ami az öregember számára is káros következményekkel járt volna, bárki is volt valójában a hibás. Mindezt a keresztényi kötelesség jegyében tettem, és ezért valakinek meg kellene fizetnie bennünket? – Gyűlölködve felnevetett, aztán folytatta: – Mr. Frank, tévesen ítélte meg bennünket, sőt a pénzével meg is sértett minket.

– Szükséghelyzetben vannak – vetette közbe Frank most már élénkebben, bár még mindig tartózkodóan – az ősz már itt van az ajtó előtt, és a tél is közeledik hóviharaival...

– És erre maga alamizsnát akar odavetni nekünk? – ragadta magához a szót ismét Charitas indulatosan. – Szívélyes köszönet a nagylelkűségéért, azonban nekünk semmi szükségünk sincs rá. Én magam munkaképes vagyok, és amióta az öregember teljesen

felhagyott rossz szokásával, annak sincs semmi akadály, hogy alkalmanként egyedül hagyjam. Itt a pénze – és ezzel kezításkájából kivett egy pénzzel teli bőrzacskót, amit megvető mozdulattal odanyújtotta Franknak. – Egy cent sem hiányzik a hétszáz dollár-ból. Remélem elhiszi, és nem kívánja, hogy leszámoljam.

Rövid csend következett. Miközben Charitas a pénzt kinyújtott kezében tartotta, Frank mozdulatlanul állt ott. Arca sápadt volt, fogai nyugodtan pihentek egymáson, és bár mereven a sajátosan mosolygó szép arcba nézett, mégis úgy tűnt, mintha szemei elveszítették volna látóképességüket. Végül felsóhajtott.

– Miss Charitas – kezdett bele – és bár igyekezett könnyednek tűnni, hangja mégis rekedtes, majdnem elfulladó volt – ha magának úgy jobban megfelel, akkor tekintse kölcsönnek ezt az összeget, amit bármikor visszaadhat nekem.

– Azt jelentené ez, hogy az egész világot végigkutatathatom maga után? – hangzott ridegen a magát büszkén kihúzó szép lány friss ajkairól – nem, nincs nekünk szükségünk sem alamizsnára, sem kölcsönre, vegye csak el, ami a magáé, vagy meddig kell még így tartanom?

Frank hanyagul az ablak felé nézett, és mindkét kezét zsebre tette.

– Nem szokásom visszavenni, amit egyszer már odaadtam – válaszolta elnyújtva.

Megrémült. A zacskó hirtelen hangos csörömpöléssel a lábai elé repült, és amint Charitas felé fordult, olyan szemekbe nézett, melyekből a harag könnyeket csalt elő.

– Én pedig nem vagyok hozzászokva ahhoz, hogy idegenektől fogadjak el ajándékot – hangzottak felé az ellenséges szavak remegő ajkairól.

Charitas távozni akart, de Frank hangja visszatartotta. Frank lábával a zacskót becsmérő mozdulattal félrerúgta.

– Miss Charitas – szólalt meg közben, és arca elborult a benne tomboló szenvedélytől – kár hogy így vélekedik rólam, mindezenetre semmi oka sincs rá, hogy kételkedjen abban, amit mondtam. Így hát figyeljen rám! – és ezzel a zacskót felemelve utazótáskájával együtt az asztalra tette – egy órán belül egy gőzös fedélzetén leszek, ami déli irányba fog elvinni engem. Ha itt hagynám ezt a pénzt, talán méltatlan kezekbe kerülne. Ezért inkább kivárom, míg a hajó kiér a nyílt vízre, és ott a zacskót tartalmával együtt észrevétlenül kiejtem a fedélzetről.

– Tegyen úgy, ahogy gondolja – válaszolta Charitas – nem fogok bántódni azért, hogy mit tesz a saját tulajdonával.

– Csak még egy szó – tartotta fel Frank megint a bosszús türelmetlenséget mutató lányt, és lágyabban, szinte könyörögve hangzottak szavai – még egyszer szeretném hallani magától, hogy megbocsát nekem, megbocsát, és elfelejti azt az ostobaságot, amivel a világítótoronynál kivívtam megvetését és gyűlöletét. Nem tudtam, hogy mit teszek, elhagyott a józan eszem, pedig alapjában véve nem volt semmi rossz szándékom. Igen, miss Charitas, bocsásson meg nekem, már csak az emlékek miatt is.

– Hát nem megmondtam már akkor, hogy nem fogok haragudni?

– Tényleg mondta, miss Charitas, de akkor miért utasítja vissza azt, amivel elkövetett hibám próbálom meg mérsékelni?

– Anélkül az esemény nélkül is elutasítottam volna a segítséget, mert semmi olyasmiről nem tudok a világon, amiből le tudná vezetni, hogy mi jogosítja fel erre. Remélem, ezzel a magyarázattal megelégszik, és egyúttal jó utat kívánok.

Hevesen megfordulva az ajtóhoz lépett, és kinyitva azt, kiment a szobából. Miközben behúzta maga után az ajtót, tekintete Frank-ra esett. Mint aki teljesen kimerült, úgy ült az asztalnál, mellére hanyatló fejjel. Arca sápadt volt, és mintha hirtelen visszarepült volna legfiatalabb gyermeki éveibe, súlyos könnyecsekpepek gördültek végig arcán.

Charitas néhány másodpercre elbizonytalanodott, de aztán visszament a szobába, és odalépve Frankhoz megfogta mindkét kezét.

– Nem Frank, így nem válhatunk el egymástól – szólalt meg alig hallhatóan, miközben kedves arcvonásait szűzies pír ékesítette, és elfátyolosodott a tekintete – nem viselném el, ha szívében rossz emlékekkel távozna tőlem. Hiszen én vagyok az, aki rosszul bánt magával, és akinek bocsánatot kell kérnie. Én voltam, aki kínoztam magát, mert senkinek sem akartam a férje lenni, de ennek ellenére éreztem, hogy kizökkentett a nyugalmamból. Igen Frank, őszintén bevallom mindezt, hogy ne nyomassza tovább az életem: Gyűlölni akartam magát, de nem sikerült, és most bocsánatot kérek azért a bánatért, amit okoztam, miközben jómagam szenvedtem a legtöbbet. Most azonban, miután mindezt már elmondtam, nyugodtabb leszek, keserűség és önvád nélkül leszek képes emlékezni magára. És ha most elmegyek, kérem, ne nézzen utánam, ne szólítson a nevemen, nehogy elhagyjon az erő, és ha már messze távol lesz tőlem...

Képtelen volt folytatni. Mintha fátylon át látott volna egy átszellemült arcot. Hirtelen kitérte karjait, és Frankot görcsösen átkarolva ajkait az övére szorította, és olyan keservesen elkezdett sírni, mintha szíve immár végérvényesen megszakadt volna.

– Frank, ó Frank – suttogta halkán – senkinek sem akartam a felesége lenni, de szeretnék hozzád tartozni, a feleséged, a rab-szolgád akarok lenni! Kérlek, ne taszíts el magadtól! Tévedtem, amikor igyekeztem titokban tartani valódi érzelmeimet, és most bűnhődésként egész szívem kínálom fel neked, az egész életemet, a leghűségesebb, rendíthetetlen ragaszkodással.

Megint elakadtak a szavai, de most már attól a szenvedélytől, mellyel a magához tér Frank szavait ajkairól, könnyeit szeméiről igyekezett csókokkal eltávolítani.

Egy órával később kéz a kézben ott álltak a folyó torkolatánál. Némán néztek a távozó gözös után, amely Frank nélkül dél felé

vette az irányt. Beleremegtek abba a gondolatba, mi lett volna, ha Charitas esetleg fél órával később érkezik, vagy ha utolsó pillanatban a kéreg nem olvadt volna le szívéről.

Csillogó fénnel árasztotta el a nap a nyugati erdőséget, és amikor másnap ismét felbukkant a Michigan mögül, Frank és Charitas már egy bérkocsiban a világítótorony felé tartott. Nyolcszáz dollárt vittek magukkal csengő aranyakban, és két vidám és könnyed szívet, mintha a házikó leégése az elképzelhető legnagyobb szerencse lett volna, hiszen Cartridge tényleg legalább tízszer is megesküdzött, hogy sohasem adná beleegyezését Charitas és Frank házasságához, ha a lány nem lett volna elég éles eszű ahhoz, hogy gyújtogatásával felmentse őt esküje alól.

Még a tél beállta előtt Frank és Charitas fiatal házaspárként beköltöztek az újonnan felépített házba. A közvetlen környezetükben lévő százhusz holdnyi erdős területet is magukénak mondhatták. Frank naponta bizonyította, hogy nem csak a kormánykerékhez, hanem az erdőirtó csákányhoz is ért. Még a fiatal farm új rönkházához szükséges farönkök kitermelésében is derekasan részt vett.

A világítótorony még ma is áll.

A negyedik ezred öreg altisztje időközben szolgálatkész katonaként már elvonult a végső szemlére, de azért előtte még része lehetett abban az örömben, hogy Charitas három legidősebb fiának a lovaglás rejtelseit taníthatta térdén. Szolgálati helyét egy másik kiszolgált, öreg katona vette át. Ő is jó szomszédságban volt Frankkal, akinek népes családja versenyben virágzott egyre jobban gyarapodó farmjával.

A kagylóárus lány

I.

Acapulco partjai mentén a Csendes-óceán hatalmas hullámai kitartoán mossák a magas parti sziklákat. Amit az álnok hullámok az elmúlt évezredek során le tudtak szakítani a szárazföldből, azt már réges-régen magukkal sodorták. Most ájultan törnek meg a rendíthetetlen, bizarr sziklatömbökön, oszlopszerű sziklákon és függőleges sziklafalakon, melyekkel a természet állja útjukat. Jóllehet az arrafelé gyakori földrengések olykor masszív sziklákat és meglazult kőgörgetegeket döntenek nagy robajjal az óceán habzó torkába, a masszív partfal ennek ellenére kitartoán továbbra is állva marad, és az igencsak vékonyka talajrétegen az éltető trópusi napsugarak és az éjszakai bőséges harmat hatására mindenfelé bivalyfü és zsírosan csillogó levelű manzanita bokrok virítanak.

A forró égőv ezen kedves gyermekei derűs zöldjeikkel díszítik a parti hegyek lankáit. Mit sem törődnek vele, hogy az orkán mélyen felkavarja a tenger vizét és a tehetetlen elemet bolondos örvényeivel az égbe taszítja, hogy onnan ellenállhatatlan erők hatására ismét aláhulljon, vagy más alkalommal finom fuvallat borzolja enyhén a csendesen hullámozó vizet. Szívesen hallgatják a sirályok és albatroszok rekedt rikoltásait vagy az erdőlakó apró szárnyasok édes dallamait, éppúgy, mint az üreges sziklák titokzatos tengeri szörnyekre emlékeztető dübörgéseit, melyek elnyelik a dagály áradását, hogy aztán habzó hullámok formájában leheljék ki magukból.

A hegyhát, mely elválasztja Acapulco kikötőjét a Csendes-óceántól, külső jegyei tekintetében egyáltalán nem különbözik azoktól a részben meredek, részben lágy lejtésű magaslatoktól, melyek észak és dél felé nyúlnak, ameddig a szem ellát. Ha az ember figyelmét a tenger felől közeledvén nem vonná magára a kikötő medencéjét határoló magaslat csúcsán világítótoronyként szolgáló jelzőoszlop, tényleg azt gondolhatná, hogy a habzó szik

lazátonyok által szegélyezett bejárat csupán szokásos, a tenger alig észlelhető újabb beöblösődése.

Amikor az ember hosszantartó, egyhangú út után maga mögött hagyja a végtelen óceánt, és a viszonylag keskeny bejáraton át bejut a kikötőbe, olyan érzése támad, hogy egy teljesen új világba érkezett, annyira sajátos, és teljesen eltérő mindattól, amit az utóbbi időben látott, miközben csodálkozó szemei elé pompás és elragadó látvány tárul.

A környezet látványa által keltett benyomás még feltűnőbb, mélyebb és tartósabb, ha az ember nem Panama, a trópusi vidék gyöngyszeme, hanem az inkább északibb tájakra emlékeztető San Francisco felől érkezik, melyet alig egy hete hagyott el, így a szemei elé táruló óceán még nagyobb kontrasztot jelent a közel-múltban szerzett élményeihez képest.

Az óceán mintha egy varázslat hatására beltengerré változott volna, hiszen az ember nem sokkal ezelőtt még reménytelenül kémlelte a horizont éles vonalát valami látható pontot keresgélve, ami tekintetét és gondolatait hosszabb időre leköthette és foglalkoztatta volna, ezzel szemben itt hirtelen magas, sziklás hegyek zárják körül, melyeket egészen a legmagasabb csúcsokig jöllehet alacsony növésű, ámde dús vegetáció borítja elbűvölő zöld tónusaival, elfedtetve a hegyek merev, élettelen karakterét.

Zöldek a hegyoldalak, és zöldek tükörképeik, melyek a mozdulatlan, sötétkék vízfelületen úsznak. A természet mintha a valóságot és a csalóka látványt feltűnően el akarná határolni egymástól, a strand közelében csodás kis ligetecske formájában természetes kókuszpálmákat és gyümölcsseiktől roskadozó banánfákat ékel közéjük. Máshol gazdag virágzatú liánok és kúszónövények koszorúzzák a földrengések által felszakított és legördített világos színű kőzetet, és a sötét tengerfenéken pihenő groteszk sziklák és korallszirtek többé-kevésbé a vízfelszín fölé meredő csúcsaikkal bájos füzért képeznek a part felé.

Áradás idején a sós víz a lelógó indákkal és gyökerekkel játszadozik, felüldíti a sziklákon visszamaradt kagylókat és tehetetlen

tengeri csillagokat, melyek elképzelhetetlen erővel tapadnak a kövekhez. Amikor ismét megjön az apály, sárga homokos sáv választja el az átlátszóan tiszta vizet az árnyékos hegyoldalaktól, előbukkannak a mélyből feltörő, zöldes nyálkával bevont sziklaszirtek. Tengeri csigák, rákok, kisebb-nagyobb tengeri élőlények sokasága és szerencsétlenül szétfolyó medúzák válnak láthatóvá.

Így néz ki tehát Acapulco tengeri kikötője. A hajózás világában jelentősége nem túl nagy, legalább is nem akkora, mint korábban, amikor Kaliforniában még nem fedezték fel az aranyat San Francisco hihetetlenül gyors fellendülése előtt, amikor az ázsiai vizekről áthajózó kereskedők és bálnavadászok számára szinte az egyetlen, de legalább is a legjobb és legalkalmasabb fekvésű menekülési célpont volt, és az észak-amerikai kontinens nyugati partján az egyik átrakodási lehetőséget jelentette. Aki azonban életében egyszer idelátogatott, annak számára minden bizonnyal örökre felejthetetlen emlék maradt, és valószínűleg kevesen vannak, akik az öböl bejáratánál az utolsó sziklákat is megkerülve az északi oldalon megpillantották a pálmák, banán- és narancsfák árnyékában meghúzódó várost, nem az idegenek számára veszélyes klímán elmélkedtek, hanem a városka lakóit kezdték irigyelni a paradicsominak tűnő környezet miatt.

Még az apró erőd is, mely festői látványként az egész kikötő felett uralkodni tűnő egyik oldalsó dombon helyezkedik el, sokkal inkább tűnik ékességnek, mint valami katonai létesítménynek, és olyan bájosan és barátságosan bukkan fel a sötétzöld fák és sűrű vitorlázatú hajóárbocok között, ahogyan csak egy fiatal lány képes kitekinteni a nyitott ablakon át egy szép tavaszi reggelen a természetben gyönyörködve.

A város maga az északi oldalon helyezkedik el, éspedig azon a keskeny, enyhén emelkedő területen, amely a strand és a legközelebbi hegy lába között húzódik. Utcái szabálytalanok, a házak egyemeletesek, mexikói stílusban épültek, lapos tetejűek, és a legtöbb esetben kis kertszerű udvaraik vannak. Bár az utcák és nyilvános terek – melyek létüket sokkal inkább köszönhetik a talaj helyi adottságainak, mint tudatos tervezésnek – nem mondhatók

éppen tisztának, és járhatóságukra sem fordítanak túl nagy gondot, annál nagyobb figyelmet fordítanak az udvarokra és verandákra, és nem csak a rendszeretéről, hanem a jó ízlés bizonyos fokáról is félreismerhetetlenül árulkodnak.

A számos halászcsonakkal tarkított strandnál kezdődő főutcán elindulva a tanácsháza mellett és a piactéren át az ember eljut a legközelebbi hegy lábáig, majd rövidesen egy göröngyös, csak imitt-amott kövezett útra jut, mely kelet felé kerüli meg a várost, és bekanyarodik a következő völgy mélyedésébe, nyugati vége ezzel szemben számos ösvényben végződik, melyek a part menti hegyekbe vezetnek mindenfelé.

Kis kertek következnek, melyekben a gaz elnyomja és fojtogatja a haszonnövényeket. A kis kunyhók és pajták, melyeken alig fedezhető fel gondos kezek munkája, arra utalnak, hogy errefelé Acapulcónak egyébként sem gazdagnak mondható lakosságának szegényebb, vagy sokkal inkább legszegényebb rétege él, tehát olyan emberek, akiknél ráadásul a bőség hiánya elkerülhetetlenül tehetetlenséggel is párosul, és akiknek úgy tűnik legfőbb életcéljuk, hogy napi létfenntartásukat a lehető legcsekélyebb fáradozások árán teremtsék meg, a fennmaradó időt pedig legszívesebben édes semmittevéssel töltik el.

A természet, mely ezen a vidéken bőségesen osztogatja javait, kedvező az effajta tehetetlenség szempontjából, sőt elő is mozdítja azt, mivel gyümölcssei, melyeket oly bőkezűen kínál fel az emberek számára, bőségesen elegendőek ahhoz, hogy nem túlzott mértékben igénybe vett testük erejét fenntartsa.

Kivételek persze mindenhol akadnak, és ha valaki ilyet akar felfedezni, annak az előbb említett országúton csak egy keveset kell nyugati irányban tovább vándorolnia, addig, ahol egy kitaposott ösvény elkanyarodva a magaslaton lévő jelzőoszlophoz vezet fel, és ahol egy gondosan ápolt kertecske közepén álló kis kunyhó bájosan megszakítja a további környezet vad romantikáját. A vándor számíthat rá és remélheti, hogy a kunyhó és a kis kert még mindig ugyanolyan állapotban van, mint tíz évvel ezelőtt, amikor két magányos nő otthona volt.

Annak idején a házikó sajátos kontrasztot képezett a többi emberi lakhoz képest, melyek szétszórta húzódtak meg a környéken. Kellemes benyomást keltő volt ez a kontraszt, mert a tisztán tartott kerti ösvények, a gondosan kitapasztott agyagfalak, valamint a pálmaágakból kialakított vastag tető gondos, szorgalmas lény kezeire utalt, aki inkább a rend kedvéért, mint bármi más előnyre számítva fontosnak tartotta a kis ház barátságos külső megjelenését. Hogyan is lehetett volna nagyobb nyereségre számítani a parányi kertből egy olyan országban, ahol minden talpalatnyi földet kis fáradtság árán kerteté lehet varázsolni, és ahol úgy a gazdagok, mint a szegények számára dúsan burjánzanak a föld terményei.

Az óriási hagymákkal, vörösen izzó paradicsomokkal, almafákkal és balzsamos illatú ananással tarkított ágyások gyomlálása a fent leírtak ellenére sem történt kevesebb gondnal. Egy magas rangú uraság melegházaiban a legdrágább és legritkább fákat sem kezelték volna nagyobb szeretettel, mint a két gyümölcsseitől roskadozó kókuszpalmát, melyek az ajtó előtti szabad területen virítottak, és az öt vagy hat világoszöld, hatalmas banánfűrtöktől roskadozó banánfát, melyek bizonyos értelemben ennek a békés és magányos környezetnek a hátterét képezték.

Május havának egyik délutánja volt. Nyomasztó hőség töltötte be a minden szellő elől elzárt, hegyek közé ékelődött katlant. Emberek és állatok a verandák vagy sűrű facsoportok árnyékába húzódtak, a város és környéke teljesen kihaltak tűnt.

A kunyhóban is csend volt. Az ablaknyílások az izzó napsugarak ellen be voltak függönyözve, amitől félhomály uralkodott a kis helyiségben. A kiugró tető árnyékában lévő, behajtott ajtón belépve a nap ragyogásától még káprázó szem nem volt képes rögtön megkülönböztetni az egyes tárgyakat, és az első percben az egyik sarok felől hallható sercegő hangot az ember hajlamos lett volna a kertből behallatszó sustorgásnak és zümmögésnek vélni.

Egészen más volt itt az élet. Míg mások sziesztájukat tartották, itt alig látható, ámde szorgalmas, fáradhatatlan tevékenység folyt. A kertben mézzel teli virágkelyhek között civakodásra hajlamos

kolibrik, csillogó aranyos virágbogarak, és láthatatlan méhek surrogáltak. A kunyhóban fiatal lány guggolt a földön és serényen azzal foglalatostkodott, hogy kókuszdió rostjaiból, rugalmas fűszálakból és nedves fűzfavesszőkből kecses kis kosárkákat fonjon, melyeket azután nagy gonddal a legszebb tengeri kagylókkal töltött meg, melyekből kisebb készlet hevert a közelében.

A fiatal kagylóárus csendben végezte munkáját. Értő ujjai játékos könnyedséggel fűzték egymáshoz a fűszálakat és rostokat, szorgos munkáját csak olykor szakította meg rövid időre, amikor egy száraz legyezőpálmát jobb kezébe véve szemtelen legyeket zavart el a közelében szundító női alakról, vagy legyezőgetéssel hűsítette őt.

Leírhatatlanul megható volt az egész jelenség, amint figyelmét megosztva gyermeki szeretettel mozgatta a legyezőt, miközben munkáját sem akarta félbeszakítani. Ha valaki belépett volna a vakító napfényről a kunyhóba, és elidőzött volna egy darabig, míg szemei hozzászoknak a félhomályhoz, bizonyára nem került volna el figyelmét a környezet feltűnő szegénysége, és a lány feltehetően beteg, szundikáló anyja, és valószínűleg részvétet érzett volna a szorgosan munkálkodó bájos lány iránt.

Hiszen olyan szép volt dél eme barnás bőrű leánya, amint ott kuporodott szegényes, könnyű, világos ruhájában, és természetes, festői helyzetében kerekded, üde idomai szemet gyönyörködtető látványt nyújtottak. Arcával, melyet hullámos, elválasztott fekete hajából font, szabadon lecsüngő copf szegélyezett, előre hajolt, és feltűnően hosszú szempillái, miközben munkájára figyelt, szinte rásimultak kipirult, bársonyos orcájára. Az ember szinte azt gondolhatta volna, hogy valamiféle varázslatos álomba merült, olyan csendesek és komolyak voltak fiatalos, sajátos értelemet tükröző vonásai. Ajkai között néhány szál kókuszrostot tartott, ha azonban ezek közül szüksége volt egyre a készülő fonathoz, és ezért száját valamennyire megnyitotta, előbukkant hófehér, szabályos fogsora, és annál szebbet az ölében lévő gyöngykagylókból sem lehetett volna metszeni.

Fűszálak és fűzfavesszők sercegtek a kedves kis kezek között. Méretes acélkék legyek zümmögtek be az ajtón és körbecikáztak a bájos fej körül, a szorgalmas lány azonban mit sem törődött velük. Amikor azonban az erőszakos állatok a szunyókáló felé repültek, hevesen felkapta a pálmalevelet, és ugyanakkor szempilláit is.

Az eddig is kedves gyermeki arcot ekkor még varázslatosabbá tették a láthatóvá váló nagy sötét szemek, melyekben a szerető gondosság és hirtelen támadt harag, a lányos ártatlanság és szenvedélyes vadság keveréke tükröződött, a látvány hatása hirtelen vonzalmat ébresztett, de az eltitkolt fenyegető szenvedély egyben óvatosságra is intett. Úgy tűnt, az acélkék legyeket megrémíthette a pompás szemek fénye, mely figyelmesen követte villámgyors mozgásukat, nem is várták meg a legyező csapását, hanem a csoport körül egyetlen nagy kört leírva, zengő zajt csapva, mintha nyilak lennének, ismét kilöttek a szabadba.

A kagylóárus lány egy percig szomorúan és gyengéden nézte szunyókáló anyja sovány, sárgás-sápadt, felé fordított arcát. Gondolataiba merülve a pálmalevéllel néhányat legyezett a beesett vonások felett, meztelen lábával megigazította a gyékényt, mely elmozdult a szenvedő mozdulataitól, majd miután a legyezővel óvatosan letakart egy meghámozott és kettéválasztott narancsot, ami a beteg közelében volt, nekikészülődött, hogy folytassa munkáját.

Még nem kezdte el, amikor hirtelen hallgatózni kezdett a távolba. A város felőli országút irányából lépések zaja közeledett, és tekintete örömet sugárzott, amint észrevette, hogy a zaj egy pillanatra alábbhagy, aztán már a kertbe vezető út felől hallja.

– De hiszen Jacobo nem is visel cipőt – suttogetta hirtelen maga elé, és arcvonásain az előbbi öröm helyét szinte varázstsütésre csalódott remény és aggodalom váltotta fel.

– Fel fogja ébreszteni anyámat, ha nem megyek ki elé – folytatta magában beszélve, miközben egy gazella rugalmasságával felugrott, a könnyű ruhát illedelmesen összehúzta vállai és mellei körül, és csendben az ajtóhoz osont.

Éppen ki akart lépni a szabadba, amikor meghallotta a halk kiáltást: – Teresa! – és szinte ugyanabban a pillanatban az ottani szokások szerint előkelően öltözött férfi állt előtte és nyújtotta felé a kezét.

Teresa rémülten visszalépett egy lépést, és szemrehányóan pillantott az idegenre, aki azonban mindössze kárörvendő mosollyal válaszolt.

Az idegen, akinek megpillantása láthatóan kedvezőtlen hatással volt a fiatal lányra, olyan férfi volt, aki negyvenedik életévét már régebben maga mögött hagyhatta, gondosan ápolt külsejével azonban elérte, hogy harminchat évesnek épp olyan jól elfogadható lett volna. Jól táplált alakja inkább karcsúnak, mint testesnek volt mondható, és előnyösen mutatott könnyű, finom öltönyében, melynek fehérsége a frissen esett hóéval versenyezhetett volna. Széles karimájú, igen drága panama kalapja hetykén félre volt csapva, egy tizennyolc éves hiú fickóra emlékeztetve, ámde éppen annak a feltűnő igyekezetnek, hogy elrejtse valódi életkorát, az volt a hatása, hogy a rideg, számító kifejezés szabályos, igen gondosan borotvált arcán sokkal inkább kifejezésre jutott, és fekete szemeiből lopakodva sugárzó gyengédebb érzelmeket inkább elnyomta és kiszorította. Erről ennyit. Ennek az embernek a jellemét külső megjelenése alapján meglehetősen könnyen ki lehetett találni: Rosszindulatú szenvedélyek uralkodtak el rajta, kevésbé azért, mert esetleg veleszületett tulajdonságokról lett volna szó, hanem sokkal inkább azért, mert legfiatalabb éveit óta gazdagsága és független élethelyzete állandó kényeztetésben részesítették anélkül, hogy közben jóindulatát is megfelelően táplálták volna. Mindenesetre arcvonásai egy védtelen, a fiatalság minden bájával rendelkező lány számára ilyen körülmények között fenyegetőnek és veszélyesnek tűnhettek, és ezért nem is lehet csodálkozni azon, hogy félénken visszariadt a kárörvendő, sóvár tekintetet látván.

– A Szent Szűzre kérem, szenyor Gualterio, ne ébressze fel beteg anyámat! Olyan ritkán van része egy kis üdítő szunyókálásban – dadogta a rémült kagylóárus lány, miközben vékonyka kezét tartózkodva az idegen felé nyújtott kezébe tette.

– Anyád alszik, szépséges Teresa? – kérdezte Gualterio, tompítva hangját, miközben a reszkető lányt kihúzta az ajtóból. – Anyád alszik? Annál jobb neki is, meg nekünk is mindkettőnknek, gyere, gyere, nem is jöhettem volna alkalmasabb pillanatban, mert van néhány dolog, amit meg szeretnék beszélni veled.

E szavak mellett az ellenkezni próbáló Teresát magával vonszolta az előtető árnyékában lévő padig, és kényszerítette, hogy foglaljon mellette helyet.

– Az elviselhetetlenül tűző nap ellenére mégiscsak vállalkoztam rá, hogy kijöjjek ide hozzád, mert közölni akartam veled, szándékomban áll eladni ezt a kunyhót a hozzá tartozó kerttel együtt – kezdett bele Gualterio hosszabb szünet után, bosszankodva azon, hogy Teresa leplezetlen jelét adta annak, nem engedi, hogy a férfi átkarolja. – Igen, valóban szándékomban áll eladni a kunyhót és a kertet, hogy legalább egy kisebb része fedezve legyen annak a tartozásnak, amibe évekig tartó jóindulatomat kihasználva könnyelműen belekeveredtetek.

– Könnyelműen belekeveredtünk, szenyor? – kérdezte Teresa remegő ajkakkal, miközben könnyek csillantak meg szemiben. – Azt állítja, hogy könnyelműen? Könnyelmű lett volna apám, amikor halásként odakint a nyílt tengeren utolérte a vihar és elnyelték a rettenetes hullámok, és a maga által rábízott csónakkal együtt alámerült? A könnyelműség szemrehányása talán szegény anyámra vonatkozik, mert megbetegedett, és az ápolásához szükséges gyógyszerek következtében olyan gyorsan nőtt az adósságunk? Ó szenyor, nem gondolhatja komolyan, legyen türelmes, ha velem nem is, legalább szegény anyámmal. Éjjel nappal hajtom magam, de olyan kevés a keresetem, hogy alig elég a mindennapi létfenntartásunkhoz, ráadásul a gyógyszerek költsége és a beteg számára oly szükséges élelmiszerek is annyira megdrágultak. Ha azonban anyám meggyógyul, remélem lesz rá alkalmam, hogy lassanként visszafizessem adósságunkat, ó kérem, legyen türelmes, ne vegye el az utolsó fedelet a fejünk felől, ahol szüleim oly boldog napokat éltek, azt a fedelet, amely alatt megszülettem. Anyám ebbe biztosan belehalna!

Gualterio figyelmesen végighallgatta, fekete pupillái a hevesen kimondott szavak hallatán egyre tágultak, és kéjes megelégedettséget tükrözött mosolyra húzódó szája, amint Teresa odalépett hozzá, megragadta a kezét, és könyörgő gesztussal megszorította.

– Nem kell fedél nélkül maradnod, leányom – válaszolta végül, miután hosszasan legeltette tekintetét Teresa rémült vonásain – neked sem, és anyádnak sem. Sokkal inkább a városban élhettek majd, a saját házámban, és csak olyan szolgálatot kell majd nyújtatnotok, ami nem haladja meg erőiteket. Magától érthető, hogy szolgálataitokat megfizetem, éspedig nem is a legalacsonyabb áron.

– Tehát szolgáljává akar tenni bennünket, szenyor? – kiáltott fel rémülten Teresa tompított hangon. Jobbágyvá akar tenni minket, és meg akar fosztani bennünket attól a lehetőségtől, hogy életünkben valaha is törleszteni tudjuk az adósságunkat! Ő szenyor, a Szent Szűz szerelmére kérem, hagyja meg nekünk a szabadságunkat! Megígérem, esküszöm, addig nem fogok nyugodni és megpihenni, míg vissza nem adom mindazt, ami a magáé. Engedjen a kérésemnek, legyen irgalmas, amiért Isten áldásában fog részesülni! Gondolja meg, magának is van felesége és gyermeke! Gondolja csak meg, milyen lenne, ha nekik is, mint nekem és anyámnak eredménytelenül kellene a szabadságukért könyörögniük. Még tovább akart beszélni, de a bánattól elcsuklott a hangja, és tekintete aggódó várakozással tapadt Gualterio szájára.

– Nem, leányom, szolgálommá igazán nem akarlak tenni – válaszolta Gualterio, kezével hízelegve a fiatal lány bársonyos álla alá nyúlva, belsőleg örvendezve, hogy ennyire sikerült őt hatalmába kerítenie. Nem lesztek mások, mint amik már most is vagytok – fűzte még hozzá kesernyés hangon, amint Teresa akaratlanul elfordult tőle – vagy van még egyáltalán valamitek, amit sajátotoknak mondhattok? Még ez a szellős ruha is, ami szépséges testedre vonja a csodálkozó, kíváncsi tekintetet, az is az enyém, és csak a kezem kell kinyújtanom, hogy elvegyem azt, ami jogos tulajdonom. Én azonban kíméletes akarok lenni veletek, nem kell,

hogy nyomasszon benneteket a helyzetetek. Elég nagy a házam ahhoz, hogy abban neked anyáddal együtt kényelmes helyed legyen, és amint már említettem, neked pedig csak egészen könnyed munka lenne a feladatod. Mezítláb sem kell járnod többé, úgy öltözködhetsz majd, mint a gazdag szenyoriták, akik eddig csak dölyfösen néztek le rád. És talán azt kérdezed, hogy mit várok el tőled mindezért a jóságért? – folytatta Gualterio, miközben közelebb húzódott Teresához. – Mit várok el tőled leányom? Látod, egyedül csak téged. Legyél az enyém, és ne utasíts vissza duzzogva, amikor hozzád közeledek, hogy elmondjam, milyen szép vagy, mennyire szeretlek és csodállak.

Teresa lehunyta szemeit és hagyta, hogy Gualterio mondja csak nyugodtan végig mondókáját, azonban ziláltan emelkedő és süllyedő keblein, összeszorított ajkain látható volt, mekkora erőfeszítésbe kerül megtartania nyugalma kínzójával szemben, akitől még további otrombaságokra számított. Amikor azonban a férfi átkarolta, és megpróbálta mohón magához vonzani, miközben forró lehelete szabályosan perzselte kipirult arcát, felugrott és két lépést hátrált. Szemei vadul felvillantak, kezei görcsösen öklöbe szorultak, de aztán a következő pillanatban már össze is szedte magát, és miután aggodalmasan a félíg nyitott ajtó felé pillantott, halk, alázatos hangon így szólt:

– Legyen könyörületes velünk, szenyor, és hagyjon engem itt, ahol születtem. Egyáltalán nem vágyódom henyélő életre, cipőkre vagy szép ruhákra. Apró gyerekkorom óta a durva élethez és kemény munkához szoktam, és örömmel szeretnék tovább dolgozni, hogy megfeleljek önnek. Hiszen nem is egyedül teszem, mivel a derék Jacobo nem felejtette el, hogy az ő apja és az enyém jó barátok voltak, és közös igyekezetünkkel minden bizonnyal el tudjuk érni, hogy a kunyhó és a kert vitathatatlanul megint a miénk legyen. Addig kérem....

– Jacobo? Az a csavargó? – szakította félbe Gualterio a fiatal lányt, és heves harag torzította el ábrázatát. – Hát tőle vársz segítséget? Ha, ha, ha! Nem tud ő majd segíteni neked, mert megvettem az adósságát, ami a csónakját terheli, így most már enyém a

csónak, amivel halászni jár. Vagy azt gondolod talán, hogy apja mást hagyott rá, mint adósságot? Csak adósságot, amit fia könnyelműen tovább növelt ahelyett, hogy csökkentette volna! Most már a jobbágyom ő! De figyelj csak Teresa! – fordította hirtelen barátságosabbra hangját. Légy értelmes, szívesen elfelejtem macakodásodat, elengedem Jacobo adósságát is. Elküldöm őt Mexikóba azzal, hogy lépjen be a hadseregbe. Olyan pályát biztosítok neki, ahol nem lesz nehéz felküzdnie magát. Nincstelen fickó ő, és a pompás katonai egyenruhában sokkal különbül fog kinézni, mint a mi itteni slampos milicistáink. Sőt arról is hajlandó leszek gondoskodni, ha néhány év múlva visszatér, feleségül vegyen téged, és veled együtt beköltözzön ide saját kunyhótokba, csak fogadd meg a tanácsomat, a kérésemet, és ne ellenkezzél tovább, hanem engedelmeskedjél kívánságomnak! Ne feledkezz meg róla, hogy olyasvalamit kérek, aminek megköveteléséhez jogom is van!

– Jacobo derék, rendes fiú – válaszolta Teresa felháborodva.
– Ha növelte adósságát, akkor azt apja barátjának feleségéért és annak gyermekéért tette. Ő sem fényes életre született, és nem is vágyakozik arra. Ha úgy döntene, hogy egy kényelmesebb lét érdekében katona legyen, akkor tegye azt, én nem tartom vissza. Viszont ha ön el akarja venni anyámtól és tőlem utolsó barátunkat, utolsó támaszunkat, és el akarja venni fejünk felől a fedelünket, abban az esetben Acapulco kikötője még mindig elég nagy ahhoz, hogy menedéket nyújtson két szerencsétlennek. A maga házába pedig nem fogok beköltözni! Nem, soha! Most pedig menjen, és tegyen, amit akar.

– Jóllehet Teresán úrrá lett a harag, hangját éles suttogásnál mégsem emelte meg jobban, szemei azonban egyre haragosabban villogtak, miközben nagy igyekezettel beszélt, és a szenvedélyes kéjencsel szemben dacos, kihívó tartást vett fel. Amint befejezte sarkon fordult, gyorsan belépett az ajtón, amit aztán halkán, óvatosan becsukott maga után.

– A francba! – káromkodott fogcsikorgatva Gualterio, miközben mohó szemeivel majd elnyelte a gyorsan távozó lányt. – A francba, nem vagy te még elég rafinált! De várj csak, majd megtö

röm én a makacsságod, a csavargó társad meg majd jól távol fogom tartani tőled. Hát igen, egyedül most már csak ő van az utamban. Enyéim vagytok, mindketten az enyéim vagytok, testestől, lelkestől, és az ég óvja azt, aki ellenszegülni mer velem. Még hogy Acapulco kikötője elég nagy ahhoz, hogy menedéket nyújtson nekik, ha, ha, ha! – folytatta gúnyos nevetéssel, miközben lassan távozott. – Ó, az élet olyan édes, az ember nem hagyja csak úgy eltaszítani magától, pláne ha a sors csak most kezd rámosolyogni. De ez a Jacobo, ez a Jacobo, ő az, aki a bosszúságot okozza neked. Ezért bűnhődnie kell.

A gazdag kéjenc ezekkel a szavakkal ért ki az országútra, és a legrövidebb úton visszaindult a városba.

II.

Amikor Teresa már bent volt a sötét szobában, ahol anyja még mindig aludt, teljesen elhagyta minden ereje, amit Gualterioval szemben mindvégig képes volt megőrizni. Lábujjhegyen odaosont a sarokba, ahol Szűz Mária műalkotásnak alig nevezhető képe függött a falra szögelve, néhány még nem egészen elszáradt pálmaggal körülvéve. Térdre vetette magát előtte, miközben kétségbeesetten kezeit tördelte. Ráemelte tekintetét és úgy érezte, most már csak ő mentheti meg.

Ekkor kívülről hallható, halk fütttyentés zavarta meg áhítatát. Felugrott, hosszú hajfonatát hátrasimította reménykedéstől ismét elevenebbé vált arcáról, és éppoly nesztelenül, mint ahogyan az előbb bejött, odaosont a még mindig betegesen szundikáló anyjához, és hogy álmát nyugodtabbá és üdítőbbé tegye, egy ideig legyezgette, majd kiment a kertbe az ajtón, amit ezúttal nem húzott be maga után.

Tekintetével nem sokáig kellett keresgélennie az után, aki az ismert jelet adta, mert ugyanazon a padon, ahol alig negyedórával korábban Gualterio mellett ült, hanyagul elnyújtózva egy körülbelül huszonhárom-huszonnégy éves erőteljes, barnára lesült fickó heverészett.

Külső megjelenését tekintve a fiatalembernek nagyjából olyan tulajdonságai voltak, amit Teresa egy iskolázatlan, természetes, talán kicsit elvadult, de ennek ellenére nem kevésbé varázslatos ifjúénak tartott, akinek sötét szemeiből, melyeket koromfekete hajfürtjei és kerek szalmakalap árnyékoltak, a dac még magasabb foka villant elő.

Ő is mezítláb járt, és bő felsőtestén viselt, mellén nyitott pamut inge, gyűrött térd felettig felhajtott nadrágja láttán az ember rácsodálkozhatott arányos tagjaira, melyek erőről és szokatlan ügyességről árulkodtak.

Teljes mértékben hiányzó arcszörzete kerek vonásainak lágy és fiatalos külsőt kölcsönzött, és csak a teljesen kifejelett férfias alkata és szemeinek kifejezése utalt arra, hogy már túljutott azon a határon, ami elválasztja a fiatalembert a felnőtt férfitől.

Mellette a padon nagy fűzfakosár volt, félig válogatottan szép tengeri kagylókkal, melyek azonban alig voltak láthatóak, mert néhány még nedvesen csillogó hal és több nagy, még élő tengeri rák takarták el azokat.

Teresa olyan csendesén nyitotta ki az ajtót, hogy a fiatalember, aki a közeli pálmák érett kókuszdióit nézegette, egyáltalán nem is vette észre. A lány azonban alig ejtette ki a „Jacobo” szót, a fiú felugrott, mint a villám, és kitárta karjait, hogy a fiatal lányt a karjaiba zárja. Teresa azonban hátralepett egy lépést, és elhárító mozdulatot tett, miközben aggódalmasan suttopta:

– Jacobo, féktelenségeddel fel fogod ébreszteni anyámat.

– Anyád alszik? – kérdezte erre a fiatalember, és vad pillantás csillant fel szemeiben. – Anyád alszik? A Szent Szűz áldását kérem alvására. De ő sem zavarja, ha hagynád, hogy úgy üdvözljelek, ahogyan szívem szerint volna, és amint az jövőendő férjednek járna. Tegnap óta nem láttalak, és igazán megérdemelném, hogy kedvesedként fogadj.

– Jacobo, neked még nincs jogod engem úgy üdvözölni, mint ahogyan egy férj a feleségét üdvözölheti, és azt sem tűröm el,

hogy szemeid szikrázzanak, ha ellenszegülök neked. Ha a kikötő csendes vizében meglátnád saját képed, rá sem ismernél magadra és belátnád, mennyire igazam van, hogy visszautasítalak. Olyan vadul nézel ki, mint egy párduc a hegyekben. Így félek tőled, hirtelen haragoddal végül még szerencsétlenségbe taszítod magad. Mégis itt a kezem annak jeléül, hogy nem haragszok rád, és legjobb barátomnak tartalak.

– Itt van, vidd, amit neked hoztam – kezdett bele mély, jó hangzású hangján, ami azonban még reszketett belső felindultságától. – Ennél szebb kagylókat nem hoztak még fel napvilágra a tenger fenekéről, vagy mosott volna ki a víz a partra. A kaliforniai gőzhajónak a napokban kell érkeznie, és az utasok minden bizonnyal jó árat fognak fizetni neked minden egyes darabjáért.

– Ide figyelj Jacobo! Nem kellenek nekem a te kagylóid, épp úgy a halaid sem. Anyám és én egészen jól eléldegélünk banánon és dión. Nem fogadok el tőled semmit, egyáltalán semmit, legalább is addig semmiképpen, amíg nem nyújtasz kezet nekem.

Jacobo egy ideig tétován álldogált. Szándékosan kerülte a lány tekintetét, nyilvánvalóan attól az ellenállhatatlan hatástól való félelmében, amit a lány minden alkalommal gyakorolt reá. Végül megragadta kosarát, könnyed mozdulattal a vállára kapta, és lassan elindult az országút felé.

Teresa közben várakozással figyelte kedvese minden mozdulatát, és aggodalom tükröződött arcvonásain, amint a fiú egyre távolodott tőle. Közel állt a síráshoz, és nyilvánvalóan azon tépelődött, hogy visszahívja-e, vagy várja ki, míg magától visszafordul. A fiatal halász egyszer csak hirtelen olyan hevesen földhöz csapta a kosarát, hogy tartalmának egy része szanaszét repült, aztán kezét felé nyújtva visszatért hozzá.

– Teresa, nem volt igazam – mondta, a lány most már barátságosan mosolygó nagy szemeibe nézve. – Meg fogok változni, tudod, a robbanékonyságom öröklési hiba, és az örökölt hibáktól igen nehéz megszabadulni. Csak az irántad érzett szerelmem miatt ragadtattam el magam, de majd igyekszem megváltozni.

– Te vagy a legjobb fickó az ég alatt – válaszolta Teresa, miközben büszkeséggel nézegette kedvesét – a legeslegjobb fickó vagy, és én szeretnék is a feleséged lenni. Az öröklési hiba miatt pedig vigasztalódj, meg fogsz szabadulni tőle, ha alkalmanként segítek neked gondolkodni, és ha gyakrabban fohászkodsz védőszentedhez, hogy küzdelmedben támogasson téged. De lásd, mennyire kedvellek téged – és ezeknél a szavaknál átkarolta a fiatalember nyakát és a szívből jövő csókkal bizonyította jó szándékát úgy, hogy a fiú majd megfulladt.

– De ezt most hagyjuk – mondta közvetlen ezután, mert a boldoggá tett Jacobo egyre szorosabban szorongatta magához, mintha soha többé nem akarná elengedni – hagyjuk, egyelőre ennyi is elég – ismételte a lány, miközben karját levette róla. – Gyere, hozzuk vissza együtt a kosaradat, és rendezzük el eladás-hoz a kagylókat, hiszen magad mondtad, hogy a kaliforniai gőzhajó a napokban érkezik. Miután aggodalmas pillantást vetett az ajtón át pihenő anyjára, a két fiatal kart karba öltve a kosárhoz ment, csevegvé és viccelődve összeszedték a kagylókat, melyek szanaszét heverték a kiszáradt földön, majd tetejükre rápakolták a dühödtt rákokat, melyek ellenségesen nyújtogatták tágra nyitott nagy ollóikat. Miután mindezzel elkészültek, maguk közé vették a terhet, és könnyed szívvel visszatértek a kunyhóhoz.

– Itt járt Gualterio. Láttam, amint elhagyta a kertet, és a város felé vette útját – jegyezte meg Jacobo, lopva oldalt pillantva barátjának, amint éppen be akartak lépni az ajtón.

– Igen, itt volt – válaszolta határozottan Teresa, miközben rémülten elengedte a kosarat, mert Jacobo érkezése annyira lekötötte figyelmét, hogy gondolatai távolmaradtak a Gualterioval történt kellemetlen találkozástól.

– Igen itt volt, drága Jacobo, és rémesen fenyegető kijelentéseket tett nekem.

– Megfenyegetett? – kérdezte Jacobo, és a harag pírja még sötétebbre árnyalta leburnult arcát.

– Igen, megfenyegetett engem is, és téged is, de egy szót sem szólok többet, ha nem uralkodsz haragodon. Higgadj le, gondoljuk végig a helyzetet és beszéljük meg, milyen lehetőségeink vannak, hogy elhárítsuk magunktól a bajt. Tudod, nekünk szegényeknek semmiféle jogunk sincs a gazdagokkal szemben, és ha ellenkezni próbálunk velük, akkor tönkretesznek bennünket.

– Tehát bele akarsz törődni abba a sorsba, amit neked szán? Ó Teresa, tudom milyen tervei vannak annak a gazembernek! A halálotat, és az én halálotat is jelenti, ha nem dacolsz, és nem tanúsítasz ellenállást vele szemben. – Ezekkel a szavakkal Jacobo két kezét a kagylóáros lány vállaira tette és olyan féktelen haraggal tekintett szemeibe, mintha máris hűtlenségért akarna bosszút állni.

– Gondolod nem sejtettem, hogy mit akar, és azt hiszed, hogy nem merültem volna alá inkább a kikötő legmélyebb vizébe, mintsem eleget tegyek kívánságainak? – kérdezte Teresa, és miközben szenvedélyes indulatában kedves arca mélyen elpirult, szemei szinte szikrákat szórtak. – Menj el – folytatta felháborodva, Jacobo kezét heves mozdulattal lerántva vállairól. Szegény anyámat háborgásoddal végül még felébresztetted üdítő álmából! Tűnj el, nem érdekled meg, hogy ennyire szeretlek, ha ilyen kétségeid vannak. Istennek szent anyja bocsássa meg neked, de egy szót sem szólok többet, ha nem nyugszol meg, és ha nem vagy képes uralkodni haragodon, ami mindannyiunkat szerencsétlenségbe sodor!

– Teresa – kezdett bele Jacobo sajátosan fájdalmas kifejezéssel némi szünet után – Teresa, hát hogyan lennék képes megtartani nyugalmaomat, amikor kínozt az érzés, hogy elveszítetlek?

– Nem lehetsz ennyire vad és haragos, drága Jacobo – válaszolta a lány, megragadva a fiatalember kezét. – Rendben, most végre megint úgy nézel ki, hogy bízhatok benned, és szeretnék mindent elmesélni neked, amit az a rémes ember mondott nekem. Segítened kell, és adj tanácsot, mert valaminek rövidesen történnie kell, vagy örökre el leszünk szakítva egymástól.

Amint Jacobo meghallotta ezeket a szavakat, elsápadt, és szinte tudat alatt kezével megragadta széles pengéjű késének markolatát, amit övében viselt az oldalán.

– Ne csináld, ne csináld, jóságos Jacobo, csillapítgatta Teresa miközben kedvesének felháborodott arcát kezdte finoman simogatni apró barna kezeivel. Mérsékeld magad, haragod mit sem segít. Meg kell próbálnunk Gualteriót így vagy úgy megbékéltetni, vagy legalább is haladékot elérni nála. Erőszakkal semmit sem érünk el, csak még nagyobb bosszúra sarkallnánk.

Teresa barátságos, meggyőző hangja, de talán sokkal inkább kedves érintése hirtelen változást idézett elő Jacobo lényében. Engedelmes lett, mint egy gyerek, és készségesen követte a lányt, amint kérte, jöjjön be vele és segítsen munkájában.

Néhány perccel később a két fiatal a szundikáló asszony fekhelyének közelében a földön üldögélt, és miközben Teresa folytatta a kis kosárák fonását, Jacobo átgondoltan rakosgatta bele a kagylókat, gondosan ügyelve arra, hogy a tenger kifinomult termékeinek legszebb és legfényesebb oldalai szembetűnően kifelé kerüljenek. Teresa közben halkán suttogva szóról szóra elmesélte Gualterioval folytatott vitáját. Jacobo olykor-olykor fájdalmasan összerándult, szemeiben vad, rejtélyes indulatok tükröződtek, különösen, amikor a lány megkérdezte, hajlandó lenne-e bevonulni a hadseregbe, de ilyenkor egy-egy intés vagy akár figyelmeztető arckifejezés mindig elég volt arra, hogy visszatartsa a kitörni készülő vihart és helyreállítsa a könnyen dühbe guruló halász külsőleg látható nyugalmát.

Teresa már régen befejezte mondanivalóját, mindketten különféle terveket és lehetőségeket fontolgattak, majd megint elvetettek, némelyek reményt keltettek, mások elriasztották őket, majd ismét fontolóra vették, míg végül a beteg felébredt, és ennek következtében a témával kapcsolatos minden további eszmecsere kénytelenek voltak megszakítani. Valódi helyzetüket a lehetséges legutolsó pillanatig titokban akarták tartani az anya előtt, hogy állapotát ne befolyásolják kedvezőtlen hangulat előidézésével. Az asszony ugyanis az arrafelé szokásos lopakodó lázban szenvedett,

amelynek tartós volta inkább legyengíti a beteget, mint komolyabb veszélyt jelentene, mindenesetre teljes mértékben munkaképtelenné teszi áldozatát.

Amint a beteg felébredt, éppen túljutott az aktuális lázrohamon, ami rendszerint meghatározhatatlan gyengeséggel jár, és hosszas, rendszerint zavaros álmokkal átszőtt alvás követ. Első pillantása a két fiatalra esett, és félreismerhetetlen meglepedettség tükröződött sovány, sárgás arcvonásain, amint észrevette, hogy mindketten szerető gondossággal sürgölődnek körülötte, és minden lehetséges módon megpróbálják enyhíteni szenvedését. Türelmesen hagyta, hogy kivigyék az ajtó előtti padra, és ott szemelőtt folytassák munkájukat, ami leginkább gyerekes játéknak tűnt számára.

A parti hegyek árnyéka már messze túlnyúlt a kikötő tükörsíma medencéjén, amikor Jacobo végül vállára kapta üres kosarát és eltávozott a város irányába.

Anya és leánya mélázva nézett a távozó után, utóbbi titkos bánat és gond terhe alatt, előbbi viszont bizakodó reménységben. Szegény asszonynak sejtelve sem volt róla, hogy a gyerekeket mekkora veszély fenyegeti, és miközben egy ősrégi rózsafüzér fekete golyói siklottak csendben reszkető ujjai között, testi szenvedései ellenére meglegedésre okot adó szép barátságos képek tűntek fel képzeletében.

III.

A San Francisco és Panama között közlekedő gőzös érkezése a várható nyereség és szórakozás reményében Acapulcoban bizonyos mértékig vidám ünnep kezdetének számít. Előnyös, ha a hajó befutása nappal történik, így számítani lehet arra, hogy az utasok legnagyobb része kiszáll a szárazföldre, és a hat-hét órányi várakozási időt arra használja, hogy találkozzon a város lakóival, velük együtt meglátogassa a kocsmákat, a mindenfelé megtalálható kisebb bodegákban bevásároljon vagy csengő aranyait hazárdjátékokon játssza el.

Körülbelül huszonnégy óra telt el, mióta Gualterio látogatást tett a magányosan álló kunyhóban, amikor a hajó, amely már délelőtt bejelentkezett, pont a várossal szemben a közszendepónál kikötött egy hatalmas, a vízben kialakított állványzat mellett, és rögtön meg is kezdte a szükséges mennyiségű fűtőanyag felvételét.

Ennek következtében igen mozgalmas élet kezdődött a kikötőben és a városban. Az egész lakosság örvendezett annak, hogy a nap jó része még hátravan, és egyfelől tanúja lehet a már sokszor látott, de ennek ellenére minden esetben változatos és újdonságokkal is járó színjátéknak, másfelől szolgáltatásokkal vagy földje termékeinek eladásával és kétkezi munkájával néhány dollárt megkereshet a kincseikkel hazafelé tartó utazóktól. Számtalan félmeztelen halász evezett ki csónakjával és nyüzsgötte körül a hatalmas kolosszust, mely az örökösen hullámzó óceánon megtett hosszú úttól kimerülve mozdulatlanul, mint rendíthetetlen szikla, bűzös füstfelhőt és sziszegő gőzt pöfékelt a szabadba.

A kikötésre figyelmeztető jel még nem hangzott el, még a lépcsőt sem eresztették le, és utasok százai támaszkodtak a mellvédekre, kíváncsian nézegetve a barnára sült csónakosokat, akik nagy lármával dicsérgették könnyű járműveik jobbnál jobb tulajdonságait, és ajánlatokat tettek a néhány száz méterre lévő városig tartó mihamarabbi útra. A kristálytisza habokra is lenéztek, az odalent jó mélyen tarka és figyelemre méltó, az optikai csalódás következtében látszólag közelebb hozott érdekes halakra, melyek vidáman játszadoztak egymással. A csónakok között néhány tucatnyi 12-18 éves fiú úszkált körbe-körbe nagy lármával, ügyes fordulásaikkal és merüléseikkel konkurenciát mutatva a halaknak.

Apró ezüstpénzek hullottak alá a hancúrozó srácok közé az átlátszó habokba, akik könnyed cikk-cakk mozgással süllyedtek alá a tengerfenékre.

Üdvrivalgás üdvözölt minden közójük hajított adományt, és a következő pillanatban a gyakorlott merülők kilóttek a villogó pénzdarab után, hogy mélyen odalent civakodva megküzdjenek érte. Az ember látta végtagjaik egymásba kavargását, igyekezőn

egymást kiszorítani, kezek kapkodtak az érmék után, melyek macsukul libbentek tova ujjaik között egyre mélyebbre, míg végül valamelyik szerencsés úszónak sikerült elkapnia.

Amint megvolt a zsákmány, a következő másodpercben az egész társaság könnyedén felbukkant a felszínre, mint megannyi parafadugó, és nagy rivalgással bátorították az utasokat, hogy nehezebb pénzdarabokkal tegyék keményebb próbára képességeiket.

Egyik tizenötcentes a másik után repült nagy ívben a fáradhatatlan merülők közé, és már dollárookra növekedett az összeg, amit a fiúk pofazacskóikba rejtettek, amikor végül elhangzott a parancs a lépcsők leeresztésére.

A csónakok élükön Jacoboval kilőve a lépcsők felé igyekeztek, az utasok tömött sorokban tolongtak lefelé és beugrottak a könnyű, hevesen ingadozó járművekbe, és még öt perc sem telt el, a széndepó és a város közötti egyébként oly csendes vízfelület vídám korzóra kezdett hasonlítani, melyen éneklő és ujjongó emberekkel teli csónakok igyekeztek kifelé egymással versengve.

Amilyen mértékben az utasok kikötöttek, olyan mértékben fokozódott a zűrzavar az utcákon és a parton, ahol Acapulco lakói már felkészültek az idegenek fogadására.

A vízben is visszatükröződő pálmaligettől kezdve egészen a piactéren túl, mélyen a mellékutcákban is egymás mellett sorakoztak a sebtiben létesített bodegák, és a keskeny sikátorokban sűrű tömegben hullámozottak a világ minden tájáról összesereglett, Kaliforniát megjárt emberek. Úgy tűnt, mintha nem is éreznék, hogy a nap izzó sugarai szinte merőlegesen perzselik őket. Nagy élvezet volt számukra, hogy mozdulataikat nem kellett az imbolygó hajóhoz igazítani, és nagy lármával fejezték ki tetszésüket a tarka környezet és a kínálat láttán.

Hűvös, fűszeres limonádékkal, banán-, narancs-, ananász- és kókuszdió kupacokkal teli asztalok sorakoztak egymás mellett. Máshol egyszerű süteményeket, tortillákat, csillogó kagylókat és csodálatos tengeri teremtményeket, szelídített hangyászokat, mó

kusokat, kis zöld papagájokat kínáltak, miközben egy közeli sátorban hanyag mozdulatokkal folyt a kártya- és kockajáték. Finoman sodrott cigarettákat lehetett látni lépten nyomon kötegekben, csomagokban vagy kosárákban, valamint ízléses csokrokba kötött virágokat. Mindenfelét vásároltak, alkudozás nélkül megfizették a kért, viszonylag alacsony árakat, emitt a pillanatnyi élvezet kedvéért, amott azzal a céllal, hogy a hajóút hátralévő részére frissítőket és egyéb kellemes holmikát szerezzenek be, vagy emléktárgyakat és kisebb érdekességeket vigyenek magukkal a távoli hazába.

Az utasok vidámak voltak és jól érezték magukat, mert legtöbben hazájuktól távol töltött évek után éppen hazafelé tartottak, Acapulco lakói pedig ezzel szemben azért, mert számukra fényesnek tűnő üzleteket köthettek. Persze csak ritkán került sor részletesebb, összefüggő beszélgetésre az angolul tudó utasok és a mexikóiak között, annyit azonban valamennyien értettek egymás nyelvéből, hogy meg tudják értetni magukat, és megkössék ilyen-olyan üzleteiket.

Észrevétlenül múlt az idő. A nappali hőség kezdett alábbhagyni az est közeledtével. Az utasok közül sokan a kocsmákban kötöttek ki, de még mindig százával voltak, akik az utcákat és a piacteret népesítették. Papírlámpásokat és lámpákat gyűjtöttek, és jóllehet a vásárlási kedv már kezdett alábbhagyni, ennek ellenére mindenfelé volt még valami látnivaló, ami most a megváltozott, festői és bizonytalan világítás mellett egészen másként nézett ki, mint a vakító napfényben.

Üdék voltak a fiatal, tündöklő szenyoríták nagy tüzes fekete szemeikkel, jóllehet az idősebb asszonyok vonásai szigorúbbnak tündek, és a jövő-menő férfiak látszólag borúsabban tekintettek rájuk. Mit is törődtek volna a szinte megállás nélkül féktelen kaliforniaiak a matrónákkal és férfiakkal vagy a félmeztelen gyerekekkel, akik falkában tolakodtak feléjük, virágokat és kagylókat kínálva ajándékként, hogy aztán rögtön leírhatatlan naivitással viszont ajándékokat kérjenek? A fiatal nőnemű lakosság iránti érdeklődésük olyan mértékben fokozódott, amilyen mértékben

mámorító italaikat védelték, és eddigre a csökkenő hőség sem akadályozta annyira mozgásukat. Már előre látható volt, hogy az ennyire eltérő mentalitások között féktelen megnyilvánulásokra is sor kerülhet, amennyiben rövidesen nem dörög el a „mindenki vissza a hajóra” ágyúlövés.

Azon a helyen, ahol a partról felfelé vezető főutca a piactérbe torkollik, a tanácsházzal srégen szemben üldögélt azon az estén Teresa. Kagylós kosáráinak nagyobbik részét már eladta, és mivel még mindig akadtak idegenek, akik odaléptek hozzá, talán sokkal inkább feltűnő szépsége okán, mintsem az ízlésesen elrendezett kagylók ára iránt érdeklődve, bár olyan is akadt, aki tényleg vásárolt is, ezért még mindig nem érzett késztetést arra, hogy szedelőzködjön, jóllehet már komolyan esteledett.

Teljes figyelmét kis kínálatának maradékára fordította, és inkább bevételének számolgatásával volt elfoglalva, mintsem, hogy inkább környezetére figyelt volna. Ha körül is nézett volna, aligha vette volna észre Gualteriót, a gazdag polgármestert, aki a tanácsháza verandájának árnyékában állt, és alkalmanként egy másik, szintén az árnyékba húzódó férfihez szólva olykor magára, olykor Jacobora mutatott, aki a kaliforniaiak forgatagában ácsorgott, és nyilvánvalóan a kedvesére vigyázott.

– Amint már említettem nektek, – suttogetta Gualterio tört angolsággal kísérőjéhez, aki bár a helyi szokásoknak megfelelően volt öltözve, beszéde és viselkedése tiszta angol voltárol árulkodott – megkapjátok az ígért jutalmat, ha néhány kaliforniai közreműködésével sikerül a szégyentelen halással vitába keverednetek, aminek alapján okot láthatunk arra, hogy letartóztassuk őt, és őrizetbe vegyük az erődben. A fickó nagyon féltékeny, és azt hiszem, ha valamelyik részeg utas szemet vet a lányra, amitől az megijed, és esetleg segítségért is kiált...

– Bízd csak rám – szakította félbe társát a brit – igazán nem kell nagyon erőlködni ahhoz, hogy egy féltékeny mexikói övéből előkapja kését.

– De fogytán van az idő, és bármely pillanatban eldördülhet a hajón a fedélzetre hívó, figyelmeztető lövés – jegyezte meg Gualterio sürgetve.

– Csak türelem – válaszolt a másik – mindenekelőtt ki kell választanom a megfelelő embert.

Alig fejezte be, kart karba öltve, hangos lármával énekelve három kaliforniai közeledett, akik a fejükbe szállt piától alig álltak a lábukon. A tengerpart felé vezető úton igyekeztek előre jutni, és éppen Teresa papírlámpájának fénykörébe értek, azonban a lányra mit sem ügyelve továbbtántorogtak volna, ha nem kerül útjukba egy idegen, az a férfi, aki az előbb még Gualterióval egyezkedett, és miután futólag honfitársként üdvözölte őket, mintha viccelne velük, nem szólt volna hozzájuk néhány szót. A megszólítottak elcsendesedve megtorpantak, nézegetni kezdték a szép kagylóárus lányt, és üveges tekintetük kezdett megelevenedni, látván az árújának maradékai között kedvesen térdeplő teremtest.

– Szenyorok, szép eladó kagylóim és kagylós kosáráim vannak – kiáltotta Teresa a szemeiket meresztgető idegenek felé, akikről azt gondolta, hogy megtetszett nekik az árú, amit kínál. – Vásároljanak szenyorok, vásároljanak ajándékot gyerekeiknek, feleségeiknek és testvéreiknek!

– Persze, vásárolnék én szívesen! – üvöltötte heves káromkodás kíséretében a három durva alak közül a középső, miközben kitépte magát társai kezei közül, és botladozva Teresa felé ugrott. – Vásárolnék én, de nem a kagylóidat, hanem te magad kellesz nekem, vagy vigyen el az ördög!

– Menjenek útjukra szenyorok! – dadogta rémulten a lány, gyorsan összekapva árúját, menekülni próbálva. – Menjenek, szépen kérem, nem akartam megsérteni magukat, csak azt hittem, hogy...

– Mit hittél, szépséges szenyorita? – lallázta a brutális aranyás, és mindkét karjával átkarolta a rémuló Teresát, akinek kezeiből kihullottak a kagylók és kosárák, és szétgurultak a földön. –

Csak nem gondoltad, hogy hagylak elszaladni anélkül, hogy megcsókolnál engem?

Két társának harsány hahotája, a közelben állók figyelme, akik odafordultak a lármára, az áldozat heves védekezése még merészebbé és mohóbbá tették, és a fiatal lányt úgy magához rántotta, hogy az félelmében hangosan segítségért kiáltott.

– Nyugi, nyugi, szépséges szenyorita! – lihegte a támadó, akit elkeserített az ellenállás, és megpróbálta Teresa száját alkoholtól bűzlő ajkaival lezárni.

– A francba! – káromkodta ebben a pillanatban egy a haragtól fuldokló hang közvetlenül a fülébe, és ezzel egyidejűleg egy erős kéz torkon ragadta, és olyan erővel rántotta le a lányról, hogy tántorogva hanyatt vágódott, és még mielőtt annyira összeszedte volna magát, hogy támadójában felismerjen egy erőteljes, fiatal halászt, Teresa „köszönöm neked Jacobo” felkiáltással elinalt, és eltűnt a sötétben.

A lány elmenekülése, az elszenvedett megalázás, de sokkal inkább a körülállók gúnyos nevetése elkeserítették a kaliforniaiakat, de olyan mértékben, hogy képtelen lévén uralkodni magán, dühöngve Jacobo felé ugrott azzal a szándékkal, hogy egy ökölcsapással földre terítse. Amint azonban Teresa hátrahagyott lámpájának fényében észrevette az ellenfelének kezében felvillanó kést, és annak vad, határozott arckifejezését, amitől a legrosszabbra tart-hatott, zsebéből pisztolyt rántott, és még mielőtt bárki megakadályozhatta volna szándékában, förtelmes káromkodással rálőtt a halászra.

Jóllehet Jacobót nem érte a bizonytalan kéz által leadott lövés, ennek ellenére úgy tűnt, hogy általános csetepaté bontakozik ki, mivel egy csomó halász és a város más lakosai is odarohantak, hogy Jacobo mellé álljanak, miközben velük szemben kaliforniaiak is csoportosulni kezdtek a dühtől habzó útitársuk pártjára állva.

Ekkor a gőzhajó ágyújának jelzése dörrent, és ezzel egyidejűleg a parton felharsant a halászok és komposok hívogató lármája,

felszólítva a még a kint tartózkodó utasokat, hogy biztosítsanak maguknak helyet csónakjaikban.

Ennek következtében eszeveszett zűrzavar támadt. Megfeledkeztek a kagylóárus lányról, Jacobóról, aki késsel a kezében még mindig harcra készen ott állt. Az utasok féltek, nem kerülnek fel időben a fedélzetre, és a gőzös otthagyja őket. A bodegák közül és a kocsmák ajtajain kirohanó utasok nagy igyekezettel a kikötő felé iramodtak.

Jacobo is indulni akart, amint látta, hogy a tömeg elszaladt, hogy a csónakjához siessen, de ebben a szándékában Gualterio akadályozta meg, aki hirtelen gúnyosan nevetve elé lépett, és hatósági személyként a törvény nevében foglyának nyilvánította.

– Menjen az utamból! – háborgott Jacobo a polgármester felé.
– Semmi oka sincs rá, hogy letartóztasson engem. Menjen az utamból! – ismételte, felfegyverzett kezét fenyegetően megemelve.

– Jacobo! Rendzavarásért letartóztatlak! – válaszolta Gualterio gúnyos ábrázattal – még akkor is letartóztatnálak, ha nem okoztál volna rendzavarást, mert közbiztonságért felelős hivatalnokot késsel merésztél fenyegetni!

– Tartóztasson le, amikor csak akar! – kiáltotta Jacobo, és egy lépéssel közelebb lépett Gualteriohoz.

– Tudja hol találhat meg engem, most azonban menjen az utamból! A csónakom utasokkal van tele, akik várnak rám, és maga miatt nem mondhatok le a keresetemről! – Félre az utamból, ha mondom, vagy még megbánja!

– Jacobo! – kiáltott felé lágyan az utca másik oldaláról egy szemrehányó hang. Jacobo, ne rohanj a veszedbe!

A fiatal halász összereződött, leengedte kést szorongató kezét, és kétségek között abba az irányba tekintett, ahonnan meghallotta Teresa figyelmeztetését. Mire megint összeszedte gondolatait, és csillapodni kezdett heves felindulása, mindkét oldalán két félmeztelen, muskétákkal és rövid szablyákkal felfegyverzett fickó

állt, akik késznek mutatkoztak arra, hogy Gualterio parancsait teljesítsék.

– Engedjen elmenni, szenyor – mondta szelídebb hangon, miután belátta, hogy minden más útja el van vágva, ami a szabaddulást jelenthetné. – Eresszen el, had keressem meg azt a pár dollárt, és megígérem, hogy azonnal feladom magam, amikor visszaérek. Tudja, hiszen a maga pénzéről van szó, amit a kaliforniaiaktól szeretnék megkeresni. Engedjen el, szépen kérem!

– Azt még el is hiszem, hogy visszatérted után feladod magad, drága Jacobo, folytatta gúnyos hangon Gualterio, azt azonban nem mondatd, hogy visszatérése meddig akarod halogatni.

– Nem több, mint fél órára, válaszolta Jacobo félénken.

– Jól van, jól van, szakította félbe a polgármester, viszont ami már megvan, az sokkal jobb, mint amire még várni kell, gyere, engedelmeskedjél csak szépen, az olyan csökönyös fickók, mint te vagy, veszélyessé is válhatnak, és mindenekelőtt legjobb az óvatosság.

– Ó Teresa, mibe keveredtem! – kiáltott fel Jacobo fogcsikorgatva, mivel egy hosszú fogság és védtelenül maradó kedvesének gondolata szabályosan lesújtották, és most már késő volt, hogy védekezni, vagy menekülni próbáljon.

Teresa azonban nem válaszolt. Mozdulatlan maradt a házak árnyéka által képzett sarokban, és rémülettel figyelte az előtte lejátszódó jelenetet. Sejtette, miért ragadta meg Gualterio örömmel a kedvese eltávolítására kínáló alkalmat, és miközben a kétségbeesés könnyei peregtek le arcán, kezei ökölbe szorultak, és szép szemei mély, kibékíthetetlen gyűlölet villámain szórták békés életének megzavarója felé.

Mivel az utcán lévő lakosok legtöbbször a távozó kaliforniaiakkal együtt lesietett a tengerpartra, Gualteriónak sikerült nagyobb feltűnés nélkül megkötnie a halászt, és miután távozásra szólította fel a csoport körül bámészkodó néhány embert, a négy mili

cista katonával, akik közrefogták a foglyot, a város keleti vége felé indult, ahol egy szelíden emelkedő dombon a citadella állt.

Teresa a távozók után osont. Elég távol maradt, hogy ne vegyék észre, de annyira azért mégsem, hogy ne hallja világosan Gualterio szavait, aki kárörvendően szemére vetette Jacobonak viselkedését, és hosszú fogságot, majd azt követően a hadseregbe sorozását helyezte számára kilátásba, aki azonban mély hallgatással reagált a polgármester szavaira. Az örök is mélyen hallgattak. Régi haverjai voltak a fogolynak, és részvétük messze felülmúlta alárendeltségüket, melyek Gualterio parancsainak teljesítésére kényszerítették őket.

A fiatal kagylóárus nem figyelt a szavak tartalmára, melyek előtte hangzottak el. Könnyei már régen elapadtak, és miközben nesztelenül osont a fák alatt, tekintete a férfiak sötét körvonalairsta tapadt, akik az alacsony fasor árnyékában a dombra felfelé haladtak, és rövidesen felértek az erőd előtti szabad térre. Észrevette, hogy egy őrszem álmos hangon megállásra utasította az érkezőket, majd Gualterio válaszát követően a már régen fel nem húzott híd láncai csikorogni kezdtek a férfiak nehéz léptei alatt.

Éppen akkor, amikor az őrszem a fogollyal eltűnt a kapu mögött, a gőzhajó foszforosan csillogó barázdákat húzva maga mögött, kifelé húzott a kikötő még szellőtől sem borzolt medencéjén. Szuszogva és szikrákat okádva siklott kifelé a kolosszus. Fedélzete felől vidám kórusban énekelt hangok és a tisztek parancsai voltak hallhatóak, és szinte ennek a zajos eseménynek ellenpárjaként a csendes vízen ott tündökölt álmodozva a Hold első negyede és a hegyoldalok sötét árnya. Varázslatos trópusi éjszaka volt. Csábító érzéksalódást okozó nyugalom mindenfelé, a még mindig meleg, de már nem ernyesztő hőségű atmoszférában éppúgy, mint a harmatos, fűszeres illatú tájban. Apró hullámok csobbantak titokzatosan a parti sziklák tövében, melyek csúcsán ott meredezett az erőd, és a lelógó indákkal enyelegtek, vagy zajtalanul futottak végig a sima homokfelületeken. Denevérek ciripelve repkedtek körül az öreg falakat és tornyokat, és odalént a völgyben a domb nyílt oldalán néhány birka bégetett unalmasan.

Teresa mozdulatlanra dermedt, mintha megigézték volna. Vastag falak választották el most már kedvesétől, és számára úgy tűnt mintha a halál toladott volna ő, és földi boldogsága közé.

– Magas falak, és zárt börtönajtók – sóhajtotta kezét tördelve maga elé. – Falak, melyeket számos ember épített éveken át! Hogyan is sikerülhetne nekem, hogy áthatoljak rajtuk? Nekem, aki egy követ sem volnék képes felemelni? Ó, soha többé nem fogom látni őt, és Gualterio teljesen a hatalmába fog keríteni! De nem, abból nem lesz semmi – folytatta némi szünet után – a kikötő elég nagy, hogy elnyeljen engem anyámmal együtt! De mi lesz Jacoboval? Milyen sorsa lehet majd neki? Sohasem fogja őt szabadon engedni. Jobbágyává teszi, ezek a falak olyan vastagok és szilárdak, hogy képtelenség lenne áttörni rajtuk.

Ekkor villám cikázott át a kikötőn, amit heves dörrenés követte, és dübörögve válaszolt a visszhang a gőzös búcsúlövésére, amit ebben a pillanatban küldött a városnak, amint éles orrával az óceán felé fordult, és eltűnt az öböl bejáratának fákkal tarkított sziklái mögött.

Teresa összerezzen a zajtól. – De mégiscsak át lehet törni valahogy ezeken a falakon – folytatta, mint akinek hirtelen szerencsés ötlete támad, amit a tisztelgő lövés zaja váltott ki benne. – Igenis át lehet törni! – ismételte meg sajátos határozottsággal és ellentmondást nem tűrő kifejezéssel. – Ehhez azonban tudnom kell, hová fogják őt bezárni, hogy megtalálhassam.

Ezekkel a szavakkal hirtelen elindult az erőd bejáratától, mint egy felriasztott galamb nagy ívben az északi oldal felé, ahol az erődítményt körülvevő árokból fal emelkedett háromlábnyi magasságban a földsánc széle fölé az erődítmény falaival és az árokkal párhuzamosan cikkcakkban követve az árkot. Itt biztonságban volt, a véletlenül arra járók vagy az egyébként is hanyag őr nem vehették észre, és miközben lassan továbbosont, szakadatlanul az erőd falát fürkészte, amelynek árnyékban lévő felületén csak nagy erőlködés árán lehetett felismerni a lövéseket és kis ablakokat. Abban reménykedett, hogy egyik vagy másik nyílásból fény szű

rődik ki, ami tájékoztatná őt arról az irányról, amerre a kedvesét keresnie kell.

Hosszasan vizsgálódott eredménytelenül, és óvatosan haladt sarokról sarokra a fal mentén. Az erőd feketén meredt a csillagos és holdtól megvilágított égbolt felé, és annyira titokzatos és csendes volt, mintha az emberek már régen elhagyták volna és csak baglyok és denevérek szálláshelye lenne.

Teresa mélyen és fájdalmasan felsóhajtott és kétségbeesve tördelte kezeit.

– Ó, szegény drága jó anyám – suttogta maga elé mély megrendüléssel – hogyan fogja elviselni ezt a csapást, miként közölhetem vele, hogy megfosztottak bennünket utolsó támaszunktól, jobbagyá kell válnunk, neki is meg nekem is, és végül a jóságos Jacobonak is? Nem, ez nem történhet meg – kiáltott fel hangosan, miközben egy haragos tigris merészségével felugrott a falra, és sietősen tovább lépkedett a fal tetejének keskeny, bizonytalan ösvényén. Nem, ez nem lehet, nem szabad megtörténnie! Jacobonak ki kell jutnia a börtönből, ki kell szabadítanom őt akkor is, ha minden egyes követ a saját körmeimmel kell kikaparnom. Jacobonak, Acapulco legderekabb fickójának látnia kell, mire vagyok képes. Igen, egyedül fogom kiszabadítani őt, és ha már szabad lesz, akkor kimenekülünk az erdőbe. De hát szegény anyám – fűzte még hozzá sóhajtva – a menekülés vajon nem fogja megölni őt? Nem, nem, Jacobóval karjainkban majd vinni fogjuk, Gualterio pedig csinálhat a kunyhónkkal, amit akar. Meg fogunk szabadulni tőle. De hát ezek a vastag falak, és ez a sötétség, és az erőd falai között a meggyilkoltak szellemei! Istennek szent anyja óvd meg őt, és ne hagyd, hogy belehaljon félelmébe és rémületébe!

Gyorsan keresztet vetett, és éppen le akart ugrani a falról, amikor tekintete oldalvást gyenge, imbolygó fényre lett figyelmes, mely a főépület egyik keskeny lőrésén át vele körülbelül azonos magasságban volt látható. Megállt, és hallgatózni kezdett. Tompa beszédfoszlányokat is hallani vélt, közvetlen ezután azonban a nyílás megint elsötétedett, és már hangokat sem hallott.

Szemeit a fekete faltömegre meresztve Teresa ösztönösen továbbment a keskeny ösvényen. Ekkor a következő lőrésen át észlelte a fényt néhány másodpercre, és ezt követően nyolcszor egymás után ismétlődött az imbolygó fény a következő keskeny réseken át, melyek meghatározott távolságokra nyíltak az erőd körüli árok felé.

Teresa rájött, hogy a fal túloldalán a lőrések mögött valószínűleg egy fáklyát vagy lámpást vittek végig, és feszülten hallgatózni kezdett, amint a fény az utolsó nyílás előtt hosszabban elidőzött. Reménykedni kezdett, hogy felismer valami jelet, ami arra enged következtetni, hogy a kedvese is ott van, de hiába. Jóllehet hallotta hangok mormolását, amit a távolság azonban annyira csillapított, és annyira eltorzultan jutottak ki a szabadba, hogy képtelen volt azokat megkülönböztetni egymástól.

Néhány perc múlva megint eltűnt az imbolygó fény, és nyilvánvalóan ugyanazon az úton, amelyen érkezett, végigment visszafelé a lőrések egész sora mögött.

Teresa leugrott a falról, keresett egy követ, és megjelölte vele azt a helyet, ahonnan felfedezte Jacobo feltételezhető tartózkodási helyét, és miután gyorsan meggyőződött róla, hogy később könnyedén meg tudja találni a megjelölt helyet, és az utolsóként megvilágított nyílást, visszasietett az erőd bejáratához, amelynek közelében óvatosan elrejtőzött.

Nem sokat kellett várakoznia rejtékhelyén, a felvonóhídon megint megjelent Gualterio négy katonájával.

Jacobo az utolsó cellában lett elhelyezve – szólította meg a kevésbé figyelmes őrszemet, aki hanyagul muskétájára támaszkodott, és türelmetlenül várta a váltást. – A kulcs az őrszobában van, odaadtam az altisztnek. Megismétlem, amit már a bajtársadnak is mondtam: Valamennyien feleltek a rendzavaróért. Jegyezzétek meg, kést rántott idegenek és a helyi hatóság embere ellen, és a bíróság néhány napon belül döntést fog hozni az ügyében.

– Rendben van uram – válaszolt ásítva az őrszem.

– Senkit se engedjete be hozzá, bárki is próbálkozna, és ne feledkezzetek meg arról, hogy súlyos büntetésben részesültök, ha a bűnöző esetleg elszelne – fűzte hozzá még Gualterio távozás közben.

– Értettem uram – válaszolta a megszólított, és a polgármester kíséretével együtt eltűnt a fásor sötétjében.

– Bűnözőnek mondja – suttogta maga elé Teresa haragtól és heves felindulástól reszketve, miközben csendben továbbosont. – Még hogy bűnöző lenne ő, aki csak engem akart megvédeni. De légy csak türelemmel, jószágos Jacobo, most már pontosan tudom, hol vagy, át fogjuk törni azt a falat, és majd elmenekülhetsz.

Haragjában ezekkel a szavakkal, kendője csücskével arcát szemig eltakarva, mintha csak könnyeit akarná letörölni, kerülő úton visszasietett a városba, ahol elrejtette kagylóit és kosáráit. Miután magához vette tulajdonát, késedelem nélkül hazafelé vette útját kunyhójukba.

IV.

Ha valaha is épült erőd bűbajos helyen, Acapulco erődjére ez mindenképpen elmondható.

Sziklás domb tetején áll, melynek meredek oldala a kikötőig ér, minden más irányban enyhén lejt, és olyan büszkén tekint végig a csendes vízfelületen és a közeli városon, mintha érezné, hogy képes uralkodni és örködni az egész pompás paradicsomi sziklás medence felett.

Bár azt a régi feltételezést, amely szerint „a vastagnak tűnő falak belülről csak törmelékekkel vannak feltöltve”, azon rágalmak közé sorolhatjuk, melyeket pusztán azért találtak ki, hogy megrendítsék védelmezőinek a mellvédek tartósságába vetett bizalmát, az erődítmény valójában tényleg sokkal inkább festői szépségű, mint masszív építmény, és inkább bájos kontrasztot képez környezetével, mintsem valóban komoly fenyegetést jelentene. Ami pedig az olykor előforduló védelmét illeti, ritkán fordul elő

olyan falakkal és árkokkal körülvett, ágyúkkal és muskétákkal felfegyverzett hely, amit ennyire kevés energiával és kitartással védelmeztek.

Az erődöt a mexikói tartományokban a polgárháborúk idején gyakran váltakozó kormányok, továbbá a kalózok is többször megtámadták és bevették, ilyenkor azonban a monda szerint nem sok vér folyt, és a nehéz lövegekkel a falakon ejtett sérülések is alig említésre méltóak, összehasonlítva azokkal a repedésekkel, melyeket az adott régióban nem ritka földrengések idéztek elő.

Jól is van ez így, hiszen ha a kis erődöt annak idején lerombolják, aligha sikerült volna találni valakit, aki hajlandó lett volna újjáépíteni, és így Acapulco kikötője elvesztette volna kedves ékszerét.

Úgy tűnik ezt a szempontot tényleg figyelembe is vették a támadások és védelmek során, amennyiben néhány ágyúlövést követően inkább békés egyezséget kötöttek a birtoklás vonatkozásában ahelyett, hogy amint az a magasabban civilizált népek körében szokásos, a háborús rongálások után nagy költségráfordítással mindent újra fel kell építeni, vagy nem is foglalkoznak az újjáépítéssel.

Tehát teljesen rendben van, hogy bármilyen megfontolásból is, de az erődöt mindig megkímélték. Ellenkező esetben Acapulco lakói lettek volna a legnagyobb vesztesek, mert annál szebb játszóhelyet, amit fiatalságának a földsáncok, árkok és azok környezete nyújt, a tágabb környéken nem lehetne találni, és a szerelemtől izzó szívek sem találhatnának romantikusabb, érzelmeiknek alkalmasabb teret sétáikhoz, mint az erőd felé vezető árnyas út és a körülötte körbevezető sétány. Igen, mindig ugyanazon az úton körbe-körbe, ugyanazon a számtalanszor bejárt úton járva, mely a szemnek legyen világos nappal, meghitt alkony vagy titokzatos holdfény, annyiféle változatosságot nyújt.

Egyik oldalon a csodás, sötétkék, pompásan keretezett víztükr, a másik oldalon vegetációval sűrűn fedett hegyek, emitt kedves kis folyócska vizével bőségesen ellátott völgy, amott megint a

bájos fekvésű város. És bár a forróvérű szenyoriták és tüzes ifjak édes szerelmi csevegéseik során a külső benyomásokra igényt sem tartva észre sem veszik, hogy az idő gyors szárnyain mily hamar elszáll, akadnak bőven olyanok is, akik fiatalkori szíveik gondtalan ömlengésén már régen túl vannak, és pont az ilyen helyeket keresik, hogy gyönyörködve régmúlt boldog órák emlékeibe mélyedjenek el, és közöttük imitt-amott örömteli sorsok is fellelhetők.

Ó, azok régi szép emlékek! Boldog az az ember, akinek kegyetlen akadályokkal teli, vagy akár szép, illatos virágokkal tele-szórt életútján végigtekintve, minden egyes virág régmúlt órák emlékét idéző fájdalmas vagy keserű könnyeket csal szemeibe. Az ilyesfajta elmerengés, megpillantva a kis nyolcszögletű erőd üres lőréseit és földsáncait rozsdás ágyúival, sokkal közelebb áll az emberhez, mint a vad harcokra és vérontásra való emlékezés. Még a fugáiból ritkán felemelt felvonóhíd melletti hanyagul álldogáló őrszem külső megjelenése sem multa felül semmiben sem a nagy, tarka gyíkok látványát, melyek a felmelegedett köveken napoztak kényelmesen, vagy a tücskök, melyek százával nézegettek kifelé a falak repedéseiből a világba, és nagy igyekezettel és teljes erővel izgatták az arra járók dobhártyáit.

Még árnyékban volt a kikötő, a város, az erőd és a pompás zöldbe burkolt lankák. Csak a nyugati hegyek legfelső csúcsait és a karcsú jelzőoszlopot festették pirosra a felkelő nap első sugarai. A mozdulatlan víztükörről pára emelkedett a magasba, úszkáló sirályok álmosan nyújtóztatták hosszú, hegyes szárnyaikat. A harmattól elnehezült levelek és a kúszónövények indái még mélyebbre lógtak a szokásosnál. A pálmák büszke fejei álmosan hajoltak meg, a piros és fehér zászlók az erődön, amit előző este elfelejtettek leeresztetni, rúdjaik köré csavarodtak.

Még minden aludt. Csak imitt-amott kukorékkolt egy-egy kakas, és hangos zajjal zuhant egy korán kelő halász evezője a csónakjába, mielőtt ő maga is, előbb még szívből jó nagyot nyújtózva helyet foglalt volna benne, hogy nekiinduljon kora hajnali útjának.

Az őrszem is békésen aludt a felvonóhid mellett. Kényelembe helyezve magát szelíden szunyókált a barnára sült félmeztelen fickó, akinek az lett volna a feladata, hogy ügyeljen az általános biztonságra. A kerékvető kövön ült, hátát kényelmesen a falnak támasztva, és rövid, széles pengéjű bajonettel felszerelt muskétája éppoly kényelmesen a falnak támaszkodott. Ezen a helyen üldögélve már jó néhány őrszem álmodozhatta végig szolgálatát, amit a háttámlául szolgáló falszakaszon díszelgő sötétlő zsírfolt tanúsíthatna, ha a szundikáló őrszem nem takarta volna el széles vállával, és már jó néhány muskéta időzhetett ugyanazon a helyen, amit a bajonettek hátrahagyott karcolásai igazolnak.

Az erőd ennek ellenére a helyén maradt, és egyetlen vétkes kéz sem merészelt volna hozzányúlni a tizenkét- és huszonnégyszögletes ágyúkhöz, melyek mintha elveszítették volna őket, gazdátlanul heverték szanaszét a földszáncra.

Magában az erődben még olyan csend honolt, hogy az egerek cincogása is hallható lett volna. A tucatnyi milicistából álló legénység meg sem moccant, és mivel az őrszem elsőként még nem ébredt fel, így elképzelhetetlen, hogy ébresztés nélkül rövidesen magukhoz térnének.

Az öreg erőd így legbékésebb képét mutatta, amit sehonnan sem fenyegetett semmiféle veszély, kivéve azt a körülményt, ha ellenséges szándékot lehetne feltételezni arról a lányról, aki szaporá léptekkel az őrszem felé közeledett, és odaérve hozzá jó perccel később figyelmesen nézegette az összekuporodott, hangosan horkoló alakot.

Igen, az aggódó Teresa indult ilyen korán útnak, aki az előző nap óta még le sem hunyta szemét egy kis pihentető szundikálásra. Éppúgy, mint előző nap, szép, kifejtett alakját ma is mindössze könnyű ruha, melyet csípőjén kézzel szőtt öv tartott össze, és fátyolszerű kendő fedte. Hosszú fekete fürtjei szokásosan omlottak alá szép formájú fejéről, és mint máskor, finom kis lábait most sem védte cipő vagy szandál. Sietős lépteit mit sem törődve tuskókkal és kövekkel, úgy tűnt, mintha nem is érintenék a talajt.

Bal kezében élelmiszert tartalmazó kis batyu volt, miközben jobbában valami súlyosabb tárgy volt nála, amit azonban egy vászondarabba csavart, így annak alakja rejtve maradt. Arról a tényről, hogy ébren virrasztotta végig az éjszakát, sápadt arcvonásai tanúskodtak, ezzel szemben a szemeiben tükröződő dac és vad elszántság még feltűnőbb volt, és sajátos küzdelmet vívott aggodalmas feszültségével.

A szunyókáló őrszemet megpillantva észrevehető öröm suhant át gyermeki arcvonásain, és csendben megállva arról győzködte magát, hogy nem csalódás-e a látvány.

Rövid tűnődés után arrafelé indult, amerre néhány órával korábban a pislákoló fényt követte, és rövidesen arra a helyre ért, ahol egy kődarabot helyezett el a falon. Gondolkodás nélkül felugrott a falra, és miután minden irányba körülkémlelt és meggyőződött arról, hogy senki sem figyeli, a súlyos csomagot, ami már majdnem kifecamította a karját, ledobta az erődöt körülvevő árokba.

Megint körülnézett. A lezuhanó tárgy által keltett láрма megremítette, mivel azonban nem észlelt élőlényt, bármerre nézett, figyelmét a lőrésekre irányította, hogy kikémlelje, melyik mögött lehet a kedvese. Pont előtte volt, nem tévedhet, vélekedett, azonban tizennyolc láb magasságban a kiszáradt, buja gyomnövényekkel benőtt várarak talaja felett.

A zsinór elég hosszú lesz, jóságos Jacobo – suttogetta maga elé Teresa, szemmel felmérve a magasságot – igen, elég lesz a hossza, ő Jacobo, mindenre gondoltam, ki foglak szabadítani téged, még ha kétszer ilyen vastagok lennének is a falak!

És győzedelmes ábrázattal, mintha kedvese már kívül is lenne börtönén, leugrott a falról, és szapora léptekkel egy darabon visszasielt egészen addig, ahol a falon egy sérült hely lehetővé tette, hogy lemenjen az árokba. Késlekedés nélkül visszaszaladt a becsomagolt tárgyig, amit az előbb ledobott, és átvitte azt a másik oldalra, ahol elhelyezte a megjelölt lőrés alatt, és gondosan elrejtette a magas gyomok között.

– Jacobo! Jacobo! – kiáltott tompított hangon felfelé – Jacobo itt vagy?

– Itt vagyok Teresa, a Szűzanya áldjon meg téged! – hangzott tompán visszafelé, és ezzel egyidejűleg egy kinyújtott kéz vált láthatóvá a nyílásban. Teresa azonban már eleget látott és hallott, tudta, hogy Jacobo ott van, ahol gondolta, és mindazt, amit a fiú ezután még kiáltott, már nem is hallotta, olyan gyorsan visszament a falhoz. Arca izzott, és anélkül hogy egyszer is körülnézett volna, felkapta az élelmiszeres batyut, amit ott hagyott, amikor lemászott, és inkább repülve, mint szaladva, visszaindult az erőd bejárata felé.

Az őrszemet még mély álomban találta, és még az épület bel-sejéből sem jelentkezett senki. Szándékát tehát még nem fedezték fel, vagy legalább is erről nem árulkodott semmi. A legcsekélyebb félelem nélkül odalépett az őrhöz, és kezével bizalmasan megérintette annak vállát.

– Bautista – kezdte barátságosan, amint a megrémült fickó felnyitotta szemeit és csodálkozva nézett körül. – Bautista, örülhetsz, hogy nem a polgármester zavarta meg álmod. Ezért bizonyára súlyos büntetést kapnál.

– Te itt, Teresa? – kérdezte válaszként a megszólított ugyanolyan barátságosan anélkül, hogy felállt volna. – Mi szél hozott erre felé ilyen korán reggel? Olyan ritkán fordul elő, hogy valakit látni lehet idefent, mielőtt a Nap besugározná az egész kikötőt, legkevésbé a polgármestert, aki legalább annyira vagy még szívesebben alszik, mint bárki más.

– Mi készítetett engem erre a kora hajnali útra? Hiszen magadtól is kitalálhattad volna, Jacobonak szeretnék néhány gyümölcsöt és tortillát vinni.

– Persze, meg is feledkeztem róla, hogy Jacobot gyilkossági kísérletért letartóztatták. Szegény fickó, súlyos büntetésre számíthat, hiszen Gualterio egészen barátságatlan volt vele.

– Istennek áldott anyja bocsássa meg szavaidat, hiszen ez a leggyalázatosabb hazug kijelentés, amit valaha is tettek. Jacobo még sohasem tört senkinek az életére. Csak nem akarta hagyni, hogy illetlenül viselkedjenek velem. De minek is ez a sok felesleges beszéd? Vezess oda hozzá Bautista, hogy ennivalót vihessek neki.

– Kap elég ennivalót a mi konyhánkról, de add csak ide, lelkiismeretesen át fogok adni neki mindent, amit küldesz, amit te hoztál, bízonyára jobban fog ízleni neki.

– Bautista ne vesztegesd az időt, vezess oda hozzá! – válaszolta Teresa türelmetlenül. – Látnom kell őt, magam szeretném odaadni neki az ennivalót, és vigasztalni akarom őt szenvedésében.

– Nem szabad, ezt nem tehetem meg, derék kislány, szigorúan megtiltották, hogy bárkit is beengedjünk hozzá. Súlyos büntetésben lenne részem, ha megszegném a parancsot.

– Apád, ha még élne, és ő lenne itt a te helyedben, nem így beszélne. Apád, Jacobo apja és az én apám jó néhány éjszakát töltöttek együtt odakint a tengeren.

A fiatal katona felemelkedett, ide-oda forgolódott és zavartan nyújtózott egyet. A lány szavai nyilván mélyen érintették, és belsőleg kemény harcot vívott.

– Teresa – szólalt meg végül – persze azt kívánom Jacobo bár csak kiszabadulna, és én kerülnék inkább börtönbe helyette, de nem engedhetlek be hozzá. Mire mennétek vele, ha ráadásul engem is bezárnának? Tudod jól, nekünk szegényeknek nincsenek jogaink a gazdagokkal szemben, legkevésbé pedig akkor, ha arra adtuk fejünket, hogy katonai szolgálatot teljesítsünk.

– Nézz csak ide Bautista – válaszolta Teresa, most már félreismérhetetlen aggodalommal hangjában, miközben kibontotta batyuját, és megmutatta a benne lévő banánokat, kukoricalepényt, és nagy ananászt. – Gondolod, hogy mindez veszélyes lehet számodra vagy barátaid számára, ha beviszem Jacobonak, és közben

kezet fogok vele, és a fülébe suttogom, hogy még akkor is szere-tem, ha itt van a börtönben? Persze, jószágos Bautista, a gyümölcsöket oda tudnád adni neki, de amit a fülébe akarok suttogni, azt te már nem mondhatod el neki. Ó, Bautista ne nézz így félre, gondold meg, milyen lenne, ha téged zárnának be ártatlanul, és anyád, testvéred vagy menyasszonyod jönne ide, és látni akarna, és kemény szívvel megtagadnák nekik a belépést. Apád nem hagyná jó barátja lányát, hogy esélytelenül kérje tőle ezt a szívességet, és aztán – folytatta szaporán, amint szomorúságot vélt felfedezni Bautista szemeiben – az is teljesen világos, hogy semmiféle fegyvert nem rejtettem el magamnál, csak néhány percet kérek, jószágos Bautista, a nap már kezd felbukkani a hegyek mögül, és az utcák megelevenednek. Ott maradhatsz mellettem, miközben beszéllek vele, most még elég korán van, de nemsokára már későn lesz. Senki sem fogja észrevenni, és mire bajtársaid felébrednek, én már régen odalent leszek a városban, és te a Szent Szűz áldását kapod majd érte. Bautista, megismétlem neked, apád nem kéretetné ennyi ideig a társa lányát.

– Csend! – válaszolta Bautista hirtelen hevesen, mert érezte, hogy a fiatal lány teljesen legyőzte szívhez szóló könyörgésével. – Csend legyen, egy szót se többet, Teresa! Nem kell azt mondanod, hogy apám többet tett volna érted, mint amit magam megteszek. Ha majd meg akarnak büntetni érte, próbálják csak meg, majd kimenekülök előlük az erdőbe. Maradj itt – folytatta, és hogy elkerülje a lengésre hajlamos láncok nyekergését, óvatosan, lábujjhegyen átosont a hídon. – Rögtön visszajövök.

Ezekkel a szavakkal eltűnt az udvaron, rövidesen azonban kulccsal a kezében visszatért a kapubejáráthoz, és magához intette a lányt.

Teresa késedelem nélkül engedelmeskedett, zajtalanul mint egy menyét. Átérve a férfi oldalára sietve átmentek az udvaron az északi szárny felé, ahol egy nyitott ajtón át huzatos folyosóra értek.

– Igyekeznünk kell – mondta az őr halkán – bajtársaim minden pillanatban felébredhetnek, és ha észreveszik, hogy a kulccsal

együtt eltűntem, akkor minden bizonnyal azt fogják hinni, hogy kiszabadítottam Jacobot, és vele együtt leléptem. A kulcs szerencsére az ajtó közelében volt felakasztva, így elértem anélkül, hogy be kellett volna lépnem – fűzte még hozzá halkán, kárörvendő vigyor kíséretében. Egyébként nem hiszem, hogy bármelyik bajtársam másként cselekedett volna, mint én, hiszen szinte valamennyien erről a környékről valóak, és Jacobo gyerekkori haverjai.

Teresa nem válaszolt kísérőjének szavaira, ami inkább úgy tűnt, mintha magában elmélkedett volna, hogy elúzza fokozódó aggodalmát. A lány túlzottan várakozott, feszült volt, és titkos terveivel volt elfoglalva ahhoz, hogy valamiféle válaszra képes legyen.

Bautista közben szaporán szedte a lábát a boltíves folyosón, amely majdnem teljes hosszában végighúzódot az erőd északi oldalán, és csak a lőréséken beszűrődő fény világította be gyéren. A lőréseket eredetileg lövegek befogadására szánták, hogy innen védelmezzék az erőd előtti részt. Most persze már kevésbé nyújtott harcias látványt, por és törmelék volt mindenfelé, és csak egy régi, szétrepedt ágyúcső homokos talajból kilógó fele utalt arra, hogy egykor itt tényleg komoly lehetett a helyzet.

Teresa bátortalanul szemlélte a látványt, és szíve hevesen vert aggodalmában, amint a kónuszos falazású lőréséknél a fal vastagságát igyekezett megbecsülni. Közben kétsége sem támadt, hogy ugyanazon a folyosón van, melyben éjjel megfigyelte a tovahaladó lámpás imbolygó fényét.

Rövid vándorlás után eljutottak oda, ahol keresztirányú fal zárta le a folyosót, és ahol Teresa számítása szerint Jacobo börtönének lennie kellett.

Nem is tévedett, mert kísérője muskétáját a falnak támasztotta, és tapogatva a zárat kereste egy alacsony, vasalt ajtón, amit a félhomályban alig lehetett látni.

A kulcs nyikordult egyet a rozsdás zárban, és több retesz elhúzása után az ajtó csikorogva kinyílt.

– Jacobo, van itt valaki, aki beszélni szeretne veled – kiáltott be Bautista a szintén gyéren világított cellába. – Ne feledkezz meg azonban arról, mi vár rám, ha mindez kiderül, és ne tartsd őt fenn soká, csak néhány percről lehet szó, mert az emberek már mozgolódni kezdenek az utcán.

A következő pillanatban Jacobo örömeiben szótlanul ott állt a lány előtt. Bautista a keskeny lőrésen beszűrődő fényben közben olyan elmélyülten vizsgálta muskétája zárszerkezetét, mint életében még soha.

– Látod hová juttatott hirtelen haragod? – kezdte Teresa, miután egy pillantással meggyőződött róla, hogy kedvesét nem érték komolyabb sérülések. Higgadj le – folytatta a lány parancsoló hangon, amint Jacobo szívből jövő hálájából át akarta karolni. – Gondold csak meg, milyen veszély fenyegeti barátunkat Bautistát, és ne pazarold az időt haszontalan szavakra. Tudom, mit akarsz mondani, úgy gondolod, hogy az én kedvemért taszítottad magad ilyen nyomorúságos helyzetbe. Pont ezért is jöttem magam, és ennivalót hoztam neked. Más esetben egyáltalán nem is gondoltam volna arra, hogy könnyítsek a helyzeteden, amibe belekeveredtél.

– Köszönöm neked, drága Teresa – válaszolta Jacobo, a batyu tartalmát egy körre kipakolva és a kendőt a lánynak visszaadva. Köszönet a szerelmedért, azok pedig legyenek átkozottak...

– Ne is folytasd, vagy menten itt hagylak – szakította félbe Teresa a fiatal halászt, akin látszott az átélt események miatt ki-robanni készülő haragja.

– Ahogy akarod – válaszolta Jacobo szokatlanul hirtelen le-higgadva, hiszen Teresa megjelenése nagyobb hatással volt rá, mint korábbi szemrehányásai és figyelmeztetései, és egy pillanatra sem vette le tekintetét a kedves arcvonásokról, és bár a lány komoly volt, de leírhatatlan, odaadó szerelemmel fordult felé. – Azt látom, hogy jól vagy – folytatta alig észrevehető rövid szünet után – de mondd csak, hogy van szegény édesanyád?

– A Szűzanya áldjon meg téged ezekért a szavakért, jóságos Jacobo – folytatta Teresa, mindkét kezét a fogoly felé nyújtva, és feltartóztathatatlanul könnyek csillantak meg szemeiben. – Anyám iránt érdeklődsz, még mielőtt saját szenvedéséről panaszkodnál? Szívből köszönöm az ő nevében, mindamellet most már átkarolhatsz és megcsókolhatsz, mert rászolgáltál, és előbbi háborgásod is megbocsátom.

Ezeket a szavakat suttogva beleegyezően hagyta, hogy Jacobo a keblére ölelje, aki úgy tűnt, hogy pillanatnyilag teljesen megfellebbezett szomorú helyzetéről. A lány ekkor futólag megérintette ajkát, aztán arcát hirtelen a fiú füle mellé szorította, megakadályozva, hogy fejével utána forduljon.

– Anyám mindenről tud – suttogta halkan, miközben Jacobo egyre szorosabban magához ölelte. – El kell menekülnünk, különben Gualterio a vesztünket okozza. Figyelj rám jól, az ananász kétfelé van vágva, és üreges a belseje. A két részt hosszú tüskék tartják össze. Belsejében egy erős zsinór van elrejtve. Ma este, amikor már mindenki nyugovóra tért, a zsinór egyik végét a lőrésen ereszd le az árokba, majd húzd fel, amit odalent hozzákötök, és tartalmát használd lehetőségeid szerint! Jacobo légy erős, gondoldj anyámra, és énrám, és most minden jót neked! – fűzte hozzá most már hangosan – holnap reggel megint hozok neked ennivalót.

Jacobo túlárado örömeiben a fiatal lány baráti áldozatkészsége miatt, aki vele szemben oly gyakran barátságtalanul viselkedett, szóhoz sem tudott jutni. Csak még egy égő csókot nyomott friss ajkaira, és a következő pillanatban a lány már két lépésnyire távolodott tőle, és odaszólt Bautistának, hogy kedvesét most már bezárhatja, és kísérje őt vissza a felvonóhídig.

Jóllehet eddig minden kifogástalanul sikerült, Teresa szíve mégis szinte hallhatóan, hangosan vert, amikor a sötét folyosóról kiléptek az udvarra, és odakint szapora léptekkel vezetőjét követte. Bautista sem volt teljesen gondoktól mentes, és amikor az örszoba behajtott ajtaja mellett elosont, fülével egy pillanatra a résen át a szobából hallatszó horkolást figyelte.

Teresa közben nesztelenül átsietett a felvonóhídon, és miután meggyőződött róla, hogy senki sem figyeli, Bautistára várt, hogy kifejezze köszönetét.

Ezt meg is tette néhány őszinte szóval, meleg kézfogás kíséretében. Az őrkatona közben csak némán nézett a kagylókereskedő lányra.

– Apám többet tett volna? – kérdezte, és győzedelmes mosoly suhant végig barna arcvonásain, és olyan testtartást vett fel, ami egy spanyol mágásnak is dicsőségére vált volna.

– Apád sem tehetett volna többet, jóságos Bautista – válaszolta Teresa, miközben előre csúszott, mélyen mellei alatt végződő hosszú hajfonatait könnyed fejmozdulattal háta mögé vetette. – Apád sem tehetett volna többet, és hálás leszek neked érte, ameddig csak élek, de holnap megint jövök, és gondoskodhatsz majd róla, hogy holnap is láthassam.

– Ezt nem ígérhetem meg, bármennyire is szeretném – válaszolta Bautista, muskétáját vállára kapva. – Mindenesetre megint olyan korán gyere, mint ma, és ha nem is én leszek itt, bizonyára olyasvalakire találsz, aki nem kevésbé lesz szívélyes hozzád.

– Még egyszer nagyon köszönöm, és most viszont látásra, a Szent Szűz legyen veled! – Ezekkel a szavakkal Teresa hátat fordított, és olyan könnyed szívvel távozott, mintha terveinek megghiúsulása a lehetetlenségek közé tartozott volna. Még hallotta, amint Bautista nyers hangon bajtársait ébresztgette. Láta, hogy a kikötő és a város már felelevenedett, az ismert fasorról azonban letért a harmatos mezőre, hogy kerülő úton, senkivel sem találkozva visszatérjen anyjához.

V.

Jacobo pontosan huszonnégy órát töltött börtönében. Az idő nagyon lassan múlt, de ettől mégsem bátortalanodott el. Az őrség tagjai, valamennyien jót akartak neki, és ételt és italt hozva, alkalmuk adódott rá, hogy egy órácskát elcsevegienek vele, ámde ez

a változatosság messze háttérbe szorult a keblét derítő vidám reménység és a csodálat mögött, melyet kedvesének okos és merész viselkedése váltott ki benne.

– Nagyon jó lehetek nála – ismételte egyre – tiszta szívből kedvelhet engem, különben nem merészelt volna Gualterióval szembeszállni, és kiszabadításomra gondolni. Ó, én csapni való, hálátlan ember, aki kételkedtem szerelmében, amikor visszautasította tolakodó kedveskedéseim! Igen, menekülnünk kell, oly messzire kell menekülnünk, hogy Gualterio soha többé ne találjon meg minket. Jóságos, derék kislány, bárcsak mellettem lehetnél!

Ilyesfajta gondolatok foglalkoztatták Jacobót hosszadalmas magányos órái alatt börtönében, melynek elteltéről minden alkalommal a város toronyórájának tompa zengése tudatta. Többször legombolyította a fonalat, amit az üreges ananászban elrejtve talált, és próbálgatta tartósságát, majd megint betemette a cella porába. Amint odakint kezdett sötétedni, cellájában már mély sötétség honolt, és már senkitől sem kellett tartatnia, hogy megzavarják. Ott üldögélt az ablakként szolgáló lőrésben, és várakozással hallgatózott kifelé. Egész nap azzal a gondolattal volt foglalva, hogy Teresa szerszámokhoz fogja juttatni, és ezért amikor a nappali világosság még lehetővé tette, gondosan végigvizsgálta a falazatot, és megjegyezte magának a kövek közötti fugákat, néhány helyen egy cserépdarabbal ki is kaparta a közöttük lévő maltert, így a sötétben sem lesz nehéz megtalálnia a megjelölt helyeket. Szerencséjére a cellát, ahol elhelyezték, eredetileg nem börtönnek szánták, hanem hadianyag tárolására, ezért a lőrésen nem is volt rács, hanem háromláb szélességben nyílt a négy láb vastag falba, kifelé egyre szűkülve, és a fal külső síkjában négy coll széles nyílásban végződött. Nem jelenthet majd túl nagy nehézséget, néhány kő eltávolításával kitágítani a nyílást, hogy kiérjen rajta.

Minden eshetőségre felkészülve Jacobo ott kuporgott a benyílásban, és az erőd körüli minden mozgásra figyelt.

A város felől felhallatszó zümmögő zaj, amit a lakosok idéztek elő, akik a nappali hőség enyhülte után még örvendeztek az esti

hűvösnek, még nem halkult el, a toronyóra pedig már tizenegyet ütött.

Jacobo idegességében reszketni kezdett. – Mi van, ha Gualterio visszatartja őt? – motyogta csendben maga elé – és mindkét kezével görcsösen a külső kövekbe kapaszkodott, mintha erővel ki akarta volna azokat szakítani fugáikból. A kövek azonban nem mozdultak, és odalent is csend uralkodott a sötét várárookban, ahonnan a segítséget várta.

– Teresa! – suttogta lefelé – Teresa! – kiáltotta hangosabban egyre fokozódó aggodalommal, mert egy esetleges árulás gondolata és a menekülési kísérlet teljes kudarca felizgatott fantáziájában már kezdett meggyőződéssé válni.

Ekkor kis kövecske csapódott be a lőrés közelében, amit nyilvánvalóan az árok mélyéről dobtak a falnak.

Jacobo elnémult, és visszatartotta lélegzetét.

Nem messze tőle másik kövecske koccant a kőnek.

– Ki az? – szólt le Jacobo csendesen, mert a fiatal lány nevét árulástól való félelmében nem merte kimondani.

– Minden rendben? – kérdezte lentről Teresa a következő pillanatban.

– Minden rendben, drágaságom – válaszolta Jacobo örömtől reszkető hangon, és már eresztette is le a zsinór egyik végét az árokba.

Némi tapogatózás után Teresa meg is találta a zsinórt, rákötötte a batyura, amit kora reggel rejtett el, majd szólt kedvesének, hogy húzza fel.

Jacobo ezt meg is tette. Néhány perc mély hallgatásban telt el, mire reszkető kezekkel behúzta magához a szerszámokat, és vizsgálgatni kezdte azokat.

– Tudod használni őket? – szakította meg végül Teresa a csendet.

– Igen, Teresa, és ha a falak tízszer ilyen vastagok lennének is, akkor is átküzdéném magam rajtuk hozzád – válaszolta Jacobo visszafogott hangon, és közvetlen ezután már hallani is lehetett a zajt, amint a rövid feszítővasat a külső kövek közötti fugába erőltette.

– Várj még egy kicsit Jacobo – suttogta Teresa erélyesen – előfordulhat, hogy minden rossz szándék nélkül erre jön valaki, és végül még elárul bennünket. Felmászok gyorsan a földsáncra, ahonnan jobban körbe tudok figyelni, és majd örködök. Amint elmentem innen, kezdjél bele és imádkozzál el négy Miatyánkot és négy Üdvözlégy Máriát, és csak utána kezdj bele a munkába. Ez alatt az idő alatt körülnézek a környéken, látni fogok, mert szépen világít a hold. Ha veszély közeledik, majd egymáshoz ütögetek két követ. Jegyezd meg jól magadnak ezt a hangot! – Ezekkel a szavakkal összeütögetett két követ, aztán igyekezett gyorsan feljutni a földsáncra.

– Jacobo imájában elmélyülve már nem is válaszolt.

Teresa kétszer bejárta az erőd északi oldala menti utat, amikor meghallotta a lőrésből kiszabadított és lezuhanó első kő tompa puffanását az árokban. A zajtól megriadva lélegzetét visszafojtva hallgatózni kezdett maga körül, azonban teljes volt a csend. A város zümmögő zaja kezdett alábbhagyni, és jól hallhatóan, a rég megszokott módján csobbant a víz a sziklákon, amit a dagály hajtott be a kikötőbe.

Teresa óvatosan egészen a felvonóhídig osont. Az őrszem most is éppúgy, mint reggel, ott üldögélt a kerékvető kövön és aludt, és vele együtt aludt az őrség többi tagja is odabent az épületben.

Megint lezuhan egy kő az árokba, és közvetlenül utána még egy. Az alvó őrszem azonban ettől nem zavartatta magát. Teresa, miután meggyőződött róla, hogy ebből az irányból semmiféle veszélytől nem kell tartani, a tenger felőli oldalon megkerülte az erődöt, míg végül visszaért Jacobo börtöncellája alá. Teljes volt a csend, úgy tűnt, Jacobo befejezte munkáját. Ekkor hirtelen megállt a vér az ereiben, és majdnem felkiáltott ijedtében, amint ész

revette, hogy egy férfias alak körvonalai bukkannak fel néhány lépéssel előtte a sötétben.

– Teresa, én vagyok – suttogta azonban Jacobo a következő pillanatban felé, és hevesen magához szorította, amit a lány békésen el is tűrt. – Nem volt nehéz dolgom, a kövek annyira könnyen kilapultak, mintha banánlekvárral lettek volna egymáshoz tapasztva. Itt van a feszítővas és a zsinór, semmiről sem feledkeztem meg, ami elárulhatná, hogy segítségem volt. De te voltál, aki kiszabadított, és mostantól kezdve csak érted fogok élni és halni.

– Gyere, gyere, most indulnunk kell, válaszolta Teresa lágy hangon, miközben finoman kibontakozott a fiú öleléséből – anyámhoz kell igyekeznem, ő is nagyon izgul érted. Útközben beszéljünk majd róla, hogyan tovább, mert arról szó sem lehet, hogy továbbra is itt maradjunk. Gualterio megint fent járt ma nálunk.

– Gualterio? Ejha! Bárcsak rátalálnék! – válaszolt erre energikusan Jacobo megtorpanva, és haragjában reszketve kezét súlyosan Teresa vállára tette.

– Gyere, ha mondom, kérlete őt megint a lány anélkül, hogy megharagudott volna kedvese fellobbanó haragja miatt. – Gyere, és ne zsongjál be rögtön! Semmire sem mész vele, értelmetlen vadságoddal azonban magad is, engem is és valamennyiünket veszítünkbe sodorhatsz. Imádkoztam és végiggondoltam a dolgot, most már rajtad múlik, hogy bebizonyítsad, szerelmem nem volt hiába való.

– Ezekkel a szavakkal magával vonszolta Jacobot, aki csak nagy erőlködés árán tudott érzelmein úrrá lenni, amit az aljas polgármester emléke keltett benne. A továbbiakban azonban már nem vesztegetett rá gyalázkodó szavakat.

Kertek és sziklák közötti rövid vándorlás után végül kiértek az országútra, amely a már említett kunyhó felé vezetett, és Teresa csak itt szólalt meg ismét, és kedvesének beszámolt mindarról, amit a nap folyamán átélt.

– Anyám mindenről tud – kezdett bele – tarthatatlan helyzetünket nem titkolhattam tovább. Nem csak felkészült rá, hanem teljes mértékben egyet is ért azzal, hogy el kell menekülnünk, hogy megszabaduljunk Gualterio gonosz szándékaitól. Mivel azonban nagyon magatehetetlen állapotban van, nagy gondot és bánatot okoz nekünk, hogy tulajdonképpen fogalmunk sincs róla, mikor és hogyan menekülhetnénk el.

– Nyugodj meg, Teresa – szakította félbe Jacobo kedves újtársa túlárado beszédét. Ma reggel már említést tettél a menekülésről, és egész nap szavaidon járt az eszem. A kikötő túloldalán ismerek egy kis forrást, melynek vize egy kicsi, egészen rejtett völgyön csörgedezik át. Valamikor már éltek arrafelé emberek, mert egy rogyadozó kunyhó mellett több kókuszpálma és elburjánzott banáncserje virít. Azok az emberek bizonyára túl magányosan érezhették magukat, számunkra azonban nem fog magányos és félreeső helynek számítani. A forrás vize kis folyóba torkollik, ami a kikötőtől körülbelül hat mérföldnyire ömlik be az óceánba. Csónakommal a tenger felől már több ízben eljutottam addig a forrásig, amikor készülődő vihar elől menedéket kellett találnom. Minden alkalommal nehéz út és kemény munka volt, de semmi kétségem sincs, hogy dagály idején és nyugodt tenger mellett anyáddal együtt elég messzire fel tudlak vinni a kis folyón, ahonnan az út hátralévő részét gyalog kényelmesen meg tudjuk majd tenni.

– Persze, elvágva a világtól még mindig jobb, mint testestől, lelkestől kiszolgáltatva lenni egy gazdag gazembernek – jegyezte meg Teresa sóhajtva. – De miként tudnánk lejuttatni anyám a kikötőhöz?

– Már nagyobb terheket is cipeltem a vállamon. Az ördögbe is, azt hiszed, hogy ezt én nem mérlegettem? Sötét volt, és annyira magányos voltam börtönömben. Olyan egy hely az, ami pont jó arra, hogy az ember elmélkedjen és végiggondolja gondjait.

– És papot Jacobo, hol fogunk találni? – suttogta Teresa olyan titokzatos hangon, amit csak egy szerelmes társ képes megérteni.

– Erre is gondoltam kedvesem, válaszolta a halász, átkarolva és forrón megcsókolva Teresát. A forrás túloldalán fél napi járásnyira van egy udvarház, mellette kis templommal. Rejtett ösvénnyen lehet eljutni oda. Egy misszionárius él ott, aki néhány percen belül összeadhat bennünket.

– Feltétlen bizalommal vagyok irántad jóságos Jacobo, mivel látom, derék ember vagy és nem akarod, hogy templomi áldás nélkül éljek együtt veled, amint azt oly sokan odalent a városban megteszik. Ó, bár csak ott lennénk már, drága Jacobo! Félek Gualteriótól, oly rémesen megfenyegetett. El akar távolítani téged, messze a hegyeken túlra, azt akarja, hogy katona legyél, engem és anyám pedig napokon belül magához akar venni a házába.

– Odaadtad neki a pénzt, amit a kaliforniaiaktól kerestünk?

– Visszautasította, túl kevés volt neki. Azt mondta: „vagy mindet, vagy semmit”.

– Akkor várjon csak, nyugodtan – válaszolta Jacobo fogcsikorgatva. – Nem a mi hibánk, ha nem tart bennünket őszintének. De az övé lesz, még mielőtt meghalunk, várjon csak rá nyugodtan.

– És mit gondolsz, mikor állsz készen a menekülésre? – kérdezte Teresa rövid hallgatás után félreismerhetetlen aggodalommal.

– Talán már holnap, de az is lehet, hogy csak két vagy három nap múlva. Az ördögbe is! Hát meg tudom én parancsolni a tengernek, hogy nyugodt legyen? Persze viharra nem kell számítanunk, és ezt a holdfényt ki kellene használnunk. Amint felfedezik menekülésemet az erődből, attól kezdve nem mutatkozhatok a közeledben. Gualterio kémei állandóan figyelni fognak téged.

– Ez tényleg így lesz – válaszolta Teresa – de hogyan fogjuk egymás tudomására hozni, ha fontos mondanivalónk van?

– Bízd csak rám. Ha beszélni akarsz velem, rakj tüzet a kunyhód előtt, ha meglátom a füstjét, akkor várni foglak odafent a jelzőpóznánál.

– Rendben van Jacobo, megbízom apád fiában, számítok szerelmedre, és a Szent Szűz védelmére. Ó, tudtam én, milyen derék fiúnak ígértem meg, hogy övé leszek, és senki másához nem fogok tartozni a világban. Ne gyere tovább! – fűzte aztán még hozzá, amikor odaértek a kis kerthez, ami körülvette a kunyhót. – Maradj itt, bemegyek anyámhoz, megnézem ébren van-e, el akarom mondani neki, hogy kiszabadultál. Ki tudja, távollétem alatt esetleg besurranhatott egy áruló, Gualterio mindenre képes. Ezekkel a szavakkal kibontakozott heves kedvesének karjaiból, elosont tőle, mint egy illékony árnyék, és a behajtott ajtón át nesztelenül belépett a kunyhóba.

Nem sokkal ezután Jacobo és Teresa ott ültek a beteg fekhelye mellett. Borús, bánatos hangulat uralkodott kis körükben. Többé már semmi kétségük sem volt, hogy szomorú sorsukat csak úgy kerülhetik el, ha feladják otthonukat. A menekülésről most már mint tényről beszéltek, ennek ellenére egyre újabb aggályaik támadtak, és nem hiányzott a legnagyobb óvatosság fontolgatása sem.

Gyorsan telt az idő, és amikor Jacobo némi élelmiszerrel ellátva búcsút vett a nőktől, hogy nappalra valami búvóhelyet keressen magának a hegyekben, a Hold már lebukott a nyugati magaslatok mögött, keleten pedig már a hajnal pírja köszöntötte az új napot.

A nap első sugarai még csak szégyenlősen világították meg a kikötő csillogó víztükrét, de a fáradhatatlan kagylókereskedő lány batyujával már megint ott állt az erőd felvonóhidja előtt. Éppúgy, mint tegnap, ma is ő ébresztette fel az őrszemet, és az előző reggelhez hasonlóan most is arra kérte, engedje meg, hogy a fogoly Jacobónak néhány gyümölcsöt és tortillát vigyen.

A szívélyes Bautista persze nem volt kéznél, de a szolgálatos őrszemet előre felkészítette a fiatal lány látogatására, és megértő fülekre talált, amikor azt tanácsolta neki, vagy jobban mondva ragaszkodott hozzá, hogy néhány percre tegye lehetővé a fogoly számára, hogy láthassa kedvesét.

Teresa tehát zakatoló szívvel követte az udvaron át vezetőjét, aki a legkevésbé sem gondolt arra, hogy Jacobo meglephetett. A lány persze tudta, hogy egy üres börtöncellába fognak belépni, és a látogatásra lényegében csak azért vállalkozott, hogy elterelje a gyanút a szökésben való közreműködéséről, ha másért nem, a bőbeszédű Bautista érdekében. Ezenkívül azt sem láthatta előre, hogy abban az esetben, ha a gyanú rá terelődne, Gualterio nem figyeltetné-e őt szigorúan mindaddig, míg a menekülő nyomára nem bukkannának.

Aggodalma nagyrészt elszállt, amint a kitágított lőrést megpillantván kísérőjének arcvonásain kétségtelenül felismerte a megelégedettség jeleit, amint Jacobo szerencsés menekülésén örvendezett.

– A Szent Szűz legyen áldott! – kiáltott fel a katona – a madárka kirepült anélkül, hogy bárki is segítő kezét nyújtott volna neki. Gualterio saját maga lesz majd kénytelen elkapni, mert alig hiszem, hogy sokan lennének, akik segítenék őt az üldözésben.

– Elmenekült? – kérdezte Teresa ügyetlenül színlelt csodálkozással. – Elmenekült? De mondd csak, nem lestek megbüntetve ezért bajtársaiddal együtt?

– Büntetés? Nekünk? Ha, ha, ha, hiszen mi megtettük a kötelességünket. Miért nem záratta őt valami biztonságosabb helyre? De neked velem kell jönnöd, Teresa, tanúskodnod kell arról, amit láttál. Neked is jobb lesz, mert különben még azt gondolhatnák, hogy segítettél neki a szökésben!

– Persze, veled megyek, az emberek gondoljanak csak, amit akarnak, azzal nem követtem el bűnt, hogy ennivalót hoztam neki.

– Még hogy bűnt, leánykám? Nem, azt semmi esetre sem! Jacobo igen derék fickó, milyen ügyesen bánt a hálóval és az evezővel, és egyetlen szenyoritának sem kellene szégyenkeznie azért, hogy ennivalóval és baráti szóval akarta vigasztalni, még akkor sem, ha a hölgy trónra született volna. Gyere, igyekezzünk, azonnal jelentést kell tennünk, hogy elkerüljük a kellemetlenséget, és bizonyítanunk kell, hogy a mi kezünk nem volt benne a játékban.

Ezekkel a szavakkal a könnyelmű fickó magával vonszolta a fiatal lányt az őrszobába, ahol nem csekély meglepetést és örömet okozott azzal, amiről beszámolt.

Senki sem tudta volna kitalálni, hogy vajon Gualterio örömét lelte-e vetélytársának szökésében, mert arra gondolhatott, hogy Teresát könnyebben távol tudja tartani a fiatal halász befolyásától, vagy inkább azon bosszankodott, hogy egyáltalán sikerült neki megszöknie. Mindenesetre nem rendelte el üldözését, a milicistákat sem fenyegette meg, akiknek megparancsolta Jacobo szigorú őrzését. Titkos tervét, hogy ártalmatlanná tegye a fiút, és eltávolítsa Teresa közeléből, azért mégsem adta fel. Csak tartott a nyilvánosságtól, és a lakosság nagy részének hangulatától, akik kétségtelenül Jacobo mellett álltak volna ki, ezért arra törekedett, hogy saját erejéből, feltűnés nélkül mégiscsak elérje célját, aminek oka Teresa iránti vak és féktelen szenvedélyében rejlett.

VI.

Kedvesebben, varázslatosabban és titokzatosabban a Hold bizonyára még sohasem tekintett le Acapulco kikötőjére, mint Jacobónak a sivár börtön falaiból való menekülését követő második éjszakán.

Majdnem telihold volt, és olyan lágy fénnel világított a sápadt korong, mintha attól tartott volna, hogy túlzottan elvakítaná a halandók tekintetét, vagy megzavarná a szunyókáló természet csendes pihenését. A nappali zajok már régen elültek, levél sem rebbent, a nedves, langyos atmoszféra, a kékes árnyakba burkolódzó táj és a kikötő tükörsima medencéje oly csendes és oly néma volt, hogy jól felismerhető volt a kikötőn kívüli sziklákat lassú hullámokban simogató és a lapos parti homokon habozva elterülő víz tompa morajlása. Hosszú, szabályos időközönként hallatszott, mint egy szörny mély, hörgő lélegzése, de nem volt fenyegető, mert a tartós szélcsend miatt még maga az óceán is elszenderült.

Néhány delfin légi mutatványokkal próbálkozott a kikötőben, ahol napközben vidáman hancúrozni szoktak. Most fáradtak vol

tak, ilyenkor inkább kényelmes pihenés a szokásuk, mielőtt ismét kimerészkednének a végtelen óceánba. Legtöbbjük lomhán úszkált ide-oda, és olykor horkantó robajjal foszforeszkáló vízsugarakat lövelltek ki. Eközben a medence közepén, mint mozdulatlan, lehorgonyzott jelzőbója, egy cápa háromszögletű hátuszonya látszott ki a vízből. A tengerek bőszt rablója nem aludt, hanem zsákmányra leselkedett, és ha valami véletlen zajt észlelt a part felől, rémes fegyverzetű szájával abban a pillanatban, de szinte alig észrevehető mozdulattal arrafelé fordult, amerre merész zsákmányejtésre vélt lehetőséget felismerni.

A cápa azonban nem egyedül leselkedett áldozatra várva ezen az elbűvölő trópusi éjszakán.

A kikötő keleti oldalán majdnem a kijáratnál szemben a víz fölé belógó ágak alatt egy könnyű, de erős felépítésű bálnavadász csónak rejtőzködött, benne Gualterio erőteljes, tizenhat éves fiával és két bírósági szolgálával. A polgármester a város halászhajói között senkit sem talált, aki hajlandó lett volna részt venni az éjszakai kalandban, ezért a fiát és a bírósági szolgálakat vitte magával, akiknek megbízhatott hűségükben. Talán azt is fontosnak tartotta, hogy elkerülje a feltűnést, és társainak, főként ügyes evezősként ismert fiának szemében csak arról volt szó, hogy elkapjanak egy szökésben lévő bűnözőt, aki hirtelen haragjában kést rántott egy hatóságilag személyvel szemben. Így terveinek kivitelezéséhez egyetértő személyekre talált bennük. Azon tény alapján azonban, hogy Jacobo másokat is megszojtetni szándékozott, akik már évek óta pénzzel tartoztak neki, még inkább feljogosítottan érezte magát arra, amire készült. A bírósági szolgálak azon sem csodálkoztak, hogy Gualterio, aki feltűnés nélkül titokban kiderítette a tervezett menekülést, a siker érdekében a mit sem sejtő menekülőkre leselkedik. Arról persze fogalma sem volt, hogy merrefelé veszik majd útjukat, csak az vált világossá számára, hogy úti céljuk a kikötőn kívüli területen lehet, és menekülésüket feltehetően holdfényes éjszakán akarják végrehajtani. Egy éjszakát már végigrejtőzködött itt eredménytelenül embereivel, a rákövetkező nap folyamán azonban még nagyobb bizonyosságot szerzett áldozatainak tervéről, így várakozással teli feszültséggel és a várható győzelemben

bízva üldögélt csónakjában és a város felé kémlelt, ahonnan a szökevényeket várta.

A harang tizenkettőt ütött, és még el sem halkult egészen utolsó ütése, amint a kis patak torkolatánál, mely az erőd keleti oldala felől csörgedezik végig a völgyön, nesztelenül egy halászcsonak siklott az öbölbe, és rögvest dél felé vette az irányt, hogy kihasználja a fák és a közeli hegyoldalak árnyát.

Két evezős ült az elülső padokon, és rongyokba burkolt evezőiket olyan rendszeresen és halkán mártották az árba, hogy úgy tűnhetett volna, mintha a csónak lebegve távozna, ha a vízen nem jelezte volna világító farhullám pályáját, amerre elhaladt.

Mindaddig, amíg a csónak még a part menti árnyékos részen kívül haladt, a tenger csillámlása alig volt megkülönböztethető a Hold csillogó tükörképeitől, melyek a kis hullámokon vibráltak és táncoltak. Ezzel szemben a különös világosság miatt könnyen felismerhető volt Jacobo erőteljes alakja, a törékeny testalkatú Teresa, a csónak hátsó részében pihenő anya, és néhány batyu, melyekbe élelmiszer, szerszámok és háztartási eszközök voltak csomagolva, és ami a menekülő család egész földi vagyonkáját képezte.

A menekülők egyetlen szót sem szóltak egymáshoz, viszont aggodalmasan kémelgettek maguk körül, mert még mindig nem érezték magukat biztonságban Gualterio alattomos üldözésétől, ami elől éppen most akartak végérvényesen elmenekülni.

– Egy cápa! – suttogta hirtelen Teresa, és valóban, a titokzatos hátuszony, mely előbb még a kikötő közepén volt látható, most körülbelül százkönyöknyi távolságra a csónak nyomvonalában bukkant fel, a távolságot pontosan tartva, se nem közeledve, se nem távolodva.

– Jó jel – válaszolta Jacobo, éppoly titokzatosan. Egyedül mi vagyunk, akik ebben a pillanatban benépesítik a kikötőt, ha több csónak is mozgásban lenne, akkor megosztaná a figyelmét. De nézd csak, úgy követ bennünket, mint egy árnyék!

– Valószínűleg végig utánunk jön, a kikötőből kifelé.

– Ha nem tenné, a halászok hajnalban majd megmutatják neki a kifelé vezető utat. Jelenleg biztonságban vagyunk, a Szent Szűz legyen érte áldott – fűzte még hozzá rövid szünet után, amint a könnyű jármű erőteljes evezőcsapásaiknak engedelmeskedve tovasiklott a part árnyékában. – Most már ne erőltess magad annyira jószágos leánykám, pihenj egy kicsit, és beszéljess anyáddal! Az én erőm bőven elég ahhoz, hogy a csónak gyorsan haladjon, és egy órán belül már az óceán hullámai fognak ringatni bennünket.

– Újabb hallgatás következett. Teresa bevonta evezőit, és váltakozva figyelte anyját, aki láthatóan örült a szép éjszakának és a varázslatos környezetnek, valamint a titokzatos uszonyt, ami foszforeszkáló, keskeny csíkot húzva maga után pontosan követte a csónak minden mozdulatát.

– Jacobo! – suttogta hirtelen a lány kedvese felé, mintha megijedt volna valamitől – a szörny irányt változtatott.

Jacobo abbahagyta az evezést, és aggodalmasan figyelni kezdte az uszonyt, mely gyorsan, mintha el akarta volna vágni útjukat, nagy ívben körülsiklott körülöttük, aztán amikor egy vonalba került velük és a keleti parttal, sebességét megint a csónakéhoz igazította.

– Talán egy tehén legelészik a part közelében – válaszolta végül a fiú – de mégsem – folytatta rögvest, attól még nem hagyta volna el a csónak farhullámaait. Valami van a vízben, vagy a víz felszínén. Árulók nem lehetnek, már túl messze vagyunk a várostól, és fogalma sem volt senkinek arról, hogy menekülni készülünk. De az ördögbe is, az óvatosság sohasem árt, amint Gualterio mondta, amikor letartóztatott. Ezekkel a szavakkal evezőit ismét a vízbe mártotta, és annyira befelé irányította a csónakot, hogy elérte a hegyvonulat árnyékának határát, és majdnem érintette a holdvilággal bevilágított vízfelületet, aztán ismét tartani kezdte az előbbi irányt.

– Legyél készenlétben, Teresa – mondta sietve, amint észrevette, hogy a cápa uszonya hirtelen alámerül – ki tudja, lehet, hogy még szükség lesz a te erődre is.

– Jézus, Mária és Szent József, legyetek velünk! – imádkozta halkán az idős asszony, aki a gyerekek minden szavát pontosan hallotta.

– Jézus, és Szűz Mária, oltalmazzatok minket! – ismételte meg Teresa, és az evezőket nesztelenül a villákba tette, hogy kedvesének jelzésére azonnal használni tudja azokat.

– Megint mögöttünk van – suttogta közvetlen ezután, félig Jacobo felé fordulva.

– Látom – válaszolta a fiú – talán nem is történt semmi.

Az utolsó szó még alig hagyta el ajkait, amikor egy közvetlenül part menti csobbanás figyelmét a part felőli oldalra terelte, és rögtön ezután észrevett egy négy evezős által hajtott csónakot, amely hirtelen nagy sebességgel befelé iramodott a kikötő vizén, igyekezőn útvíjat elvágni.

– Előre Teresa! – adta ki az utasítást fogcsikorgatva, és jobboldali evezőjének heves csapásával járművének csúcsát a medence közepe felé irányította, így párhuzamos helyzetbe került az ötvenlábnyi távolságra lévő idegen csónakkal. Előre Teresa, most mutasd meg, hogy egy halász lánya vagy!

Teresa engedelmeskedett, és bár halálra volt rémülve, egy sétaúton sem feszült volna nyugodtabban az evezőknek, és evezőcsapásai sem lettek volna szabályosabbak.

– Állj! – kiáltotta ekkor egy érces hang feléjük az idegen csónakból. – Állj, a törvény nevében!

– Ez Gualterio, hogy a fene enne meg! – sziszegte Jacobo a fogai között, fokozódó haraggal, és miközben félig felemelkedett üléséről, testének teljes súlyával akkora erővel feszült neki az evezőknek, hogy azok meghajoltak, és a csónak néhány lábnyival megelőzte Gualterio csónakját.

– Jacobo, ők négyen vannak, nem leszünk képesek megszabadulni tőlük – jegyezte meg Teresa egy idő után, miközben a két jármű közötti távolság alig változott. – Fordulj a part felé, ott könnyedén el tudsz menekülni előlük a bozótban!

– És téged, meg anyád hagyjalak a kezükre kerülni? – szakította félbe Jacobo a lányt haragosan. – Nem, Teresa! Inkább legyen belőlünk annak a cápának a zsákmánya, mint egy könyörtelen gazdag ember áldozata! Persze, négy evezős – folytatta – de nézd csak, azok ott nem a hullámokon nőttek fel. Rövidesen elfáradnak, és ha már elhaladtunk mellettük, akkor követhetnek bennünket, ameddig csak akarnak.

Teresa nem válaszolt, és hosszabb időn át csak a víz csobbanásait és a férfiak ziháló lélegzetvételét lehetett hallani.

Mindkét csónak a kikötő közepére ért, és olyan egyenletesen siklottak a nyugati part felé, mintha mozdulataikat egymáshoz igazították volna, és százkönyöknyi távolságra mögöttük cikkcakkban hol az egyik, hol a másik csónak farhullámai között követte őket a zsákmányra éhes cápa.

– Nem fog sikerülni – suttogta Teresa szinte elakadó lélegzettel, miközben szemeivel az üldözőiktől elválasztó távolságot mérgette.

– Így tényleg nem – válaszolta Jacobo – de nagyon gondosan figyelj rám, irányt kell változtatnunk. Ha intek, emeld fel az evezőidet, és addig ne engedd vissza azokat a vízbe, míg a csónakot el nem fordítom!

– Felkészültem – válaszolta Teresa.

– Most! – adta ki Jacobo röviden a parancsot. A lány evezői a villa magasságában lemerevedtek, a csónak helyben megfordult, és a következő pillanatban a fiatalok egyesített erejével szinte repülni kezdett a kikötő kijárata felé.

Váratlan fordulásukkal persze előnyhöz jutottak, megközelítették az ellenséges csónak nyomvívét, miközben az egy ideig még tovasiklott az eddig tartott irányban. Egészen azonban nem

sikerült elhaladni mellette, a nyomvizét még nem szelték át. Ekkor a másik csónak is megfordult, és a két jármű egymáshoz képest hasonló helyzetben, mint az előbb, amikor a kikötőt szelték át, azonos magasságban most már dél felé siklott.

Ha Jacobo Gualterioék másik oldalán lett volna, akkor már megmenekültnek tekinthette volna magát, mert el tudott volna kanyarodni nyugat felé. Így viszont más esélye már nem maradt, hogy mindaddig rövid fordulókat hajtson végre, míg végül sikerül kijutnia az óceánra.

– Takarékoskodj az erőddel, Teresa! – mondta halkán, miközben csekélyke előnyét számítgatta, amire ügyes fogásaival sikerült szert tennie. – Takarékoskodj az erőddel, az utolsó pillanatilag! Vele van a fia, felismerem őt az erőteljes evezőcsapásairól, és ez az egyetlen, ami igazán veszélyt jelent számunkra. Most vigyázz tündérkém, kétszer fogok fordulni ugyanazon a helyen, hogy megállásra kényszerítsem, aztán folytatjuk az eddig tartott irányt. Előnyre kell szert tennünk, tudod, milyen veszély fenyeget bennünket.

Ezután a figyelmeztetés után ismét megadta a megbeszélt jelet, a csónak gyorsan megfordult, teljes fordulatot téve, és mivel észrevette, hogy az ellenséges csónak figyelmesebben, mint az első alkalommal, vele majdnem egyszerre, azonban csak fél fordulatot hajtott végre, és az eddigi nyomvonalon visszafelé kezdett haladni, így Jacobo csónakjának csúcsát hirtelen nyugat felé irányítva, alig húsz lábnyira a másik mögött igyekezett bevezetni a szorosba.

Úgy tűnt, terve sikerült, azonban még nem érte el üldözője nyomvizét. Ekkor hirtelen egy eltörő evező hangos reccsenése hallatszott, amit rögtön heves csobbanás és a víz felfreccsenése követett, és a következő pillanatban rémült, hangos kiáltás harsant fel, egy olyan rémült segélykiáltás, hogy ereiben megdermedt a vér, és mechanikusan leeresztette az evezőket.

Hátratekintett. Gualterio csónakja lassan még mindig továbbmozgott, és úgy tűnt, nemigen akar engedelmeskedni Gualterio és a két törvényszéki szolga kevésbé gyakorlott kezeinek és akaratá

nak, akik a zűrzavarban egymás ellen dolgoztak. A két jármű között azonban, alig öt lépésnyire Jacobóétól, és talán háromszor akkora távolságra a másik csónaktól felbukkant Gualterio fia és teljes erejéből úszni kezdett a legközelebbi vélt segítség irányában, és segítségért kiáltozott.

A szerencsétlen fiatalember ugyanis, amikor átverve érezvén magát Jacobo cseles manőverétől, ugyanolyan hirtelen meg akarta fordítani csónakját, mivel azonban azt még a három másik férfi előre hajtotta, ő viszont teljes testsúlyával nekifeszült baloldali evezőjének, hogy a járművet fordulásra kényszerítse, a gyenge fa nem volt képes ellenállni a fokozott igénybevételnek, és közvetlenül a lapát tövében eltörött. A fiatalember ennek következtében persze elveszítette az egyensúlyát, és kizuhant a csónakból, és amikor megint felbukkant, saját csónakja már messze túlsiklott tőle, miközben Jacobo ott volt teljesen a közelben.

Ez a baleset máskor csupán vidám nevetésre adott volna okot, ebben a pillanatban azonban, amikor tudták, hogy a cápa itt van a közelben, mindkét csónakban rémületet keltett.

Amint a fiatalember megint felbukkant a víz felszínén, Jacobo, Teresa, és az anya gondolatain villámként átcikázott át, hogy a fiú menthetetlenül el van veszve, mert a hullámok még alig mozdultak a felbukkanó alak körül, a fekete uszony, mely mindaddig alig 150 könyöknyi távolságra nyugodtan közeledve úszott a csendes hullámok között, váratlanul villámgyorsan, csillogó barázdát húzva maga mögött, közeledni kezdett a két csónak felé.

– Teresa, megmenekültünk! – kiáltott fel Jacobo, és evezőit a vízre eresztette. A lány azonban felugrott, és saját evezőit mélyen lenyomta a vízbe, amitől a csónak hirtelen lassulva alig mozdult tovább arról a helyről, ahol volt.

– Mentsd ki őt, Jacobo! – kiáltott fel reszkető hangon, miközben rémült szemei a fiúra meredtek, aki ekkor alig hat lábnyira volt tőle, és a cápát figyelte, amely körülbelül már a felét megtette a távnak.

– Mentsd meg őt, a Szent Szűzre kérlek! – kiáltotta az öregasszony is, imára kulcsolt kezeit felé tartva.

– Saját magának köszönheti – válaszolta röviden a halász, és teljes erővel nekifeszült evezőinek. – Magának köszönheti, ami történt, hát mentse is ki saját magát.

– Jacobo mentsd meg! – kiáltotta Teresa olyan hangosan, hogy hangja túlharsogta a másik csónakban eredménytelenül erőlködő férfiakét. – Mentsd meg, vagy én teszem meg! – ismételte a lány, miközben elengedte evezőit, és bal lábával kitámasztotta magát a csónak peremén.

Ebben a pillanatban a cápa már csak huszonöt lábnyi távolságra volt, és a fiúnak még egy erőteljes karcsapásra volt szüksége, hogy elérje Jacobo csónakját. Gualterio ugyanakkora távolságra volt, de másik irányban, mert az előbb még a cápa elé akart kerülni.

Jacobo hallotta az átható segélykiáltásokat, látta, amint a kedvese egyre inkább kihajol a csónakból, és amint a cápa végső támadásra készülve a hátára fordult. Már csak egy másodperce maradt, és ez alatt az egyetlen másodperc alatt minden kockára volt téve, mivel tudta, hogy Teresát, szélsőséges helyzetbe kerülve éppúgy, mint őt magát is, feltüzelt szenvedélye ellenállhatatlanul magával ragadja.

– Jövök! – kiáltott fel vadul, fenyegető hangon, és a következő pillanatban felegyenesedve már ott is állt Teresa mellett, és egy nagy batyuvá formált takarót, amibe minden létező tulajdona volt becsomagolva, a feje felett lendületet véve belevágta az örvénylő vízbe, ahol a hatalmas uszony alámerült, a fiú és a cápa közé a habokba.

A rettenetes fogazattal felfegyverzett álkapsok fogcsikorgatva belekaptak az anyagba, a zsákmányával hirtelen alámerülő szörny farka hevesen csapódott a víz felszínére, és amint Gualterio csónakja Jacobóé mellé siklott, a megmentett fiú Teresa és a fiatal halász kezei kötött már ott ült az imbolgó jármű peremén. A félelmetes hátuszony ekkor már a csendes víz felszínén lebegett

harminclábnyi távolságra, olyan helyzetet felvéve, amiből arra lehetett következtetni, hogy a dühödt ragadozó továbbra is szemmel tartja a két csónakot.

Amióta Gualtero fia a vízbe zuhant, az események olyan gyorsan követték egymást, hogy fontolgatásokra senkinek sem maradt ideje, és Jacobo kivételével a következő percekben senki sem volt igazán tisztában a helyzettel, vagy képes lett volna az adott helyzetben végiggondolni, hogy ezen a késő éjszakai órán mi is hozta őket össze itt a kikötő csendes vizén.

A polgármester volt az első, aki szóhoz jutott, mert miközben a két bírósági szolga Jacobo csónakját tartotta, átszállt a fiához, és mély aggodalommal érdeklődni kezdett, hogy nem sérült-e meg.

– Jobban érzem magam, mint valaha is életemben! – kiáltotta a fiú felugorva, miután valamelyest összeszedte magát rémültéből. – De Jacobo itt, és ez a fiatal lány voltak azok, akik megmentettek!

– Tudom fiam, tudom, – válaszolta Gualterio megindultan – mindent láttam. – Várj csak, Jacobo, várj csak! – folytatta a halászhoz fordulva, amint az rászólt, hogy térjen vissza a saját csónakjába. – Beszédem van veled, mondd csak, van valami kívánságod, amit teljesíthetnék? Ne szégyelld magad kéréseddel, gondold csak meg, mekkora szerencsétlenséget hárítottál el.

– Nem én voltam, hanem ő ott – válaszolta Jacobo dacosan, Teresára mutatva, aki közben már lekucorgott evezőpadjára.

– Tudom, de kérjél valamit őerte is – mondta Gualterio olyan jóindulatúan, amire eddigi élete során talán még nem volt példa.

– Ám legyen, szenyor – vetette oda a halász, miközben megragadta evezőit. – A szabadságot akarom, az ördögbe is! Adjon nekem tíz könyöknyi előnyt, de akár csak ötöt, az is megfelel, és majd megmutatom, hogy ki ért itt legjobban az evezőkhöz!

– Mást semmit, Jacobo? – kérdezte Gualterio árnyalatnyi bosszúsággal hangjában.

– Nos, szenyor, ha tényleg nagyvonalú akar lenni, láthatta, hogy a cápa magával rántotta minden földi vagyonomat a mélybe, a fene enné meg. Bizonyára el fogja rontani a gyomrát, ha elnyelte az egészet. Csekélyke pénz, és egy balta volt benne...

– Mondd csak meg, mekkora a veszteséged, szakította félbe a polgármester a halászt, és mindenért kárpótolni foglak. De mondd, tényleg semmi mást nem akarsz?

– Mást semmit, szenyor, adjon teret nekem, és adósságom Teresa adósságával együtt vissza lesz fizetve, mielőtt még meghalnánk.

– Teresa, szólj te is az érdekében! – fordult Gualterio ekkor a fiatal lányhoz, és kezeit annak vállára tette.

– Anyám beteg, a kunyhónk pedig ott áll elhagyatva, szenyor, válaszolt Teresa félénken, mintha kívánságának nagysága magát is visszariasztotta volna. Semmit sem akarunk ajándékba kapni, csak türelmet, szenyor, csak legyen egy kis türelemmel anyámhoz, Jacobohoz és hozzám.

– Rendben van, Teresa, itt a kezem, igazságtalan voltam veletek szemben, költözzetek vissza a kunyhótokba, de Jacobo is veled együtt. Éljetek békében, és ha valamennyit törleszteni tudtok adósságotokból, úgy is jó, ha pedig nem, akkor fogadjátok el tőlem ajándékba. A fiam a tanúm szavaimra, ő is be fogja tartani, amit az apja ígért, és most viszont látásra a kunyhótokban.

Miután ezt követően még egyszer szívélyesen kezét fogott a fiatal lánnyal, és fiát felszólította, hogy másnap kellőképp fejezze ki köszönetét, átugrott saját csónakjába, és utasította embereit, hogy tüstént evezzenek vissza a városba.

Jacobo csónakja mozdulatlanul helyben maradt. Úgy tűnt, a fiatalok és az idős asszony fel sem tudják fogni szerencséjüket.

– Jacobo, hallottad ezt? – kérdezte Teresa végül halkán – azt mondta, hogy lakjál nálunk, de biztos vagy benne, hogy még tényleg akarlak téged? De nyugodj csak meg, derék fickó vagy, és

most már nem is fogod gyűlölni őt, továbbá nem leszel olyan barátságtalan sem, hiszen olyan jó szíved van.

Jacobo nem válaszolt, evezőit a vízbe mártotta, és csónakja máris olyan könnyedén és gyorsan szelte a csendes hullámokat, mintha még mindig menekülne.

Néhány perc múlva Gualterio közelébe siklott.

– Szenyor – kiáltott felé, amikor már mellé ért – engedje meg, hogy kezet rázzak önnel, jó szándékom másként nem tudom kifejezni.

– A Szent Szűz áldjon meg téged! – válaszolta Gualterio megindult hangon, mert az előbb átélt helyzet még mindig foglalkoztatta felindult fantáziáját. – A Szent Szűz áldjon meg téged, menyasszonyoddal és az édesanyával együtt!

– Amen – válaszolt erre a fia, aki éppen az előbb menekült meg a borzalmas haláltól. – Amen – ismételték meg Gualterio evezősei is, és az öregasszony, akinek gyerekei sorsának szerencsés fordulata könnyeket csalt a szemeibe.

A csónakok szétváltak. Teresa azonban felállt, és odalépett kedvese elé. – Derék, jóságos fickó vagy – suttogta, miközben karjait a fiú vállaira tette, és megcsókolta. Tudtam, hogy nem hálátlan a szíved, de nézd csak, mennyire lemaradtunk – folytatta barátságosan, miközben karjait levette a fiú nyakáról – meg lehetsz elégedve, ő maga mondta, hogy a menyasszonyod vagyok, legyél tehát elégedett, és most igyekezz, én meg majd segítek neked.

A boldog anya áhítatosan imádkozva rózsafüzérjét morzsolgatta, az evezők lopva csobbantak a vízben, és lopva gurgulázott a víz a hajó éles orra alatt, egyébként semmi sem moccant. A nedves, langyos atmoszféra, a kékes árnyalatba burkolt táj és a kikötő tükörsima medencéje olyan csendes és néma volt, hogy világosan hallani lehetett, amint a kikötőn kívül az óceán lassú hullámai megtörték az éles sziklákon, vagy átbuktak a lapos parti homokon. Hosszú, szabályos időközönként odahallatszott hozzájuk, úgy

hangzott, mint egy szörny mély hörgő lélegzése, tompán, üresen, de nem fenyegetően. A kikötő kijáratának közelében még mindig ott horkoltak a fáradt delfinek, és amint a két csónak a város előtt csikorogva felfutott a homokra, a medence közepének holdvilágos víztükreán megint ott úszott az ólálkodó cápa háromszögletű hát-uszonya, mint egy kis lehorgonyzott jelzőbója.

Az éjszakai utat követő harmadik vasárnapon Acapulco templomában összeadták Jacobót és Teresát, és ifjú házaspárként áldásban részesültek. Szép, takaros pár voltak. A templom zsúfolásig megtelt, hiszen a menyasszonyt Gualterio, a vőlegényt a fia vezette fel. Amint a friss házások végigmentek az utcán, Jacobo büszke, győzedelmes ábrázattal, Teresa ezzel szemben szégyenlősen, de arcán boldogságának félreismerhetetlen jeleivel. Az emberek ajtóikhoz léptek, és csodálkozva néztek utánuk, és a kíváncsiskodók között bizonyára akadtak néhányan, akik irigyelték a fiatal halászt a szépséges kagylóáros lány miatt.

A wisconsini postafutár

I.

Wisconsin államot szép dús erdői, kedves partjaival határolt tavai, kristálytisza patakjai és folyói gazdagítják.

Ahol persze a természet ilyen bőkezűen bánik a tájjal, bőségesen akadnak elbűvölő helyek, ahol serényen tevékenykedő földművesek szorgos kezeikkel igyekeznek lassan, de biztosan a vidéket paradicsomi kertekké varázsolni. Ez a körülmény már számos vállalkozó szellemű embert csalogatott ide, és a vadász számára pedig, aki ezeken a tájakon vándorol, az ősvadon és feltörekvő civilizáció gyakori váltakozásának kontrasztja tűnik fel, melyek előnyösen és hátrányosan befolyásolják benyomásait.

A mesterségesen előállított tisztások kerítéseikkel és parcelláikkal, árnyékban meghúzódó rönkházaikkal és mindazzal, ami megeleveníti ezeket, minden bizonnyal bájosnak tűnnek a tisztelekre méltó, nehezen bejárható erdőség közepén, és még inkább, ha a telepes számára egy susterogva csörgedező folyócska mutatta az utat, és befolyásolta végül a csendes családias tűzhely helyszínének kiválasztásában. Ha azonban az ember a Michigan tó partjához közeledvén meglátja annak magas partjain álló békés házakat, és környékükön az elszánt szorgalom nyomait, az ember hajlamos arra, hogy előnyben részesítse a fentebb említett helyszínekhez képest. Hiszen egyfelől a büszke erdő, melyben karcsú, örökzöld fenyők magaslanak a hatalmas dió-, sykomor- és tölgyfák fölél, és tesz láthatatlanná a távoli horizontot, másfelől a tekintet akadálytalanul vándorolhat a végtelennek tűnő tó felett, mely olykor tükörsimán, máskor finom légáramlatok által enyhén felborzolva terül el a szemlélő előtt, ámbár néha orkán korbácsol fel rajta hatalmas hullámokat, melyek végül agyagos meredek partjain törnek meg.

Az ezernyolcszáznegyvenes években, amikor a potowatom, mnomonom és chippewa bennszülött törzseket a fehérek politikája még nem üzte el jogosnak tűnő indoklással, a vándor még

gyakrabban találkozott az említett vadonban rézbőrű, harcias alakokkal, akik íjaikkal és nyilaikkal, vagy puskával vadásztak fűrgeszarvasokra és feketemedvékre, mint fehér munkásokkal, akiknek fejszecsapásaitól visszhangzott az erdő. Olykor-olykor azonban egyes családok már elhagyták a folyók torkolatainál lévő városkáikat, beljebb merészkedtek a vadonba, vagy a Michigan tó partján költöztek tovább, és elkülönülve éltek magányos életüket, azonban mindig békés együttélésben vörös bőrű szomszédaikkal. Megelégedtek azzal, amit földjeik és a vadban gazdag erdő nyújtott számukra, vagy amit az indián vadászok szállítottak, a politikai és vallási kényszerről pedig legfeljebb hallottak alapján volt tudomásuk.

A nyugat-wisconsini Manitouwauk városka annak idején apró kis település volt, még nem elég fontos ahhoz, hogy a nagy édesvizű tavon közlekedő gőzhajók figyelembe vegyék, csak alkalmanként tévedt arra egy-egy part mentén közlekedő gőzös, és csak lassacskán gyarapodott. Ennek ellenére egyetlen new-yorki sem gondolt volna nagyobb büszkeséggel szülővárosára, mint Manitouwauk lakosai, amikor városnak nevezték saját településüket, és felsorolták mindazokat az előnyöket, amit kedvező fekvése, rövidesen várható összeköttetése a Winebago tóval, és mindezek előtt a Manitou folyó könnyen hasznosítható vízi ereje ígért. Amint erről most már meg is győződhetünk, az emberek nem tévedtek.

Közvetlenül a Manitou torkolatának északi oldalán dús erdőkkel fedett széles földnyelv nyúlik be messze mélyen a Michigan tóba és körülbelül negyven angol mérföldnyi távolságban a végén festői öböl nyílik, melyben a három oldalról védett és majdnem mindig nyugodt víz a bájosan pompázó partot oly tökéletesen tükrözi vissza, hogy a fordított tükörkép a szárazföld folytatásának tűnik.

Ez az öböl már réges-régóta kedvenc nyári tartózkodási helye volt a potowatome és chippewa indiánoknak. Tömegesen gyűlekeztek errefelé, hogy könnyű kéregkenuikkal messze kievezzenek,

megfigyeljék a halakat a sajátosan átlátszó, tiszta vízben és kedvező pillanatban hosszú lándzsáikkal zsákmányt ejtsenek.

Történetünk idején a bennszülöttek visszahúzódtak az erdőkbe, mert a tél kegyetlen szigorral foglyul ejtette a természetet és a tavat, ahol korábban az egyébként kecses járművek a legkisebb mozdulatnak is engedelmeskedve könnyedén siklottak tova, most vastag jégpáncél, és szintén vastag hótakaró fedte.

Az öböl azonban mégsem volt teljesen néptelen, mert ha valaki tetszőleges helyen a bozótosból kilépve a magas partfal felé tartott, szemei előtt nem maradt rejtve a közeli tisztáson álló facsoportból magasba felszálló örvénylő füstoszlop, ami valójában egy kellemes kandallótűzből származott, körülötte békésen tevékenykedő emberekkel. Az említett helyhez közeledvén a lombjait vesztített bozótan át rövidesen felbukkant egy rönkház szürkés fala és teteje, súlyosan egymásra nehezedő farönkjeivel, gondosan tömített és betapasztott fugáival, csalogatván a vándort a télies tájban. A kunyhó kis bekerített udvar közepén állt, a szénával és szalmával töltött pajta valamivel távolabb, ezzel szemben az istálló közvetlenül a ház egyik oldalához tapadt, melyben két ló, két tehén, egy kecske és egy népes csirkecsalád osztotta meg egymással szerény otthonát.

Az ajtó melletti hatalmas, felaprított tűzifarakás arról árulkodott, hogy a ház lakói alaposan felkészültek az általuk már ismert kemény wisconsin-i télre. A mély hóban jól kitaposott ösvény vezetett le a Michiganig, ahol a meglékelt jég mellett kivájt fatörzs hevert, a legjobb kutat helyettesítve, és a tó felejtethetlen vizével ellátva embert és állatot.

A nap lehanyatlott a nyugati fák mögött, a rövidesen beköszönő éjszaka hírnökeként a horizont violaszínű párába burkolózott. A fából készült kéményen át egyre sűrűbb füstgomolyag szállt fel függőlegesen az ég felé, utat keresve magának a hatalmas hickory fák ágai között, melyek védelmezve fogták körül a kunyhót, az istállót és az udvart.

A terméskövekből rakott kandallóban égő masszív rönkökből áradó kellemes meleg egyúttal imbolygó fényével be is világította a helyiséget és az ott tartózkodókat, villámgyorsan váltogatva az árnyékokat, melyek titokzatos gnómként táncoltak a falakon.

A kandalló két oldalán egy-egy személy tartózkodott, akik a többiek által megadott tisztelet, és viselkedésük alapján ítélve valószínűleg a családfők lehettek. Köztük is volt azonban valami a természet által előírt rangbeli különbség, ami a nagy különbségből, rokoni kapcsolatból és jóban-rosszban minden próbát kiálló ragaszkodásból adódhatott.

Egy fából durván faragott, ámde kényelmes hintaszékben ugyanis egy hetven év körüli idős asszony pihent. Csendesen hintázva, félíg lehunyta szemeivel hol a pattogó lángokat figyelte, hol pedig a többi lakó felé fordult, és rövid megjegyzései igazolták, hogy gondolatait mennyire foglalkoztatja mindaz, ami a családjával történik. A hosszú élete során átélt gondok és a nehéz munka testét láthatóan megviselték, de ennek ellenére ráncos arcvonásain a belső megelégedettség nyomai látszottak, és az a jóindulat, mellyel az öregasszony minden alkalommal ahhoz fordult, aki „nagyika”-ként megszólította, arra utalt, hogy magas korát nem érzi tehernek, és életének alkonyát kellemes megpihenésnek tartja a nehéz, hosszú életútja végén bekövetkező végső elszunnyadás előtt. Vele szemben egy farönkön, a kandalló falát háttámasznak használva a háziúr üldögélt, az öregasszony veje.

A jó erőben lévő ötvenes férfi a nyugati farmer igazi képét mutatta. Egyszerű, szőke haja által körülfogott éles metszésű, időjárástól lebaráncult arca, ami annyira sajátja az amerikai nemzeti fiainak, és sötétszőke szakálla alapján akár vadnak is nevezhető lett volna, ha dús barna szemöldöke alól nem villant volna elő az őszinte kék szempár. A nehéz, kék pokrócból szabott kabátját félredobta, és így üldögélt ott skarlátszínű flanelingében, amit széles öv fogott össze az indián szokásnak megfelelően rojtos, szarvasbőrből készült nadrágja felett. Fogai között rövid, égő agyagpipát tartott, miközben kezei azzal voltak elfoglalva, hogy egy balta új nyelét simára faragja.

Warner lábai előtt, mert ez volt a farmer neve, leterített szarvasprémen lustán elnyúlva heverészett fiatalabb fia, egy körülbelül tizenöt éves fiú, két évvel idősebb bátyja ezzel szemben anyjának, egy alig negyven éves természetes asszonyságnak segített gyapjúfonal gombolyításában. Az asszony közepén ült a kandalló előtt, vidám fekete szemeivel élénken figyelt mindenkire, figyelmét megosztva a jelenlévők között, közben gondosan ügyelve egy kis indián gyerekre, aki a földön játszadozott előtte.

Közvetlenül a tűz előtt egy alacsony farönkre kuporodva üldögélt a ház fiatal, tizenkilenc éves lánya, aki sötét szemeivel és erőteljes barna hajával csodálatosan hasonlított anyjára, a farmer feleségére. A lány kukoricalepény sütésével volt elfoglalva, és amint feltekintett, és meg lehetett pillantani a tűz hevétől kipirult arcocskáját, amelyre munka közben mélyen előre omlott egyébként elválasztott haja, de mégsem elég mélyen ahhoz, hogy teljesen elrejtette volna a szabályos arcvonásainak fiatalos derűjét és gyermeki ártatlanságát. Ennél a családi képnél rokonszenvesebbet el sem lehetett volna képzelni, amelynek középpontját Mary, a ház bájos leánykája képezte.

A beszélgetés témája a ház távol lévő barátja volt, és abból az igyekezetből, mellyel valamennyien egyre csak szóba hozták a „hosszú Ben”-t, könnyen következtetni lehetett arra, hogy valamennyien mennyire kedvelhették őt. Alaposabb odafigyelés esetén azt sem lehetett nem észrevenni, hogy nem más, mint éppen a szépséges Mary aggódott leginkább a távollévő miatt.

– Ha a hosszú Ben, amint ígérte, tegnap előtt elhagyta volna a Winegagó tavat – fordult Warner felesége felé – akkor már ma dél körül megérkezett volna.

– Talán akarata ellenére megint visszatartották őt – válaszolta a ház asszonya – és mivel szerződése értelmében öt napon belül el kell érnie a Mackinaw erődöt, minden bizonnyal számíthatunk rá, hogy még holnap este előtt látni fogjuk itt minálunk.

– Ben megígérte, hogy eljön, és ezért még éjfél előtt itt is lesz – szakította félbe Mary szülei társalgását – ilyen apróságokban be

szokta tartani a szavát. Csak azt kívánom, bárcsak legalább ennyire nyugodtak lehetnének a tavon átvezető útja miatt is.

– Miért kellene aggódnunk szerencsés hazatérése miatt? – kérdezte a farmer. – A jég még mindig ugyanolyan erős, mint decemberben, és felszakadására aligha számíthatunk a jövő hónap vége előtt.

– És a hóviharok? – folytatta a lány.

– Egy kiadós hóvihar csak arra jó, hogy felfrissítse a hosszú Bent – vigasztalta őt az apja, és eltévedésével sem kell mindaddig számolni, amíg vele van a chippewa, aki annyira biztos a dolgában, talán még jobb is, mint az iránytű, amit Ben a múlt télen kapott ajándékba a Mackinaw parancsnokától. Tölgyfalomb ezúttal is elkíséri a férjét? – kérdezte ezután.

– Nem – válaszolta a farmerfeleség – megígérte nekem, hogy itt marad nálunk a fiacskájával, és itt fogja bevárni a két férfi visszaérkezését. Hűséges feleség ez az indián asszony. Sokat kellett küzdenem érte, míg végül erre az elhatározásra jutott. Bevallotta nekem, hogy rosszat álmódott, és aggódik a férje életéért.

– Az álmok bolondságok – mondta Warner, aki észrevette lánya aggodalmas pillantását. – Ha életemben minden rossz álmom után baleset ért volna, akkor még a tizedik életévemet sem értem volna meg.

– Igazad van – válaszolta az asszony – az álmokat én is csak az érzékeny fantázia zavaros képeinek tartom, és pusztán csak azért említettem meg, hogy felkészítsem a gyerekeinket a derék Tölgyfalomb kísérteties történeteire.

– Nem vagyok fogékony az indián babonákra – mondta Mary, miközben a tűzbe merengett. Csak arra gondolok, hogy állítólag Bennek ez az utolsó útja, és hallottam, hogy számos utolsó útjára induló tengerésszel megtörtént, többé nem tértek haza, és mivel Ben bizonyos értelemben utoljára indul útnak a tavon, így

...

– Így tehát azt hiszed, hogy a három láb vastag jég már nem elég erős ahhoz, hogy elbírja a hosszú Bent? – szakította félbe apa a lányát. Látjátok, az álmodozó indián feleség többé-kevésbé mégiscsak megfertőzött benneteket. Egyébként még sohasem hallottam – folytatta nevetve – valaha is megtörtént volna, hogy egy hajóskapitány nem az utolsó útján süllyedt volna el. Aztán egész csomó olyan tengerésztől is tudomásom van, akik hosszú éveken át minden évben két vagy több alkalommal indultak útnak, és induláskor mindig utolsó útként említették. Ha a lelkiismeretlen ohiói ügyvédek nem forgattak volna ki bennünket mindenünkből, amink volt, akkor Bennek egyáltalán nem kellene kenyerét ilyen kalandos utakkal megkeresnie. Már régen megtettem volna azt, amit gazdag apja visszautasít. Vettem volna egy farmot, és egy bíró jelenlétében összeházasodhattatok volna. Így viszont Ben arra kényszerül, hogy saját erejéből hozza össze családi tűzhelyét, és kétségtelenül dicséretre méltó, milyen lelkesen és kitartóan végzi dolgát. Persze, azok az átkozott ügyvédek ...

– Hagyd csak azokat az ügyvédeket – vágott közben a nagymama reszkető hangon – köszönd meg az Úrnak mindazt, amit neked adományozott, és legyél megelégedve vele, ahelyett, hogy borús visszaemlékezéseiddel boldogtalanná tennéd magad és a családodat. Jómagam sok mindent elveszítettem életemben, többet, mint ti valamennyien, de azért mégsem feledkeztem meg róla, hogy meghajoljak egy magasabb akarat előtt.

A tiszteletre méltó öregasszony komoly közbevetése általános hallgatást eredményezett, látszólag mindenki elmélyedt gondolataiban, még maga az indián gyerek is mozdulatlanul nézett fel nagy fekete szemével az öregasszonyra, mintha csak megértette volna szavait. Ekkor a kutyák, melyek eddig orraikkal a tűz felé fordulva békés nyugalomban heverésztek, hirtelen felkapták fejüket, halk morgásba kezdtek, aztán az ajtóhoz ugrottak, és vidáman ugatva és bozontos farkaikat csóválva úgyszólván az ajtó kinyitását követelték.

– Itt van Ben! – kiáltott fel a lány, miközben kikapta a serpenyőt a tűzből, és apja után sietett, aki közben már nyitotta is az

ajtót. – Megjött Ben! – örvendeztek a fiúk is, két ugrással utolérve nővérüket, és kirohantak a szabadba.

Az ajtóból valamennyien arrafelé néztek, amerre a kutyák elrohantak, és már hallották is az örvendező kutyákat üdvözlő hangokat. Már világosan kivehető volt a hó csikorgása az emberi léptek és a lovak patái alatt. Az erdő árnyékából sötét alakok csoportja ért ki a tisztásra, és az ugató kutyák által körülugrálva a legrövidebb úton a ház felé igyekeztek.

– Jó estét Warner! Jó estét Mary! Ugye már nem is számítottatok ránk ilyen későn? – kiáltotta feléjük egy fiatalos, de erőteljes férfihang.

– Szívesen látunk benneteket, bármikor is érkeztek – válaszolta Warner – de jó kis hideget hoztatok magatokkal!

– Hála Istennek, elég hideg van ahhoz, hogy a Michiganen a jégreteg kitartson még néhány hétig – válaszolta Ben, felmálházott lovát az udvarra terelve, és a kaput gondosan becsukva maga után, miután társai is beléptek. – Halló fiúk hol vagytok? Fogjátok a puskákat, de ne tegyétek túl melegre, nehogy lecsapódjon rajtuk a pára, aztán gyertek és vegyétek pártfogásba Cricketet, szegény gebe nyelve kora reggel óta nem talált kajára!

Ezek után a szavak után Ben odalépett Warnerhez és Maryhez, mindkettőjüket még egyszer szívélyesen üdvözölte, aztán visszalépett a lovakhoz. Az indián segítségével levett néhány takarót és zsákot a nyeregről, majd a lovat a fiúknak átengedve indián kísérelőjével követte a farmert a kunyhó melegébe, ahol Mary anyja és az idős nagymama nem csekélyebb szívélyességgel üdvözölték őket.

Amint a kandalló tűzének fénylete a postafutarra esett, Kentucky állam gyarapodása szempontjából erőteljes, hórihorgas alak vált láthatóvá, aki fiatalabb éveiben minden bizonnyal egészséges életet élt és hozzáértő nevelésben részesült, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy a fiatalok képesek legyenek fizikailag erőteljesen fejlődni és értelmes felnőttekké válni. Magas természetének köszönhette a „hosszú” jelzöt, amit szívesen is viselt, hiszen eredetileg a

legjobb barátaitól kapta. Jóvágású ábrázata, ami amerikai létére kissé szélesebb volt a szokásosnál, nyíltságról és őszinteségről tanúskodott. Erőtéljes szemöldökei által árnyékolt tekintete és mozdulatai egyaránt magabiztosságról és határozottságról tanúskodtak, ami egy huszonnégy éves férfi esetében sokkal inkább köszönhető a vadonban folytatott kötetlen élet természetes következményeinek, mint életkorának.

Ben öltözete európai és indián ruhadarabok tarka keverékét mutatta, ami azt jelenti, hogy a lehetőségek közül olyanokat választott magának, melyek számára a legtartósabbnak tűntek, és legjobban megfeleltek céljainak. Rojtokkal finoman díszített, vadbőrből készült vadászköpeny fedte lazán erőteljes felsőtestét, és részben megnyitott gombolásán át látni engedte kedvelt piros flanelingét. Bőrből készült lábszárvédői térden felül értek, lábain pedig erős, vízálló cipőket viselt. Vállára vetett széles pánt tartotta az indián motívumokkal díszített golyótáskát és lőporszarut, tarka derékszíja a szokásos széles pengéjű Bowiekést és egy pár széles hótaposót tartott. Fejfedőként egy részben kitömött rókaprémet viselt felfelé álló fülekkel, vicsorgó fogakkal és műszemekkel, ami sajátos összhangot képezett világosszőke hajával, vörös szakállával és a télies hidegtől kipirult arcával. Fantasztikus fejfedőjét belépéskor lekapta fejről.

Gume, Ben társa karcsú indián volt, akit az ember, amint ott álldogálni látta, inkább hajlamos volt nehézkesnek és merevnek, mint ügyesnek és fürgének tartani. Vörös, olajos festékekkel bekent ábrázata alapján életkorát szintén nehéz lett volna kitalálni, csak az volt biztosnak mondható, hogy huszonötödik életévét már betöltötte, a negyvenedikén pedig még nincsen túl. Erőtéljesen előreugró pofacsontjai felett, álmosan lelógó szempillái alatt fekete szempár rejtőzött, melyek szinte szünet nélkül lefelé tekintve szellemi tevékenységről és megfigyelőképességről semmit sem árultak el.

A chippewa öltözete hasonló volt fehér társához azzal a különbséggel, hogy annak nehéz cipői helyett könnyű jávorszarvas

bőr mokaszin védte lábait, valamint saját hosszú hajába fejfedőként mindössze egy bagolytollakból készített csokrot tűzött.

Az indián felesége, egy törekeny teremtés, szigorú férjét szinte úgy követte, mint egy árnyék, és meghunyászkodó barna arcvonásaival, valamint testtartásával kifejezésre juttatta, hogy egyáltalán nem elégedetlen azzal a helyzettel, amelyben van, és ami férjének rabszolgájává tette. Bő kék pokrócba volt burkolódzva, ami alól piros kabát és azonos színű lábszárvédő látszottak ki.

Miután a jelenlévőket sorban kéznyújtással némán üdvözölte, átvette kisfiát Warnernétől, és lekuporodott vele a tűz közelében, ahol néma, és majdnem teljesen mozdulatlan maradt.

A kandalló körül ülők köre rövidesen megint rendeződött, és miközben Mary váltakozva figyelt a vacsora elkészítésére és kedvesére, a húséges Benre, a férfiak elmélyülten beszélgettek, szinte kizárólag a fiatal utazó terveiről és legközelebbi jövőjéről.

II.

Benjamin Withe egy jómódú farmer egyetlen fia volt, aki, miután kedvezően eladta tulajdonát Pennsylvania államban, új települést létesített a Winebago tó partján. Néhány évvel később Warner is erre a vidékre érkezett, hogy egy jelzálog ügyletből megmentett vagyonkájából a vadon szélén új életet kezdjen. Egy kisebb földdarab és néhány szükséges állat megvásárlása után már nem maradt elég pénze arra, hogy egy ház felépítéséhez munkásokat vegyen fel, és amikor már csak magára és családjára számíthatott, partközeli szomszédainál keresett segítséget.

Készségesen, mint mindig, amikor arról volt szó, hogy egy újonnan érkező számára fedelelet kellett teremteni, a megbeszélt időben megjelent egy csomó fiatalember, és közös igyekezetük eredményének köszönhetően Warner néhány nap múlva a szükségmegoldásként felállított sátrát egy viszonylag kényelmes rönkházzal cserélhette fel.

Annak idején Ben is ott volt azok között, akik Warner javára vidáman forgatták fejszéiket, és abból az időből származik az ismeretség, ami úgy tűnik, szoros családi kapcsolattá fejlődik. Azóta már több év telt el. Ben, aki szenvedélyes vadász volt, elég gyakran talált indokot arra, hogy távozzon az apai háztól, és ilyenkor rendszerint Warnernél kötött ki, akinek szorgalmasan segített földjének megművelésében, vagy elkíserte, amikor halászni, vagy vadászni ment. Javadalma mindig szívélyes köszönet volt. Az egész család örömmel látta, és határtalanul boldoggá tette őt, amikor a bájos és ártalmatlan Mary pillantásaiban felfedezte a felé irányuló, egyre fokozódó gyengéd vonzalmat.

Amint az ilyen körülmények között várható volt, a kölcsönös vallomások sem vártak soká magára. Warner méretes tenyere hangos csattanással csapott bele Ben jobbjaiba, amint eljövendő vejét üdvözölte, és örömkönnyek peregtek le természetes feleségének még mindig üde orcáin is, amikor meghallotta a jó hírt. Az idős nagymama áldásra emelte kezét a fiatalember feje fölé, és meghatott hangon így szólt: – Isten hozott minálunk Ben, mint kedvenc unokám védelmezője és eljövendő férje, és csak azt kívánom, hogy beteljesüljön elhatározásotok, még mielőtt végső nyughelyemre térnék.

Más volt azonban Ben apjának a véleménye. Egy kevésbé vagyonos ember lányát nem találta elég megfelelőnek a fia számára. Nem csekély bosszúsággal vette tudomásul, hogy elveszítette a fiatalember feletti hatalmát, aki viszont romlatlan kedélyének egész viharos vonzalmával ragaszkodott a fiatal lányhoz, és a legcsekélyebb mértékben sem volt hajlandó arra, hogy szilárd elhatározásában a világon bárkitől is hagyja magát befolyásolni. Apja még azzal a fenyegetéssel sem ért el semmit, hogy kitagadja örökségéből, és csak azt érte el, hogy Ben fokozott igyekezettel saját erejéből akart olyan helyzetbe kerülni, ami lehetővé teszi házasságát a farmer lányával. Ezzel a céllal maga előtt az év egy részében földműveléssel foglalkozott mások farmján, ami némi bevételt biztosított számára, továbbá egy földterület megvásárlásához szükséges összeg összegyűjtése érdekében levelek és könyvű csomagok szállítására vállalt szerződéses kötelezettséget a

Mississippi felső folyásánál lévő katonai állomáshelyek és a Mackinaw szigeten lévő azonos nevű erőd között.

Amikor azonban beköszöntött a tél, és a nagy tavon közlekedő gőzhajók már vízbe fagyva biztos kikötőikben időztek, Ben indián társával együtt útnak indult. Kutyák által húzott két könnyű szán vitte a csomagokat, takarókat és a két vándor útra való elemózsiáját. Így felszerelve a Michigan felé vették útjukat, ahol a síma, hóval fedett, befagyott tó kényelmes utat biztosított számukra. Rendszerint a part közelében haladtak, hogy éjszakáikat a védelmet nyújtó erdőben tölthessék, vagy valami magányos farmon kérjenek szállást. Csak rövid időre veszítették szem elől a partot a Potowatome sziget és a Mackinaw erőd közötti szakaszon, ahol útjuk a Green öblön vezetett át, míg végül megint egy szigetcsoporthoz közeledtek, ahol a szigetek sűrűn egymást követve bukantak fel előttük egészen a Mackinawba vezető útig.

Ez már a második tél volt, amikor Ben vállalta a postai küldemények továbbítását. A szerencse is kedvezett számára, így a megállapodás szerinti időpontokban mindig megérkezett a különböző állomásokra. Úgy tervezte, hogy amint felszakadozik a jég, és megkezdődik a gőzhajók forgalma, felhagy a postafutár fárasztó életvitelével, és megkezdí saját háztartásának megteremtését.

Amikor Ben megérkezett Warner farmjára a szárazföld belseje felől, a Winebago tó irányából érkezett. Azért választotta ezt a kerülőt, hogy hamarabb érjen a Michigan tóhoz, és a málhás lovat kutyaszánokra cserélje, és aligha vonható kétségbe, hogy főként a bájos Mary készítette arra, hogy megállóként az ő farmjukat válassza.

– Tehát szilárd elhatározásotok, hogy holnap hajnalban útnak indultok? – kérdezte Warner vendégét, aki éppen csak ledobta bőrkabátját, és skarlátvörös ingében letelepedett a tűz elé.

– Feltétlenül – válaszolta Ben – sőt, mire felkel a Nap, addigra néhány mérföldnek már a hátunk mögött kell lennie. A chippewa is megmondhatja, mennyire igyekeznünk kell.

– Újhold nagy szelet hoz – válaszolta az indián olyan angol-sággal, ami arra utalt, hogy gyakran érintkezik fehérrel. – Újhold nagy szelet hoz, a jeget feltöri.

– Halljátok mit mond – folytatta Ben – Gume rossz időt jósol, és rendszerint nem szokott tévedni. Úgy vélekedik azonban, ha hozzáértően igyekezünk, még elég időnk marad elérni a szigetet, bár felesége, akinek rossz álma volt, pont az ellenkezőjét állítja.

– Sok csomagotok van? – érdeklődött tovább Warner.

– A teher ezúttal nem túl nagy, sőt könnyebb, mint amire számítottam. Csak két csomagot kaptam levelekkel és sürgönyökkel, de minden bizonnyal nagyon fontos dolgokat tartalmazhatnak, mert a Winebago erőd parancsnoka külön kihangsúlyozta, mennyire fontos számára, hogy időben kézbesítve legyenek.

– Akkor persze nem késlekedhettek – mondta a farmer. – De mondd csak, mikorra várhatunk vissza benneteket?

– Már márciusban, ha azonban a jégzajlás tizennégy napon belül még nem kezdődik meg, akkor hamarabb is visszaérünk. Egyébként négy-öt hétig is elhúzódhat, attól függően, mekkora kerülőt kell tennünk a szárazföldön, vagy esetleg találunk-e gőzhajót. De mi a helyzet a kutyaikkal, Warner papa? Elég elevenek, amint észrevettem.

– Erőnlétükben úgyszintén nincs hiány – válaszolta a farmer – amennyiben napi kétszeri meleg étel elegendő arra, hogy jó erőben legyenek. Mary a megmondhatója, hogy az eledel, amit kaptak, nem csak vízből és kukoricalisztból készült. Ő maga vállalkozott a védencek gondozására. A szánokat magam ellenőriztem, az illesztéseket nyers szarvasbőrrel körütekertem, így egy északi-sarki utazáshoz is elég szilárdak lennének. Friss húsról is gondoskodtam, néhány szarvascomb rendelkezésetekre áll.

– Rosszul ismeri Gumét, Warner papa, ha azt hiszi, hogy élelem nélkül érkeztünk! Ma napfelkeltekor, amikor Tölgyfalombbal és a lóval elhagytuk éjszakai szálláshelyünket, a chippewa már két órája úton volt. Amikor utolértük, az út mellett

ülve bukkantunk rá, előtte tűz égett, és a tűzön néhány olyan zafatos hússzelet pirult, amelyet egyáltalán elő lehet keríteni egy frissen elejtett vad bőre alól. Egy daliás bak hevert a közelében, és pedig már felaprítva, így nekünk már nem maradt más hátra, mint nekilátni az evésnek, és utána a húsdarabokat felkötni a nyereggre. Gume barátom tényleg nagy vadász.

– Ezt már gyakran bebizonyította nekünk – szólt közbe a farmer felesége, barátságosan a látszólag részvétlen indiánra pillantva. Ezért gondoljuk úgy, a feleségének nem kellene vele tartania, inkább itt üldögélhetne a tűz mellett, és ápolhatná gyermekét, hogy később őbelőle is nagy vadász legyen.

– Tölgyfalomb nem tart férjével, mert az úgy akarja – mondta panaszos hangon a fiatal indán feleség – de a feleség sem ül a tűznél gyerekével játszani, a Michigan partján fog lenni és gyereke apjának visszatérését fog várni.

– Tölgyfalomb azt fogja tenni, amit a fehér anya mond – fordult a chippewa felesége felé. – A tél megölte a faleveleket, játszva kavarognak a hó felett, de zöld Tölgyfalomb nem száradhat el a havon, ezért gyerekével fog játszani a meleg tűz előtt.

Férjének erre a parancsára az indián feleség nem válaszolt, megadva magát, mint mindig, szorosabbra vonta maga körül a takarót, és az est hátralévő részében teljesen néma maradt.

A lágyszívű Mary azonban vigasztalóan az álma miatt aggódó asszony felé fordult. – Légy nyugodt, Tölgyfalomb – mondta neki – én majd társaságot nyújtok neked, váltakozva a tűz előtt és odakint a havon, mert én is – fűzte még hozzá tréfásan – várni fogok arra, aki majd parancsolni fog nekem.

Ben, amint meghallotta ezeket a szavakat, mély szerelemről tanúskodó pillantást vetett a fiatal lányra. Nem szólalt meg, de szívélyesen megfogta a lány kezét, és kezeik kölcsönös szorítása kifejezte mindazt, amit mindketten gondoltak és éreztek. Túl egyszerűek és becsületesek voltak ahhoz, hogy magasztos frázisokkal és bizonygatásokkal láncolják egymáshoz még szorosabban magukat.

– Mi a helyzet odaát a Winebago környékén? – kérdezte Warner, aki pillanatnyilag a két fiatalember gondolatmenetét követte.

– Maradt minden a régiben – válaszolta Ben – apám köszívű, mint mindig is volt. – De mit sem számít – folytatta – amint meghallotta Mary mély sóhajtását – mit is számítana? Mire a fák megint kizöldellnek, veszek magamnak néhány hektár földet, két tehenet és két lovat, építek magamnak egy ehhez hasonló házat, aztán majd megnézem magamnak, hogy ki vagy mi lesz még képes elválasztani bennünket.

A fiatal lány barátságosan rámosolygott hosszú Benre és felállt, hogy a gözölgő ételeket elrendezze a nehéz asztalon.

Ritkán adódik, hogy szerényebb és megelégedettebb társaság jön össze, mint azon az estén Warner kunyhójában. Meglehet, hogy egyiknek vagy másiknak akadtak gondjai és félelmei, ámde a fényes jövőbe vetett reménység felülírt minden problémát. Ártalmatlan tréfálkozások fűszerezték az egyszerű vacsorát, melyek inkább a romlatlanságról és erkölcsösségről tanúskodtak, és általában sokkal inkább sajátjai a szegényes kunyhóknak, mint a fényes bőségben úszó palotáknak. Olyan volt ez a kép, melyből tanulhattak volna mindazok, akik beképzelik maguknak, sőt feljogosítva érzik magukat, hogy lenézzenek mindenkit, akik becsületesen megszerzett kenyerüket eszik.

Végül eljött az éjszakai pihenés ideje, a két vándor azonban mindaddig nem terítette ki pokrócait az átmelegedett padlón a kandalló előtt, míg meg nem pakolták két szánkójukat, a kutyákat meg nem etették néhány véres húsdarabbal, és egyáltalán, mielőtt teljesen fel nem készültek az útra. Így amikor a kakas másodszor kukorékolt, a szánkók már odakint álltak a kerítés előtt. A négy, könnyű szerszámokkal felszerszámozott kutya türelmetlenül ugatott a szának előtt, a ház lakói pedig összegyűltek a kandalló körül, ahol Ben és Gume indulásra felkészülve ittak még egy forró reggeli italt.

– A mihamarabbi viszont látásra! – mondta Ben, amint búcsúzaskor mindenkinek kezet nyújtott. – Viszont látásra! – mondta az indián is, és a két utazó rövidesen már kint is volt a facsoporton kívül, melynek sűrű dérral borított ágai az udvart majdnem teljesen elrejtették. A csillagok sápadt fénnel villogtak, a hó csikorgott és nyekergett a szántalpak és a lábak alatt, és a kutyák hangosan lármázva nekirugaszkodtak terhüknek, mintha nem is törődtek volna annak súlyával. A két vadász kemény kezeinek irányítása alatt baleset nélkül lejutottak a kanyargós ösvényen a tóhoz, és amikor Ben visszanézett a partról, a magas partfal tetején két sötét alakot pillantott meg. Nem tévedett. Mary és Tölgyfalomb voltak azok, akik utánuk néztek, és ha valaha is forró áldás kísérte útján a két vándort, úgy elmondható, hogy ilyesmi tört fel a fehér lány és a barna feleség kebléből, jóllehet eltérő formában, ámde ugyanazon érzéstől indítatva, mellyel legdrágább szerettük visszatéréseért fohászkodtak ahhoz, aki éppoly kevésbé ad egy ájtatos fohász formájára, mint annak a bőrnek a színére, amely tiszta lelket takar.

Mary már gyakran állt ezen a helyen, és nézett reménykedve távozó kedvese után, ezúttal azonban borús sejtelmei miatt igen nehéz szívvel. Az indián asszony álma foglalkoztatta akaratlanul is gondolatait, melynek tartalmát nem is ismerte, és bár nem volt hajlamos a babonára, mégsem volt elég ereje ahhoz, hogy képes legyen ostobaságnak tűnő félelmétől teljesen megszabadulni, ami magával ragadta, Tölgyfalomb szomorú tekintetét látva.

Ben még egy utolsó üdvözetet kiáltott a nők felé, aztán követte a chippewát, aki anélkül, hogy akár egyszer is visszanézett volna, szaporán szedte a lábait a kutyák előtt.

Amikor a nap leküldte első sugarait a távolba nyúló hómezőre, a két vadász az öböl északi csúcsa körül kanyarodott.

A tó felülete semmiképpen sem emlékeztetett egy nyugodt vízfelületre, mert a viharok a jeget már többfelé feltépték, majd a rákövetkező kemény hideg a helyzetükből kibillentett jégtablákat megint egymáshoz fagyasztotta. Az utazók így kénytelenek voltak a parttól bizonyos mértékig eltávolodni, ahol jégtorlaszok helyett

inkább hóakadályok fordultak elő. Ez utóbbiak leküzdése hótaposókkal egyszerűbb volt. Bár a jégkéreg nem szakadt be a kutyák és a szánok alatt, ahhoz azért mégsem volt elég erős, hogy elbírják egy védetlen talpú férfi súlyát. Bár az elkerülhetetlen, gyakori akadályok okoztak némi késedelmet, mégis elég gyorsan haladtak előre, és indulásukat követő második este a Green öböl szélén táboroztak, ahonnan már látszott a Potawatome sziget.

A tiszta, csendes idő mindeddig kedvezett nekik, még a harmadik nap reggelén sem láttak semmi okot arra, hogy kétségeik támadjanak az útjuk sikerét illetően, és így egyre inkább kelet felé kanyarodva rövidesen elveszítették a szárazföldet szemeik elől. Dél körül enyhült az idő, és a felhőtlen ég lassacskán kezdett ködbe burkolódzni. A vándorok elnémultak, szaporábbá váltak lépteik, és a Gume nyomát követő kutyákat is nagyobb igyekezetre készítették. Kettőjük számára nem okozott meglepetést, hogy hóvihár közeledik, azonban kerülték, hogy erről beszéljenek, és amikor már csak egy halvány derengés jelezte, ahol a felhőkké sűrűsödött köd mögött az elrejtőző napot sejteni lehetett, Gume karját társa felé tartotta, amelyre finom hópohely hullott.

– Sok hó! – mondta a chippewa, nyugat felé mutatva.

Ben bólintott, elővette iránytűjét, a hóban maguk mögött hagyott nyomok felé fordult, és megpróbált bizonyosságot szerezni a Biber sziget helyzetéről, amelyet érinteni szándékoztak.

– Időben elérjük még a Biber szigetet? – kérdezte kísérijét.

– Biber sziget túl messze – válaszolta Gume. – Biber sziget túl messze és addig oldalszél, kutyák fáradtak, a szélnek tolni kell őket, Róka szigetre tolni, Róka sziget fele annyira van.

Ben teljes mértékben belátta a javaslat helyességét, és jóllehet az eredeti útiránytól eltérő helyen lévő Róka sziget egy napi kerülőt jelentett, a fenyegető veszélyre való tekintettel egy pillanatig sem késlekedett, hogy észak-keletről keletre váltsa útirányukat. Egyfelől így a nyugati szél útmutatóul szolgált, másfelől azt is remélhették, hogy a hátszélként jelentkező vihar segíteni fogja őket abban, hogy még az éjszaka beállta előtt elérjék a nevezett

szigetet, melynek égbe szökő fenyvesét tiszta idő esetén minden bizonnyal már látni lehetett volna.

Néhány perc pihenőt tartottak, és miután adtak néhány falásnyi húst a kutyáknak, Ben az iránytű segítségével még egyszer megadta az irányt az indiánnak, amerre véleménye szerint a Róka szigetnek lennie kell, aztán a legnagyobb igyekezettel, amire ők és a kutyák képesek voltak, útnak indultak.

A chippewa elől ment, őt egymás után a két szán követte, és néhány lépésnyire lemaradva Ben zárta a menetet, hogy az iránytűhöz képest tartani tudják az irányt, de még egy méh sem tudott volna egyenesebben repülni az indiánhoz képest, ahogyan az tartotta az indiánok sajátos majdnem ügetésre emlékeztető tempóját, megnehezítve ezzel társának és a kutyáknak, hogy lépést tudjanak tartani vele.

Kezdetben csak gyéren szállingózott a hó, de a lábaik és a szántalpak alatt letöredező jégkéreg darabkái hangos zaj kíséretében szálltak tova a vándorok elé, és ezzel a kitörő vihar fokozódó erejéről árulkodtak. A hősés is egyre fokozódott, és egy órán belül a hópelyhek tömör felhőként szakadtak a kis karaván körül, mely gyengülő igyekezettel tartotta a felvett irányt. Az indián a szél által tovaűzött hó irányát használta útmutatónak.

A besűrűsödött atmoszféra miatt hamarabb sötétedett a szokásosnál, és a befagyott tó felett egyre fenyegetőbben és erőszakosabban tombolt a vihar. A távolban hirtelen heves dörrenés rázta meg a levegőt, amit a következő másodpercekben egy második és egy harmadik is követett. A chippewa megállt és hallgatózott, mire újabb dörrenés hullámozott végig a jégfelület felett.

– A Tölgyfalomb álma! – kiáltott fel az indián, néhány lépésnyit hátraugorva, mint egy szarvas, lehajolt, és lekotorta a havat a jégről, majd hasra vetette magát, és fülét szorosan a jéghez szorítva egy percig mozdulatlanul úgy maradt. – Talán még megmenekülhetünk – mondta – amikor ezt követően odalépett a társához. – Valószínűleg a Green öbölben volt rianás, felszakadt a jég, és ha nem tévesztettük el az irányt, még elérhetjük a Róka szigetet,

mielőtt a megnyílt tó a jégtablákat elkezdene kiszorítani a part felé, de most igyekezzünk!

– Persze, igyekezzünk! – ismételte Ben, miközben elindította a kutyákat – egy órán belül ott lehetünk, ha nagyon igyekszünk.

– Szinte versenyfutásba kezdtek az életükért. A kutyák, mint-ha felismerték volna a rettenetes veszély közeledtét, nekifeszültek a hámnak. Hogy mindkét szánnál kihasználják a szélnyomást, Ben éppúgy, mint Gume egy-egy vezetőkutyát pórázra kapott, és így folytatták a versenyt az éjszakában a viharral és a szélről üzött hóval.

A menekülőkhöz egyre közelebb ért a rejtélyes robaj, szinte már ki tudták számolni, mikor éri őket utol a pusztulás, és Bennek elállt a szívverése, amikor arra gondolt, hogy eltéveszthették a szigetet, és az elhagyott Mary reménytelenül várhat majd hazatérésére. Már eltelt egy óra, remegett alattuk a hamis talaj, de semerre sem bukkant fel egy mentő árny a Hold által gyéren átvilágított atmoszférában, mely elárulhatta volna az erdős szigetet. Talán már keletre lennének a szigettől? Vagy, akár közvetlen mellette? Ki tudhatta? Csak szélirányban láttak valamelyest, mert ha hátra, vagy oldalra néztek, a hó elhomályosította szemeiket, és ami már ötlépésnyi távolságra volt tőlük, a sötétséggel együtt egyhangú tömeggé állt össze.

Ekkor velőtrázó csattanás száguldott végig közvetlen mellettük, a jég megemelkedett alattuk, a vadászok elestek, de ugyanolyan gyorsan fel is pattantak, és tovább igyekeztek az eddig tartott irányban. Ben, aki a postaszákokat tartalmazó szánt vezette, az esés következtében néhány lépéssel az indián elé került, és mindketten hangos kiáltásokkal a lihegve nyüzszítő kutyákat bátorították, melyeken látni lehetett, hogy erőik fogytán vannak. A jég hirtelen megemelkedett alattuk, amitől mindketten előre buktak, és amikor feltápászkodtak, észrevették, hogy az indián szánja eltűnt. Az egyik kutya éppen akkor bukkant fel a veszélyes hasadékból, és előlő lábaival a jég szélébe kapaszkodva megpróbálta felküzdeni magát a vadászokhoz. Ben az indián hangos figyelmeztető kiáltása ellenére ösztönösen odaugrott, hogy legalább az

állatot megmentse, melyet a szán lefelé húzott, de még mielőtt kinyújtotta volna a kezét, a jég megsüllyedt, a rés tompa csikorgással összezárult, a szétroncsolt kutya fuldokolva nyüsztetett, egy felfreccsenő vízsugár beterítette a két vadászt, aztán a lábuk alatt a billegő jégtábla másodpercekre megint egyenesbe került.

Gume villámgyorsan Ben kutyáihoz ugrott, gyors mozdulatokkal kiszabadította őket hámjaikból, és miközben Ben a levélcsomagokat mentette, az állatok nyakára madzagot kötött, és az egyiket odaadta társának, és így kiáltott: - menjünk a kutyák után, a menekülésre ez az utolsó esély!

Azonban mintha csak szavain gúnyolódna, a jég körülöttük reccsenni és repedezni kezdett, a kutyák nyüsztve a férfiak lábaihoz simultak, akik alig voltak képesek talpon maradni, miközben sötétség vette őket körül és üvöltve tomboló vihar, egymásra torlasztva a környező jégtáblákat. Lábuk alatt a talaj, amelyen álltak, megemelkedett, majd ismét alásüllyedt.

– Sodródunk a jéggel! – kiáltotta Ben – megcsúszva, esés közben.

– Ne mozdulj onnan, ahol vagy, ha kedves az életed! – válaszolta a chippewa, miközben Ben oldala mellé vetette magát. – Minden lépés a jég alá juttathat.

És valóban, a széles jégtábla követni kezdte a víz szabályos lefelé mozgását, és hol egyik, hol másik irányba fordult el attól függően, hogy merről ütközött nagyobb jégtömegekkel. A csikorgó ütközések következtében a jégtábla szélén szilánkok és jégtörmelék kezdtek felhalmozódni, és a két szerencsétlen vándor kellemetlen testhelyzetben mintha egy mesterségesen készített tálban sodródott volna tova a dühöngő elemek közepette.

– Itt kell kitartanunk, míg alá nem merülünk – mondta végül az indiánnal és a kutyákkal szorosan egymáshoz simuló Ben. – A jégtáblánk még napfelkelte előtt teljesen fel fog morzsolódni, és nem marad talp alattnyi szilárd talaj sem a lábaink alatt.

– Ki tudja! – válaszolta Gume, azt hiszem, védett vízen lebegünk, mert egyébként ekkora vihar esetén a hullámoknak hevesebben kellene dobálnia minket. Talán egy sziget mögött sodródunk – folytatta az indián – a szabályos mozgás miatt úgy gondolom, hogy már nem vagyunk kitéve a vihar teljes tombolásának. Ha tényleg valami sziget mögött vagyunk, akkor a jégtáblánk úgy be van szorulva, hogy csak a víz le-fel mozgását képes követni. Az egész tavon lévő jég napfelkelte irányába sodródik, ami nem teszi lehetővé a táblák dél- vagy éjfél felé történő mozgását.

Úgy volt, ahogyan az indián mondta. Maguk alatt érezték a hullámzást. A szél irányához képest, ami mindig ugyanabból az irányból fúj, észrevették, hogy a jégtábla már nem forog, és így halványan tényleg reménykedhettek abban, hogy valóban egy sziget mögött lehetnek, a sodródó jégárba nem eső helyen.

Szorosan összekuporogva ült ott tehát a két férfi. Borzalmas helyzetük megakadályozta őket abban, hogy vészterhes álom karjaiba merüljenek. Tagjaik megdermedése ellen a kutyaikkal védekeztek, arra kényszerítve őket, hogy váltakozva hol a lábukra, hol a felső testükre feküdjenek. Beszélgetésre alig volt lehetőség, hiszen jóllehet a kelet felől hallatszó felszakadozó jég fülsiketítő dörrenései abbamaradtak, viszont körülöttük mindenfelé torlódtak a jégtömegek és pezsgett a víz, és a tomboló hóvihar is rémes, egyhangú melódiával süvöltött. Amikor a jégtábla emelkedett, azt hitték, hogy menten felborulnak, viszont amikor süllyedt, az olyan volt, mintha a feneketlen mélység tárulna fel alattuk. Borzalmas egy éjszaka volt, végtelennek tűnő percekkel, és nem alaptalan félelemmel gondolt Ben a várva várt reggelre és arra a sivár képre, amire számíthatnak.

Végre valahára kireggeledett, a hőmérséklet megenyhült, és olvadásra lehetett számítani, a vihar miatt azonban még mindig megszakítás nélkül örvénylett a hótömeg. Nagy fáradozások árán a két félig megfagyott férfinak sikerült kiszabadítania magát a hó alól, és felemelkedni az ingadozó jégtáblán. Első pillantásaikkal nyugat felé tekintettek, amerre a menekülési lehetőségre számítottak, és mintha bénult tagjait új élet járta volna át, úgy érezte

Ben, amint a hóförgetegen át megpillantotta egy sötét erdő bizonytalan körvonalait. Az egyébként oly szótlan indián sem folytatta vissza feltörő örömkialtását, és a pórázon lévő kutyákat eloldva rögvest hozzá is látott, hogy felderítse a szárazföld felé vezető veszélyes utat.

A vadászok maradék holmija már csak a levélsomagokból, a löporszarukból, golyótáskákból és a chippewa puskájából állt, minden más odaveszett az éjszaka folyamán.

Alighogy eloldották a kutyákat, azok ösztöneiknek engedve felugrottak a jégtábla peremére feltorlódott jégtörmelékre, és a másik oldalon óvatosan leereszkedtek a mellettük lévő jégtáblára. A vadászok követték a példájukat, és rövidesen már messze hátuk mögött hagyták éjszakai szálláshelyüket.

A sziget mögött feltorlódott jégtömeg még mindig hullámozó mozgásban volt, a járás rajtuk azonban már nem volt annyira veszélyes, mivel amikor a hullámok megemelték az összeszorult jégtáblákat, és számtalan helyen pillanatokra rések kezdtek tátongani, ezek lesüllyedéskor megint összezárultak, és így a veszélyes repedéseket látni lehetett.

Fél órán belül végre elérték a hatalmas jégtorlaszt, amit a hullámtörés taszított fel a partra, és röviddel ezután ott álltak egy fenyőerdő szélén, amelynek imbolygó csúcsain süvítve tört meg a vihar.

A két vadász tehát megmenekült. Ez a gondolat elég volt nekik ahhoz, hogy gondtalanul tekintsenek a jövőbe, és csak azzal foglalkozzanak, ami pillanatnyilag számukra a legfontosabbnak és legszükségesebbnek tűnt. Miután meggyőződtek róla, hogy a közvetlen környezetükből nem integet feléjük vendégszeretően hívogató fedél, száraz ágakat hordtak össze, és rövidesen félkörben körülöttük egész sor pompás tűz égett, miközben a hátuk mögött egy csoport fiatal fenyő védte őket a tolakodó szélről, és a maguk alá hordott örökzöld ágak vastag rétege megvédte testüket a nedves, havas talajjal való érintkezéstől.

Rövidesen jóleső meleg áramlott szét testükben, és a más viszonyok között minden bizonnal kellemetlen helyzet ekkor a legnagyobb kényelemnek tűnt számukra, és a kutyaikkal szorosan összebújva mély álomba merültek.

III.

Warner farmján a legnagyobb aggodalommal figyelték a kitörő vihart. Jóllehet azzal a gondolattal igyekeztek nyugtatgatni magukat, hogy Ben tapasztalt vadász, és a nem kevésbé tapasztalt chippewa a kísérője. Amikor azonban az éjszaka folyamán észlelték a rianások dörrenéseit, akkor aggodalmuk rémületre váltott, hiszen valamennyien tudták, hogy az utazók már elhagyták a szárazföldet, a Biber szigetet azonban még semmi esetre sem érheték el.

Warner mély aggodalommal nézte az indián asszonyt, aki kisfiát az ölében tartva egész éjjel a kandalló előtt kuporodott, és lágy, tompított hangján énekelte maga elé vad panaszos énekét, és szintén mély aggodalommal nézte feleségét és annak anyját is, akik ájtatos imáikban kerestek reményt és vigasztalást, és amikor pillantása a lányára tévedt, aki némán, mély fájdalommal arcvonásain a tűzbe meredt, úgy érezte, mintha megszakadna a szíve. Hiába próbálta bizonygatni, hogy Ben valószínűleg még nem hagyta el a szárazföldet, és azt is hiába fontolgatta, hogy a jég felszakadása előtt akár el is érhetne a Biber szigetet, és semmi ok sincs arra, hogy aggódjanak egy ilyen tapasztalt vadászért. Jóindulatú szavai nem hallgattatták el Tölgyfalomb panaszos énekét, szegény Mary kétségbeesett arcvonásain sem eredményeztek változást, hiszen most már mindketten szilárdan hittek a szerencsétlenséget megjövendőző álomban.

Szürkületkor Warner még lement a tó partjára, az öböl még mindig mozdulatlan volt, de a hóviharon át külső szélén meglátta a kék vizet, ami odakint már megszabadult jégpáncéljától, ami elsodródott kelet felé. Utolsó reménysége is elszállt, amint meglátta a habzó, egyre távolodó hullámokat, és észrevette a réseket

és repedéseket is, amelyek össze-vissza keresztezték a csendes öböl sima felületét is. Félt visszaindulni a házba, a látvány annyira szívet szaggató volt számára. Amint elmerengve még ott állt, hirtelen észrevette az indián asszonyt, aki pokrócába burkolódzva elhagyta az udvart. Utána kiáltott, azonban a fiatalasszony válasz nélkül átsietett a tisztáson, és eltűnt az erdőben.

Visszaérve a házba megtudta, hogy Tölgyfalomb kisfiát Mary kezébe adta azzal, hogy a Mackinawon kutatni kell a vadászok után, és elment. Kétségtelen volt, hogy az aggódó asszony elhatározta, szárazföldön elmegy az erdőbe, hogy bizonyosságot szerezzen a két távollévő sorsáról. Meg sem próbálták rábírní, a maradásra, mert valamennyien elég jól ismerték az indián nő jellemét, és tudták, hogy az ilyesfajta igyekezet teljesen felesleges volna.

Borúsan telt el a nap, de végül kezdett kiderülni, és amint az éjszaka árnyai leereszkedtek az erdőre és a tóra, a csillagok olyan tisztán villogtak a mélykék égbolton, mintha a természet még nem ébredt volna fel téli álmából, és csak a távolból lehetett hallani a Michigan rejtélyes zúgását, aztán az is lassan abbamaradt.

Bús hangulatban üldögéltek este a rönkház lakói a kandalló tüze előtt. Úgy tűnt, a vidámság elillant körükből, az asszonyok mechanikusan végezték házimunkájukat. Hirtelen vágató ló patáinak dobogása hallatszott, hallották, amint megáll a kerítés előtt. Warner felugorott, de még mielőtt elérte volna az ajtót, heves kopogás és bebocsátást kérő erőteljes hang hallatszott.

– Ez Ben apja! – mondta Mary, csalódott, mély sóhajjal viszaroskadva melázó helyzetébe, mert a ló által keltett zaj egy pillanatra gyenge reménysugárt keltett benne.

A bő kabátjába burkolódzott farmer belépett a házba. Valóban az öreg White volt, lobbanékony hangjából is ki lehetett volna találni, ahogy kérdezte: - Itt vannak a postafutárok?

– Ben itt járt nálunk – válaszolta Warner – de már négy nappal ezelőtt elindult a Mackinaw erdő felé.

– Tudjátok merre ment? – kérdezte White fokozódó aggodalommal.

– Remélem, a vihar arra készítette őt, hogy maradjon a szárazföldön – válaszolta a farmer alig észrevehetően intve a lánya felé, aki megint tördelni kezdte a kezét.

White a fiatal lányra nézett, és akaratlanul elnémult, amint annyi aggodalmat, annyi valódi bánatot pillantott meg a kedves, egyébként mindig életvidám arcon. A gyászoló menyasszonyon keserű szemrehányást látott, és tűzként égtek bele a lelkébe a könnyek, melyek szegény Mary sápadt arcán lassan peregtek lefelé, hiszen ő maga volt, aki makacsságával kényszerítette a fiát arra, hogy a postafutár fárasztó életét válassza. Ő maga állt útjába, amikor már egy évvel korábban saját családi tűzhelyet akart alapítani. Saját maga volt az oka annak, hogy elveszítette gyermekét, és ő volt a hibás abban, hogy megkeserítette az ártatlan, fiatal lény életét, aki hűséggel és szerető beletörődéssel ragaszkodott hozzá, hiszen most már kétsége sem volt, hogy Ben a jégzajlás idején kint járt a tavon.

A szegény lesújtott lánnyal való együttérzése hozzásegítette őt ahhoz, hogy képes legyen visszatartani fájdalmának kitörését, és megindult hangon érdeklődni kezdett, hogy az indián Ben társaságában volt-e, és az igenlő válasza felkiáltott: - Ó! Akkor semmi ok az aggodalomra, és bár hazatérése hosszabb ideig is eltarthat, a szerencsés viszontlátásra minden bizonnyal számíthatunk.

Warner eredménytelenül próbálta rábeszélni, hogy az éjszakát töltse nála, a kunyhójában.

– Nincs türelmem itt maradni a házatokban – válaszolta, amint az ajtóban búcsúzásként kezét nyújtott a farmernek. – Ha a fiam a jégzajlás idején a tavon volt – folytatta – ami aligha lehet kétséges, akkor Isten legyen kegyelmes hozzá és hozzám is, halála örökre nyomasztaná a lelkemet, ha azonban visszatér, akkor ez volt az utolsó útja, és akkor ti is tiszta szívből a fiatoknak tekinthetitek. – Ezekkel a szavakkal felpattant a nyeregbe, megsarkanyúzta a lovat, és eltűnt az erdő sötétjében.

Warner még hosszasan nézett arra, amerre a kétségbeesett apa elsietett. – Most már késő, túl késő! – ismételte szomorúan maga elé. – Túl késő, hiszen az elutazása utáni harmadik napon a délutáni órákban tört ki a vihar minden előzetes jel nélkül. A vándorok addigra már a Green öböl és a Biber sziget között lehettek, és szárnyaiknak kellett volna lenniük, hogy megmeneküljenek a biztos pusztulástól. Isten vigasztalja szegény lányomat!

Ben és indián társa végre felébredtek hosszantartó, mély álmukból. A havazás elállt, a kék ég áttekintett a felszakadozó felhőzetben, és amint a felhők sietve tovaszálltak, a szigeten csillogó napfény és mély árnyak váltogatták egymást. A hidegnél azonban kellemetlenebb ellenség jelentkezett a vadászoknál. Majdnem huszonnégy óra óta egyetlen falatot sem ettek, és egyetlen csík szárított húson kívül, amit az indián az övében hurcolt magával, semmijük sem volt, amivel éhségüket csillapíthatták volna, hiszen teljes felszerelésük a Michigan mélyén hevert. Elrágcsálták szegényes készletüket, aztán igyekeztek a szigetet átkutatni még az éjszaka beállta előtt, hogy rábukkanjanak a lehetőségekre, amit a sziget nyújthat nekik.

Könnyen meggyőződhetek róla, hogy előző nap elvették a Róka szigetet, és helyette egy aprócska, erdős szigetre jutottak, ami körülbelül tíz mérföldnyi távolságra északra helyezkedik el az előbbtől, és legalább háromszor ekkora távolságra a Biber szigettől. Megmenekülésük helyszínéről mindkét pontot láthatták a távolban, de egy biztonságos járműre lett volna szükség ahhoz, hogy átjussanak valamelyikre, hiszen ott, ahol előző nap még folyamatos jégfelület terült el, most a tó vizének hullámain látták. Imitt-amott felvillant egy-egy jégtábla a víz felületén, nagy igyekezettel kelet felé sodródva, hogy tovább gyarapítsák a feltorlódott jégtömeget, ami fehér csíkként határolta a horizontot.

– Megmenekültünk, hogy talán itt kelljen lassú halált halnunk – fordult Ben útítársa felé. – Átkutattuk az egész szigetet, és még csak egy mezei nyúl nyomára sem bukkantunk.

– Ki tudja! – válaszolta a chippewa – a nyulak tegnap óta nem hagyták el odúikat, holnap azonban a friss hóban könnyedén felfedezhetjük nyomaikat, és rossz vadászok lennénk, ha nem tudnánk zsákmányul ejteni őket.

– Ez így is van – mondta Ben – de mit segítene két éhes férfin és két még éhesebb kutyán akár egy tucatnyi nyúl is, ha talán akár három héten át is ezen kellene élniük? Még a legkedvezőbb esetben sem számíthatunk arra, hogy a potowatomok kenui ennél korábban kimerészkednének a nyílt vízre, és jelzéseinkre errefelé tartanának.

– A következő nap meg fogja mutatni nekünk, hogy mennyi nyúl él ezen a szigeten. Ha tizenketten vannak, amint reméled, akkor az két férfinak elég, hogy ugyanannyi napon át abból éljenek anélkül, hogy erejükből veszítenének.

– De mi lesz a kutyákkal, chippewa? – kérdezte Ben. – A kutyákra nem is gondoltál?

– Persze hogy gondoltam a kutyákra – válaszolta az indián – ők azonban nem oszthatják meg velünk az utolsó falatjainkat.

– Tehát pusztuljanak éhen, vagy akár meg is ölnéd őket? – kiáltott fel Ben – szó sem lehet róla, chippewa, szegény állatok hányszor tartottak velünk kalandos útjainkon, túléltek velünk az elmúlt éjszaka veszélyeit, védték testünket a megfagyás ellen, az én Marym viselte gondjukat oly hosszú időn át, és mindezek után bele kellene egyeznem a pusztulásukba? Nem, chippewa, soha! Kínozhat engem bármennyire az éhség, de az utolsó falatomat is meg fogom osztani a kutyáimmal!

– Ki tudja! – válaszolt az indián kedvenc frázisával, amit olyankor használt mindig, amikor nem akarta elárulni gondolatait. – Ki tudja! Nagy rejtély vagytok ti, sápadtarcúak. Emitt meg akarjátok osztani kenyereteket az állatokkal, hogy velük együtt pusztuljatok éhen, amott pedig elveszitek az indiánok földjeit anélkül, hogy megkérdeznétek, miből fognak élni, amikor már nem lesznek erdőik, ahol vadászhatnak, tavaik, ahol halászhatnak,

és végül kevéske kis földjeik, ahol kukoricát és búzát termeszthetnek! Úgy bizony, nagy rejtély vagytok ti, fehér emberek.

– Gume, igazságtalan vagy velem – mondta Ben – én is fehér ember vagyok, de egyetlen hajszálat sem irigyelnék az indiánoktól.

– Vannak jó és rossz fehér emberek, éppúgy, mint jó és gonosz vörösbőrűek is – válaszolta a chippewa – legrosszabbak azonban azok, akik olyan tanokat terjesztenek, melyeket nem tartanak be maguk sem. Rosszabbak, mint azok a négerek és indiánok, akik csupán bőrszíneikben különböznek tőlük, akiket lenéznak, és lábbal tipornak. Igen Ben, hosszú évek óta ismerem a fehéreket, és amit mondtam, az mind igaz.

– Tényleg igazad van – válaszolta Ben – de ne gondold, hogy csupán a sötét bőrszín az oka a fehér faj általi lenézésnek. A fehér ember legnagyobb ellensége a saját fajtája. Én bár nem vagyok annyi idős, mint te, chippewa, ámde mégis elég öreg ahhoz, hogy tudjam, hogy vannak különbségek a civilizált világban, amik nincsenek összhangban a természet törvényeivel, és amelyek egy indiánnak, mint neked is, érthetetlennek tűnhetnek.

Ilyen gondolatok mellett a két vadász közben visszaért szűkös táborhelyéhez. A tűz még parázslott, ezért igyekeztek összegyűjteni elegendő tűzrevalót, és tömött fenyőágakból lombsátrat alakítottak ki, hogy a lehetőségekhez képest elviselhető éjszakai szálláshelyük legyen.

Röviddel ezt követően a szigeten olyan csend volt, mintha emberi láb még nem is érintette volna. A tűz csendesen pattogott, szabályos időközönként hullámok érkeztek a jégtől megszabadult nyugati partra. Odafent a fenyők csúcsán a szél dalolta egyhangú énekét és kísértetiesen recscent itt-ott egy-egy ág, amint a hajladozó fák egymáshoz súrlódtak.

Napfelkelte után a két férfi útnak indult, hogy felkutassák a szigeten fellelhető vadakat. Borús hangulatban lépkedtek a mély hóban, a kutyák szomorúan, lógó fejjel követték őket. Szerény állatok csak parányi részt kaptak a szárított húsból, és olykor

mechanikusan nyalogatták a havat, mintha csak a nyelveiket akarnák hűteni. Nyulak néha felbukkanó nyomait nagy örömmel üdvözölték a vadászok, de erre csak ritkán nyílt alkalom, és gondos kutatás után végül meg voltak győződve arról, hogy rajtuk kívül mindössze hat apró nyúl és egy harkály él a szigeten.

– Élelmiszer legfeljebb hat napra – jegyezte meg Ben, amint befejezték útjukat.

– Ki tudja – válaszolta Gume szokásos módján – menj csak, élesztgesd a tüzet, és vágjál nyársakat a hússütéshez, én még viszsza megyek, felhajtani és elejteni valamelyik nyulat.

– Ben engedelmeskedett az indiánnak, aki erre magához szólította a kutyákat, és sietve eltűnt az ellenkező irányba.

Eltelt egy fél óra, a tűz olyan vidáman lobogott, mintha egy egész őz sütésére készülne, Ben pedig váltakozva az izzó faszenet igazgatta, és a hosszú nyársakat faricskálta.

– Ekkor lövés dördült. – A chippewa bizonyára nem vétette el a célt – gondolta Ben – de mire lesz elég egyetlen nyúl...? Egy második lövés sem zavarta meg gondolatait. Amikor azonban harmadszor is meghallotta az indián puskájának durranását, akkor már összerezdült, mivel megsejtette, hogy a két kutya is áldozatul esett.

Nem tévedett, mert amint hosszabb távollét után az indián előkerült, egyedül érkezett. Egyik kezében egy nyulat hozott, miközben másik kezével a vállán tartott puskán egy felgöngyölített csomag lógott.

– Itt van hús, Ben – kiáltott felé a chippewa, miközben odaadta neki az állatot. Két napra elég lesz neked.

– De te, Gume, mitől akarsz életben maradni?

– Ne aggódjál értem – válaszolta – nem fogok éhen halni, abban nyugodt lehetsz. Ki tudja, lehet, hogy életrevalóbb vagyok, mint te.

Ben, aki ismerte az indiánok ízlését, könnyen rájött szavainak értelmére, ezért kerülte, hogy további kérdéseket tegyen fel, melyek megválaszolása, annak ellenére, hogy társa cselekedetét teljesen indokoltnak találta, fájdalmasan érintette volna. Ezért teljes figyelmét szükös ennivalójának elkészítésére fordította. Azonban az indián sem maradt tétlen, hosszú, hajlékony botokat kezdett vágni, és a két kutya bozontos bundáját ugyanúgy kezelte, mint a szarvasbőrt szokás szárításhoz kifeszíteni, ezeket aztán odaállította a tűz mellé, hogy a legrövidebb időn belül használhatóak legyenek.

Még mielőtt Ben befejezte volna az evést, a chippewa is rátett a parázsra néhány, a véres bundából előszedett húsdarabot, majd a legnagyobb étvággal elfogyasztotta azokat.

– Két hétig még kihúzzuk anélkül, hogy tényleg nélkülöz-nünk kellene – mondta ezután, miközben kellemes illatú indián dohánnyal tölte meg kőből készült pipáját. – Két hét hosszú idő, és ha a hidegtől nem fagy be megint a tó, akkor még mielőtt eltel-ne ez az idő, már kémlelhetünk is a potowatomék kenui után. A tüzet azonban éjjel-nappal fenn kell tartanunk, éjjel nagy lánggal, nappal fekete füsttel, ezzel segítve a potowatomék szemeinek, hogy felfedezzék tartózkodási helyünket.

Ben kezét nyújtott a chippewának. – Nagy vadász vagy, Gume – szólalt meg aztán – ha megmenekülünk ebből a szomorú helyzetünk-ből, az csak a te érdemed lesz, bevallom őszintén, sohasem lettem volna arra képes, amit te ma megtettél.

– Ki tudja – válaszolta Gume alig észrevehető mosollyal – amit én ma megfontolásból tettem, napok múlva te is megtetted volna, míg nem késő. Most azonban együnk annyit, amennyire feltétlenül szükségünk van, sem vízben, sem tűzifában nem szenvedünk hiányt, húskészletünket is hosszasan el lehet nyújtani, és a két szerény prém, ha megszáradnak, jó takarók lesznek a hideg ellen, a hosszú éjszakákon.

Lomhán múlt az idő a két remete számára. Teltek, múltak a napok, egyik a másik után, az olvadást hozó szél kitartóan fújdo

gált délnyugat felől. Magával vitte a havat, szabadon tartotta a tavat, de mindhiába kémlelték a vízfelületet minden irányba, egyetlen jármű sem bukkant fel a távoli horizonton.

Aggódva figyelték szűkös élelmiszerkészletük csökkenését, még nagyobb aggodalommal vették azonban észre erejük fogyatkozását, egyre kevésbé voltak képesek elviselni az éhezést, a hideget és a nyirkosságot. A legtöbb időt a tó nyugati partján töltötték, ott üldögéltek gyakran órákon keresztül némán egymás mellett. Az indián sóvárogva nézegette a megszámlálhatatlanul sok madarat, melyek hosszú sorokban igyekeztek dél felől visszafelé. Ben gondolatai ezzel szemben az ismert, kedves rönkház körül kalandoztak, ahol a gyászoló Mary úgy gondol rá, mint aki örökre eltávozott, valóságként látta maga előtt szorgos tevékenységét a házban, vidám nevetését, amint örömmel szalad felé, minden egyes pillantását, minden szavát, de bánatát is maga elé képzelte, és észre sem vette, hogy barna, cserzett arcán könnyek peregnek alá, egyik a másik után.

IV.

Amikor Tölgyfalomb, az indián felesége elhagyta Warner farmját, kezdetben a szárazföld belsején haladva a Winebago tó északi vége felé tartott, ott, ahol a Róka folyó, amely a Winebago tavat a Green öböllel és a Michigannel összeköti, és ahol néhány baráti potowatome család ütötte fel téli kunyhóit. Anélkül, hogy bármiféle terve lett volna, az aggódó feleség mindenekelőtt néhány törzsi társához akart csatlakozni, hogy velük együtt megbeszélje a további kutatás lehetőségeit, és meg is kezdje azt. Pihenés nélkül igyekezett ezért viharban és hóban arrafelé, és amint estére lecsillapodott a rossz idő, és a lombtalan ágak között felbukkanó csillagok gyér fénye megvilágította a nehezen járható ösvényt, lépteinek igyekezete még mindig nem hagyott alább, és ha időnként nem hallatta volna melankolikus panaszos énekét, az indián asszonyt a hótakaró felett lebegő árnyak lehetett volna vélni.

Végül elérte a potowatome falut, ott azonban senkit sem talált, aki felszította volna reménykedésének utolsó szikráit. Együtt gyászoltak és panaszkodtak vele, a panaszok azonban már egy halotért szóltak, és csak tovább fokozták gondjait. Megörült, amikor végre két fiatalember felajánlotta neki, hogy szárazföldi úton elkísérik a Mackinaw szigetre, hogy tájékoztassák a helyőrség parancsnokát a postafutár vélhető pusztulásáról.

A két potowatome társaságában Tölgyfalomb tehát folytatta fārasztó útját, kis kézi szánon élelmiszereket és némi felszerelést vittek magukkal, és a három vāndor felvāltva hūzta könnyű terhét. Útjuk az öböl északi peremén vezetett, majd nagy ívben követték a Michigan partját észak-keleti irányban, a szigetvonulat felé, melyben a Boisblanc és Mackinaw sziget elvālasztja a Michigant a Huron tótól. A mély hó és a bekösznő enyhe idő útjukat nagyon megnehezítette, és annak ellenére, hogy jól ismerték a vidéket, csak a nyolcadik napon érték céljuk közelébe. A védett sarokban még nem következett be a jégzajlás, így könnyen ájtutottak a szigetre, ahol legelōször is a parancsnokot keresték fel.

A tiszt óvatos érdeklōdése, hogy tudnak-e valamit a postai küldeményekrōl, meggyōzte szegény Tölgyfalombot, hogy a két vadász nem érkezett meg. Annak ellenére, hogy éppūgy, mint annak idején, amikor a két férfi még épségben és jókedvően állt elōtte, rossz álmának következtében nem kételkedett eljōvendō pusztulásukban, most, amikor mindenki meg volt gyōződve arról, hogy elpusztultak, azt állította, hogy az eltūntek minden bizonnyal a Biber szigetre menekülhettek.

Persze figyelmeztették őt arra, hogy a Biber szigeten favágók élnek, és a vadászok találtak volna megfelelő eszkōzt arra, hogy szigetrōl szigetre haladva végül elérjék rendeltetési céljukat. Tölgyfalomb azonban rendíthetetlen maradt, és kijelentette, hogy mindaddig nem hisz férje halálában, míg saját maga végig nem látogat és kutat minden szigetet, és ha nem kap segítséget, akkor egy fakéreg kenuban egyedül fog elindulni erre az útra.

Az emberbarát parancsnokot, jóllehet meg volt gyōződve egy ilyen próbālkozás eredménytelenségérōl, megérintette, hogy a

fiatalasszonyt minden áldozatra késznek látta, és ezért nem volt nehéz megnyerni őt elképzelésének.

Ennek következtében a Tölgyfalomb érkezését követő reggel egy könnyű vitorlás csónakot bocsátottak vízre. Három tengerész foglalt helyet benne az indián nővel és a potowatomekkel, és a jármű lavírozni kezdett a délnyugati széllel szemben. Az első éjszakát az utazók a Garten szigeten töltötték, majd állandóan kedvezőtlen széllel küzdve csak másnap későn érkeztek el a Biber szigetre. Még aznap este felkeresték a favágókat, akik a keleti part közelében éltek, de ők sem tudtak felvilágosítást adni sem a postai küldeményekről, sem a futárokról, ezzel szemben elmesélték, hogy két hét óta a déli irányban lévő távoli szigeten erőteljes füstöt észleltek, ami valószínűleg néhány ott tanyázó vörösbőrűtől eredhet.

Tölgyfalomb nyugodtan végighallgatta az embereket.

– Ha jobban ismernének a vörösbőrűeket, morogta bosszúsan – akkor tudnátok, hogy egyetlen indián sem választ szigetet téli szálláshelyként. Fehér emberre kellett volna gondolnotok, és ke-nuitokkal a segítségére kellett volna sietnetek. A vörösbőrűek persze ennyit nem érnek meg nektek, de nyugodjatok csak meg, nemsokára eltűnik az utolsó vörösbőrű is. Ezek után a szavak után pokrócába burkolódzott, lekuporodott a kandalló tüze mellé, és ebben a helyzetben mozdulatlanul várta meg a napfelkeltét.

Amint a szkúner rövid út után megkerülte a Biber sziget déli csúcsát, valamennyien a jelzett pont felé néztek, ahol ködre emlékeztető keskeny csík tükröződött a víz felszínén. Alig felismerhető, könnyű füstcsík szállt az ég felé felette, és a férfiak ellenszélben lavírozva igyekeztek még az éjszaka beállta előtt elérni a kérdéses szigetet.

Az indián asszony nem szólt egy szót sem, és amikor a hajó fordulót vett, ő is fordult, hogy a felszálló füstöt ne tévessze szem elől.

Az erdő folyamatosan egyre láthatóbbá vált, a magas fenyők szétváltak egymástól, felbukkant a part, és az egyébként hallgatag

Tölgyfalomb örömkialtással üdvözölte a második füstoszlopot, melyet láthatóan jelzésként küldtek az ég felé közvetlenül a par-ton. Órák teltek még el, mire a csónak az ellenszélben annyira megközelítette, hogy fel tudta ismerni a két férfit, és végre szol-hatott kísérei-nek, hogy tényleg az elveszettek várakoznak ott rá-juk.

Ettől a pillanattól kezdve hirtelen megváltozott az indián asz-szony egész viselkedése. Megszabadult gondjaitól, és ennek kö-vetkeztében alábbhagyott férfias hevessege, mellyel állandóan sürgette a többieket, ezzel szemben ismét kibontakozott a fájára és nemére jellemző sajátos nyugalom és beletörődés, és látható han-gulatváltozások nélkül várta a pillanatot, amikor a halottnak hitt társát ismét üdvözölheti.

Két lesóványodott, beteges kinézetű alak integetett az érkezők felé, amikor a szkúner gerince megcsikordult a homokon. Az ala-kok esendőnek tunktek, de szemeikből olyan öröm sugárzott, amit csak olyan ember érezhet, aki a sír szélén állva megint feltárulni látja maga előtt az életet annak minden szép reménységével.

– Még éppen jókor érkeztek – kiáltotta Ben. – Még néhány nap, és már csak a holttesteinket találtátok volna meg, mert még csak egy baltánk sem maradt, amivel fákat vághattunk volna ki egy tutaj készítéséhez, hogy megpróbálhassunk elmenekülni in-nen.

– Tényleg éppen jókor érkezünk – válaszoltak a csónakból a férfiak – miközben a takarókat és élelmiszereket pakolták ki a partra – mert ezzel a széllel elég hamar vissza fogunk jutni Mackinawra, és amikor majd megint odahaza üldögéltek a tieitek között, akkor gondolatok majd a bátor Tölgyfalom-bra, mert egyedül ő kezdeményezte, hogy indítsák útnak a szkúnert, hogy a szigetek-en kutathasson utánatok.

– Derék Tölgyfalomb! – mondta Ben, miközben szívélyesen kezet nyújtott az indián asszonynak – Gumének is legalább annyira köszönhetem megmenekülésünket, mint neked, de mondd csak, milyen körülmények között hagytad ott Warneréket?

– Sok éjszaka telt el, amióta elhagytam a farmot – válaszolta Tölgyfalomb – de tudom, hogy ott is sírnak értetek, és sietnetek kell, hogy felszáradjanak a könnyeik.

– Persze hogy sietni fogok – mondta Ben árnyalatnyi szomorúsággal – legközelebbi célunk azonban Mackinaw, és még hosszú az út az erőd és a farm között.

– A Biber szigeten vannak kéregkenek – vetette közbe gyorsan Tölgyfalomb – potowatome testvéreimmel az egyik ilyenben átevezek majd, és hírt viszek rólatok a sírdogáló sápadtarcú lánynak – és aztán – fűzte még hozzá oldalpillantást vetve férje felé – a saját fiacskámnak is utána kell néznem.

– Tölgyfalombnak igaza van – szolt közbe Gume – a szárazföldi út túl hosszan tartana számára. Viharoktól már nem kell tartani, és egy nap és fél éjszaka alatt elérheti a Green öblöt. A potowatomék jó evezősök.

A tápláló étkezés és meleg takarókban eltöltött éjszakai pihenés jótévő hatása nem maradt el a két kalandos utazó számára, és másnap reggel vidám szívvel ültek a szkúnerbe, mely kedvező széllel kezdte szelni a Michigan kék habjait. A Biber szigeten Tölgyfalomb a potowatomékkal együtt elköszönt a társaságtól, hogy a megbeszéltek szerint a favágók egyik kenujával délnyugat felé távozzon. A szkúner azonban mindaddig nem folytatta útját, amíg a Mackinaw előtt tornyosuló jégtömegek óvatosságra kényszerítették őket.

Tizenhat nap telt el a jégzajlás óta, és majdnem ugyanennyi ideje várta a Warner család az indián asszony visszajövetelét. Igyekeztek reményeikkel összefüggésbe hozni a fiatalasszony hosszú távolmaradását, de egyúttal féltek is megjelenésétől, mert tartottak legsötétebb félelmeik beigazolódásától. Szomorú napok voltak ezek, és ha Warner a lányára nézett, aki mint törött szárú virág fonnyadozott, úgy tűnt számára, hogy a súlyos csapást sohasem lesz képes kiheverni, és a ház kedvencéért érzett fájdalma majdnem felülmúlta a barát elvesztése miatt érzett gyászt, aki

íránt valamennyien hűséges, képmutatásoktól mentes vonzalmat éreztek.

A kandalló esti tüze így borús családi kört világított meg. Csak a nagymama szakította félbe olykor-olykor a hallgatást, hogy jámbor szavaival magukhoz térítse övéit, és bizalmat ébresszen bennük az idő múlása íránt, ami szerinte a legjobb vigasz.

Valamennyien tisztelettudóan figyeltek rá, és ezért senki sem vette észre, hogy halkan nyílt az ajtó. Csak amikor Tölgyfalomb karjait gyermeke felé nyújtva a maga szelíd módján köszönt, riadtak fel valamennyien. Aggodalmasan tekintettek a fiatalasszony ajkaira, ahonnan a mindent eldöntő szavakat várták. Mary azonban a szemeibe nézett, és szemein át a szívébe látott. Egy szót sem váltottak, a jó hírt azonban rögtön mégis megértette, és leírhatatlan elragadtatással zárta karjaiba a boldog lány a fiatal indián asszonyt.

A könnyek általában a fájdalom gyermekei. Azok a könnyek azonban, melyek azon az estén hullottak, sőt még a durva farmer szemeiben is megcsillantak, szívből törtek elő, a legnagyobb boldogság és legbensőbb hála jeleként.

Amint aztán néhány nap múlva hűséges társával együtt épségben megérkezett Ben, és a végtelen szomorúság utolsó nyomait is eltüntette fiatal menyasszonya kedves arcáról, és amikor Mary apja bánatáról és közeli házasságukról mesélt neki, és közben az öreg White is ájtott hozzájuk, és mindkettőjüket a saját gyermekének nevezte, és túlárado örömeiben, az aggastyán nagymamától kezdve az indián kisfiúig valamennyiüket átölelte, mindannyian az öregasszony jámbor szavait ismételték, aki a saját példáján taníttatta őket: Bajban is alázatosan fejet kell hajtani egy hatalmas, mindent átfogó hatalom akarata előtt.

Évek teltek el már azóta. A Winebago tó partján szorgalmasan gondozott szántóföldek és kertek által körülvéve, évszázados tölgyek és diófák árnyékában terül el a White farm. Az öreg White már régen nyugalomba vonult, és mindenét fiának, a korábbi postafutárnak és szépséges feleségének engedte át, akiknek szor

galmas kezei nyomán a farm további fejlődésnek indult. Minden újabb unokájánál, akivel megajándékozták, megfiatalodva érezte magát, és nehezen tudta eldönteni, kihez húz jobban a szíve, Benhez, vagy Maryhez, vagy apró unokáihoz.

Lassacskán Warnernek is sikerült jólétet teremtenie maga körül, fiai pedig pompás munkatársaivá váltak. Az öreg nagymama már távozott az élők sorából, de kívánsága szerint elég sokáig élt ahhoz, hogy Mary gyermekei közül kettőt még a térdén ringathattott.

Gume, Tölgyfalomb és gyermekük felváltva laknak a Winebago és a Michigan tó mellett, és figyelmüket megosztják kettejük családjai között. A két farmon is otthon érzik magukat, ahol mindenki családtagnak tartja őket.

Ház a szurdokban

I.

Ragaszkodok a sósvíz látványához, magyarázta Peter Seiling. A házat ezért építettem olyan helyre, ahonnan az ablakon át kitekintve láthatom a tengert.

Érthetetlen volt, hogy nem a halászfalu közvetlen közelében telepedett le, ahol sokkal alkalmasabb helyet is találhatott volna háza számára, mint a szurdok magányos, sziklás torkolatában. Mégsem kereste senki ennek okát, senki sem kételkedett szavaiban, vagy kezdett volna fecsegni róla a háta mögött, hiszen nem csak egy békés szomszéd volt, hanem olyan ember, aki azonnal készpénzzel fizetett mindenért, amire szüksége volt. A falunak hatszáz lépésnyi távolságra lett a szomszédja. Különc ember volt, független helyzete lehetővé tette számára, hogy szeszélyei szerint éljen, ezek közé tartozott elsősorban, hogy különösen kedvelte a magányt, amit olykor az emberekkel való érintkezés iránti beteges vágy szakított meg. A falubeliek ehhez hamarosan hozzászoktak. Hangulatváltozásait bizonyos tisztelet övezte, az eldugott zugban senki sem zaklatta, ezzel szemben örömmel üdvözölték, ha a hálóiakat kihelyezni vagy begyűjteni kivitorlázó halászokhoz csatlakozott saját csónakjával. Előrehaladott kora ellenére ezt olyan biztonsággal és ügyességgel tette, amire csak sokéves nehéz tengeri szolgálat során lehet szert tenni. A faluba sohasem tette be a lábát, közte és a falu emberei között a lánya tartotta a kapcsolatot, egy tizenkilenc, húsz év körüli csodaszép, virágzó lány. Cordula volt a neve, általában azonban a „barna Kordel” néven emlegették. Ezt a nevet akkor kapta, amikor még gyerekként első ízben bukkant fel a faluban, és mindenki rácsodálkozott pompás sötét hajfürtjeire, mely körülfogta kedves arcát, és okos barna szemeire, melyek csodálatos bizalmat árasztottak. Azóta persze bekövetkezett némi változás, barna haja már nem hullámozott vad fürtökben, hanem erőteljes copfba fonva kontyban viselte büszkén tartott fején, és korábbi gyermeki bizalmát bizonyos mértékig dacos tartózkodás váltotta fel nagy szemeiben, de ennek ellenére tovább

ra is a barna Kordel maradt. Ő és apja sorsáról senki sem tudott többet, amit tíz vagy tizenegy év során megfigyelhettek róluk. Ilyen régen történt, amikor egy szép tavaszi estén Seiling gyermekével megérkezett a faluba, és miután több napig a vendégfogadóban tartózkodott, hosszabb időre egy halásznál vett bérbe egy szobát. A barna Kordel annak idején kilenc éves volt. Egy ideig apjával együtt a szomszédok között csatangoltak, de aztán nem tartott soká, míg az apa elhatározta, hogy családi fészket a festőien szép erdei környezetben lévő szurdokban építi meg. Alig kezdték lerázni az elhalt faleveleket az első őszi viharok, amikor apa és lánya beköltözött saját kis házába, és mivel Seiling anyagiakban nem szenvedett hiányt, ott olyan kényelmesen berendezkedtek, hogy már csak ezért sem volt csoda, hogy sokkal jobban szerettek itt a szurdok torkolatában tartózkodni, mint bárhol máshol a világon.

Azóta tizenegy év telt el, és Seiling kezdettől fogva szolgát vagy napszámost sohasem vett igénybe, apa és lánya mindvégig magányosan gazdálkodott. Bár néha sóvár pillantások tekintettek a jól megtermett, szép fiatal lány felé, ámde Kordel egész lénye, ha barátságtalannak nem is volt mondható, annyira rideg és visszautasító volt, hogy a számos fiatalember közül, és akadt közöttük néhány jómódú halász daliás fia is, egyik sem mert házassági ajánlattal közeledni hozzá.

Miként élt apa és lánya, hogyan töltötték idejüket, különösen télen, amikor a hó a szurdokban bokáig ért, senki sem tudta, mert senki sem vette a bátorságot, hogy benézzon hozzájuk. Ilyen körülmények között az is természetes, hogy a Seiling múltját illető kíváncsiság kielégítetlen maradt. Maga Cordula sem tudott volna kielégítő választ adni, ha megkérdezték volna, mert ami az emlékezőképességét meghaladó időben történt, anyja halála, születési helye jóllehet álomszerű képekben ott lebegett előtte, már amenynyire apja kiterő válaszaiból ki tudta következtetni a régmúlt eseményeket.

Az ős a mélyzöld erdőket megint kezdte fantasztikusan feldíszíteni élénk színeivel. Deres reggelek kezdték megölni a virágo

kat és füveket, a napos reggeleket olykor zord, esős délutánok követték. Míg mások fázósan visszavonultak lakásaikba, Seiling és lánya továbbra is inkább a szabadban tartózkodott, csak mindegyikük a maga útját választotta, hogy egyedül lehessen gondola-
taival.

Szomorkás hangulatú felhő borult a sziget és a hullámzó tenger fölé. Már három napja ugyanabból az irányból fújt a szél, olykor olyan heves szellőkésekkel, mintha le akarta volna fújni a haját az ember fejéről. A szél változatosság kedvéért néha esőt is hozott magával, finom, mindent átnedvesítő permettel, így mielőtt kilépett a szabadba, Seiling azon elmélkedett, hogy felvesz még egy firniszes vászonból készült esőkabátot is gyapjúkabátjára, és vízhatlan fejfedőt a fejére. Ezt követően nem is távolodott el túl messzire, csak a szurdok végéig, ahol a part felőli meredek lejtő mellett egy részben védelmet nyújtó sziklatömb mellett letelepedett. A lánya még délelőtt a sziklás sziget mélyen tengerbe nyúló erdős földnyelve felé indult azzal, hogy estére hazatér. Apja ismerte vándorlásainak célját, és bár nem tudni, hogy ezzel egyetértett-e vagy sem, mindenesetre nem emelt kifogást ellene. Az is lehet, már hozzászokott, hogy Kordel szívesen jár a saját feje után. Egyébként sem kellett aggódnia miatta. Különben is ismert volt arról, hogy nem ijedős természetű, és sötét éjszaka is biztonsággal megtalálja a szurdokba hazafelé vezető utat.

„Az öreg Seiling”, így emlegették őt a falubeliek, pedig alig múlt ötven éves. Már annak idején, amikor első ízben felbukkant a faluban, idősödő ember benyomását keltette. Haja ugyanis már akkor szürke volt, és sajátos, töprengő komolyság ült ki időmarta ábrázatára, bátortalan volt a tekintete, és ha valaki váratlanul megszólította, riadtan összerezsent, és még borúsabbá vált a tekintete. Haja azóta hófehér lett, a szakálla úgyszintén, mely úgy nézett ki, mintha az álla egyik fülétől a másikig be lenne kötve. Rövidre nyírt haja sajátos kontrasztot képezett csontos arcával, és ahelyett, hogy bizonyos méltóságot kölcsönzött volna neki, szinte természetellenesnek tűnt. A vízálló sapka ma teljesen befedte a fejét, és ha valaki nem figyelte meg alaposabban, szakállát frissen hajtogatott nyakvédőnek nézhette. Fogai közül rövid agyagpipa lógott.

Szokásához híven időnként kékes füstfelhőcskét eregetett belőle. Úgy tűnt, mintha nem is figyelne rá, hogy ég-e a piája, látszólag az esőt sem érzékelte, mely sűrű ködhez hasonlóan csapódott le vízálló ruházatán, és fejfedőjének pereméről cseppenként hullott alá az ölébe. Hófehér szemöldökkel szegélyezett szemeit a harminc lábnyi mélységben alatta húzódó partra szegezte, ahol pezsgelve buktak át a tenger felől fújó szél hatására a partra úzótt hullámok. Futólag végigpillantott a horizont vonalán, mely a finom eső miatt fátyolosan közelebbinek tűnt, majd a látókörébe benyúló földnyelv felé tekintett, hogy aztán megint lenézzen a közeli hullámtörésre.

Mint egy szürke ónlemez terült el felette a párás, felhős légréteg. Ugyanilyen volt a színe a hullámozó tengernek is, bár itt az egyenlőtlenségek által keltett árnyak, a fehér tarajok és a hullámtörés némi változatosságot mutattak. Közben morajlott és pezsgett, mintha a tenger az öreg szigetet erőszakkal alá akarná mosni, hogy végül egészen lerántsa a mélybe. Mintha fehér sörényű szörnyeken lovagolna, úgy süvöltött hevesen a szél a szárazföld felé, hideg, nedves fuvallatával beterítve azt. Egyik hullám hajszoita a másikat, hogy a partról visszaverődve rövidesen összecsapjon a következő érkezővel. A morajláshoz és pezsgéshez rejtélyes csikorgás és zörgés társult, amint a hullámok kerek köveket és kagylókat sodortak ki a partra, hogy onnan csikorogva visszaserődjanak. Tengeri hínárokkal, fakéreggel és fadarabokkal játszadoztak a kifutó hullámhegyek. Játszadózva hol ezt, hol azt vetettek a partra, egészen a parti meredély lábáig, hogy néhány eredménytelen próbálkozás után onnan visszakerüljenek, a vízbe, majd a játék kezdődjön előről.

Korábban, mint derűs napokon, kezdtek feltűnedezni a közeledő est árnyai, amikor Peter Seilinget a falu felől a parti kavicsok zörgésétől jól megkülönböztethető, közeledő léptek zaja zavarta fel tompa morfondírozásából. A sziklától nem látta magát a közeledő személyt, és ezért még feszültebben figyelt valamiféle jelre. Mégiscsak furcsának tűnt, hogy valakinek ebben a barátságtalan időben lenne kedve szórakozásból ilyen messzire eltávolodni falutól. Végül meghallotta egy fiúcska hangját:

– Itt lakik ebben a szurdokban – mondta – menjen csak még néhány lépést felfelé, és ott lesz a háza maga előtt – aztán már a lefelé gördülő kövek zaja hallatszott, amint a fiú visszafelé poroszkált a faluba.

Egy pillanatra csend lett, majd Seiling hallotta, hogy valaki rákanyarodott a szurdokban felfelé vezető ösvényre. Most már semmi kétsége sem volt, hogy valaki megzavarja magányát. Nem töprengett rajta, miért gondol erre, de mintha el akarna rejtőzködni, akaratlanul visszahúzta a sziklatömb mögül kilógó lábát. Lehet, hogy az idegen véletlenül éppen arrafelé nézett, vagy lábainak visszahúzása nem történt zajtalanul, mindegy is, a lépések elhalakultak. Közvetlen ezután Seiling, akinek fülei hozzá voltak szokva a hullámtörés zajához, észrevette, mintha valaki lassan és nehézkesen a meredély sziklatörmelékén felfelé kaptatna, de még mindig nyugodt maradt. Semmi oka sem volt rá, hogy udvariasan elébe menjen egy idegennek, aki meg fogja zavarni nyugalmát.

A lépések egyre közeledtek, és Seiling világosan hallotta az akadályokkal teli úton felfelé törekvő ember lihegését. Végül a szikla közelébe ért, de még annyival lejjebb volt, hogy feje egy magasságban volt Seilingével. Ahelyett, hogy kölcsönösen üdvözölték volna egymást, a két férfi egymás szemébe bámult, mintha meg akartak volna győződni róla, hogy nem érzéksalódás-e a látvány, mielőtt megszólítanak egymást. Az idegen tekintete szó szerint dermesztő hatással volt Seilingre. Arcából elillant minden csepp vér, szemei kitágulva meredtek elő üregeikből, és olyan mozdulatlaná váltak, mint az őt körülvevő kavicsok. Pipát tartó keze ezzel szemben úgy remegett, hogy kiszóródott a hamu és a parázs, amit a szél menten elkapott, és felfelé sodort. A férfi, aki ezt a láthatóan megsemmisítő benyomást keltette a part erőteljes lakójában, körülbelül ugyanolyan korú lehetett, mint Seiling, de az évek múlása külsőleg kevésbé viselte meg annyira. Kicsapongó életmódjának hatása azonban rányomta bélyegét arcvonásaira. Orcái orrával együtt vörösek voltak, egy erőteljes dudor a szájában lévő rágódohányról árulkodott, amitől az arca visszataszítóan eltorzult. Ő is a tengerészek szokott ruháit viselte, de olyan koszos volt, hogy egy óvatos kapitány széles, erőteljes vállai és bivaly

szerű nyaka ellenére, mely kis kerek, vöröses hajjal fedett fejét tartotta, minden bizonnal tartózkodott volna, hogy matrónak felvegye a fedélzetre. A rossz idő ellen egy kifakult, többszörösen foltozott kék gyapjúkabátot viselt egy hasonlóan lepusztult, vékonyabb anyagból készült zakó felett. Kék ingét nyakán szükségmegoldásként egy koszos fekete selyemkendő tartotta össze, barna melle ellenben kilátszott, vitorlavászonból készült nadrágját nadrágszíj tartotta meg csípőjén. Nehéz, csámpás csizma és gyűrött, viaszos vászonból készült fejfedő egészítette ki nem sok jó ígérő öltözetét. Amit még magáénak mondhatott az idegen, piros virágos kendőben összekötve bal kezében tartotta, miközben jobb kezével egy nehéz botra támaszkodott.

Jó egy percig legeltette ravasz, összevont szürke szemeit Seiling döbbsent ábrázatán, majd eddig mankóként használt botját maga mögé helyezve ráült, és csúfondáros nevetésben tört ki.

– Akasszanak fel, mint egy átkozott tőkehalat, amit valaha is a partra húztak szárítani, ha egyből felismertelek volna. Istenemre mondom, Peter Seiling, akár tízszer is elmentem volna melletted az utcán anélkül, hogy felismertelek volna.

– Bárcsak Isten úgy akarta volna, hogy ne ismerj fel – ez volt minden, amit Seiling képes volt kinyögni.

– Nekem erről más a véleményem – válaszolta gondtalanul az idegen – én inkább szerencsének mondanám. Persze ha az ember hosszú éveken át keres valakit, nem csoda, ha végül megtalálja. De tényleg, ember, ha tizenegy évvel ezelőtt nem keresteztem volna a farvizedet, aligha találtam volna rád. Különben tizennyolc év telt el utolsó együttlétünk óta, átkozottul hosszú idő, pláne jó barátoknak.

– Nem adták át neked azt a száz tallért? – kérdezte Seiling még mindig zavartan.

– Persze, hogy begyűjtöttem – nevetett az idegen – de igen-csak szűkös életet kellett volna élnem, ha abból akartam volna kijönni tizenegy éven át. Csak úgy mellékesen, ember: Hét éve kereslek, az egész Egyesült Államokat végigkutattam utánad, és

amint végül eszembe jutott, hogy esetleg szülővárosodban horgonyozhattál le, és végül tényleg felfedeztelek Brémában, akkor a legnyomorultabb gazemberként hátrahagytad azt a hitvány száz tallért, és az éjszaka oltalma alatt köddé váltál. De még nagyobb galádság volt, hogy hajóra szállva hamis nyomokat hagytál magad mögött, melyek megint Amerikába irányítottak engem. Aztán újabb tizenegy éven át kutattam utánad, és ha egy kelet-indiai járat fedélzetén nem akadok össze egy fiatal fickóval erről a vidékről, aki egy fura öregemberről, név szerint Peter Seilingről mesélt, akkor a mai napig semmi hírem sem lenne rólad. – Gúnyosan felnevetett, aztán még hozzáfűzte: – Mindig is rafinált komának számítottál, és sohasem volt őszinte a csel, amit eljátszottál velem. Ahelyett, hogy Amerikába vitorlázta volna, letanyáztál itt ezen a szigeten, és úgy éltél itt, mint egy nyugalmazott hajótulajdonos, miközben jómagam mint egy kivetett kutya bolyongtam a világban.

Seiling felemelkedett. Úgy tűnt, mintha visszatért volna a bártorsága, azonban csak a kétségbeesés bátorította fel, mert hangja igen bizonytalanul csengett, amikor válaszolt:

– Az, hogy kitértem előled Brémában, mielőtt a gyerek meglátott volna téged, rendben is volt, és úgy gondoltam, hogy a száz tallérral igazán kiérdemeltem a háládat. Erről azonban nem akarok tovább vitatkozni veled. Itt vagy, és amint látom, nem a legjobb állapotban. Nem veszem zokon, hogy szorult helyzetekben hozzáam fordulsz, és nem jöttél hiába. Van itt egy házam, tehát nem mozoghatok olyan szabadon, mint annak idején Brémában, ezért most te vagy az, akinek ki kell térnie. Adok neked háromszáz tallért útravalónak, ha cserében megígéred, hogy holtnak tekintesz engem, és soha többé nem foglalkozol velem.

– Az ördögbe is, haver, végül még azt kellene hinnem, hogy utolsó együttlétünk óta valami magasabb iskolát végeztél, olyan előkelően beszélsz – gúnyolódott Strolch – és még hogy háromszáz tallérra gondoltál? Istenem, ember, egy csavargó számára persze igen komoly ajánlat, de nem olyasvalakinek, akinek éppolyan joga van a gondtalan élethez, mint neked. Mit számít az a

háromszáz tallér? Az ördögbe is! Ötven éves vagyok, megérdemlek végre egy kényelmes sarkot, és egy ilyen meg is talállok a te házában. Annyival, amennyire kettőnknek szüksége van, a dohányt és grogot is beleértve, te bőven rendelkezelsz, és úgy gondolom, mindkettőnk számára felüdülés lesz, ha esténként a kandalló melletti padon üldögélve még egyszer legombolyítjuk a régi idők történeteit – az ördögbe is Seiling, vidám idők voltak azok tizen-nyolc-husz évvel ezelőtt.

Vad felháborodás futott végig Seilingen, azonban egy pillantás korábbi társának alattomos grimaszt vágó képére értésére adta, hogy erőszakkal a legkevésbé sem tud szabadulni tőle. Nagy erőlködéssel leküzdötte haragját, futó felháborodását azonban aggodalom váltotta fel. Ez hangjának remegésében nyilvánult meg, amint belekezdett:

– Klaas, rájöttem, hogy amit az előbb mondtál, azzal csak azt akartad elérni, hogy megpuhítsál, és engedékenyebb legyek. Ezt megspórolhattad volna magadnak. Rejtett fenyegetéseid nélkül sem felejtettem el, hogy egykor haverok voltunk. Amit megtehetek érted, azt meg is teszem. Hozzáteszek még egy negyedik százast is, többet nem nélkülözhetek, ha még ma este örökre eltűnsz innen, mert a házamba nem fogadhatlak be. Éppen akkora, amekkorára nekem és Kordelnek szüksége van – és az a lány – Klaas – gondold meg – nem, Klaas, még akkor is, ha szolgaként akarnád megkeresni a kenyered nálam, vissza kellene, hogy utasítsalak. És az emberek mit gondolnának rólam odalent a faluban?

Megborzongva abbahagyta, amint Klaas vad nevetésben tört ki. Előkapta maga mögül a botját, és heves mozdulattal akkorát csapott egy közeli köre, hogy az pörögve lerepült a hullámtörésbe.

– A francba is, ember, a lány eszembe sem jutott – kiáltotta. Csinos lehet, és szépen meg is nőhetett. Nézzük csak! Lehet már tizennyolc vagy tizenkilenc éves. De ez ne okozzon gondot neked! A lány semmi akadályt sem jelent számomra. Csinos kis arcocskákon szívesen legeltetem szemeimet, és vidám dolog lehet elcsevegni egy ilyen teremtéssel. Még, hogy a te szolgád, Seiling? Istenem, ember, elég ideig éltem én már szolgaként ahhoz, hogy

végre úri életet kívánhassak magamnak. Az emberek odalent a faluban a legkevésbé sem akadályozhatnak meg ebben. Betértem ugyanis a „Krigli”-hez címzett fogadóba. Féltucat halász ült az asztal körül, és mivel tudtam, hogy a közelben vagy, kiadtam az utolsó schillingemet, hogy igyak velük egy kört. Elmeséltem nekik, hogy a rokonod vagyok, és azt írtad nekem, hogy öreg napjaimat töltsen veled együtt.

– Félelmet akarsz kelteni bennem, Klaas – vágott közbe döbentén Seiling – nem hiszem, hogy tényleg elkövetted ezt a gáztettet.

– Vedd, ahogy akard! – válaszolta Klaas nevetve – azonban tényleg így történt. Mindenesetre elég jó volt ahhoz, hogy az együgyű heringlelkűek bizalmába férkőzzek, és ne jöjjenek rá, hogy hamis zászlók alatt vitorlázva akarok rokonom nyomára akadni. Különben is minek ácsorgunk idekint az esőben, miközben nem messze takaros ház vár ránk? Gyere, gyere csak, nézzünk körül hol, és milyen körülmények között élsz, és találjunk is mindjárt egy jó kis lehorgonyzásra alkalmas helyet számomra. Aztán egy forró ital mellett megbeszélhetjük, hogyan láthatom el magam a leggyorsabban egy új vitorlázattal, hogy azoknak a szamaraknak odalent a faluban semmi okuk se legyen a gyanakvásra.

Egy lábbal sem lépheted át a küszöbömet – válaszolta Seiling kétségbeesett, fenyegető hangon – nem, soha! Hajlandó vagyok segíteni neked, de csak akkor, ha eltűnsz innen. Ne elmélkedjél ezért sokáig, a lány minden pillanatban megjöhethet, és az nagy szerencsétlenség volna!

Marhaság, ember! – vágott közbe Klaas vállát vonogatva – mi lenne az a szerencsétlenség? Én, és az a lány nemsokára a legjobb barátok leszünk, és ha nem így történik, az legkevésbé sem az én hibám lesz. De most már fejezd be! Te az esőkabátodban valahogy még kibírod, az én holmim azonban áteresztí az esőt, és ami a küszöböt illeti, ha nem akard, hogy átlépjek rajta, akkor két lábbal egyszerre át fogom ugrani.

– De nem az én házam küszöbét! – kiáltotta Seiling – és fel-emelte ökleit, mire Klaas türelmetlenül félbeszakította:

– De mégis a te házadét, haver! Vagy jobban járnál, ha a faluban lennék albérlő valakinél, és bosszúságom konyakkal öblögetném? Az mindenesetre veszélyes megoldás lenne, mert a konyak az embert gyakran beszédesebbé teszi, mint amennyire később kedvére volna.

– Tűnj el, Klaas, tűnj el! – nyögte Seiling megtörtén – segítek, ha akarod, csak tűnj el innen!

– Én pedig nem tűnök el innen – vágott közbe Klaas – mert az ember maradjon csak ott, ahol jól érzi magát, és mi túl jó ismerősök vagyunk ahhoz, hogy ilyen rövid viszontlátás után úgy váljunk el, mint ahogyan egy bálnavadász eldobja a lefejtett bálna csontvázát. Tehát induljunk, ember! – és ellépve Seiling mellett a szurdok felé indult. Ő azonban megint visszatartotta.

– Klaas, semmi emberi érzés sincs benned? – kérdezte vészjósló nyugalommal. Kétségbeesett tette akarsz késztetni engem?

– Ezzel semmi jót sem tennél a lány érdekében – vélekedett Klaas futólag – ezért kerülni fogsz mindenféle ostobaságot. Nem fog soká tartani, és a kis Cordula meg én már örülni fogunk egymásnak. Megvan a magam módja, hogy megkedveltessem magam, tehát gyere, vagy nélküled megyek.

Játékosan egy lestrapált vadászkést húzott elő kabátja alól, és direkt úgy forgatta, hogy gyöngyház berakásos markolatának egyik oldalán meglehetősen ügyetlenül belekarcolt név vált láthatóvá, majd hanyag mozdulatokkal vándorbotját kezdte farigcsálni vele. Seiling azonban alig vetett egy pillantást a késre, aztán mintha gyengeség vett volna erőt rajta, a sziklának támaszkodott. Szemeiben ébredező düh villant fel, de ábrázata rögtön teljes kétségbeesésre váltott. Klaas közben olyan igyekezettel hántolta és faricskálta a botot, mintha még az éjszaka beállta előtt valami fontos művet kellene befejeznie.

Így telt el egy perc.

– Néhány napra befogadlak – hallatszott végül alig hallhatóan Seiling ajkairól – de ígérd meg nekem...

– Bármít, amit csak akarsz – vágott közbe Klaas, és ugyanolyan gondtalanul, mint ahogyan eddig faricskált, visszatette a kést kabátja zsebébe – ezek legalább tisztességes szavak voltak. A napokból majd hetek, hónapok és évek lesznek, és nem fogod megbánni, hogy vontatókötélre vettél.

Seiling kétségbeesett pillantást vetett a hullámozó tenger felé. A hullámtörés felett sirályok köröztek, és olyan tekintettel nézte azokat, mintha irigyelné a viharokban kipróbált madarak szabadságát. Aztán elindult a szurdok felé, Klaas pedig a nyomába eredt.

– Mindig jó ízlésed volt – igyekezett derűs hangon újabb tárgyalásba kezdeni – én mondom, ha életemben valaha is láttam valahol egy kellemes sarkot, akkor erre a sósvízre néző szurdokra mindenképpen elmondható. Istenemre mondom, haver, semmi sem ér többet egy meleg fedélnél, ha odakint fúj a szél és szakad az eső. Vigyen el az ördög, ha ezt a hideget nem a napéjegenlőségi vihar fújja erre felé.

Elhallgatott, mintha válaszra várna. Mivel azonban Seiling makacsul hallgatott, folytatta mondanivalóját. Az időjárásról átváltott a közeli meredély fáira, és végül a tiszta házacsára, aminek felsorolta minden előnyét. Az őszi virágokról és zöldségekről sem feledkezett meg, amikor végigmentek a kerten, és amint beléptek a házba, hangosan felsóhajtott, mint amikor valaki nehéz munka végeztével sokéves igyekezete után végre célba ér.

II.

A barna Kordel két órája volt úton a délelőtti folyamán. Két órája gyalogolt erdőn, mezőn, majd az ismert földnyelven egy hosszan elnyúló dűnesor lábánál, aztán megint egy ritkás erdőszávon át, mire végül kis halászfalu bukkant fel előtte. Mielőtt belement volna a faluba, a tenger felé fordult, és mivel magasabban volt, a víz felett ellátott egészen a számára otthont jelentő szurdo

kig. Még nem esett, de rájött, hogy keserűen csalódnia kell, mert száraz napra számított. Az égen már gomolyogtak a felhők, és egyre sötétebb felhők közeledtek abból az irányból, amerről a szél a hullámokat a szárazföld felé hajtotta. A csónakokat már kihúzták a partra, és senki sem volt odakint. Ezzel szemben a hullámtörés a földnyelvnek ezen a védett oldalán mérsékelt volt, legalább is nem annyira heves, hogy egy ügyes hajós csónakjával ne mérészkedett volna ki.

Kordel mindezt nyugodt fontolgatással nézegette. Sötét szemében még titokzatos öröm fénye is villant, amint tekintete végigsiklott a vad mozgásban lévő vízfelületen. Akaratlanul hátra vetette a fejét védő kendőt, és szép, fiatal arcát a vihar felé fordítva élvezettel szívta magába a hűvös, nedves, tengeri levegőt. Amikor azonban egy széllelés a kendőt letépte a válláról, és szoknyáját lobogtatni kezdte, olyan alak vált láthatóvá, amit egy tengeri istennőhöz lehetett volna hasonlítani. Ehhez a büszke testtartás, a nyugodt tekintet és a kedves szája körüli dac – valóban nem is lehet csodálkozni rajta, hogy a fiatal emberek szélében hosszában szívesen gyalogoltak volna akár öt mérföldet is egy barátságos szaváért.

Egy idő után a legközelebbi kis kert felé fordult, melyben több gyümölcsfa és terjedelmes bodzabokrok között egy agyaggal kitöltött falú, favázas házikó állt. Megpillantva a szerény lakot szelídebbé vált arcán a dac, sőt együttérzés sugárzott szemeiből, amint kinyitotta az alacsony léckaput, és belépett a kertbe. A kunyhó egyetlen ablaka előtt megállt.

– Seger mama, én vagyok – kiáltott be a kis üvegtáblán át, és szapora léptekkel körbe ment a ház ajtajához, melynek felső, elkülönített fele nyitva állt. Könnyedén kinyitotta az alsó rész reteszét, és egy keskeny folyosón át odaért annak a szobának az ajtajához, ahová az előbb bekiáltott.

– Igen, Seger mama, én vagyok magam – ismételte belépve, és egyúttal kézikosarát letette a közeli sámlira – de azt hiszem, az időjárás ma nem akar a kedvemben járni. Felhők száguldanak az

égen, ami semmi jót sem ígér, és ha valaha elázok az életben, akkor az ma fog megtörténni.

– Kordel – válaszolt az öreg halászaszony, aki fehér fejfedőjén gyászszalagot viselt – szél és rosszidő ellenére.... – fel akart állni karosszékéből, mire Kordel odalépett hozzá, két kezét megragadta, és megakadályozta, hogy feltápaszkodjon.

– Maradjon csak ülve, Seger mama! – szólt hozzá barátságosan. Mindenesetre jó jel, hogy valamennyire megbízik a lábaiban, tehát bizonyára javul.

– Igen, persze, egy egészen kicsit – válaszolta a halászaszony, és mélyen barázdált, viharvert arcára fájdalmas mosoly ült ki. Egészen rendbe aligha jön valaha is, abból pedig, hogy még dolgozhassak is, már nem lesz semmi. Sokáig elviseltem a nedvességet és hideget, de amikor a köszvény jelentkezik, akkor már semmiféle doktor sem segít. A férjem figyelmeztetett, ahányszor csak ki akartam menni vele, és csak most látom be, mennyire igaza volt, amikor ő már végleg odavan. Igen, bárcsak élne még!

Kordel odahúzott egy széket öreg barátnője elé, és ismét megragadva mindkét kezét, vigasztalóan szólt hozzá: – Persze, nagy szerencsétlenség hogy meghalt, de azért nem maradt nyomorúságosan elhagyatva. A rossz napokat majd jobbak követik, és a mi barátságunk túl régi ahhoz, hogy egyikünk elfelejthesse a másikat. A kosaramban van néhány dolog, ami jót fog tenni magának. Idegenekre sincs rászorulva – fűzte még hozzá, amint észrevette, hogy világos könnyek peregnek le az idős asszony arcán. Aztán körülnézett attól tartva, hogy utóbbi szavaival túl sokat mondott.

– Igen, már nem vagyok egyedül – válaszolta – és az ég kegye, hogy hazatért a fiam. Sajnos nem érkezett időben, hogy lecsukhassa elhunyt apja szemét. Csak sírját találta meg és beteg anyját, meg annyi adósságot, hogy megtakarításai még a negyed részét sem fedezik. Jó sok idő kell még hozzá, mire szabad ura lehet a szülői háznak. Rosszabbul is alakulhatott volna, mert nem lehetett tudni, hová küldjek levelet utána. Azt mondta, valamiféle megsejtés lett úrrá rajta, mire elszegődött egy Kínából hazafelé

tartó vitorlásra. Most szűkös körülmények között keresi meg kenyerét apja nyomdokaiba lépve, és olyan ügyesen végzi dolgát, hogy hozzá hasonló nincs is a környéken.

– Tudom – válaszolta gyorsan Kordel – elég gyakran átjár hozzánk. Ma azonban erre aligha kerülhet sor. A tenger úgy viselkedik, mint egy dacos gyermek és a hullámok tarajai olyan fehérek, mint a maga haja.

– Ne aggódjál! – válaszolta az öregasszony – és borús, kék szemeiből a tomboló elemek iránti ősi szeretet sugárzott, melynek hosszú időn át megélhetését köszönhette.

– Bertus – folytatta Seger mama – hosszú útjai során megtanulta, hogyan viselkedjen a bukóhullámokon, és ha valaki képes épségben hazavinni téged, akkor minden bizonnyal ő az. Estefelé meg különben is el szokott ülni a vihar.

– Majd meglátjuk – válaszolta Kordel elgondolkodva, jóllehet egyáltalán nem riadt vissza a viharos tengeren csónakban sorra kerülő úttól. – Persze, nem akarok az utolsó pillanatig várni, mert különben kénytelen lennék éjszaka megtenni a szárazföldön hazafelé vezető utat, bár telihold van, de ez nem sokat számít, ha az ég úgy néz ki, mintha gyapjútakaróval lenne letakarva. És ki tudja, mikor fog hazajönni a fia.

– Időben – válaszolta Seger mama – és semmit sem örökölt volna elhunyt apja becsületéből és anyja iránt érzett hálája sem volna teljes, ha egy percig is azon töprengene, hogy szolgálatodra álljon-e. Ha azonban akkora a vihar, hogy csónakkal nem lehet kimenni a tengerre, akkor sem kell egyedül végigjárnod a hazafelé vezető erdei utat, mert Bertus elkísér majd egészen a házatok ajtajáig.

– Amire nekem semmi szükségem sincs – vágta közbe Kordel majdnem hevesen – nem, Seger mama, nem félek én egyáltalán senkitől, még akkor sem, ha olyan sötét lenne az éjszaka, mint apám csónakján a festék. Öt-hat órát lenne úton odavissza, és akkor hogy maradna ereje a holnapi munkához?

– Ereje? – kérdezte az öregasszony, árnyalatnyi anyai büszkeséggel. – Ó, a Bertus friss maradna és élénk, még akkor is, ha egy hétig nem látná az ágyát. Ezt tőle magától tudom. Ha át akar vitorlázni veled, nyugodtan rábízhatod magad. Ha pedig a szárazföldi utat tartja biztonságosabbnak, akkor nem kell egyedül útra kelned.

Kordel éppen nyitotta a száját, mintha bosszús választ akarna adni, de közben eszébe jutott valami, és témát váltva öreg barátnője házi dolgai iránt kezdett érdeklődni, és vizsgálgatni kezdte a rendet és tisztaságot maga körül.

– Bertus mindenről gondoskodik – dicsérgette Seger mama a fiát. – A hajókon megtanulta a rendet, és tudja, hogyan bánjon a kezeivel. Furdal a lelkiismeret, amikor a padlót súrolja, hiszen az asszonyi munka, mire azt válaszolja, nem esik jobban neheze, mint annak idején, amikor üres gyomorral kellett a fedélzetet síkálnia, és azért is szívesen teszi, mert olyan neki, mintha a fedélzeten lenne, én pedig maradjak csendben.

– És azok az almák ott az ágy feletti polcon – váltott Kordel megint témát – milyen barátságosan tekintenek le ránk, és az a nagy fenyőtoboz – ej, össze van záródva, ami bizony rossz időt jelent.

Így csevegtek szaporán, és minél tovább beszélgettek, annál vigasztalóbb volt Kordel közelsége az öregasszony számára.

Odakint közben egyre sűrűbb lett az atmoszféra, a szél barátságatlanul fújta körül a kunyhót, és barátságatlanul rázta a még gyümölcsökkel teli fákat. Az ablaktáblákon víz csorgott le a finoman szitáló esőtől. Abban reménykedve, hogy végül mégiscsak kiderül az ég, Kordel egyre tovább maradt. A vízi út gondolatát már régen feladta, a szél pedig ahelyett hogy alábbhagyott volna, egyre hevesebben fújt. Az öregasszony alig figyelt az időjárásra, és Kordel iránti aggodalma elhalt abban a meggyőződésében, hogy a fia dolga lesz megküzdeni az elemekkel.

– Nincs igazán rendjén, ha az ember a saját apjáról akar érdeklődni – szólalt meg Kordel hosszabb elmélkedés után, újabb

beszélgetést kezdeményezve – ha az ember azonban jó szándékkal teszi ezt, akkor semmi rossz sem lehet benne. Szeretnék magánál érdeklődni néhány dolog iránt, mert félek kérdéseimmel az apámhoz fordulni. Nagyon ingerlékeny, és még borúsabb lenne a hangulata. Már annak idején, mielőtt letelepedtünk ezen a szigeten, nagyon zárkózott és szófukar volt, és ez az állapota azóta egyre fokozódott. Maga és a férje voltak az elsők, akiket megismertünk, és sohasem fogom elfelejteni, mennyi időt töltöttem el maguknál, miközben apám a házunk építésével volt elfoglalva. Valószínűleg többet tudhat róla, mint jómagam, mivel gyermekeveim alatt nem sokat törődtem borús hangulatával.

– Semmit sem tudok, Kordel – válaszolta az öregasszony – legalább is semmivel sem többet, mint más emberek. Tény, hogy mindig félénk volt, és ha hetenként néhány alkalommal át kellett mennem hozzá, hogy elvégezzem a durvább házimunkákat, és egy kicsit tanítgassalak, az is csak azért történt, mert a faluban semelyik másik szomszédval nem akart összebarátkozni. Igen, tényleg félénk volt mindig, és olykor attól is tartottam, hogy jó napot kívánjak neki, mert ha előtte nem vett észre, úgy összerезzent, mintha egy rúd tört volna el mellette.

– Nem fedezett fel semmit, amin megütközhetett volna? Nem kíváncsiságból kérdezem, hanem pusztán csak azért, mert mindent meg szeretnék tenni, hogy könnyítsek hangulatán.

– Semmit sem, Kordel, bár egyszer volt valami, ami feltűnt nekem, de azt hiszem, hogy szóra sem érdemes.

– De igen, mégiscsak, Seger mama, meséljen el nekem mindent! Lehet, hogy a legkisebb, mellékesnek tűnő dolog fog nyomra vezetni engem.

– Rendben van, Kordel, elmesélhetem, bár nem sokat tartok róla. Beköltözésük után a második nyáron történt. Korán reggel átvitorláztunk hozzátok. A férjem elkísért, és abban maradtunk, hogy este visszajön értem. Fogalmam sincs róla, hogy apád várt-e rám, de aligha hiszem, mert amikor a nyitott ablak mellett elhaladva benéztem, az asztal előtt állt mélyen lehorgasztott fejjel.

Arra gondoltam, talán olvashat valamit. Nem akartam megzavarni, de a házba mégiscsak be kellett jutnom. Halkan kinyitottam az ajtót, amit nem hallott meg. Amikor azonban elmentem mögötte, megreccsent a padló a lábam alatt, mire ő villámsebessen felém fordult. Arca fehér volt, mint egy lepedő, és mivel izzó szemekkel tekintett rám, és leejtette karjait, attól tartottam, hogy beteg lett, és menten összeesik. – Jól érzi magát? – kérdeztem, felé nyújtva a kezem, és közelebb léptem hozzá. Hangomra úgy reagált, mintha mennydörgést hallott volna. Hirtelen elvörösödött, kezeit úgy ökölbe szorította, hogy megijedtem tőle. – Hogy került ide? – kiáltotta vadul felém, és még mielőtt rémülten válaszolhattam volna, folytatta: – Nem tisztességes dolog, leskelődni valaki után. Nem hívtam ide magát, és most tűnjön el, és magyaráztassa meg magának valakivel, hogy mindig kopognia kell, mielőtt belép hozzám! – Ezek a szavak annyira megbántottak, hogy arra gondoltam, felhagyok nála a munkával, de aztán hirtelen elcsendesedett. Kezét a vállamra tette, és magyarázkodni kezdett, hogy el volt mélyülve gondolataiban, és ne vegyem tőle rossz néven, amit mondott. Olykor erőt vesz rajta ilyesmi, mint egy rossz álom, mióta elveszítette a feleségét. És amikor észrevette, hogy az asztalra nézek, különben is, hová nézhettem volna, elem lépett, mintha zavarná, és különben is mi közöm lenne hozzá, mi van az asztalon.

– De mit látott meg?

– Csak felületesen láttam, de bizonyára rémületem miatt volt, hogy megmaradt emlékezetemben. Egy kép volt ugyanis, olyasmi, mint amelyet partjainkon nyáron a festők szoktak készíteni egy géppel. A képen egy férfi arca volt látható, ráadásul egy fiatal férfié, azaz nem apádé, hanem egy csinos fiatal fickóé, nagy szemekkel és beszédre nyíló ajkakkal. A kép akkora volt, mint a tenyerem, és nem egészen új, és a közepe be volt hasadva, mintha egy véső esett volna rá. Mellette egy kis köteg irat volt, azt hiszem, de nem mertem sokáig nézelődni, mert semmi közöm sem volt hozzá.

Kordel, aki mindeddig figyelmesen hallgatott, lehorgasztotta a fejét, mintha elgondolkodna a hallottakon. Aztán megint hirtelen előre nézett.

– Történt később valami hasonló? – kérdezte feszülten.

– Soha többé, én pedig tartózkodtam attól, hogy még egyszer meglepjem. A férjemen kívül nem is beszéltem róla senkinek, ő pedig azt ajánlotta, jobb, ha hallgatom, én pedig a mai napig megfogadtam a tanácsát. Lehet, hogy valamelyik rokonának a képe volt, akivel megromlott a kapcsolata.

– Nekünk nincsenek rokonaink, legalább is nem tudok egyről sem, apámnál pedig ilyesmiről érdeklődni, arra nem visz rá a szívem. Az is bőven elég nekem, ha látnom kell, mennyire elemésztí a bánat, ahogy a parton üldögélve a tengert bámulja.

– Talán majd megváltozik a helyzet, ha találász magadnak egy jóra való férjet – vélekedett az öregasszony jóindulatúan.

Kordel arca erre elvörösödött.

– Nincs szükségem nekem semmiféle férjre – válaszolta hevesen – ha akarnék is, az mindenképpen apám ellenére volna, és én a helyzetemmel meg vagyok elégedve. Néhány héttel ezelőtt felbukkant nálunk a szurdokban egy tiszteletreméltó kereskedő a városból, és engedélyt kért rá, hogy udvarolhasson nekem. Apám röviden elutasította, és nyolc napig tartott, mire megint elhagyta egy szó a száját. Aztán úgy vélekedett, hogy semmi szükségem sincs rá, hogy valakinek a felesége legyek, és amíg él, soha sem egyezne bele abba, hogy megházasodjak. Nekem pedig így pont megfelel. Ha egyetértett volna a kereskedővel, én mégis elutasítottam volna azt az embert. Nem vagyok hajlandó senkinek sem az uralma alá kerülni, és ha apám meghalna, akkor idegen segítség nélkül is megállnék a lábamon. Nem, Seger mama, én sohasem fogok megházasodni. Hiszen látom, hogyan emésztí magát a bánat. Ha hajadon maradt volna, akkor ma gondtalanul élné.

– Én pedig mégsem sajnálom a férjemmel eltöltött éveket, pedig bánatban és nélkülözésben bőven volt részünk – sóhajtott

fel az öregasszony – és ha ő már nincs is meg nekem, gondolataimban még mindig együtt vagyok vele, és ezt senki sem veheti el tőlem.

Kordel borúsan nézett maga elé. Éppen azon volt, hogy valami újabb témába kezdjen, amikor egy árny suhant el az ablak előtt, és közvetlenül utána hallani lehetett, hogy valaki benyit az ajtón.

– Megjött Bertus – mondta az öregasszony felelevenedve – ismerem a szokását, ahogy benyit, és becsukja maga mögött az ajtót.

– Akkor most mindjárt megtudjuk, hogy gyalog kell-e men-nem – válaszolta Kordel, miközben felállt.

– Kinyílt a szobaajtó, és durva munkaruhában belépett rajta Albert Seger, vagyis sokkal inkább Bertus, ahogyan általában nevezték őt. Csepegő felső holmiját levette a folyosón, és bár a hosszú tengeri csizma és zárt, bő munkaskabátja kevésbé bájosan mutatott rajta, mégsem befolyásolták hátrányosan a megnyerő fiatal tengerészt. Nem volt túlzottan széles vállú, közepesnél azonban valamivel magasabb, mozdulatai pedig ügyességről és erőről tanúskodtak. Csinos arca szőke matrózsakállával és őszinte, élénk kék szemei makkegészséget sugároztak, miközben sötétszőke hullámos haja kiemelte könnyen ingerelhető, sőt szenvedélyes ábrázatát.

Bizalmas üdvözléssel közeledett Kordelhez, aki kezét az övéibe tette, és a férfi barna arcán pír futott végig, sőt tekintetén bizonyos zavar volt felismerhető, amint belekezdett:

– Tényleg igazán örülök neki, Kordel, hogy örömmel gondolsz anyámra, de jobb lett volna látogatásodra egy másik napot választani.

– Túlzottan háborog a tenger? – kérdezte Kordel – ezért igazán ne nyugtalankodj! Kipihentem magam, most útnak indulok, és jó két és fél órán belül otthon vagyok.

– Az én csónakomnak nem háborog túlzottan a tenger – válaszolta Bertus elbizakodottan, és odaát is tudok egy olyan helyet,

ahol a partot meg tudom annyira közelíteni, hogy ki tudsz ugrani a szárazra. De a nedvesség, Kordel, a nedvesség! Még mielőtt beköszönt az éjszaka, úgy fog esni, mintha dézsából öntenék, és amit az eső nem intéz el, azt megteszik a hullámok habzó tarajai.

– Akkor adjuk fel ezt az utat – döntött Kordel egyhangúan – és kendőjét megragadva készülődni kezdett – az pedig teljesen mindegy, hogy néhány órával előbb, vagy később érek haza.

– Terítsd legalább válladra a férjem esőköpenyét! – szólt közbe Seger mama aggódalmasan.

– Elkísérlek, Kordel – ragadta magához gyorsan a szót Bertus – és ha a szélvédett oldalamon jössz, akkor egy kicsit védve is leszel.

– Mintha tartanék az időjárástól! – nevetett felé Kordel kényszeredetten. Nem, Bertus, maradj csak szépen anyád mellett. Csukott szemmel is megtalálom azt az utat, melyet már százszor is bejártam, az esővel meg nem sokat törődök.

– Mondj csak amit akarsz, Kordel! – válaszolta Bertus határozottan, felvillanó szemekkel – egyedül nem mész el innen, akkor sem, ha pár tucat lépéssel mögöttem kell követnem téged.

– Ilyesmiről szó sem lehet! – döntött Kordel dacosan – és jó okom van rá. Mit gondolsz, ki kísérgetett akkor, amikor távoli tengereken hajóztál? Olyan időjárás, mint ma, akkor is volt, és elég gyakran hagytam el később anyád házáat, mint ma.

– Nagyra becsülöm indokaid – válaszolta Bertus, és elfordult, hogy eltítkolja az arcába szökött vért – és a legkevésbé sem akarok okot adni arra, hogy pletykálni kezdjenek a hátad mögött. Előbb még meg kell születnie azonban annak, aki meg tudná akadályozni, hogy hallótávolságra legyek tőled, és esküszöm, nem fordulok előbb vissza, míg nem hallom apád ajtaját becsukódni mögöttem. Az utóbbi időben valami csavargó kószál a szigeten, akivel jobb, ha nem találkozok egy magányos, fiatal lány. Éppen ma járt egy férfi a faluban, egy igazi vagabund, amint hallottam, és akire egy kutyát sem bíznék rá néhány percre.

– Én pedig nem félek – válaszolta Kordel gúnyosan – és ha gyenge vagyok ahhoz, hogy megvédjem magam, a lábaim annál gyorsabbak. Tehát nem! Itt maradsz anyád mellett, mert úgy akarom.

– Engedd meg a kedvéért, hogy elkísérjen – próbált meg közvetíteni az öregasszony – megérdemled azért, amit értem tettél, mi pedig nem félünk sem az éjszakától, sem pedig a rossz időtől.

– Kordel útra készen állt. Az öregasszony kérésére egy pillanatra elgondolkodott. Bertus tekintete a lány maga elé merengő szép szemein nyugodott, melyek fölött összevonta erőteljes, fekete szemöldökét. Kordel végül felnézett, és határozottan a fiatal tengerészre nézve nyugodtan megszólalt:

– Azt nem akarom, hogy elkísérj, viszont ha nyugodt lelkiismerettel mered állítani, hogy nem tartod veszélyesnek, akkor a csónakodon átvitorlázhatunk.

A fiatalember arca erre fellángolt.

– Ha nem félsz egy kis zuhítól, akkor háromnegyed óra alatt hazaviszlek, a visszafelé út már kész szórakozás lesz számomra.

– Rendben van – válaszolta Kordel megkönnyebbülve – te mondtad, és én megbízok benne, hogy nem ígérsz többet, mint amit be is tudsz tartani. Egy kis zuhi pedig a legkevésbé sem zavar.

– Akkor ne is vesztegessük tovább az időt – jegyezte meg Bertus – minél hamarabb indulunk, annál jobb! Minden jót mama! Másfél órán belül megint itt leszek. Kilépett a folyosóra, ahol magára kapta esőköpenyét, miközben Kordel öreg barátnője tanácsára hasonlóképpen felöltözött és elbúcsúzott.

Bertus már várt rá a kertben. Vállán rövid árboc, vitorlarúd, felgöngyölt vitorla, és kormánylapát volt. Amint Kordel odaért, haladéktalanul elindult előtte a part felé.

III.

Az égbolt erősen beborult és folyamatosan esett a hideg eső. Az est árnyai már korlátozták a távolabbra látást, amit az eső egyébként is erősen korlátozott. Amikor a két fiatal elérte a partot, a tenger mint heves mozgásban lévő, homályos, szürke felület terült el előttük. A hullámtörés csak mérsékelt volt, mert a hullámokat a szél elfelé nyomta. A hínárral borított part olyan benyomást keltett, mintha alacsonyabb volna a víz szintje. Egy-egy hullám csak imitt-amott futott fel a partra. Bertus az egyik ilyen használta ki, hogy a gerincével egy pallón fekvő csónakot a vízre juttassa. Amikor az egyik hullám visszahúzódott, hogy rövidesen egy másik kövesse, és megemelje a csónakot, Kordel beugrott. Bertus követte, és a kormányrúddal ügyeskedve annyira eltávolodott a parttól, hogy a helyére tehetette az árbocot és felvonhatta a vitorlát. A földnyelv dűnéi által védve csak a szabálytalan hullámokkal kellett megküzdenie. Kordel a hátsó padon foglalt helyet. Bertus mellé ült, és megragadta a kormányt. Balkezevel egy gyűrűn átfutó és kétszer egy cövekhez hurkolt vitorlakötelet tartott. Lassan, és a víz heves mozgásának engedve a csónak a tenger felé haladt. Hirtelen azonban eltalálta egy heves széllelés, ami majdnem az oldalára borította, de aztán határozottabban kezdte tartani az irányt, és néhány perccel később már teljesen engedelmeskedett a szél hatásának.

– Mégis csak rosszabb a helyzet, mint amire számítottam – szakította meg Kordel a hallgatást rövid út megtétele után, és kutató tekintettel nézett társára, aki meredten kémlelt a jármű orra elé.

– Sokkal rosszabbnak kellene lennie, hogy veszélyes legyen számunkra – válaszolta Bertus anélkül, hogy tekintete irányt változtatott volna.

– De azok a hullámtörések odaát!

– Épségben szárazra foglak juttatni, Kordel, csak azt sajnálom, hogy nem másként fúj a szél. Ha a tenger lángoló kénné változna, az volna szóra érdemes.

– Sajátos kifejezés rejlett a fiatalember hangjában, amitől Kordel tartani, sőt félni kezdett. Mivel azonban a hallgatás a folyamatosan erősödő sötétedésbe burkolódzó tomboló elem közepén még kínosabb volt, rövid elmélkedés után megint belekezdett:

– Gyakran jártunk erre, amikor még gyerek voltam, de ilyen haragos időnk sohasem volt. Látom rajtad, mennyire küszködsz, hogy tartani tudd az irányt. Mégiscsak jobb lett volna, ha nem indulunk útnak.

– Nem, Kordel, az sem lett volna jobb – tört fel szabályosan Bertusból – így legalább a szolgálatodra lehetek. Elutasítottad, hogy elkísérjelek a szárazföldre, mintha szégyellnéd, hogy meglátnak egy egyszerű halászlegénnyel, most meg azzal nem vagy megelégedve, ahogyan a vitorlát kezelem. Mit tehetek még, hogy bebizonyítsam a jó szándékomat? Ha tájfun kavarta volna fel fenékig a tengert, az sem ingatott volna meg egy pillanatra sem, hogy erre az útra elinduljak veled.

– Nem gondolsz anyád bánatára, ami akkor érné, ha nem térnél vissza merész utadról! Szegény asszony teljesen elárvulna, ha mindketten odavesznénk.

Bertus nem válaszolt rögtön. Két hullám, melyek gyorsan követték egymást, teljesen lekötötték a figyelmét. Miután mindketőjüket beterítették vízpermettel, tovagördültek.

– Karolj át, és akkor biztosabban fogsz ülni – szólalt meg végül Bertus, és hangja reszketett izgalmában.

– Elég jól ülök – válaszolta a lány egyhangúan – nem akarlak akadályozni a mozgásban.

– Kordel! – kezdett bele Bertus hosszabb szünet után – ha ezért elkárhozok, az nem az én hibám, mert nem tehettem mást. Szegény anyámért különben mindent megteszek amit lehet, és nélkülünk sem lenne teljesen elhagyatva. Vannak még jószívű emberek ezen a világon, és ha veled együtt meghalnék, az számomra igazi öröm volna.

– Ne legyél ilyen gyalázatos, miközben itt lebegünk a mélység felett! – válaszolta Kordel, titokban megremegve – vagy azt hiszed, hogy valami jót tennél velem, ha a társaságodban nyelne el a tenger? Utolsó gondolatom anyáddal lenne, akinek semmi más lehetősége sem maradna, mint hogy ő is meghaljon.

– Az sem tetszett neked, hogy valaki meglát velem odakint a szárazföldön, most meg az a bajod, hogy a parton találnak ránk holtan megmerevedve, amint szorosan átöllelek. Annyira szorosan, hogy kénytelenek lennének közös sírba helyezni bennünket. Kordel, hallgasd csak, hogyan süvít a szél, hogyan nyújtja ki utánunk karjait a tenger! De én csak nevetek rajta. Anyámra is gondolok, de rád sokkal inkább, és ha egy boldog órát szerezhetnék vele neked, azonnal belevetném magam a tengerbe. Ha elengedném a kormányt, percekben belül egymás mellett hevernénk odalent a mélyben, de eszemben sincs ilyet tenni, általam nem fog bántódásod esni. Ha úgy gondolod, hogy hallatlan dolgokat beszélek, annak a tenger az oka. Hej, hogy sötétedik! A felhők felett azonban süt a Hold, a habok pedig segítenek világítani neki. Az ilyen idő magával ragad, mint olyasvalakit, aki sokat ivott, és meggondolatlanul nyíltan kimondja, ami a szívét nyomja. Igen, Kordel, ki kell mondanom, ami nyomja a lelkem: Bánt, hogy nem lehetek más számodra, mint öreg barátnőd fia, ezt tudom, de ahányszor csak meglátlak, majd beleőrülök, és inkább feküdnék melletted a tenger mélyén, mintsem, hogy más férfi feleségeként lássalak. Ezt nyíltan ki merem mondani anélkül, hogy bűnösnek érezném magam miatta.

Kordel szótlánul végighallgatta, és amikor befejezte, egy ideig még csendben maradt, majd szinte mellékesen megjegyezte:

– Tehát csak azért akartál elkísérni, hogy ilyen értelmetlen dolgokat mondjal nekem? Csak azért kényszerítettél erre az útra, hogy ostobaságokat fecseggél? Nos, hát ez volt az utolsó alkalom, amikor átvitorlázhatsz velem. Ha egyáltalán férjhez is akarnék menni, mit törödsz te azzal, hogy kit választok? És pláne az, hogy itt szeded elő a hülyeségeidet, ahol nem tudok kitérni előled, ahol tudod, hogy az életünk egyetlen figyelmetlen mozdulatodtól függ!

Egyáltalán kinyújtánád a kezéd utánam? Sejtettem, hogy a hajós életed a nagy tengereken elvitte az eszed, és ezért is félttem, hogy az erdei úton kísérij haza engem, ahol a vitorla és a vihar nem kötötte volna le a figyelmedet.

– Megismétlem, Kordel – válaszolta Bertus – sokáig fojtottam magamba, és tovább is hallgattam volna, de a háborgó tenger, és keserű szavaid tették velem, hogy nem akartam tovább hazudni. Hiszen hazugság volt, hogy nyugodtan a szemedbe néztem, amikor találkoztunk, amikor vidáman kezét fogtam veled, mint egy jó barát, miközben elfojtott nyomorúságomban a szívem majd megszakadt. De ezen most már túl vagyok. Amit a tenger és a szélvihar hallott, az titokban marad, ha pedig te tovább cipeled magaddal, az a te bajod. Ha az emberek ujjal mutogatnak rám és gúnyolódnak velem azért, mert a büszke barna Kordelnek bevalóttam, ami a lelkemet nyomja, az sem érdekel. Mostantól kezdve azonban tudod, ha a kezem nyújtom feléd, és az időjárásról kezdek fecsegni, közben lángol a szívem, és akár meg is halnék érted, és a sorsommal teljesen meg lennék elégedve.

– Többé nem lesz rá alkalmad, hogy kezét nyújts nekem – válaszolta Kordel egyre fokozódó szenvedéllyel az őt körültomboló elemek ellenére, és ha ez anyád számára szomorúságot fog okozni, annak kizárólag te leszel az oka. Tudom, sohasem adtam rá okot, hogy ostobaságokat beszélj nekem.

Hangja ekkor rémülten elakadt.

Bertus kurta mozdulattal rántott egyet a kormánylapáton. A csónak beleimbolygott a szélbe, aztán felszáguldott egy közeledő hullám tetejére, és vitorlája petyhüdten elkezdett hátrafelé lobogni. Látható volt, hogy a következő hullám átbukik a tartásától megfosztott csónakon. Kordel azonban, aki magabiztosan viselkedett a vízen, és a közeledő est félhomályában felismerte a közelgő hullám körvonalait, hevesen a kormányrúd után kapott, és könnyedén kiragadva azt társa ernyedt kezéből, a járművet visszakormányozta eredeti irányába, még mielőtt utolérte volna a végét. Rövid küzdelem következett a sístergő hullámtaréjjal, és a

csónak, mint egy ostorcsapással rendre utasított ló száguldott tovább a sűrű atmoszférában láthatatlan célja felé.

Úgy tűnt, mintha Bertus nem lenne észnél. Fejét mellére hajtva tehetetlenül hánykódott a hevesen imbolygó csónakban. Kordel ezzel szemben olyan gyakorlottan kezelte a kormányt, amit csak hosszú évek alatt tengeren szerzett tapasztalat tesz lehetővé.

– Megnyugodtál végre? – kérdezte hosszabb tompa hallgatás után. Felfogtad, hogy hol lennénk most, ha nem lépek közbe? Felfogtad, hogy szegély anyádnak már nem lenne gyermeke, ha tébolyult állapotodban nem ragadom meg a kormányt?

– Odalent lennénk a mélyben, és végre megtaláltam volna a nyugalmam – válaszolta Bertus letörten.

– Drágán megszerzett nyugalom lenne – válaszolta Kordel egyhangúan – mintha csak egy letört virágszárlól lenne szó – de vedd vissza a kormányt, és tégy, amit akarsz, engem már nem érdekel. Ha közben azt hiszed, hogy valamiféle fenyegetéssel meg tudsz félemlíteni, akkor nagyon tévedsz. Egyáltalán, nagyon rosszul választottad meg az alkalmat az ilyesfajta beszélgetésre. Azt hitted, ha a hatalmadba kerítesz, majd reszketni látsz engem. Én azonban nem vagyok reszketésre hajlamos, ahhoz nem elég örömteli az életem, és ezt be is bizonyítom neked – és a kormányt még mindig kézben tartva a csónakot most maga akarta szélbe állítani. A csónak orra még nem fordult el egészen, jöllehet a viortorlák már kezdtek lebegni, amikor Bertus erőszakkal kikapta kezéből a kormányt és elhárította a veszélyt.

– Megigértem, hogy hazaviszlek, és be is tartom a szavam – válaszolta fogcsikorgatva, és már teljes figyelmét a pezsgő hullámokra és a csónak helyzetére fordította – de be kell vallanom, értelmetlen dolgot műveltem, mintha megőrültem volna, és köszönöm, hogy észhez térítettél. Megismétlem, ha háborog a tenger és süvölt hozzá a vihar, örömben fel szeretnék kiáltani, és mivel olyan régen ismerlek, és olyan melegen ültél mellettem, téged is megérintett ez a mámor. Most azonban már túl vagyok rajta. A hideg zuhany, és szavaid lehűtöttek. Ne is gondolj rá többet,

Kordel! Száradjon el a nyelvem, mielőtt még egyszer szerelemről szólnék hozzád!

Belenevetett a szélbe, mintha saját magán gúnyolódna, és mivel Kordel hallgatott, ugyanolyan hangon folytatta:

– Ha nem látogatnád meg többé anyám, azzal nagy bánatot okoznál szegény asszonynak. Rájönne, hogy én vagyok az oka, és túl kemény lenne a büntetés. Felejts el ezért mindent, az ő kedvéért! Gondold azt, hogy álmodtál – és egyre keserűbb és határozottabb lett a hangja – vagy valami súlyos betegség kerített hatalmába, amitől nem tudtam, hogy mit teszek. Soha többé nem fogsz ilyet hallani tőlem. Messzire el foglak kerülni, és ha véletlenül találkozunk, üdvözlj a régi megszokott módon, az emberek miatt, mert ha kezet nyújtánál, és megbocsátóan néznél rám, akkor eszembe jutna ez az óra, Kordel. Ha kezemmel vörösen izzó vasat érintenék, kevésbé égetne, mint a visszaemlékezés erre a mai estére.

A csónak rémesen táncolt a tovagördülő hullámokon. Kordel még mindig hallgatagon és borús tekintettel ült Bertus mellett. Ki tudta volna megmondani, mi járt a fejében. A legkevésbé sem törődött a szürke atmoszférából felbukkanó, majd megint eltűnő földsáncokkal. Az esővel és viharral szemben érzéketlenül ült ott, és teljesen közömbös volt számára, merre halad a fürge csónak.

– Tudom, mit forgatsz a fejedben – kezdett bele megint Bertus hosszabb szünet után – és nem veszem rossz néven tőled, mert megérdemlem. Ha megígéred, hogy nem feledkezel meg anyámról, megpróbálom sorsom kint a messzi távoli tengereken folytatni. Bármelyik nap talállok munkát Kelet-Indiába vagy Ausztráliába, vagy mit tudom én, a világ bármely tájára induló hajón, nekem úgyis teljesen mindegy. Csak néhány hetet adjál még nekem, hogy ne túl hirtelen érje az öregasszonyt!

– Tedd, ahogyan jónak látod! – válaszolta Kordel.

Elérték azt a határt, ahol a földnyelv körül száguldó szél a legmélyebben kavarta fel a tengert. A hullámok ennek ellenére

egyenletesen követték egymást, így Bertus könnyedén meg tudta tartani a csónak állandó irányát. Persze magasabbra emelkedtek, és mélyebbre süllyedtek, de a kormányrudat most már biztosan markoló kéz megakadályozta a csónak felborulását.

– Hogy repül ez a dióhéj! – jegyezte meg Kordel hosszabb hallgatás után – hát nem azt gondolná az ember, hogy az égbe akar emelkedni?

– Vagy lesüllyedni a tenger fenekére – vélekedett Bertus csak úgy mellékesen – de nem kell aggódnod, egyenletes a hullámverés. Ilyenkor egy hatéves gyerek is el tudná kormányozni.

– Gondolsz a hazafelé vezető útra is?

– Nem, szóra sem érdemes.

Megint hosszú szünet következett. Bertus mereven előre nézett, miközben Kordel elmerengve figyelte oldalról a fiú sötét árnyakkal körülvett alakját. Egyikük sem törődött a vízpermettel és esővel, ami szakadatlanul korbácsolta arcuk szél felőli oldalát.

– Az ujjaim kezdenek meggémberedni – kezdett bele megint Kordel – a deszka jéghideg és nedves. Ha nincs ellene kifogásod, és nem akadályoz, átkarolnálak.

– Nem akadályoz, Kordel – ha úgy biztosabban ülsz, karolj csak át nyugodtan! – válaszolta társa olyan hidegen, mint a nedves pad, melybe a lány mindkét kézzel kapaszkodott.

Kordel vonakodott. Egy fél órával korábban egy ilyen óhaj Bertust vad örömmel töltött volna el. Most azonban úgy tűnt, mintha semmilyen hatással sem volna rá. Eltelt egy perc, aztán átkarolta a fiatal tengerészt, de nem szerényen, hanem ugyanazzal a nyugodt biztonsággal, mint amellyel az előbb a nedves deszkába kapaszkodott. Aztán mindketten csendben maradtak. Csak amikor a parthoz közeledtek, jegyezte meg Bertus egyhangúan:

– A szurdok előtt nem tudok kikötni. Túl erőteljes a hullámtörés. Magam miatt nem nagyon aggódnék, még akkor sem, ha darabokra törne a csónak, de te nem tudnád elérni a partot, mielőtt

utolérne a következő hullám. Ha neked megfelel, jó száz méternyivel lejjebb meg tudom közelíteni a partot. Az a néhány lépés fürge lábaidnak úgysem számít.

– Legalább is nem sokat – válaszolta Kordel ugyanolyan egyhangúan. – Tedd, amint neked tetszik! Nekem megfelel. Legszívesebben úgyis az erdei ösvényen tértem volna haza.

– Talán majd legközelebb – vélekedett Bertus – vigyázz, ne veszítsd el az egyensúlyod, amikor átállítom a vitorlát!

Szabad kezével leoldotta a kötelet a cövekről, miután néhány arasznyit maga felé húzott a gyűrűn át, aztán megint rögzítette. Egyidejűleg a kormányrúdon is állított, mire a csónak eddigi irányához képest derékszögben elkanyarodva orrával a földnyelv felé fordult.

Megint elhallgattak. Bertus feszülten figyelte a sötétbe burkolódzott parti kiemelkedéseket, hogy kiszámíthassa, hol közelítse meg a partot. Végül megkönnyebbülten felsóhajtott.

– Készülj fel – mondta izgatott hangon – ugye ismered azt a helyet, ahol a szárazföld meredeken lejt a víz felé? Csak sürolni tudom a hullám tetején megközelítve, de annyira közel megyek, hogy biztonsággal ki tudsz ugrani.

– Szólj, amikor ugranom kell! – válaszolta Kordel, előhúзва kosarát a pad alól. – Az esőkabátot és vízálló fejfedőt a napokban visszaküldöm anyádnak, de az is lehet, hogy majd magam viszem el – fűzte még hozzá rövid gondolkodás után.

– Ahogy a legkényelmesebb neked! – válaszolta Bertus. Ha túl messze van neked, szívesen érte jövök.

– Nem, majd én elviszem. Anyád ne szenvedjen mások miatt, vagy gondoljon rólam rosszat. Add át neki üdvözetem, fáradozásodat pedig köszönöm, itt a kezem.

– Rendben van, Kordel, de nem engedhetem el a kötelet és a kormányt, vagy elmulasztjuk a megfelelő pillanatot.

– Ahogy akarod – sziszegte fogai között Kordel, mivel tudta, hogy csak rajta múlna, hogy a kötelet néhányszor körültekerje a cövek körül, és szabaddá váljon a keze. – Remélem, a hazafelé vezető úton nem lesznek nehézségeid.

– Gyerekjáték! – hangzott a gúnyos válasz – ha az embernek csak magára kell gondolnia, akkor minden még egyszer olyan könnyen megy. Ha nem tudok úrrá lenni a viharos tengeren, akkor majd az lesz úrrá rajtam.

– Ne feledkezz meg anyádról! – kiáltott fel Kordel szenvedélyesen.

– Készülődjél! – tért ki Bertus a válasz elől.

Kordel mély lélegzetet vett. Felemelkedett, és szabad kezét a fiú vállára téve, jobb lábával fellépett a padra.

Már olyan közel voltak a hullámtöréshez, hogy az elrejtőzött Hold tompított fénye mellett többé-kevésbé meg tudták figyelni a part adottságait. Megállásra gondolni sem lehetett, és biztos kéz kellett, a könnyű járművet a gyenge szél mellett az egymást követő hullámokon úgy irányítani, hogy az ne vetődjön ki a partra. Bertus kinézett egy bizonyos pontot, és kiszámította a szünetet a fehér tajték emelkedése és süllyedése között, amelynek a csónak a közvetlen közelébe került. Kordel ekkor odahajolt hozzá. Vajon valami rossztól tartott, hogy a fiú kétségbeesett hangulatban válik el tőle, vagy valami vonzalmat érzett? Ajkaival odahajolt a füléhez, nehogy hangja elvesszen a hullámverés zajában.

– Tartsd szorosan a kormányt Bertus! – mondta komolyan. – Egy rossz mozdulat, és máris a hullámtörésben találjuk magunkat. Nem akartál kezet nyújtani nekem, ezért más módon kell köszönetet mondanom. Ne feledkezz meg anyádról – és rólam sem!

És ekkor homlokon csókolta. Érezte, amint heves borzongás fut végig a fiú testén, és mekkora erőfeszítésébe kerül, hogy az édes mámor pillanata ne váljék mindkettőjük pusztulásának okává.

– Felkészülni, Kordel! – kiáltotta olyan hangosan, hogy túlharsogta a tenger zúgását.

Kordel felegyenesedett, és végignézett a mozgásban lévő hullámtörés mellett kiemelkedő parton. Egy hullám megemelte a csónakot. Bertus egy merész fordulással majdnem egészen a parti meredély közvetlen közelébe hagyta sodródni a csónakot. Néhány másodpercig úgy tűnt, hogy az áramlás ereje túlsúlyba kerül a szél erejével szemben, amit letompítanak a habok. Abban a pillanatban azonban, amikor a visszahúzódó víz ereje kiegyenlítődtött a vitorlára gyakorolt és a kormány által szabályozott nyomással, Bertus hangosan felkiáltott: – Most!

Kordel kiugrott a partra.

– Szerencsés utat! – kiáltotta, miután szilárd talajt érzett a lába alatt, és kikerült a visszahúzódó árból.

A víz felől üdvívalgást hallott. A távolodó vitorlát már alig tudta megkülönböztetni. Elmerengve nézett utána. A csónak már régen eltűnt a sötétben, de ő még mindig ott állt ugyanazon a helyen.

IV.

Egy negyedórásckával később Kordel elérte az otthonuknak helyet adó szurdokot. A két ablak, amely mögött apjával közösen szokta eltölteni az estéket, a szokásos módon még világos volt. Gyanútlanul belépett a ház ajtaján, gyanútlanul leszedte magáról a víztől csepegő felső ruházatát, de hirtelen rémülten elakadt a lélegzete, mert egy idegen hang szűrődött ki hozzá. Aztán apja hangját hallotta: – Ki más lenne, hát a Kordel – vélte hallani az elhangzottakat.

Ezt egy idegen nevetése követte. – Elég későn van egy ilyen fiatal lény számára – hangzott nyersen.

– Kordel már nem gyerek – válaszolta apja szinte bocsánatkérően – már a maga útját járja, és én nem akadályozom meg ebben.

– Ezen változtatni kell – hallotta – egy ilyen fiatal lénynek sötétedés után otthonának négy fala között van a helye, pláne, ha idős apját kell kiszolgálnia.

Már az a körülmény is megrémisztette Kordelt, hogy apjának első ízben van látogatója, de az elhangzottak mély ellenszenvet váltottak ki belőle az ismeretlen iránt. Gyorsan az ajtóhoz közeledett, és belépett. Borús pillantást vetett az idegen felé, aki komor dac kifejezésével ült apjával szemben az ételekkel és italokkal megpakolt asztalnál, rövid agyagpipával a szájában, és a szép lány megpillantásakor nemcsak a dohányzásról feledkezett meg, hanem köszönni is elfelejtett. Anélkül, hogy tovább figyelt volna a vendégre, Kordel kezet nyújtott apjának, miközben kíváncsi tekintettel nézett rá. Figyelmes tekintetét nem kerülte el, hogy a bosszús hangulat, melyet rossz néven vett az öreg halásztól, fokozott mértékben magával ragadta azt, sőt testtartása mély kimerültségről tanúskodott.

– Az öreg Segertől jövök – mondta nyugodtan – közben folyamatosan kutakodva figyelte apját – a rossz idő azonban valamelyest feltartóztatott.

– Az erdei úton jöttél? – kérdezte Seiling kifejezéstelenül, azal a tompa szándékkal, hogy nem akar szótlán maradni.

– Nem, apám – válaszolta Kordel, és úgy tűnt, mintha az idegenről még mindig nem akarna tudomást venni. – Bertus hozott haza a vitorlásával.

– Ilyen időben? – folytatta tovább Seiling mechanikusan a beszélgetést – Bertus addig fogja kihívni maga ellen a tengert, míg egy szép napon el nem nyeli veled együtt.

Korel erre elvörösödött. Gondolatban elsuhant előtte a csónakban átélt jelenet, és büszkén tartott arcát akaratlanul is elfordította, hogy ne érje a lámpa fénye.

– Az idő tényleg elég rossz volt, de Bertus ért hozzá, hogyan kell bánni apja csónakjával.

– Ez lenne tehát a Kordel – kezdett bele Klaas jóváhagyó fejbólintással. Istenemre mondom, Peter Seiling, ki nézte volna ki abból a gyerekből, akit annak idején első ízben karjaidba vettél, hogy mivé válhat! – és Seilingre bámulva jellegzetesen hunyorított a szemével, miközben visszataszító grimasz játszott duzzadt ajkai körül.

Seiling elsápadt. Kordel vizsgálódó tekintettel mérte végig a széles vállú idegent tetőtől talpig.

Klaas azonban nem hagyott időt neki az elmélkedésre. Ravasz számítással emlékeztetve Seilinget függő helyzetére, színlelt gondtalansággal folytatta: – Tizennyolc év telt el azóta. Átkozottul hosszú idő, és mit sem lehet csodálkozni azon, ha Cordula nem ismeri fel első pillantásra elhunyt anyja rokonát. Tizennyolc év, ember! És mégis úgy tűnik számomra, mintha csak tegnap váltunk volna el egymástól. Esős nap volt akkor, és olyan fekete az éjszaka, hogy vágni lehetett volna a sötétséget.

– Tényleg így volt, Kordel – szólt közbe Seiling reszkető szívvel, hogy véget vessen a bőbeszédű csavargó közlékenységének – tényleg a rokonunk ő, az egyetlen, még élő rokonunk, és elhatároztam, hogy befogadjuk magunkhoz. Kordel csodálkozva, tágra nyílt szemekkel az apjára nézett. Lénye egyre idegenebbnek tűnt számára, és semmi jót sem sejtett.

– Erről nem volt tudomásom – mondta.

– Magam sem tudtam – vágta rá Seiling – mert úgy tudtam, hogy már évekkel ezelőtt meghalt.

– Miközben én meg olyan eleven voltam, mint egy sólyáról frissen vízre bocsátott Klipper három nappal a kifutás előtt – vetette közbe Klaas nevetve. – De vigyen el az ördög, kislány, ha ez a módja, inni egyet a jövőendő lakótárs egészségére – és kezét nyújtotta Kordel felé. – És lógassanak fel, ha apád nem a legőszintébb fickó, aki valaha vitorlák bevonásával foglalatoskodott, vagy keményen spórolva garasokért kotorászott a kaliforniai homokban.

– A kaliforniai homokban? – kérdezett rá Kordel csodálkozva a váratlan hírre, és ahelyett, hogy megrázta volna a felé nyújtott kezét, az apjára nézett, aki helyeslően bólintott.

– Bizony így történt – folytatta Klaas – és ha elhallgatta előt- ted, honnan származnak megtakarított garasai, én majd elmondom neked, hiszen itt magunk között vagyunk, és semmi ok sincs rá, hogy titokban tartsuk előtted. Úgy bizony, néhány uncia vörös aranyat kimosott apád nagy fáradozás árán a kaliforniai homok- ból, és temetett el cserében rengeteg vér- és izzadságcseppet. Nem így volt, Peter Seiling? – fordult felé, akinek már alig volt annyi ereje, hogy fejével igenlően bólintson. Bizony, Cordula, mi nem csak rokonok vagyunk, hanem jó barátok is, és micsoda do- log a te öregedtől, ráadásul barátom lányától is, hogy nem kellő udvariassággal üdvözöltök engem!

– Kordel, ennek az embernek igaza van – ragadta magához a szót láthatóan zavarban Seiling – nyújtsd neki a kezéd és legyél jó barátja, mert megérdemli. Bár a hosszú tengeri szolgálat alatt be- széde eldurvult, de attól még nem lett rosszabb ember – fűzte még hozzá nehezen ejtve ki a szavakat, mintha azok el akarnának halni a nyelvén.

Kordel kutakodva végigmérte Klaast. Magabiztos arca ellen- szenvről gyűlöletre váltott.

– Talán még gyerek volnék? – kérdezte vállat vonva, és ösz- szევonta erőteljes, fekete szemöldökeit – egy gyerek, akinek megmondják, hogyan kell üdvözölnie egy idegent anélkül, hogy saját akarata iránt érdeklődnének? Ha apám fedelet nyújt magá- nak, ám legyen. Engem azonban nem lehet olyasvalamire kény- szeríteni, ami nem tetszik nekem.

Megfordult, hogy távozzon, de Seiling feltartóztatta.

– Kordel, nehéz utad volt – kezdett bele – a rossz idő éhessé és szomjassá teszi az embert – és a terített asztalra mutatott – gye- re ülj ide, és nyújts nekünk társaságot.

– Ettem is és ittam is, apám – válaszolta Kordel, megint elfordulva. – A széltől és esőtől elfáradtam. Pihenésre nagyobb szükségem van, mint evésre.

Tovább ment, és az ajtó becsukódott mögötte.

A két férfi hallgatott, zajt hallottak a fejük felett, Kordel felért a padlásszobába.

– Micsoda egy sátáni lány lett belőle – jegyezte meg Klaas, és kényelmesen tovább szívta pipáját, amely Kordel jelenléte közben majdnem teljesen kialudt. – Bizonyára kemény munka lesz jobb belátásra bírni, amikor valakinek már a feje nőtt. Egyetlen lehetőség lenne, valakivel összeboronálni, aki képes lenne megtörni ellenszegülését. Túl fiatal persze nem lehet az illető. Azt hiszem, egy magam korú férfi tisztességes asszonyt tudna faragni belőle.

Seiling felugrott. Szemeiben rejtélyes villámok cikáztak, ökölbe szorított kezeivel megtámaszkodott az asztalon, mintha arra készülne, hogy haragjában megfojtsa valakit.

– Klaas – kezdett bele alig hallhatóan – lerongyolódva és lepusztulva érkezted hozzám. Befogadtalak a házamba és felöltöztetted, heti zsebpénzt és határozatlan időre ingyen szállást ígértem neked, és amit egyszer megígértem, azt be is fogom tartani. Óvakodjál azonban attól, hogy átlépj egy bizonyos határt, vagy megtapasztalod, hogy az életem nem sokkal ér többet neked, mint ez a törékeny holmi, és az előtte heverő agyagpipát kemény kezének egyetlen mozdulatával szétmorzsolta.

Klaas könyökeivel az asztalra támaszkodva és fejét csontos öklein pihentetve haragos grimasszal tekintett Seiling szemeibe.

– Igaz – vélekedett közömbös hangon – kényelmessé tetted a körülményeimet, és bár jöllehet tényleg így történt, gondolod, hogy ettől kevésbé foglak szorongatott helyzetben tartani? És amit te bizonyos határnak nevezel, akasszanak fel, ha értem, mire gondolsz. Ajánlom, ne vidd túlzásba, hanem kalkulálj tisztességesen! Horgonyt vetettem itt végre, és ha rendes bánásban lesz részem, én sem maradok hálátlan. De ostobák és vakok lennénk

mindketten, mint egy kínai dzsunka szemei, ha kölcsönösen megkeserítenénk életünket, és egymás terhére lennénk. Szívélyes haverra fogsz lelni bennem, a lánnyal meg majd rendbe teszem a dolgot, be is fogom tartani a szavam, hogy téged se furkáljon semmi, de neked is úgy kell bánnod velem, mint egy kedves rokonnal, és ha együtt húzzuk ugyanazt a kötelet, abból mindketten profitálni fogunk. Igen, haver, itt a kezem a jó barátság jeléül, és komolyan gondolom, hogy nem akarok balhéba keveredni veled, mindaddig, amíg nem felejtet el, hogy tartozol nekem. Eltérő esetben be fogom bizonyítani, hogy az én életem sem ér többet nekem, mint neked a tiéd. Tehát ide a kezedd!

Seiling tartása megint elernyed. Mint egy álmodozó, úgy tette kezét a felé nyújtott kézbe. Alig érintette meg azonban, máris reszketve visszarántotta.

– Úgy teszel – mondta erre a másik – mintha kátrányos lenne a kezem. Azon gondolkodom, hogy melyikünk keze a tisztább. Megint felnevetett, és magához húzta a rumos palackot és cukrot, és olyan ábrázattal kezdett megtölteni két poharat, mint aki meg akar vendégelni valakit. Mit sem ér egy jó ital nélkül – magyarázta visszataszító bizalmassággal – nem érvényes az a szerződés, ami nem egy jó kemény groggal van felavatva.

Odatolta Seiling elé az egyik poharat, és a másikat felemelve hevesen koccintott vele. – Sok szerencsét mindkettőnknek – hangzott a pohárköszöntő. Az este soká tart még, és túl régen nem láttuk egymást ahhoz, hogy ne ünnepelnénk meg a viszontlátást, és ahonnan ez a palack rum előkerült, ott még továbbiak is vannak.

Mint aki nincs ébren egészen, úgy emelte fel Seiling a poharát, és egy húzásra lenyelte az italt. Klaas azonnal újra megtöltötte a poharakat anélkül, hogy Seilingnek kifogása lett volna ellene. Sőt ellenkezőleg: úgy tűnt, mintha olyan mértékben, ahogyan a mámorító ital hat rá, fokozódna a szomjúsága. Ostoba módon a feledésben keresett menedéket. Miközben azonban Klaas egyre derűsebbé vált, Seiling inkább egyre mogorvább lett. Klaas többször

meglepődve látta, hogy társa mélyen elvörösödött szemeivel a visszafojtott düh kétségtelen haragjának kifejezésével mered rá.

Már nem sok volt hátra éjfélig, amikor végre Seiling bizonytalan kézzel felvilágított a padlásra, és egy kamrára mutatott neki. Éjszakai vendégekre nem volt felkészülve, így csak egy tengeri hínárból készített matracot terített le a padlóra, amihez két gyapjúpokrócot mellékel. Ennél jobb fekvőhelyre Klaas nem is tartott igényt, mégis úgy gondolta, amikor Seiling otthagyta, hogy méltóbb lenne barátjához, ha rövidesen kényelmesebb szállásról, és mindenek előtt megfelelő mennyiségű fehérneműről és ruhadarabokról gondoskodna számára.

Imbolyogva, és gondolkodásra képtelenül botorkált le Seiling a szobájába, és ruhástól leheveredett az ágyára. A teljes döbbenet, amit Klaas megjelenése váltott ki belőle, kétségbeesett hangulata, a vele folytatott szóváltás, a jövőt illető borús gondolatok mind alámerültek az értelmét elborító tompaságba.

Egy jó fél órán át halotti csend volt a házban, amikor Kordel csendben kinyitotta ajtaját, és gyertyával a kezében megjelent. A lenti zaj ilyen sokáig ébren tartotta. Fenygető veszély érzete nyomasztotta hangulatát. Most azonban, amint apját egy halotthoz hasonló állapotban látta aludni maga előtt, őt, akinek soha semmiért sem lehetett szemrehányást tenni, visszaborzadt tőle. Rájött, hogy az idegennel olyan ellenség költözött be fedelük alá, akinek leküzdéséhez nem lesz elég ereje. Megrémült a rejtélyes kapcsolattól, ami ezt az embert az apjához köthette. Hosszasan nézte a mélyen és durván lélegző embert, akinek arcvonásain még mindig láthatóak voltak esti izgalmának beszédes nyomai. Melle úgy emelkedett és süllyedt, mint egy fuldoklóé. Kezei görcsösen öklöbe szorultak, mintha álmában valakivel életre-halálra szóló küzdelmet vívna.

Ekkor megmozdultak az ajkai. Kornel feszült figyelemmel fölé hajolt. Egyértelmű volt: A fény hatására dolgozni kezdett apja fantáziája. Valószínűleg Klaas-al együtt töltött idő képei vonulhattak el, ismétlődtek meg előtte vad összevisszaságban és elmosódottan.

– Klaas, te gazember! – szűrődött ki végre csikorgó fogai közül, engesztelhetetlen harag kifejezésével – önvédelemből cselekedtem. Te, te persze megfontoltan szoktál gyilkolni. Ah, szegény drága Kordelem! – Fogai megint megcsikordultak, és értelme megint kimerevedett.

Kodel várt egy kicsit. Csak miután meggyőződött róla, hogy reménytelenül vár további megnyilatkozásokra, akkor hagyta el a szobát. Tartása meggörnyedt, arca elsápadt. Amit hallott, elég volt ahhoz, hogy rettenetes gyanú ébredjen benne, egy olyan gyanú, ami ellen minden porcikája tiltakozott, hogy valamilyen formába öntse.

Visszament szobájába, és levetette magát az ágyára. Eloltotta a gyertyát, de hiába vágyódott arra, hogy végre el tudjon aludni. Titokzatos egy éjszaka volt. Sikertelenül próbálta lelki szemei elé idézni Bertus derék képét. Eredménytelenül próbálta az apja által tudatlanul kiejtett szavakat úgy értelmezni, mintha azok egy beszámíthatatlan fantázia szüleményei volnának. Eredménytelenül próbált meg az idegenben felfedezni egy olyan korábbi társat, akinek ismeretsége miatt apjának manapság szégyellnie kellene magát, és akinek visszautasításához nincs elég ereje. Apja sohasem hagyta volna, hogy egy ilyen alak a hatalmába kerítse, gondolta. Miközben így elmélkedett, a vihartól az eső szakadatlanul verte az ablaktáblákat.

V.

A faluban lassacskán hozzászoktak az idegen férfi látványához. Azon sem csodálkoztak sokáig, hogy Seiling hosszú éveken át tartó magányos életét megszakította egy rokona befogadásával, pedig olyan emberről volt szó, aki annyira különbözött tőle.

A falu kocsmájában Klaas hamarosan otthonosan érezte magát. A pohár mögött nagy hangon mesélte tengeri élményeit, melyek kedvező fényben tüntették fel múltját, sőt olykor azt is megengedte magának, hogy azt állította, a szurdokban lévő ház tetején egyetlen cserepet sem lehet elmozdítani, ha ő nem akarja. Seiling

még zárkózottabbá vált. Csak ritkán lehetett őt látni a távolban, és olyankor tépelődve osont tovább, mintha súlyos terhet cipelne, vagy meglepte volna valami betegség. Titokban sajnálták szótlan szomszédjukat, akihez annyira nem passzolt könnyelmű rokona, mint egy rikoltozó sirály a galambdúcba. A szép Kordelt még inkább sajnálták, akiről azt feltételezték, hogy sokkal inkább szenved apja rossz hangulatától, mint korábban bármikor. Látogatásai az özvegy halászasszonynál a régi módon folytatódtak, és Bertus esténként rendszerint hazavitte. Ilyenkor hallgatagon üldögélt vele szemben.

Bertus is megkomolyodott. A Kordel lényében bekövetkezett változás éppoly kevésbé került el figyelmét, mint anyját, aki úgy vélekedett, hogy ennek oka Seiling háztartásának nem kívánatos megnövekedése lehet. Bertusnak ezzel szemben más volt a véleménye. Kordel azóta változott meg ennyire, amikor azon a bizonyos estén átmerészkedtek a viharos öblön.

És most megint együtt ültek a csónakban, mint akkor. A földnyelvről olyan korán indultak, hogy Kordel még sötétedés előtt hazaérjen. A tenger nyugtalan volt, a levegő hideg. Már elég jelentős utat megtettek anélkül, hogy akár egy szót is váltottak volna. Kordel borúsán kémlelte a hullámokat. Bertus a kormányt fogta, és egy sirályt nézett, amely alacsonyan repülve követte a csónakot. Szíve pattanásig feszült, de ahányszor csak ránézett Kordelre, bátorsága megint elillant, de egyszer mégiscsak meg kellett szabadulnia attól, ami a szívét nyomta. Valami égi jelnek kell döntenie, gondolta. Ha a madár végig kíséri őket, akkor nem mond semmit. Ha azonban megfordul, akkor ez lesz a jel, hogy Kordelt megszólítsa. És a madár elkanyarodott, amikor körülbelül az út egyharmad részénél tartottak.

– Kordel! – tört fel ekkor Bertusból.

Kordel felnézett, tekintete a fiatalember derék arcára tapadt, és észrevette rajta a félelem és aggodalom kifejezését, ami részvétet ébresztett benne.

Bertus kérdésre sem várva sajátos igyekezettel folytatta:

– Bocsásd meg, ha megzavarom gondolataidat, csak arra szeretnék kérni, hogy adjál nekem felvilágosítást valamiről. Attól sem félek, hogy olyasmiről akarok beszélni, amiért később szégyellnem kellene magam.

– Beszélj hát! – válaszolta Kordel, és megint oldalra nézett, mert el akarta titkolni, hogy emlékei hatására elvörösödött. – Beszélj már az ég szerelmére! Semmit sem kell megbocsátanom neked, és amire pillanatnyilag gondolsz, azt én már régen elfelejtettem.

– Mindent? – kérdezte Bertus félénken.

– Mindent – nyugtázta Kordel anélkül, hogy felnézett volna.

Bertus mélyen felsóhajtott. Kordel szava szíven érintette. Néhány másodpercre elbizonytalanodott, mintha kétségei lennének, hogy a további részletezés teljesen felesleges, aztán magára kényszerített nyugalommal belekezdett:

– Könnyítenem kell a lelkemen, mert éjjel-nappal kínoz a gondolat, hogy azóta a lelketlen este óta teljesen megváltoztál. Bár azt állítod, hogy mindent elfelejtettél, de attól tartok, hogy még mindig az foglalkoztatja gondolataidat, hogy ostobaságommal megijesztettelek.

– Ne nyugtalankodjál! – válaszolta Kordel megenyhülten, és eltűntek a borús ráncok szemöldökei körül. – Az ember gyakran nem ura értelmének, és egy kellemes órában nem kell felelőssé tennie magát azért, amit egy rosszabb pillanatában megtett.

– Igazad van, Kordel, és mennyivel jobb vagy, mint én – magyarázkodott fanyarul – én sem gondolok arra, hogy felelőssé tegyelek azért a jóért, amit nagy izgalom közepette tettél – arra gondolok, amikor elváltunk. Kordel, máig sincs fogalmam róla, hogy akkor hogyan jutottam át az öböl túloldalára, de úgy éreztem, mintha a tenger hullámai felhők lennének, és a víz zúgása éneknek tűnt füleimben. Aztán elbizakodott gondolatok következtek. Úgy gondoltam, hogy feltehetek neked egy kérdést, jóllehet mindig azt mondtam magamnak, hogy nem vagyok méltó

hozzád. Aztán amikor legközelebb megint találkoztunk, és a szemidbe néztem, rájöttem, hogy a számításommal nem stimmel valami. Gondolkodni, és bánkódni kezdtem, mert tudtam, hogy én vagyok a változás oka, és te talán szégyelled magad. Ne tedd ezt, drága Kordel! Semmi se emlékeztessen arra a kellemetlen órára, habár én magam képtelen vagyok elfelejteni, csak egy valamit kérek tőled: Ha bánt valami, ne fojtsd magadba! Oszd meg velem, ami bánt! És ha képes leszek segíteni neked, kerüljön akár az életembe, mindig szolgálatodra leszek.

Kordel nyugodtan hagyta, hogy végigmondja. Aztán meleg hangon válaszolt, bár kicsit összeráncolta homlokát:

– Miért nem nevezed nevén, ami történt? Igen, megcsókolta-lak, és ezért nem kell szégyellnem magam. Kezeiddel a kormányt és a kötelet fogtad, így nem foghattunk kezét. A fáradozásodért pedig adós voltam neked egy barátságos köszönettel. Azt sem akartam, hogy borús gondolatokkal térj vissza anyádhoz. Azt pedig, Bertus, hogy te mindebből hamis következtetést vontál le, tényleg nem akartam. Te sem vagy rosszabb mint én, és nem ismerek olyan férfit, aki iránt nagyobb bizalommal lennék, mint irántad. A feleséged azonban sohasem lehetek. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy nem kedvellek tiszta szívből, nem Bertus, valótlansággal nem akarom terhelni a lelkiismeretemet, de nem lehetek a tiéd, mert egyáltalán nem akarok senkinek sem a felesége lenni. Elégedj meg ezzel a magyarázattal. Ha azonban szívesen hallod, akkor nyíltan beismerem, ha idegen tanácsra van szükségem, akkor hozzád fordulok, hozzád, a legjobb barátomhoz. Igen, Bertus, ilyen nagy a bizalmam irántad, és erre itt a kezem.

Felé nyújtotta a kezét, és ha most borúsabb volt a tekintete, akkor csak azért, mert észrevette, hogy az eleven szín elillant Bertus arcáról, és olyan szomorúan tekintett szemeibe, mint olyasvalaki, akinek örökre le kell mondania a földi boldogság reményéről.

– Ez mélyen a szívembe hasított, és egyben vigasztaló is – válaszolta Bertus némi hallgatás után – és ezért nem is akarok panaszkodni. Mivel azonban azt állítod, hogy senkihez sem akarsz tartozni, akkor elárulhatom, mit beszélnek rólad a hátad mögött,

anélkül, hogy azzal gyanúsíthatnál, hogy ezzel mást akarok előt-
ted rossz fényben feltüntetni.

– Pletykálnak a hátam mögött? – kiáltott fel Kordel, és heve-
sen visszarántotta mindeddig Bertusében lévő kezét.

– Igen, Kordel, szóbeszéd témája lettél – folytatta Bertus – és
legkevésbé sem a te hibádból. Legjobb, ha elmondom neked, amit
hallottam. Ha tudomásod van róla, akkor ehhez tarthatod magad.
Az emberek ugyanis úgy vélekednek, kész nyomorúság, hogy
pénze miatt leszel olyasvalaki felesége, aki nemcsak, hogy majd-
nem háromszor annyi idős, mint te magad, aki tetőtől talpig nem
ér annyit, mint neked egyetlen hajszálad, mellyel a szél játszado-
zik a homlokodon.

– A Klaas volna az? – kérdezte Kordel döbbenten – ki kürtöli
szét rólam ezt a gyalázatot?

– Ő maga dicsekedett azzal, Kordel, hogy te és az apád nem
is tudtok nélküle élni, és több olyan esetről van tudomása, amikor
ötven körüli férfi félig gyereket vett feleségül, és ő az, aki friss
életet visz a szurdokba, és majd ő megtöri annak a makacsságát,
aki jobbnak tartja saját magát, mint más embereket. Lehet, túl
mélyen nézett a pohár fenekére, hogy ilyen tisztetlen dolgokat
beszélt.

– Építhetek arra, hogy igaz, amit mondtál?

– Olyan biztos, amit mondtam, mint a kezem a kormányon.

– Miért nem mondtad ezt el már korábban?

– Mert attól tartottam, hogy ezzel ellenérzést váltok ki belő-
led. Ki tudhatja, nem gondoltátok-e apáddal együtt, hogy jobb, ha
ezt a hírt Klaas terjeszti, hogy később ne érje váratlanul az embe-
reket.

– És ezt te lehetségesnek tartottad, Bertus?

– Talán – válaszolta kitérően – a te érdekedben legalább is azt
szerettem volna, hogy valótlan legyen, amit állít, mivel jól ismer-
em őt. Fogalmam sincs róla, hogy felismert-e engem, vagy szán

dékosan nem akart felismerni, nekem pedig nem volt semmi kedvem hozzá, hogy felfrissítsem az emlékezetét. Egy időben ugyanis ugyanazon a hajón vitorláztuk, bár igaz, csak rövid ideig. Olyan gazembernek számított, akiről mindenki úgy tartotta, hogy jobb kitérni az útjából. Azt pedig csak a jóisten tudja, honnan van most annyi pénze, pedig igencsak költekezik.

– És ezt is titokban tartottad?

– Igen, titokban tartottam, mert ha Klaas a férjeddé válna, galádság lett volna részemről, őt, és vele együtt téged is bemocskolni, rajtam pedig mit sem segitene, neked viszont ártott volna. És ráadásul, Kordel, téged.... – itt hirtelen elhallgatott. A kormány alig észrevehető elmozdítása szükségessé tette, hogy a vitorlakötéllel foglalkozzon.

Kordel nyugodtan figyelte. Tekintete azonban úgy izzott, mintha lángok akarnának felcsapni belőle. Amikor a csónak megint tartotta az irányt, a lány megszólalt:

– Mondd ki nyugodtan, Bertus! Túlzottan kedveltél ahhoz, hogy valami rosszat tegyél ellenem, és ezzel még nagyobb gondot okoztál. Ezt azonban a lehetőségekhez képest jóvá kell tenned! Akarod?

– Mondd meg, mit tehetek érted, Kordel, és meg fogom tenni. Isten engem úgy segítjen.

– Rendben van, Bertus. Tehát ha meghallod, hogy valaki együtt említi nevem Klaas nevével, akkor világosítsd fel! Mondd el, hogy tőlem hallottad: Inkább levetem magam a legközelebbi sziklászitról a hullámtörésbe, mintsem olyan ember felesége legyek, aki undorral tölt el. És honnan van a pénze? Apám pénzét pocsékolja, és mégsem avatkozhatunk be ellene erőszakkal, hogy megvédjük apám, mert valami súlyos vád van szegény ember ellen, és legszívesebben elsírnám magam, amikor megpillantom.

– Megpróbálok majd mindent elmagyarázni az embereknek – válaszolta Bertus tompán – de sajnos örömeiket lelik a rosszban, és esküdözésem ellenére sem fognak hinni nekem. Büszkének

tartanak téged, és úgy vélekednek, hogy túl előkelőnek tartod magad egy derék halászhoz képest.

Kordel megint a mozgékony hullámokat nézte, amint pezsegetve elhaladnak a csónak mellett. Így telt el vagy jó tíz perc. Más hang nem hallatszott, mint a víz csobogása a csónak éles orra előtt, és a szél lehelete az egyszerű vitorlázat körül.

– Felkészülhetsz – törte meg végül Bertus a csendet. Ha megfelel, közvetlenül a szurdok előtt érhetek partot.

Kordel megfordult, és a vitorla alatt átkémlelve kinézett a part-ra, aztán rémülten Bertushoz fordult. A szurdok oldalán felismerte apja és a gyűlölt Klaas alakját. – Ne a szurdok előtt érjünk partot – szólalt meg szenvedélyes hangon – menjünk lejjebb az öböl felé annyira, hogy ne lássák, amikor elhagyom a csónakot!

Egy kurta mozdulat, és a csónak elfordult úgy, hogy Bertus a hátát fordította a két férfi felé. Kordelen egy elhatározás látszott érlelődni, mert megint összevonta szemöldökét, és kedves arca mélyen elpirult.

– Az értelmetlen pletykának véget kell vetni – szólalt meg némi szünet után – és ennek csak egy biztos módja van. Ha az emberek kétségbe vonják állításod, akkor mondd a szemükbe, hogy te jobban tudod! Mondd meg nekik, nem igaz, hogy a barna Kordel túl büszke, csak megvan a saját elképzelése. Nem hajlandó mással összeházasodni, csak olyasvalakivel, akit szeret, és az sem érdekli, hogy az illető előkelő hajótulajdonos, vagy egy egyszerű halászegény. Ha ennek ellenére még mindig kételkednek, akkor mondd meg nekik nyugodtan, hogy a barna Kordel már régen választott.

Mély lélegzetet vett, és mintha hirtelen szabadulni akarna a kedélyét nyomasztó tehertől, gyorsan folytatta.

– A halászegényt meg is nevezheted nekik, igen, magyarázd meg nekik, hogy a legderekabb, legőszintébb fickót széltében hosszában Bertus Segernek hívják. Igen, Bertus, komolyan mondom, de most figyelj a csónakodra, mert csapkodni kezd a vitorla!

– Bertus holtsápadtan ült a kormány mellett. Azt hitte, nem jól hall, és arra gondolt, hogy mindez csak azért van, hogy eloszlassa a rosszindulatú pletykákat.

– Kordel – kezdte dadogva – ezt is elmondom nekik, bármennyire is nehezemre fog esni, de nem fogják elhinni. Kordel, ne büntess meg engem ennyire! Megérdemelném, de azóta már tisztességes lettem. Azóta a rettenetes este óta....

– Igen – nyugtázta Kordel, és könnycseppek törtek elő szeméből, miközben szívélyes mosoly száműzte a dacos vonásokat ajkai körül. – Bertus, derék szíveddel érdemelted ki, hogy a feleséged legyek. És az, hogy azon az estén magával ragadott az érzés, és velem együtt szerettél volna meghalni, éppúgy bizonyítja számomra ragaszkodásodat, mint az a türelem, amivel beletörődöttél a megváltoztathatatlanba, és nem tagadtad meg tőlem a barátságodat, miután elvettem az utolsó reménységedet is. Hogy az egész világ megtudja, gyere el holnap reggel apámhoz, és kérd beleegyezését, és szeretném látni azt, aki arra kényszeríthetne, hogy ne kövessék. Nem törődök én sem pénzzel, sem birtokkal. Ha apám többre tartja Klaast, mint engem, akkor adja oda neki mindenét, és vásárolja meg vele a szabadságát! Ennek ellenére a feleséged leszek. Ha szegények vagyunk, akkor dolgozhatunk, és ahogyan anyád segített apádnak, míg erői el nem hagyták, úgy segítek majd én is neked, míg a szemem fénye meg nem törik.

– Kordel, sohasem mertem volna még egyszer megkérdezni tőled – nyögte ki nagy nehezen Bertus – és a fejébe toluló vér sötétre színezte barna arcát, miközben szemei elragadtatva csillogtak – de ha magad mondod mindezt, Kordel, bűn lenne kételkedni benne, olyannak tűnik számomra mindez, mint egy álom. A vér úgy száguld az ereimben – már ott tartottam, hogy le akartam mondani az életemről, és most, Kordel, Kordel....

– Most pedig nyugodj meg, Bertus! Végül is már tudod, hogy odaigérkeztem neked, és nincs olyan hatalom a Földön, ami ettől eltéríthetne. Igen, Bertus, itt ebben a csónakban lettünk jegyesek, komolyan eljegyeztük egymást, és komoly emberekként, nem úgy, mint a pillangók, akik a virágok felett repkedve csókolóznak,

és szép ruháikban tetszelegnek a világ előtt. Ez az igen szilárdabb, mint ezer eskü, amit odakint a világban tesznek. De most már tarts a szárazföld felé, hogy kiugorhassak.

– Csak egy kicsit maradjunk még! – kérlelte Bertus.

– Semennyit sem! – vágott közbe Kordel elvörösödve. – Egyelőre még a magam ura vagyok, a barna Kordel. Már elég messzire eltávolodtunk, a szurdokból már nem látnak ide.

Bertus mint egy álmodozó, úgy kezelte a kormányt. A vitorla csapkodni kezdett, és egy fodros hullám hátán a csónak gerince megcsikordult a parti homokon.

Kordel felemelkedett.

Isten veled, Bertus! – mondta gyengéden, és átkarolva a fiatal-ember nyakát, megcsókolta. – Maradj csendben, most már a tiéd vagyok – és másodszor is megcsókolta. Bertus elengedte a vitorlakötelet és a kormányt, hogy átkarolja őt, de a lány fürgén, mint egy mókus fellépett a padra, és mielőtt a következő hullám megint megemelte volna a részben már homokra felfutott járművet, kiugrott a nedves partra. Szapora léptekkel kiszaladt a hullámok által beterített területől, aztán nevetve visszafordult.

– Viszont látásra, Bertus! – kiáltotta a boldog fickó felé. – Rendezd el mindent a lehető legjobban! Minél hamarabb beköltözhetek hozzád, annál jobb nekem.

– Kordel! – kezdett megint bele Bertus.

– Indulj már végre! – szakította félbe – vagy azt akarod, hogy beszakadjon a csónak feneke? Amit mondani akarsz, azt úgyis tudom, minden egyes szót külön külön. Viszont látásra! Igyekezz hazafelé, és mondd el anyádnak, mi a helyzet velünk!

– Viszont látásra, Kordel! – kiáltotta Bertus – miközben víz-álló sapkáját felcsapta fejére – most már nincs senki, akitől félnék, senkit sem gyűlölök, és senkinek sem akarok semmi rosszat. Kordel, drága Kordelem!

Megmarkolta a kormányrudat, és nekitaszította a parti homoknak. A következő hullám felemelte a csónakot, és ahogy kezdett visszahúzódni, teljes erővel nekifeszült a rúdnak. A következő pillanatban a csónak szabadon úszott. Kezdetben lassan sodródva a földnyelv felé tartott, aztán mintha együtt érzett volna gazdájának ujjongásával, vidáman elkezdett száguldani a szürke hullámon. Bertus elbizakodottságában olyan merészen kezelte a kormányt, hogy a vitorla majdnem a vizet súrolta, és a csónak hegyes orra által hasított hullámok finom vízpermete beterítette őt, és minél gyorsabban siklott a csónak, és minél magasabbra spriccelt fel a víz, annál vidámabban lengette Bertus a sapkáját. Mit érdekelte őt, hogy már régen a szurdok torkolatában lévő férfiak látókörébe került, akik gyanakvó tekintettel figyelték! Gondoljanak csak, amit akarnak! Az igazságot úgyis elég hamar meg fogják tudni, a boldog igazságot, amit szeretett volna belekiáltani az egész világba.

Kordel mindaddig ott állt a parton, míg látta kedvesét, és ahányszor csak meglátta sapkája lengetését, üdvözlésként magasan a feje felett lobogtatta kendőjét. Aztán elindult felfelé a parton. A távolodó csónak által keltett megnyugtató varázslat megtört, arca aggodalmasra váltott, miközben kerülő úton a szurdok felé közeledett.

VI.

Még akkor, amikor Kordel beszállt a csónakba, amely hazafelé indult vele, Seiling felment a parti meredély tetején lévő figyelőhelyére. Szokásos módon elmerült borús gondolataiban, de ebben megakadályozta Klaas, aki rövidesen mellészegődött. Seiling egyébként az utóbbi hetekben erősen megöregedett.

– Az a hitvány alak ott hozza Kordelt – mondta Klaas, miközben felhívta figyelmét a hullámok tumultusában igyekvő csónakra – bizonyára élvezi, hogy ég és föld között lebeghet azzal a fickóval, hetenként több alkalommal is. A te dolgod volna, hogy ne tűrj el ilyesmit.

– A Kordel jó úton jár – válaszolta Seiling tompán – és valamit megtiltani neki, hm, ahhoz semmi kedvem, és merszem se nagyon van hozzá.

– Akkor majd én megmondom neki – válaszolta Klaas álnok tekintettel oldalvást Seilingre nézve – fel kell hagynia ezzel he-ringhalással, én mondom neked, és ha ragaszkodok ehhez, azt is tudom, hogy miért.

Seiling ábrázata kétkedő mosolyra váltott.

– Én majd rendre utasítom – folytatta Klaas gúnyosan – és te leszel az, aki ehhez kölcsön adja nekem a kezét. Most már elegendem van belőle, hogy úgy kezel, mint egy országúti csavargót. Napközben alig látom, és amikor elém rakja az ételt, látom rajta, hogy legszívesebben meghintené patkányméreggel. Nem, haver, barátal nem viselkedik így az ember, ráadásul saját apja rokonával – hahaha! Persze én a vér szerinti apjára gondoltam.

– Még hogy kölcsön adjam a kezem? – kérdezte Seiling elsápadva. – Ide figyelj Klaas! Velem bánhatsz, ahogy akarod, és azt hiszem, ha ez még sokáig így megy tovább, rövidesen vége lesz mindennek, de Kordel nyugalját ne merd megzavarni!

– Nos, ha képtelen vagy az árral szembe menni, minden bajnak úgyis vége lesz egyszer. Istenemre mondom, ember, egy ke-mény szó se essék köztünk többet, az pedig, hogy a Kordel udvariasabb legyen, az majd az én dolgom lesz.

– Te sátán! – kiáltott fel Seiling. Tudod te egyáltalán, hogy mit követelsz?

– Bizony tudom, ha jól gondolom – válaszolta Klaas látszólag gondtalanul – azt akarom, hogy Kordel legyen a feleségem. Elég régen úszkál már a farvizeden ahhoz, hogy végre vontatókötélre vegyem.

– Ebből nem lesz semmi – válaszolta Seiling határozottan.

– Márpedig mégis meg fog történni – hangzott a válasz – vagy még ma rendet teszünk a fedélzeten, vagy elhagyom a házad,

és hogy ez mit jelent, azt te tudod a legjobban. Ha ilyen vagy olyan módon megpróbálsz kitérni, vagy nem leszel hajlandó engedelmeskedni, akkor tudom, hogyan határozom meg a helyes irányt. Remélem, megértettél.

Seiling visszaroxyott a sziklára, amelyen korábban üldögélt. Kimerültség látszott erőt venni rajta.

– Tégy, amit akarsz! – szólalt meg hosszabb hallgatás után, de inkább lássam Kordelt előbb koporsóban, mint hogy szabad utat adnék terveidnek.

– Ez az utolsó szavad?

– Igen, ez volt az utolsó.

Klaas megvonta a vállát.

– Így hát nem az én hibám, ha majd a lányoddal együtt összecsapnak a fejed felett a hullámok – nyilatkozta elfordulva – most leugrok a „Krigli”-be, hogy kivegyek magamnak egy szobát. Az emberek igencsak el fognak csodálkozni, ha meghallják, mi az oka annak, hogy a továbbiakban semmi kedvem kinyújtani a lábaim az asztalod alatt – aztán óvatosan elindult lefelé. – Ej, nézd csak a fiatal népséget! – kiáltotta vissza néhány lépés után. – A fickó nem is kanyarodik errefelé a csónakjával. A francba! Kicsit még szerelmeskedni akarnak a sziklaszirt mögött! Szép kis ébredés lesz ez a mai este.

Seiling a csónak felé tekintett. Amint arrafelé fordult, Kordel épp a látókörébe került. Megint fellobbant valami elszántság a tekintetében, hogy aztán ugyanolyan gyorsan ki is aludjon. Vad küzdelmet vívott magában, küzdelem volt ez a saját létéért, és aggodalom azért, aki a legközelebb állt a szívéhez. A csónak besiklott a kiugró szikla mögé. Seiling hirtelen felugrott. Klaas közben már leért.

– Klaas! – kiáltott utána – ne menj el, gondold meg a dolgot!

– Már tízszer is meggondoltam! – válaszolta Klaas anélkül, hogy lassított volna. – Vagy megegyezünk még ma, vagy szerencsétlenség fog történni.

A következő percben Seiling ott állt mellette.

– Ember! – suttogta, reszketve megragadva a karját, mit óbégatsz szanaszét a világba? Nem vagyok én elég neked? A szegény lányt is lábbal akarod tiporni?

– Nem az én hibám – válaszolta Klaas vállát vonogatva. – Minden olyan egyszerű és világos lehetne, csak te nem akarod.

– Adj legalább egy kis gondolkodási időt! – sóhajtott fel Seiling kétségbeesetten. Hagyd, hogy puhatolózzak Kordelnél, vagy legalább próbáld meg magadra hangolni!

– Gondolkodási időről szó sem lehet, még egy óráról sem! – vágott közbe Klaas, aki úgy érezte, hogy a játszmában nyeresre áll. – Vagy még ma tisztázzuk, mi a helyzet a fedélzeten, vagy soha.

– És mi van, ha a Kordel egyáltalán nem hajlandó rá?

– Tudok olyan módszereket, amivel egyenesbe tudom állítani a fejét – válaszolta Klaas ördögi vigyorral – csak néhány szót mondok neki, és azok majd segíteni fognak, hidd csak el!

– Azt meg sem tudhatja! – nyögte ki Seiling holtsápadtan, mintha elkábult volna ettől az utolsó csapástól. – Nem teheted, ez rosszabb lenne, mint bármi más. Arról egy szót se többet! Majd megkérem rá, lássa be, hogy.... de megborzongva abbahagyta.

– Többet nem is akarok – válaszolta Klaas derűs hangulatban – és ha számításba veszed, mi forog kockán, magadtól is a legjobbat teszed majd.

Lassan elindultak felfelé a lejtőn. Seiling mechanikusan rakta egyik lábát a másik után. A régi helyre visszaérve mindketten a tenger felé néztek. A csónak éppen ekkor húzott ki a sziklaszirt mögül. Klaas a fogait csikorgatta, amikor meglátta, milyen boldogan lengeti Bertus a sapkáját.

– Legfőbb ideje, hogy véget vessünk ennek badarságnak – szólalt meg borúsan – most pedig indulj hazafelé, és vedd kezelésbe Kordelt! Vond fel az összes vitorládat. Huszonnégy órán belül minden rendben lesz, vagy azzal sem törődök majd, hogyan tűntök el a mélyben.

Mintha társa elhangzott szavait parancsnak vette volna, Seiling elindult a szurdok felé. Klaas utána nézett, míg el nem tűnt a sziklák és bozót között. Aztán meggyújtotta a pipáját, megint lement a partra, és elindult a falu felé.

Késő este hazaérve Seilinget egyedül találta. Kordel egy hosszú beszélgetés után felment a szobájába. Utolsó szavai ezek voltak: – Nem kérdezem, milyen kényszer kerített a hatalmába. Ha a valami súlyos veszély fenyeget, úgy kötelességemnek érzem, hogy megmentsselek. Mondd meg Klaasnak, hogy a kedvedért sok mindenre hajlandó volnék, de időre van szükségem, hogy mindent végiggondoljak. – Odafele aztán szegény mozdulatlanul feküdt furcsa elszántsággal. Ez a lezuhanás a mélybe a boldog reménységek csúcsáról a borzalmas jelenbe, túl hirtelen és túl mély volt. Ha néhány órával korábban sejtette volna a rettenetes valóságot, sohasem mondta volna ki a boldogságot ígérő, elkötelező szavakat, melyeket már másnap száraz levélként fogja elfújni a szél. Hiába próbálta száműzni a démoni vendég képét, de mindhiába.

– Ezt nem élem túl – suttogta maga elé – nem akarom túlélni.

Másnap Klaas igyekezett saját fogalmai szerint előzékenyen viselkedni. Kordel válaszát, amit Seiling továbbított neki, kielégítőnek találta, és szívesen beleegyezett a rövid gondolkodási időbe. Egyetlen jel, amit Kordellel szemben óvatosan megengedett magának, az volt, hogy reggeli üdvözlésként kezét nyújtott neki. Tekintete közben kutatva a szép sápadt arcot fürkészte, melynek kifejezése teljesen megváltozott. Nézte borúsan összevont szemöldökét, fenyegető tekintetét és az elfojtott fájdalomtól összeszorított ajkait. Ami a lány külsején megnyilvánult, nemigen vált előnyére, azonban azt bizonyította, hogy Seiling nem csapta be őt, és valóban megegyeztek. A felé nyújtott kéztől Kordel megborzadva riadt vissza, amint azonban apjára pillantott, és an

nak arcvonásain a kétségbeesett könnyörgés nyomait vélte felfedezni, erőt vett magán, hogy első ízben megérintse gyűlölt lakótársát. Az apa és lánya közötti megállapodás ezen újabb bizonyítékára Klaas grimaszolva bólintott. Aztán elbúcsúzott, ravasz számítással engedve a másik kettő kívánságának, hogy a nap hátralévő részét távol tőlük a falu kocsmájában töltsse el. Kordel is elhagyta a házat. Azon az ösvényen, melyen előző nap a Bertustól való búcsút követően hazafelé tartott, elindult az erdőbe. Azonban nem ment le a partra, hanem ott, ahol az ösvény lefelé kanyargott egy szurdokszerű mélyedés felé, leült a rézsúre egy sűrű mogyoróbokor védelmében. Fejét fogva, karját térdére támasztva hosszasan üldögélt ott. Az őszi szél durván fújdogált a fák csúcsai között, és hol itt, hol ott magával ragadott egy-egy sárga vagy piros falevelet. Egyhangúan sustorogtak ehhez a partra kisodródó hullámok, és sötétén tükröződött a felkorbácsolt tengeren az ég szürke felhőzete.

– Kárt fog tenni magában – motyogta maga elé apja, miután lánya merev ábrázattal magára hagyta. – Kárt fog tenni magában – reszketett egyre egész testében, miközben céltalanul mászkált fel, s alá a házban és a kertben. Nyugtalanságát képtelen volt tovább elviselni. Gondosan körülkémlelve Kordel nyomába eredt. Nem akarta megzavarni őt, csak látni akarta, ügyelni akart rá, hogy megóvja őt egy kétségbeesett cselekedettől. Nem sokáig kellett lopakodnia, mire felfedezte őt a mélyedésen átvezető ösvény oldalán. Amit lánya érzett, annyira feltűnő volt görnyedt testtartásán, hogy legszívesebben sírva odarohant volna hozzá. Saját keblét olyan kétségbeesés mardosta, hogy alig tudta megtartani magát. Lassacskán elkezdte rendbe szedni gondolatait. Ha Kordel felnéz, észre kell vennie, pedig csak azért jöhetett erre, hogy egyedül legyen. Óvatosan lekanyarodott az ösvényről, és rövidesen teljesen eltűnt a mohás sziklatömbök és bokrok között. Olyan helyen, ahonnan szemmel tudta tartani a lányát, letelepedett. Nem sokkal később a part felől közeledő lépésekre figyelt fel. Kordel megkönnyebbült hangon válaszolt a felé küldött ujjongó, szeretetteljes szavakra. Seiling felismerte az ünneplőbe öltözött Bertust, aki kedvesét meglátva felgyorsította lépteit. Néhány lé

péssel Kordel előtt megállt, és mintha halálos bénultság vett volna erőt rajta, úgy bámult a lányra. Kordel felegyenesedett, és felé fordította arcát. Fel akart állni, de kimerülten visszarogyott.

– Bertus! – kiáltotta felé – és hangjában olyan mély volt a fájdalom, hogy Seiling ujjai görcsösen markoltak a mohás földbe. – Bertus, gyere ülj ide mellém! Azért jöttem ide, hogy itt várjak rád. Bertus, szedd össze magad, légy férfi! A hűséget, amit megfogadtam neked, be fogom tartani, még akkor is, ha veled együtt kell alámerülnöm a tenger mélyére.

A fiatalember arcvonásai megint megelevenedtek. Amikor leült Kordel mellé, a lány szenvedélyesen átkarolta nyakát, sírva megcsókolta, a heves zokogástól a szavak elhaltak ajkain. A fiú persze azonnal rájött, hogy reménysége olyan akadályokba ütközött, amiktől még maga ez az erős lelkű lány is visszarettent. Percek teltek el, mialatt minden rábeszélő képességét bevetette, hogy szerelmét vigasztalja, esküdözött neki, bármilyen csapás is érte, hűségére mindig számíthat, bizonygatta neki, hogy sohasem fogja elhagyni, míg a halál el nem választja őket. És mintha ez utóbbi szavak új életerővel árasztották volna el, Kordel heves mozdulattal felegyenesedett. Könnyei elapadtak, komor elhatározottság izzott pompás szemeiben, miközben határozottan Bertusra nézett, és megragadta mindkét kezét.

– Nem, a halál nem fog bennünket elválasztani – szólalt meg kísérteties nyugalommal. – Ha még ma is úgy gondolod, mint annak idején, amikor a csónakodat szélbe fordítottad, akkor úgy kell egyesülnünk.

Bertus dermedten Kordelre nézett, mintha nem fogná fel szavai értelmét. Időre volt szüksége, hogy szavakba tudja önteni, ami feszegette keblét.

– Kételkedsz? – kérdezte Kordel szemrehányóan.

– Nem, Kordel! – válaszolta Bertus mélyen fellélegezve, ha nem élhetek együtt veled, akkor inkább szívesen halnék meg együtt veled, Isten engem úgy segítjen! Csak néztelek, a szemeid, az ajkaid, és beleborzongtam a gondolatba, hogy mindez majd

megmerevedik, és a víz fog játszadozni hajfűrtjeiddel – Kordel – inkább egyedül teszem meg, de te, Kordel....

– Majd átkarolom a nyakad, ajkaim a tiedre szorítom, Bertus, és akkor a halál nem lehet borzalmas számunkra. Nem ma, és nem is holnap kell ennek megtörténnie. Előbb rá kell jönnöm, hogy tényleg nincs más megoldás, apám kiszabadítani ennek a visszataszító Klaasnak a....

– Klaas! – hát az a gazember az oka mindennek? – kiáltott közbe Bertus vadul fellángolva, és kezét visszavonva Kordel kezéből, öklét fenyegetően megrázva a falu felé.

Igen, Bertus, ő az oka mindennek – válaszolta Kordel. Azt, hogy mi a valódi ok, nem tudom. Elég, ha annyit tudsz, hogy apámnak feltétel nélkül engedelmeskednie kell neki. Egy ideig együtt töltötték fiatal éveiket, és annak idején történt valami. Nem az én dolgom, hogy feltárjam apám ügyeit, és esetleg az derüljön ki a végén, hogy félnie kelljen saját lányától. A helyzet ráadásul olyan rossz is lehet, hogy szégyent hozna rád, ha a feleséged lennék....

– Az sem riasztana vissza téled, ha apádnak olyan bűn terhelné a lelkiismeretét, amittől az egész világ elriadna tőle – szakította félbe Bertus szenvedélyesen. Odaígérted magad nekem, és ha apád kezéhez valami tisztességtelen dolog tapad, ám legyen! Én majd dolgozni fogok érted....

– Derék ember vagy – szólalt meg Kordel szelíden – és ezért nőttél annyira a szívemhez. Én sem vagyok rosszabb, és ezért soha sem venném a lelkemre, hogy olyan szégyent adjak neked hozományként, ami az én nevemhez tapad. De nem ez okoz most gondot nekem, valami sokkal rosszabbat akarnak tenni velem az miatt a bizonyos titok miatt. Igaz, amit tegnap mondtál: Klaas feleségnek kívánt meg engem, és apám kénytelen volt beleegyezni. Első pillanatban belementem ebbe a követelésbe, mert fogalmam sem volt róla, hogyan segíthetek magamon. Ha beleegyezésem halálommal oldom fel, Klaas még apám életében megkaparintja mindenét, és utána már semmi oka sem lesz rá, hogy tovább

kínozza. Csak időt kértem, hogy mennyit, azt magam sem tudom. Talán van még valami menekülési lehetőség. Ha ilyenre nem kerül sor, és eljön az a nap, Bertus – és sötét elszántság izzott szép szemeiben – akkor gondoskodni fogok anyádról egy olyan okiratban, amelyben mindent neki ajándékozok, amit a magaménak mondhatok, és éjszaka eljövök hozzád, és a csónakkal addig vitorlázunk kifelé a nyílt tengerre, míg a vihar el nem ragad bennünket. Igen, Bertus, az lesz a mi nászéjszakánk, és ahogyan becsületes életet éltünk, úgy fogunk becsületes emberként meghalni.

– De miféle menekülés volna még lehetséges? – kérdezte Bertus, és hangja reszketett nyomorúságában, miközben kezeiben tartotta Kordel kezét, és aggodalommal tekintett a szép nagy szemekbe.

– Nem akarom teljesen feladni a reményt – válaszolta a lány végtelenül lágyan, és arcáról közben kezdett eltűnni a pír – de Bertus, ha már minden odavan – és addig még van idő – mondd meg nyíltan, meg fogod tartani magad anyádnak? Esküszöm, ha majd egyedül távozok, utolsó áldásom a tiéd lesz.

– Csak azért, hogy az öregasszony lássa lassú haldoklásomat? – kiáltott fel szenvedélyesen. – Nem, Kordel, jobban jár, ha hirtelen túl van az egészen. Ha végünk lesz, az lesz a vigasza, hogy együtt mentünk el, de hagyjuk ezt most, Kordel! Nincs ezen mit megbeszélni és fontolgatni. Ahol te leszel, ott leszek én is. Nevezd meg az órát, válaszd ki a napot, amikor süvölt a vihar és tombol a tenger! Lelkesen csillogtak a szemei, határozottabban csengett a hangja – és csónakkal elviszlek majd nászutunkra. Egész életemben viharokkal, szélcsendekkel, hullámtörésekkel és tomboló tengerrel küzdöttem, és nincs szebb halál, mint alámerülni a sós vízben, amely olyan soká vitt a hátán. Nem, Kordel, másról szó sem lehet, ha a világ nem könyörületes velünk, akkor ki fogunk tért az útjából – és Kordelt átkarolva magához vonta, és ölelgetve és csókolgatva mindenről megfeledkezett, ami az előbb még döbbenettel töltötte el szívét. Kordel csendben sírdogált.

Felettük és körülöttük susterogtak a sápadt levelek, letről felhallatszott a víz pezsgése, zizegtek a száraz levelek, melyek már lehullottak a földre, de ők nem hallották. Azt sem vették észre, hogy néhány lépésre tőlük felemelkedett egy holtsápadtra vált arc, kivörösödött, erőteljes fehér szemöldökök által szegélyezett, kialvó tűz fényével izzó szempár tekintett feléjük, majd eltűnt a fonynyadt páfránylevelek mögött, amit alig észrevehető távolodó mozgás követett a bokrok és fű között. Aztán csend lett. Csak a lomb susterogott egy erőteljesebb légáramlattól a mély fájdalomban és szerelemben egymáshoz simuló szívek felett, a part felől pedig a hullámtörés szokásos moraja ért fel hozzájuk.

Amikor egy órával később Bertus egyedül a csónakja felé tartott, hogy elinduljon hazafelé, még mielőtt leért volna a nyílt partra, meghallotta, hogy a nevéen szólítják. Rögtön utána ott állt előtte Seiling. Miközben saját arcvonásain még láthatóak voltak a legutóbbi izgalom beszédes nyomain, az elé álló öregember arcán méltóságos nyugalmat vélte felfedezni, ami ellentmondásban volt mindazzal, amit róla, és Klaasal való kapcsolatáról hallott. Tisztelettel üdvözölte az öreget. Seiling ezzel szemben ahelyett, hogy viszonzta volna a köszönést, odasúgta neki: – Ha meg akarod menteni magadnak Kordelt, legyél itt éjjélkor ugyanezen a helyen! Várni fogok rád. Légy óvatos! Senki, még Kordel sem sejtetheti, hogy mi történik.

Még mielőtt Bertus magához tért volna mérhetetlen csodálkozásából, Seiling már el is tűnt a legközelebbi bokor mögött.

Támolyogva, mintha megmámorította volna a váratlan hír, Bertus lement a partra. Néhány perccel később Kordel odafentről látta, amint a kis vitorla a heves mozgásban lévő tengeren a földnyelv felé igyekezett.

VII.

Pontosan éjjélkor Bertus ott volt a jelzett helyen. Seiling már várt rá, és bizonyos gyengédség volt hangjában, amikor a fiatalembert üdvözölte.

Nem kell messzire mennünk – folytatta – itt a csupasz strandon hallgathat ki bennünket a legkevésbé valaki, mert nem csak egy titkot akarok elárulni neked, hanem Kordelt is, akiért oly hosszú időn át éltem, és gondoskodtam róla, mindörökre rád akarom bízni.

Leültek egy kőhalomra, és miközben a szél fújdogálta homlokukat, Seiling belekezdett mondanivalójába.

Már jó huszonkét éve történt – mondta nyugodt, megfontolt hangon – amikor Klaas és én San Franciscoban elhagytuk a hajót, amelyen matrózként szolgáltunk, és elindultunk befelé a szárazföldre. Az aranybányák vidékén talákoztunk egy Hager nevű némettel és fiatal feleségével, és mivel az ember magányosan kevésbé tud eredményesen dolgozni, összeálltunk, hogy aranymosással közösen próbáljunk szerencsét. Klaas jól jött a társaságba, mert értette a dolgot, és szombatontként minden alkalommal becsületesen osztottunk az eredményen, így senki sem függött a másiktól. Mindössze annyiról volt szó, hogy egymás keze alá dolgoztunk. Építettünk egy kunyhót, amelyben Hager felesége végezte a házimunkát, és gondoskodott az étkeztetésünkről, amit Klaas és én természetesen megfizettünk neki, és nem a legroszszabb napjaim voltak, melyeket ott megéltem. A szerencse kedvezett nekünk, azonban miközben Hager és én szorgalmasan gyűjtöttük munkánk eredményét, és lassacskán nem jelentéktelen összeget spóroltunk meg, Klaas a vasárnapokat arra használta, hogy eljártassa és eldorbézozza azt, amit a hét folyamán megkeresett. Három év telt el, és megtakarításaim hétezer dollárt tettek ki, Hager ugyanekkora összeget gyűjtött össze. Ekkor olyan esemény történt, ami megzavarta együttműködésünket. Hagernek kislánya született. Apai örömei azonban nem tartottak sokáig, mert a gyerekek alig volt néhány hetes, amikor az anyja lebetegedett, és rövid időn belül meghalt. A következő gondolatunk az volt, hogy szétválunk. Hager és én ezen a nézetén voltunk, azonban Klaas rábeszélésére engedtünk, és megállapodtunk abban, hogy határozatlan ideig továbbra is együtt maradunk. Bárcsak Isten úgy akarta volna, hogy ne így legyen! Nekem és Kordelnek ma sokkal jobb helyzete lenne.

– Ezek szerint nem is a maga lánya? – kérdezte Bertus csodálkozva, szinte elakadó lélegzettel.

– Nem az én lányom – nyugtázta Seiling mélyen felsóhajtva – nem az én lányom, jóllehet annyira a szívemhez nőtt, mintha tényleg én lennék az édesapja. Annak a szegény asszonynak a lánya, és.... – ekkor megborzongva abbahagyta, és letörölte az izzadságot homlokáról. – Kérdésekkel ne zavarj meg, Bertus! Mindent úgy kell elmondanom, ahogyan a fejemben el van rendezve, vagy elakad az emlékezetem, és nem tudom folytatni. – Az aranymosás és gyerekápolás semmiképpen sem akart összepaszszolni. Míg korábban elég jó egyetértésben éltünk, most hol egyiknek, hol a másiknak nem tetszett valami, és ha olykor kisebb nézeteltérés keletkezett közöttem és Hager között, Klaas olyan ügyesen szította tovább a békétlenséget, hogy végül már egyikünk sem bízott a másikban. Klaas egyre inkább Hager bizalmába férközött, ő pedig ahelyett, hogy jóságos felesége után bánkódott volna, teret engedett a hízelgő szavaknak, és egyre gyakrabban vett részt a játékokban és ivászatokban. Én bár megpróbáltam Hagert jobb belátásra bírni, és figyelmeztettem, hogy többet gondolhatna gyermekére, de egyre bosszúsabb volt irántam, és olyanokat mondott, amit csak Klaas beszélhetett be neki. Szégyentelen csábítónak nevezett, aki epével tölti meg emlékeit, amikor a feleségére gondol, és úgy vélekedett, bizonyára jó okom van rá, hogy annyira gondját viselem a kicsiny Kordelnek. Én csak hallgattam az égbekiáltó vádakát, de titokban elhatároztam, hogy elválok mindkettőjüktől, és saját utamat fogom járni. Mielőtt azonban szándékomat végrehajthattam volna, döntő fordulat következett be. Hager egyik nap a legalávalóbb gazembernek nevezett, aki valaha is elcsábította egy becsületes férfi feleségét. Ez már túl sok volt nekem. Odalépve elé azt követeltem, józan állapotban ismételve meg vádjait, hogy megcáfolhassam azokat. Erre eszelősen felnevetett, és revolverét előrántva kétszer rám lőtt anélkül, hogy eltalált volna. Amikor azonban harmadszor is rám emelte a gyilkos fegyvert, beláttam, hogy mi vár rám. Ami a következő percekben történt, az sohasem derült ki világosan számomra. Elhagyott a józan eszem, és amikor megint magamhoz tértem, szegény

Hagert holtan láttam magam előtt. Mellében ott volt a késem, Klaas pedig akit előtte nem is láttam, mellette térdelt, és mintha ezer ágyú sült volna el a fülem mellett, olyan dübörgésnek véltem hallani a hangját, amint felém ordította: – Peter Seiling, te gyilkos, leszúrtad a szerencsétlen Hagert.

Ez utóbbi szavakat Seiling halkán és alig érthetően mondta, aztán elhallgatott, és mereven maga elé bámult, mintha védekeznie kellene.

– Önvédelemből tette, Peter Seiling – ragadta magához a szót némi szünet után Bertus, aki mindedig alig mert lélegzetet venni – senki sem cselekedett volna másként az ön helyében.

Seiling felegyenesedett. Hagyta, hogy izzó homlokát a hideg fuvallat hűtse, és mélyeket lélegezve szívta magába a nedves tengeri levegőt, hogy összeszedje magát.

– Tényleg önvédelemből tettem – válaszolta eltökélten – de mégis jobb lett volna, ha a golyó, mely elsüvöltött a fejem mellett, telibe talált volna. Hiszen önvédelem, véletlen tett vagy szándékos rablás, a kiontott vér ugyanaz. A tizennyolc év alatt, miközben Kordel lelkiismeretes apja voltam, soha egyetlen alkalommal sem néztem rá úgy, hogy ne gondoltam volna, apja élete terheli a lelkiismeretemet. Sohasem fordult elő, hogy amikor gyermeki kedveskedéssel rám nevetett, ne mondtam volna magamban, mi lenne, ha tudná! Igen, rettenetes évek voltak ezek, mégis gyerekjáték ahhoz képest, amit el kell viselnem azóta, amióta Klaas közénk férközött. Ráadásul az a meggyőződése, hogy ő szította a civakodást köztem és Hager között, hogy sor kerüljön az összetűzésre, és abból hasznot húzzon, és ha én lettem volna a civakodás áldozata, Hagert ugyanúgy üldözte volna, mint engem. Hiszen Klaas olyan alattomos természetű, aki emberbarátját büntetlenül taszítja a nyomorúságba, és mindenki átkozta őt, akivel valaha is érintkezett anélkül, hogy bárkinek is alkalma lett volna rá, hogy lerázza magáról.

– Ismerem őt – válaszolta Bertus, amikor Seiling megint elhallgatott – a véletlen összehozott bennünket egy hajón. Mindenki megvetette....

– Igen, így mesélte nekem tegnap este Kordel is – folytatta Seiling élénken – tegnap este, amikor.... de hagyjuk ezt most! Ami megtörtént, azon már nem lehet változtatni. Történetemnek szeretnék a végére érni, és ami ezután következik – úgy gondolom, nem kell majd rossz emlékekkel gondolnotok rám. Felsőhajtott, és kezével megtörölte nedves homlokát. Hogyan is tudnám felidézni, miként éreztem magam, amikor megláttam magam előtt a halott Hager? Klaas térített észhez, amint odasügte, el kell tűnnöm, ha nem akarom, hogy felakasszanak. Az akasztás szótól teljesen magamhoz tértem, mert a napnál is világosabb volt, ha ez az esemény elterjed az aranyások között, akkor nincs menekvés számomra. Lincs bíró nem habozik sokáig, és hogyan is tudtam volna bebizonyítani, hogy önvédelemből tettem? Egyetlen lélek sem hitte volna el nekem, és Klaas nem az az ember volt, aki tanúskodott volna mellettem, jóllehet pontosan megfigyelt mindent. Nem is volt kedvem hozzá, hogy sokat töprengjek. Hager még ugyanazon az éjszakán titokban eltemettük. Másnap reggel kétezer dollárt fizettem Klaasnak a hallgatásáért, és a közös tulajdonunkban lévő mosóhely jogát is átruháztam rá, aztán a gyerekekkel együtt, akiről hallani sem akart, Sacramentóba menekültem. Aranyamat, és a Hagerét is magammal vittem. Klaas nem tudta, hogy összesen mennyi volt, én pedig óvakodtam attól, hogy eláruljam neki, mert különben aligha elégedett volna meg annyival, amennyit kapott, sőt, akár még a gyereket is magához vette volna, hogy többet kapjon. Talán arra is gondolhatott, ha bíróság elé kerül az ügy, üres kézzel kellene távoznia. Megbeszéltük, hogy San Franciscóban találkozunk, de ígéretét nem tartotta be, én pedig túlzottan féltem tőle. Lassacskán kezdtem tisztán látni a dolgot, és ahogy végiggondoltam az egészet, arra a következtetésre jutottam, hogy közreműködése nélkül nem került volna sor a végzetes civalkodásra köztem és Hager között. A következő úti célom Bréma volt, és amikor Klaasnak sokévi kutatás után végül sikerült nyomomra akadnia, akkor menekültem ide. Életem utolsó napjait

azonban itt sem tölthettem nyugodtan, amit bűnbánatomért ki is érdemeltem volna, és mivel a gyermeket teljes szívből szerettem, vagyonom, és apja vagyonát is Kordel javára kezeltem, azonban mégsem érdemeltem ki, különben a szerencsétlenség Klaast nem vezette volna megint a nyomomra. Ami az érkezése óta történt, azt már tudod. Mindent eltűrtem, még a lánnal való házasságába is beleegyeztem. Ha csak személyem érinti, egyáltalán nem törődtem volna vele, mikor ér utol a végzet. Csak a Kordel, a Kordel! Belepusztult volna, ha megtudja, hogy kivel élt együtt legfiatalabb gyerekkora óta, akit annyi éven át apjának nevezett, és olyan a természete, hogy előbb halna meg, mint szégyenfolt esne a nevében.

Mindennek most véget kell vetni. Ehhez megvan a tervem, és te segíteni fogsz annak végrehajtásában. Tudom, mi a helyzet közted és Kordel között. Azt is tudom, hogy nálad nagyobb biztonságban van, mint bárki másnál. Titokban elkészítettem ma egy okiratot, amelyben beleegyezek házasságotokba, és egész vagyonomat, beleértve az elhunyt Hagerét is, Kordelnek adományozom. Ha apja halála titokban marad Kordel előtt, úgy is jó, ha nem, rajtad múlik, hogy közölni fogsz-e vele mindent, amit most elmondtam neked. Jogos tulajdonában így semmi sem változik. Itt van – és ezzel átnyújtott Bertusnak egy összekötött csomagot. A papírok között találni fogsz egy képet. Gyakran nézegettem, és ahányszor csak megtettem, magával ragadott annak a rettenetes pillanatnak az egész borzalma, ami gyilkossá tett engem. Az apja képe. Add oda neki, és mondd el, hogy egy jó barátom volt! A csomag tartalmával pedig tégy legjobb belátásod szerint. Ha sikerül Kordelben barátságos emlékeket fenntartani rólam, azt még a síromban is meg fogom köszönni neked.

Elhallgatott. A fejét lehorgasztotta. Úgy tűnt, azon elmélkedik, hogy mindent elmondott-e, amit akart. Bertus leírhatatlan érzéssel figyelte az éjszaka homályába burkolt alakot. Velejéig megrázta mindaz, amit hallott, és barátságos fordulatot jelentett a teljes megsemmisüléshez képest, amit nemrég még a jövőjükéről elképzelt. Percek teltek el nyomasztó csendben.

– Minden, minden úgy fog történni, ahogy elrendelte – szólalt meg végül – bár hangja határozatlan, de mégis meggyőző volt. Olyan lesz számomra, mintha saját apám végakarata volna....

– Tudom – szakította őt félbe Seiling – és élénk mozdulattal felegyenesedve megrázta a fiatalember kezét. – Tudom, hogy derék fickó vagy, és ezért is vagyok teljes bizalommal irántad. Azt is tudom azonban, hogy Kordel számára nélkülöd nem létezik más boldogság a Földön, és ezért kívánom azt, hogy egybekeljetek, és boldogságban öregedjetek meg egymás mellett.

Olyan keserűen nevetette el magát, hogy Bertus beleborzongott.

– És ön? – olyan sajátosan beszélt – kezdte vontatottan.

– Én? – kérdezte vissza Seiling rejtélyes gondtalansággal – ha az ember arra készül, hogy olyasvalakitől váljon el, akit mindenek felett szeret, az bizony sajátosan nyomhatja a szívét. Nekem pedig el kell mennem, tovább nem maradhatok, nem lehetek tanúja annak, amint Klaas utolsó leheletéig megmérgezi Kordel életét. Ámde most lassacskán indulj hazafelé, most még elég jó a szél, holnap már más lesz a helyzet. Leesett a barométer, és hogy ez mit jelent, te, aki tengerész vagy, magad is tudod. Holnap este gyere el a házamba, de az erdei úton, Bertus, mert holnap ebben az időben forni fog itt előttünk a tenger, mint a teafőző újév éjszakáján. Ha nem így lenne, akkor mit sem értek az időjáráshoz. Ha a Kordelt egyedül találod, üdvözlöd tiszta szívből a nevemben! Mondd el neki, azért indultam útnak, hogy megszabadítsam attól a gazember Klaastól. Arról fogalmam sincs, hogy valaha visszatérek-e még. És ami megbeszélni való van még, azt vele megbeszélheted, az esküvőket, és....

– Tehát még előtte akar elmenni? – kezdett bele Bertus.

– Még meggondolom – szólt közbe hevesen az öreg – majd magad is rá fogsz jönni, hogy nem maradhatok itt tovább. Erről tehát egy szót se többet. Tedd amit mondtam, én meg hadd tegyem a dolgom, amint nekem tetszik! Igen, azzal a szándékkal megyek el, hogy sohase térjek vissza. Szárazföldön, vagy vízen,

még nem tudom, úgysem törődik vele senki sem. Pénzt, és egyéb dolgokat nem viszek magammal többet, mint amennyi ahhoz kell, hogy célba érjek – és fanyar nevetése megint megriasztotta a fiatal tengerészt. – Ha Klaas felbukkanna még a szurdokbeli házban, elég férfi vagy te ahhoz, hogy kihajtsd az ajtón, mert ami a Kordelé, aziránt semmiféle igénye sem lehet, a te együttérzésedre úgyszintén nem tarthat igényt. Ha nem hajlandó magától eltűnni a szigetről, lépj fel ellene a bíróságon! Erre azonban úgysem lesz szükség. Jól ismerem, a nyomomba fog eredni, hogy utolérjen, ez persze elég nehezen fog sikerülni neki, de nem is, inkább megkönnyítem neki, hogy eltűnjön innen, még mielőtt titkát szétkürtölné a világban, de ez már az én dolgom. Most pedig igyekezzél hazafelé! Hideg van itt, és nedves minden, és mindkettőnknek van még min gondolkodni, mielőtt kireggeledik.

Felállt, és elindult Bertus csónakja felé, aki követte.

– Más mondanivalóm már nincs – kiáltotta Seiling, és kezét a csónakra téve várta, hogy Bertus a másik oldalon ugyanezt tegye. – Amit még tudni akarsz, azt időben megtudod. Csak még egy szó: Amit ma hallottál tőlem, azt csak végszükség esetén használd fel. Ha sikerül elérned, hogy a lány Kordel Seilingként a feleséged legyen, és a titkot, amit megtudtál, annak idején magaddal viszed a sírba, az lesz a legjobb minden érintett számára. Még egyszer, Bertus – és hangja megremegett, amint a csónak felett kezét nyújtott neki – magától érthető, hogy áldásom mindkettőtökre, és jómagam elég sokáig és súlyosan bűnhődtem, hogy remélhessem, áldásom nem lesz átok számotokra, és most ahoi!

Nekifeszült a csónaknak. Bertus a legújabb hírektől és Seiling rejtélyes nyugalmatól kábultan követte példáját. Egy partra szökő hullám megkönnyítette munkájukat. Bertus beugrott a csónakba, és a kormányrúddal eltaszítva magát, hamar eltávolodott annyira, hogy felvonhassa a vitorlát. Még váltottak egy utolsó istenhozzádot, és néhány perc múlva a kis vitorla eltűnt a sötétségben.

Seiling megint leült a kőhalomra. Csak rövid ideig üldögélt ott, aztán elindult hazafelé.

VIII.

Peter Seiling barométere helyesen jósolta meg az időjárást. Másnap éles szél fújt a földnyelv csúcsa felől. Fekete felhők sietették az esti sötétedést, és akinek nem volt muszáj kimennie, lakótársaival kényelmesen csevegve zárt ajtók és ablakok mögött üldögélt. Csak egyetlen férfi időzött odakint a viharban. Mintha különös örömét lelte volna az elemek tombolásában, a gyorsan sűrűsödő félhomályban kifelé igyekezett az ismert szurdokból. Balkezeiben könnyű útításkát vitt, jobb kezével bágyadtan támogatva magát botjával. A sötétedés elrejtette Peter Seiling fehér szemöldökét, fehér szakállát és holtsápadt arcát. A szurdok előtti part közelében megállt. Mintha bizonytalan volna, merre induljon, felfelé, majd lefelé kémlelt. Csak amint felismerni vélte egy alakot, aki közte és a falu között óvatosan a parti meredély árnyékát figyelve mozgását az övéhez igazította, lassú léptekkel elindult az öböl felé. Mielőtt a sötétedés teljesen felismerhetetlenné tette volna az alakot, többször is meggyőződött róla, hogy az követi őt, és egyre közeledik hozzá. Így jutott túl a legközelebbi sziklakiugráson, ahol a földnyelv védelmében mérsékeltebb volt a hullámtörés. Tíz percnyi vándorlást követően arra a helyre ért, ahol rossz idő esetén Bertus Kordelt ki szokta tenni a partra. Több halászcsónak hevert ott, védve az erősödő vihartól. Seiling csónakja is köztük volt, alatta két faoszlop, így csak azokat kellett eltávolítania, hogy könnyű mozdulattal belökhesse a hullámtörésbe, és elejére nehezedve túljusson a partra vetődő hullámon.

Amikor Seiling a csónakjához ért, már olyan sötét volt, hogy ötven könyöknyi távolságra minden tárgy beleolvadt az éjszakai sötétségbe. Útításkáját késedelem nélkül bedobta a csónakba, behelyezte az árbocot, és a kurtított vitorlát úgy rögzítette, hogy csak egy hurkot kellett oldania, hogy a szél azonnal bekapjon. A kormányrudat is úgy akasztotta be, hogy a parti meredélyről távozva nehogy eltörjön. A jármű stabilizálása érdekében a vontatóláncot palánktól palánkig áthúzta a kormányrúd alatt. Szabad végét a rajta lévő gyűrűvel és lakattal együtt betette a kormánypad

alá. Mindent még egyszer gondosan megvizsgált, és miután meggyőződött, hogy semmiről sem feledkezett meg, mintha gondolatban tenné, szokatlanul hangosan maga elé mondta:

– Így már menni fog, persze, így menni fog. Sokan indultak már hosszú útra, és alig vittek valamit magukkal.

– Tehát hosszú útra készülsz? – kérdezte Klaas, felbukkanva mellette a sötétből, és kezét Seiling vállára tette – de vigyen el az ördög, ha hagyni fogom, hogy megint kicsússz a karmaim közül.

– Ki mondja, hogy ki akarok csúszni a karmaid közül? – kérdezte vissza Seiling nyugodtan – talán titokban tartottam, hogy indulni készülök?

– Nem, azt nem állítanám – gúnyolódott Klaas böszén – útitáskád legalább is a szemeim előtt pakoltad be. Ilyen időben nem is gondolhattam másra, mint hogy a szárazföldön akarsz cirkálni egy kicsit. Most persze már látom, miként állnak a dolgok. A Bertushoz akarsz átjutni, onnan pedig ki tudja, merre tovább. Úgy gondolod talán, ha félreállsz, akkor nekem befellegzett itt a szíveten? De én a te embered vagyok, abban nyugodt lehetsz!

– Nem akadályozhatsz meg benne, ha nekem úgy tetszik, hogy meglátogassam a Bertust – válaszolta Seiling kihívó hangon.

Megkerülte a csónakot, és félrelökte az oszlopot, aztán mielőtt még Klaas rájött volna, hogy mi a szándéka, mindkét kezével megragadta a csónak peremét, amely az első taszításra azonnal mozgásba lendült.

Klaas nyilván arra számított, hogy a járművet csak nagy nehézségek árán lehet vízre bocsátani, de rögtön rájött Seiling módszerére. Vad káromkodással elkapta a csónak másik oldalát, hogy megakadályozza mozgásában, de a lejtős parton súlya messze meghaladta erejét. A csónak néhány lépésnyit magával vonszolta, amint azonban észrevette, hogy Seiling beugrott, vad dühében követte példáját, és a következő másodpercben már át is jutottak a pezsgő hullámhegyen. A heves szél ezzel egyidejűleg belekapott a

Seiling keze által kioldott vitorlába, és ahelyett, hogy a következő hullám kivetette volna őket a partra, a könnyű jármű könnyedén felszökkent a hátára.

A leggaládabb gaztett, amit egy gyilkos valaha is elkövetett! – üvöltötte Klaas, miután a hullámtörés túloldalán visszanyerte az egyensúlyát – de ezért meg fogsz fizetni, még akkor is, ha láncra vernek érte.

Seiling helyet foglalt a kormánypadon.

– Megforduljak? – kérdezte gúnyosan.

– Persze, hogy felboruljunk a mély vízben, és úgy ússzunk, mint egy tízmázsás horgony! – tombolt Klaas megint őrzöngve.

Ezek voltak az utolsó szavak, melyeket egy férfi, aki a parton állt, még hallott. Bertus volt az. Pont ott állt, ahol a csónak az előbb még a parton volt. Szárazföldön haladva a szurdokbeli ház felé, mert ilyen időben nem bízott a tengerben, felismerte a két férfi hangját. Rosszat sejtve odasietett, és még éppen jókor érkezett, hogy észrevegye a csónakot, mint egy árnyat, eltűnni a habokban. Lélegzetét visszafojtva figyelt arrafelé, ahonnan utoljára hallotta a hangokat. Nem volt annyi lélekjelenléte, hogy hírt adjon magáról, de mit is segíthetett volna a kiáltásával? Senki sem ismerte nála jobban egy csónak nyomvívét, és senki sem tudta pontosabban, mit jelent ilyen időben sötét éjszaka kimenni a tengerre. De ennek ellenére: Ha a csónak a földnyelv védelmében marad, végül saját kikötőhelye közelében valahol kifuthat a partra. Addig azonban még hosszú út áll előtte. Visszaemlékezett Seiling szavaira, melyeket előző este mondott neki, aki a legkevésbé sem akarta eltitkolni előtte, hogy szándékában lenne elkerülni a viharos tenger határát.

Mint egy rémálom, nehezedett Bertus keblére, amit látott. Hosszú ideig eltartott, mire annyira összeszedte magát, hogy elinduljon a szurdokbeli ház felé....

Elmúlt az éjszaka, és már szürkülni kezdett, de Kordel és Bertus még mindig ott ült kéz a kézben az ablak mellett, ahonnan

Seiling a tengert szokta kémlelni. A lámpa már régen leégett. Minden pillanatban úgy vélték, hogy egy haldokló segélykiáltását hallják. A vihar tompa süvöltésében azonban semmiféle kiáltást sem hallottak.

– Hűséged és határtalan bizalmaid bizonyítéka, hogy semmit sem hallgattál el előlem – mondta Kordel mély megrázkódtatással Bertusnak, aki azzal a meggyőződéssel, hogy már csak egy halott-ról emlékeznek meg, végére ért beszámolójának.

– Kordel, képtelen lettem volna egyedül viselni ezt a terhet – válaszolta Bertus túláradó szívvel – ekkora teherrel a lelkemen képtelen lettem volna nyíltan a szemedbe nézni, és az ő bűnhődése után úgy gondolom, nem lesz olyan nehéz megbocsátani, akkor sem, ha elfelejteni nem lehet.

– Soha többé nem fogjuk viszontlátni – válaszolta Kordel tompán. – Ismerem őt, olyan nehezen viselte életét, hogy odakint akár a szempillája is megrebbe volt menekülése érdekében. Milyen könnyedén játszottunk mi is annak idején a halál gondolatával, és mennyire megbarátkoztunk még tegnap is egy közös sír gondolatával!

Rejtett borzongással vonta Bertus karjaiba kedvesét, mindketten csendben figyelték a rájuk köszönő reggelt, mely látni engedte a háborgó tengert. Arany szegéllyel díszítette a Nap a szétrebbenő felhőket, de a szél még mindig vadul borzolta a víz felületét. Hargosan sötétek voltak a hullámok az ég kedves kékjéhez képest, és vakítóan fehérek a hullámtaréjak.

Egy halász bukkant fel a szurdok torkolatában. Sietős lépéseit Bertus rossz előjelnek vélte. Azt tanácsolta Kordelnek, hogy ne hagyja el a házat, aztán elébe sietett a közeledőnek, majd lement vele a partra. A falu felé igyekezve félúton ott találták összegyűlve annak lakóit. Seilig összeroncsolt csónakját állták körül. Feljebb a parton ott hevert Seiling és Klaas holtteste. Nem lehetett szétválasztani őket, olyan szorosan kapaszkodtak egymásba. Megdermedt arcvonásaik halálos ellenségeskedésről tanúskodtak.

– Szegény barna Kordel! – lehetett együtt érző hangokat hallani itt is, ott is.

– Rögtön láttam ezen a Klaason, hogy valami gonoszságon töri a fejét Seilinggel szemben – vélekedett egy öreg halász. – Félre akarta őt állítani az útból, és végül együtt nyelte el őket a tenger.

A palántától palánkig kifeszített láncra mutatott, mely rögzítette a kormány markolatát. A lakat kulcsa eltűnt. Vajon egymással küzdve ejtették el, vagy szándékosan lett kihajítva? Bertus sejtette az összefüggést. A roncs helyzetéből és a tengerjárás irányából kiszámította, hogy Seiling a földnyelv felé tartva körülbelül félúton rögzíthette a kormányt. Abban a küzdelemben, ami ezután nyilvánvalóan kitört a halálos ellenségek között, Klaas elkaphatta a kést, mert megmerevedett öklében még mindig ott volt a gyöngykapylóhéjjal díszített fegyver, melybe Peter Seiling neve volt belekaparva. Seiling sértetlen maradt, ellenben a vitorlakötelen több bemetszést lehetett látni, mintha valaki szándékosan akarta volna elvágni, de ebben megakadályozták. Mennyi ideig dulakodhattak egymással, megközelítőleg azt is ki lehetett találni. Borzalmas küzdelem lehetett.

Kordel még aznap átköltözött a földnyelvre öreg barátnőjéhez, Bertus pedig hátramaradt, hogy gondoskodjon Seiling temetéséről, és rendezze Kordel helyzetét. A rövidesen kihirdetett házassági szándék senkit sem lepett meg. Ezzel szemben furcsának találták, hogy a szurdokbeli házat eladásra kínálták, és rövidesen idegen kezekbe került. Sokkal azután, hogy Kordel Bertussal oltár elé lépett, hogy onnan beköltözzenek új házukba, a halott Seilingre még mindig nagy tisztelettel gondoltak az emberek. Habár ezzel kapcsolatban semmiféle írásbeli rendelkezés nem maradt hátra, Kordel mégis szent kötelességének érezte, hogy lelkiismeretesen teljesítse a neki állítólag szóban adott megbízást. Valamivel több, mint ötezer tallért Seiling nevében egy alapítványnak adományozott bírósági bejegyzéssel, a hajótöröttek megmentése közben elhunyt halászok hátramaradt hozzátartozóinak javára.

– Ne bánkódj a pénz után! – mondta Bertusnak – nem hagyott volna nyugodtan aludni, ha a szekrényben tartogatom.

– Hát nem üres kézzel akartuk kezdeni? – kérdezte vissza Bertus derűsen – és ha a maradék hétezret is átadtad volna az ötezer után, akkor sem lennél kevésbé az én drága barna Kordelem.

A vén diák

Egy barátságos szeptember délután a nap ábrándozva tekintett le az egyik új, nyugatra eső észak-amerikai szabad állam változatos vidékére. A légkörben lebegő finom pára a nap vakító csillogását selymes fényre tompította. Ferdén beeső sugaraival mezőkön, szántóföldeken és szétszórt farmokon siklottak végig, kiterjedt erdőségek fájának csúcsain vibráltak, melyeknek őszi árnyalatai imitt-amott még mindig élénken virítottak. Megfürödtek egy kiterjedt tó partjainak sápadt nádasain, és végül pihévé csomósodott pókhálókat tréfáltak meg, melyek vakító fehéren vitorláztak az alig libbenő levegőben. Felkerestek egy fiatal, a hajózás számára még meg sem nyitott folyó melletti települést is a tó közelében, maradék erőikkel fénycsíkokkal dekorálva azt, ámde bármennyire is igyekeztek, mégsem sikerült nekik a másfél tucatnyi udvarháznak, deszkaépületnek és rönkháznak egy felvirágzó metropolisz karakterét kölcsönözni, ami megfelelt volna a büszke Hopetown névnek, a helybeliek szerint a reménység városának.

Amint a nap meleg fénye elárasztotta a zsindeletetőket és fiatal gyümölcsfákat, csupasz előkerteket és oszlopkerítéseket, összetört ládákat, keskeny lisztes hordókat, feneketlen szózott hús hordókat és egy a még csecsemőkorát élő város mindenféle kacatjait, vélhetően derűsen tekintett le az egyik épület könnyű gerendákból és gyalult deszkákból összeállított kifogástalan téglalap alakú, tizenkét láb magas és talán huszonöt láb széles fehérre festett homlokzatára. Amit mögötte ragasztottak hozzá a mindenkori igényeknek megfelelően, ládaszerű, rendszerint csámpás lakó- és raktárhelyiségeket, a homlokzat előtt elvezető út felől nem volt látható, és így stílusának sem volt semmi jelentősége. Böven elég volt az is, ha az ember elolvashatta a hat oszlopon nyugvó előtető felett elhelyezett hatalmas betűkből álló cégtáblát: „Oskar Zobel és társa”, kocsma és vegyesbolt”.

Utóbbi egy olyan kereskedésre utalt, ahol egyaránt lehetett vásárolni imakönyveket és lőfegyvereket, vasárút, ruhaanyagokat és takarókat, valamint füstöltsonkát, lisztet, szózott húst, szirupokat és

csizmákat, orvosságokat, fűszereket és dohányt, röviden: készpénzfizetés ellenében mindenféle áru szerepelt a kínálatban, ami bőven elég ahhoz, hogy megörvendeztesse egy kevésbé elkényeztetett farmer szívét.

Az üzlet mérete forgalmához igazodott, ami az annak idején meglehetősen ritka és szétszórt farmoknak megfelelően meglehetősen szerény volt, ez azonban nem volt akadálya annak, hogy Oscar Zobel, egykori német öreg diák, és Benjamin Ditsch, született virginiai, egyenrangú partnerként közös tulajdonú boltot alapítsanak. Hajlamaik tekintetében éppúgy különbözőek voltak, mint külső megjelenésükben. Így többek között Zobel szeretett horgászni, vele szemben Ditsch a vadászatot kedvelte. Zobel szívesen ácsolt és szögelt, Ditsch pedig a fakivágást, és a tűzifa biztosítását tekintette legfőbb feladatának, végül pedig Zobel a sört, miközben Ditsch a viszkít részesítette előnyben.

Azon a bizonyos őszi délutánon a „Zobel és társa” erdei bolt előtt két erőteljes ló által húzott dobozos felépítményű kocsí állt, olyan, amilyeneket a farmerek használnak mindenféle célra. Egy durva öltözetű, szokatlanul széles vállú, hosszú inas karú és hatalmas, bozontos fejű férfi a boltban vásárolt készlet bepakolásával foglalatzkodott. Futólag szemlélve úgy nézett ki, mintha térdén állt volna. Pontosabban megfigyelve azonban feltűnt, hogy lábai annyival rövidebbek, mint amennyivel hosszabbak a karjai, és életének ötven éve alatt még egy elviselhető közepes testmaggasságot sem ért el.

Az utolsó, Zobel által átadott csomagot, aki ma volt szolgálatban, éppen berakta a kocsiba, és felegyenesedett. A boltos az alábbi szavak kíséretében adta neki vissza a rendelési listát:

– Semmit sem felejtettünk ki, Jonny. Az árakat mindenhol melléírtam. Adja át üdvözetem Blending asszonynak, és mondja meg neki, hogy ellenőrizze a számlát. A négy véka búzát a legmagasabb áron vettem át, így még két dollárral tartozok neki. Később majd beszámítom a gyerekeknek szánt cipők árába. Rövidesen bemegyek a városba, és ha találok megfelelő méretűeket, majd személyesen kiviszem hozzájuk.

Miközben Zobel beszélt hozzá, a Jonny Smasch néven ismert manószerű alak úgy szemlélte őt, mintha olyan jós lenne, akinek ajkairól érthetetlen bölcsességek áradnak. A környéken Zobel különben is szokatlan jelenségnek számított. Talán harminchat évével és közép magas termetével szerény hajlamot mutatott a jóltápláltságra. Durva kék vászonból készült gyűrött ing burkolta erőteljes felsőtestét, ennek ellenére mégsem hasonlított egy napi-díjért szorgoskodó munkásra. Gyűrött szürke filckalap trónolt kihívóan erőteljes, hullámos barna haján, mely majdnem a válláig ért, és kerek, telt arcot szegélyezett, melynek vonásaiból derűs nyugalom áradt. Különös ismertetőjelként merészen felfelé pödört bajusza a gondosan ápoltság miatt. Henry Quatre francia királyára emlékeztetett, továbbá aranykeretes szemüveg és diákkori kalandozásainak emlékeként két hosszú seb ékesítette arcát, melyeket érettebb korába magával hurcolva kegyelettel viselt.

– All right – válaszolta Jonny, két vastag ujjával megragadva és nadrágjának kifürkészhetetlen zsebébe dugva a cetlit – át fogom adni az üzenetet az utolsó szalmaszálig, úgy igaz, mint hogy Jonny Smasch a nevem – és ravasz grimasszal figyelte, amint Zobel nyitott ingének ráncai közül három kis csomagot húzott elő és felnyújtotta a kocsira.

– És ez itt a ráadás – mondta karjait leeresztve – az egyikben nyalánkságok vannak a gyerekeknek, a másikon egy selyemkendő Blending asszonynak, a harmadikban pedig egy tábla rágódóhány magának. – Jól van, jól van – fűzte hozzá hanyagul, amint Jonny félszegen megköszönte – inkább csiklandozza meg egy kicsit a lovakat az ostorral, mert különben éjfél lesz, mielőtt hazakerne. Csavargók mindenfelé vannak, és nem akarom, hogy jószágos úrnőjének magányában aggódnia kelljen.

– Még hogy aggódnia? – kérdezte Jonny felnevetve, ami inkább hasonlított egy fuldokló hörgésére, közben nehézkesen egyensúlyozva tömzsi testét rövid lábain – nem ismer az semmiféle félelmet, és ezt a tulajdonságát elhunyt férjétől örökölte, Isten engem úgy segít.

– De nézzen csak oda! – válaszolt Zobel, karját nyugat felé lendítve, ahol sötét felhőréteg kezdett tornyosulni a fák csúcsai felett – ha nem egy kiadós vidéki zápor készül a hosszú szárazság után, akkor nyugodtan kijelentheti, hogy én vagyok az az árva fickó, aki annak idején papnak nézte a varjút.

Jonny Smasch néhány másodpercig nézegette a feltornyosuló felhőket, aztán megvonta széles vállait, majd közömbösen válaszolt:

– Én és a gebém mit sem törődünk egy jó kis záporral, a rakományt meg majd letakarom, de mindenesetre kérem, legyen olyan szíves, adja fel a puskámat, hogy ne kelljen érte leszállnom.

A rá jellemző nyugodt méltósággal az öreg Zobel belépett az előtető alá, ahol egy hosszú puska volt nekitámasztva a legközelebbi oszlopnak, és megragadva azt visszatért a kocsihoz.

– Nem szeretnék annak a pulykának vagy szarvasnak a helyében lenni, amelyik még ma lőtávon belül keresztezi útját – mondta végignézve a fegyveren. Mivel Jonny Smasch nem vette el tőle a puskát, betette a kocsiba, és csak ekkor vette észre, hogy a fura fazon a megdöbbenés kétségtelen jeleivel a ló fején túlra nézett.

Meglepve lépett vissza egy lépést, és Jonny tekintetét követve egy fiatal vándornőt vett észre, aki az út túloldalán lépett a bozótból a lovak elé, és kezeivel kedveskedve megsimogatta szemeiket és arcát bizalmasan a türelmes állatok puha orrához dörzsölte. Közben egyetlen hang sem hagyta el kedves formájú, de színtelen ajkait. Csak tompa, kellemes mosoly játszadozott a sápadt, de ennek ellenére vonzó arcán, megható módon elevenné téve azt. Nagy kék szemeivel révetegen nézegetett. Mintha látóképessége tökéletlen lenne, úgy cikázott végig ridegen mindenben, ami nem kötötte le futólag figyelmét. Simán elválasztott haját lazán feltűzve viselte. Nyakáról a hátára lógó széles karimájú szalmakalap helyett egy tömött csokor hervadt őszi virág volt rögzítve a fején. Bal válláról összetekert piros gyapjúkendő lógott. Ez, valamint a

kifakult kék ruha és csámpásra kopott cipő akadályokkal teli utakon megtett küzdelmes vándorlásokról tanúskodott.

A fiatal idegent megpillantva az öreg Zobel őszinte arca mély együttérzést tükrözött. A kínos csodálkozás hatása alatt néhány másodpercre megdermedt, aztán aggodalmasan megkérdezte:

– Ruth, az Isten szerelmére, szegény gyermek, te meg hogy kerülsz ide?

Ruth oda sem figyelt rá, hanem tovább hízelgett a lovaknak. Smasch azonban zavart ábrázattal felé fordult, dagadt mutatóujját húsos ajkaira szorítva kérve nézett rá, hogy ne kérdezősködjön, miközben jómaga odafordult a lányhoz.

– Will-o the Wisp – szólt hozzá olyan hangon, ami azt igazolta, hogy nem újdonság számára a lánnyal való találkozás – jó, hogy megjöttél, már vártam rád. Csinálok neked idefent egy rendes kis helyet, és máris felszállhatsz, aztán két órán belül már otthon is leszünk.

Anélkül, hogy felnézett volna rá, a lány lágy hangon válaszolt.

– Nem mondasz igazat, Jonny. Éppúgy nem vártál rám, mint ahogy én sem számítottam rá, hogy itt foglak találni.

– Ami persze nem akadályozza annak, hogy velem gyere – válaszolt erre Smasch, szokásosan nehézkes gondolatmenetével szemben valamivel határozottabban – ha nélküled megyek haza, és Blending asszony megtudja, hogy találkoztam veled, abból nekem lesz bajom. Már négy napja kémlel utánad. Attól tart, hogy valami baleset ért, és azt mondta, kezdjelek el keresni. Tehát vess véget most ennek. Szállj szépen fel, aztán indulás hazafelé!

– Ostobaság – válaszolta Ruth ábrándozva – nem fogok veled menni. A testvéremnek meg nem kell aggódnia miattam. Ha nekem úgy tetszik, majd hazamegyek a te rábeszéléseid nélkül is – és tovább foglalkozott a lovakkal.

Smasch fülei mögött hajába túrt kezeivel, és tanácstalan pillantást vetett Zobel felé, és közben rosszállóan megszólalt:

– Ruth, figyelj csak! Kihasználhatnád az alkalmat, és nem kellene elmulasztanod a lehetőséget, hogy haza gyere.

Zobel közben látszólag céltalanul közeledett a lányhoz.

– Én az erdőben és a mezőn vagyok otthon – válaszolta higgadtan Ruth. – Minden fa fedelet nyújt számomra. Nem, nem megyek veled Jonny. Mihez is kezdenék odahaza? Gyűlölöm, amikor a testvérem könnyes szemekkel szól hozzám. Magam is sírtam már eleget, csak azt nem tudom, hogy miért.

– Mégiscsak jobb lenne – szolt közbe Zobel hízelgően, és megmozdult, hogy még egy utolsó lépést téve elkap hassa a lány kezét. – Egy ilyen fiatal, illetudó nőszemélynek nem illik a vadonban, ráadásul az országúton csavarogni. Értsd meg tehát...

Tovább nem jutott. Ruth, akinek üres tekintete bizalmatlanul figyelte Zobel szemeit, alig hallhatóan felnevetett, és egy menyét fürgeségével kisiklott kezei közül és a kocsí másik oldalán eltűnt a sűrű bozótban.

A két férfi néhány percig még hallgatózott utána. Remélték, hogy visszajön, de mindhiába. Jonny Smasch a gyeplőt és az osztort igazgatta.

– Holnap talán saját elhatározásából hazamegy – szolt fel hozzá Zobel a kocsira.

– Sem holnap, sem holnapután – válaszolta Smasch borúsan. – Jól ismerem. Telihold idején bújik bele leginkább az ördög. Olyankor teljesen mindegy neki, hogy esik, vagy havazik. Ha valamit a fejébe vesz, akkor tíz gebe sem tudná otthon tartani. Istenem, csak az a csoda, hogy a teste bírja még.

– Szerencsétlen akkor járna talán a legjobban, ha egy szép napon álmában örökre eltávozna – válaszolta Zobel mély részvétellel.

– Ez? – kérdezte Smasch durván, és sajátosan szikrázó nedves szemei leginkább egy felingerelt bulldogéra emlékeztettek – nem hal meg egykönnyen az, aki valakire vár, nem uram, még

nem halhat meg – és mint aki aggodalmában túl sokat beszélt, ostorával vadul a lovak közé csapott, mire azok vágatni kezdtek a zötykölődő kocsival.

Zobel csodálkozva nézett utána mindaddig, amíg látta, aztán kétkedve megrázta a fejét.

– Itt valami titok lappang, legyen az akármi – motyogta szokása szerint maga elé. – A holtakra nem szokás várni. Mit nem adnék azért, ha megtudhatnám, hogy mi lakozik ennek a manónak a fejében. Talán az segítene a leginkább, ha egy kicsit békében hagynák ezt a szerencsétlen gyermeket.

Elmélyülten pödörte meg bajuszát felfelé, szakállát pedig lefelé. Gondolatban még mindig a fiatal örülltel foglalkozva végignézett az utcán felfelé és lefelé. Néhány tyúkon és a folyóról hazafelé tartó kacsákon kívül más élet nem mutatkozott. Aki a településen munkaképes volt, már mindenki kivonult, hogy összerakja szénáját a nedvesség elől, vagy előkerítse a gyerekeit.

Megint pödört egyet a bajuszán. Mit számítottak neki, a kiöregedett diáknak a széna vagy a gyerekek, mit számítottak volna neki a házasság örömei, vagy egy zajosan eleven családi asztal, amikor minden sarokból csak gond leselkedne felé, és fenyegetné nyugalma és megszerzett javait? Megrázkódott, mintha egy kellemetlen gondolatot akarna elhárítani magától. – „Szabad ember a legényember” – dúdolta kárörömmel, amikor asszonnyal és gyerekekkel kemény küzdelmet vívó szomszédait képzelte maga elé. Tekintete végigsiklott az előtető feletti cégtáblán.

– „Zobel és társa” – olvasta hangosan – az ördögbe vele – fűzte még hozzá gúnyosan – doktor vagy titkos tanácsos, miniszter vagy kereskedő: az emlékek azok, amik igazán számítanak. Az élvezetek, melyekben részem volt, bájosabb virágokkal szépítik hírhedt legényéletemet, mint a legkegyesebb házaselet és egy féltucat civakodó gézengúz tehetnék. Az ördögbe is! Berlin, Halle, Lipcse vagy Hopetown: „Ubi bene, ibi patria” – dúdolta tovább – és ráérős léptekkel bevonult a boltba.

Amint egy idő után megint kiment a szabadba, jobb kezében egy pereméig töltött söröspoharat, bal kezében egy szakadozott könyvet, a Tacitust, ajkai között pedig egy égő agyagpipát tartott. Az előtető alatt letelepedett a padra, amely négy földbe vert cölöpön nyugvó deszkából állt. A poharat keze közelében elhelyezve végtelen megelégedettség kifejezésével az öreg klasszikusban lapozgatni kezdett az egyik általa kedvelt részt keresve, amikor alig hallható zaj figyelmét az út másik oldalára terelte. Rögtön ezután szétnyílt a bozót, és a nyílásban legnagyobb meglepetésére megjelent a bolond lány. Még mielőtt a bozót összezáródott volna mögötte, gyanakvóan körülnézett, végül tekintete Zobelre tapadt, akinek nyugodt hangulata olyan rendíthetetlen volt, mint a földdel egyesített pad, amelyen ült. Némán figyelni kezdte a boldogtalant.

– Jonny elment – kiáltotta neki oda a lány titokzatosan, némi késlekedés után. – Arra várhat, hogy én felüljek a kocsijára. Egyszer kocsikáztam vele, és hirtelen fejen lőtt egy szarvast – mondta láthatóan megborzongva és csak kis szünetet után folytatta: – Ha megígéri, hogy nem tart fogva és nem ad oda Jonnynak, akkor odaülnek maga mellé a padra.

– Férfiúi becsületszavamat adom – válaszolta Zobel tiszta szívből – bátran gyere csak ide. Jót fog tenni egy kis pihenés, bizonyára éhes és szomjas is lehetsz. Itt van ez a pohár sör, ebből ihatsz. Kenyeret is adok, meg valami csekélységet hozzá, ami éppen kéznél van.

Ruth kételkedve nézegette őt. – Megpróbálhatom – vélekedett – maga nem úgy néz ki, mint aki hazudozik – és motyójával a hóna alatt kilépett a bozótból, és bement az előtető alá.

Anélkül, hogy továbbra is hellyel kellett volna kínálni, bizalmasan helyet foglalt Zobel mellett. A motyóját letette maga mellé, és élénken a pohár után nyúlt.



– Nagyon szomjas vagyok – magyarázta, mint egy bátortalan gyerek – de nem érzem, hogy éhes lennék. A csomagomban van némi kenyér és néhány alma is, amit egy idegen kertben szedtem, de senki sem zavart el.

Miközben mohón ivott, az öreg Zobel bensőséges részvétellel figyelte.

– Ez nagyon jól esett – mondta Ruth, a félig kiürített poharat maga elé tette, miközben nagy szeméit sajátos kíváncsisággal Zobel szemüvegére meresztette.

– Mégiscsak hoznék neked valami harapnivalót – válaszolta barátságosan – csak két perc.

– Nem, nem – szakította félbe Ruth félénken, és mindkét kezével megfogta a férfi karját – ne hagyjon itt egyedül. Jonny Smasch visszajöhet, és akkor magával fog cipelni.

– Ilyen szigorú veled az a Smasch? – kérdezte Zobel rejtett kíváncsisággal.

– Azt nem mondanám – hangzott az egykedvű válasz – de olyan borús tekintettel szokott nézni, hogy félek tőle. Senkinek sem tanácsolnám, hogy bántson engem. Jonny Smasch minden bizonnyal megölné.

– Zobel egy ideig elgondolkodott a Ruth szavaiban rejlő el-lentmondáson, végül a lány üres tekintettel elmélázva még hozzá-fűzte:

– Smasch maga mondta, hogy vissza kell jönnie. Hogy is volt? Megpróbálok visszaemlékezni. – Hangja egyre csendesebbé vált, és amikor végre teljesen elhallgatott, arcát kezeibe támasz-totta. Nyilvánvalóan megpróbálta összeszedni magát, és egy el-mosódott, szertefoszló eseményre komolyan visszaemlékezni.

– Zobel megindultan nézte a boldogtalant, akinek tébolya ilyen sajátosan szelíd módon nyilvánult meg. A világért sem akarta volna a talán megnyugvást hozó képzelődését a legcseké-lyebb mértékben is megzavarni. A lány azonban hirtelen megint kihúzta magát, és elválasztott haját két kezével lesimítva úgy tűnt, mintha az előbb mondottakról már teljesen megfeledkezett volna.

Egy ideig a semmibe nézett, aztán megható gyermeki ártatlan-sággal megkérdezte:

– Az emberek Will-o the Wisp néven neveznek engem, mi a véleménye erről?

– Mindenekelőtt semmi rosszat sem gondolnak – válaszolta Zobel jóindulatúan – mint egy lidércfény, úgy bukkansz fel hol itt, hol ott, így ez a név indokoltnak tűnik. Foglalkozz csak a magad dolgaival, és ne törődj azzal, mások hogyan hívnak.

– De én szívesen hallom ezt a nevet. Maga miért nevez engem másként?

– Hát, ha jobban tetszik a Will-o the Wisp, akkor ezentúl én is így foglak szólítani.

– Tényleg jobban tetszik – válaszolta a lány. – Így majd azt hiszem, hogy a Ruth meghalt és eltemették. Milyen szép itt. Nézz csak az eget, milyen kék itt felettünk, arrafelé meg mennyire be van borulva. És ezek a zöld bokrok és fák. A fák a legjobb barátaim. Szeretném mindegyiket átölelni, és milyen szépen énekel ott az a rigó. Ugyanaz, amelyik egyszer azt a halotti éneket énekelte... – Itt elhallgatott, mindkét kezét halántékához szorította, majd olyan halkán, hogy Zobel alig hallotta, folytatta: – Bárcsak tudnám, hogy mi az álom, és mi a valóság. Mintha egy nagy, vörös hegy tornyosulna előttem. Nem tudok átmenni rajta, és alatta sem jutok át. A testvérem úgy vélekedik, hogy mindent csak álmodtam. Jonny is ezt szokta mondani, de a szemeiből egészen mást olvasok ki. De mondjanak csak, amit akarnak. El fog jönni, vissza kell jönnie. Ismerek egy sírhantot, a legszebb mezei virágokat ültettem rá. Egész nyáron virágoznak, mintha esküvő lenne, de... ajkaival Zobel füléhez közelített, és suttogva folytatta. Egy nagy titkot szeretnék magának elárulni: Az a sírhant hamis, senki sem alszik alatta. Hiszen akkor hogyan tudna visszajönni? Smasch ostobaságokat beszél. Érdeklődtem nála, mire esküdözni kezdett, hogy visszajön, majd ő körülnéz a sír körül. Nem találok minderre magyarázatot, bárcsak maga a helyes útra tudna segíteni engem!

– Szívesen, Will-o the Wisp, legalább is, amennyire saját erőmből kitelik – válaszolta Zobel, és igen nehezőre esett, Ruth nyugtalanságát mérsékelni, és tébolyult elképzeléseinek részleteibe belemenni. Ugyanakkor egyre fokozódott kíváncsisága, hogy megismerje a történeteket, amire visszavezethető a lány szánalomra méltó kedélyállapota. Már többször előfordult, amikor felbukkant nála, hogy megpróbálja megfejteni a sötét rejtélyt, tekintettel arra, hogy úgy Smasch, mint Blendingné is alapvetően megtagadtak minden felvilágosítást, vagy legalább is óvatosan kitérő válaszokat adtak, de minden alkalommal, amikor már azt hitte, hogy ki

tudja bogozni a történeteket, a lány gondolatai megint úgy összeza-
varodtak, hogy vonakodott őt tovább faggatni.

– Tényleg segíteni akar nekem? – kérdezte Ruth némi szünet
után, és miközben odafordult az öreg diák felé, úgy tűnt, mintha
szemeiben az értelem lángja kezdene lobogni.

– Megismétlem, szívesen – folytatta Zobel óvatosan – de eh-
hez az kell, hogy mindent pontosan elmondjál nekem, amire visz-
sza tudsz emlékezni.

– Szeretnék mindent elmondani, amit tudok – majd percek-
en át elmélyülten gondolkodott, végül monoton hangon belekezdett:

– Annakidején történt, mielőtt az a rettenetes betegség meg-
ölte a testvérem férjét. Vidámság uralkodott szerte mindenfelé a
farmon, és jómagam sem ismertem semmiféle gondot. Csak egy-
valaki zavart engem annyira szavaival és tekintetével, hogy féltem
tőle. Egy lejjebb lakó szomszédunknál szolgált. Harvest volt a
neve. Feleségül akart venni, de képtelen voltam elviselni. Tekin-
tete metsző volt, mint a kés, szinte fájt, amikor végignézett rajtam.
Amikor megkérdezte, akarok-e a nőül menni hozzá, kinevettem.
Akkor esküdözni kezdett, hogy nem tud nélkülem élni, és soha-
sem lehetek más férfié. Hát mondja csak, ne lehetnék annak a
felesége, akit én akarok? – kérdezte Zobelre nézve olyan kifeje-
zéstelen ábrázattal, mintha kőből lenne.

– Minden bizonnyal, Will-o the Wisp – igazolta, és őszinte
szíve szabályosan görcsbe rándult a nyomorúságtól és együttér-
zéstől.

– Persze, ez is egy vélemény – folytatta. Annak idején nem
gondoltam volna, hogy olyan gyorsan találok valakit, akihez min-
denképpen tartozni szeretnék. Egy zord őszi estén nagy rakás
kukoricacső körül ültünk, a csöveken még rajta volt a csuhé, és
éppen a kukoricafosztással voltunk elfoglalva. Harvest és mások
is átjöttek hozzánk, hogy segítsenek. Valódi ünnepségnek számí-
tott ez a munka. A kandallóban lobogó lánggal égett a tűz, serce-
gett és pattogott, mire én úgy vélekedtem, hogy bizonyára jönni
fog még valaki. Nevetgélünk és viccelődünk, csak Harvest te

kintett olyan borúsan maga elé, hogy rá se akartam nézni. Mellém akart ülni, de elutasítottam. Tudja miért?

– Igen, tudom Will-o the Wisp, te magad mesélted el nekem egy korábbi alkalommal. Ha valaki a csövek fosztása közben sár-ga helyett piros szemeket talál, annak jogában áll megcsókolni a szomszédnőjét, te pedig nem akartad Harvestet ebben az előnyben részesíteni.

– Sohasem engedtem volna meg neki – szólt közbe Ruth élénken – de mondja csak tovább, ha már belekezdett, a maga szájából hihetőbbnek hangzik.

– Rendben van, kedves gyermekem, szívesen teljesítem a kívánságod. Miközben kicsit kipihened magad, elmesélem a történeted, amennyire ismerem, aztán majd megint magadhoz ragadod a szót. Vidámságokat megszakította egy idegen érkezése. Egy fiatal német volt, akit vándorlása közben utolért a sötétség. Szállás után érdeklődött, és felajánlkozott, hogy segít a munkában.

– Helyes, tényleg egy német volt – vetette közbe megint Ruth – egy olyan szép ember, amelyet korábban még sohasem láttam. Szívélyes és szerény volt a tekintete, örömmel megköszönte, amikor vendégként befogadtuk. Wilhelm volt a neve, Wilhelm Gruber. Azonnal készen állt arra, hogy közénk üljön, és részt vegyen a munkában. De hogyan is volt? Úgy tűnik, mintha most is magam előtt látnám, de a többire most nem emlékszem.

– Majd én segítek – válaszolta Zobel gyorsan. – Kicsit odébb húzódtál, és a fiú már is ott ült melletted, és láthatóan gyakorlott kézzel egyik csövet a másik után fosztotta meg a csuhétól. Közben élénken és elfogulatlanul beszélt a többiek nagy derűtségére, csak Harvest nem örült neki, összevont szemöldökei alól figyelte őt állandóan, alattomosan. A munka így ment tovább egy ideig, és a nagy kupac kukoricacső egyre fogyott, amikor hirtelen derűs nevetés tört ki, és valamennyien Wilhelm Gruberre néztek. Ő pedig zavartan ült, gondtalanul, egy félig megpuccolt piros kukoricacsövet tartva kezei között. Csak miután a többiek felvilágosították a szerencsés véletlen jelentéséről, akkor kapcsolódott be a

nevetésbe, de csak komoly rábeszélés után szánta rá magát, hogy megcsókoljon. Te pedig megengedted neki, mert ez volt a szokás, utána pedig vidáman folyt tovább a társalgás, amiben Harvest már nem vett részt, de továbbra is ott maradt, míg a munka be nem lett fejezve, de aztán kihasználva az alkalmat, mialatt a többiek összerámoltak és elkészítették a vacsorát, köszönés nélkül távozott. Senki sem figyelt fel rá...

– Csak én – szólt közbe ismét álmodozva Ruth. – Amint kilépett az ajtón, éreztem, hogy szívembe hatol haragos pillantása. Még rémisztőbb volt azonban a tekintete, amellyel Wilhelmet végigmérte. Olyan volt, mintha kését rántotta volna elő. Senki sem tud engem lebeszélni arról, hogy ekkor vált Wilhelm halálos ellenségévé.

– Mivel a sógoromnak éppen szüksége volt egy jó munkaerőre, rövidesen megegyezett Wilhelmmel. Egész télen át ott maradt nálunk, és mire odakint megint zöldbe és virágba borult a természet, már jegyességben jártunk. Nagyon boldogok voltunk. Addigra már Harvesttől sem féltem. Csak néhány hétig időzött kenyéradó gazdájánál, aztán egy szép napon nyomtalanul eltűnt. Megnyilvánulásai alapján ítélve Kaliforniába mehetett. Ettől azonban még nem könnyebbülhettem meg teljesen, mert még hónapok múlva is belopakodott álmaimba, és minden alkalommal ellenségesen megfenyegetett annyira, hogy rémültemben mindig felébredtem.

Ezeknél a szavaknál Ruth arcát kezeibe temette. Mélyen lehorgasztotta fejét, mintha csak igyekezne, jobban felidézni emlékeit. Zobel feszülten figyelte. Megint eljutott arra a pontra, amikor elakadtak emlékei. Mire megint felnézett, arca halálsápadt volt. Szemei rejtélyesen cikáztak, mintha valami roham kitörése készülődne.

– Kellemes nyári este volt, amikor elváltunk egymástól – folytatta végül, alig hallhatóan. Wilhelm csak néhány órára akart eltávolodni felfelé a folyó mentén, hogy kifürkésszen egy szarvast. Egy darabon elkísértem. A nap már lebukott a fák mögé. A madarak esti dalaikat énekelték. A virágok olyan édesen illatoz

tak, mint korábban még soha. Valamennyien engem üdvözöltek, és ekkor ott, ott... Most megint hogy elsötétül minden a szemeim előtt. Megint leereszkedett előttem a függöny, és nem tudom, mi van mögötte. Mégiscsak álom volt az egész, csak egy álom. Mire felébredtem, mindent elfelejtettem.

– Próbálj meg visszaemlékezni, Will-o the Wisp! Ha tényleg csak álom volt, és elmeséled nekem, akkor megnyugtatódsz talán megpróbálhatom megfejtetni – kiáltott fel Zobel sürgetve.

Ruth kétségek között ingatni kezdte a fejét, majd megható bensőséggel énekelni kezdett:

„Ha meghaltam és örök nyugalomra tértem,
Tegyétek majd félre a bendzsómat, kérem!”

Hirtelen abbahagyta, két kezével végigsimította elválasztott haját, és tekintetét az ég felé emelte.

Zobel belátta, hogy minden igyekezete ellenére képtelen további részleteket megtudni. Azon töprengett, miként tudná csillapítani a lány felizgult állapotát, amikor az teljesen gondtalanul megszólalt, mintha mi sem történt volna.

– Nézze csak, milyen az ég! Félig szürke, félig kék. Nemso-kára teljesen eltakarják a felhők, de most kel fel a Hold, így nem lesz egészen sötét.

Ebben a pillanatban csendes kopogás kezdődött, amint esőcseppek hullottak a felettük lévő könnyű deszkatetőre.

– Hallod, Will-o the Wisp? – kérdezte Zobel aggódalmasan – kezd esni az eső. Ha felültél volna Smasch kocsijára, mér félúton lennétek hazafelé.

– Holnap, holnapután, vagy akár egy hét múlva érek haza, nekem az is bőven elég, vélekedett Ruth könnyedén. Szeretem, amikor hűs esőcseppek hullanak a fejemre.

– Will-o the Wisp, itt kellene maradnod éjszakára. Kényelmes helyet csinállok neked, ahol senki sem fog megzavarni. Ha

holnap reggel korán útnak akarsz indulni, abban sem foglak megakadályozni, ha előtte elfogyasztasz egy meleg reggelit.

Ruth gúnyosan felnevetve válaszolt.

– Persze, azért akar itt tartani, hogy utána odaadjon a nővéremnek? Azt már nem. Lehet, hogy ostoba vagyok, de azért magamtól nem sétálok bele a csapdába... Figyelmesen hallgatózni kezdett, majd Zobelhez fordulva halkán odasúgta neki: –Férfihangokat hallok, mennem kell. Ha tenni akar valamit az érdekemben, akkor holnap reggel tegyen ki egy bögre teát és egy kis kenyeret oda a piros levelű bokor alá, úgy néznek ki azok a levelek, mintha vérrel kenték volna be. Onnan majd elviszem, de hallja? Egyre közelednek – és ezzel motyóját felkapva átsurrant az úton, melynek másik oldalán megint eltűnt a bozótban.

Zobel megindultan nézett maga elé. Űzött vad félelme nyilvánult meg a lány mozdulataiban, és mégis volt benne valami báj. Zobel pipája már régen kialudt, nem tömte meg újra. A félig telt pohár is érintetlen maradt. Tekintete arra a helyre meredt, ahol az ágak összezárultak a menekülő mögött, és ekkor közeledő férfiak nehéz léptei zavarták meg borús nézelődésében.

– Will-o the Wisp már megint itt járt – szólt felé egy derűs hang. – Istenem, ember! Akiben az a lány megbízik, az másnak a bizalmát is kiérdemli.

Az egyik fiatal szomszéd, igazi farmeralkat, egész megjelenésén nehéz munkája tükröződött, szólt hozzá ezekkel a szavakkal. Az új városka néhány polgárával együtt érkezett, hogy a napi munka végeztével egy jó itallal kezdje a hátralévő szabadidőt.

– Tényleg bízik bennem – válaszolta Zobel komolyan, és nehézkesen feltápáskodva, a szomjas társaság előtt belépett az üzlet homályába. – Bárcsak lenne valami módszer, amivel a szegény teremést le lehetne szoktatni céltalan bolyongásairól – fűzte még hozzá.

– Nincs erre semmiféle eszköz a világon – vélekedett az egyik öreg szikár amerikai – éppoly kevésbé fog magához térni, mint ahogy halott kedvese sem fog újjáéledni.

Zobel az egyszerű pult mögé lépett, ahol hol az egyik, hol a másik hordócskából poharakat kezdett töltögetni.

– Állítólag öngyilkos lett – említette meg közben – de ezt én nem hiszem el, egyszerűen elképzelhetetlennek tartom.

– Akkor meg ki támadhatta meg? – kérdezte egy másik.

– Ezt a rejtélyt nehéz lesz valaha is megoldani – válaszolta Zobel – annak idején Harvest vetett szemet a lányra. Jómagam soha nem ismertem őt személyesen, de állítólag kétségbeesésre hajlamos jellem volt, akiről elképzelhető egy gyilkosság, ha magával ragadja a féltékenység.

– Ostobaság – vélekedtek többen is – bár egyikünk sem tudott összebarátkozni vele, de ha tényleg gyilkosságot akart elkövetni, akkor nem kellett volna három-négy hónapra Kaliforniába mennie, amit igazolt is egy onnan küldött, és a san franciscoi posta jelével ellátott levéllel.

– Már hallottam erről, egy fél évvel később megint írt onnan Blending asszonynak, aki közben megözvegyült – említette meg futólag egy másik –. Ebben a levélben valamennyiük iránt érdeklődött. Közlése szerint a legjobb úton van, hogy vigye valamire. A hazatérés lehetőségéről is írt, és megemlítette, foglalkozik a gondolattal, hogy a szomszédjukban földet vásárol magának. Ez kevésbé hangzik úgy, mintha rossz szándéka lett volna.

– Ennek ellenére nem hiszem el az öngyilkosságot – hangoztatta véleményét Zobel, és olyan méltóságteljes testtartással vágta zsebre az asztalra dobott apró ezüstpénzeket, mint egy milliók felett rendelkező kereskedelmi vezető. – Ha mégis fény derülne a szomorú esetre, akkor talán nem maradna el annak áldásos hatása szegény Will-o the Wisp-re sem. Sajnos azonban, akik felvilágosítást adhatnának az esetről, azok vagy nem akarnak, vagy nem képesek rá, hogy elmondják, amit tudnak.

- És kik lennének azok?
- Először is maga Will-o the Wisp, akinek az emlékező tehetősége kialudt, aztán Smasch. Őbelőle pedig sem erőszakkal, sem pedig jóindulattal nem lehet kiszedni egyetlen szót sem.
- Azért, mert ő sem tud semmit.
- Nekem erről más a véleményem – válaszolta Zobel. – Ha annak idején ártatlanságát nem bizonyították volna be annyira egyértelműen, akkor zárkózottsága miatt elképzelhető volna, hogy legalább is részt vett a gyilkosságban.
- Az az ember, a szalmakazalra emlékeztető bozontos fejével akkor érzi jól magát, ha a többiek békén hagyják – hangzott a válasz, és ezzel véget is ért a Ruth váratlan felbukkanásával kapcsolatos beszélgetés. Meggyújtottak egy olajlámpást, a poharak csörömpöltek, az egyik leült emitt, a másik amott, és egy jó nagyot húzva az öreg amerikai jóindulatúan heccelődve megemlégtette: – Örömmel üríteném utolsó cseppig poharamat, ha végre felbukkanna ebben a házban egy tisztességes feleség, aki utána nézne a dolgoknak.

Zobel, a megrögzött agglegény megsemmisítő pillantást vetett a megszólaló felé.

– Kívánhat tőlem bármit, amit csak akar, öreg gentleman, legyen szó akár cipőről vagy egy mellényre való anyagról vagy bármi más kívánságról – válaszolta olyan gesztusokkal, mintha szószékről beszélne, általános derűtséget keltve – és nevezhet engem a legelátkozottabb és legügyetlenebb németnek, aki a maguk nagy köztársaságát saját klasszikus személyiségével megtisztelte, ha öt másodpercen belül nem vagyok képes letenni maga elé amit kíván, ráadásul bekötött szemekkel. Minden embernek jogában áll, hogy saját elképzelései legyenek a rendről, én pedig a sajátommal jövök ki a legjobban anélkül, hogy egy nőszemély, aki lehet akár maga a habokból felbukkanó Vénusz is, itt turkáljon össze-vissza rózsás ujjacskáival. Lubickoljanak csak saját házasságuk örömeiben, és örüljenek a gazdag gyermekáldásnak, én a magam részéről a nyugalmat és békességet választom a fedelem

alatt gondtalan függetlenségemmel, és azzal a felemelő tudattal, hogy ha előbb vagy utóbb elvinne az ördög, nem fog utánam bömbölni tizennégy napon át elárvult asszony és gyerek.

– Olyan ez a nyugalom, ami csak hizlalja a testet és tompítja az észet – hallatta valaki hangját a derús társaságból.

Zobel hanyagul felült a pultra, meggyújtotta a frissen töltött pipáját, és vállát vonogatva megjegyezte:

– Ó, Augeiasz istállójának nemes lakói – ami ha nem tudnák, egyet jelent a paradicsommal – bárcsak képes lenne nekem megmondani valaki, mit nyernék én egy család békétlenségével!

– Életemben nem láttam még olyan embert, aki legalább egy alkalommal ne veszítette volna el a nyugalmát – próbálta egy másik, ellentmondásra hajlamos ember a társaságból tovább ingerelni a flegma, öreg Zobelt. – A legjobb marhám teszem fel fogadásként Zobel barátunk szemüvege ellenében, hogy egy szép napon az ő feje felett is összecsapnak a szerelem hullámai, mint a sár egy érett alma felett, ami belepottyan az alatta lévő undorító mocsárba, ahonnan sem saját erejéből, sem idegen segítséggel soha többé nem fog kitalálni.

Zobel derűsen felnevetett. Annyira tetszett neki a hasonlat, hogy válaszra méltatta. Ezért egy kicsit hegyesebbre pödörte felfelé bajuszát, két méretes füstfelhőt fújt ki magából, és látván, hogy valamennyi tekintet várakozással figyel a jekait, belekezdett:

– Nekem a szemüvegem egyik üvege is többet ér, mint a maguk összes marhája, mert én a szemüvegemen keresztül több bölcsességet juttattam a fejembe, mint amennyi a maguk fejében összesen van. A bölcsesség azonban számomra egyet jelent azzal a filozofikus nyugalommal, ami a tisztességes embert megkíméli a házasság nyomorától, amivel persze nem azt akarom mondani, hogy megtagadnám feleségeiktől a tisztelet legmagasabb fokát.

A sikeres beszéden még szívből nevettek a többiek, amikor az út felől Zobel nevét kiáltották. Valamennyien elhallgattak, és ekkor türelmetlenebbül megint felhangzott a kiáltás:

– Zobel! Oskar Zobel! Az ég szerelmére, hol bujkál?

– Ez a Jenkins – szólaltak meg itt is, ott is – bizonyára híreket hozott. Két napig időzött a városban, ahol az ember átél, lát és hall különböző dolgokat – és a férfiak valamennyien az ajtó felé kezdtek tolongani.

Odakint már besötétedett. Súlyos felhők és csendes eső sűrítették az atmoszférát. Az emberek annyit még felismertek, hogy egy kocsi áll a ház előtt. Az élénk társalgás, melyben elmélyültek, lehetett az oka annak, hogy nem hallották a kocsi közeledtét.

– Isten hozott, Jenkins! – kiáltotta valamelyikük kifelé. – Minden rendben van odahaza a fedeled alatt!

– Köszönöm, emberek! – hangzott a válasz. – De mi van a Zobellel? Hol bujkál a mi jövőnk seriffünk? Azt hiszi talán, hogy szórakozás az esőben a jóindulatára várni?

– Máris itt vagyok – szólalt meg Zobel, és égő lámpával a kezében kilépve az előtető alá, letette azt a padra, hogy teljes fényével bevilágítsa a kocsit, és a maga nyugodt módján még hozzáfűzte: – Az ördögbe a maguk seriffjével, annyira aligha lehet sürgős az ügy, hogy fél perc ide vagy oda valamit is számítana.

– Az ördögbe a maga lassúságával – válaszolta Jenkins élénken – egy fél perc néha többet ér, mint a maga egész zsidvásár boltja. De most nem is erről van szó, hanem olyasvalakiről, aki megérdemelné, hogy több hónapig tartó utazás után végre nyugalmas helyre és az eső elől fedél alá kerüljön.

Éppúgy, mint a többi ajtóban álló férfi, most már Zobel is figyelmesebben nézett a kocsi felé. Felismerte szomszédját, aki kabátjának gallérját egészen a füléig felhúzta, mellette azonban egy gyermeki arcot is észrevett, aki mint egy Madonna képecske kukucskált ki egy duplára hajtott pokróc ráncai közül.

– Mit óhajt tölem? – kérdezte vonakodva, miközben le nem vette volna tekintetét a kis arcocskáról.

– Először is vegye le a kisasszonykát innen a kocsiról, ő majd felvilágosítást fog adni magának. Mellesleg alig gagyog valamit angolul, a többit majd megtudja a levélből, amit magával hozott.

– Az ég szerelmére, Jenkins, honnan jön ez a kislány? – tudakozódott Zobel, el sem moccanva a helyéről.

– Frissen Európából – válaszolta Jenkins – azt hiszem onnan, ahol maga az ostobaságait és rakás tudományának tökéjét felszedte. Felcímkezték szegénykét, mint egy darabárúként feladott ládát. De mire vár még, mintha egy bálnát látna, amit rakományként hoztam ki ide magának? Pedig a száraz fedelet nem kevésbé kívánok magamnak, mint szegény gebéim.

– Miközben a többiek egyre fokozódó feszültséggel figyelték Jenkins mondókáját, Zobel nem tévesztette szem elől a gyereket. Első megrökönyödésében képtelen volt következtetéseket levonni, egyre csak annak lehetősége nyugtalanította, hogy háztartását akár hosszabb időre is megzavarhatja egy váratlan gyarapodás. Mindeközben dermedten nézte az ártatlan, édes arcocskát, melyen kétségtelen nyomokat hagyott a kis keblében hullámozó félelem.

– Nem valami tévedésről van szó? – kérdezte némi elmélkedés után elfogódottan az előtető alól. Ha arról van szó, hogy fedelet kellene nyújtani egy éjszakára a fiatal lénynek, akkor erre a célra minden bizonnyal lehetne jobb helyet is találni – és az ajtó felé mutatva megemlítette: – Van itt néhány családapa, akik járatosabbak az ilyenféle dolgokban.

– Az ördögbe is az aggodalmaskodásával – szólt közbe türelmetlenül Jenkins – a gyereket magának címezték, remélem, nem fog vele rosszabbul bánni, mintha egy küldemény cipőtalpat kapott volna. Emelje ki már végre a kocsiból, és nézze meg alaposabban, akkor majd végre kinyílnak a szemei!

– Magasságos Isten! Mi lesz a nyugalmammal és békességemmel — sóhajtott Zobel magában, miközben vonakodva odalépett a kocsihoz és kinyújtotta felfelé a karját. – Na gyere kicsim! – folytatta immár hangosabban, elbizonytalanodva – gyere, gyere

csak, sok barátot találsz itt, jó emberek valamennyien és család-apák, akik minden bizonnyal szívesen befognak téged.

Jenkins közben egy csodálatosan kedves, körülbelül tizenkét éves, szőke kislányt hámozott ki a takarók alól, mire az szerényen felemelkedett. Félénken nézegette Zobel árnyékban eltűnedező arcát és titkolt tartózkodással hajolt oda hozzá. Mikor azonban ügyetlen mozdulattal magához emelte a kocsiból, csendesen sírdogálni kezdett, és két karját nyaka köré fonva és megpuszilva őt szipogva így szólt:

– Kedves Zobel bácsi, nálad szeretnék maradni. A mama annyi jót mesélt rólad, ne küldj el engem idegen emberekhez!

Az öreg kábultan hallgatta az édes gyermeki hangot. Miután még mindig elmélkedve az esőből belépve az előtető alá, ahol a gyereket karjaiból óvatosan letette maga elé, a még mindig aggodalmasan felé tekintő leányka fekete bőrkötényén piros fonállal hímzett alábbi szavakat olvasta: „Lieschen Kunze. Címzett: Oskar Zobel Hopetown, Észak-Amerika. Emberbarátok kéretnek, hogy útja során támogassák az árvát.”

Egy darabig úgy állt ott megrökönyödve, mint aki nem hisz a szemének. Észre sem vette szomszédai mozgolódását, akik elvárásolva a kedves kislány látványától kicsiny bőrdíjait és útítást-káját szolgálatkészen bevitték a házba. Aztán végül a rámeredő, nagy gyermeki szemek hatására végül megemberelte magát, és érdeklődni kezdett:

– Tehát Lizácska lennél, a nővérem lánya? Igencsak megváltoztál azóta, amikor a keresztvíz alá tartottalak. Annak van már vagy tizenkét éve, de én is jól megváltoztam, nem gondolod?

Lizácska nagy szemeket meresztett rá, és naivan válaszolt: – Annak idején bizonyára még igen kicsi lehettem, és ezért pontosan már nem emlékszem.

– Úgy beszél azzal a kedves aprósággal, mintha egykorúak lennének – jegyezte meg gúnyosan az egyik öreg szomszéd – de így van ez, ha valaki elfelejt időben megházasodni, akkor maga is

árvagyerek marad, ostobaságai és tanultsága ellenére. Kérdezné meg inkább, hogy éhes-e, vagy szomjas-e.

Zobel halálosan félni kezdett. Felfoghatatlannak tűnt számára, hogy kénytelen lemondani eddigi gondtalanságáról, és bizonyos értelemben kénytelen felvenni egy családapa szerepét. Tanácsatlanságát tovább fokozták az ajtóban álldogáló durva férfiak, és Jenkins ártalmatlan, kárörömmel teli megjegyzései, aki éppen ekkor minden jót kívánva a lovak közé csapott, és távozott. Közben érezni kezdte, hogy tennie kellene valamit, nehogy rosszindulatú gúnyolódásnak vagy megvetésnek essen áldozatul. Így aztán lehajolt, és a jól megtermett kislányt, mintha apró gyerek volna, karjára véve lassacskán elérzékenyülő hangon így szólt hozzá:

– Lizácska, bocsáss meg nekem kérlek, hogy nem találtam rá a megfelelő szavakra. Ki gondolta volna – igen, Lizácska, biztosan tényleg éhes lehetsz, gyere egyél és igyál valamit – és tőle szokatlanul szapora léptekkel indult a bejárat felé, az egyik előzőkeny szomszéd pedig a lámpával előtte haladva világított neki. Lizácska megint átkarolta a nyakát és kis fejecskéjével az arcához simult, mintha csak így, és másként nem is lehetett volna. Szorongatott helyzetében az öreg agglegény mindig sajátosan viselkedett: egy lármás örömkötés nem keltett volna benne nagyobb bizalmat, mint ez az ébredező ragaszkodás. Mintha egy angyal közvetített volna a vállán dobogó apró szívecske és az övé között, a két szívdobogás annyira kezdett egybeolvadni. Még a szomszédok heccelődése is alábbhagyott. Ez abban csúcsozott ki, hogy az egyik odasúgta, amint elmentek mellette:

– A versenyt én nyertem meg, de a szemüvegét megtarthatja. Ilyen helyzetben még egy kerítésoszlop is elveszítené a nyugalmat.

Zobel bátorsága erőre kapott, és ezzel önbizalma is visszatért. A pulthoz érve a jelenlévők legnagyobb gyönyörűségére ráültette unokahúgát, és szapora léptekkel a másik oldalra kerülve gyorsan elkezdett a készleteiben kotorászni.

Lizácska közben elfogulatlanul nézegetett maga körül. Beteg, ápolásra szoruló anyja mellett az elmúlt évek során önállóságot sajátított el, ami tovább fokozódott hosszú útja során, amikor kizárólag csak idegenekkel érintkezett. Utolsó félelme is megszűnt abban a tudatban, hogy a világon nincsenek is rossz emberek. Most is csak barátságos arcokat látott maga körül, és félelem nélkül válaszolgatott a bátorító kérdésekre, amiket egyik-másik jelenlévő tett fel neki.

Így teltek az első percek csodás bácsikájának fedele alatt. Aztán némi csend következett, és látható idegenkedéssel szemlélték valamennyien, amint az öreg Zobel egy nagy pohár sört tett elé az egyik oldalon, a másik oldalára pedig egy doboz kőkemény kétszersültet és egy tálka sárgás porcukrot. Amikor azonban még egy tenyérnyi chester sajtot is a gyerek elé tett, akkor a férfiak körében elfojtott nevetés tört ki.

– Az ég szerelmére, chester sajt és kétszersült – hallatszott – egy kőkemény farmszolgának talán megfelelő takarmány lenne, de nem egy ilyen finom kis gyermek számára. Tej nincs a háznál? Vagy tojás? Vagy egy kevéske friss kukoricalepény?

Zobel megint kezdett nyugtalankodni.

– Honnan lenne nálam ilyesmi? – kérdezte halkan. – Tej sohasem fordul elő az én háztartásomban, és az utolsó tojásokat délben ütöttem a serpenyőbe.

– Mindennel meg vagyok elégedve – mentegette bácsikája igyekezetét Lizácska – és nem is vagyok nagyon éhes.

– Semmi sincs a háznál – szakította félbe egy esetlen, időmarta képű farmer nyers szívélyességgel – tiszteletre méltó rokonodnál számíthatsz rá, fogalma sincs róla, hogyan kell bánnia egy ilyen kis ladyvel. Először is gyere le az asztalról, különben a lógatástól elzsibbadnak a lábaid, mint a falióra ingája, ha lejár a szerkezet – és miután a kislányt odavezette egy felfordított üres ládához, tovább beszélt hozzá: – Üldögéljél csak itt egy kicsit, míg vissza nem jövök. Másfél percen belül megint itt leszek, ugyanis itt lakok egészen a közelben. Hazaszaladok, és hozok

neked valamit, ami jobban megfelel a kis egérke fogaidnak – és a következő pillanatban már el is tűnt az ajtón át.

– Innom azért csak szabad? – kérdezte Lizácska, barátságosan feltekintve az odalépő bácsikájára.

– Persze, húzd csak meg – válaszolta, és magabiztosan nyújtotta felé a poharat. – Mondjon a kedves szomszéd, amit csak akar. Én kitartok annál, hogy a sör még egy hathetes beteg gyereknek sem árt, fogzáskor pedig jót tesz neki, amint erre egyszer egy hozzáértő meg is esküdött. Az evéssel persze másként áll a helyzet.

Lizácska ivott, visszaadta a poharat, majd kíváncsian körülnézett, végül megint feltekintett Zobelre, és gyermeketegen megkérdezte:

– Nemsokára hazamegyünk?

– Haza? – kérdezett vissza Zobel idegenkedve, és erre már a szomszédok is felfigyeltek.

– Úgy gondolom, hogy a te lakóházadba. Hiszen azt írtad a mamának, hogy építettél egy nagy házat. Mondta is, hogy bizonyára rém gazdag lehetsz.

– Zobel érezte a hír hallatán szomszédainak rámeredő tekintetét. A haja tövéig elvörösödött. Az ajkain csüngő ártatlan gyermeki tekintetet elkerülve először is hajfűrtjeit fülei mögé igazgatta, aztán széttárt ujjaival feljebb tolta a szemüvegét, végül tétován megszólalt:

– A nagy ház és a gazdagság még hátra van. Mindenesetre te leszel az örökösöm, azaz előbb a mamád, akiről minden szeretetem ellenére alig hittem volna, hogy egyetlen gyermekét ilyen messzire elküldi a tengeren túlra.

– Hiszen a mama már régen meghalt – válaszolta Lizácska olyan bánatosan, hogy még a csipkelődő megjegyzésekre hajlamos férfiakat is megérintette.

– Régen meghalt – ismételte meg Zobel látható rémülettel. Lehajtotta fejét, de aztán rövidesen megint felegyenesedve vigasztalóan hozzáfűzte: – Egyszer valamennyien meg kell halnunk, kedves gyermekem, az egyik korábban, a másik később, szegény anyukád tényleg nem tehetett jobbat, mint hogy elküldött hozzám – és még a váratlan gyász hír hatása alatt rövid szünet után folytatta: – Drága testvérem, kedves anyukád bizonyára hátrahagyott neked egy utolsó üzenetet?

– Egy nagy levelet – válaszolta gyorsan a kicsi, és a válláról lelógó masszív bőrtáskát kinyitva lázasan keresgélni kezdett a benne lévő papírok között. Ezek mind olyan holmik, amiket át kell majd adnom neked – magyarázta közben – keresztlevél, régi levelek, és pénzem is van még. Az egész hosszú úton nem fogadtak el tőlem pénzt az emberek, csak az útiköltséget kellett megfizetnem. De itt is van a levél, ezt kell először elolvasnod, hogy megtudd, hogyan is történt minden.



Ebben a pillanatban megjelent a szomszéd, kezében kosárral. Néhány perccel később már ott is volt a kicsi előtt egy nagyobb láda, és rajta elrendezve a vacsora, olyan gonddal megválogatva, amire csak egy gondos anya képes. Miközben a kislány nyugodtan eszegetett, és a durva férfiak részvételt nézegették az eléjük táruló kedves képet, Zobel felnyitotta a levelet.

II.

- Kedves testvérem! – olvasta az öreg agglegény.
- Közeledik a vég. Elképzelheted, milyen érzelmekkel írom neked ezt a levelet. Ha nem lett volna gyermekem, az én angyal

kám, Lizácska, legszívesebben azonnal követtem volna férjem, hogy mellé temessenek, de nem halhattam meg. Magammal kellett cipelnem nyomorúságos életemet, ameddig csak lehetett, hogy megmaradjak egyetlen mindenem, gyermekem számára. Csak egyedül én tudom, mekkora erőfeszítés volt számomra, hogy távol tartsam magunktól a keserves ínséget, és megadni Lizácskának azt a nevelést, amire szüksége volt. Szent feladatnak tartottam, hogy ne nyúljak hozzá ahhoz a kevéshez, amim volt, hogy a szegény árva ne legyen teljesen kiszolgáltatva idegen emberek kegyeinek. Ez utóbbi végtelen gondot jelentett számomra. Véletlenül ekkor érkezett meg a leveled. Miután már nyolc éve halottnak vagy eltűntnek tartottalak, úgy jelent meg számomra, mint egy égi üdvözlő. Valódi vigaszt jelentett beszámolódd, melyben megírtad hogy szerencsésen alakult a sorsod odaát. Van egy kényelmesen berendezett nagy házad és egy virágzó üzleted, és egy nagy útke-reszteszés környékét is magadénak nevezheted, aminek az értéke évről évre hihetetlen mértékben növekedni fog, amint írod, és ezért magasztaljuk az Urat. Most már tudom, hogy gyermekem, ha végül teljesen árva marad, hol találhat menedéket a szükség és nyomorúság, vagy ami még rémesebb, olyan veszélyek ellen, melyeknek egy növekedésben lévő, érlelődő lány ki van téve. Isten kezében van, meddig tart még ki leheletem. Ha majd Lizácska, kedves kis unokahúgod átadja neked ezt a levelet, szeretettel befogadod őt, ettől a hitemtől senki sem foszthat meg engem. Habár nem írtál róla, kétségtelenül boldog házasember lehetsz, és otthonod gyermekek töltik meg élettél. Ez könnyebbséget jelent majd Lizácskámnak abban, hogy otthon érezze magát nálad. Minden intézkedést megtettem, hogy amikor majd örökre eltávozok, gyermekem gyámja késedelem nélkül mindent eladjon, és a útnak indítsa őt hozzád. Nem ez lesz az első alkalom, hogy egy ilyen kis lény egyedül szelje át az óceánt. Mióta arra az elhatározásra jutottam, hogy rád fogom bízni kislányomat, kicsit tanítgatni kezdtém őt az angol nyelvre. Annak érdekében, hogy némi gyakorlatra is szert tegyen, úgy rendelkeztem, hogy az utat angol hajón kell megtennie. Mindezt aggódó szívvel gondoltam végig. Egyéb dokumentumokat, melyeket Lizácskának el kell juttatnia hozzád,

mellékelni fogom ehhez a levélhez. Közben egyszer még írok neked, hogy jelezzem a gyermek indulását. Fogalmam sincs róla, hogy erre mikor kerül majd sor. Halálosan kimerültnek érzem magam, majd ki kell várnom egy erre alkalmas napot. És most drága Oskar, utoljára kívánom, élj boldogan. Vérző szívvel mondogatom magamban, hogy amikor ezt a levelet olvasni fogod, én már régen nem leszek az élők sorában. Kértem az orvost, lelkiismeretesen mondja meg, miben reménykedhetek, és ő kénytelen volt őszintén bevallani, hogy számomra már nincs semmi lehetőség. Azt hiszem tehát, hogy szellemem körüllebegi majd az előtted álló árvát, téged és tieid ezerszer áldani fogja minden jócselekedetért, amiben gyermekemet részesítetek, minden jóságos szóért, és minden barátságos pillantásért. Ha örömet élsz majd át saját gyermekeiden, tekintsd azt Isten jutalmának mindazért, amit értem tettél. Most be kell fejeznem, már túl sokat írtam. Erőim fogytán vannak, de úgy érzem, még nem halhatok meg, de majd úgy lesz, ahogy Isten akarja. Most egy kicsit már megnyugodtam. Utolsó imáimba foglallak majd benneteket. Hűséges, odaadó, mindörökre hálás testvéred.

Miután Zobel elolvasta a levelet, gondosan összehajtotta. Aztán tekintetét kezeire szegezve hüvelyk- és mutatóujjaival újra meg újra tovább hajtogatta, mintha egy túl kicsi borítékba akarná behelyezni. Őszinte arcvonásai sötétvörösre színeződtek, bajusza melankolikusan lefelé kunkorodott. Egyfelől úgy érezte magát, mintha gyászolva frissen hantolt sír előtt állna, másfelől a jövőt illető gondolatok kínozták, és az a tény, hogy védence olyan elképzelésekkel jött hozzá, melyek annyira távol állnak a valóságtól, mint szegényes vegyesboltja egy egyiptomi piramistól. Arra gondolt, hogy soha többé nem nézhet a nagy ártatlan szemekbe anélkül, hogy szemrehányást ne olvasna ki onnan, mert hamis hírekkel verte át testvérét. Pedig alapjában véve beszámolóit nem is álltak olyan távol a valóságtól: Házat, udvart és persze saját körülményeihez képest virágzó üzletet mondhatott magáénak, és akkora területet, melyre nyugodtan fel lehetett volna építeni akár száz házat is. Ha kicsit eltúlzottak is voltak beszámolóit, ez csak arra a dicséretre méltó szándéokra vezethető vissza, hogy hazája

ban ne sajnálják lepusztult zseniként. Ezek után semmi esetre sem panaszkodhat, hogy rá hárították a kis árva gondozását. Szent kötelesség kezdett ébredezni benne, minden lehetségest meg kell tennie annak érdekében, hogy megfelelően haldokló nővére biza-kodó elvárásainak.

Rejtett aggodalomtól eltelve kezdte kémlelni a kicsit, aki éppen befejezte vacsoráját, körülötte szakállas, időmarta képű férfiakkal, akik ott álltak és üldögéltek, és úgy figyeltek rá, mintha képtelenek lennének betelni a szőke hajú szentképre illő arcocskájával. Elfogulatlanul válaszolgatott a neki feltett kérdésekre, és nem kevésbé elfogulatlanul kérdezte:

- Merre van a bácsikám háza?
- Zobel hallotta a kérdést, fejét mélyen lehajtotta, és még nagyobb igyekezettel hajtogatta ujjai között a levelet. Arca izzott szégyenében.

A szomszédok kölcsönösen egyetértő pillantásokat vetettek egymás felé. Egyik-másik rejtve fel is nevetett. Egy sem akadt közöttük, aki ne látta volna át a helyzetet. Így aztán némi szünet következett, ami Zobel számára egy örökkévalóságnak tűnt. Végül az egyik farmer megnyugtató magyarázatot adott:

- Ha fél évvel később érkeztél volna, akkor ezen a helyen már olyan ház állna, melyben államunk kormányzója sem szégyellne lakni. Bácsikád már két évvel ezelőtt építkezni akart, amit kész tényként írt meg az óhazába, de valami közbejött neki. Így még egy rövid ideig kénytelen leszel megelégedni ezzel az öreg hajlékkal.

Zobel megkönnyebbült sóhajjal emelkedett fel.

- Bizony így történt, Lizácska – kiáltott fel lelkesedve, és kedveskedve simogatta meg szelíd hullámos fejét – megértő gyerekek vagy, és beéred azzal, amit pillanatnyilag nyújtani tudok neked. Kényelemben pedig addig sem szenvedsz majd hiányt, és szórakozásban sem, mert ezek az urak itt mind jó barátok, akik valamennyien szomszédaim, és veled egykorú gyerekeket is talál

ni fogsz náluk, akik örvendezve fogadnak majd maguk közé, és együtt hancúroztok majd erdőn, mezőn.

A kicsike sugárzó arccal nézett fel az öreg Zobelre. Egy ideig még körülvették őt a durva férfiak, aztán derűs üdvözlettel elbúcsúztak egymástól. Zobel kikísérte őket az előtető alá. Odakint aztán halk szavakkal még visszatartotta őket:

– Mindez hirtelen szakadt a nyakamba. Bizonyára gyakran kell majd tanácsot kérnem kedves szomszédaimtól. Még ha fiú lenne, de hát egy lány – ez a helyzet már meghaladja a képzelőerőmet.

A szívből jövő segítőkészség ígérete nem maradt el, ami egy kicsit megnyugtatta, és barátai alig léptek ki az esőbe, máris olyan igyekezettel, amin bizonyára mindenki elcsodálkozott volna, akik ismerték, visszasietett a boltba. Lizácska felemelkedett, és éppen azzal kezdett foglalatoskodni, hogy összerámolja vacsorája maradékait, tányért és villát. Mindezt olyan magabiztosan tette, ami arról tanúskodott, hogy beteg mamája mellett hamar megtanulta a házimunka elvégzését.

– Mint egy kis fiatalasszony – vélekedett Zobel, és tudván, hogy senki sem látja, gyengéden megcsókolta a gyereket. – Pont olyan vagy, mint egy fiatalasszony, de most hagyd csak ezt. A túlzott rend kellemetlen is tud lenni, az ember csak elrámolja a holmikat, aztán nem találja meg. Az óhazáról ma már nem beszélgetünk tovább. Csak rossz hangulatunk lenne tőle, és az első együtt töltött órákat szenteljük inkább kizárólag a viszontlátás örömének. Talán tanácsos lenne, kamrácskádát lakályosabbá tenni, és egy jó kis fekhelyet kéne csinálni neked. Aztán lefekszel, és én majd vigyázok rád, míg el nem alszol.

Így beszélt az öreg agglegény, mondta, ami csak eszébe jutott, és gyorsabban, mint lehetségesnek tartotta volna, kezdett beletörődni helyzetébe, ami nem sokkal ezelőtt a földi kínok megtestesülésének tűnt. Lizácska ezzel szemben túláradó boldogsággal nem is talált más választ, mint hogy megfogta kezét, és bársenyosan puha arcocskájához szorította. Aztán tanácsára fogta a lámpát,

miközben az öreg maga felkapta a bőröndöt és az útításkát, majd beléptek a házhoz toldott egyik bódéba, mely mindeddig az öreg saját lakhelye volt.

A körülbelül tízszer tíz láb alapterületű és hat láb magas helyiség bőven megfelelt a fura öreg fickó szerény igényeinek. Lizácska, ezzel szemben, miután letette a lámpát egy mosakodó asztalként szolgáló felfordított ládára, és körülpillantott, nem tudta visszafojtani örömteli, hangos csodálkozását. Minden idegenszerűt szépnek tartott, és Zobel elragadtatására jövendő otthonát pompásnak nevezte. És ez a hely valóban idegenszerű volt. A sarokban nyers deszkából ácsolt koporsószerű láda állt, pereméig pokrócokkal és indián módra cserzett bivalybőrrel töltve. A bútortárat egy pad és egy háromlábú sámlit tettek teljessé. A fekhely fej felőli oldalán polc volt egybeépítve a fából készült fallal. Deszkáin tucatnyi szakadozott klasszikus mellett időjósként szolgáló különösen szép fenyőtobozok, néhány asztalos szerszám, öregedő agyagpipák és különféle tárgyak hevertek, melyek kézből kikerülve ott is felejtődtek. A falon különféle ruhadarabok lógtak, egy kifakult, több helyen átszurkált diáksapka és több azonos színű szalag, továbbá halcsapdák, vonóhálók és horgászeszközök, közöttük puska és vadásztáska egy kiváló szarvasgyilok, két pisztoly és végül egy az idő múlásától megbarnult gitár.

– Csodálatos – kiáltotta Lizácska, amint körülnézett – és itt kell majd aludnom?

– Nincs más – válaszolta Zobel és őszinte szíve magában derűsen felnevetett – ugyanis ez a vendégszobám – hazudta felelőtlenül, de most már lelkiismeret-furdalás nélkül – láthatod az ágyon, már hetek óta nem lett rendbe téve, nem is lett volna ok rá, de most – és a koporsóból máris repültek kifelé a pokrócok a bivalyprémmel együtt, és a kicsit maga mellé szólítva folytatta: – Nézd csak ezt a pompás kukoricaháncsot, és a zizegő leveleket egy szobalány ügyességével elkezdte felrázni. – Száraz, mint a puskapor a lőporszarumban, puha, mint a hattyúpehely, és messze jobb, mint bármely lőszőrmatrac. Itt nyugaton nem is használnak más ágybetétet.

Miután a láda tartalmát annyira fellazította, hogy a peremén kibuggyant, felkapta a bivalyprémet.

– Fogd csak meg – tanácsolta büszkén a kicsinek.

– Még a selyem sem puha ennyire, és milyen csodaszép – hangzott fel csilingelő hangocskáján.

– Csodaszép – ismételte meg Zobel, miközben a prémet szőrös oldalával felfelé ráterítette a kukoricaháncsra, és széleit körben begyűrte a láda fenekéig. – Ilyen fekhelyeken alszanak a vad indiánok – folytatta élénken – a fehérek is tőlük tanulták el, ezért is ilyen egészségesek errefelé. Most magad is beláthatod, milyen kár lenne egy ilyen pompás ágybetétet letakarni egy fehér lepedővel.

– Tényleg nagy kár volna, Zobel bácsi.

– Fehér ágynemű egyáltalán nincs errefelé – füllentette Zobel szemtelenül tovább – legfeljebb az elpuhult emberekénél. Még kevésbé használunk tollas párnát – és ezzel egy felgöngyölített gyapjútakarót helyezett el fejtámaszként a fekhely felső végére. A tollaktól csak felhevül az ember agya, és megbutul tőle.

Egymás után túláradó dicsérő szavak kíséretével egy piros, egy zöld és egy kék pokrócot terített az ágyra, olyanokat, melyek tucat számra voltak felhalmozva odakint a boltban, és a szép tarka színösszeállításra utalva megkérdezte: – Mi a véleményed, jól fogsz aludni egy ilyen ágyban?

– Pompásan – erősítette meg a kicsi – és bár még nem vagyok fáradt, de ha megengeded, mindjárt le is fekszek. Aztán úgy fogom érezni magam, mintha egy mesében lennék.

Zobel felnevetett, és csodálkozással vette észre ébredező háziasszonyi tulajdonságait: – Nekem is olyan mintha mesevilágba kerültem volna. De fekjüdj csak le, és hallgasd az esőcseppek kopogását a tető zsindelyein. Titokzatosan hangzik. Olyan muzsika, amitől hamarabb elalszik az ember.

Elnémult, amikor meglátta, hogy a kicsi gyorsan vetkőzni kezd. Egyik ruhadarabot a másik után gondosan összehajtogatta, és elrendezte a padon. Csodálattal töltötte el, hogy a kedves kis teremtés a legcsekélyebb mértékben sem tartott tőle, és amikor végül mezítláb fehér ingecskéjében fürgén fellépett a sámlira és karjait kitárta felé, hogy megpuszilja, a meghatottság könnyei törtek elő szemeiből. – Az én kis unokahúgom, a kislánykám, a kedvencem – vibrált a szívében, amint a kicsi illedelmesen megköszönte jóságát. Hangosan azonban egy nevelőnő hangján szólalt meg: Most pedig gyorsan az ágyba veled, nehogy megfázz!

– Jó éjszakát Zobel bácsi! – hatolt édesen és szívélyesen a füleibe, és a kedves kis lény rögtön ezután bebújt a takaró alá. – Zobel bácsi, és te hol fogsz aludni?

– Itt a közelben – válaszolta nevetve, és a füllentésekben már gyakorlatot szerezvén hidegvérrel még hozzáfűzte: – Nem szeretem a puha fekhelyeket, ezért a padlón szoktam megágyazni magamnak. Csak hívnod kell, és máris itt vagyok melletted.

Lizácska egy ideig elmélkedett, és a sok-sok meglepetéstől felindultan elgondolkodva megjegyezte:

– Azt hiszem, egy ideig még nem fogok elaludni.

– Akkor számolj el százig, az talán segíteni fog.

Az angyali kék szemek egy ideig kíváncsian megpihentek a csillogó szemüvegen, aztán megszólalt: – Zobel bácsi, hol van a feleséged?

– Nekem nincsen, kedves gyermekem.

– Milyen kár, a nénikém lehetne. De hogy lehet, hogy nincs? A mama azt mondta, hogy van. Tekintete végigsiklott a falon, és hirtelen élénken megkérdezte:

– Szoktál gitározni? Bizonyára nagyon szép hangja van.

Zobel megkönnyebbülten fellelegzett.

– Megpróbálhatjuk – válaszolta készségesen, és rövidesen ott ült a sámli az ágy mellett, térdén a hangszerrel. Miután felhangolta a húrokat, elviselhető adottsággal egy keringőt kezdett klimpírozni.

– Énekelni is szoktál, Zobel bácsi?

– Ritkán. A hangom sajnos egy kicsit már berozsdásodott, és a gyakorlat is hiányzik.

– Mégis olyan kellemesen hangzik, amikor beszélsz.

– Zobel hízelgően felnevetett. Megpengetett néhány akkordot, aztán mély hangon belekezdett:

„Volt egyszer egy király Thuléban” – egyik versszak követte a másikat, és végül – „Egy cseppel se igyál többet soha!” – utolsó sorral befejezte, mire Lizácska felkiáltott:

– Csodaszép! – és még hozzáfűzte: – De nagyon szomorú.

Aztán előzetesként megint felhangzott néhány akkord, és mintha a hajdan dacos, mostanra deressedő fő nem akarna engedelmeskedni gazdájának, mély basszus töltötte be a parányi helyiséget:

„Amint Noé kilépett a bárkából...”

És amint észrevette, hogy a nagy, kíváncsi szemek feszülten figyelik ajkait, olyan áhítatosan és kifejezően énekelt, mint annak idején merész diáktársai körében, kedvenc kocsmájukban.

– Ó, milyen szép, milyen csodaszép” – lelkesedett a kicsi lelkesen, amint ennek a dalnak is a végére ért.

– Még mindig nem fáadtál el? – kérdezte, homlokáról az izadtságot törölgetve.

– Még nagyon ébren vagyok, Zobel bácsi.

Az öregúr kétségbeesetten tovább klimpírozott, aztán egyszer csak felkiáltott, mintha világot rengető gondolata támadt volna:



– Heuréka! Eszembe jutott! Most énekelni fogok neked valamit, aminek a tartalmát bár nem fogod megérteni, de fogadni mernék, hogy öt percen belül el fogsz aludni tőle – és ünnepélyes csendes hangon belekezdett:

„Gaudeamus igitur...” [Közismert ballagási dal. Ford.megj.]

A kicsi figyelmesen hallgatta a dalt. A vén diák egyik versszakot énekelt a másik után anélkül, hogy észrevette volna, a kislány kezd elszundítani. Csak miután az egész dalt már másodszor is végigénekelte, vette észre, hogy a barátságos gyerekszemek egyre laposabbakat pislognak, és mire újra belekezdett, már másodpercekre lomhán lezáródnak. Óvatosan mérsékelni kezdte a hangját, és már a húrokat is halkabban pengette. Lizácska még láthatóan küzdött a rajta elhatalmasodó fáradtság ellen. Néhányszor tágra nyitotta szemeit, aztán már lehunyva maradtak, és szabályos, mély

lélegzetei olyan mély alvásról tanúskodtak, hogy nehéz lett volna őt felébreszteni. A vén diák mélyen zengő hangja lassan leheletté halkult. Csendben felemelkedett, a gitárt visszaakasztotta szokott helyére, aztán még egyszer odalépett a fekhelyhez. Átszellemülten nézegette a szunnyadó gyermeket. Bánat ült ki arcvonásaira. Aztán mintha egy gonosz szellem ellen akarna védekezni, megrázta magát, és a lámpát megragadva visszaosont a boltba. Egy marék kétszersült és némi chester sajt volt a vacsorája. Végül csapolt magának egy pohár sört, meggyújtotta a pipáját, és kiment az előtétő alá.

Az eső alábbhagyott, a felhőzet felszakadozott. A Hold olykor-olykor átkukucskált a felhők között, és úgy tűnt, mintha gúnyos vigyorral tekintene le az öreg fickóra. A lég teljesen csendes volt. Lejjebb a szomszédnál két kutya értelmetlen megjegyzésekkel ugatta egymást. A távolban egy macskabagoly hallatta panaszos hangját. Vajon merre található magának pihenőhelyet a bolond lány? Zobel pipája kialudt. Gondolatai a múltba kalandoztak, olyan távoli múltba, amennyire csak vissza tudott emlékezni. Gondtalan kisfiúként látta magát lánytestvére társaságában, és szülei hűséges szemei vigyáztak rájuk. Aztán vadul az életbe berontó suhancként látta viszont magát, aki túláradó reménységeivel eltelve mit sem törődött a világ dolgaival. És most? Mindenki meghalt, vagy szétszéledt a világban, aki fontos volt neki, a barátai és ismerősei éppúgy, mint a diákévek régi szép napjai, és szertefoszlottak a jövőt bearanyozottnak látó elképzelései is. Hol lelhet ő most még valami sikerre? Semmi más nem maradt neki, mint egy törekeny gyermek, akit testvére hagyott rá, hogy biztos kézzel vezesse el addig, míg önállóvá nem válik. Aztán a szomszédjaira gondolt, akik a napi terheik és munkájuk után övéik köreiben pihenhetnek. Gondjaik elidegeníthetetlenek, mert a hozzátartozóikért küzdenek. Hasonló gondok kezdtek most benne is ébredezni, de hiányzott neki valaki, akivel megoszthatta volna azokat, hiszen Ditsch... de nem is akart gondolni rá. Most fordult vele először elő, hogy aggódni kezdett a jövő miatt. Mindeddig, amíg csak magának élt, a legcsekélyebb mértékben sem érdekelt, melyik nap az utolsó napja, most azonban – mi lenne ebből az

árvából, ha meg lenne fosztva az ő védelmétől? Elmélázva nézegette a Holdat, mely a felhőablakokon át olyan közömbösen tekintett le rá, hogy csaknem bosszantani kezdte.

III.

Mennyire másként töltötte az aznapi estét partnere Ditsch, mint üzlettársa, a nyíltszívű vén diák!

Hopetowntól jól kilépve, fél órányi járásra, közvetlenül egy nagyobb település felé vezető út mentén, mely inkább nevezhető városnak is, állt magányosan Muffin kovács Isten háta mögötti háza. Előtte terjedelmes mező terült el, miközben mögötte egy ritkásabb erdő határolta, és választotta el a legközelebbi szomszédjától. Maga a tanya egy nyomorúságos rönkházból állt, mely lakásként szolgált, valamint egy hasonló istállóból hat ló vagy marha, továbbá egy lepusztult fészerből a takarmány számára. A műhely a ház hátfalához toldalékként volt hozzáépítve, és csekély méretei tekintetében megfelelt az akkori, ottani körülményeknek. Egyébként a kis tanya elég sivár látványt nyújtott. Rendetlenség és omladozás volt látható mindenfelé, az épületeken és az udvaron egyaránt, a zöldségeskertben valamint a két sajátos módon bekerített szántón, ahol évről évre változatlanul krumplit és kukoricát termesztettek. A kovácsműhely ennek ellenére eltartotta emberét. Széltében hosszában az egyetlen lehetőséget nyújtotta törött kerékpárt összehegesztésére, eke élezésére vagy a lovak patáinak patkolására. Viszki is szerepelt a kínálatban, de inkább iszákosok, mint hozzáértők számára alkalmas minőségben, és aki egy lesántult ló vagy elveszett kocsicsavar miatt nem kényszerült rá, nem tért be ide, sokkal kevésbé azért, hogy valami kétséges szíverősítőt vegyen magának további útjára. Muffin kovács és felesége Maggy, aki egyúttal segédje is volt az üllő mellett, két igazi ír fazon, nem örvendtek különösen jó hírnek. Hátuk mögött azt beszélték, hogy az enyém és tiéd fogalmak körében csak kevésbé voltak képzetek, és minden bizonnyal felvilágosítást adhatnának némely a környékről eltűnt lóról, ha igazán akarnák. Ez utóbbi gyanút az is táplálta, hogy a két gyermektelen ember otthona

meglehetősen félreeső helyen volt. Így tehát nem nagyon lehetett figyelemmel kísérni, hogy ki jár ki-be vagy éjszakázik náluk, hogy másnap reggel a sivár kerten át eltűnjön a szomszédos úttalan erdőben.

Ezen az estén Muffin és felesége közvetlen közelben élvezték kandallójuk lobogó tűzének jótékony hatását. Előbbi, egy tömzsi testalkatú férfi a poros padlón elnyúlva heverészett. Kövéreke, kerek feje sárgás, göndör hajfürtjeivel és lángvörös szakállával egymásra tett kezén pihent. Puffadt, himlőhelyes arca vöröslött a hőségától. Fogai között rövid fapipát tartott, melyből alkalmanként füstfelhőt eregetett. Szürkészöld, duzzadt szemeivel mozdulatlanul úgy bámult a lángokba, hogy egy a tűz által elvakított aligátorhoz lehetett volna hasonlítani. Mellette felesége a vacsora elkészítésével foglalatoskodott. Ő is csak annyit mozdult, amennyire feltétlenül szükség volt. Úgyszintén hallgatagon bámult az izzó, pattogó parázsba, mint társa, az újabb gaztetten töprengő pokolfajzat. Erőtéljes, sötétszőke haja, valamint nagy szemei tovaűnt, fiatalkori vonzó arcáról tanúskodtak, ezzel szemben két, alsó ajkainál lévő, előre álló hódokéra emlékeztető metszőfoga és beesett arcvonásai vadállatra, vagy sokkal inkább méregkeverőre emlékeztettek. Tartásukban megnyilvánuló tompaságuk ellenére a házaspár feszült figyelemmel hallgatózott az egyetlen parányi ablak felé, ahol Ditsch elmélyült, élénk beszélgetést folytatott egy meglehetősen kopott öltözetű és zsíros cilinderkalapot viselő amerikaival. Könyökével az előtte lévő asztalra támaszkodott, hogy hosszú kezeiben nyugvó fejének biztos támaszt nyújtson. Koszos, szürke filckalapját egyik füle felé félrecsapva viselte. Sovány, szakáll nélküli arca láncra vert rókáéra emlékeztetett, mely ugrásra készen, ravaszul nézegeti a közelben lépegető tyúkot. Tőle oldalra, a durván ácsolt asztal keskeny végénél ült társa, Balister bíró, ahogyan őt nevezte. Neki az volt a szokása, hogy szúrós tekintetét látszólag fáradt szempilláival álmodozva fátyolozta el, és egyik karját szintén feltámasztva fehér, íráshoz szokott kezével hegyes kecskeszakállát játszadozva simára borotvált felső ajka fölé simítsa. Előttük két szutykos pohárban, zavaros folyadék

gőzölgött, amit Muffin nagyvonalúan viszkipuncsna hívott, és aminek nem létezett hasonmása.

Volt azonban még egy harmadik vendég is, egy gyalogos vándor, akiről Muffin azt állította, hogy sötétedés előtt egy órával éjszakai szállás és vacsora iránt érdeklődött. Most az asztal és az ablak között lévő padon feküdt, hangos horkolásával mély öntudatlanságról árulkodva. Lepusztult, széles karimájú filckalapját arcára tette, egyik karja elé helyezve, hogy megakadályozza félrecsúszását vagy leesését. Olyan volt, mint egy ájult, fekete szakállal, lepusztult kabátban, alóla szintelen bőrnadrág látszott ki, csizmája csámpásra kopva.

Első üdvözlő szavaik után Ditsch és Balister mellékes dolgokról társalogtak. Tartottak az asztal másik oldalán horkoló vendég közelségétől. Hosszabb idő elteltével Balister gondosabban szemügyre vette, egy ideig figyelmesen nézegette, amint a szakállas alsó álla a mélyen, lármásan beszívott levegő hatására lassan mozog, aztán hangját a szokásosnál kicsit jobban megemelve így szólt hozzá:

– Halló, idegen! Egy fűrészmalom sem tudna versenyre kelni magával. Mi lenne, ha zenebonájával felhagyna egy negyedórára, és inkább kiüritene velünk egy poharat?

A megszólított meg sem mozdult. A legcsekélyebb jelét sem mutatta, hogy a megszólítás elérte volna tudatát.

A kandalló előtt gúnyos nevetés harsant fel, és Muffin a válla felett odaszólt a két cimborának.

– Egyelőre tele van. Miután nyakig teleitta magát, egy újabb kortynak pillanatnyilag semmi jelentősége sincs.

Balister kutakodó pillantást vetett a kandalló felé, ahol Muffin kárörvendően vigyorgott a lángokba, Maggy pedig készre sütött, ínycsiklandó szalonnacsíkokat rakott elé egy repedezett tányéron, amihez egy darab gőzölgő kukoricakenyeret is mellékel.

Újabb gyanakvó pillantás az idegen felé, aztán halkán folytatta a korábbi beszélgetést.

– Őszinte leszek magához. Bizalmat bizalomért, így jutunk a legmesszebbre. Mindenekelőtt arra lenne szükség, hogy partnere, az az átkozott német eltűnjön a környékről. Egyfelől Hopetown valamennyi lakója az ő sípjára táncol, másfelől baráti kapcsolatot ápol a megözvegyült Blending asszonnyal. Ha kiszimatolja, hogy szemet vetettünk a nő farmjára és földjére, akkor mindent meg fog tenni, hogy megakadályozzon bennünket, és amire nagy okosságával magától nem jön rá, arra gyakorlatias szomszédai majd felnyitják szemeit.

– Tényleg meg akarja venni azt a farmot? – kérdezte Ditsch valódi galambszemeket meresztve a lefátyolozott tekintetű jogászra.

– Úgy ahogy mondtam, és ráadásul jó áron – igazolta amaz. – Egy fizetőképes konzorcium áll mögöttem, akik semmiben sem szenvednek hiányt, és ők sem fognak rosszul járni.

– Hallottam, hogy az elhunyt Blending felesége lelkére kötötte, hogy a tulajdonát semmi pénzért se adja el.

– A készpénznek átkozottul finom a csengése – hangzott a válasz – mellékesen a birtok jelzáloggal terhelt, és az már a konzorcium birtokába került. Ha választania kell, hogy visszafizeti-e a jelzálogot, vagy inkább kap egy halom csilingelő dollárt, bizonyára nem fog meginogni.

– Meglehet – válaszolta Ditsch késlekedve – mielőtt azonban szerény személyem is kölcsönözném a vállalkozáshoz, némileg tisztábban kellene látnom.



– Persze, maga is benne lehet, amennyiben segít félreállítani ezt a Zobelt. Mindössze annyit kell tennie, hogy a közös tulajdonukban lévő részét eladja nekem.

– És velem mi lesz?

– Miután megkapja a megállapodás szerinti összeget, eltűnik a környékről, mire jómagam tulajdonosként átveszem a maga jogkörét, és a többit majd én elintézem.

– Mindezt nagyon szívesen elhiszem magának, de előbb szeretném megtudni, hogy a többiek mit keresnek ezen.

– Pillanatnyilag semmit, sőt ellenkezőleg, jó adag pénzt kell betenni a vállalkozásba. Ha két év múlva visszajön a pénz, azt szerencsésnek mondhatjuk.

– Ember! Beszéljen már egy kicsit világosabban!

– Mintha nem tudná már maga is régen. Ha azonban ragaszkodik hozzá, akkor érthetőbben is elmagyarázhatom. Amikor Blending tíz évvel ezelőtt, vagy még régebben megvette a földjét, nyilvánvalóan nem volt vak, és tudta, hogy olyan terület kerül a birtokába, aminél három napi járásnyira sincs alkalmasabb hely a környéken egy város létesítéséhez. Elég magas helyen van, így a folyó esetleges áradása nem érinti, tehát egészségtelen mocsár sem keletkezik körülötte. Ezenkívül a folyó a Missouri-tól kezdve egészen odáig viszonylag csekély költséggel könnyű gőzösök számára hajózhatóvá tehető. Ha eddig eljutunk, a város létesítése és bevándorlók ide csábítása már semmi nehézséget nem okozhat.

– Aminek következtében persze Hopetown háttérbe szorul, és földjeink holdankénti ára az állam által meghatározott értékűre csökken – vélekedett Ditsch gúnyosan.

Balister szempillái ábrándozva eltakarták pupilláit, majd csipkelődve megjegyezte:

– Mit is számítana ez a maga számára, miután zsebre vágta a nyereséget? Természetesen míg a Blending féle ingatlanok eladása meg nem történik, az ügyletnek mélységes titokban kell maradnia, különben mások fognak megelőzni bennünket.

– Mikor szándékozik megtenni ajánlatát az asszonynak?

– Nem előbb, mielőtt partnerét elvinné az ördög, maga pedig biztonságba nem kerül.

– Ditsch megint elgondolkodott. Nem hűséges társára emlékezve merengett el, hanem azon elmélkedett, hogyan tudna minél nagyobb összeget kicsikarni a kilátásba helyezetttnél. Galambszerű pillantással fürkészte a dörzsölt ügyvéd arcát, aki egy szent rendíthetetlen őszinteségével tekintett vissza rá, de ennek ellenére mindketten egymás velejébe láttak. A hirtelen támadt szünet miatt megint inni kezdtek, miközben Ditsch előzékenyen megjegyezte:

– Azt hiszem, számíthat rám. Amint minden készen áll, kérem, hozza tudomásomra. Majd itt fogunk találkozni, ahol az ördög sem keresne bennünket.

– Egyetértek. Muffin megbízható, majd üzenek neki, amikor szükséges lesz, hogy találkozzunk.

– Rendben van, de szeretném kihangsúlyozni, pénz nélkül nincs szolgáltatás.

– Én pedig: Szolgáltatás nélkül nincs pénz. A maga előnye túl nagy ahhoz, hogy árulástól kellene tartanunk.

– Rendes ember vagyok, és ismeretségünk nem tegnap kezdődött – vélekedett Ditsch háborogva.

Mintha gúnyos megjegyzésre hajlamos nyelvét akarná túrtőztetni, Balister kecskeszakállát ajka fölé simította, és társához közelebb hajolva még néhány megjegyzést sugott oda neki. Helyeslő bólogatás árulkodott róla, hogy kötelező érvényű egyességre jutottak, és jelzésükre Maggy felszolgált az ételleket. Mindezt kifejezéstelen faszoborszerű ábrázattal tette. Csak szemei cikáztak ide-oda élesen három vendége között. Muffin megtöltötte a poharakat, és kihasználta az alkalmat arra, hogy magának is készítsen egy vízzel csak szerény mértékben hígított puncsot. Az alvó vendég ébresztgetése, hogy vegyen ő is részt a vacsorában, azonban nem járt sikerrel. Szólítgatására és rázogatóására akaratlan morgás volt a válasz.

– Szent Patrik! – kiáltotta Ditsch az ügyvéd felé fordulva – ennek az embernek olyan libafeje van, hogy egy gyűszűnyi viszkítől is elveszíti az eszét, vagy az elmúlt három nap alatt többre becsülte a lábait, mint amennyit az ember csontjai általában kibírnak. – Kiürítette poharát, szőrös kézfejjével letörölte duzzadt ajkait, és grimaszokat vágva ravaszul még hozzáfűzte: – Különben meg nem szokásom ismeretlen csavargókat befogadni, de a hóhér vinné, mit tehetek, ha néha magával ragad az együttérzés.

Ditch és Balister inkább szívességből, mint őszintén vidulva felnevettek, aztán kést és villát ragadtak. Jóllehet az ételről nem lehetett azt állítani, hogy étvágygerjesztő lett volna, mégis szívélyesen dicsérgették. Sem Muffinra, sem Maggyra nem figyeltek. Az asszony félreállva fúriaként lesve számolt minden harapást. Az asztal mögött szunyókáló férfi mintha már ott sem lett volna szá

mukra. Újabb viszkipuncs zárta le a lakomát, a számlát kiegyenlítették, és a két vendég útnak indult hazafelé. Muffin átkísérte őket az istállóhoz, ahol Balister felkászálódott bérelt lovára. Rögön ezután rövid köszönéssel elváltak a kunyhó előtt.

Mindez akkor történt, amikor Zobel kis védenca elaludt. Az eső elállt. Ditsch nem túl nagy igyekezettel indult útnak. Nyilvánvalóan olyan komoly gondolatok foglalkoztatták, hogy fel sem figyelt arra a zajra, amit egy gyalogos okozott, aki a nyomába eredt, és egyre közeledett hozzá. El volt mélyülve a Balisterrel folytatott beszélgetésben, amikor mintha attól tartana hogy kihallgatják, hirtelen megfordult, és harminc könyöknyi távolságra egy férfialakot pillantott meg. A Hold éppen teljes fénnel megvilágította, és ekkor hosszú kabátja és széles karimájú kalapja alapján felismerte az idegent, akit Muffin kunyhójában a padon figyelt meg. Bosszús gyanú suhant át rajta. Még éppen az észrevett alakon elmélkedett, amint az odalépett hozzá, és megszólította:

– Ditsch, átkozott legyek, ha nem ment rá egy darab a tüdőmből, mire sikerült utolérnem. Ez persze nem akadályoz meg abban, hogy egy darabon együtt menjünk tovább.

Az idegen lépteihez igazodva Ditsch is ismét elindult, és közben így válaszolt:

– Az országút mindenkié. Ha el akar engem kísérni, az ellen nem védekezhetek.

– Ez elég hűvösen hangzott – volt a gúnyos válasz – jóllehet nem ez az első alkalom, hogy baráti kapcsolatba lépünk egymással.

Ditsch megállt. Figyelmesebben nézegetni kezdte a kalap árnyékában lévő arcot, majd félreismerhetetlenül nyugtalan csodálkozással felkiáltott:

– Uramisten, Harvest! Azt kéne hinnem, minden oka megvan rá, hogy arcát ne tegye közszemlére Hopetownban.

– Miért ne? – kérdezte Harvest, és Ditschre felnézve megmutatta sovány, sápadt arcát, melynek fekete szakálla és mélyen ülő sötét szemei kísérteties megjelenést kölcsönöztek.

– Még hogy miért? Ember! Az ördögbe is! Hát azért, mert Hopetownban élnek olyan emberek, akik akkor ejtik ki a maga nevét, amikor az agyonlőtt német kerül szóba.

– Látni szeretném azt, aki megenged magának egy ilyen gyanúsítást – válaszolta Harvest fogcsikorgatva.

– Ha ilyesvalakit akar megismerni, nem kell sokáig keresgélnie. Itt van mindjárt Zobel, aki megesküszik rá, hogy Wilhelm Grubert olyasvalaki tette el láb alól, akinek a kezéről lecsapott egy csinos lányt.

– Pokolba azzal az idetolakodott némettel. Majd én leszoktatom róla, hogy besározzon egy ártatlant. Nem lett volna ötszáz mérföldnyire innen, aki halomra akarta volna lőni azt az embert. Én pedig ilyen messze voltam annak idején úton Kalifornia felé, ezt be is tudom bizonyítani bárkinek, aki kíváncsi rá. Hová megy? – szakította félbe saját magát kérdésével, amikor Ditsch lekanyarodott az útról, és a tó felé vette az irányt.

– Otthagytam jó néhány pulykát, és egy fél tucat kacsát. Nem akartam őket magammal cipelni Muffinhoz. Csak egy kis kerülő az egész, hús nélkül nem akarok hazamenni.

Egy ideig hallgatagon lépkedtek egymás mellett, aztán Harvest monoton hangon megjegyezte:

– Nyugodjon csak meg, eszemben sincs, hogy becsületes képem Hopetownba vigyem. Megbízható embernek ismertem meg, csak néhány hírt akarok megszerezni magától. Ha valaki gonosz gyanú árnyékában él, akkor teszi a legbölcsebben, ha mindaddig kitér mások útjából, míg nem mentesül a gyanú árnyékából. Magában azonban megbízok, mert nem jól jönne magának, ha szétkürtölném, hogy miben állapodott meg Balisterrel.

Ahelyett, hogy megrökönyödését kifejezésre juttatta volna, Ditsch higgadtan válaszolt:

– Gondoltam is mindjárt, hogy kicselez bennünket. Egy ártatlan vándorhoz képest túl mélyen alvást színlelt, szavaink az asztal felett eljuthattak a fülébe.

– Minden egyes szót megértettem, ami a fülembbe jutott, ami pedig nem, azt nem volt nehéz kitalálni.

– Végül is nem nagy szerencsétlenség – jegyezte meg Ditsch hanyagul. – Csak azt szeretném megtudni, hogy összejátszott-e Muffinnal, azzal az ír gazemberrel.

– Kérdezze meg őt magát. Csak annyit tudok, hogy elnyújtottam egy kis pihenőre, amikor megjött Balister, még mielőtt elaludtam volna. Épp annyi időm maradt, hogy kalapom az arcra húzzam. Nem akartam ugyanis, hogy felismerjen.

– Nemrégén van ezen a környéken?

– Alig három órája, amikor Muffinhoz érkeztem. Őt ugyanis még a régi időkből ismerem.

– Nagy szerencséje volt Kaliforniában, nem igaz?

– Pokolra azzal az aranyországgal. Amit az ember egyik nap kilapátol, azt másnap elviszi az ördög. Láthatja, egészen őszinte vagyok magával szemben, ami a helyzetemet illeti. Most azonban én vagyok soron kérdéseimmel, és remélem, maga is elég őszinte lesz hozzám, és felvilágosítást ad nekem erről-arról.

– Minden bizonnyal. Amit titokban akartam volna tartani, azt úgys is kihallgatta. Kérdezzen hát csak tiszta szívből.

– Ez köszönetre méltó – válaszolta Harvest borúsan – különben fogalmam sem volt róla, kihez forduljak, miután meglehetősen idegen lettem erre felé.

Mérsékelt igyekezettel, egy erdősávot megkerülve a két vándor eljutott oda, ahol a hosszan elnyúló tó, náddal és sással borított mocsaras mélyedésben folytatódott.

– Át kell jutnunk a túloldalra – törte meg Ditsch a hallgatást.
– Menjünk csak tovább egyenesen, így megspórolhatunk egy na

gyobb kerülőt. Ismerek egy ösvényt, maradjon csak mögöttem, akkor biztosan nem fog térdig elmerülni a mocsárban.

Harvest nem válaszolt, de beállt vezetője mögé, amint az irányt vett a nádas felé, ott futólag hallgatózott egy kicsit, aztán rákanyarodott egy a holdfény által megvilágított ösvényre.

IV.

A Hold megint talált magának egy nagyobb ablakot a felhők között, így szabadon rálátott a tóra és annak környékére is. Majdnem nappali világosságot árasztott. A tó felett fehér ködréteg terült el, messze túlnyúlva a mocsáron is. Ha valaki a partról nézve látta volna őket, úgy néztek ki, mintha a két férfi csípőig érő vízben gázolna. Ők is szinte így érezték, amint minden lépés alkalmával az esőáztatta súlyos nádlevelek terhűktől bőségesen megszabadulva egészen fel a karjukig átnedvesítették őket.

Miután a két férfi elhagyta a nádast, egy stabil mezősávon át a közeli erdő széle felé haladtak. A magasra nyúló erdőszegély árnyékában voltak, és előttük felbukkant egy alacsony építmény, mely a sötét háttérből kiemelkedve omladozó rönkkunyhóként vált felismerhetővé. A korhadtt törzsek közül már régen kihullott a moha és az agyagtapasztás is, ami a lepusztulás elmúlt éveit alatt még képes volt ellenállást tanúsítani. Az idő múlásának jobban ellenállt a vékonyabb fatörzsekből összeállított és zsindellyel fedett tető, így a hely egy a rossz idő által meglepett vadásznak jó menedéket kínált.

Ditsch megállt az ajtónyílás előtt, és megfordulva Harvest mellett végignézett a tapon. Az egyetlen zajt, ami ekkor még hallható volt, a fák csúcsairól levélről levélre aláhulló számtalan vízcsepp okozta.

– Aki egykor ezt a kunyhót építette, annak manapság többé már nem fáj a feje – szólalt meg, hogy egyáltalán mondjon valamit. – Gyakran úgy vélem, hogy direkt nekem építették, mert már

jó pár órát eltöltöttem idebent, hogy az ajtóból egy töltésnyi sörét az erre elhúzó kacsák után küldjek.

Tett egy lépést befelé, majd felnyúlva leszedte az ott elrejtett vadászsákmányt, és minden egyes madár fejét áthúzta derékszíja alatt. Ezzel végezve nekiindult, hogy folytassa útját a part mentén felfelé, amikor Harvest eléállt.

– Hopetown nem lenne jó tartózkodási hely számomra – magyarázta kedvetlenül. – Nem akarok okot adni a szóbeszédre, így tanácsosabbnak tűnik, ha visszatérek a két írhez.

– Rendben van – válaszolta szűkszavúan Ditsch, emlékezve a Balisterrel folytatott beszélgetésre – de az ördög sem bírná 30 font teherrel a testén álldogálva a hosszas társalgást. Ennyi erővel inkább odabent kényelembe helyezhetnék magunkat.

Belépett az építménybe. Egy ideig a lábaival kotorászva egy halom szénával és vékonyabb ágakkal kevert kupacot tolt az ajtó közelébe, és levetve rá magát, odaszólt Harvestnek, hogy ő is kövesse példáját.

Itt akár hosszabb időre meg is húzódhatna valaki, feltéve, ha egy jó barát ellátná élelmiszerrel – magyarázta utóbbi, miután ő is letelepedett.

Ditsch persze könnyen rájött, hogy mit akar ezzel mondani. Maga elé nevetett, és gúnyosan megjegyezte:

– Ha valakinek fontos, hogy elrejtőzve maradjon, akkor bölcsebben teszi, ha Muffin védelmében marad. Az ő otthona olyan, mint egy rókavár, melynek minden irányban van kijárata.

– Ezt nem kérdeztem magától – válaszolta Harvest hevesen – nekem különben is senkitől sem kell tartanom. Persze nekem is megvannak a magam titkai, és ha segítünk egymásnak, azon mindketten csak nyerhetünk. Inkább azt mondja meg nekem, hogy tényleg szándékában áll-e abban segítséget nyújtani, hogy Zobelt elűzzék a környékről!

– Ha tényleg kihallgatta beszélgetésünket Balisterrel, akkor ehhez nincs semmi hozzáfűznivalóm. Vagy talán azt akarja, hogy még esküt is mellékeljek hozzá?

– Esküt? Ember! Az ördögbe is! Mire valók az eskük, ha nem arra, hogy megszegjék azokat? Inkább nyíltabb lennék. Ez a Zobel magának sincs jobban útban, mint nekem, és ha a pokol fenekére kívánom őt, az csak azért van, hogy véget vessek a Blendinghez fűződő barátságának. Vele van még ugyanis egy elintézendő ügyem, és az mindaddig nem sikerülhet, míg ez a makacs német ki-be járkál nála.

– Azzal akar előnyösebb helyzetbe kerülni, hogy az asszonyt felvilágosítja birtoka értékéről?

– Ha ez lenne a tervem, akkor már felkerestem volna a partnerét. Híreimmal csak tovább szítottam volna a tüzet.

– Persze, ha neki más volna erről a véleménye – vetette közbe Ditsch.

– Akár három szóval is megnyertem volna a bizalmát – de erről ne vitázzunk. Ami megint erre a vidékre készítetett engem, annak teljesen más oka van.

– Bizonyára a lánnyal van kapcsolatban.

– Erről majd később – vetette közbe keserűen Harvest, majd hirtelen elhallgatott, aztán mintha megbénult volna, a mocsár felé bámult. Ditsch is megrémült, aztán némi fontolgatás után oda-súgta társának:

– Csend! Az ott Will-o the Wisp!

A két férfi úgy ült, hogy a kunyhó sötét háttére teljesen magába rejtette alakjukat. Ruth ugyanazt a nádason átvezető ösvényt választotta. Akkor vették észre, amikor előbukkant a ködsáv alól. Harvestnek nyilvánvalóan fogalma sem volt a Will-o the Wisp jelentéséről. Azért rémült meg, mert tartott attól, hogy bárki is felismerje, aki aztán szándéka ellenére árulójává válhat. Ezért úgy reagált, hogy csendben maradt.

Ruth közben tévedhetetlenül folytatta útját. A két férfi dermedt tekintettel figyelte karcsú alakját, miközben lassan közeledett feléjük. Batyuját egyik kezében tartotta, pokrócát a fejére húzta, mely minden oldalon a térdéig lelógott. Célja nem volt kétséges, és Ditsch éppen azon elmélkedett, nem volna-e jobb, ha odakiáltva neki, elriasztaná, mikor Harvest hirtelen megragadta karját.

– Ruth! – hagyta el halkan ajkait – és megdöbbenve előre hajolt.

Ruth megállt. Már csak néhány lépés választotta el az árnyékos rész határától. Meghallhatta a zajt, amit Harvest testhelyzetének változtatásával okozott, és talán a hangját is. Egy festett oszlop mozdulatlanságával kezdett hallgatózni a kunyhó bejárata felé. Arcát közben teljesen megvilágította a Hold. A kékes fény hatására a szokásosnál is sápadtabbnak tűnt, akár egy halottal is össze lehetett volna téveszteni.

Egy percnél is tovább állt dermedten, gyanakvóan hallgatózva, majd hirtelen megfordult, aztán az erdő felé igyekezve eltűnt a fák között.

– Tehát Will-o the Wisp rendezkedett itt be ilyen háziasan – jegyezte meg Ditsch közömbösen, miután Ruth eltűnt látómezejéből – ki képzelte volna ennyi megfontoltságot erről az örült teremtéről? Egy hörcsög sem rendezett volna el magának ennyi hozzáértéssel nádat, ágakat és száraz fűvet téli szálláshelyén.

Harvest levegő után kapkodott. Csak némi szünet után volt képes hasonló hangnemben válaszolni:

– Will-o the Wisp örült lenne? Mit jelentsen ez? Tényleg Ruth lett volna, vagy csak a szelleme?



– Ruth személyesen, ember! Persze maga erről semmit sem tudhat. Amikor kedvesét átlőtt fejjel megpillantotta, elvesztette az eszét. Azóta éjjel-nappal kóborol erdőn, mezőn, és egyre csak keresi őt. Mindenkitől fél, már csak Zobelben bízik meg. Néha

meglátogatja őt, hogy egy órácskát elüldögéljen vele az előtétő alatt, de azonnal elmenekül, ha másvalakit is meglát.

– Tehát Ruth – folytatta Harvest borúsán, mintha magában beszélne – ez persze mindent romba dönt.

– Ezt meg hogy érti?

Harvest megrémült. Ez utóbbi megjegyzést megint akarata ellenére tette. Hogy valamennyire javítson a helyzeten, bizonyos mértékig őszintén válaszolt:

– Ruth egykor többet jelentett számomra, mint a saját életem, ő – és itt mérgesen felnevetett – többet, mint tízezer másik élet, és ez így is maradt, mind a mai napig. Egy örültet persze nem lehet feleségül venni, és pont ez jutott eszembe. Most már semmi okom sincs rá, hogy eltitkoljam maga elől. Amikor Kaliforniából útnak indultam ide, lehetségesnek tartottam, hogy halott kedvesét már elfelejtette.

Ditsch gyanakvóan figyelte társát. Rövid késlekedés után óvatosan megjegyezte:

– Akkor a Blending féle farmon már nincs is semmi keresnivalója?

Harvest erre hevesen reagált.

– Ki állítja ezt? – kérdezte. Sorsom szerencsétlen alakulása a Blending farmon kezdődött, és most már teljesen mindegy nekem, hogy mi lesz vele. Ott egye meg a fene! Olyan gyűlölettel nevetett ki az éjszakába, hogy ezt még Ditsch is rejtélyesnek találta. Hogy mikor csapnak oda Blendingné füle mögé, és hogy Zobel, az az alattomos német előbb vagy utóbb jut-e a pokolra, számomra teljesen mindegy! Az ördög vinne el minden németet! Az egyik ellopota a kedvesem, akivel boldog lehettem volna, ráadásul a másik a bolond lány bizalmába lopózik, természetesen azért, hogy kifürkéssze titkait. Ez bőven elég ahhoz, hogy magam is beleőrüljek – mire megint olyan gúnyos kacajt hallatott, mintha az ellenségein nevetne. – De most már mindegy – folytatta – a lényeg most csak az, hogy a legtöbbet hozzuk ki a dologból. Maga és Balister bíró

tervével többet nem foglalkozok, el is akarom felejtetni, de még ennél is több: Akár azt is elfelejteném, hogy kihallgattam tervüket, ha felvilágosítást ad nekem mindenről, amit tudni szeretnék, és ami gondot okoz nekem. Tehát először is: Hová lett Smasch, az a láncra való kutya, vagy még mindig a Blending farmon van?

– Még mindig ott van. Fogalmam sincs róla, hogy Blending asszony mire ment volna nélküle a férje halála után.

– Na még az is – motyogta Harvest maga elé, majd hangoztabban így szólt: – Remélem, nem fogja keresztezni az utamat, vagy szerencsétlenség történik. És még valami: Annak idején híre ment, hogy Wilhelmnek pénze is volt. Állítólag ötezer dollárról volt szó, amit esküvői ajándékként előre odaadott Ruthnak. Vajon mi lett azzal a pénzzel?

– Ebben a vonatkozásban többet kérdez, mint amire választ tudnék adni. Bár rebesgettek erről valamit, de sohasem derült ki az igazság. Egyesek azt állítják, hogy a lány eldugta, hogy visszadja Wilhelmnek, ha majd visszatér hozzá, ugyanis még mindig nem hiszi el, hogy meghalt. Mások ezzel szemben lehetségesnek tartják, hogy Blendingné tette rá a kezét, hogy megbolondult testvérének elviselhető jövőt tudjon biztosítani. Az ördög sem tudja, mi az igazság, és azokból, akik beszélhetnének róla, értem ez alatt Blendingnét, Smascht és Zobelt, fél tucat gebe sem tudna akár egy szót is kihúzni.

– Legkevesbé Ruthtól lehet valami felvilágosításra számítani – vélekedett Harvest fontolgatva a lehetőségeket.

– Ő egyébként sem áll szóba senkivel, mással nem is törődik, csak a kedvesét várja, és néha érdeklődik, hogy rövidesen nem fog-e hazatérni. Éjjel-nappal lekuporodik a sírja mellett, és virágokkal díszíti, amint hallottam.

– Milyen fura – válaszolta Harvest fokozódó hévvel – valakire várni, mégis gyászolni a sírja mellett. Hogyan lehet ezt megmagyarázni?

– Egyszerűen örültség.

Harvest megint morfondírozott egy darabig, mielőtt megkérdezte volna:

– Hol temették el Wilhelmet?

– Ha jól tudom, a folyóparton. Azt hiszem, azon a helyen, ahol a holttestét megtalálták. Zobel, aki bár maga sohasem járt arra, azt mesélte, hogy Smasch ásta ki a sírhelyet, és a mai napig is gondozza.

– Talán azért, mert az ő keze is benne volt.

– Felmerült a gyanú ellene, de sikerült bizonyítani az ártatlanságát. Ebben Zobel jó szolgálatot tett neki.

– Már megint ez a német! A pokolra vele! – kiáltott fel Harveset fogcsikorgatva.

Ditsch rövid ideig további kérdésekre várt. Mivel úgy tűnt, Harvestnek nem állt szándékában megszólalni, hanem egyre csak bámult maga elé, mintha nem is lenne észnél, végül ő törte meg a csendet azzal, hogy nincs kedve az éjszakát itt tölteni ebben a nyomorúságos bodegában. Aztán mintha álmából ébredne, Harvest hirtelen talpra ugrott.

– Ma már nincs több kérdeznivalóm – szólalt meg végre mororván. Ha valami eszembe jutna, Muffin majd hírt ad egy újabb találkáról. Ha viszont magának lenne rám szüksége, tudja, hol találhat meg.

Kiléptek a szabadba, és éppen el akartak válni egymástól, amikor abból az irányból, amerre Harvest úti célja volt, a távolság miatt csak halkan Ruth lágy hangja hallatszott oda hozzájuk:

„Ha meghaltam és örök nyugalomra tértem,
Tegyétek majd félre a bendzsómat, kérem”

énekelte leírhatatlanul búskomoran.

Harvest megborzongott. Egy jó percig hallgatózott a kísérteties hangok irányába, aztán odalépett Ditsch mellé, aki mindedig feszülten figyelte őt.

– Nem akarok találkozni vele – szólalt meg sajátosan bizonytalan hangon – inkább körbekísérem magát a tó körül, és egy fél órán belül eljutok ahhoz a hitvány írhez, különben is inkább járható úton megyek, mint árkon-bokron keresztül.

– Nekem is ez a véleményem – válaszolta Ditsch némi késlekedés után.

Szótlanul indultak el egymás mellett. Lassacskán leheletszerűen elhalt a távoli ének. Bár mindketten még mindig hallgatóztak utána, mégis kerülték, hogy említést tegyenek róla. Úgy tűnt, mintha az erdő zúgását figyelnék. Olyan volt, mintha a fák csúcsai szólnának egymáshoz, miközben a nehéz vízcseppek lefelé hullottak az útra. Imitt-amott felzavartak egy-egy kócsagot vagy valami más mocsári madarat.

Így végül körüljutottak a tó körül anélkül, hogy akár egy szót is váltottak volna egymással. Csak amikor az útelágazáshoz értek, Harvest mintha csak gondolkodna, halkán megjegyezte:

– Különös dolog egy halott sírja mellett annak visszatérére várni.

Ditsch oldalról erősen szemügyre vette társát. Rejtélyesnek tűnt számára annak légből kapott megjegyzése. Mások alattomos kihasználásra való hajlama megint úrrá lett rajta. Sokat adott volna azért, ha megtudhatta volna, hogy mi készítette társát erre a látszólag céltalan megjegyzésre, ezért óvatosan válaszolt:

– Semmi különös nincs ebben mindaddig, míg egy örült agyréméről van szó.

Harvest, aki mindeddig lógó fejjel lépkedett mellette, ekkor felnézett, és némi szünet után mogorván válaszolt:

– Az ördög sem képes összeszedni az ember gondolatait, ha hosszú távollét után visszatérve ennyi mindent megváltozva talál. Ámde itt most elválnak útjaink. Az kell, mondanom, a viszontlátásra. Nagy tévedés lenne, azt hinni, nem lesz rá többé szükség, hogy valamelyikünk felkeresse a másikat.

– Persze, ha megfelelő óvatossággal jár el, különben nem is ismerjük egymást – válaszolta Ditsch némileg elutasítóan.

– Harvest gúnyosan felnevetett. Közvetlen ezt követően már fák és bokrok választották el őket.

Amint Ditsch a „Zobel és társa” házhoz közeledett, nem csekély csodálkozással vette tudomásul, hogy partnerét a késői óra ellenére még odakint találja a padon üldögélve az előtető alatt. Poharát már régen kiürítette, de a fogai között lógó pipája még vidáman égett, melyből sűrű egymás után füstfelhőket eregetett, látszólag a Hold képébe.

– Későn érkezett, de mégis megjött, szólította meg társát az öreg diák, amint az hallótávolságba ért.

– És nem üres kézzel – szólalt meg előzékenyen, hízelegve Zobel füleinek – ha nem kellene a kopasztással annyit vacakolni, a legszívesebben még ebben a késői órában is megsütnék egy fél pulykát.

– Egy szerzeményről én is beszámolhatok – válaszolta vonakodva Zobel – és még csak szimatolnom sem kellett utána. Váratlanul magától repült ide. – Az utolsó kimondott szóval felemelkedett, és az idegenkedve nagy szemeket meresztő partnere előtt belépett a boltba. Társa sürgető kérdéseire méltóságteljes hallgatás volt a válasz. Megvárta, míg Ditsch lepakol, aztán felkapta a lámpát, és társát felszólítva, hogy kövesse, megindult saját kuckója felé. A küszöbön megállva partneréhez fordult, és halkán figyelmeztette, hogy maradjon csendben.

– Tegye meg nekem azt a szívességet, hogy olyan óvatosan fog mozogni, mintha nyers tojások lennének a talpai alatt – majd kezét ellenzőként a lámpa elé tartva odalépett az ágyláda fej felőli végéhez. Ditsch odaosont mellé, és éppúgy, mint Zobel, ő is csendben nézegetni kezdte a szundikáló gyermeket.

A kislány még ugyanabban a helyzetben volt, ahogyan Zobel otthagytá, csak egyik keces kis lába lógott ki a takaró alól. Ez a látvány talán még jobban kiváltotta az öreg agglegény csodálatát,

mint a hajfürtökkel körülvelt szelíd arcocska, melyet a mély alvás a kicsattanó egészség színeivel díszítette. Ujjával a kerek bokára és az apró láb finom körmeire mutatva hívta fel erre társa figyelmét, majd büszkén kihúzva magát mellére csapott, mintha minden, ami a gyermekén szép, az ő érdeme volna.

Ditsch egyetértően bólogatott. Képtelen volt a kedves szundikáló ártatlanság képétől elszakadni. Valójában azonban csak időt akart nyerni, hogy leküzdje bosszúságát, mert olyan eljárásról kellett döntenie, amitől azt remélte, hogy segítségével lesz a kis új lakótárs mihamarabbi eltávolításában.

A két üzlettárs perceként át elmélyülten nézte a kicsit, amikor az megmozdult. Zobel megriadt, majd intett Ditschnek, és olyan csendben, mint ahogy bejöttek, kiosontak a fürkéből. Az üzletelyiségbe visszaérve Zobel letette a lámpát a pultra, aztán kezét melle előtt karba öltve bizonyos fenséges magabiztossággal elkezdett fel-alá járkálni. Miután néhány szóval előadta, hogyan került hozzá unokahúga, és számára becsületbeli ügy, hogy minden erejével küzdjön a kislány érdekében, Ditsch a legártatlanabb képpel így vélekedett:

– A szomszédok között többen is akadnak, akik bizonyára szívesen készen állnának arra, hogy a fiatal ladyt befogadják családjukba.

Zobel megfordult, és megsemmisítő pillantással mérte végig partnerét tetőtől talpig. Egy anya sem vágott volna felháborodottabb képet egy olyan javaslatra, hogy váljon meg gyermekétől.

– Ditsch úr – emelte fel hangját, és minden egyes szót külön kihangsúlyozott – a maga rosszindulatú feltételezése csak azt igazolja, hogy a családi összetartozásról alkotott fogalmai igen gyenge lábakon állnak. Unokahúgom bizalommal fordult hozzám, és ezért az én kizárólagos felügyeletem alatt fog maradni.

– Felfogásának hirtelen megváltozása igencsak meglepő – vetette közbe Ditsch hízelgően – de minden bizonnyal én volnék az utolsó, aki azt erőszakolná, hogy váljon meg a rokonától. Az én gondolataim ennél azonban messzebbre mutatnak. Csak éppen azt

mérlegeltem, hogy egy ilyen fiatal lény jelenléte nem jó hatással lenne üzleti ügyeinkre, és végül tönkremenéséhez vezethet.

Zobel megint mozgásba lendült.

– Várjuk ki a végét – mondta határozottan – én ugyanis pont az ellenkezőjéről vagyok meggyőződve. Üzletünk olyan mértékben fog gyarapodni és felvirágozni, amilyen mértékben leszokunk trehányságunkról, és az időnkkel jobban gazdálkodunk, mint eddig tettük. Odakint a padon üldögélve már szövögettem is terveimet, persze kezdetben csak határozatlan körvonalakkal, ha azonban valamelyik bejön, akkor nincs távol az az idő, amikor majd áldani fogja azt a napot, amikor unokahúgom felbukkant házukban.

Ditsch leült a pultra. Lelógó lábait kisfiúsan lóbálva gyanakvó tekintettel követte a méltóságteljesen felemelt deres fő mozgását.

– Ha már konkrét tervet szövöget, akkor csak valami nagy ötletről lehet szó – élcelődött barátságosan – mert ilyesmi nem túl gyakran fordul elő magánál.

Zobel odalépett Ditsch elé, megigazította szemüvegét, megpördölte bajuszát, és kezét nadrágja övébe dugta. Az arcán végighúzódo két sebhely kipirult, csalhatatlan jeléül annak, hogy áldott nyugalma egyszer végül hajótörést szenvedett.

– Igaza van – kezdett bele mélyről jövő hangon – ha egyszer tervet szövögetek, akkor csak valami tisztességes dologról lehet szó, ami nem hasonlítható a maga dörzsült jenki spekulációihoz, melyek tucatszámra pattannak ki az agyából, és arra épülnek, hogy lenyúzza a bőrt embertársairól. Ez azt jelenti, hogy maga csak akkor jöhet szóba, ha társa érdekeit legalább annyira lelkiismeretesen tartja szem előtt, mint a sajátját. De most néhány szót terveimről: Egy város malom nélkül egyáltalán nem is város. Úgy vélem, hogy komoly nyereséget hozna, ha alapítanánk egy kis gőzmalmot.

– Milyen alapon? – kérdezte közbevetve Ditsch – és miközben pislogó szemével bárányszelíden bámult, ajkai körül egy ravasz róka jóindulatú mosolya tűnt fel.

– Még hogy mivel? – kérdezte vissza Zobel becsmérően, és hosszú évek tetszhalála után úgyszólván újjáéledt diákéveinek tovatűnt heves nagyszájúsága – szusszal, energiával és pénzzel.

– Tegyük fel, a szusszal és energiával nincs is semmi baj, de honnan vesszük a pénzt?

– Eladjuk a birtok felét – vágta rá kapásból Zobel – a másik felére valahol jelzálogot keresünk, és ami még hiányzik, azt olyan hitelből fedezzük, amit két becsületes üzletember szolid vállalkozásához bizonyára meg fog kapni. – Ditsch jámbor tekintetében gúnyos hitetlenséget vélt felfedezni. A jól bevált békés nyugalma ettől újabb lendületet kapott, és ilyen benyomás alatt komoly pátozzsal folytatta: – Ha nem gőzmalom, hát akkor egy mézsárszék is megteszi. Minden kezdet nehéz, és egyáltalán nincs semmi olyan nagy dolog, ami valamikor ne lett volna kicsi. Ha azonban óvakodik az ilyesfajta vállalkozásoktól, akkor – legalább is, ami a saját személyemet illeti – egy egész hadsereget érzek kezeimben, ez alatt azt értem, hogy az erkölcsi erő többet ér, mint a gőz ereje. Vagy alapíthatnánk egy újságot, „Hopetown-Herald”, vagy „Farmerhírek” lenne a címe, vagy bármi más, amit megfelelőnek tartanánk. A vezércikkeket jómagam fogom írni. Kezdetben heti két alkalommal jelenne meg, aztán lassacskán napilappá válna, és olyan mértékben, ahogyan városunk és a környék lakossága növekszik, az előfizetők száma is gyarapodna. – Ditsch hangos nevetése azonban megzavarta merész ötleteinek folytatásában.

– Tényleg hisz az ilyesfajta tervek kivitelezhetőségében? – kérdezte.

Zobel összevonta szemöldökét.

– Ditsch úr! – emelte fel előkelő nyugalommal hangját – először is arra kérem, mérsékelje magát nevetésével, különben felébreszti a gyereket. Bizonyos mértékig családapának érzem magam, és hajlamos vagyok arra, hogy az ebből származó kötelességeim

nek úriemberként eleget tegyek. Sőt, akár arra is hajlandó vagyok, hogy házi békém érdekében felbontsam magával a partnerséget, kivéve, ha hajlandó biztosítani, hogy családi ügyeim a jövőben a legkevésbé sem fogja befolyásolni.

Ez utóbbi szavaknál felkapott egy faggyúval töltött bádoglámpát, hogy meggyújtsa a kilógó lámpabelet.

A galambszerű szemekből a becsületes öreg diák előre hajló fejtől olyan szúrós pillantás érte, melyben az ördögi káröröm rejtett haraggal keveredett, de ennek ellenére gyengéd hangon jegyezte meg:

– A partnerség felmondása azonban nem megy ilyen könnyen, persze minden a feltételektől függ.

– Fontolja meg a dolgot – válaszolta Zobel a válla felett, és felkapva a már égő lámpát, kiment az üzlethelyiségből. Mielőtt néhány pokrócot maga köré tekerve lefeküdt volna a kemény padlóra, még egy rövid pillantást vetett a fiatal árvára. Meghatottan nézte, amint a szabályos lélegzetvételektől a kis mell emelkedik és süllyed. Aztán mintha csak gondolataival a kislány álmaiba akart volna belopódzni, maga elé suttopta:

– Hiszen nem vagyunk mi házastársak. Ha nem akarja azt amit én, akkor mehet ahova akar, valamennyire is elfogadható feltételek mellett.

Óvatosan kiosont a fülkéből. Miután leheveredett, és eloltotta a lámpát, gondolatban tovább vitázott magával.

– A családi élet első gondjai – kezdett bele – Zobel, Zobel, ó, te, a filozófusok díszpéldánya, hová is jutottál! A nyugalmam most már biztosan odavan, de ez a gyermek igen drága nekem. Most már legalább tudom, kiért dolgozok, ez majd előmozdítja a tette vágyást és a találékonyságot. Aztán szorosabbra fogta maga körül a pokrócokat, majd közvetlen ezután olyanokat horkantott, mint egy habokat átszelő delfin.

Ditsch közben bezárta a boltot, és visszavonult a saját ládaszerű hálókuckójába. Egy ideig még ő is elmélkedett, mielőtt átadta

volna magát az éjszakai nyugalomnak. Egy figyelmes szemlélő haragosan grimaszoló, csupasz arcvonásaiból és ördögi kárörömöt sugárzó szemeiből talán le is tudta volna olvasni jellemét. Nyilván akarata ellenére, mindössze egy alkalommal suttogott maga elé néhány szót.

– A partnerségnek a te hozzájárulásod nélkül is vége lesz, hamarabb, mint gondolnád. – A következő pillanatban aztán ő is mély álomba merült.

Ünnepélyes csend honolt erdőn, mezőn, és körülölelte Hopetown lakóinak otthonait. Ágyról ágyra szállt a szundikálás szelíd istene, álomport hintve a fáradt szempillákra. A „Zobel és társa” házában egy anya szelleme járt körül. Emitt szelíd csókokkal áldott meg egy kedves gyermeket, amott pedig hálás kezeit tette rá egy vén diák dacosan verő szívére.

V.

Eltelt majdnem három hét, és ha valaha egy árvának – persze ha elég kicsiről van szó – sikerült viharosan meghódítania egy városka egész lakosságának vonzalmát, úgy itt ez meg is történt. Az öreg diák unokahúga hol itt, hol ott bukkant fel, és a település minden egyes kunyhóját bizonyos mértékig saját otthonának tekintette. Zobel csodálatosan hamar beleélte magát családapai szerepébe. Helyzetén könnyített a szomszédok baráti hozzáállása, és az a felismerés is, hogy miután Ditsch közelebbi ismeretséget kötött a kicsivel, hirtelen megváltozott. Egyetlen szóval sem említette az első este heves szóváltását, ezzel szemben Zobel legnagyobb meglepődésére jóindulatúan igyekezett kisgyerek lakótársának bizalmába férközni. De bármennyire is igyekezett, nem sikerült kiküszöbölnie a kicsi eltitkolt félelmét, mellyel Lizácska feltekintett rá. Jóllehet továbbra is eljárt vadászni, sőt az éjszakákat is házon kívül töltötte, Zobel azonban teljesen lemondott a halfogás szórakozásáról. Nem érezte jól magát ugyanis, ha védenécét nem láthatta legalább valahol a közelben. Ez abban is megnyilvánult, hogy magával vitte, amikor a szomszédoktól kölcsön

kért egyfogatúval behajtott a városba, hogy különféle dolgokat szerezzen be, többek között cipőt az özvegy Blendingnének. A következő közös utazásukra akkor került sor, amikor néhány nappal később látogatóba indult a Blending féle farmra, hogy ebből az alkalomból bemutassa „családját”, ahogyan Lizácskát nevezte.

– Két napig távol leszek – kiáltotta oda a kocsiból az ajtóban álldogáló Ditschnek – igyekezzon, és ne unatkozzon közben.

– Az sem zavarna, ha egy hétig sem jönne vissza – válaszolta Ditsch dicséretre méltó őszinteséggel – tehát csak semmi sietség, Blendingné bizonyára örülni fog, hogy megismerheti a családját.

Zobel kicsit kihúzta magát, és szabad kezével megpödrötte a bajuszát. A „család” szó hízelgett füleinek.

– Tehát viszont látásra és eredményes üzletet! – kiáltotta oda neki, miközben ostort ragadott. Szelíd pillantást vetett a mellette lévő hullámos szőke fejre, majd a komótos szántóföldi gebét nógatva az rövidesen mozgásba lendült, és kényelmes ügetésre váltott.

Ditsch társa után nézett, amíg látta. Színtelen arcvonásain kétségek tükröződtek, de csak futólag, aztán már csak a telhetetlen kapzsiság jelei lettek úrrá rajta.

Hosszú út állt Zobel és unokahúga előtt. Az út attól tartott sokáig, hogy a kocsit húzó derék gebe csak mérsékelt ügetéshez volt szokva, ami nem volt gyorsabb, mint amikor egy gyalogos siet. Ehhez még az is hozzájárult, hogy az ostornak semmi más szerep nem jutott, mint szórakoztató pattogtatása, vagy lágy érintésével lesöpörni a vérszomjas szúnyogokat a békés barna paci hátáról. De mindegy is, hogy lassan, vagy gyorsabban, az árnyas erdei úton és derűs mezőkön át élvezetes volt az út, mivel amikor útnak indultak, még harmat csillogott a fűszálakon, gyomokon és leveleken, mintha egy mesebeli magvető éjszakánként végigjárná a vidéket, és teli kézzel gyémántokat és gyöngyöket szórna szerte-szét. És amilyen szép volta a korai reggel, olyanok voltak a következő órák is a derűs, napos kék ég alatt. Változatosság mindenfelé: Az élénk, őszi díszben pompázó fák és bokrok legkülön

félőbb fajtái, a késői nyár színpompásan virágzó gyermekei. Az erdők tollas lakói ilyenkor már régen nem udvarolnak, ezért dalaik is elmaradnak, de jókedvük változatlan maradt. Fáradhatatlanul libbentek ágról ágra. Vidám kis madárcák emitt citromsárga vagy égszínkéek atlaszruháikban, amott skarlátvörös kardinális ruhácskáikban. Olykor-olykor vörösbegyek és rigók tiszteletre méltó szürke vagy fekete ruháikban mutatkoztak, ezzel szemben a harakályok tarka harlekin zakóikban kopácsolásaikkal és káromásaikkal úgy viselkedtek, mintha az erdők urai lennének. Ennyi pompás látványt megpillantva a piros gyermeki száj be nem állt a csodálkozástól és kíváncsiságtól, a szakállban megbúvó ajkak pedig alig győztek válaszolgatni, tanítgatni és mesélni. Amikor aztán egyszer csak hirtelen két szarvas keresztezte útjukat a baktató gebe előtt, és nem messze tőlük kíváncsian megálltak, Lizácska csodálkozásának és ujjongásának nem akart vége szakadni.

A töltött duplacsöví vadászpuska ott volt kéznél Zobel mögött, de hamarabb követett volna el öngyilkosságot, mintsem hogy leterítse a bájos állatokat.

Már két órája voltak úton, és Zobel elmagyarázta, hogy a felét már megtették az útnak, amikor a jóindulatú gebe hirtelen megállt, majd horkantásokkal és fejének bólogatásával jelezte, hogy egy közeli forrás kristálytisztá vize csörgedezik át az úton.

– Reggelizés! – kiáltotta Zobel, miközben félrerakta az ostort, a gyeplőt pedig odaadta Lizácskának, hogy fogja meg. Lekaszálódott a kocsiról, a lovat megszabadította az akadályozó zablától, majd néhány kukoricacsövet adott neki. A kicsit csak ezt követően vette le a kocsiról, meg egy elemózsiával töltött kosarat is, és egy csalogató füves részt választva pihenőhelyként, letelepedtek.

– Mi lenne, ha a ló hirtelen megszökne a kocsival együtt – vélekedett Lizácska elmélkedve – mihez kezdenénk akkor ebben a rettenetes erdőben?

– Hogy neked mi nem jut eszedbe! – válaszolta Zobel színlelt csodálkozással, és gyorsan feltápázkodott – hát az tényleg szép

kis történet volna. De nyugodj csak meg, óvatosság a bölcsesség anyja, ezért időben előzzük meg a bajt.

Felkapta a gyeplőt, és odakötötte a legközelebbi fatörzshöz.

– Most már kénytelen lesz itt maradni. Mielőtt el tudná törni ezt a tölgyfát, mi már régen fent fogunk ülni a kocsin. Tehát semmitől sem kell tartanod, okítgatta a kislányt komoly képpel, bár éppolyan jól tudta, mint maga az értelmes állat is, hogy csak néhány jó szó, egy ostorcsapás vagy egy elé tartott kukoricacső elég ahhoz, hogy útnak induljon.

– És mi van, ha elszakad a gyeplő? – vélekedett kételkedve Lizácska.

– Előbb kéne eltörnie a fának – bizonygatta Zobel jókedvűen. A gyerek aggodalmának megnyugtatója érdekében a kékséget is lehazudta volna az égről. Jó hangulatban visszaheveredett a fűbe. Kinyitotta a kosarat, és enni kezdtek.

Az öreg diák először a kicsiről gondoskodott. Minden darabka kenyérből és húsból falatnyi katonákat készített, és kortyonként itatta vele a sört. Lizácska ezután a gebét etette, Zobel által botra felszúrt kenyérdarabkákat tartott oda neki. Közben Zobel kihasználta az alkalmat arra, hogy maga is bekapjon egy-egy falatot. Ez így ment majdnem egy fél órán át, és ha két halandó valaha is úszott a boldogságban, akkor most ez volt a helyzet, az őserdő mindentől távol eső részében, a vidáman csörgedező forrás mellett. Mindketten olyanok voltak, mint az erdő madarai, melyeket csak a napfényes pillanat érdekel, és nem törődnek azzal, hogy a nappalt éjszaka követi, felhő boríthatja el az eget, és bármelyiküket veszélyes időjárás, megsemmisítő vihar, eső érheti utol.

Lizácska a ló előtt állt, és a leghízelgőbb szavakkal tartotta felé az utolsó kenyérhéjat, Zobel pedig éppen az ételmaradékokat pakolta vissza a kosárba, amikor hirtelen felfigyelt valamire. Egy másik szépen csengő hang jutott füleibe, ami nem a kislánytól származott. Riadtan került meg a kocsit, és nem akart hinni a szemeinek, amikor megpillantotta Ruthot. Ott állt az elfogódottan rátekintő gyerek előtt, annak elválasztott hajfürtjeit simogatva.



– Te biztosan egy kis virágtündér lehetsz – szólt hozzá leírhatalatlan lány hangon – különben hogyan kerülhetél volna ide ebbe az elvarázsolt erdőbe?

– Zobel bácsikám hozott ide engem – szólalt meg félénken Lizácska, mert félni kezdett a reá meredő tompa tekintettől –

Blending asszonyt szeretnénk meglátogatni, és csak kis időre pihentünk meg itt.

A felbukkanó Zobel arra készítette Ruthot, hogy felé forduljon. Arcának legcsekélyebb rezdülése sem árulkodott róla, hogy felismerte volna őt, még akkor sem, amikor megszólította:

– Will-o the Wisp, micsoda szerencsés találkozás. Éppen úton vagyunk a nővéred felé. Ha egy kicsit összehúzódnak, lesz elég hely mindannyiunknak, az a barna pedig észre sem veszi, hogy eggyel több, vagy kevesebb utas üldögél a kocsin.

Ruth maga elé nézett, és látszólag fontolgatta a dolgot. Zobel ezt az időt arra használta, hogy megfogja a kicsi kezét. Ez kicsit hevesen történt, mintha az örült kiszámíthatatlan hangulata miatt a legrosszabbtól próbálná megóvni őt. Hasonló benyomásai lehettek Lizácskának is, mert szorosan megragadva Zobel kezét csendben odasimult hozzá.

– A nővéremhez? – kérdezte Ruth megint feltekintve, és mintha emlékezőképességét próbálná erőltetni, szabad kezével végigsimított homlokán – ma reggel voltam nála. Nem, nem megyek, mert ott akarnak tartani, és még hosszú út áll előttem. – A virágcsokrot kétfelé osztotta, és az egyiket Lizácskának adva ábrándozva folytatta: – Az emberek is olyanok, mint a virágok. Ha leszedjük őket, az életükbe kerül, csak az ő sebeik nem véreznek.

– Komolyan mondom, Will-o the Wisp – szakította félbe Zobel a mondókáját – szállj csak fel mellénk. Tetszeni fog neked is az erdőn-mezőn megtett kellemes út. Csak vidám dolgokról fogunk beszélni. Nézd csak a kis unokahúgom, nagyon messziről érkezett, és olyan sok vidám dologról tud mesélni.

Ruth alig észrevehető mozdulattal hátrált egy lépést. Mindaddig, amíg Zobel beszélt, üres tekintettel nézte. Azonban amikor befejezte, rejtélyesen felnevetett.

– A hízogató szavak veszélyesebbek, mint az erőszak – sutogta félénken – nem, nem bízok meg magában. Ha felülök a ko

csijára, többé nem ereszt el, és ha közben megjön, akire várok, akkor nem leszek itt. Nem hagyhatom, hogy várnia kelljen rám.

Aztán megint hangtalanul felnevetett, hirtelen megfordult, és még mielőtt Zobel zavarában megszólalhatott volna, már el is tűnt a fák között.

Zobel gondterhelten kémlelt utána. A kicsi kezével megsimogatta arcát, és ránézve titkolózva így szólt:

– Anyyira féltem tőle. Nem olyan volt, mint más nénik.

– Nem, gyermekem – igazolta őt Zobel komolyan, tényleg nem olyan, mint más nénik. Beteg ugyanis szegény, nagyon beteg, de nem kell félned tőle, ha esetleg megint találkozánk vele. Nézd csak, milyen szép virágokat kaptál tőle. Ez azt bizonyítja, hogy mennyire tetszettél neki. Feleslegesen várnánk itt rá, úgysem jön vissza, és óvatosan a kicsi hóna alá nyúlva felemelte a kocsira. Úgy – szólalt meg bátorítóan – helyezkedjél csak el kényelmesen, odafent védve vagy minden veszély ellen. Rögtön itt leszek, aztán majd meglátjuk, hogy barna lovacsánk a pihenőtől új erőre kapott-e.

Felszerszámozta a lovat, és éppen ott tartott, hogy a gyeplőt leoldja a fáról, amikor egy véletlen pillantás a gyerek felé megint megingatta nyugalmát. Mindkét kezével az ülésbe kapaszkodva összekuporodva ült ott, rémült nagy kék szemeivel arrafelé nézett, ahonnan Ruth észrevétlenül lejött a patakhoz. Zobel két lépéssel a kocsi mellett termett, és alig fordult oda a kicsihez, amikor az a kocsiból kihajolva karját nyaka köré fonta, és félelemtől reszkető hangon odasúgta neki:

– Az a néni az előbb azt mondta, hogy ez az erdő olyan titokzatos, mintha elvarázsolták volna. Az előbb egy rettenetes rablót láttam arrafelé. Rémesen sárga arca volt, és szemei úgy izzottak, mint a parázs. És rajta az a széles kalap, és micsoda szénfekete szakáll! volt!

– Ó, az nem lehet, gyermekem – próbálta nyugtatgatni őt Zobel. A szemeid rossz tréfát űztek veled, és a képzeleted kiegészítette a látomást.

– Tényleg egy rabló volt, Zobel bácsi, biztos vagyok benne, hogy láttam.

– Akkor legalább mutasd meg nekem azt a helyet, ahol azt hiszed, hogy láttad.

A kicsi kinyújtotta a karját, és egy göcsörtös tölgyfa felé mutatott, ami körülbelül száz könyöknyi távolságra emelkedett ki a sűrű aljnövényzetből.

– Ott állt a vastag fatörzs mellett, és széles karimájú kalap volt rajta – bizonygatta Lizácska – egészen biztosan felismertem őt. Annyira remegtem a félelemtől, hogy meg sem tudtam szólalni, de aztán úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Zobel bizalmatlanul kémlelt arrafelé. Ameddig csak szemei elláttak, egyetlen levél sem rezdült meg sehol. Másra nem gondolhatott, mint arra, hogy a gyerekek érzéksalódása volt. Ugyanakkor ajánlatosnak tartotta, hogy meggyőzze őt a tévedéséről, és így megelőzze a rémület esetleges utóhatásait. Tett néhány tudományosnak tűnő megjegyzést a hallucinációról, és annak hatásáról, végül azt a javasolta, hogy a kislány kísérje el őt a jelzett helyre, és saját szemével győződjön meg a félelmet keltő tévedéséről.

Lizácska látható tartózkodással törődött ebbe bele. Bal kezével őt vezetve, jobb karja alatt a puskával Zobel rákanyarodott a paktól felfelé vezető vadösvényre. Érezte, hogy a kicsi egyre szorosabban kapaszkodik a kezébe, és az isten tudja, honnan támadt az öreg agglegénynek hirtelen az az ötlete, hogy vidáman azt állítsa, a kaland nélküli utazás nem is igazi utazás. Közben odaértek a félelmet keltő fatörzs közelébe. A bozóton áttörve körbejárták a fát. Az aljnövényzet a fa körül annyira ritka volt, hogy körbe tudtak nézni, de embernek nyoma sem volt semerre sem. Lizácska fellélegzett. Most már maga is kétségbe vonta, hogy tényleg látott valamit, Zobel azonban meggyőződött róla, hogy az állítás helyes

volt. A puha mohában ugyanis egy nagy csizmatalp nyomait fedezte fel, és a nagy fa egyik oldalra futó gyökerén észrevett egy helyet, ahol egy megcsúszó láb lehorzsolta a mohát. Felfedezését bölcsen megtartotta magának, viszont most már maga kezdett el aggódni a ló és a kocsi miatt, és igyekezett visszajutni a pihenőhelyükre. Mivel az előbb már összeszedelőzködtek, egy percig sem tartott, és a kicsi már odafent üldögélt. Zobel óvatosan követte. Találkozásuk az örült lánnyal és az a gyanú, hogy a rejtélyes idegen valamilyen összefüggésben van vele, egyre nyugtalanította őt. Bizalmatlanul körülkémlelve hátra is nézett. Végignézett az úton, amelyen jöttek, körülbelül kétszáz könyöknyi távolságra, persze kisebb kanyarok és a behajló bozót miatt az út néhol beszűkült. Valami határozatlan mozgás kötötte le a figyelmét. Élesebben felfigyelt erre, és észrevette, hogy látóhatárának majdnem a szélén legörnyedve és minden bokrot fedezékül használva egy férfi az úthoz közeledik, majd gyorsan átosont az úton és a másik oldalon eltűnik a bozótban. A kabátjáról csak annyit tudott megállapítani, hogy kékszínű, határozottabban felismert viszont egy szürke, széles karimájú kalapot, pont olyat, mint amelyet Lizácska emlegetett.

A látvány lidércnyomásként nehezedett a lelkére. Semmi kétsége sem volt, hogy a rejtélyes idegen, akiről az volt a benyomása, hogy valami csavargó lehet, a szerencsétlen lány nyomában van, vagy legalább is megfigyeli annak mozgását. Vajon mi készítheti erre? De mit tehetne ő most pillanatnyi helyzetében, hogy megvédje a lányt valami szerencsétlenségtől? Ilyenfajta gondolatok kavarohtak a fejében, miközben tehetetlenségében leült a kicsike mellé, megragadta az ostort és a gyeplőt, majd néhány noszogató szóval áthajtotta a barnát a patakon. Zobel hallgataggá vált. A kicsi még mindig remegett a korábbi rémület hatására. Hosszabb időt vett igénybe, mire az öreg diák rövid görcsös megjegyzései összefüggőbbé váltak, végül megint gyermeki nevetés, sőt alkalmanként egy-egy versike vagy közismert dalocska is felharsant a csendes erdőben.

VI.

Blending asszony farmja a hozzátartozó szántóföldekkel együtt olyan helyen terült el, hogy annál valóban aligha lehetett volna kedvezőbb fekvésű területet találni egy új város első létesítményei számára. Feltételezhető, hogy annak idején, amikor Blending megvásárolta a négyszáznyolcvan holdnyi állami földterületet, messzire előre gondolhatott a jövőbe. Aminek hasznaira nem számíthatott teljes mértékben élete során, legalább gyermekeinek javát szolgálja majd. Ezért úgy döntött, hogy mindaddig egyszerű földművesként él, míg el nem érkezik az alkalmas időpont titokban tartott terveinek megvalósításához. Még feleségének is azt a szigorú tanácsot adta, hogy esetleges halála esetén semmilyen körülmények között, még igen magas vételi ajánlat esetén se adja el a birtokot meghatározott számú éven belül.

Lényegesen idősebb volt, mint a felesége, aki nem szívbéli vonzalomból, hanem sokkal inkább szülei döntésére ment vele oltár elé és férje tiszteletre méltó jellemével sohasem adott rá okot, hogy ezt a lépését meg kellett volna bánnia. Férje nem sejtette, hogy csak ilyen rövid ideig élhet együtt feleségével. Mindezenre azzal a nyugodt érzéssel távozhatott az élők sorából, hogy biztosítva látta övéinek jövőjét, és farmját sikerült annyira felfejelesztenie, hogy az hozzáértő gazdálkodás esetén szerény nyereséget is biztosíthat.

Egy óra volt még hátra délig, amikor a farm valamennyi lakója a bekerített udvaron egy nagy halom betakarított kukoricát állt körül, és a csöveket szedték le a kukoricaszárakról. Özvegy Blendingné és Smasch végezték a munka nehezét, miközben a két gyerek, egy nyolcéves kislány, és egy két évvel fiatalabb kisfiú a csövektől megfosztott szárazakat odébb egy piramisba hordták össze.

Sajátos, de ezért egyáltalán nem kevésbé barátságos csoportot képeztek az annyira eltérő alakok kényszerű tevékenységük során. Mindenekelőtt Blending asszony tűnt ki a többiek közül. Erőtlen természetű, testtartását és mozdulatait, jó neveléssel kiemelt természetes kellemét, amit sem a múlt idő – ekkortájt huszonhat éves

volt – sem pedig a megerőltető munka nem befolyásolták hátrányosan. Mindez támogatta sajátos energiáját, melyre ezen a távoli, félreeső helyen, és abban a tudatban, hogy övéi a saját erejére vannak utalva, természetes módon fejlesztette. Férje halála után a reá háruló fokozódó felelősség tovább acélosította jellemét.

Külső megjelenése tekintetében nagy hasonlóságot mutatott négy évvel fiatalabb húgával, Ruthtal. Erőtéljes, szőke haj díszítette fejét, nagy kék szemek elevenítették barátságosan napbarnított arcvonásait, és olyan nyugalmat árasztottak, ami bizalmat keltett mindenkiben, aki találkozott vele. Összhangban volt vele két gyermekének megjelenése is. Ha anyjuk szeretetteljes útmutatásának hatására nagy igyekezetükben útban voltak, Smasch úgy tolta őket félre, mint egy elefánt, mely ormányával félretolva nyit magának utat egy tumultusban.

Itt a sík udvaron végtagjainak aránytalansága még feltűnőbb volt. Nem is járás volt tulajdonképpen, amint ide-oda mozgott, hanem sokkal inkább egy tyúk billegése, amint testének terhét váltakozva jobb lábáról áthelyezte a bal lábára. Széles, időmarta ábrázata változatlan, részvétlen nyugalomba dermedt. A legcsekélyebb hangulatváltozás sem árulkodott hangjában, amint a gyerekek élénk kérdéseire válaszolgatott, vagy amint az anya alkalmankénti megjegyzésére rövid, rendszerint nem kielégítő válaszokat adott.

Smasch éppen egy kukoricacsövekkel teli kosárral akart indulni a fészker felé, amikor hirtelen megállt, és a folyópartot szegélyező erdősáv felé nézett. Blendingné észrevette ezt, és érdeklődött, hogy mi történt.

– Valaki jön – válaszolta Smasch mogorván anélkül, hogy változtatott volna tekintete irányán. Mivel a természet elhanyagolta külső megjelenését, így szokatlanul nagy testi ereje mellett éles megfigyelőképességét is el kellett ismerni, ami alig maradt el egy figyelmes házőrző kutyáéhoz képest. – Igen, tényleg jön valaki – ismételte – és ráadásul kocsin. Hallom, amint a kocsi kerekei zötyögnek a gyökereken.

– Vajon ki lehet az? – érdeklődött Blendingné elgondolkodva.

– Gondolom Zobel úr lehet – vélekedett Smasch, majd letette a kosarat – biztos a gyerekeknek hozza a cipőket. Lehet, hogy a hálóját is feldobta a kocsira, hogy a tapon a halaknak is utána nézzen egy kicsit.

– Ha tényleg ő lenne, hát őszinte örömmel fogadjuk – mondta Blendingné melegséggel a hangjában, és mint derűs napsugár, futott végig arcán az öröm. – Ha létezik egyáltalán olyan férfi, aki önzetlenül hátrasorolja saját érdekét barátai javára, akkor ő minden bizonnyal ilyen.

A kocsi tompa zötyögése egyre határozottabbá vált, aztán alig két percen belül Zobel a gebéjét, mely a várható közeli pihenés és jó takarmány reményében kicsit büszkébb ügetésbe kezdett, a tisztásra irányította.

– Tényleg ő az, személyesen – vélekedett Smasch egykedvűen.

– Zobel bácsi! – örvendeztek a gyerekek is, és a lezárt bejárat felé szaladva bizonyították, hogy többet jelent nekik, mint más szokásos ismerős.

– És nincs is egyedül – vélekedett Blendingné, és barátságos várakozás tükröződött nagy szemeiben, amint észrevette a törékeny alakot a vén diák mellett.

– Tényleg nincs egyedül – nyugtázta Smasch mogorván, miközben a gyerekek után bicegett, hogy a bejárat lezárására szolgáló farúdat felemelje. Alighogy végzett vele, Zobel lovacskája máris húzta befelé a kocsit az udvarra.

– Szívélyes üdvözet mindenkinek innen fentről az Olümposzról! – kiáltotta Zobel vidáman, és kezét nyújtott az odalépő asszonynak. – Többek között az unokahúgomat is magammal hoztam, hogy megismerje azt a családot, ahol otthon érzem magam. Előre Lizácska! Kérem, Blendingné, segítsen neki egy kicsit, és szemeiben barátságos meglepetést látva élénken folytatta. –

Csodálkozik ugye, drága Blending asszony, hogy az elmúlt két hét alatt családapává váltam.

Lizácska felemelkedett. Elfogódottan nézegette az idegen arcokat. Csak a számára fenyegetőnek tűnő Smascht nézegette valamivel hosszabban, aztán készségesen odahajolt Blending asszony felé, aki szívéjes, hízelt szavakkal leemelte a kocsiról, megpusztilta, és leeresztette maga elé a földre.

– Valóban a saját kedves kis unokahúgom, elhunyt nővérem lánya magyarázta Zobel és megint erőteljesen megszorította barátjánője kezét. – Egyébként pompás kis gyerek, maga is örömet fogja lelteni benne.

Észrevette, hogy Smasch kezdi kifogni a lovat. Visszalépett a kocsihoz, és néhány csomagot elkezdett leszedni. – Előbb az üzlet, aztán jöhet a szórakozás – magyarázta közben bőbeszédűen, és miután a gyerekek felpakolva távoztak, halkabban így szólt: – Találkoztam Ruththal az erdőben. Hiába ajánlottam neki, nem akart velünk jönni. Van valami különös oka, hogy megint elment?

Blendingné arca elborult.

– Semmi más, mint a szokásos – válaszolta szomorúan. Sajnos teljesen kiszámíthatatlan. Ma reggel még azt ígérte, hogy segíteni fog a munkában. Amikor később utána néztem, már nem volt sehol.

– Azt sem tudja, hogy pillanatnyilag merre van? – érdeklődött olyan hevesen, hogy Blendingné zavartan a szemeibe nézett, Smasch pedig abbahagyta a ló kifogását.

– Megvannak a maga útjai – hangzott idegenkedve a válasz. Megtalálni őt még Jonny számára is komoly feladat lenne. De kezdek aggódni. Valami komoly oka lehet a kérdésének.

– Hát ezt majd magának kell eldöntenie – válaszolta Zobel. – Van valaki, akinek oka lehet arra, hogy titokban utána lopakodjon szegénynek? Észrevettem ugyanis valakit, aki nyomában volt, és igyekezett, figyelmét és az enyémet is kijátszani.

Smasch ekkor odabicegett hozzá. Szemei sajátosan szikráztak. Orrlikai úgy rángatóztak, mint egy ragadozóé.

– Miféle ember volt az? Hogyan nézett ki? – kérdezte hörögve egyre fokozódó haraggal.

– Futólag csak magas termetét, kék kabátját és széles kari-májú kalapját tudtam megfigyelni.

– Az arca milyen volt? Uram! – szakította félbe Smasch türelmetlenül. – Kabátját az ember naponta váltogathatja, esetleg a kalapját is. De az arcát? Mindenre ami jóságos, kérem mondja meg, hogyan nézett ki az arca?

– Gyors mozgása közben mást nem tudtam megfigyelni, mint sápadt bőrszínét és fekete szakállát.

– A nyomában van. Sápadt és fekete szakállas – ismételte Smasch, és nehézkes gondolatmenete hirtelen gyors ítélőképességre váltott. – Istenemre, uram, ez pontosan illik rá, csak ő lehetett. Az ördögbe is! – és bosszúsan felnevetett. – Tudtam, hogy visszajön. Mindig is mondtam. Az átok nem törik meg. – És mint-ha hirtelen ráébredt volna, hogy többet mondott, mint amit hig-gadt megfontolás után tett volna, átbicegett a ló másik oldalára, aztán nagy igyekezettel befejezte a ló kifogását.

Zobel teljesen összezavarva nézett Blendingnére, aki mindedig hallgatagon állt ott, tanácstalan tekintettel.

– Hogy értsem ezt? – kérdezte, miután Smasch távozott a ló-val.

– Ne beszéljünk erről most tovább – válaszolta az asszony – megvannak a maga szeszélyei, és aki nem ismeri azokat, képtelen szót érteni vele. Belátom azonban, hogy a komoly részvét mellett, amit szerencsétlen testvérem iránt érez, tanácsosabb, ha mindent elmondok magának. Csak arra kérem, térjünk rá vissza egy alkal-masabb pillanatban. Hosszú nap áll még előttünk, és a vendéglá-tással járó kötelezettségeket sem lehet elhanyagolni más dolgok miatt. Tompa mosoly futott végig komolyra vált arcán. A gyere-kek felé mutatott, akik közben már leküzdötték féltékenységüket,

majd szívélyesen folytatta. Kedves kis unokahúga mennyire megérti magát az én két kis vadóccommal, és azok milyen tiszteletudóan tekintenek fel rá. De nem is csoda. Egyhangú mindennapjaik ilyesfajta megszakítása valami hallatlan dolognak tűnik számukra.

Miközben Zobel átadott néhány a kocsiból kiszedett dolgot, válaszolt neki:

– Tényleg pompás kis nőszemély. Aranyos, mint egy zöld levelek közé csokorba kötött rózsabimbó, és olyan értelmes, mint egy érett matróna. Mi mást tehettem volna, mint hogy magamnál tartottam, amikor a fiatal árva, hogy úgy mondjam az ölembe pottyant? Különbem nem egyszerű feladat olyasvalaki számára, aki a családi életet csak madártávlatból ismeri.

– A legjobb kiutat találta meg azzal, hogy elhozta hozzám a kedves kicsikét – válaszolta Blendingné, bensőséges pillantást vetve a vidám gyerekekre. Ugyanúgy fogom szeretni és óvni, mint a sajátjaimat. Igazi anyja szeretnék lenni, és egyre csak azt fogom hinni, hogy a kedves kis anygalkát az ég küldte nekem.

Abbahagyta, és idegenkedve nézett az öreg diákra, aki úgy állt ott, mintha nem értette volna a szavak értelmét. Mindkét kezében egy-egy csomaggal elmélyülten nézte szemüvegén át a jóságos asszonyi arcot, mintha ki akarta volna olvasni a mögötte rejlő gondolatokat.

– Kedves kitűnő barátnőm – kezdett bele némi gondolkodás után – ha ezzel az ajánlatával azon az estén állt volna előm, amikor a gyermek első ízben lépte át a küszöbömet, térden állva köszöntem volna meg magának. Azóta azonban sok minden megváltozott. Most már teljes szívemből az apjának érzem magam, és bár köszönöm emberbarát ajánlatát, mégis határozottan elutasítom. A gyerek szeretné, ha állandóan vele lennék. Egy percre sem téveszthetem szem elől.

– Csak nem azt akarja ezzel állítani, hogy egy tanult férfi és lelkiismeretes üzletember jobban tudna rá vigyázni, mint egy anya? – kérdezte Blendingné derűsen, és nem csak ajkai, hanem szemei is nevettek.

Az öreg diák megrázta fenséges fűrtjeit, és az özvegy mellett elindult a házikó felé.

– Nem így értettem, kedves barátnőm – folytatta a beszélgetést – bár belátom, hogy egy anya érzései mindent felülmúlnak, bennem azonban egyesül egy apa és egy anya szeretete, és ezekkel az érzelmekkel megáldva ünnepélyesen kinyilvánítom, hogy semmi pénzért sem válnék meg az unokahúgomtól, legalább is addig nem, míg valódi ladyvé nem érik, és egy tiszteletre méltó férfi otthonába nem vezeti.

– Ha így van, akkor legyenek áldottak a tervei, maga és a gyerek is – válaszolta Blendingné bensőséges hangon – az életben azonban vannak olyan fordulatok, amikor nehezen oldható meg egy egyedülálló férfi számára, hogy tartósan fordítsa minden idejét egy törékeny, fiatal lényre. Ez magával is megtörténhet, és ha előfordulna ilyesmi, akkor ne feledkezzen meg róla, hogy unokahúga az én fedelem alatt mindig biztos otthonra és hűséges anyai szívre talál.

– Nem, ezt sohasem fogom elfelejteni, bár ilyen alkalomra feltehetően csak akkor kerülne sor, ha őseim sorsára jutnék – állította Zobel könnyelműen, és ekkor figyelmét a rá feltekintő vidám gyerekek vonták magukra.

A következő óra vidám nyüzsgéssel telt el. Csilingelő nevetés és elnéző figyelmeztetés hangzott. A vén diák megint gyerekké vált. Mire végül elkészült az ebéd és Smascht is hívták, sehol sem lehetett őt megtalálni.

– Ki tudja, merre bujkál ez a fura alak – vélekedett Zobel, miután eredménytelen keresése után a gyerekekkel visszatért a házikóba.

Blendingné arcára azonban borús sejtelem ült ki.

– Ha így van, hát akkor kénytelenek leszünk nélküle asztalhoz ülni – mondta elgondolkodva – egyébként mindig pontos szokott lenni. Néhány másodpercig elgondolkodott, aztán átment Jonny szobájába, ahonnan hamarosan visszatért. Ajkait összeszo

rította, szemeiben nyugtalanság tükröződött, észrevéve azonban, hogy Zobel várakozással tekint rá, kényszeredett egykedvűséggel magyarázkodni kezdett: – Az öreg teljesen kiszámíthatatlan a szeszélyeivel. Kapta a puskáját, és eltűnt vele. Talán kifürkészett egy szarvast vagy mosómedvét, és útnak indult az ivóhely felé, hogy ott lesben álljon.

Zobel rájött, hogy Smasch titokzatos távozása arra a hírre vezethető vissza, amit ő mondott el a rejtélyes idegenről, ezért került, hogy erről a körülményről további említést tegyen. A társalgást inkább úgy alakította, hogy az étkezés derűs hangulatban teljen. Kifogyhatatlan vidám ötletei még Blendingnét is magukkal ragadták, akinek derűs mosoly ült ki arcvonásaira, miközben csilingelő gyermeki kacaj töltötte be a szűk helyiséget. Korábbi eltitkolt gondja teljesen háttérbe szorult. És ahogyan tovarepültek a dél körüli órák, úgy szaladt el a délután is boldog együttlétben. Az idő észrevétlenül telt el a fiatalok és idősebbek szorgos tevékenysége közben.

Kezdett alkonyodni. A félhomály kezdetével a napi munka is befejeződött, és Smasch még mindig nem jött vissza. A bejáratí ajtó melletti apró ablak alatt a gyerekek kis csoportba húzódtak össze. A tiszta égbolton kigyúló fényeket számlálgatták, és amikor egyre gyarapodó számuk további számolgatása már nem sikerült, akkor hullócsillagokat keresve figyelték feszülten az égboltot, és hatalmas ujjongással üdvözölték, ha valahol megláttak egyet. Blending asszony és Zobel a bejárat másik oldalán ültek, és komoly beszélgetésben voltak elmélyülve. Álomszerű esti csend lebegte körül a kis udvart, és mintha kölcsönös, bizalmas közlendőket lehelt volna ki magából az egyre sűrűsödő sötétség. Valami-féle költői hangulat lett úrrá a vén diákon. Dicsérgette a békességet, ami úgy tűnik, tábort vert ezen a magányos tanyán, és lakóinak igénytelenségét, akik nem vágyódnak a világ zajaira, és akiknek semmi más kívánságuk és reménységük sincs, mint hogy semmi se szakítsa meg egyhangú jelenlétüket és az ahhoz kapcsolódó napi kötelezettségeiket.

– Mennyire másként lehetne itt minden – szólalt meg Blendingné szomorúan – a szegény húgomra gondolk. Jóllehet már hozzászoktam állandó kóborlásaihoz, de azért mindig újabb aggodalomra ad okot. Sötét elképzeléseinek sohasem akar vége szakadni. Szorongásom egyre csak ismétlődik, amikor a szerencsétlen kivonja magát a felügyeletem alól. Így történt ma is, ráadásul Smasch rejtélyes távozása, ami akaratlanul is, de maga miatt történt, és teljesen elbizonytalanított. Jóságos figyelmességével és előzékenységével maga annyira elnyerte Ruth bizalmát, amennyire szomorú állapotában egyáltalán lehetséges. Még némi hatással is tud rá lenni, és ezért reménykedek abban, hogy magának talán sikerülni fog, kigyógyítani magányos kóborlásainak beteges hajlamából. Ezért célszerűnek tartom, amitől korábban mindig is tartózkodtam, hogy kiegészítsem azt, amit Ruth már elmondott magának. Ha az események minden részletét megismeri, talán segíteni fog abban, hogy egy kicsit irányítani tudja őt. Sajnos ez Jonny Smasch ellenére van. Nem ellenségeskedik egyikünkkel szemben sem, sokkal inkább valami csodában és varázslatban hisz, ami egykor talán eltompult fiatalabb éveiben rögződött benne, és ez jelentkezik nála káros visszhangként Ruth zűrzavaros fantáziálásai láttán. Mindketten meg vannak győződve róla, hogy „ő” egyszer még visszatér. Azt tudjuk, hogy Ruth kire gondol ezzel, Smasch rejtélyes állítása ezzel szemben csak megfoghatatlan sejtéseket takar. Csak mai váratlan eltűnése ébresztett rá, hogy az általa várt személy szegény Wilhelm feltételezett gyilkosa lehet. Akárhányszor is próbálkoztam beszélni vele erről, makacssága miatt mindig megghiúsult. Gyakran próbálkoztam, de mindig eredménytelenül. Emlékezhet rá, milyen eltompult nyugalommal lett volna hajlandó beszélni az akasztófa alá, mielőtt megnevezte volna a valódi gyilkost, pedig semmi kétség sem fűződik hozzá, hogy tudja, ki volt tettes.

– Talán mégiscsak Harvest volt a gyilkos?

– Ez kétségtelenül feltételezhető lett volna róla, hangzott a borús válasz – pusztán csak az a kérdés, hogyan lett volna képes eljönni ide észrevétlenül, miután hónapokkal korábban eltűnt erről a vidékről? Nem is volt szándékomban ezzel a kérdéssel foglal

kozni, inkább azt szeretném elmondani magának, milyen kapcsolatban van velünk Jonny Smasch. Ettől majd könnyen érthetőbbé válik néhány körülmény.

– Smasch már szüleim házában is szolgaként tevékenykedett. Szerény szellemi képességeivel, külsőleg torz alakjával, hallgatóssága és egy bikáéval összevethető testi ereje következtében nem csak jól használható, hanem szorgalmas és lelkiismeretes munkás is volt. Ezért a hosszú évek során úgy összenőtt családdunkkal, hogy szakításra sem apám, sem ő nem gondoltak. Anyám kezdetben félt tőle. Aggasztotta, hogy minden alkalmat kihasznált arra, hogy leplezetlen csodálattal bámulja őt, és a maga sajátos módján bizonygassa tiszteletét. Mivel mindeközben sohasem lépte át egy igénytelen, sőt alárendelt házi szolga szerepét, anyám lassacskán hozzászokott fura lényéhez. Velem és húgommal szemben is megható ragaszkodást tanúsított. Egy kipróbált nevelőnő sem vigyázhatott volna ránk féltékenyebben, mint Smasch, akinek a hűségét egy hálára egyáltalán nem számító udvari kutyaéhoz hasonlítanám, aki mindenkit azzal fenyeget, a torkának ugrik, ha azt hiszi, hogy veszélyezteti gazdáját. Nem hagyhatom említés nélkül azt sem, hogy Ruth olyan mértékben vált egyre inkább kedvencévé, amilyen mértékben fejlődése során egyre jobban kezdett anyánkra hasonlítani.

– Első életéveink jelentős részét a térdein töltöttük el. Kedveskedései néha egy gyengéd medveanyára emlékeztettek, mi pedig szívből kedveltük őt. Nem sokkal anyám halála után férjhez mentem. Apám kívánságának tettem eleget, aki talán megérezte, hogy nem sokkal fogja túlélni anyámat. Mivel Ruth velem jött ide, az sem lehet meglepő, hogy Smasch követett bennünket. Úgy tűnt, mintha elhunyt anyánk iránt érzett ragaszkodása húgom felé irányulna. Ez fokozott mértékben akkor derült ki, amikor Ruth odaígérkezett az ide utazó fiatal németnek, és a húgomtól elválasztathatatlannak ítélte meg őt. Mindkettőjüket egyaránt kedvelve egyre fokozódott Harvest iránt érzett gyűlölete, amikor felismerte benne húgom völegényének halálos ellenségét.

– Ruth mindezt már elmondta magának. Ha elbeszélése során nem jutott el addig a rejtélyes estéig, ennek az az oka, hogy az említett szörnyű élmény elvette az eszét. Ránézve talán áldásnak mondható, hogy a rettenetes történet eltűnt a szellemi sötétségben. Annál fájdalmasabb viszont azok számára, akik tanúi lehetnek rendíthetetlen reménykedésének és makacs elképzelésének, mely szerint szerelme vissza fog térni.

– Amikor mindezt elmesélte nekem, úgy fejezte be, hogy Wilhelm Gruber azzal búcsúzott el tőle, hogy rövid vadászatra indul – fűzte hozzá Zobel.

– Ez szent meggyőződése – válaszolta szomorúan az asszony – ámde ez az elképzelése csak teljesen megbomlott elméjének a következménye. Valójában egy darabon elkíserte őt a folyó mentén, éspedig egy meredek partfalig, ahol feltehetően leülhettek. Azért mondom, hogy feltehetően, mert ettől kezdve hiányzik minden megbízható támpont. Csak az bizonyított, hogy Smasch utánuk osont, ahogyan gyakran szokása volt, azonban hirtelen visszajött, és mélységes döbbenet minden külső jelével, akadozó lélegzettel közölte, hogy Wilhelm Grubert agyonlőtték. Smasch vezetésével azonnal a szerencsétlenség helyszínére siettünk. Ruth a part szélén ült, szerelmének vérző fejével az ölében, kedves szavakkal szólítgatva, és úgy beszélt hozzá, mintha élne. Most nem akarom vázolni nyomorúságunkat, amikor észrevettük egészséges elméjének zavarát, és döbbenetünket sem, amint az egy órával korábban még viruló, vidám fiatalembert meggyilkolva láttuk viszont magunk előtt elterülve. Akkora megrázkódtatás volt számunkra, hogy még azt sem kezdtük mérlegelni, ki követhette el a rettenetes tettet, még kevésbé gondoltunk a gyilkos üldözésére. Különben is Ruth teljes mértékben lekötötte figyelmünket, mert egyre csak azt állította, hogy Gruber nem halt meg, csak azt álmodta, hogy elment, és vissza fog jönni hozzá, és nem akart velünk hazajönni. Azóta is türelmesen várja őt. Amit korábban látott és átélt, minden nyomtalanul elszállt emlékezetéből. Annak érdekében, hogy állapota ne romoljon tovább, a halottat titokban hantoltuk el azon a helyen, ahol megtaláltuk. Később azonban nem tudtuk megakadályozni őt abban, hogy meglátogassa a sírt,

és órákat, napokat töltsön el mellette. Szomorú ellentmondás, a halottat elfedő sírhant mellett álldogálva várni annak visszatértét. Sajnos Smasch csak fokozza ezt a tébolyát. Egyre csak rejtélyekkel találjuk szembe magunkat. Smasch éppúgy nem gyilkosa, mint ahogy szegény áldozatnak sem vethetjük szemére, hogy öngyilkosságot követett el. A borzalmas tett azonban mégis megtörtént, és a sors igazságtalanságának mondhatjuk, hogy büntetlen marad.

– Így feltételezhetjük, hogy Smasch a rejtélyes idegenben, aki Ruth nyomait követte, az általa sajátos módon teljes biztonsággal visszavárt gyilkost vélte felismerni? – vélekedett Zobel elgondolkodva.

– Ki tudna olvasni ennek a zárkózott embernek a lelkében? – hangzott a válasz. – A saját útját járja, és sötét lényében feltételezni lehet róla, hogy vak hitében puskáját ráfogja az első emberre, akit könnyen ingerelhető fantáziája a merénylőként azonosít. Ha rájön, hogy valaki a testvérem nyomába eredt, az bőven elég ahhoz, hogy gyanúja meggyőződéssé váljon, és fennáll annak a veszélye, hogy körünkben megint vér folyjék. És vannak még más okok is, melyek ezt vagy azt a csavargót, aki ismeri a történetünket, arra készteti, hogy kapzsiságból figyelje meg Ruth mozgását.

– Ezzel elérkeztem egy másik lényeges körülményhez, ami kimondhatatlan keserőséget okoz nekem. Amikor Ruth elígértkezt nekí, a fiatal Gruber örömeiben átadta neki szülői örökségét, ezerkétszáz dollárt, esküvői ajándékként. Ehhez jogérvényes okmányt is mellékel, amely szerint esetleges halála esetén a pénz változatlanul húgom tulajdona marad. Gruber halála után azonban rokonai Németországból az itteni konzulátuson keresztül jelentkeztek, és visszakövetelték a pénzt. A szóbeszéd elkerülése érdekében inkább visszaadtam volna, azonban a rettenetes este óta a hozzátartozó dokumentummal együtt eltűnt. Többször is kutattam utána Ruth holmija között, de mindig eredménytelenül. Ő azonban tompa, a maga egyhangú módján kijelentette, hogy semmit sem tud a pénzről, és soha nem is látta. Úgy vélekedett, hogy Gruber bizonyára magával vihette útjára. Így könnyen belátható az az elképzelésem, hogy húgom valami titkos helyen elrejtette, aztán

mindent elfelejtett. De mit is segíthetne nekem ez a feltételezés? A bizalmatlanságot, ami a pénz eltűnését övezi, és amely szerint tudnék róla, hová tűnt a pénz, nem veszem magamra, de legszen-
tebb állításaim sem szüntették meg. A hiányt azonban férjem ha-
gyatékából pótolni, és ezzel gyermekeimet megkárosítani, éppoly
kevésbé éreztem jogosnak, mint kötelezettségnek. Mint már em-
lítettem, az ügy szóbeszéd tárgya lett, mindenféle további feltéte-
lezésekkel kiegészítve, és egyáltalán nem csodálkoznék rajta, ha
valami lelkiismeretlen ember azért szimatolna a húgom után, hogy
ő maga vezesse el az általa választott rejtekhelyre.

– Smasch mindenesetre védelmet nyújtana neki – vetette
közbe Zobel.

– Ő sem lehet mindig körülötte – válaszolta Blendingné szo-
morúan – ezenkívül az általa nyújtott védelem veszélyekkel is jár,
amit az ő jelleme mellett nem szabad alábecsülni.

Mintha kínos eszmefuttatásai elől akarna kitérni, az éjszaka
közeledtét jelző sötétedésben eltűnedező gyerekek felé fordult.
Hívogató szavaira odasiettek hozzá, és engedelmesen követték,
amikor anyjuk bement a konyhába, hogy a kis idegennek a saját
gyerekei mellé fekvőhelyet készítsen.

Zobel odakint maradt a padon üldögélve. Fantáziája élénken
foglalkozott a hallottakkal. Részvétellel mérlegelte a terhet, melyet
a sors mért vendéglátójára. Csodálta nyugodt beletörődését, de
egyúttal férfias öntudatát is, és azt a bátorságot, mellyel gondos
nevelése gyümölcseit dirigálta ezen a mindenkitől távol eső ott-
honban. Gondolatai aztán a fiatal megbomlott elméjű nőre és
Smaschra terelődtek. Mi tarthatja most távol őket? Milyen ta-
paszthalatokat szerezhetett Smasch, amiről hazatérte után majd be
fog számolni?

Körülbelül abban az időben, amikor Jonny Smaschra vártak
eredménytelenül, ő odaért annak a helynek a közelébe, ahol
Gruber örök álmát aludta. Nagyon kedves hely volt, ahol a gondo-
san ápolt és szép színes őszi virágokkal gazdagon díszített sírhant

emelkedett nem messze a magas partfaltól. A bozóttól megtisztított környéket még zöld fű fedte. Hatalmas hickory- és tölgyfák vetettek árnyékot a sírra és tükröződtek álmodozva a mozgásban lévő hullámokon. A sírhant fejrésztől három lépésnyi távolságra Smasch egy százéves odvas tölgyfa lábánál korábban kövekből és fűből Ruth számára padot készített. Ha azonban azt remélte, hogy most is ott fogja találni őt, csalódnia kellett. Eredménytelen fáradozás lett volna másfelé keresni, ezért elhatározta, hogy ott fogja bevárni. Éppoly jól ismerve minden talpalatnyi helyet a környéken, mint a különböző ösvényeket is, amerre Ruth rendszerint jární szokott, a sírhanttól jó puska lövésnyi távolságra kiválasztott egy olyan helyet, ahonnan leveleiket alul már lehullatott bokrok alatt ellenőrzés alatt tudta tartani a kis tisztást. Lefeküdt, és maga előtt tolva puskáját bekúszott egy páfrányosba, és széles leveleik alatt annyira előre furakodott, hogy kilátását ne zavarják a sűrűn burjánzó növények. A fölötte összeboruló zöld növényzet azonban olyan fedezéket nyújtott számára, ahonnan könnyen megfigyelhette, ha valaki elhalad a közelben. Így feküdt ott mozdulatlanul. Előtte lövésre kész puskája, kövér fejét két öklére támasztva, nyugtalanul cikázó szemeivel olyan jaguárra emlékeztetett, mely ugrásra készen leselkedik a gyanútlanul közelébe kerülő zsákmányra. Készült rá, hogy naplementéig várnia kell, de abban is teljesen biztos volt, hogy Ruth aznap még fel fogja keresni a sírt. Végre, amikor a nap sugarai már csak a fák legfelső csúcsain hatoltak át, meghallotta a halk éneket, amit lépteinek zaja kísért. Smasch meg sem moccant.

A léptek zaja és a búskomor ének egyre közeledett, egyre jobban hallani lehetett az ágak ropogását, amint Ruth utat tört magának az ösvényt leszűkítő bokrok között, de még percek teltek el, mire Smasch látókörébe ért. Mindössze néhány lépésnyi távolságra haladt el mellette. Arca maga előtt kezeiben tartott, frissen szedett erdei és mezei virágokból készített csokorhoz ért. Smasch merev tekintettel figyelte őt. Már sokszor, nagyon sokszor vigyázott hasonló módon a fiatal örvltre. Korábban azonban sohasem jelent meg vonásain ilyen kegyetlenséggel párosult vadság a karcú, törékeny alkat láttán. A lány legapróbb mozdulatát sem

hagyta figyelmen kívül, és széles ábrázata belevörösödött a feszültségbe, amivel a mögötte lévő bozótot kémlelte. Minden pillanatban úgy vélte, hogy valaki lopakodik a lány nyomában, akire már több mint két éve sóvárogva várt.

Ruth közben elérte a tisztást. Leült a padra, és maga elé helyezve a virágokat, elkezdett koszorút fonni. A munkáját hol halkabban, hol hangosabb énekkel kísérte. Smasch úgy feküdt ott, mintha torz, de mégis erőteljes testéből elszállt volna az élet. Mintha képes lett volna rá, hogy átlásson a hatalmas fatörzsön, mely mögül Ruth ruhájának csak néhány apró részlete látszott, úgy nézte őt dermedten. Állkapcsának alsó része csak néha mozgott meg, amint fogait csikorgatta.

Eltelt egy negyed óra, és Ruth éppen a fejéhez mérte a készülő koszorút, amikor egy száraz ág reccsenése, amit senki más nem vett volna észre, hirtelen felélénkítette Smasch ábrázatát. Óvatosan arrafelé fordult, amerről a zajt hallotta. Fejét kissé megemelve egy ideig keresgélt tágra nyílt szemeivel, aztán vad győzelmi öröm futott át arcvonásain. Egy férfit vett észre, aki hozzá hasonlóan egy páfrányos foltot választott fedezéknek, ahonnan négykézláb mászott óvatosan előre, felkészülve arra, hogy bármikor alábukjon. Smasch csak egy fekete szakállas, holtsápadt arcot tudott kivenni, amit széles karimájú kalap árnyékolt, mindez olyan hatást keltett, mintha egy medúzát látott volna. Néhány másodpercig kővé dermedve figyelt, aztán fejét megint leeresztette ökleire, melyek ekkor már görcsösen markolták a puska agyát. Csak néhány perc múlva emelkedett fel megint egy kicsit, amikorra úrrá lett idegességén. Semmi jót nem ígérő tekintetével az idegent kereste, aki eddigre húsz könyöknyivel előbbre kúszott, ahol hallgatózva térden állva várakozott. Ruth ekkor már bizonyára látókörébe került. Az idegen Smaschtól ekkor százlépésnyi távolságra volt.

– Harvest – sziszegte Smasch akaratlanul maga elé – tudtam, hogy el kell jönnie. Ami ide vonzotta, erősebb volt, mint az akarat. Az átkozott!

Fejét megint lehajtotta, most azonban időmarta arcát a felemelt puskatushoz szorította, és csövét a növénytörzsek között Harvestre tartotta. Most már nem menekülhetett el előle, de annak ellenére, hogy a régen várt halálos ellenséget végre hatalmába kerítve látta, még mindig késlekedett végső döntésével.

Ekkor a tölgyfa mögül, ahol Ruth kis szünetet tartva abbahagyta az éneklést, leírhatatlan szomorúsággal megint meghallotta a lány halk énekét:

„Édes Nelly, drága Nelly!
Mire elnyílnak a szelíd virágok
Szépen zöldelő sírhantodon...”

Smasch leeresztette a puskát. Visszaemlékezett arra a hatásra, amit Ruthra gyakorolt egykor a gyilkos lövés és a halott megpillantása, és féltette őt attól, hogy tanúja legyen egy újabb vérengzésnek. Abban reménykedett, hogy szegény végre elindul majd hazafelé, és akkor még mindig marad rá elég idő, hogy bosszúszomját kielégítse. Hasonlóan egy a szabadban láncra vert, mozgásában akadályozott bulldoghoz, fejét megint két öklére eresztette, és ellenségesen izzó tekintetét arrafelé irányította, ahol Harvest a páfrányok alatt félig elrejtve szakadatlanul figyelte az énekelgető lányt.

Smasch türelmét mindez persze hosszabb próbának vetette alá, hiszen az alkonyati félhomály már akadályozta a távolabbra látást. Ruth végre felemelkedett, és a megfönt koszorúkkal elkezdte díszíteni a sírhantot. Abbahagyta az éneklést, mikor azonban az elhervadt régebbi füzereket a folyóba hajította, kérlelő hangon utánuk kiáltott: – Hullámok, vigyétek utána a messzi távolba! Mondjátok el neki, mennyire várom, hogy hazatérjen! Mondjátok el neki, térjen vissza kedveséhez!

Visszalépett a sírhant fejrészéhez, és letérdelve kezével benyúlt egy lazán legyökerezett fücsomó alá. Óvatosan kiszellőztette, majd gyorsan végigtapogatta a nyílást, aztán a fücsomót visszanyomta eredeti helyzetébe, és nagy igyekezettel megpróbálta elűntetni a nyomokat.

– Még mindig megvan – suttogta sajátos meglepődöttséggel, miközben felemelkedett. – Még mindig itt van, tehát vissza kell térnie. Nem engedhet abból, ami az övé. Ellenállhatatlanul magához fogja vonzani.

A meredek partfal szélére lépve ábrándozva nézett le a lomha hullámokra. Smasch bosszúsan csikorgatta a fogait, de mégsem volt képes haragudni szegényre, aki késlekedésével megfosztotta őt egy ítélet végrehajtásának lehetőségétől. Elátkozta viszont a fák alatt egyre sűrűsödő sötétséget, ami akadályozta puskájának használatában, és gyűlölt ellenségének másfajta megsemmisítésére nehézkes mozgása miatt nem volt lehetősége. Azonban képtelen lesz megszabadulni tőle. Úgyis kényszeredetten ott fog ólálkodni az áldozat sírja és bolond lány körül. A varázslat, aminek kénytelen engedelmeskedni, véleménye szerint annyira erős, hogy képtelen lesz annak ellenállni.

Ruth végre megint életjelt adott magáról. Mint egy sötét fátylon át Smasch észrevette, hogy árnyékszerű alakja még egyszer úgyszólván körüllebegi a sírhantot, aztán lassú léptekkel elindul hazafelé. Csak némileg később hagyta el rejtekhelyét. Mielőtt felemelkedett, visszatartott lélegzettel hallgatózni kezdett minden irányba. A legcsekélyebb zaj sem jutott el füléig, ami egy óvatosan lopakodó embertől származhatott volna. Úgy vélekedett, hogy Harvest bizalmatlanságtól eltelve röviddel a sötétség beállta előtt óvatosan elosont a közelből. Legnagyobb igyekezettel gyorsítva lépteit egyre közelebb került Ruthhoz, de csak akkor szegődött hozzá, amikor a farm közelébe értek. Hallgatagon mentek be az udvarra, ahol Blending asszony és Zobel félreismerhetetlenül megkönnyebbült szívvel üdvözölték őket. A bolond lány hangulatára való tekintettel senki sem érdeklődött a késői hazatérés okáról. A gyerekek már régen aludtak. Ruth meleg pillantást vetett rájuk, mielőtt Smaschsal együtt letelepedett a melegen tartott vacsora mellé. Fél óra múlva csend honolt a farmon.

Amikor Zobel az indulását követő harmadik napon estefelé hazaért, nem kis meglepetés várta. Meglepődve tapasztalta Balister bíró jelenlétét, akit már messziről észrevett az előtető alatti padon üldögélve, de még jobban elcsodálkozott, amint az jóhiszeműen fogadva hozzáfűzte, hogy távolléte alatt némely dolgok megváltoztak, és persze mindenki a saját érdekeit tartja szem előtt.

– Hol van Ditsch? – kérdezte Zobel csodálkozva.

– Ditsch? – kérdezte vissza Balister kedélyesen nevetgélve, miközben szakállát játékosan felfelé simítgatta. – Tegnap reggel óta nyoma veszett. Hírét vettem ennek, és még időben ideértem, hogy valamelyes mértékben megkíméljem magam attól, hogy kárt szenvedjek.

– Nem értem magát – válaszolta Zobel.

– Pedig igen egyszerű lesz megértenie – vélekedett Balister barátságos képet vágva. – Ditsch ugyanis adósságokba keveredett, amiből kiváltottam. Mivel később sem lett pénze, én pedig nem akartam elveszíteni a sajátomat, abban állapodtunk meg, hogy kárpótlásként beszámítom a házát a hozzátartozó földekkel együtt, és az egész eljárást törvényes dokumentumként adásvételi szerződésben rögzítettük.

A vén diák aggodalmas tekintettel tekintett Lizácskára, aki kíváncsian nézegette a bírót.

– Nem rossz – válaszolta végül látszólag gondtalanul – csak azt szeretném tudni, hogy az én becsületes nevem is ott van-e a dokumentum alatt.

– Az persze nincs ott – válaszolta Balister szinte kioktatóan – de előbb egy ellenkérdés: A maguk partnersége be lett valaha is törvényesen jegyezve?

– Mi értelme lett volna annak? – kérdezte Zobel most már élénkebben – úriemberként megállapodásunkat kézfogással pecsételtük meg, ennyi elég is volt, és így ráadásul a költségeket is megspóroltuk.

– Ez eddig rendben is volna Zobel úr, de ez mégis nagyon elővigyázatlan eljárás, mert így mindkettőjüknek szabad keze maradt. Magától, mint egyenrangú partnertől, még szívesebben vásároltam volna meg az egész kócerájt, mint Ditschtől, ha ajánlatot tett volna nekem.

– Én pedig megérdemeltem volna, hogy gazembernek nevezzenek, ha ebbe Ditsch beleegyezése nélkül belementem volna.

– Ditsch viszont másképp gondolkodott. Felismerte a lehetőséget, és ezt egy rafinált üzletembertől nem lehet zokon venni. Amennyiben mindezt a maga háta mögött tette, azzal csak az egész eljárást egyszerűsítette le.

– Ez nem tagadható – gúnyolódott Zobel makacs derűvel, megint sajnálkozó pillantást vetve a melléte álldogáló szelíd kicsikére – ezzel szemben, viszont ha jól értem, elveszítettem jogaimat a „Zobel és társa” házra?

– Természetesen, kivéve, ha hajlandó arra, hogy négyszáz dollár megfizetésével partneri kapcsolatba lépjen velem.

– Nagyon köszönöm Balister úr, most már elegendő van mindenféle partnerségből.

Zobel tanácstalanul nézett körbe maga körül. Észrevett néhány szomszédot, akik a kocsi zötyögésének zajától bizonyára észrevéve hazatértét idesiettek, hogy a bíróval folytatott vitájában mellé álljanak.

– Helló emberek – kiáltott oda nekik, és hangja úgy csengett, mintha örömhírt hozott volna: – Tegnap még büszke paripán, ma hűséges partneremtől nyeregből kitaszítva, holnap pedig üres zsebekkel az országúton!

– Vágja ki a házból azt az átkozott bírót! – hangzott vissza felháborodva – segítség nélkül Ditsch nem tudta volna végrehajtani ezt a szélhámosságot! Még hajnal előtt lépett le. Senki sem látta vagy sejtette, hogy mire készül, különben lett volna hozzá néhány szavunk.

– Mindenesetre pompás kis csínytevés, amit ez a Ditsch elkövetett velem szemben – emelte fel hangját Zobel – szívesen adtam volna még egyszer annyit, mint amennyit veszítettem, ha azon az áron sokéves partnerem tisztességes embernek tarthattam volna. Most elvitte az ördög, ráadásul vele együtt mindenem, amim volt. Semmi értelme sincs, hogy utána eredjek, mert van olyan dörzsölt, hogy nem hagyja magát elkapni. Balister bíróval pedig nem tudok mit kezdeni, legfeljebb együtt megpróbálhatjuk ellenőrizni jogosultságát a „Zobel és társa” házra. Amennyiben rendben találjuk, akkor vele lerendeztük a dolgot. Egyetlen kívánságom csak annyi, hogy valaki maguk közül biztosítson nekem és gyermekemnek fedelet és ossza meg velünk asztalát, míg el nem döntöm, merre indulok tovább.

Ez utóbbi szavaknál kicsit megremegett a hangja, de aztán derűs meglegedettség ült ki ábrázatára, amikor szomszédai, akikhez egyre többen csatlakoztak, vad összevisszaságban esküdözni kezdtek, hogy örömet okozna nekik, ha akármeddig vendégül láthatnák.

Balister mindedig békésen mosolyogva üldögélt. Úgy tűnt, mintha tetszene neki a férfiak zajos fellépése. Azt hitte, hogy hangja képes áthatolni a tömeg moraján, és magasztosan megszólalt:

– Zobel úr, nyugodt lehet abban, hogy valódi úriember veszi itt át a helyét. Ezért tiszta szívből közlöm magával, hogy kedves kis rokonával együtt néhány napra, akár két hétre is szívesen látott vendégek házámban. Így lesz elég ideje arra, hogy felmérje helyzetének változását, ami pedig rajtam múlik, örömmel készen állok arra, hogy megkönnyítsem alkalmazkodását az új helyzetéhez.

Zobelben ekkor felébredt a néhai diák világot semmibe sem vevő derűs természete, aki semmivel sem törődik, dacosan és könnyelműen tartja oda képét a jövő felé. Először barátai legnagyobb csodálkozására hangosan felnevetett, majd bajuszát hanyag mozdulattal megpödörve, a tiszteletből gúnyt űzve megjegyezte:

– Az egyik úriember lelépett a házamból, és egy másik költözött a helyébe.

– Jól mondja! – hangzott a szomszédok közül több felől is. – Küldje el őt a pokolba! Perelje be mindkettőjüket, a bíróság majd igazságot fog tenni!

– A vén diák méltóságteljesen felnevetett, megrázta hajfürtjeit, Lizácskának hízelgett egy kicsit, majd kihúzva magát folytatta:

– Bizonyára kiváló a tanácsuk, számomra azonban elfogadhatatlan. Ha per útján vissza is nyerném tulajdonom, mire mennék vele, ha a perköltség meghaladná a vitatott objektum értékét? Különben meg nem szeretném álomra hajtani a fejem olyan fedél alatt, ahol bizalmammal ilyen galád módon visszaéltek. Ez a válaszsom kedves ajánlatára, Balister úr. Már csak arra tartok igényt, hogy magamhoz vegyem személyes holmijaim, aztán már olyan biztonságban és megelégedve érezheti magát szerzeményében, amennyire lelkiismerete engedi.

Balister leeresztette felfelé simított szakállát.

– Rendben van – válaszolta, de aztán menten elnémult, amikor az egyik idősebb hopetowni polgár elélépett, és odamutatta neki csontos öklét.

– Balister bíró! – kiáltotta fenyegető hangon – maga itt egyáltalán semmibe sem egyezhet bele. Zobel barátunk viszi ami az övé anélkül, hogy megkérdezné magát, mi pedig gondoskodni fogunk róla, hogy közben semmi ellenállásba se ütközzön. Ezt jegyezze meg magának, ha nem akarja, hogy szurokba mártsuk, és háttal nekitámasszuk a kerítésnek. És még valami: Átkozott legyen bárki, aki ezek után beteszi a lábát a boltjába, még akkor is, ha egy korty vizkit vagy egy pár csizmát a világ túlsó végéről kell beszerezniünk.



A többi férfi különféle fenyegetésekkel tarkított hangos tet-szésnyilvánítása elnyomta Balister válaszát, aki türelmesen ját-szadozott szakállával. Zobel ezzel szemben figyelembe véve uno-kahúga rejtett félelmét, pattintott egyet az ostorral, hogy gebéje lassacskán mozgásba lendüljön.

– Ki tudja, mire jó mindez! – kiáltotta könnyelműen. Még so-hasem láttam olyan férfit, aki becsületes akarattal ne vitte volna

valamire. Ez a szatócsbolt úgysem volt a megfelelő terep a számomra, mivel más, jövedelmezőbb vállalkozások közelebb állnak hozzám. Mészárszék, újságkiadás vagy gőzmalom, egyik éppen olyan jó, mint a másik, de mindegyik jobb, mint egy nyomorúságos szatócsbolt, partnerségben egy olyan alakkal, mint amilyen Ditsch volt. Hurrá, Lizácska! Most kezdődnek a mi aranynapjaink! Előre veled Bukephalos, te híres csataló! – kiáltotta oda a barnának – vigyél el engem és gyermekemet innen a világ zúrza-varából, ahol a gazemberek viszik valamire, és vitatható úriemberek üldözik a verejtékező tisztességet.

A kitűnő lovacska érezve az otthoni takarmány közelségét bátran nekiindult, az őt követő szomszédok pedig igyekeztek lépést tartani vele.

Balister fogai közé kapta szakállát, és tágra nyílt szemekkel nézett a távozók után. Arcvonásain a megvetés mellett káröröm is tükröződött.

Abban a vitában, amely arról keletkezett, hogy a vén diák kinél találjon fedelet magának és Lizácskának, úgy döntött, azért, hogy ne kötődjön különösebben bármelyikükhöz is, a kölcsönként kocsi tulajdonosa mellett döntött, ahová a derék gebe egyébként is magától vitte őket, és amit mindenki belátóan tudomásul vett. Ahelyett, hogy szétszéledtek volna, a szomszédok késő estig együtt maradtak, és egy sem volt közöttük, aki ne állt volna készen arra, hogy segítsen egy új otthon létrehozásában, ha Zobel úgy döntene, hogy továbbra is polgártársuk akarna maradni. Zobel ezzel szemben minden javaslatot köszönettel elutasított, utalva arra, elég férfinak érzi magát ahhoz, hogyha másért nem is, szelíd védence érdekében valami nagyszerűt hajtson végre. A különféle javaslatokra azt válaszolta, hogy családapaként két nap gondolkodási időre van szüksége, és amikor ez letelt, a korareggeli órákban látták, amint egy kocsin elhagyja hosszú évekig tartó csendes tevékenységének színhelyét. A kocsit két ló húzta, és egyik szomszédja volt a hajtó. Ő maga mögötte ült, mellette a boldog kicsike, körülötte gondosan felpakolva minden, ami személyes tulajdona volt. Térdén felhangolt gitárját tartotta, és amint korábbi polgár

társai jókívánságai között a kocsi lassan elhaladt a „Zobel és társa” ház előtt, ahonnan Balister egy napfénytől csillogó ablak mögül kárörömmel kémlelt utána, legünnepélyesebb basszusán énekelni kezdett:

„Élj csendben tovább, csendes ház!....”

Ehhez akkora erővel csapott a húrok közé, mintha szét akarta volna robbantani a hangszert. Csak amikor a település területén kívülre értek, ahol a lovak gyorsabb ügetésbe kezdtek, és a kocsi zötykölődése megnehezítette a művészi élvezetet, amit kedvencének igyekezett nyújtani, félretette a hangszert, és a kislányt azzal kárpótolta, hogy legvidámabb történeteit kezdte mesélni neki. Ugyanazon az úton haladtak, amerre néhány nappal korábban már végigmentek. Éppúgy, mint akkor, a mai nap is tündöklően sütött a nap a kék égről a milliárdnyi harmatcseppre, amit az őszi esti égbolt hullajtott alá a levelekre és fűszálakra, és ma is, mint akkor, vidám állatvilág elevenítette meg az erdőt és mezőt, csak mintha a vén diák felejtette volna el hirtelen a természet nyelvét. Bár beszédesebbnek tűnt, mint bármikor a korábbi napokban, de mintha valami görcsösség lett volna tréfás, hol Lizácskához, hol a szomszédjához intézett megjegyzéseiben. Megelégedésére ma gyorsabban haladtak előre. Hevesen rángatózott és imbolygott az út egyenlőtlenségein tovagördülő kocsi, ami néha bizonyos mértékig bocsánatosá tette alkalmi hallgatásait. Amikor azonban megint maga előtt látta a baráti farmot, és odaértek hozzá az üdvözlő szavak, szívét megint nyugalom töltötte el. Háttérbe szorult meglepő látogatásának tulajdonképpeni oka, és már csak a csendes jelen benyomásai számítottak. Tarkabarka holmijának lepakolásakor persze az igazság nem maradhatott titokban, de csak késő délután, amikor szomszédja a kocsival már hazafelé tartott, keresett alkalmat bizalmas beszélgetésre Blendingnével. Megint a kunyhó előtt ültek, amikor Zobel ünnepélyesen belekezdett:

– A legutóbbi eseményeket futólag már említettük. Amit szívélyes kísérem elmesélt önnek, azt a magam részéről csak megerősíthetem. Semmi mást nem nevezhetek sajátomnak, mint azt a pár limlomot, amit magammal hoztam.

– És egy kedves, nagyon kedves gyermeket – szólt közbe Blendingné a maga jóságos módján.

– Egy pompás kis gyermeket – vélekedett a vén diák hízeltő-
n, és borúsan még hozzáfűzte: – Azonban éppen ez a gyermek az
oka annak, hogy a helyzetem változása, ami korábban a hangula-
tomat a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolta volna, most
annál inkább terhemre van. Ha arra gondolok, hogy el kell vál-
nom a kicsitől, az olyan mintha testem, lelkem legjobb részét kel-
lene odaadnom, semmit sem tarthatnék meg magamnak, csak a
kiégett, nyomorúságos hamut. Emlékeztetni szeretném arra, mi-
lyen áldott ajánlattal bocsátott utamra előző látogatásom alkalmá-
val. Felajánlotta nekem, hogy befogadja a gyermeket. Annak ide-
jén elutasítottam, most pedig esdekelve kérem erre...

– Ne is folytassa, Zobel úr – válaszolta Blendingné, és szívé-
lyesen kezét nyújtotta öreg barátja felé – jól tudom, mit akar mon-
dani, és így megismétlem, miközben Istent hívom tanúként: Bízza
csak rám a kedves kis teremtest, és én olyan hűséges anyja leszek,
mintha testileg is hozzám tartozna.

– Nem is vártam mást – válaszolta Zobel megindultan – kü-
lönben nehezen szántam volna rá magam, erre az útra. Ha azon-
ban jóságát még tovább szeretné fokozni, akkor engedje meg azt
is, hogy szerény holmimat is itt hagyhassam a házában. Unokahú-
gom talán egyszer majd évek múlva, amikor én már nem leszek az
élők sorában, örömmel fogja nézegetni a régi tárgyakat, akkor is,
ha csupán ócskaságokról van szó, és azok emlékeztetni fogják
bácsikája régi legszebb napjaira.

– Hogyan is lehetne másként? – válaszolta Blendingné ko-
molyan – meg fogja tanulni tőlem, hogy vigyázzon rá, és tisztelje
azt, ami más számára szent dolognak számít.

– Magam is ezt gondoltam önnel kapcsolatban, kedves barát-
nőm, és önnel együtt áldott legyen szülei emléke is, akiknek a
nehéz körülmények ellenére ilyen gondos nevelését köszönheti.

– De most ne rólam beszéljünk – vágta el Blendingné a vén
diák filozofikus eszmefuttatását. – Beszéljünk inkább magáról, és

bizonyára joggal érdeklődhetek, milyen elképzelései vannak, és mihez fog kezdeni?

– Még magam sem tudom – hangzott az egyhangú válasz. Most, hogy a gyermekemet biztonságban tudom, próbálok meg egy kicsit a jövőbe nézni. Ami legelőször kínálkozik, azt megragadom, anélkül, hogy végérvényesen leragadnák mellette, mint csiga a házában, ha esetleg valahol kedvezőbb kilátások nyílnának.

– Hopetownban akar maradni, ahol az évek során megismerte az embereket és lehetőségeket?

– Semmi pénzért, még azért sem, hogy időnként utána nézhessek gyermekemnek. Különben is mihez kezdhetnék erre felé?

– És ha nyitna egy üzletet? Mindazok baráti hozzáállása mellett, akik eddig kapcsolatban álltak önnel, az üzlet bizonyára hamarosan felvirágozna.

– Egy üzlet alapításához elsősorban pénz kell – válaszolta Zobel mogorván.

Blendingné egy darabig elmerengett, aztán hirtelen megint a vén diák felé fordult.

– Kérem, nyújtsa ide a kezét, és nézzen a szemembe – kezdte szívélyesen – és győződjön meg róla, hogy a javaslat, amit most tenni fogok, kizárólag őszinte barátságom jele. Nem ismeretlen ön előtt, hogy szorgalommal és takarékossgal lassacskán vittem valamire. Körülbelül kétezer dollárnyi az az összeg, amit a városban szerény kamat mellett egy jó hírű kereskedőnél helyeztem el. Szeretném ezt az összeget még biztonságosabb helyen tudni, és erre lehetőség lenne, ha hajlandó volna Hopetownban egy újabb üzletet nyitni, és ehhez felhasználná a pénzemet.

Blendingné már rég befejezte, de Zobel még mindig csodálkozva nézett kék szemeibe, és még mindig fogta a kezét. Mély megindultság tükröződött őszinte arcán. Úgy tűnt, mintha nem jól értené, amit hallott. Csak némi elmélkedés után szólalt meg bizonyos mértékig derűs határozottsággal:

– Olyan szavak ezek, amelyeket nem túl gyakran hallottam életemben, és áldom az áruló Ditsch emlékét, mert átvitt értelemben ő adta az okot arra, amit most elmondott nekem. Képtelen is lennék ennyi jóságot és bizalmat értékén megköszönni, de meg kell mondanom, hogy az ön javaslata elfogadhatatlan számomra. Egyetlen nyugodt órám sem lenne abban a tudatban, hogy közismerten rossz üzletemberként magamra vállaljam a felelősséget annyi fáradtsággal gyermekei javára megtakarított tulajdonáért. És gondolja csak meg, ha veszteség érne, vagy kudarcba fulladna a vállalkozás, mi más lehetőségem maradna, mint.... De nem is akarom tovább szövegetni ezt a gondolatot. Azt viszont érzem, hogy nem az az ember vagyok, aki képes lenne adósságok terhe alatt megőrizni derűs életerejét. Egyetlen dolog, amit kérek, Smasch vigyen be engem holnap a városba. Vannak ott barátaim, akik hozzásegítenek majd valami elfogadható álláshoz, amiről minden bizonnyal rövid időn belül kedvező híreket fog kapni – és szavai megerősítéseként megpödrötte a bajszát.

– Tartottam tőle, hogy ajánlatommal merev ellenállásba fogok ütközni – válaszolta Blendingné láthatóan csalódottan – így el is állok attól, hogy tovább erőltessem. Viszont azt tanácsolnám, hogy egy kicsit hosszabbítsa meg itt tartózkodását, már csak azért is, hogy meggyőződhesen unokahúga gyors beilleszkedéséről minálunk, ahelyett, hogy hirtelen távozása miatt bánkódna.

– Az idő pénz, és még annál is többet ér – magyarázkodott Zobel határozottan – minél hamarabb odébbállok, annál hamarabb oldódik meg a bizonytalanság a jövőmmel kapcsolatban.

Ekkor mindkettejük figyelme Ruthra irányult, aki a kamra felől jött a kerten át, és arrafelé ment, amerre röviddel azelőtt Smasch eltűnt a gyerekekkel.

– Nyugodtabb lett az utóbbi időben? – kérdezte Zobel, részvétellel az ábrándozva lépkedő lány felé nézve.

– A maga utóbbi látogatása óta – nyugtázta Blendingné – csak egyetlen alkalommal, éspedig elutazásuk napján tűnt el rövid időre, de két órával később sápadtan és halálosan kimerülten vis

szatért. Helyette most Smasch bolyong el. Egész éjszakákat tölt el házon kívül. Valami különös dolog történhetett mindkettőjükkel.

Egy darabig hallgatott. Aztán az első gyerek felbukkanása arra készítette Blendingnét, hogy az udvar nyitott bejárata felé induljon. Zobel vele ment. A távolból Lizácska derűs kacagását hallották. Nyomasztó súllyal gondolt arra, hogy rövidesen el kell válnia tőle. Hirtelen mintha elfelejtett volna beszélni. Erőt merítve talpraesett barátnőjének látványából, megnyugodott a kicsi jövőjét illetően. Fél lépésnyire lemaradva mögötte ment, így az asszony figyelmén kívül maradt. Milyen szép öntudatosan kihúzta magát. Békés nyugalom és végtelen szívbéli jószág ült lebarnult arcvonásain, miközben tekintetével a hazafelé igyekvő gyerekeket figyelte.

Az udvar hamarosan megelevenedett a gyerekek lármájától, és a szorgos készülődés az éjszakára további elmélkedéseket már nem tett lehetővé.

VII.

A gyerekeket lefektették. Blendingné és Zobel megint a családi asztalnál ültek, amikor Smasch belépett, és a maga rövid, mogorva módján megkérdezte, hogy Zobelnek volna-e kedve elkísérni őt egy hosszabb sétára. Vendéglátójára nézett kérdő tekintettel, aki fejének bólintásával válaszolt. Ezért aztán beleegyezően válaszolva felemelkedett, és búcsúzásként kezet nyújtott Blendingnének, aki láthatóan nyugtalan tekintettel szerencsés visszatérést kívánt neki, hozzáfűzve, hogy talán alkalma lesz megismernie a kínzóan rejtélyes körülményeket. Zobel nem keselkedett tovább, és indulni akart fel a padlásra, ahol aludni szokott, hogy magához vegyen egy nehéz botot. Mivel Smasch mellett elhaladva az odasúgta neki, hogy feltétlenül vegyen magához lőfegyvert is, pisztolyait is az övébe dugta. Amint kifelé tartottak az udvarról, Smasch megkérdezte, hogy meg is vannak-e töltve. Zobel nemmel válaszolt, és közölte, hogy egy gyakorlott bunyós kezében a bunkósból jobb a világ minden pisztolyánál, különben sem tart sem lőport, sem ólmot.

Smasch grimaszokat vágott maga elé, társa kezébe nyomta puskáját, és lassú sántikálása közben gondosan megtöltötte előbb az egyik, majd a másik pisztolyt is.

– Pont jókor érkezett, gondolatban már hívogattam magát – magyarázkodott közben kifejezéstelen arccal – különben holnap útnak indultam volna Hopetown felé. Segítségre van szükségem. Maga az egyetlen ember, akiben megbízok. Megfigyeltem, mennyire szívélyes Will-o the Wisphez. Akiben az a lány megbízik, az nem lehet áruló. Megjött ugyanis.

- Kicsoda? – kérdezte Zobel feszülten.
- Wilhelm Gruber gyilkosa.
- Harvest?
- Persze, hogy Harvest.
- Honnan tudja, hogy ő követte el azt az elvetemült gaztettet?
- Onnan tudom, hogy a saját szemeimmel láttam.
- És miért nem tanúskodott ellene, amikor magát gyanúsították?
- Ha megtudta volna, tartott volna attól, hogy valaha is visszatérjen ide. Pedig vissza kellett jönnie.
- Mi célból?
- A pénz után sóvárog.
- Ha tanúja volt a borzalmas tettnek, miért nem lépett közbe?
- Mert a folyó túloldaláról lőtt át.

Ekkor elérték a folyó partját. Smasch a folyó mentén lefelé indult. A pisztolyokkal közben elkészült. A puskát ismét magához véve és vállára vetve közvetlenül a part menti keskeny ösvényt követte, ahol indák és bozótok akadályozták, hogy egymás mellett haladjanak. Beszélgetésük ezért elakadt. Társának rövid közlése igencsak megmozgatta a vén diák fantáziáját. Az a tudat, hogy veszélyes úton járnak, felelevenítette a már régen tetszhalál állá

potába süllyedt, komolyabb kalandok iránti vonzódását. A Hold megvilágította az atmoszférát, így még a fák árnyékában haladó két vándor alakjának körvonalai is felismerhetőek voltak. Zobel tekintete az előtte bicegő gnómszerű alakra meredt, akinek lelki élete szűk korlátok között mozgott. Egy olyan álnok bulldog lakozott benne, amit ha ráuszítanak egy mozgásban lévő kocsira, fogva elkapja az egyik küllőt, és inkább hagyja, hogy a kerék körbeforgassa, mintsem, hogy inkább elengedné.

A part menti erdő visszahúzódása végre lehetővé tette az ösvény kiszélesedését. Zobel Smasch mellé lépett és megkérdezte:

– Ruth szintén látta a gyilkost?

És Smasch készségesen válaszolt: – Azt nem tudom. Amint Gruber átlőtt feje az ölébe hullott, elájult, és akkor veszítette el az esztét. Amikor azt állítom, hogy vissza kell ténnie, akkor Harvestre gondolok, ő pedig a kedvesére. Ennek megvolt a jó oldala is. Megnyugodott, és megértett, amint nekiláttam a varázslatnak, aminek a gyilkost csapdába kellene ejtenie. Amit bizalmasan elmondtam neki, azt megtartotta magának, különben megzavarta volna terveimet. Magától is azt kérem, hogy senkivel se beszéljen erről, mert valamennyiünk számára veszélyes lehet. Rajtam semmi sem múlik, de Will-o the Wisp hozzáállása sokat számít. Volt neki ugyanis egy anyja, szépségét és finomságát tekintve egy földre szállt angyal. Puha kis kezét kezemben tartva megesküdttem neki, hogy gyermekét akár az életem árán is védelmezni fogom. „Jóságos Smasch”-nak nevezett engem. Álmaimban még mindig hallom a hangját, hangja úgy cseng, mint egy pacsirta dala, és figyelmeztet ígéretemre.

A varázslatot saját anyámtól tanultam. Fúrta az oldalát, hogy torz gyermekét a többiek kicsúfolják. Megtanított nekem néhány dolgot, amivel visszafizethettem a gúnyolódásaikat. Ő maga az anyjától, az pedig a tengeren túlról hozta magával, ahol cigányoktól tanulta el. Mielőtt belekezdtem volna a tudományom gyakorlásába, akkor kerültem Ruth anyjának házába, és el is felejtettem az egészet. Szégyelltem magam a jóságos asszony előtt. Napjaimat legszívesebben térden állva töltöttem volna előtte.

Csak akkor jutott megint eszembe a tudományom, amikor Will-o the Wispet megörülve láttam. Megesküdtem magamnak, hogy hatalmamba fogom keríteni a gyilkost, de éppen Will-o the Wispnek is segítenie kellett. Kedvesétől volt neki egy hajfűrtje, és néhány kézírata, és készségesen átadta nekem azokat, amint bebeszéltem neki, hogy azért van rá szükségem, mert ezekkel fogom Wilhelmet visszacsalogatni, hiszen nem is igaz, hogy meghalt. Elvezettem őt a friss sírhanthoz, amiről azt hitte, hogy csak a látogatás kedvéért készítettem, és abba rejtettünk el mindent, Harvest egy pár téli kesztyűjével együtt, amit munkahelyén felejtett. Ezzel kész is volt a varázslat. A gyilkosnak el kellett jönnie azért, ami az övé, és vele együtt a hajfűrtöt is meg kellett találnia, ami a halott fölött volt. Ahhoz, hogy a varázslat teljes legyen, Ruth a kedvesétől kapott pénzt is elrejtette a sír közelében, de hogy hová, azt nem tudom pontosan, de nem is akartam megtudni, esetleges rosszindulatú szóbeszéddek miatt. Az eredmény nem maradt el, mert Harvest megérkezett. Maga is találkozott vele személyesen az erdőben. Néhány nappal ezelőtt fél órán át, vagy talán még tovább is a szemem előtt volt. Ha a lány nem jön közbe, akkor szétlőtt fejjel egy méretes kővel a nyakában már odalent lenne a folyóban, halak táplálékkaként. A halasztás igencsak bosszantott, de képtelen lesz eltűnni innen, mert az ígézet itt tartja. Nem múlik el nap anélkül, hogy ne ólálkodna a sír körül, és ne kémlelődné a lány után. Will-o the Wisp már nem jár oda, mert észrevette, hogy valaki ellopta a csomagocskát a hajjal és a kesztyűkkel együtt, és ezt más nem tehetné, mint Harvest. Akarata ellenére ő maga vezette nyomra. Nagyon a szívére vette, hogy elvitték az emléktárgyakat. Most attól fél, hogy Gruber halott lehet. Azt nem tudja, hogy ki volt a tolvaj, nem is szabad megtudnia, különben mindent elrontana, mert mindaddig, amíg a pénz idevonzza a gyilkost addig képtelen lesz elszabadulni innen. Ott körözik, de nem találja. Ha megtalálja, nem jut messzire vele, Isten engem úgy segéljen, nem fog messzire jutni vele.

Ez utóbbi szavakat Smasch olyan gyűlölettel mondta, hogy Zobel beleborzongott.

– És miért nem jut messzire? – kérdezte Zobel elhamarkodva.

– Mert a pénz úgy fogja égetni a kezét, mint a puska golyóhoz megolvasztott ólom.

– Smasch – folytatta Zobel – maga úgy tesz, mintha egyszerre akarna vádló, bíró és hóhér lenni. Maga Harvest életére tör.

Anélkül, hogy sajátos bicegését abbahagyta volna, Smasch elgondolkodott. Csak hosszabb szünet után válaszolt ravaszul:

– Ha az életére törnék, az rendben is volna, de ott még nem tartunk. Ahhoz, hogy halomra löjem őt, magára nem lett volna szükségem. Ma csak a sírt akartam megmutatni, hogy bármikor megtalálja. Aztán még máshová is elvezetem, és ki tudja, ott mi dolgunk fog akadni.

Az út megint beszűkült a bozótól, így csak egymás mögött haladva tudtak utat törni maguknak. Fél órán keresztül hallgatagon nyomultak előre az ösvényen. Aztán hirtelen ritkulni kezdett a bozót, és rögtön azután ott álltak a sírhant mellett.

– Itt temettük el őt – ragadta magához a szót Smasch, és a fejrészt megkerülve a puskatussal belebökött a fűbe. Itt ezen a helyen ástuk el a varázslatot. Egy olyan kéz kotorta ki, amelyen sohasem fog megszáradni a vér. Azonban semmi sem fog segíteni rajta, a pénz idevonzza a gyilkost. Valamikor egy negyeddollárost kaptam tőle egy szolgálatomért, amit Will-o the Wispnek ajándékoztam azzal, hogy tegye hozzá kedvese pénzéhez. Így dupla lesz a hatás. Most pedig jöjjön, induljunk, még hosszú út áll előttünk – és társa előtt lépkedve bekanyarodott az erdőbe. Most már tudja, hol van a sír. Nem tudok mindenhol egyszerre ott lenni. Ez itt előttünk egy páfrányos terület. Levelei szabályos tetőt képeznek. Aki bekúszik alá, azt sokáig kereshetik. Jó pár órát töltöttem el alatta, amikor Will-o the Wisp után leselkedtem. Attól tartottam, hogy beveti magát a folyóba, és kéznél akartam lenni.

Zobel nem válaszolt. Mintha sivár álom lett volna az egész, úgy érezte társának titokzatos szavait. Feszültsége egyre fokozódott, de elszántsága is.

A borzalom képei, melyek elárasztották felizgatott fantáziáját, és a veleszületett békeszeretet sem volt elég erős ahhoz, hogy megbánjon egy olyan lépést, amiről úgy vélte, hogy jó szolgálatot tehet vele a Blending családnak, és megelőzzön egy újabb szerencsétlenséget.

Smasch is, miután kibeszélte magát, visszazökkent mogorva hallgatagságába.

Így vándoroltak egy órán át, pihenő nélkül és a gnómszerű alak egyszer sem említette, hogy hová mennek. Már éjfél körül járt, amikor Zobel a fák között előre nézve úgy vélte, hogy egy nagyobb tisztáshoz közelednek. Egy darabig még mentek, aztán Smasch megállt. Az erdő szélére értek. Zobel csodálkozva nézett körül. A nyugat felé hanyatló Hold fénye kedvezően bevilágította a tájat, és nem gondolta volna, hogy valaha is úgy kerül Muffin kovácsműhelye közelébe, hogy ne ismerje fel első pillantásra. A kunyhó körvonalai világosan felismerhetőek voltak, és észrevette, hogy a rozszant kunyhó feléjük néző hátoldalának gerendái között több helyen vékony fénycsíkok szűrődnek ki a szabadba. Az erdőn egyenesen átvágva az út körülbelül csak feleakkora volt, mintha Hopetown felől kocsival közelítették volna meg a farmot.

– Alig hiszek a szememnek – jegyezte meg a vén diák csodálkozva – de semmi kétség: Az ott előttünk a hírhedt ír építménye.

– Muffin maga is benne lakik – válaszolta Smasch tompított hangon, ezáltal társát óvatosságra figyelmeztetve – a kandallóban lobogva ég a tűz, úgy tűnik, vendégei vannak. Aki ilyenkor a tűz körül üldögél, az nem kedveli a nappali fényt. Az ördögbe is! Semmi kedvem sem volna annyi akasztófát építeni, ahányra szükség volna, mindenkit felakasztani, aki Muffin vendége volt, pedig valamennyien akasztófára valók, akik ki-be járkálnak nála, élükön Muffinnal, és banyájával együtt. – Derűsen maga elé nevetett, és hozzáfűzte: – Akasszanak fel engem is velük együtt, ha az, akit én keresek, nem járatos ebben az építményben. A nyomait egészen idáig követtem. Tovább nem merészkedtem, a nap ugyanis már felbukkant az égen, és Muffinnak éles szemei vannak. Most majd

kiderítjük, hogy nála talált-e menedéket. Helyezze készenlétbe a stukkereit!

– Támadásra készül? – vetette közbe Zobel – mégiscsak könnyebb dolgunk volna, ha Hopetownból néhány embert segítségül hívnánk.

– Persze, hogy elszúrjuk az egészet, és a gyilkost egy galád ügyvéd dumája megmentse az akasztófától? – szakította most félbe Smasch a társát leplezetlen haraggal. Azt már nem, ember, ahhoz hogy ilyesmit tegyek, semmi szükségem sem lett volna magára. A támadás nem sürgős. Csak azért gondoltam, hogy tartsa készenlétben a pisztolyait, hogy kéznél legyenek, ha valaki magára ront. Az a Muffin ugyanis egy álnok gazember.

– Akkor meg mi legyen? – kérdezte Zobel, mert Smasch még mindig nem mondott semmit, csak bámult a kunyhóra.

– Csak egy kicsit körülnézünk, hogy mi van odabent – válaszolta Smasch fontolgtatva. Amit látni fogunk, majd az dönti el, hogy mi legyen. Most hallgasson rám! Maga egy nagy tudású úriember, de ha cselezni kell, akkor én jobb vagyok. Először is olyan csendben mozogjon, mint egy mezei egér. Mást nem kell tennie, csak figyeljen rám. Majd szólok, ha szükség lesz rá.

Az utóbbi szavak közben megindult, és az öreg diákkal a nyomában a házat és a hozzá tartozó szántóföldet körülvevő kerítés egy sérült része felé tartott.

Óvatosan lopakodva odaértek a korhadozó ház hátsó falához, ahonnan hangok szűrődtek ki feléjük a gerendák rései között, de csalódnuk kellett abban az elképzelésükben, hogy a rések valamelyikén belátnak a ház belsejébe. Néhány percre megtorpantak, majd továbbosontak. Smasch ment elől, elkanyarodva az oromfáltól, a házhoz toldott, elől nyitott, viszonylag tág kovácsműhely elé értek. A homlokzati oldalon lévő ablakok felé igyekeztek, amikor Smasch hirtelen megállt, és megragadta Zobel karját. Néhány másodpercig figyelmesen hallgatózott. Egy távolról hallani vélt jelentéktelen zaj miatt támadtak kétségei, ami azonban nem

ismétlődött meg, ezért lefeküdt, és fülét a földhöz szorította. Amikor egy percnyi hallgatóság után felállt, odasuttogta társának:

– Egy ló horkantását hallottam az előbb. A város felől Hopetown felé lovagol valaki. Ha tovább megy, akkor minden rendben. Ha azonban benéz Muffinhoz, akkor nem szabad észrevennie minket.

Aztán megint gyanakvóan hallgatózni kezdett, míg végül már Zobel is felismerte egy erősen hajsztolt ló vágatását, mire a rogyant fal mentén beosontak a műhelybe.

Odabent teljes volt a sötétség, és alig öt lépésnyi távolságra a ház ajtajától többé kevésbé meg tudtak figyelni minden esetleges mozgást a ház előtti területen.

A lovas közben egyre gyorsabban közeledett, aztán lassacskán visszafogta lovát, ami annak jele volt, hogy az írhez jött. Ámde odabent a kunyhóban is felfigyeltek rá, mert még egy rövid hátralévő szakasz választotta el őt, a kunyhótól, amikor kitaszították az ajtót, és két férfi lépett ki a szabadba.

– Halló Muffin! – hallatszott, amint a lovas odaszól neki.

– Ojjé, ojjé uram! – hangzott a válasz.

– Balister már megjött? – kérdezte amaz, miközben megállította a lovát és leugrott a nyeregből.

– Már egy órája – válaszolta maga Balister, de istenemre mondom uram, igencsak fontos dologról lehet szó, ami miatt ilyen késői órában itt keresett fel.

– Elég fontos ahhoz, hogy lóra üljek, amit inkább szívesen megspóroltam volna magamnak – válaszolta a lovas, akinek felső testét a vállára terített pokróc takarta. – De mindenek előtt: Mi a helyzet Zobellel?

– Ma korán reggel kiment Blendingékhez. Cuccaival és fiatal rokonával együtt húzott el.

– Inkább ment volna a pokolra, mint pont oda. Úgy tűnik, mintha ott akarna kegyelemkenyéren élni, és közben olyasmibe verni bele az orrát, amihez semmi köze.

– Nem kell megijedni, nem olyan az, mint mások. Ha kegyelemkenyéren akarna élni, nem kellett volna mást tennie, mint Hopetownban maradni. Enyhe flúgossága ellenére sokan kedvelik őt. Azt mondta az embernek, aki kivitte őt, hogy már holnap tovább akar húzni a városba, vagy akár még messzebbre is, hogy valami állást keressen magának.

– Legfőbb ideje lenne – válaszolta a lovas, aztán az írhez fordulva odaszólt, hozzon ki neki egy pohár grogot.

– Nem akarna az úr inkább áldott fedelem alatt meginni egyet? – kérdezte Muffin udvariasan.

– Nem, hogy vinné el a hóhér – mordult rá a lovas – tegye, amit mondtam!

Muffin vigyorogva távozott. Alig csapódott be mögötte az ajtó, a lovas nyilván hallgatózástól tartva, lovát gyeplőjénél vezetve Balister mellé lépett, és együtt kicsit eltávolodtak a háztól.

– Legfőbb ideje – ismételte meg, amint a műhely palánkfala mellé értek – mások is szemet vetettek az ingatlanra, vagy Ditsch nyitotta fel szemüket némi júdáspénzért. Biztos forrásból tudom, hogy már dolgoznak is valamiféle terven. A helyszíni méricskélésről egyelőre tartózkodnak, hogy ne keltsenek bizalmatlanságot, most még csak a kormány térképeit nézegetik. Kész tervekkel akarnak előállni, és olyan árat felkínálni, hogy mi csak nézhetünk.

– Az ördög vinné! – vélekedett Balister felháborodva – akkor a nyomorúságos Zobel féle gagyibazár helyett akár a Holdon is vehettem volna magamnak egy boltot.

– Ne mondjon ilyet. Az átkozott némettel ostobasága ellenére veszélyes akadályt hárítottunk el, és ha Hopetown-beli ravasz kutyák...



A többi már csak érthetetlen mormogásként jutott el a műhelyig. A két alak némileg eltávolodott, majd visszafelé indultak. Amint megint a kunyhó közelébe értek, Muffin igyekezett feléjük a groggal.

– Ezt igya meg – szólította meg az idegent, visszataszítóan bizalmaskodva. – Szent Patrikra mondom, akasszanak fel, ha nem a legjobb brandyt használtam fel hozzá, még egy lord nyelvét sem érintette soha jobb ennél, az ördögbe is! Ez még a szívét is felmelegíti majd.

Az idegen ivott néhány kortyot, és a maradékot hatalmas káromkodással a földre lötytintette, és a poharat egy ezüstpénz kíséretében visszaadva ingerülten így szólt:

– Tűz az volt benne elég, de brandynek nevezni ezt a hígított vitriolt túl nagy megtiszteltetés egy ilyen lötytyre. Azt tanácsolom, menjen csak be, és addig igya, amíg lángba nem borul tőle a feje.

A ravasz ír belátta, egyszerűen azt akarják, hogy tűnjön el.

– Finom kis tanács – jegyezte meg gúnyosan nevetve – és ha nem lennék antialkoholista, meg is fogadnám, és megfordulva lassan eloldalgott.

– Még valami! – kiáltott utána az idegen – nem tudja véletlen, mi van Ditschel?

– Itt vakuljak meg még ebben az órában, ha az elmúlt nyolc napban láttam. Úgy gondolom, amióta partnere feje fölül eladta a házat, kicsit forró lett a lába alatt a talaj errefelé – és közvetlen ezután Muffin becsukta maga mögött az ajtót.

– Nem bízik ebben az írben. Ditsch túl dörzsölt fiú ahhoz, hogy eltűnjön innen anélkül, hogy előtte...

– Zobel és Smasch ennyit még hallottak, aztán a két ismerős le-fel járkálva annyira eltávolodott, hogy hangjuk már nem volt hallható.

Eltelt egy negyedóra. Az idegen nyeregbe pattant és elügetett, Balister pedig visszatért a konyhához. Ahelyett, hogy belépett volna, az ablakon át gyanakvóan benézett, aztán egy idő után bekopogott az ablakon, az ajtó kinyílt, és Muffin ott állt előtte.

– Távozni akarok – válaszolta Balister, amikor a másik hívogatta, hogy jöjjön közelebb. – Feleslegesen hegyeztem a füleim semmiért. Csak vadlibavadászatról volt szó, amiért a másik felnyergelte a lovát.

– Melyik másik? – kérdezte Muffin ravaszul.

– Maga nem ismeri? – kérdezte vissza Balister nyugodtan, és ugyanazon a hangon még hozzáfűzte: – Semmit sem tud Ditschről? Mindig az igazat mondja nekem, ha hozzám beszél!

.

– Becsület szavamra, és lelkemre mondom, egy szót sem hallottam felőle.

– Azt hiszem, lehet, hogy még benéz ide, mert a környékről még nem tűnt el. Ha erre sor kerül, mondja meg neki, hogy beszélni akarok vele. Keressen meg Hopetownban, vagy tegye lehetővé, hogy itt találkozzak vele.

– Át fogom adni neki az üzenetet, uram.

– Hát akkor a viszont látásra – válaszolta röviden Balister, és gyors léptekkel távozott.

Muffin utána kémlelt. Csak akkor lépett be a kunyhóba, amikor meggyőződött róla, hogy visszafordulásától már nem kell tartania, és maga mögött bezárta az ajtót.

Zobel és Smasch mindeddig feszült figyelemmel kísérte a körülöttük történeteket. Még mindig mozdulatlanok voltak. Attól tartottak, hogy a ravasz ír kívülről csukta be az ajtót, és a legkisebb mozgásukkal is elárulnák magukat. Teltek, múltak a percek, és még mindig tartottak attól, hogy elhagyják rejtekhelyüket. Aztán hirtelen a rönkfalon keresztül egy félrelökött deszkatábla puffanását hallották, és közvetlen azután mintha a föld alól tört volna fel Muffin nevetése. Smasch figyelmeztetően megint megragadta Zobel karját. Aztán meg tudták különböztetni, hogy a gúnyos nevetést több férfi beszélgetése követte. A szavakat nem értették meg, mert olyan tompák voltak, mintha egy plafonon keresztül hallanák. Bizonytalanok voltak az irányban is, hogy merről jönnek ezek a hangok, míg végül alig háromlépésnyire tőlük, az üllő másik oldalán megint föld alól jövő hangokat észleltek. Aztán úgy tűnt, mintha alulról a műhely padlója egy részének nekilöttek volna valamit.

Zobel még éppen a rejtélyes zaj okán elmélkedett, amikor Smasch odahajolt hozzá, és forró leheletével a fülébe suttogott:

– Ha a padlón álltunk volna, elárultuk volna magunkat. Magam sem gondoltam, de alatta üreg van. Valaki bizonyára elbújva üldögélhetett odalent, akit feltehetően keresnek a környéken, hogy fellógassák egy fára. A francba! – és mérhetetlen dühében a fogait csikorgatta. – Az emberek ostobának neveznek engem, pedig sokkal tisztábban látok, mint akiből csak úgy ömlik az ész.

A dübörgés elhalkult, viszont a rönkfal másik oldala felől megint élénk beszélgetést hallottak. Miután már semmi kétségük sem volt afelől, hogy az ír műhelye alá masszív rönkpadlót készített, és alatta később rejtett lakóhelyet alakított ki. Ekkor kiosontak a szabadba, és miután röviden körülméleltek, odamentek az ablakhoz, és kétoldalt úgy álltak fel, hogy ne legyenek kitéve véletlenül arrafelé néző tekintetnek, de a kandallóban égő tűz lángjától gyéren bevilágított helyiséget át tudják tekinteni.

Muffinon kívül háttal feléjük lévő két férfit vettek észre, grogos poharakkal kezeikben. A tűz közelében Maggy térdelt, és lomha mozdulatokkal kevésbé hívogató ételek készítésével foglalkozott. Amiről nyomott hangon beszélgettek, azt odakint nem lehetett hallani. Ha meg is értettek volna egyes szavakat, értelmük veszendőbe ment volna heves felindulásukban. Bár Smascht nem érte váratlanul halálos ellensége, Harvest megpillantása, de mégis meglepődött, a vén diák pedig határtalanul elcsodálkozott, amikor a másik férfiben felismerte sokéves barátját és partnerét, az áruló Ditscht. Úgy álltak ott mindketten, mintha megbénultak volna. Zobel arcán sajátos részvét tükröződött. A sajnálkozás pillanatilag még felülmúlta haragját és megvetését. Csak lassanként ébredezett benne az óhaj, hogy felelősségre vonja az álnok árulót. Figyelmesebben vizsgálgatta a másik férfit. Miközben az valami megjegyzéssel Ditschhez fordult, arcának egyik fele láthatóvá vált. A lobogó megvilágítás és táncoló árnyékok ellenére felismerte, már amennyire fekete szakállal látni engedte, hogy mennyire hullaszíne van. Az idegenre gondolt, akit futólag megpillantott az erdőben, de abban még mindig kételkedett, hogy Smasch

megtalálta a maga emberét. Érdeklődő pillantással fordult társa felé. A homályos ablaküvegen át kiszűrődő vörös fény súrolta széles arcát, amit a harag és kiolthatatlan bosszúvágy annyira eltorzított, hogy megborzongott tőle. Álla rángatózott, mint egy sérült vadkané. Szemei fenyegetően villogtak. Ökleivel görcsösen markolta puskáját. Zobel úgy érezte, hogy bármely pillanatban felemeli, és tartalmát az ablakon át beküldi a szobába. Smasch azonban csak maga tudta, mi tartja vissza bosszújának beteljesítésétől. Talán arra gondolhatott, hogy túl enyhe büntetés lenne egy hirtelen halál. Mintha csak a kandallóból áradó hőség üzné, Harvest felállt. Mozdulatai bizonytalanok voltak, mintha a túlzott mértékben elfogyasztott alkohol hatása alatt lenne. Mintha gondolatait akarná összeszedni, kezével végigsimította izzadt homlokát és sápadt arcát. Beesett szemeivel bambán bámult minden irányba, és mintha elveszítette volna látóképességét, nem vette észre Smasch felbukkanó arcát, aki vad indulatában megfélemlített az óvatosságról. Elutasítva a Muffin által felé nyújtott újabb italt, elkezdett le-fel mászkálni a szűk helyiségben, egyik oromfaltól a másikig, ahol a széles, durván ácsolt ágy alól kikandikáló félrelökött deszkák a pince lejárataról árulkodtak. A kandalló tüze előtt lekuporodott többiek mit sem törődtek vele. Ezzel szemben Smasch és Zobel, mindegyik a maga szempontja szerint feszülten figyelte őt. Zobel olyan bűnözőt vélt felismerni benne, akit a bűnözés szelleme fon körül, mint egy kígyó, néha felriasztva őt, hogy megpróbálja átmenetileg megnyugtatni lelkiismeretét. Smasch másként ítélte meg őt. Végzetes helyzetéből kiutat kereső gyilkos elmélkedését látta minden mozdulatában, akiben az általa gondosan előidézett varázslat beteljesülését látta. Arcvonásaira egyre inkább kiültek a vad győzelem jelei. A nyomorult már a hatalmába került, mire való is lett volna a túlzott igyekezet: Még ma vagy holnap, vagy akár három nap múlva, a sorsa már meg volt pecsételve.

Ebbéli meggyőződésében végül otthagya az ablakot. Zobelhez lépve őt is magával húzta. Röviddel ezután a már említett helyen elhagyták a sivár kertet. Néhány perccel később el is tűntek az őket körülvevő erdő sűrűjében.

– Ez az átkozott ír úgy tűnik, pompás kis haramiatanyát épített ki maga körül – jegyezte meg Zobel, miután hallgatagon maguk mögött hagyták útjuk egy részét.

– Tényleg igazi haramiatanya – morogta Smasch.

– És egy ilyen gyilkos barlangban kellett viszontlátnom Ditscht. Ezt sohasem feltételeztem volna róla – mondta Zobel.

– Már régen otthon érzi magát közöttük – válaszolta Smasch egyhangúan.

– Úgy tűnik, az egész mögött Balister húzódik meg a háttérben. Vajon mi készíthette rá őt és társait, hogy elűzzenek engem régen megszokott otthonomból?

– Csak a galádság.

– Persze. Beszélgetésükből arra lehet következtetni, hogy Hopetown lakóit vették célba. Mi a véleménye arról, hogy fel akarják vásárolni a földjeiket? És mi szerepem lehet abban, hogy megloptak attól, ami az enyém volt? Bárcsak többet hallottam volna.

– Fog maga még többet is hallani.

– Hosszabb elmélkedés után Zobel folytatta:

– Kedvező lett volna az alkalom arra, hogy Ditscht Harvesttel együtt elkapjuk.

– Ditscht igen, de Harvestet nem.

– Miért nem?

– Azt nem tudom.

– Mi az elképzelése, mit akar tenni Harvest ellen?

– Még nem tudom, az tőle magától függ.

Smasch nyilvánvalóan tartózkodott attól, hogy a beszélgetést tovább folytassa. Zobel feladta, hogy tovább fonogassa a beszélgetés fonalát, vagy más témába kezdjen, és így követték tovább

útjukat óráról órára. Keleten már kezdett pirulni az ég alja, amikor végre felbukkant előttük Blendingék farmja. Mielőtt beléptek volna az udvarra, Smasch az alábbi szavakkal fordult a vén diákhoz:

– Úgy vélem, Ditscht maga veszi majd kezelésbe. Ha akasztófára juttatja, nekem az is megfelel. Harvest az én emberem. Ha fontos magának Will-o the Wisp, akkor ne foglalkozzon Harvesttel. Blending asszonnyal pedig ne beszéljen a történetekről, különben elrontja az egész napját.

Anélkül, hogy beleegyező válaszra várt volna, felnyitotta a kapun a felső fareteszt, hogy beengedje Zobelt. Blendingné már ébren volt, és odabent tevékenykedett a házban. A visszaeső retesz zajára kilépett az ajtón. Megkönnyebbülten lélegzett fel, amint megpillantotta a két férfit. Nyugtalan éjszakája volt, és ezért fokozott örömmel fogadta őket. Élményeik után nem érdeklődött, megelégedett azzal, hogy Zobel arcáról le tudta olvasni, bármiről is szerzett tudomást, nem volt olyan megrázó élményben része, amiről be akarna számolni neki.

VIII

Smasch kívánságának megfelelően Zobel csak annyit közölt barátnőjével, hogy közösen kiderítették korábbi partnerének rejtékhelyét. Blendingné teljesen egyetértett azzal a tervével, hogy még aznap elmegy Hopetownba, és barátai segítségét kéri az áruló elfogásához. Azzal is egyetértett, hogy csak a sötétség beállta után érkezzen oda, hogy ne keltse fel Balister gyanúját. Indulását ezért a délutáni órákra tették. Amikor azonban arra kérte Smascht, hogy kísérje el, az makacsul ellenszegült. Ruthra utalt, aki álmodozva szünet nélkül mászkált fel, s alá, és még hozzátette, hogy a lány most több figyelmet kíván, mint korábban bármikor. Zobel egyetértett vele, és megjegyezte, hogy a lovakat egyedül is fel tudja készíteni az útra. A kiszámíthatatlan öreglegény döntésével még egyet is értett. Arra gondolt, hogy nem csak Ditsch, hanem Harvest letartóztatása is sikerülni fog neki, és ezzel megelőzheti

elkeseredett társának erőszakos cselekedetét. A tervezett időben elhagyta a farmot, és mivel ezúttal két jó erőben lévő lovat hajtott, gyorsan haladt előre. Amikor Hopetownt elérte, már olyan sötét volt, amennyire egy tiszta, holdfényes éjszakán egyáltalán lehetséges. Észrevétlenül, vagy jobban mondva senki által sem figyelve elhaladt egykori háza előtt, és néhány perccel később legközelebbi szomszédai örömteli csodálkozással üdvözölték. Már az a tartózkodás is furcsának tűnt, amivel a barátságos üdvözlő szavakra válaszolt, és majdnem aggodalmat keltett, amikor a háziurat félrevonva rövid beszélgetésbe mélyedt vele, aminek eredményeként az szölt övéinek, hogy gondoskodjanak a lovakról, és Zobelrel együtt szapora léptekkel elhagyta az udvart. Házról házra titokzatos hírrel járták be a környéket, és miután az utolsóhoz is betértek, nemsokára a teljes férfi lakosság körülöttük gyülekezett. A hír, amivel Zobel körbejárt, rövid volt, de annál átütőbb hatással volt hallgatóira. Némiképpen idő eltelt indulatok kitörésével és veszedelmes fenyegetésekkel, mire végül megnyugodtak, és komoly tanácskozásba kezdtek. Nemsokára megegyeztek, majd két férfi Balisterhez indult, hogy kivételesen nála töltsék az estét két palack mellett. A lényeg az volt, hogy vigyázzanak rá, és ha szükséges, akár erőszakkal is, akadályozzák meg a ház elhagyását. A további előkészületeket is hamarosan megtették. Alig egy óra telt el Zobel érkezését követően, amikor egy tucat felfegyverzett férfi gyülekezett a városka szélén és késedelem nélkül elindult a kovácsműhely felé. Kezdetben lármásan tanácskozva és haragos szitkokat szórva, majd olyan mértékben mérsékelve hangoskodásukat, ahogyan egyre közelebb értek céljukhoz. Csak amint maguk előtt látták a Hold által megvilágított udvart, vált teljes mértékűvé óvatosságuk. Ahelyett, hogy továbbra is együtt maradtak volna, szétszóródtak. Úgy gondolták, egyenként különböző irányokból érkezve körülveszik az udvart, és ezzel elvágják a két bűnöző elmenekülésének lehetőségét. Csak Zobel és az egyik idősebb szomszédja maradt hátra, hogy csak azután folytassák nyíltan útjukat a kovácsműhelyhez vezető úton, miután társaik elfoglalták őrhelyeiket. Rövid tanácskozás után Zobel készen állt arra, hogy egyedül bemegy Muffinhoz, ezzel szemben társaira az

a feladat hárult, hogy az ablakon át figyeljék, mi történik a kunyhóban. Az éjszaka nagyobb része már eltelt, és a homályos ablaküvegeken át még mindig kilátszott a szabadba a kandallóban lobogó tűz fénye, amikor Zobel letért az útról, és határozottan bekopogott az ablakon. Amikor vad káromkodás kíséretében elhangzott a kérdés, ki kér bebocsátást ilyen későn, megbízható szavakkal így válaszolt: – Egy kései utazó. – Ennek ellenére eltartott egy darabig, míg végre meghallotta a lassan közeledő ír lépteit. De hallotta az óvatosan eltolt deszkatábla zaját is, amint azt korábban már megismerte.

– Halló Zobel úr! – szólította meg őt Muffin nem túl előzékenyen, miután kinyitotta az ajtót – mi az ördög hozta magát ide ilyen késő éjjel? A hét főbűnre mondom, ember, már régen az ördögök között volna a helye!

– Ami engem ide vezetett, azt hamarabb fogja megtudni, mint kedve volna hozzá, válaszolta azt öreg diák olyan hangnemben, mint annak idején diák korában igyekezett némely éjjeli őrből tiszteletet kiváltani, és Muffin mellett parancsoló testtartással belépett a sivár helyiségbe. Az ír idegenkedve követte tekintetével. Fogalma sem volt, hogyan reagáljon ekkora dacos magabiztosságra. Csak miután meggyőződött róla, hogy Zobel egyedül érkezett, csukta be és reteszelte be maga mögött az ajtót, és karba öltött kezekkel elé lépve belekezdett:

– Még egyszer kérdzem, ember, mi készíti arra, hogy éjszaka idején behatoljon egy becsületes ember házába, aki olyan hidegvérrel beverhetné a fejét, mint egy kiszáradt tökhéjat?

– A fejbe veréssel még várhat – válaszolta Zobel, botját látványosan meghajlítva Muffin orra előtt – maga személyesen teljesen mellékes nekem, korábbi partnerem, a maga barátját Ditscht keresem, aki itt talált búvóhelyet.

– Keresse őt a tisztítótűzben, de ne énnálam – horkant fel Muffin – nem ismerek semmiféle Ditscht, ezért azt tanácsolom, olyan gyorsan hagyja el a házam, ahogyan csak lábai bírják, mert

Jézusra mondom, úgy kiűzöm magából a számárságait, hogy még két hét múlva is harangok fognak zúgni a fejében.

– Tehát azt állítja, hogy nem ismeri? – kérdezte Zobel gúnyosan. – Akkor emelje csak meg azt a deszkaajtót az ágya alatt, szólítsa őt a nevére, és csodálkozni fog, hogy majd milyen hamar válaszol.

Muffin mélyen érintve visszahőkölt egy lépést. Csúf ábrázata színét változtatta. Azonban csak rövid ideig volt első rémületének hatása alatt, és az állati düh megint teljes mértékben úrrá lett rajta. Egyetértő pillantást váltott Maggyvel, aki a kandalló előtt térdelve a tüzet piszkálta, majd felnyúlt a falon lévő polcra, és amint a kezét visszahúzta, egy vékony galagonyabotot markolt, a végén kerek, ólomsöréttel töltött zacskóval, ami egy gyakorlott író kezében veszélyes fegyvernek számít. A pokol fenekére veled – üvöltötte, és a botot a feje felett forgatva az alkalmat kereste, hogy annak végét hatalmas erővel Zobel fejéhez vágja. – Tehát jobban ismeri a házamat, mint saját magam? – sziszegte.

De ahelyett, hogy sikerült volna Zobelt megfélemlítenie, a saját heveségével csak megerősítette annak hidegvérű nyugalmit, sőt azt a benyomást keltette, mintha a sajátos küzdelem kilátása régi dacos diáktermészetét és azzal együtt régi idők vidám dafkeségét keltette volna megint életre benne.

– Na ne már! – kiáltotta ellenfele feléje, miközben jobb lábát előre vetve vívóállást vett fel, és hangja egy ártalmatlan, rakoncátlan suhancéra emlékeztetett. – Így szoktam használni a pengémet – kiáltotta még vidámabban, és mielőtt Muffin a hallatlan fellépéstől összezavarodva felfogta volna, hogy miről van szó, vagy ideje lett volna a támadásra, a vén diák botja egy villám sebességével fejének jobb fele felé sújtott. A csel elől még elég jól sikerült neki kitérni, de ugyanabban a pillanatban a bal halántékára olyan kardcsapást kapott, amiről Zobel később úgy dicsekedett, hogy ennél kecsesebb és erőteljesebb találat a vívóteremben sohasem sikerült neki.



Muffin akkorát üvöltött, ami semmi földihez sem hasonlítható. Dühtől habzó szájjal neki akart menni ellenfelének, hogy öltre menjen vele, de ekkor akkora ütést kapott a fejére, hogy visszatanorodott, és egy pillanatra elvesztette az eszméletét. – Maggy – hörögte aztán hadonászva – vágj egy tüzes hasábot a képébe, hogy szikrák röpködjenek a fülei körül, gyorsan Maggy, dobdd ide a baltát, a sátán nevében!” A következő másodpercben már átko

zódva hadonászott feje fölött a neje által odanyújtott baltával. Zobel megint kitért. Az ír vad hadonászásával ellenfele hidegvérű számítása és ügyessége állt szemben. Az élethalál harc elkerülhetetlennek tűnt. A balta hátralendült, Maggy kezében tüzes fahasáb szikrázott. A döntő pillanatban azonban csörömpöltek az ablaküvegek, és „állj, vagy halál fia vagy” kiáltás kíséretében egy puskacső meredt a szobába. Muffinra ez a váratlan esemény olyan hatással volt, mint az ütés, amit előbb a fejére kapott. Visszatántorodva leeresztette a felemelt baltát, miközben Maggy, hirtelen támadt félelmében visszadobta a végén vörösén izzó fahasábot a tűzbe. Aztán mindketten dermedten a puskacsőbe bámultak, mintha a látvány tényleg meghaladná képzelőerejüket. Döbbenetüket tovább fokozta, hogy odakintről hevesen kiáltozó hangokat hallottak, dübörgés hangzott fel, amint két férfi az ajtónak vetette magát, mire az több lendületes nekilódulás után nagy reccsenéssel beszakadt. A szabaddá vált ajtónyíláson át négy vagy öt férfi rontott be, aztán már csak néhány percig tartott, mire Muffin és házi banyája kezük és lábuk megkötözve, a hátukon feküdtek. Muffin, mint egy veszett bestia, habzó szájjal egyik átkot szórta a másik után. Maggy fogcsikorgatva jajveszékelt, és hódfogaival őrzöngő fúriára emlékeztetett. A körülöttük álló férfiakra azonban az állati dühből fakadó rémes kifejezések éppúgy semmiféle hatással sem voltak, mintha jószágos szavakkal könyörögtek volna szabadulásukért. A fröcskölődő gyalázkodásoknak csak az vetett véget, amikor az egyik borús tekintetű farmer eléjük lépett, és így szólt hozzájuk:

– Óbégassatok csak kedvetek szerint, a sorsotokat úgysem kerülhetitek el. Aki hosszú éveken át rablókat és gyilkosokat támogat és rejteget, nem érdemel mást, mint hogy saját kátrányos hordóját borítsák a fejére, és felmetszett ágya tollában meghempergetve igazi madárként repüljön az akasztófa felé.



A többiek helyeslő nevetése és gúnyos közbekiáltása arról árulkodott, hogy azok ketten semmiféle könyörületre sem számíthatnak. Csak a becsületes vén diák állt ott úgy, mintha zavarba ejtené a hátborzongató jelenet, amit saját kezdeményezése eredményezett. Arra már gondolni sem lehetett, hogy az elszabadult szenvedélyekkel szemben közbelépjen. Más lehetősége nem maradt, mint hagyni, hogy minden menjen a maga útján. Figyelme

így a foglyokra terelődött, akik igyekeztek szabadulni béklyóiktól, majd az ágy alatti fatáblára mutatott, és megint magyarázni kezdte annak jelentőségét. Még beszélt, amikor a fekhelyet erős karok felborították, és máris dübörögve röpködtek szét a szobában a nyílást lezáró rövid deszkalapok, ahonnan újabb kezek szorgalmasan a kandalló tűzébe dugdosták azokat, hogy lángjuk jobban bevilágítsa a helyiséget. Az eltávolított deszkák helyén fekete nyílás tátongott, és a mélybe durván ácsolt lépcső vezetett le.

– Halló Ditsch! – hallatszott lefelé a sötét helyiségbe – mászszál csak elő a világosságra, vén róka! Hozd magaddal Harvest barátodat is! Gyerünk kifelé, ember! Kifelé veled, ha van még annyi férfúi bátorság a fejedben, mint egy vén kotlóstyúknak.

Aztán hallgatózni kezdtek. A pincéből semmiféle mocorgást sem lehetett hallani. Valamennyien kérdőn Zobelre tekintettek.

– Becs szóra odalent bujkál.

– Akkor hozzuk kicsit mozgásba a lábait! – kiáltotta ujjongva az egyik fiatal farmer, és odalépve a kandalló tűzéhez, kiragadott két lángoló fahasábot. – Füstöljük ki őket onnan, mint egy oposzsumot az odújából. Ha egy kicsit megpörkölődik, azt magának köszönheti – és erőteljes lendülettel lehajította az egyik lángoló hasábot a mélybe.

– A fejünkre gyújtjátok a házat – visította Maggy kétségbeesése csúcsán, amikor a második égő fahasáb bevetésére készültek.

– Ha felgyújtjuk a házat, legfeljebb csontjaidat égetjük el, és eléggé száraznak tűnnek ahhoz, hogy könnyen tüzet fogjanak – válaszolta a legfelső lépcsőfokon álló fickó, miközben kezét az égő fahasáb felé nyújtotta, de még mielőtt lehajította volna, odalent határozatlan mocorgás kezdődött, és rögtön azután nevetések és gúnyolódások kíséretében Ditsch feje bukkant elő a rejtekhelyről.

– Az ég szerelmére, hagyjátok, hogy legalább szóhoz jussak – kiáltotta nyomorúságosan, amint holtápadtan, valódi rémülettel tekintetében reszkető térdekkel egyensúlyáért küzdött.

– Hagytad te becsületes partneredet szóhoz jutni? – hangzott felé fenyegetően. – Megkérdezted őt, amikor a feje fölül eladtad a házat és a földet annak a gazember Balisternek?

– Minden szentre esküszöm.... – kezdett bele megint Ditsch, de a többiek rákiabáltak:

– Esküdözzél csak, meg az a másik ördög is, amíg csak kedved tartja, de előbb láncra veled, vagy elpusztulsz a kezeink között. – És a nyomorult pillanatokon belül biztonságosan megbéklyózva már ott is feküdt vendéglátói mellett. Csak ezt követően láttak hozzá, hogy vállatásnak vessék alá.

– Hol rejtőzik Harvest, aki együtt bujkált veled odalent? – hangzott a kérdés – mondd meg az igazat, vagy annyi tüzet hajigálunk lefelé, hogy tíz percen belül megsültök valamennyien, mint egy elejtett mezei nyúl a nyárson!

– Magasságos Isten, nem volt velem odalent – bizonygatta Ditsch félelmében.

– Akkor most mi a helyzet, Zobel úr? – fordultak hozzá, aki megvetően elfordult áruló barátjától – higgyünk ennek a gazembernek, vagy azzal próbálkozik, hogy jó pénzért megmentse a gyilkost az akasztófától?

– Tegnap együtt üldögéltek odalent – válaszolta Zobel borúsan, amikor Ditsch könnyörögve közbeszólt:

– Nem tagadom, tegnap is, és minden nap, de csak néhány órára. A többi időt az erdőben csavarogva töltötte el. Úgy vélte, hogy ott nagyobb biztonságban van.

– Ez hihetőnek tűnik – válaszolta Zobel, mivel Smasch is erről számolt be, Ditschhez fordulva pedig fanyar hangon így szólt: – Mivel érdekelttem ki, hogy ilyen szemérmetlenül visszaélt bizalmammal?

– Túl szép szavak ezek ehhez a gazemberhez – szakította félbe valaki – aki egy gyilkossal együtt húzza meg magát valahol, nem érdemel mást, csak azt, hogy mellette legyen fellógatva.

A sóhajtozó és nyavalygó foglyokat figyelmen kívül hagyva futólag tanácskozni kezdtek, majd Zobel két szomszédja kíséretében, mindegyikük lángoló fahusággal a kezében lementek a nyolc lépcsőfokon. Odalent átpréselték magukat egy keskeny, faragatlan oszlopokkal alátámasztott bejáraton, és előttük feltárult egy nyolcszor nyolc láb méretű helyiség, magassága éppen elég ahhoz, hogy ne akadályozzon egy felegyenesedett embert. Éppúgy, mint a bejárat környékét, magát a pincyszerű barlang oldalfalait is farönkök képezték, ami megakadályozta a kovácsmunka miatt rezgő föld beomlását. Födémét faragatlan farönkök képezték, ami egyúttal a kovácsműhely padlózata volt. Körültekintve a férfiak két helyen leszórt szalmát láttak, pokrócokkal leterítve. Az egyikén egy bőrrönd volt, amit Zobel azonnal megismert, mert a partnere tulajdona volt. A másikon egy vászonbatyut találtak, ami nyilvánvalóan párnaként volt használatban, és igazolta azt a gyanút, hogy Harvest búvóhelyére bukkantak. A kutatást folytatva a férfiak feltúrták a szalmát, de csak Harvestében találtak egy kis csomagot, ami nagy gonddal szénával volt körületekerve, és a vászonbatyu alá volt bedugva. Amint visszatértek a fenti helyiségbe, ott találtak minden résztvevőt összegyülekezve. Szorosan egymás mellett üldögéltek a zord alakok, élénk feszültséggel várva a beszámolót a kutatás eredményéről. Még a megbéklyózottak is néma várakozással figyeltek a vén diákra, amint az megszólalt:

– Harvest tényleg nincs odalent – kezdett bele, és közben bontogatni kezdte a csomagot. – Nem csodálkozok mindezen azok után, amit Smasch elmondott nekem róla. Mivel Ditsch nem tart rá igényt, mert nem az övé, csak Harvest tulajdona lehet, és így jogunk van hozzá, hogy ellenőrizzük a tartalmát. Aki gyilkosság súlyos vádjá alatt áll, az nem panaszkodhat. – Ekkor elnémult, és meglepődve nézett az ujjai között kibomló levelekre, amiből egy piros selyemfonállal összekötött sötétszürke hajfürt hullott ki, mire rémülten nézett körbe. Csak némi szünet után sikerült eléggé leküzdenie csodálkozását, hogy valamennyire elfogadhatónak

látszó nyugalommal folytassa: – A rejtély megoldódott, már semmi kétség – és egyik kezével felemelte a hajfürtöt, másikkal a leveleket, és egy pár öreg kesztyűt. Aki ezt kikotorta az agyonlőtt Gruber sírhantjából, ahová megható kegyelettel a szegény bolond lány dugta el, minden bizonnyal az a gyilkos. Pénzt keresett, a meggyilkolt fiatalember örökségét, de csak apró emléktárgyakat talált. Ezek, és Smasch tanúskodása elegendő lehet ahhoz, hogy határozott váddal lehessen fellépni Harvest ellen, és mindezt felmutatva letartóztatását lehetővé tenni.

– Jól beszélt – jegyezte meg Hopetown egyik idős polgára megfontoltan – de mi van azzal a két hónappal, ami Harvest elutazása és a gyilkosság között telt el? Smasch korlátolt, ezért tanúskodása nem lehet döntő jelentőségű.

– Zobel elgondolkodva nézett a pincelejárat felé. Hirtelen villámként suhant át becsületes arcán egy felismerés, majd lendületesen megpödrve bajuszát, és kezében az emléktárgyakkal a nyitott rejtékhely felé mutatva méltóságteljesen így szólt: Harvest egy hétig, vagy talán tovább lakozott mostanában odalent földalatti búvóhelyén. Hát nem tölthetett el ugyanazon a helyen két hónapot is, hogy közben biztos kilátással kitervelje a gyilkosságot előnyben részesített vetélytársa ellen?

A férfiak csodálkozva néztek egymásra. Nyilvánvalóan meglepte őket, hogy a vén diák, aki köreikben tiszteletre méltó, de gyakorlati- és pénzügyekben könnyelmű agglegény hírének örvendett, pont ebben a komplikált ügyben mutatkozott bölcsebbnek náluk. Ámde amit ő csak feltételezésként vetett fel, azt egy másikuk egészítette ki, aki Muffinhoz fordulva így szólt:

– Átkozott Paddy – szólította meg őt ír gúnynevéen – az előbb már elmondtam a véleményem arról, hogy te meg az alattomos banyád hogy néznének ki kátránnyal leöntve és tollban megforgatva. Ettől az eljárástól azonban eltekinthetünk, ha életedben először a valóságnak megfelelő választ adsz. Tehát most válaszolj! Eltöltött annak idején Harvest két hónapot ebben a rókalyukban?

És Muffin késedelem nélkül válaszolt:

– Pont úgy történt, ahogy mondja. Semmi okom sem volt rá, hogy valakit, akit úriemberként ismertem, készpénzfizetés ellenében ne hagytam volna, hogy elrejtőzködjön az emberek elől. Szent Patrikra mondom: Ha tudtam volna...

– A hóhér sem kíváncsi arra, amit fogaid közt még sziszegni akartál – vágott bosszúsan a szavába a farmer – most már eleget tudunk, a többi a mi dolgunk. Ha majd Harvest az akasztófán lóg, csak azt fogom sajnálni, hogy házi banyáddal együtt nem lógtok ti is mellette. Most pedig magához, Ditsch úr. Becsületes városunkat szégyenfolttal szennyezte be, és ezzel vége is minden további udvariaskodásnak. Hol van a pénz, amit az a gazember bíró közös tulajdonukért fizetett? Ajánlom, ne próbáljon félrevezetni bennünket, különben megbánja. Ha nem vesszük be a városba a bíróság elé, az csak kényelmünk érdekében történik. Többünknek semmi kedve sincs egy galád szélhámosság miatt fél tucat alkalommal tanúként a bíróság előtt megjelenni. Tehát még egyszer kérdezem, mennyi pénzt kapott Balistertől ezért a szélhámosságért?

– Kétezer nyolcszáz dollárt – válaszolta Ditsch habozva.

– Hol van a pénz?

– A bőröndömben.

– A fele korábbi partnerének jár?

– Elismerem, hogy igen – nyugtázta Ditsch készségesen, hogy bírát lecsillapítsa.

– Akkor azt javaslom – fordult a beszélő a többiekhez – valamennyiünk jelenlétében nyissuk ki a bőröndöt, majd barátunknak és polgártársunknak számoljuk le a neki járó részt. A másik felével Ditsch mehet, ahová akar. A „Zobel és társa” házzal kapcsolatban pedig hozzuk meg azt a döntést, hogy barátunk és polgártársunk egyedüli tulajdona, amennyiben az ezernégyszáz dollárt odaadja Balisternek. Az pedig nem a mi dolgunk, hogy ő miként fog hozzájutni pénzének másik feléhez, mert Hopetownban semmi esetre sem maradhat tovább. Ha nem tetszik neki a dönté

sünk, akkor nyugodtan bírósághoz fordulhat, de az a véleményem, hogy ettől úgylis tartózkodni fog.

– Miután elcsitult a beszéd utáni zajos tetszésnyilvánítás, Zobel lépett elő:

– Polgártársaim! – kezdett bele – éleslátással meghozott döntésük semmi kívánnivalót sem hagy maga után, azonban a személyemet illető néhány ponttal szemben ellenvetésemet szeretném bejelenteni.

– Amennyit csak akar – hallatszott vad összevisszaságban, de nem most, és nem ezen a helyen. Lesz erre még elég idő, amikor majd otthon üldögélünk, itt azonban van még némi dolgunk, majd a csoport vezetője erélyes hangon folytatta:

– Szomszédságunkban nem tűrhetünk el egy ilyen intézményt, mint ez a kovácműhelynek álcázott bűnbarlang, ezért el kell tűnnie a föld színéről. Ezzel szemben Ditscht, Muffint és feleségét szabadnak nyilvánítjuk. A távozásra napfelkeltéig hagyunk időt nekik. Ha addigra nem tűnnek el, vagy még egyszer felbukkannak a környékünkön, akkor egyszerűen halomra fogjuk löni őket. A bírósággal persze ők is próbálkozhatnak, ha kedvük van hozzá, nekünk az is megfelel.

Megint csak hangos zűrzavar következett. Aztán Zobel gondterhelten nézte végig, amint Hopetown mindaddig békés természetűnek tartott lakói a foglyokat lábaiknál fogva kirángatták a szabadba, és mindhármukat úgy fektették egymás mellé, hogy a kunyhó a látómezőjükben maradt. Gúnyosan megígérték nekik, hogy nem fognak fázni a hűvös őszi hajnalon, és tíz perccel később a kunyhó belsejéből furcsa ropogást lehetett hallani. Az égő fahasábokkal keltett tűz kezdett mindenfelé szétterjedni.

Ditsch egykedvűen feküdt. Boldog volt, hogy pénzzel a zsebében tűnhet el a környékről. Muffin káromkodott és dühöngve próbált megszabadulni béklyóitól, Maggy pedig a megsemmisülő pénze után óbégatott, és váltakozva könyörületért esengett, majd elátkozta Hopetown polgárait. Ők azonban sem egyikre, sem másikra nem figyeltek. Abban a tudatban, hogy eljárásuk csak meg

előzte a büntetőbíró döntését, megelégedve szemlélték a kiszárad faszerkezet között egyre gyorsabban szétterjedő és felcsapódó lángokat, míg végül a tüzes lángnyelvek már a tető zsindelyeit nyaldosták. Csak akkor indultak hazafelé jókedvűen, amikor a tető szarufái nagy reccsenésekkel beomlottak, és akadálytalanul felcsapott a láng. Zobel hallgataggá vált. Bár azt mondogatta magában, hogy a marcona emberek törvényellenes cselekedetét csak korlátlanul elszabadult igazságérzetük irányította, és a három gonosztevő bizonyára kiérdemelte a büntetést, azonban mégsem tudott megbékélni a bíraskodásnak ezzel a módjával.

Mielőtt a férfiak saját tanyáik felé indultak volna, megjelentek Balisternél. Még ébren találták, de láthatóan a legnagyobb gondban volt. A két ór kényelembé helyezte magát. Bármennyire is igyekezett, hogy megtudja szokatlan látogatásuk okát, egyetlen magyarázó szót sem tudott kiszedni belőlük. Amikor Zobel szomszédaival együtt odaért, halálosan elsápadt. Sejtteni kezdte, hogy mindez miatta történik. Csak akkor szedte össze magát, amikor Zobel az adásvételi szerződést kérte tőle, amit készségesen előadott. Miután figyelmesen átolvasta, aláírta a nevét.

– Korábbi tulajdonom most már teljes joggal a magáé – mondta visszanyújtva az iratot. – Ha visszaadnám az ezernégy-száz dollárt, megint beköltözhetnék a házamba, de az itt szerzett tapasztalataim ettől visszatartanak.

– Még egy szóra, Zobel úr – szólt utána Balister, amint az megvetően elfordult.

– Zobel válaszra sem méltatta. Helyette a hopetowni férfiak szószólója lépett elé.

– Balister úr! – szólította meg borús hangon – köszönje meg ennek az embernek, akit azzal a Ditsch nevű gazemberrel összefogva kitértek mindenéből, hogy nem jár úgy, mint Ditsch, aki még sokáig emlékezni fog ránk. Jegyezze meg jól magának: Ha bármit meg mer tenni, ami hátrányos Hopetown lakói számára – és jól tudom, hogy ilyesmi máris a levegőben van – akkor még találkozunk. Szabad emberek vagyunk, és meg tudjuk védelmezni

az érdekeinket. És még egy jó tanács: Igyekezzen mihamarabb eltűnni innen, mert nem fogja különösebben jól érezni magát olyan helyen, ahol mindenki kerülni fogja, mint egy leprást.

– Egy magyarázatot mégiscsak megengedhetnének nekem – kezdte Balister, de süket fülekre talált, mert a férfiak valamennyien szó nélkül otthagyták. Miután az utolsó is kilépett a szabadba, fellélegzett. Csak egy vad káromkodást sziszegett maga elé, aztán bezárta és elrekeszelte az ajtót.

A fiatal település elcsendesedett. Csak napfelkelte után kezdődött némi mozgás.

Első sugarai ott, ahol előző nap még a kovácsműhely állt, füstölő romokat és hamut világítottak meg. A leégett ház romjaitól nem messze két ló húzott egy rozoga stráfkocsit. Értéktelen kacatokon a gyeplőt tartva Maggy üldögélt. Ditsch és Muffin gyalog követték a kocsit, maguk előtt fél tucat marhát terelve. Egy fiatal csikót Muffin kötélén vezetett. Mindhárman fejüket lógatták. Az ír csak hosszabb szünet után emberelte meg magát egy megjegyzés erejéig:

– Kenyeret mindenhol sütnek.

– Mindenhol – nyugtázta Ditsch bánatos hangon, a kezei közül kisiklott ezernégyszáz dollárra gondolva.

Hopetown lakói soha többé nem hallottak róluk, mintha szélvihar söpörte volna le őket a Földről.

Amikor Zobel elkészönt öreg barátaitól, a délelőtt fele már eltelt.

– Talán a soha viszont nem látásra – vélekedett szomorúan – jobb esetben is csak évek múlva.

Szívélyes jókívánságok kíséretében elindította a lovakat. Nemsokára eltűnt az erdő fáinak lombjai alatt. Ezúttal nem énekelt. Mintha súlyos teher nyomta volna vállát, úgy üldögélt a bakon.

IX.

A vén diák távozása óta eltelt utóbbi órákat Blending asszony kínos nyugtalansággal élte át, ami rögtön Zobel távozását követően kezdődött, amint Smasch puskáját vállára kapva bebicegett az erdőbe azzal, hogy vadászni indul. Ruth, akin hirtelen megint úrrá lett a sajátos nyugtalanság, szintén eltűnt szem elől. A part menti ösvényt követte ábrándozva, alkalmanként zöldellő ágat vagy virágot szedve egy koszorúhoz. Napok óta most tért vissza először a sírhanthoz. Megfoghatatlan beteges reménykedés töltötte el lelkét, miután Smasch bebeszélte neki, hogy a pénzt és ezzel az utolsó varázslatot is egy rabló keze veszélyezteti, ezért sürgősen máshová kellene elrejtetni. Azt nem vette számításba, hogy ezt a megbízást úgylis elfelejtetheti, mire odaér a sírhoz. Sötét terveihez az is bőven elég volt, ha egyáltalán odamegy. Ő maga néhány száz könyöknyi távolságra a sírtól egy páfrányos szélén lefeküdt a földre. Hosszan, igen hosszan várakozott ott türelmesen. Csak mikor Ruth elment a közelében, akkor mászott be a takarást biztosító páfrányok alá, ami azonban korlátozta a teljes szabad kilátásban. Ott aztán tovább kúszott úgy, hogy csak kicsi legyen a távolság közte, és Ruth között. A lány teljesen zajtalanul lassan közeledett a bozótos felé, amely a sír körüli tisztást határolta. Aztán megállt, és Smasch tisztán látta, hogy letérdelt. Ahelyett azonban, amint feltételezte, hogy a moha alól kikotorja a pénzt, megint elkezdett virágot szedni. Így volt elég ideje rá, hogy a széles levelek takarásában oda kússzon, ahonnan meg szokta figyelni a bolond lányt. Hosszú perceket töltött ott el, merev tekintettel figyelve a bozótost, amely mögül a lánynak elő kellett bukkannia, amikor végre felbukkant előtte. Tekintetét kezeire szegezve, melyek mechanikusan a csokrot rendezgették, lassan lépkedett az alacsony, puha fűben. Csak az utolsó lépéseket tette meg gyorsabban, mintha eszébe jutott volna, hogy fontos dolga van. Mielőtt azonban céljához ért volna, hirtelen visszahőkölve megállt, mint-ha láthatatlan fegyver találta volna el. Ernyedten hullottak alá karjai, kezeiből kihullottak a virágok.

Ruth tekintete az odvas tölgyfa lábánál lévő padra meredt. Szoborrá dermedve állt ott, mint a döbbenet emlékműve. Olyan

benyomást keltett, mintha menekülni készülne, amihez nincs elég ereje, vagy mintha valami rejtélyes átok bénította volna meg.

Smasch megrémült, és figyelmesebben kezdett arrafelé kémlelni. A lány iránti aggodalmában valamelyest felemelkedett, és csak most vette észre egy férfi lábát, aki a padon térdelt, és fejét, karjait és vállát bepréselte a fatörzs terjedelmes odvába. Ennél a felfedezésnél széles ábrázata a benne erjedő feszültségtől mélyen elszíneződött. Fékezhetetlen düh szikrázott szemeiben, a vad győzelem érzése sajátos grimaszokra torzította arcát. Zajtalanul térdre emelkedett, és a szilárdan megmarkolt puskát másik kezére támasztva tekintete szabályosan befűrödött a göcsörtös tölgyfába.

Ruth, figyelmét csak a virágokra összpontosítva az idegent csak akkor vette észre, amikor már mögötte állt, az pedig adott helyzetében a lány egyébként is zajtalan lépéseit egyáltalán nem vette észre. Fogalma sem lévén róla, hogy közvetlen közlől figyelik, zavartalanul folytatta tevékenységét, miközben testével szakadatlanul sajátosan forgolódott és nyújtózkodott, mintha felfelé nyúló karjaival valami el nem érhető tárgyat akarna megkaparintani. Ruth eközben dermedten állt, mintha nem is élne, arca egyre inkább halottsápadttá vált. Még akkor sem mozdult meg, amikor az idegen nagy nehézségek árán kezdete kifelé küzdeni magát az üregből. Csak a kíváncsiság tüze lobogott szemeiben, figyelve, amint a széles vállak előbukkannak a nyílásból, és térdein a padtól távolodva egészen a sírhant fejrészig húzódott vissza. Kezében zsinórral többszörösen körültekert dobozkat tartott, aminek súlya nyilvánvalóan nem állt arányban csekély méreteivel. Végtelen kapzsiságot tükröző tekintetét a dobozra szegezte, és még mindig nem vette észre a közvetlen közelében álló karcsú alakot. Csak akkor vette észre Ruthot, amikor menekülésre készülve karja alá szorította a dobozt. A felismerésnek rettenetes hatása volt. A térdei megroggyantak, mintha képtelenek lennének megtartani teste súlyát, szemei úgy meredtek ki üregeikből, mintha fojtogatnák. Hirtelen hamuszürkévé vált arcszíne éles kontrasztot képezett összekuszálódott fekete szakállával. Bénító döbbenete ellenére, ami úrrá lett rajta, jobb kezével a bal karja alatt lévő kicsiny dobozt szorongatta, hiszen annak tartalma volt az,

ami miatt el kellett tűnnie erről a környékről, és ami miatt lépésről lépésre a hóhér kezének fenyegetését érezte. Másodpercek teltek el, miközben Harvest és Ruth tekintete egymásra meredt.

– Harvest, miért akar megfosztani attól, ami utolsó kedves emlékként megmaradt nekem? – kérdezte megható hangon. Az a pénz Wilhelmé, és ha visszajön, kérni fogja tőlem. És biztos, hogy visszajön, egészen biztos vagyok benne, hiszen képtelen kedvese nélkül élni, és én sem önélküle. Ha elrabolja azt a pénzt, nem fog visszatálatni hozzám. Legyen könyörületes, drága jó Harvest, és tegye le azt a dobozt ide, az üres sírra.

Harvest egyre jobban lehajtotta fejét. Képtelen volt elviselni a lány tekintetét. Rettenetes küzdelmet vívott magával. Bár egyfelől Ruth könnyörgő hangja nagy, sőt csillapító hatással volt rá, másfelől körüllebegték a körülmények, aminek a lány szomorú hangulatát köszönhetette. Harvest képzeletében vélhetően felbukkanhatott a meggyilkolt Wilhelm véres fejének látványa, nyelve kiszáradt torkához tapadt, tüdejéből hörögve távozott lélegzete. Amint azonban Ruth elhallgatott, szertefoszlott hangjának hatása is, mire felegyenesedett. Mindkét kezével szorosan megmarkolta a dobozt. Egy ideig még levegő után kapkodott, aztán zihálva tört elő belőle:

– Ruth, vissza fogod kapni – nem fog elveszni számodra – Wilhelmnek akarom odaadni, ő maga fogja visszahozni neked...

– Nem igaz! – sikította Ruth halálfélelemben. El akarod tőlem rabolni, távol akarod tartani tőlem Wilhelmet! Harvest, Harvest, add vissza a pénzt! – és mintha ki akarná ragadni a kezéből a dobozt, heves mozdulatot tett Harvest felé.

Harvest hátrálni kezdett, és csak ekkor lépett elő a tölgyfa mögül, és vált Smasch számára láthatóvá. A pénz megszerzésében látta sorsának jobbra fordulását, és átvillant rajta a gondolat, ha szerencséje lesz úgy elmenekülni, hogy más ne vegye észre, egy örült vádaskodását úgysem fogja senki komolyan venni.



– Nem tehetem, nem adhatom oda, szerencsétlenséget okoz-
nék vele neked – mondta a sír felé, és kitérve a felé nyúló erőtlen
kar elől megfordult. Tett még egy lépést visszafelé. Ekkor lövés
dördült az erdő felől, mire a dobozt messzire hajítva magától
hosszan elvágódott arccal a föld felé. A puskát, melyből a halálos

lövés származott, szilárd kezek szorították vállhoz, és biztos szem tekintett végig a csövön. Mint annak idején a gyanútlan német fiatal esetében, most az ő fejét ütötte át a golyó.

Amint Ruth a dörrenést követően Harvestet földre zuhanni látta, borzongás rázta meg. Aztán merev tekintettel a halottra nézve úgy állt ott dermedten, mint egy szobor. Csak lassacskán elevenedett meg ismét esendő alakja. Nehézkesen emelte fel kezeit és mintha elválasztott haját simítaná félre, lassan végighúzta halántékán. Aztán hirtelen égnek emelte karjait, és megható kiáltása hangzott végig az erdőn:

– Wilhelm, hová lettél? Wilhelm, hiszen te meghaltál! Ó, soha többé nem térsz már vissza kedvesedhez!

Miközben leírhatatlanul bánatos hangja lassan elhalkult, lehangyaltott a sírhantra, fejét karjai között a fűbe szorítva. Néhányszor még nyomorúságosan felsóhajtott és szipogott, aztán elméje jótékony öntudatlanságba borult. Ekkor Smasch megkerülve a tölgyfát előlépett. – Ruth! – szólította meg tompa hangon. Rekedt hangja olyan volt, mint egy fuldoklóé, Ruth azonban nem mozdult. – Will-o the Wisp – szólott hozzá még lágyabban, sőt gyengéden, de választ megint csak nem kapott. Tanácstalanul nézett körül. Tekintete a halott gyilkosra esett. Maga elé képzelte, mi lenne, ha Ruth magához térve megpillantaná a halottat. Puskáját borús tekintettel a tölgyfának támasztotta, és erős karjaival a holttestet a függőleges partfal peremére cipelte, aztán lábával erőteljes taszítással lelökte a folyóba. Mindeddig tompa arcvonásai futólag felderültek, amint az árban eltűnni látta őt. Csak akkor tért vissza Ruthhoz, miután a szörnyű esemény nyomait a lehetőségekhez képest eltüntette, és a dobozt visszadugta a fa üregébe.

A lány még mindig ugyanúgy hevert, mint amikor otthagytá. Nem akarta őt felébreszteni, így leült mellé a sírhantra, hogy közel legyen, amikor felébred. Tapintatosan, és olyan gyengédséggel, amit súlyos ökleiről alig lehet feltételezni, fejét annyira elfordította, hogy arca szabaddá váljon. Az érintést a lány nem érezte. Futó ájulása mély álomra váltott. Mint súlyos teher alatt, Smasch lehajtotta a fejét. Tekintete mereven a kedves, sápadt arcra szege

zódott. Szempillája meg sem rezzent. Egykor hasonlóan szemlélt megtörtén egy halálsápadt arcot, mely megtévesztően hasonlított a mostanira, és amely egy olyan asszonyé volt, aki jóságával és szépségével első ízben gyújtott szelídebb érzelmeket magányos szívében, egy olyan asszonyé, akiért örömmel vállalt volna százszor is kínhalált

– Kedves Smasch – szólt hozzá gyakran – neked is vigyáznod kell majd gyermekeimre, és maradj akkor is hűséges hozzájuk, ha én már nem leszek. – Ezek a hangok csendültek fel most ismét benne, széles ajkai görcsösen egymásra feszültek, amint elmélyülten a szegény, beteg arcot nézte. Szemei sajáatosan kivörösödtek, és végül egyik könnycsepp a másik után pergett le időmarta arcán. Reszkető kezével néha megsimogatta a felbomlott szöke fürtöket, ugyanaz a kéz, mely röviddel ezelőtt véget vetett egy gyilkos életének.

A nap lehanyatlott a fák mögött, az erdő árnyai sötétséggé sűrűsödtek, Smasch még mindig a csendes arcot nézte, és feszült figyelemmel várakozott az élet élénkülésére. Az alkonyati szürkület sötétedésbe ment át. Az ágak között felbukkant a Hold reszkető fénye. A sápadt arc beleolvadt az éjszakai környezetbe, azonban amit Smasch látni akart, még mindig ugyanúgy megtudta különböztetni, mint korábban, bár leginkább csak lelki szemével. Csupán csak akkor emelkedett fel, amikor az ősziesség már az ő kemény teste is megérezte. Összenyomott kalapját egy anya gondosságával Ruth feje alá tette, és kabátját levetve azt is ráterítette. Milyen szívesen hazavitte volna, de a hosszú úton még az ő hatalmas erejének is túl nehéz lett volna, egyedül hagyni őt, és segítséget hívni, sohasem merte volna megtenni, hiszen a folyó olyan közel volt, és annyira mély.

A hideg elleni szűkös védekezéssel nem volt megelégedve, ezért száraz gallyakat gyűjtött. Alkalmas helyen nemsókára gyakorlott kezei alatt füstmentesen égett a tűz, amit az enyhe fuvallat Ruth teste felé árasztott. Mintha a melegnek életre keltő hatása lenne, a lány megmozdult. Néhány eredménytelen próbálkozás

után felemelte fejét, és első pillantása a mellette ülő Smaschra talált.

– Jonny! – szólította meg őt rövid merengés után, és a szavak nehezen akarták elhagyni reszkető ajkait – te, meg a többiek fél-revezettetek engem. Most már mindent tudok. Harvest megölte Wilhelmet. Láttam a gyilkos arcát, amikor eldőrdült a lövés. A folyó túloldalán állt. – Néhány lélegzetvételnyi szünetet tartott, aztán egyre hangosabban, fájdalmas hangon folytatta. – Nem fog visszatérni, többé már nem tud visszatérni! Ez alatt a sírhant alatt alussza örök álmát. Wilhelm, ó Wilhelm, hozzád szeretnék térni! Melletted szeretnék pihenni örökre! Wilhelm, Wilhelm, többé már nem lehetsz a kedvesedé, többé már nem fogod meghallani az ő hívogató szavát. Wilhelm, Wilhelm, halott vagy, most már biztosan tudom, hogy meghaltál.

Pityergés fojtotta el a hangját. Fejét visszahajtotta karjaira, és a sírhantra simulva heves sírásba kezdett. Smasch szemeiből megint könnyek törtek elő. Torz, gnómszerű teste görcsbe rándult, amint igyekezte tartani magát, melle szétrobbanással fenyegetett.

Az éjszaka előrehaladt, a tűz már alacsonyabb lánggal égett, de Ruth még mindig kétségbeesetten sírdogált. Csak éjjél körül hallgatott el. Álomisten mély együttérzéssel elapasztotta könnyeit.

Csak most, miután Smasch meggyőződött róla, hogy a lányon megint erőt vett a kimerültség, és újra elaludt, felemelkedett, hogy újabb tűzrevalót szedjen, és felélessze a tüzet. Csak időnként ült le szegényke mellé, hogy megfigyelje lélegzését. Mintha váratlan segítséget várna, az erdő felé hallgatózott. Az erdő azonban csendes volt. Az állatok is alig mozogtak. Olykor egy-egy bagoly nevetett fel kísértetiesen a távolban, vagy macskabagoly átható hangja volt hallható. Néha-néha zsákmányát űző farkas üvöltése hallatszott tompán a távolból. A Hold magasan állt. A fák ágai között átkukucskálva gondterhelten nézegette imbolygó tükörképét az árban. Ami a fekete mélység alatt rejtve maradt, éppoly kevésbé érdekelte, mint a borús hangulatban lévő őrt a sír mellett.

Amikor a Nap már fent járt az égen, Ruth levetette magáról a szundikálás béklyóit. Amit előző este átélt, csak korlátozott mértékben maradt meg emlékezetében. Attól viszont nem idegenkedett, hogy az éjszakát a sirhantra borulva töltötte el. Egész lényét kedvesének halála körüli gondolat töltötte el. Összeszedetten, bár csak néhány szóval és forró könnyek kíséretében számolt be Smaschnak pótolhatatlan veszteségéről. Az a remény, hogy hirtelen visszatért teljes szellemi ereje, tévesnek bizonyult. Semmiféle kéréssel nem lehetett rábeszélni, hogy hazatérjen vele. Teljesen hiábavalóan esküdözött, hogy a nővére aggodalmaskodik érte, és hiába magyarázta, hogy a táplálkozás teljes hiánya legyengült testét meg fogja viselni. A nővérével kapcsolatban a lány azt állította, hogy gyerekei mindenért kárpótolják, saját pusztulását pedig csak olyan eseménynek tekintette, ami egyesítheti őt kedvesével. – De Jonny, te nyugodtan hazamehetsz – fűzte hozzá még szelíden – te nélkülözhetetlen vagy a farmon, a te egészségedet kell kímélni. Igen, jóságos Jonny, menj csak, és nyugtasd meg a nővéremet, hogy ne aggódjon miattam, mondd el neki, hogy még dolgom van itt, egy csomó virág vár rám a környéken, hogy leszedjem, és szegény Wilhelm sírját díszítsem velük.

– Nélküled nem mehetek vissza a farmra – magyarázta Smasch – megpróbálva mérsékelni érdes hangját – akkor inkább segíték munkában. Négy kéz hamarabb végez, mint kettő, majd meglátod, milyen hamar szépen feldíszítjuk a sírt.

Ruth nem válaszolt. Felemelkedett, és imbolyogva elindult. Smasch igyekezett a közelében maradni. A mezőnek egy őszi virágoktól tarkáló része felé tartottak. Ruth ott leült, és elkezdett koszorút fonni azokból a virágokból, szénaszálakból és zöld lombokból, melyeket Smasch vitt oda neki. Az idő múlását már egyikük sem figyelte.

Amikor Zobel behajtott a fogattal a Blending farmra, a Nap már éppen delelőben volt. Komoly képpel körülnézett, de örömsugár futott végig becsületes arcán, amint meglátta a három gyereket, élükön Lizácskával, feléje rohanni, és ujjongva üdvözölték.

Anyjuk iránti érdeklődésére azt a választ kapta, hogy jól van, odabent van a házban egy idegen úrral, aki lovon érkezett, és nagyon sokat beszél. Zobel megint elkomolyodott, és igyekezett kifogni a lovakat és leszedni a lószerszámokat. Miután ezzel végzett, rögtön belépett a konyhába, ahol a családi asztalnál tényleg ott ült egymással szemben Blendingné és egy idegen. Előttük több nyitott irat és írószerszám hevert.

Zobel megjelenésekor Blendingné felállt, és szokásos szívélyességével kezét nyújtott neki.

– Hála Istennek, hogy visszatért, üdvözölte Blendingné a vén diákot őszinte örömmel. Már órák óta sóvárogva vártam magára. Távozása óta eltelt idő nyugtalan aggodalmakkal telt számomra. Smasch és Ruth tegnap délután elmentek, és eddig még nem is tértek vissza. Vajon hol lehetnek? Mi történhetett velük? A helyzetem lassacskán kezd tarthatatlanná válni idekint. Égi jelként jelent meg itt ez az úr, és megvásárolta a farmot a hozzátartozó földekkel együtt, méghozzá olyan áron, amivel minden bizonnyal még elhunyt férjem is elégedett lett volna.

Észrevette, hogy Zobel képe ennél a hírnél jelentősen megnyúlt, aztán élénkebben folytatta:

– Régi barátként jól ismeri családom és házam történetét, és beláthatja, hogy nem tehettem jobbat, mint eladjak egy olyan birtokot, amelynek a szomszédságában...

– Ezek szerint a szerződésben már megállapodtak? – vetette közbe Zobel ingerülten.

– Megállapodtunk – válaszolta az idegen Blendingné helyett magabiztosan – nem sokat alkudoztunk, ajánlatommal a legvégsőig mentem, ezért hamar megegyeztünk.

Zobel erélyesen de egyúttal bizalmatlanul végigmérte az idegent. Emlékezete kezdett megvilágosodni. Ezt a hangot hallotta már valahol, látta magát az embert is, bár a sötétség homályában, ráadásul egy pokróc alatt. Bosszús és gúnyos mosoly kíséretében megpödrölte a bajuszát.

Blendingné észrevette rosszallását, és elnézést kérve folytatta:

– Már csak a nevem kell aláírnom. Éppen kézbe akartam venni a tollat, amikor meghallottam, hogy közeledik a házhoz, és inkább vártam egy kicsit, mert szeretném, ha tanúskodna. Ha volna olyan szíves, és nevét odaírná tanúként az enyém mellé...

– Arra semmi szükség – szakította őt félbe az idegen, mintha Zobelnek semmi köze sem lenne a megállapodáshoz. Írja csak oda azt a néhány hiányzó betűt a nevénel, azzal az ügy el van intézve. A pénz átadását követően Zobel úr bizonyára alá fogja írni tanúként a nyugtát.

– Láthatom a szerződést? – kérdezte Zobel.

Blendingné átnyújtotta neki az iratot, Zobel pedig figyelmesen szóról szóra végigolvasta.

– Pompás kis szerződés – jegyezte meg végül – valóban már csak néhány betű hiányzik róla, de azokkal sem érne többet, mint... – és még mielőtt bárki felfogta, vagy megakadályozta volna, hogy mire készül, az iratot apró fecnikre tépte.

– Uram! – kiáltotta felháborodva az idegen – mi jögon...

– Állítsa le magát! – szakította félbe Zobel hidegvérrel, és karba öltött kezekkel, hangjában a legnagyobb nyugalommal magyarázni kezdte: – Tegnapelőtről tegnapra virradó éjjel egy tanú kíséretében az ír Muffin műhelyében voltam. Megfigyeltünk onnan egy lovaszt, aki igen élénk tárgyalást folytatott Balister bíróval. Minden egyes szót megértettünk, és azt is, maga attól tartott, hogy bizonyos birtokügyekben megzavarják az érdekeiket, és túltesznek magukon. Folytassam, vagy úgy érzi, akkor jár a legjobban, ha felpattan a gebéjére, és dolgavégezetlenül hazamegy?

– Úgy gondolom, inkább az utóbbit választanám, mert ebből az ügyletből itt már nem lesz semmi – válaszolta az idegen, leküzdve bosszúságát. Egy elhibázott spekuláció azért még nem tisztességtelen.

– Bizonyára nem – helyeselte Zobel méltóságteljesen – viszont ha ajánlatát a hússzorosára emelné, akkor magam tanácsolnám Blendingnének, hogy fogadja el.

Az idegen becsmérően megvonta a vállát, és kihúzza magát kiment az udvarra. Blendingné csodálkozva nézett utána az ablakon át. Miután felült a lovára és ellovagolt, az asszony kérdő tekintettel a vén diák felé fordult.

– Adjon hálát a teremtőjének, hogy nem egy negyedórával később érkeztem – szólt hozzá barátságosan – ha a vételár már az ön kezében lett volna, a szerződés meg az ő táskájában, akkor már túl későn érkeztem volna.

– Hogyan értsem mindezt? – kérdezte Blendingné még mindig az átélt jelenet hatása alatt.

– Csak úgy drága barátnőm, hogy majdnem egy hatalmas szélhámosság áldozata lett, amit mifelénk spekulációnak neveznek. Vagy talán azt hiszi, hogy a dörzsölt uraság hajlandó lett volna elfogadni ajánlatom, ha nem kellett volna tartania valamitől? Amit egyébként birtokának értékéről mondtam, értse egyébként szó szerint, de erről beszéljünk majd inkább egy alkalmasabb órában. Most legsürgősebb feladatunk, hogy megtudjuk, hová lett boldogtalan húga. Ha Smasch elkísérte, akkor legalább nem védtelen.

Blendingné jóságos arcán megint súlyos aggodalom jutott kifejezésre. Nem érdeklődött Zobel legutóbbi élményei iránt, és azok iránt a körülmények iránt sem, melyek a rejtélyesen felbukkanó vevővel szemben ennyire döntő fölénybe hozták. Csak a húgára, és azokra a lehetséges okokra gondolt, melyek szokatlan módon Smasch-sal együtt tartották távol őket. Amint aggályai egyre fokozódtak, ő maga kezdte sürgetni Zobelt, aki készségesnek mutatkozott, hogy útnak induljon a sírhant felé, és ott kezdjen kutatni a távollévők után.

Az ismert tisztáson a vén diákot olyan kép fogadta, hogy a látványba beleremegett őszinte szíve. Háttal a virágkoszorúkkal borított sírhantnak támaszkodva ült Ruth a fűvön. Sápadt, gond

terhelt arca kicsit oldalra billenve, mély kimerültség álmát aludta. Szempillái alól még mindig könnycseppek buggyantak elő. Egy olyan halottnak tűnt, akinek utolsó pillantása kimondhatatlan bánattal járó jelenetet látott. Smasch mellette guggolt. Jobb kezében páfránylevelet tartott, amivel igyekezett az alvó lány feje körül röpködő kízó rovarokat távol tartani. Zobel megjelenésekor olyan tekintettel nézett rá, amiben tanácstalanság és vigasztalhatatlan bánat tükröződött.

– Szívesen hazavittem volna, de egyedül képtelen lettem volna rá – motyogta maga elé.

– Harvest itt volt? – kérdezte Zobel halkán.

Smasch igenlően bólintott.

– Ő idézte elő szegény gyermek szomorú állapotát?

Erre megint bólintás volt a válasz.

– És most hol van?

Smasch vaskos mutatóujjával a tölgyfának támasztott puskára mutatott, aztán sajátos módon megkocogtatta saját homlokát, és hüvelykujjával a válla fölött lefelé mutatott a folyóba.

Zobel megborzongott, és mindent megértett. Együttérzéssel nézte a lány mélységes bánat ellenére még mindig kedves arcát. Tekintete szinte áthatolt csukott szempilláin, mert Ruth kicsit megemelte a fejét, és felnyitotta a szemeit. Megismerte a vén diákot, és kezét nyújtott neki.

– Mindenki becsapott, és félrevezetett engem – mondta bánatosan – csak maga nem. Most már be tudom fejezni történetem elmondását: Nem fog visszajönni, soha többé nem tér vissza. Szegény Wilhelm meghalt. Itt fekszik, mélyen a föld alatt, és szeretném, ha mellé temetnének.

– Ha meghalt, akkor meggyászolhatod úgy, ahogyan szívednek megfelel – válaszolta Zobel, és hangja reszketett bánatában. Senki sem fog ezért megfedni vagy megakadályozni benne. Ha azonban szegény Wilhelm itt állna előtted az én helyemen, akkor

így szólna hozzád: – Az én nyugalmam kedvéért ne feledkezz meg az élőkről sem! Add meg a holtaknak, ami a holtaknak jár, de ne tagadd meg azoktól, akik még örvendhetnek a fénynek azt, amivel tartozol nekik.

Ruth keservesen sírni kezdett.

– És most mit tegyek? – kérdezte gyermeketeg egyszerűséggel.

– Kísérj haza engem! – válaszolta Zobel meghatottan, miközben felé nyújtotta a kezét – gyere velem azokhoz, akik hozzád tartoznak, és elemésztik magukat irántad érzett aggodalmukban.

Segítségével Ruth nehézkesen felállt. Zobel átkarolta, és a lány engedékenyen hagyta vezetni magát, amint elindultak a hazafelé vezető úton. Míg el nem érték a tisztás szélét, Smasch utánuk nézett. Aztán magához vette a dobozt a pénzzel, vállára kapta a puskáját, és követte őket.

Hosszú, igen hosszú ideig tartott, mire elérték a farmot. Gyakran voltak kénytelenek megpihenni, amikor a halálos fáradtság elhatalmasodott szegény lányon, de azért mégiscsak egyre közeledtek. Amikor végre bekanyarodtak az udvarra, és a nővére és a gyerekek meglátták, úgy tűnt, mintha új életerő árasztotta volna el testét. Hallgatagon, mint ahogyan az egész hazafelé vezető úton viselkedett, most is csendben fogadta a neki szánt kedveskedéseket. Csak akkor szólalt meg álmodozva, amikor már lefektették, és tekintete végigsiklott az őt körülvevőkön:

– Nem térhet vissza hozzám, továbbra is vár rám, de az ő kedvéért veletek maradok.

Az utolsó szavakat már csukott szemmel suttogetta, és jótékony álomba szenderült.

Két hét telt el, és Zobel még mindig a Blending farmon időzött. Eddig tartott, mire befejeződött a Harvesttel és halálával kapcsolatos bírósági eljárás. Smasch visszatért szokott elfoglaltságához. Úgy tűnt, mintha utolsó találkozása gyűlölt halálos ellen

ségével elenyészett volna emlékezetében. Nővérének gondos ápolása következtében Ruth összeszedte magát. Amióta már nem vonta kétségbe kedvese halálát, felhagyott céltalan kóborlásaival. Szomorú hangulata már csak mély búskomorságban nyilvánult meg, és egész lényére szent mártírság bélyegét nyomta. Magányos vándorlásai már csak arra korlátozódtak, hogy időnként elvitt egy-egy koszorút szerelme sírjára.

Jóllehet Zobelnek sikerült bizonyosságot szereznie a Blending féle birtok kecsegtető helyzetéről, barátnője mégis eltekintett attól, hogy eladja. Abból indult ki, ha elérkezne az idő egy város létesítésére, az ügyet a saját kezében tudná a legbiztonságosabban tartani.

Elérkezett annak a napnak az előestéje, amikor a vén diák búcsút szándékozott venni a farmtól és annak lakóitól, hogy Smasch bevigye őt a városba. Ruth és Smasch már visszavonultak. A megterített asztal mellett egymással szemben ült Blendingné és Zobel, körülöttük a három gyerekkel. Előbbi két oldalán a két kislány üldögélt, mindketten egyformán gyengéden hozzásimulva. A fiú lecsúszott a padról, és keresztben Zobel térdére feküdt. Ő maga, aki már vacsora közben is szótlán volt, mostanra úgy tűnt, hogy teljesen elfelejtett beszélni. Tekintete hol egyikükön, hol másikukon siklott végig, borús elmélkedés kifejezésével. Akármelyikük is szólalt meg, szomorúan figyelt rá. Úgy tűnt, mintha eleven emlékként akarna magával vinni minden elhangzott szót, és a látványt különösen mélyen szeretné emlékezetébe vésni. Blendingné könnyen rájött, hogy miféle gondolatokat szövöget magában. Jóllehet ő is bánkódott amiatt, hogy régi barátja távozni készül, de ezt sikerült elrejtenie az eleven gyerekek állandó kérdészködésére fordított figyelme mögé. Észrevette, hogy az őszinte vén diák egyre gondterheltebben nézeget maga körül, és azon sem csodálkozott, amikor Zobel végül felemelkedett, és azzal a kifogással, hogy egy kis friss levegőt szeretne szippantani, kiment a házból.

Amikor egy félóra múlva visszatért, a gyerekek már aludtak, így elkerülhette a barátságos, fájdalommasan megragadó családi jele

net látványát. Szégyenkezve nyilvánvaló elérzékenyülése miatt, derűsen gúnyos megjegyzéssel ült vissza az asztal mellé, és könnyed hangon megszólalt:

– El kell válnunk egymástól. Azonban még mielőtt összekötném batyumat, szeretnék néhány komoly szót váltani magával. Nem is olyan régen történt, amikor nagylelkűen felajánlotta nekem segítségét egy új üzlet alapításához, ma pedig én fordulok önhöz hasonló ajánlattal. Itt van ezernégyszáz dollár – és beszéd közben egy rakás pénzt terített szét az asztalon – ez minden, amit a „Zobel és társa” ház romjaiból megmentettem. Ebből százat megtartok magamnak váratlan eseményekre. A többi ezerháromszázat unokahúgom javára az ön kezeibe teszem. Így legalább mostantól nem lesz teljesen nincstelen, ha esetleg többé már nem lesz lehetőségem rá – hiszen halandóak vagyunk valamennyien – hogy többet is tehessek érte. Rendelkezzék tetszőlegesen a pénz felett. Ha életben maradok, és egészséges leszek, remélem képes leszek ezt az összeget tovább növelni. A kis vagyon kezelésénél azonban sokkal fontosabb számomra az a szent meggyőződés, hogy a kedves gyermek emlékezetében elevenen fogja tartani Zobel nagybátyja emlékét, akkor is, amikor én már esetleg régen megtértem őseimhez.

Ez utóbbi szavaknál kicsit megremegett a hangja, ami arra készítette, hogy levegye szemüvegét, és pucolgatni kezdje.

A jól összeszedett beszéd során Blendingné szívélyes részvétellel figyelte a vén diákot. Csak azt követően válaszolt neki barátságosan, miután visszatette szemüvegét, megpödrötte bajuszát és széttárt ujjával rendbe szedte hajfűrtjeit. Csupa olyan mozdulat, amit az asszony jóságos mosollyal jutalmazott.

– Unokahúga számomra olyan lesz, mintha saját gyermekem volna, tehát mindenféle nélkülözéstől védve lesz. Ne feledje, milyen veszélyben voltam, amikor ön megakadályozta a farm eladását a szerződés sztéttépésével. A javaslatát elfogadom. Ezzel a közöttünk fennálló üzleti ügyeket elintéztnek tekintem. Az életről és halálról egy magasabb hatalom dönt, rajtunk múlik ezzel szemben, hogy a számunkra rendelkezésre álló időt legjobb ké

pességeink szerint használjuk ki, legyen szó munkáról, vagy másokról való gondoskodásról, vagy arról a reménységünkről, hogy egy kis napfényes öröm is juthat nekünk. Ezért azt tanácsolom magának, hogy valamennyiünk kedvéért itteni tartózkodását hosszabbítsa meg még egy vagy két héttel.

– Ez lehetetlen – vágott közbe Zobel némi határozottsággal hangjában – még ha szívesen maradnák is egy keveset, azt nem kívánhatja el tőlem, hogy a számomra kellemes környezetben olyan hangulatba kerüljek, ami csak arra jó, hogy hosszabb időre megbénítsa akaraterőmet és tettvágyamat. Higgye el nekem, mint tüzes parázs a fejemen, olyan hatással van rám annak a szelíd békének a látványa, ami körüllebegi csendes háziasságát. Egyre inkább előtérbe kerül az a kínos érzés, hogy veszendőbe ment életem harminchat éve. – Kicsit megrázta magát, és derűsebb hangon folytatta: – Mit is számít egy javíthatatlan öregedő kalandor, aki azt hitte, hogy kegyes visszaemlékezése a régmúlt derűs diákévekre pótolhatja mindenért, ami másokat meglelégedetté és boldoggá tesz! Felejtsük el az egészszet, a könnyelműen elfecsérelt idők minden látszólag érdekes kalandjával együtt! – és jellegzetesen végigsimitotta a nyilvánvalóan veszélyben lévő szakállát, és beletűrt hajfűrtjeibe. – Az alkalmi költői hangulat helyét gyakorlatias értelem váltja fel, és ettől áthatva a szokott módon kíváncsónak önnnek jó éjszakát, ami egyúttal azt is jelenti, hogy ég önnel. A gyerekekre is vetnék még egy utolsó pillantást. Aztán Smasch kora reggel felhúzhatja a nadrágját és befoghatja a lovakat, és ha majd meghallja a kocsi zörejét, amint a hajnali derengésben elvisz engem innen, akkor jusson eszébe, hogy minden embernek megvannak a maga gyengéi, az enyéim közé pedig mindenképpen odatartozik a leküzdhetetlen tartózkodás az ünnepélyes búcsúzkodással szemben.

Ekkor Blendingné az asztal felett felé nyújtotta kezét. Egy ideig határozatlanul késlekedett. Jóságos arcának színe megváltozott. Egyszerre bánat és kétségek látszottak szemeiben.

– Zobel úr – kezdett bele valamelyest bizonytalan hangon, de hangja egyre határozottabbá vált – a közöttünk fennálló, legcse

kélyebb ború nélküli barátság feljogosít, jobban mondva kötelez bennünket a legbensőségesebb bizalomra. Akik között ez a helyzet, a legcsekélyebb veszéllyel sem járhat egy kimondott szó. Ezért felteszem önnek a kérdést: Ha a fedelem alatti béke annyira hívogatóan lebegi körül személyét, és olyan nehezere esik elválni innen, akkor miért nem marad inkább, hogy ez az érzés még határozottabbá váljék? Odaát három ártatlan angyal alszik, akiknek hiányzik egy apa. Miért nem akar valódi apjuk lenni? Kéz a kézben velem együtt szeretni, védeni és óvni őket, és együtt vigyázni egy szegény lényre, aki annyira megérdemli az együttérzést és könyörületet? Egy érett asszony szájából ez sajátosan csenghet, de ennek ellenére nem tartózkodom attól, hogy nyíltan bevalljam magának: Ha hajlandó itt maradni családfőként, és megelégedni azzal a sorssal, amire az én oldalamon és három gyermekem körében lehetőség nyílik, úgy készen állok arra, hogy felesége legyenek, és hűséges maradjak magához a síron túl is.

Miközben Blendingné beszélt, rózsás pír öntötte el szép arcát, úgyszólván ábrándos fiatalos vonzalommal diszítve azt. Nedvesen csillogó szemei elfogódottságot tükröztek. Aggodalmassá vált azonban tekintete, amikor észrevette, hogy Zobel mozdulatlan marad, és dermedten néz rá, mintha képtelen lenne felfogni szavainak értelmét. A vén diák csak akkor szólalt meg, amikor az asszony csendben vissza akarta húzni a kezét.

– Blending asszony, drága barátnőm.... Erre egyáltalán nem is gondoltam.

A pír eltűnt az asszony arcáról. Kezét ekkor már teljesen visszahúzza kényszeredett nyugalommal megszólalt:

– Így hát fogadja javaslatomat egyszerűen csak rendíthetetlen bizalmam jeleként, és ne hagyja, hogy oka legyen....

– Nem, nem – szakította félbe Zobel hevesen, és ekkor már ő nyújtotta kezét az asszony felé – ne értse félre válaszat. Csak a csodálkozás bénította meg a nyelvem, sorsom ilyen örömteli változására nem is számítottam. Ha ilyesvalami lebegett volna szemeim előtt, sohasem mertem volna beavatni titkomba, mert ben

sőséges barátságunk megszenteltetésének tűnt volna számomra. Ezzel szemben most, amikor ön saját maga szembesít azzal a boldogsággal, ami még álmaimban sem lebegett szemeim előtt, most, amikor ön.... hála Istennek felnyitotta szemeimet, túlárado szívvel állíthatom: Igen, szeretnék gyermekeinek igazi apja, és szegény húgának lelkiismeretes védelmezője lenni. Magát azonban drága barátnőm teljes szívből kívánom szeretni és tisztelni rendíthetetlen hűséggel, és soha nem múló hálával fogok kitarítani maga mellett, míg a szemem fénye meg nem törik. Visszakaptam, amit úgy éreztem, már elvesztett belőlem: Ön és a gyermek, akit egy jó angyal vezetett el hozzám, felébresztettek tetszhalálomból, és egy új, tartalmasabb életre bátorítanak. – Ekkor hirtelen elhallgatott. Néhány másodpercig elmerengett, bátortalanul kereste Blendingné bensőséges tekintetét, majd vonakodva megint megszólalt: – Ha azonban csak egy magányos világcsavargó iránti együttlétzésből....

– Nehogy kimondja – vágott szavába Blendingné barátságos komolysággal – mert nem érdemlek meg akkora szemrehányást, amit mondani akart. Belátom, hogy már mindketten abban a korban vagyunk, melyben az ember többé már nem számíthat túlárado ifjúkori álmokra, de három gyermekem miatti aggodalmam is döntően súlyba esik minden elhatározásomnál. Ennek ellenére tiszta lelkiismerettel merem állítani, és bizonyára el is fogja hinni nekem, hogy sohasem léptem volna át egy magányos asszony korlátjait, ha az ön iránt érzett barátságom nem őszinte vonzalomból fakadna.

Zobel ekkor az asszony karcsú kezét ajkaihoz emelte. Hosszú és mély lélegzetet vett.



– Akkor legyen ezerszer áldott – suttogta, mire szent békeség sugárzott felé a szép asszonyi szemekből – sok ezerszer legyen áldott minden szóért, amit hozzám intézett, minden pillantásáért, aminek egész bensőm átalakulását és azt a felismerést köszönhetem, ha majd egyszer földi létem végéhez érek, elmondhatom: Nem éltem hiába.

Felálltak, és kéz a kézben átmentek a gyerekek ágyaihoz. Hosszan, nagyon hosszasan nézték őket elmerengve. Ami a szívükben élt, értelmüket és törekvéseiket betöltötte, arról kezeik szoros összefonódása árulkodott.

A csatornahajó

Észak-Amerika csatornahajói nem kevésbé fontos eszközei az utas- és teherszállításnak, mint a gőzhajók és vonatok. A számukra kiépített csatornahálózat fontos része annak a hatalmas hálózatnak, amelyet tavakon, folyókon és vasútvonalakon létesítettek a nagy kontinens gyarmatosított és civilizált részén.

Az utazás vonatkozásában joggal nevezhetjük az Egyesült Államokat a komfort országának, hiszen a vendéglátás sem tarthatna igényt jó hírnévre és számtalan vendégre, ha nem megfelelő létesítményekkel várnák vendégeiket, a gőzhajók nem számíthatnának divatos utasokra, ha más közlekedési eszközök elfogadhatóbb kényelmet nyújtanának számukra. Az utasok vasúton sem tartózkodnak nagyobb kerülőutaktól, ha cserében büfé, hűtött ivóvíz és ágyakkal is felszerelt vagonok nyújtotta kényelemben részesülhetnek.

Kevésbé kényelmes, mint a hotel és a gőzhajó, kevésbé gyors, mint a vonat, de nem kevésbé eredeti, sőt a maga módján még komfortosnak is számít a csatornahajó. Kétféle fajtája létezik, az utasszállító és teherszállító, ez utóbbi a szárazföldön is megtett útjai miatt akár kétéltűnek is nevezhető. Méreteik és külső formáik tekintetében nagyon hasonlítanak egymásra, eltérés csak annyiban mutatkozik, hogy az előbbi utasok tartózkodása számára kialakított fedélzettel és apró ablakokkal rendelkezik, melyek szabályos eloszlásban díszítik az oldalfalakat. Az utasszállítókat három ló vontatja könnyed, ügető tempóban, míg a teherhajókat kettő, szokásosan nehézkes léptekkel, állomásról állomásra.

Ha az ember például New-Yorkból indulva vasúton megtett hosszabb utazás után eléri a nagy édesvízü tavakat, kellemes változást jelent, átszállni egy pompásan berendezett gőzhajóra, és nagy ívben körbehajózni az Erie-, Huron- és Michigan tavakon. Öt-hat napi utazást követően Chikagóban partra szállva, ha úti célja még távolabb délre esik, úgy elsétál a csatornához, ahol hajók állnak készenlétben, hogy utasaikat keskeny, de igen szabá-

lyos rendben kiépített, erdőkön, prériken, városokon és falvakon átvezetett csatornákon eljuttassák az Illionis folyóhoz, ahol ismét hatalmas gőzösök várják, hogy tovább vigyék a Mississippi felé, lehetővé téve az utazást egészen a Mexikói öbölíg.

A büszke gőzhajót elhagyva az ember természetesen kissé szűkösen érzi magát a karcsú, árboc nélküli járművön, amelynek hossza nem haladja meg az ötven, szélessége a tizenkét lábat. Megpillantva azonban a csatorna szélességét, a hajó méretei rögtön érthetővé válnak, melynek fedélzetéről, vagy alacsonyan elhelyezkedő kajütablakaiból mindkét oldalon pontosan megfigyelhető minden tarka parti kavics, tündöklő virág, és pompás lepke, melyek lomhán csüngenek a virágkelyheken, hogy megfosszák azokat édes tartalmuktól.

A hajónak majdnem a teljes belső tere kajütnek van berendezve, mindössze hátul van egy elkülönített rész matracok tárolására, és elöl egy kis konyha, ahol rendszerint néhány néger foglalkoztatódik ízletes ételek tömeges elkészítésével, ami igen fontos munka, hiszen ettől függ egy ilyen úszó étterem jó híre. A hét láb magas kajüt, mivel a könnyen mozgatható asztalok és székek nem sok helyet foglalnak el, körülbelül harminc személy számára biztosít szűkös helyet. A szemben lévő ablakok megnyitásával állandó légmozgást lehet fenntartani, az atmoszféra sohasem elviselhetetlen, és ezzel a módszerrel még a nyár legmelegebb időszakában is egészen elviselhető hőmérsékletet lehet biztosítani a viszonylag szűk térben. Amennyiben az időjárás lehetővé teszi, a legtöbb utas egyébként is felmegy a fedélzetre, ahol padok, székek és csomagok elegendő ülőhelyet biztosítanak, és ha szükséges, a tűző napsugarak ellen vászon baldachin védi őket.

Az egymást váltó két kormányoson kívül, akik egy könnyű kormánylapáttal tartják a jármű helyes irányát, egy kapitány, egy titkár és általában öt néger képezi a teljes személyzetet. Ha figyelembe vesszük, mennyit tesz ki a személyzet bére, eltekintve a csatorna és a vontató állatok fenntartási költségeitől, könnyen felbecsülhető, mekkora üzletet jelenthetnek ezek a jelentéktelen hajók. Mint fentebb már említésre került, a személyszállító hajót

három ló húzza. Közvetlenül a csatorna mellett vezető úton az állatok szapora ügetéssel igyekeznek a következő állomás felé, ahol a váltás várja őket. Mindez gyors és kényelmes utazást tesz lehetővé. Nincsenek hullámok, melyek tengeribetegséget okoznának, nincsenek rejtett fatörzsek a csatornában, melyektől a hajó léket kaphatna, a szerkezet nem rázkódik gépek működésétől, és a vonatsínen tovagördülő kerekek állandó fülsiketítő kattogása is elmarad. Csendben, ütközések és himbálódzások nélkül siklik tova a csatornahajó tükörsima pályáján, csak időnként hallható a kapitány rövid trombitájának dallamtalan, elnyújtott hangja, amikor érkezését jelzi állomás felé közeledve, vagy zsilipek nyitását és zárását kéri, melyekben a járműveket alkalmanként felemelik, vagy leeresztik.

Az utasok különféle módokon töltik el az időt, leginkább olvasással, alvással és evéssel, hiszen az amerikaiak annál sokkal kevésbé hajlamosak a társas érintkezésre, hogy pusztán a társalgás kedvéért idegenekkel ismerkedjenek néhány órára vagy napra, és csak kevesen vannak azok, akik osztatlan figyelemmel kísérik az állandóan változó környezetet.

Álmosító nyugalommal telik ezért az idő. Aztán hirtelen felbukkan az egyik néger a kajütben, és igen udvariasan felkéri a jelenlévő utasokat, fáradjanak fel a fedélzetre, hogy elegendő hely legyen az asztalok felállítására és az ételek feltalálására. Mindenki csendben eleget tesz a kérésnek, és odafent nyugtalanul keresnek olyan kedvező helyet, ahonnan adott jelre a leggyorsabban ismét lejuthatnak, hogy odalent jó helyet biztosítsanak maguknak az asztal felső végénél. Végre megszólal a kolomp, mindenki lerohan, némi tolakodás is előfordul. Tányérok, kések és villák csörömpölését lehet hallani, és tizenöt perccel később valamennyi utas megint odafent üldögél, hogy olvasva, diót ropogtatva, rágcsálva, vagy az igénytelenebbek fogaikat piszkálva várakozzanak a kajüt rendberakására. Este megismétlődik ugyanez a színjáték azzal a különbséggel, hogy az asztalok eltávolítása után a négerek helyükre igazítják az egymás felett három szinten elrendezett fekhelyeket, melyek ügyesen összeláncolt vasrudakon részben a plafonról függenek, részben pedig a padlóra támaszkodnak, és közé

pen csak egy keskeny folyosót hagynak szabadon. Megint általános versenyfutás következik, mert mindenki igyekszik valamelyik felső fekhelyet megkaparintani, és néha némi erőszak dönti el, hogy az útitárs hajlandó legyen az alsóbb szintekkel megelégedni. A hölgyek számára mozgatható fallal elkülönített részben ezzel szemben csendben mennek a dolgok, mivel az amerikai szebbik nem képviselőinek tiszteletreméltó szokása, hogy ahol csak tehetik, örömmel igyekeznek nagyobb kényelmet biztosítani egymásnak.

Az általános vetkőzés csak néhány percig tart, pénztárcák és órák a párnák alá vándorolnak, és röviddel ezt követően mindenki eltűnik a szűnyogháló mögött, amely körülveszi az ágyakat a gonosz éjszakai ellenség elleni védelem céljából.

A kérlelhetetlen négerék már igen korán reggel nekilátnak az utasok ébresztésének. Az ágyból el kell jutni az egyik utaskísérőhöz, aki a raktár rejtett zugában némi borralaló ellenében visszaszolgáltatja a frissen kipucolt csizmákat, tőle az út a közös mosdótálhoz és törülközőhöz vezet, aztán fel a fedélzetre, majd vissza az asztalokhoz, melyekre közben felszolgálták a reggelit. Mindez olyan hallgatagon történik, hogy az ember gyakran úgy éri el úti célját, hogy egyetlen utastársának a nevét sem hallja meg, sőt némelyiktől egész úton egy hangot sem lehet hallani.

A teherhajók, vagy legalább is jelentős részük nincsenek egy adott csatornához kötve, hanem az átrakodás időrabló munkájának elkerülése érdekében útjuk olykor hosszabb szakaszait vasúton teszik meg, hogy más csatornákra vagy kisebb hajózható folyókra jussanak el. Ez úgy lehetséges, hogy a hajók három különálló részegységből, far-, törzs- és orr-részből vannak összeállítva. A három részegység erős horgokkal és kapcsokkal olyan szorosan van egymáshoz rögzítve, hogy alig lehet észrevenni a fugákat, ahol a járművet alkotó konténereket szét lehet választani egymástól.

A súlyos rakománnyal megpakolt hajó ebben az állapotban eljut a csatornán addig a pontig, ahonnan útját vasúton folytatja. Ilyen állomások rendszerint olyan helyen vannak, ahol a szintkü

lönbség miatt egyébként is zsilipeket kell alkalmazni. A teherhajók számára külön zsilip áll rendelkezésre, melynek medencéjében vasúti vágány van. Ha a hajó vasúton folytatja útját, akkor az üres zsilipkamrába betolnak három speciálisan ilyen célra kialakított vagon, majd bezárják a kijáratit kaput, és a medencét feltöltik vízzel. Az érintett hajó könnyedén beúszik a feltöltött medencébe, bezárják a bejáratit kaput, szétválasztják egymástól a hajót képező konténereket, és miközben leeresztik a vizet, hozzáértő kezek a konténereket a megfelelő vagonra igazítják. Egy készenlétben várakozó mozdony az egész rakományt felvontatja a vasúti pályára, és még mielőtt a vízzel telített, csepegő deszkák megszáradnának, a vonat talán már száz angol mérföldnyivel távolabb van, hogy a célállomáson kirakodják, vagy esetleg egy másik csatornában vízen folytassa útját. Az embernek gyakran nyílik alkalma arra, hogy megfigyelje, amint egész sor ilyen hajó szélesebesen követi erős kerekeken tovagördülve az elől pöfögő mozdonyt.

Számomra a csatornahajókon megtett utaknak volt még egy különös bája, ugyanis semmi sem akadályozott abban, hogy emitt egy szép facsoportról, amott egy festői szikláról készítek vázlatokat, megállóhelyeken a lovak váltása, és rövidebb szakaszokra beszálló utasok felvétele alatt ritka virágokat vagy csodás pillanásokat gyűjtsek. Amikor a nappali hőség tényleg kellemetlen volt, a hűvös esték cserében dupla élvezetet nyújtottak, és hosszasan elüldögéltem a fedélzeten egy padon, amikor a kormányoson kívül már mindenki aludt, és örvendeztem a varázslatos nyugalomnak, mely a sötét tájra telepedett. A jármű hatalmas őserdők árnyékában vagy holdvilágos prériken siklott csendben tova. A mezőkön elszórtan álldogáló fák hatalmas, lépegető szörnyeknek tűntek, amint a távolban látszólag egymás mellett elhaladtak. A sűrű erdőket számtalan világító bogár elevenítette meg, melyek gyorsan röpködve ezernyi kékes tűzvonalat rajzoltak a feketének tűnő lombok között. A hajó orra előtt csobogott a víz, tompán hallható volt az ügető lovak patáinak dobogása, a távolból kecskefejük lágyan hívogató dallamai, kutyák ugatása, vagy magányosan vadászó farkasok üvöltése hangzott.

Tartalomjegyzék

Párbaj Kaliforniában.....	1
Világítótorony a Michigan partján	34
A kagylóárus lány.....	86
A wisconsini postafutár	150
Ház a szurdokban	187
A vén diák	256
A csatornahajó.....	402

A fordító további fordításai a Magyar Elektronikus Könyvtár kínálatában:

Kraft, Robert: Starke Egy modern bőrharisnya

Laverrenz, Viktor: Az afgán kém

Gerstäcker, Friedrich: A Wendelsheim örökség

Gerstäcker, Friedrich: A halott útvámszedő